X 687/402

Digitized by Google

Scaliger (Jules César) né à Ripa près de Verona en 1484, mourut à Agen en 1558 à 75 ans

X 684 / 202
X 443 à 3

IVLII

Cæſaris Scaligeri

VIRI CLARISSIMI

POEMATA

in duas partes diuiſa.

Pleraque omnia in publicum iam primum prodeunt: reliqua vero quam ante emendatius edita ſunt.

SOPHOCLIS AIAX LORARIVS STYLO Tragico à IOSEPHO SCALIGERO Iulij F. tranſlatus.

Eiuſdem Epigrammata quædam, tum Græca tum Latina, cum quibuſdam è Græco verſis.

ECOLE SAINTE GENEVIÈVE
B. D. J.

Apud Petrum Santandreanum.

M. D. XCI.

BIBLIOTHÈQUE S. J
Les Fontaines
60 - CHANTILLY

DOM. S. ALOYS. JERSEIENS. S.J.
IHS

Digitized by Google

Prima parte continentur.

Apiculæ, ubi Epiſtola, 1
Nemeſis, 59
Tereuſmata, ubi Satyræ, 76
Noua Epigrammata, 113
Farrago, 150
Thaumantia, 224
Ara Fracaſtorea, 256
Nymphæ indigenæ, 272
Adamantij Catelli tumulus, 391
Heroes, 307
Archilocus, 329
Heroinæ, 358
Hipponax, 385
Sidera, 458
Anacreontica, 472
Lacrymæ, 526
Ænigmata 546
Vrbes, 582
Logogriphi, 614
Manes Catulliani. 634

Altera vero

Ara, 3
Hymni, 79
Epidorpidum lib. VIII. 108
De regnorum euerſionibus. 325

LECTORI.

Quoniam autem in poematum mentionem incidi, operæprecium viſum eſt reliquorum viri doctiſſ. operum indicem ſubiungere: ut te de eo, quod ſperare poſſis, certiorem facerem.

OPERVM IVLII CÆSARIS SCALIGERI INDEX.

quorum pars edita eſt, pars intercidit, pars adhuc in ſcriniis eſt.

Edita.

Oratio in Des. Eraſmi Dialogum Ciceronianum.
Oratio in eundem, qua ſe prioris aſſerit auctorem.
Oratio in Luctu Audecti filioli.
Commentarius in Hippocratem de inſomniys.
De cauſſis linguæ Latinæ lib. XIII.
Exotericarum exercitationum liber XV. in Cardanum de ſubtilitate.
Commentarius in libros duos de Plantis, Ariſtoteli vulgo attributos.
Commentarius in libros Theophraſti de cauſſis.
Poetices libri VII.
Poemata.

Perierunt.

Originum libri CX.
Exotericarum exercitationum libri XVI.
Nobilium exercitationum libri XV.
Familiarium exercitationum lib. V.
De re equeſtri libri III. ſurrepti a pædagogo liberorũ.
De ornamentis oratoriæ lib. III. ſurrepti ab amanuẽſi.
De ſemine genitali lib. VII.

De

De re herbaria cūm picturis lib. XX.
Poemaтia Græca, quæ inſcripta erant στεφανίσκοι.
Ad Iac. Griſolum, Maioragium, & Calcagninum in libros Cic. de officiis.
Epiſtolæ poſt mortem eius collectæ.
Commentarius de vento.

Superſunt.

Cōmmētarij in libros Ariſtotelis de hiſtoria animaliū.
Caſtigationes in libros Theophraſti de hiſtoria plantarum, quas adhuc Robertus Conſtantinus ſuppreſſas retinet.
Problemata Gelliana.
Oratio funebris pro iis, qui ſtrenue pugnando contra Turcas ad Viennam perierunt.
In μικρὰν τέχνην.
In librum de Spiritu.
In Cardanum de rerum varietate.

IN IVLIVM CÆSAREM SCALIGERVM VIRVM OMNI laude cumulatum

Epigramma.

Cæſar, Ariſtoteles, Maro: Mauors, Pallas, Apollo,
Tres ſub ſole viri, tres ſuper aſtra dij
Te genuere: vel hos genuiſti Scaliger vnus
Tres ſub ſole viros, tres ſuper aſtra deos.
Imo omnes ſuperas vnus, quos fama ſacrauit,
Et ſub ſole viros, & ſuper aſtra deos.

In eundem.

Extulit os ſacrum vt terris claro inclytus ortu
Scaliger, os Phœbus condidit arce poli.
Phœbe, quid ignigenos, luſtras quibus omnia, vultus
Condis? An hac noua lux clarior igne tuo?

IN IVLIVM PATREM POETAM INCOMPARABILEM, & Ioſephum F. paterni ingenij expreſſam effigiem.

Scaliger aut pater, aut proles ſe carmine dicat:
Scaligero ſolus Scaliger apta canit.
Scaligero patri par nemo: ſimillima proles,
Tam patris ſimilis, quam pater ipſe ſui.
Scaliger & pater & proles ambo vnus in vno: aut
Eſt pater in nato, aut in patre natus erat.

ANDR. MELVINVS
Celurcanus.

Hos

HOS VERSVS LIBRORVM ſuorum fronti Iul. Cæſar Scaliger præponebat.

Βάρβαρος οὐ πέλομαι, ἀλλ' οὐδέ τε εὔχομαι εἶναι,
Οὐδ' ἂν ἀμειψαίμην πρὸς Κρονίωνα πάτραν.
Ἦν δὲ Σκαλανῶν θείων γένος, ἔρνος Ἄρηος,
Ψοῖβον ὅλον κατέχων, στήθεσι, πρᾶγμα τύχης.

Digitized by Google

IVLII CÆSARIS SCALIGERI APICVLÆ AD VIDVM BRASSACVM PRÆSIDEM BVRDEG.

Dedicatio.

QVas veteres olim Graij cecinere miniſtras
Legiferæ latices Cereri aggeſſiſſe liquentes,
Rorilegæ tibi mella ferant ſi Vide puellæ,
Suauia nectareo mulcentes verba ſuſurro:
Quo rauci tibi torua fori faſtidia tollant:
Ecquid gratum erit? & veniam fortaſſe mereri
Sunt veritæ: ingenuo ſuffuſáq; ora rubore,
Dum prodire volunt, cupiunt in luce latere,
Ancipites, hominum quo ſe ſententia verſet,
Tam varia, & tanto inuidiæ ſuffecta veneno:
Vt liceat vix ſupplicium expectare: quod auſæ
Atterere audaci morula tanta otia, quanta
Succidis de iudiciis, ſtudiiſque ſeueris:
Atq; in ſeceſſus furtim traducis amœnos.
Nam velut iratos pelagi cum nauita vultus
Pertulit: & redit optatæ ſpes blanda quietis:
Tum freta ſi poſuere, minas oblita priores:
Quaſſas ſarcit opes animi ſatur. atq; ita ludo,
Et cantu indulget: quaſi ſemper ſorte ſecunda
Vſus, odoratas figens in puppe coronas.

Sic & vbi ſapiens rabidæ fera murmura ſortis
Excuſſit victor: ſimili poſt illa tenore
Nec leuis exultat, memori nec tangitur Ata.
Et nunc conſiliis dubiis inuoluitur acer:
Nunc opus ex illis, quantum res exigit, ambit.
Seu ſua ſuppetias poſcant, ſiue oret amicus.
Perfunctus quibus, in vultu ſtans ſemper eodem,
Aut multo non abſimili, conuertitur ad quæ,
Felicem Genius cæli vocat. ille minaces
Aut legit hiſtorias: quo ſeſe efformet ab illis:
Aut Helicona quatit. quo motu percitus ille
Fundit ab ignoto mellitos fonte fluores.
E quibus ipſa mihi nunc haurit Apicula: quæ te
Audet ad ingenuos leuis inuitare liquores.
Ni refugis tenueſque ſonos, humileſque camœnas,
Mollia ſectantes, & humi repentia verba,
Non plebeia tamen, ſuaui nec inania ſucco.
Flectere, & aligeras Cereris Braſſace puellas
Ad te admitte libens. puro tibi fonte recentis
Turba faui liquidos latices operata laborat,
Floribus e ſummis detergens ſedula rores.
Illa volat tibi iam. Viden? vt pernicibus alis
Explicuere aciem plenis examina nimbis?
Auguſtumq; caput placidis cinxere choreis,
Innumerum? Quin vera canam. quin mella tibi illa
Nulla ferunt: ſed adulantur. quo dulcia poſſint
Sublegere, altiloquo quæ iſto populentur ab ore,
Libantes placide, numum, lucémq; verentes,
Mella mihi vt referant, quouis potiora metallo.

Quare verſus faciat.

Si mea mens vlla potuit ratione moueri:
Ne verſus facerem: ſeu ſignis mollia capians

Otia,

Otia,ſeu metuens criticos,famámq; ſiniſtram:
Abduxiſſem animum,cœnas ſectatus & aulas:
Priuatus ne domi diſtenta in pelle quieſſem,
Sed nos numen agit:quodcunque eſt illud.Opinor
Pars fatum dixere:aliis fors nomine dicta eſt
Sic,quaſi de cumulo cuiq; eueniſſe,quod vrget.
Hinc amens ſe nauta premit:ſibi perditus inſtat,
Vt ſit lucro aliis.funeſta dedicat horæ
Miles honoratam vitæ ſic prodigus auram.
Et metuit non velle mori.decus id putat vnum,
Haud vixiſſe:niſi in ſtolido moriatur honore.
Ergo hoc,ſiue datum eſt,dandi fuit vnde poteſtas:
Seu temere arreptum eſt : nec habet prudentia laudem:
Amiſſi imperij miſerum hoc ſolamen anhelo.
Vt taceam,quam ſolicito de gurgite rerum,
Heu quibus infelix animus male fluctuat,iſto
In portu recreet Phœbi ſpirabilis ardor.
Et iuuat,e tetricis Stagiritæ labirynthis
Egreſſum,mediocri aura,leniq; foueri.
Quæ mihi muſarum tenero de pectore ſurgens,
Aſpirat requiem in cura hac,blandoq; labore.
Quod ſi non aliis multo certamine famam
Affectatam,etiam extortam,tenuiſque & ineptus
Aſſequar:id nihil eſt.non hoc peto:id ambio,vt vnus
His procul a populo videar vixiſſe profano.

Mortis contemptus,& conſtantia.

Quando erit:vt vitrei propter vada torua Garumnæ
Diſpicere inter nos liceat primordia mundi?
Aut cur hos titulos,Mileti magnus alumnus
Vindicet humori.refluis cur incita metis
Oceani ſe aliter vis infert hic,vbi regnas,
Atq; aliis Braſſace locis.Quæ denique origo

Sit fluuiis fluctu maria vt ſuſpenſa tumenti
Ad plenam inſurgant, veluti prægnantia lunam.
Poſt hæc, aut prius: vt deceat nos viuere. nanque
Et ſcire, & facere, efficiunt nos eſſe beatos.
Vtrum defuerit: tantum hinc decedat, oportet.
Principio vt mortis contemptus vita ſit. atqui
Si viuam tanquam moriturus, non moriar tum,
Cum moriar. moritur, ſemper qui viuere credit.
Scilicet hic vulgo diffuſus territat horror
Obſcuras mundi maculas, animáſque minutas:
Cum nihil ex aliquo fieri, timuere futurum.
Cum tamen is timor acer adeſt, mors acris abeſt: cum
Mors aderit, timor ille aberit. dirimit procul vnum
Punctũ, ac momentũ, vt nequeant ſimul eſſe. Quid ergo.
Si non ſum, patiar? ſi ſim, mutatio nulla eſt.
At tetra incutiunt mihi tartara dira pericla.
Falle vafer vitam: falles quoque tartara. nanque
Si deſideria efficies virtute minora:
Candida perpetuis ſedes promittitur aſtris.
Quocirca non ſunt longiſſima ſæcula vitæ:
Sed ſunt optima de ſuperis optanda. nec ipſis
A precibus: ſed conſiliis, ſed luce bonorum
Inculpata operum, paruo contentus, & intra
Me, euadam magnus: ferar extra, atque arduus vltra
Naturas humiles, ſperati compos honoris.
Quem non ambitio, vani nec opinio vulgi
Datve, adimitve mihi, ſed ego, ac vis prouida cũ Diis.
Contra fortunam nullus ſit firmior agger,
Nullus obex, nullus caſtrenſis ericius, atque
Nil nimium velle, & modicis aſſueſcere. Quantum
Dat natura feres ſemper. nunquam auferet illa,
Donec te amoueat curis mordacibus: vnde

Sit lucro exoluiſſe pedes:& ad æthera veram
In patriam aſciſci felicis ciuibus aulæ.

Quare ſcribat.

Inter honoratæ ſtudium ſapientiæ,& illas,
Huc ad nos quæ ſunt demiſſæ cælitus,artes,
Quæ mi explere queant animum,ſatiareque nunquam,
Hoc etiam blandæ decus immortale camœnæ
Exercere aliqua libuit.ne caſſus,& expers
Siue his munditiis,cultu quæ aptantur honeſto:
Siue bonis eſſem:quæ circunducere fatum
Imperio ſuerunt ſæuo:& ſubducere mortem,
Corporibus quæ lege venit naturæ,animíſque
Ignauis:qui ſe exuerint,hominémque ſimul.Nam
Plebs moriens aliis,moritur,verum & ſibi viuens.
Propterea te verſiculis Braſſace ſaluto
Sæpe meis,verbis cum poſſim lege ſolutis
Commodius.verum mirum quantum bene culti
Sermonis famulum ſuauis me captat amor:quem
Non delere meus,non deterrere labor quit:
Ne riſum moueam,ne fruſtra obnitier auſim.
Nam quanquam Romæ externum me barbara tellus
Extulerit:tamen inde ad eam mens me appulit audax,
Et ciuem fecit:quantum ad linguam attinet ipſam,
Nam ipſe & Romanus lingua in patria eſt peregrinus.
Moribus antiquis tam diſtans more ſuo,quam
Longe eſt verus homo a ficto,& viuente cadauer.
Vix ita Roma ſui,atque ſui eſt nunc nominis vmbra.
Quo fit vt in vitiis placeat ſibi,& ipſa relinquat
Sermonis patrij veris monumenta Latinis:
Qui Latium frugíque animo ſimul,atque venuſto,
Et virtute queunt repræſentare vetuſtum:
Nec minus exculta diſponere carmina lingua.

Quos inter ſi me vel dignum nominis aura
Vide, putes: iam non factorum pœnitet: ai am,
Affirmemque tuo talem Braſſace periclo.

Petit librum Lilii Gyraldi de poetis.

Poſtquam animum induxi, nil prætermittere, quod ſit
Ad bene viuendum conducibile, atque beate:
Omnia perreptans veſtigia me angulum in omnem
Inſinuans, paui mentem farragine multa,
Et varia: poſſem in veri ſi intingere nectar:
Extricans rectum e curuis, infenſus iniquis.
Quare etſi medicus, mediaſtinuſque Lycei,
Attamen haud etiam nugas dedigner ineptas.
Ambitio ſeu nos ſatiat Germanica præceps,
Inuerſis temere plagiis, ſcopiſque ſolutis:
Seu cunctatores ſpes eliſere necando.
Fixum etiam in triuiis contemplor ſæpe numiſma:
Haud equidem vt tollam: verum vt dignoſcere poſſim.
Tanto impenſius admiror, veneror que, quod acri
Et cura, & meditatio fert te iudice palmam:
Cui nihil intactum eſt, incompertumque remoto,
Quicquid factio diſſidiis hirſuta proteruis
Mordicus aut retinet, aut aſpellit ſtomachoſe.
Quocirca egregios inter, lectoſque labores
Hoc onus adiuta, tamen etſi iam grauis annis,
Quod curuis humeris geſto. Quod, quæris? vt vnde
Lux aliis orta eſt, ne ſit mihi fama tenebræ.
Quod per te factum eſt antehac: ne deſere quæſo
Officium. Vt ſicut librorum ſæpe me egenum
Barbarico in populo mærentem, Vide, leuaſti:
Oratus mittens mihi tum qui forte deeſſent:
Nunc itidem facias. Nempe ardeo ſcire: poetis

Lilius in Græcis quid ſenſerit, atque Latinis,
Ergo hoc in te vno eſt; vt poſſim conſequi: & iſti
Nunc hærere operæ: cum Saturnalia priſca
Inter inhumanas curas benegrata propinquant.

Damnat Stoicorum duritiam, & omnia extrema.

Omnibus in rebus, quas naturæ ambitus arcet,
Regnum agitat recto gaudens ſapientia. totis
Imminet ignaris veri Fortuna, pigriſque
Ventribus, & Veneris famulis, vmbriſque macelli.
Illa voluptatis falſæ, pinguiſque quietis
Inſpirat virus, torquens reſtim, atque retorquens:
Qua nos ſaltatum ductet. ſic ſomnia vulgo
Vera videntur: vt imponit ſibi ſtultus, opinans
Nil crepidam ſupra eſſe hominis, verum alter ab iſto
Seſe infert longe, rerum diuerſus in orbem.
Nanque iſthæc falſo bona credita vera popello
Si non accipiat: faciet ſibi. largus opum: etſi
Mi videatur inops. Ita ſunt extrema ſecuti.
Ille ſibi indulgens ignauo: hic omnia verſans
Ecce autem medius, qui ſe contentus, amico
Quam det, habens operam, pluſquam ſibi poſcere curet,
Secum habitans, præſens ſibi, nulli alienus, in omni
Ipſe loco locus, atq; in tempore tempus, & omnia
Omnibus, atque ſibi, atq; aliis, ſuus intus & extra.
Quo fit, vt huic noſtro nullam det porticus vmbram:
Sed ſpacietur ad abducti laureta Lycei.
Nam quid hoc eſt hominis, nullus qui tollere curet
Lapſum hominem in foueam, clamantem voce diſerta
(Quin ſine voce etiam miſer eſt facundus in ipſo hoc)
Suppetias? tum præterea mens iſte ab vtroque,
Corporeque, atque animo eductus, non curet vtrunque.

Curet item, quod vtrique bonum, quod vtriq; neceſſe eſt.
Qua enim, atque quoad liceat, quod profore credat.
Non quod ab exceſſu, aut defectu poſſit obeſſe.
Nam medij ſoboles eſt ſacroſancta voluptas.
In quemcunque gradum ſibi ſe ſubduxerit, inde
Fit ſpuria: & patinas Epicuri, ac pemmata lingit.

Cacozelia Fernelii, & fucantium ſacros libros.

Nulla mihi omnino rerum Braſſace videtur
Plus auerſari mundum meretricis, & auram,
Quam matrona facit. Quo ſe plus fucet, eo plus
Palleat, & plus, quo plus implet, eo fit inanis.
Rideo, ſi medicus ſpurca de fece loquutus
Ampulletur: & a decimo vix ordine quoque
Verborum expreſſu verbum, quod fecerit ad rem.
Interea expecto ſudans, quid ructet ab ampla
Bulla. Sic ſitio, ſitit & nihilominus illa
In medius intercus aquis oratio putris:
Tympana vana ſonans tumidi ventoſa parentis.
Hoc tamen eſt aliquid: cincinnos, & calamiſtros
Arti ruſticulæ ſpinthera, ſtalagmia, inaures
Indere, & armillas, non auerſabor ineptus:
Si fruges Arabes animauit rore Latino:
Aut Arabes, aut quæ Graiis peperere coronam.
Verum animi pendens miſere ne torqueat, heus tu
Paſce: nec occide, occidet mora: tolle: ſequar te.
En quocunque voles captiuum hinc auribus abduc.
Quod ſiquis monet: vt mi animi det iura modeſti:
Ferre docens: ferri ſicut mea crimina vellem:
Accipiam, & patiar, modo ne extorquere paret mi
Laudes, vt veniam ignoſcam: laudare recuſem.

Et iubeam, hunc ſibi plaudere, me populoque ſilente
Parieteque in proprio ſibi conduxiſſe theatrum:
Quod nec poſteritas, nec noſtra hæc ſæcla rotundent.
Tanto Vide minus, plus inuitusque legam, quæ
Cantibus in ſacris loca confudere profana
Nympharũ, & Protei. idq; genus ſic monſtra nefanda.
Nec recinam Solymi ſancto quæ Regis ab ore
Scita, excepta in ſuauibus inuoluere camœnis,
Dum numeros miſere metuunt vaſtare Latinos:
Et numeros, & res deprauauere prophetæ.
Ergo ego, cum me cæleſtes reuocabit ad arces
Spiritus a mundo hoc, patefactáque flammea gaza eſt,
Actutum tacitis incenſus vocibus, ardens
Præ deſiderio patriæq; patriſque videndi,
Pro vitulo mentem imponam fatalibus aris.
In quibus haud fundat teneram cum ſanguine vitam
Hoſtia, quod priſcis olim vetus illa ſuerat:
Amiſſam reparet ſed Chriſti in ſanguine vitam.

Vitæ partem deſcribit, & de fama.

Si quæris, quid agam, pius, officioſus amicus,
Vt ſolet, ac te æquum eſt: cape. Somnus mi aufugit. Ille
Nulla ope naturæ, nulla vult arte teneri,
Siue tenere: nec illectus modo tangere. Quare
Paulatim conſumor, inops ſucci, atque ſalutis.
Et male tabentes artus deformat egeſtas,
Emacians, carpens quodcunque hoc relliquiarum
Siuerat arthritis rugoſam inſternere pellem.
Ne tamen hoc credas, curas indicere bellum,
Aut patrij deſiderium, & ſpes mortua cæli.
Neu quod re meliore epulas ſtruat orphnus, hirudo
Pupilli, ac viduæ. Vetus eſt amiſſa cicatrix

Amiſſæ ſedis, facta eſt obliuio virtus.
Seque propinare hæredi dementia pura eſt:
Fors inimico etiam. Nihil horum mi officit. illud
Subuereor: ne ſit promptum ſurrepere virus
Ambitio: famæ ſitis immortalis. at hoc quid?
Siue aliquid ſumus: vt verum eſt: nam quid mihi læti
Fama ferat merenti abitum ſub tartara. cælo
Si potior: quanti eſt ad eum hic reſpectus inanis?
Quid tum animis mihi ſit: ſi non ſim? abſiſte moueri:
Seu ſis, ſeu non ſis: nihil horum pertinet ad te:
Poſtquam hic non fueris. Dum ſum: cur ergo laborem
Vt non ſim, quaſi poſt, vbi non ſim, ſimq; futurus.
Me tamen hæc febris tenet, & ſine fine tenebit:
Vt ſtulte, ac miſere ſumus omnes relligioſi,
Omne hominum genus. Hoc dempto, non lenior infans,
Sedulitas mercatori non maior: opella
Promptior vxori præſtatur diuiti: amico
Non præſto magis vllus. Amor cum ſimplicitate.
Ne me forte putes: quod agit pars maxima, rerum
Affinem illarum: quas fert moroſa ſenectus.
In controuerſis medium ſeco, iudico parcus:
Nec mihi, ſed rationi: aut quod ratio eſſe videtur.
Milito, ſecurus, quid mordicus hic tenet, aut hic.
Sic mi etiam in ſomnis, quod rectum eſt, perſonat auris.
Poſtquam ex ore Dei demiſſum cælitus hauſi:
Æternæ referens ſpeciem vitæ, atque colores.
Sic ſum, cui videar forte haud incommodus, vti
Me liceat, tibi præſertim, qui ſolus, & vnus
Literularum præſidium es, portuſque quietus:
Nam populo ſi diſpliceam: hoc placuiſſe merebor.

Cauſidicus & medicus.

Si meret hoc medicus, quod creditur eſſe bono, cui

Præſtat

Præſtat opem: contra, quanam cruce dignus habetur,
Si morbum prolatat: eo non more, Tuellus
Quo ſolet, ignarus rerum, officiique ſalubris:
Verum vt plus habeat: verum vt plus ſoluere poſſit
Extorta a miſeris lati diuergia fundi.
Si litem peperit rabioſa inſania duræ
Ceruicis, mala mens, ingrata ſuperbia: (morbo huic
Quis ſimilis, quis par morbus?) me prouehit atra
Bilis ad artificem ſcelerum, conſultus haberi
Qui iuris petit. huic narro, quodcunque videtur
Eſſe operæ ad cauſſam. laudat: ſterilemque mihi ſpem
Prægnantem facit, at pariet mille illa dolores:
Mille neces: abeo. atque huic aduerſaria quæ ſit,
Afferri iubeo a famulo. Conuenit eundem
Nomine mutato: laudat nihilominus. Vltro
Irritant timidos, ſiquem ceſſare verentur.
Hoc me deduxit dubiæ ad confinia vitæ:
Paupertas ſit opes? opulentia nil ſit habere?
Haud aliter tutus viues. Sic turba canum te
Latrat. conficiet, redimas niſi te ocius offa.
Elige: an eſuriens malis, miſerande, perire:
An rodi ſatur. In medio nil denique tutum:
Nil & in extremis. Ferrum ſi deſit: at ipſæ
Se arrodunt limæ. Nuſquam comœdia mouit
Spiſſius, aut riſum denſa excepere theatra,
Quam duo cauſidici propriis de rebus: acerbis
Cum certant odiis, controuerſantibus illis.
Rudere tum credas medicos de pelle caprina.
Qui dum ringuntur prima de ſede tumentes,
Præq; rogatiua: atque Latina vocabula captant:
Interea ægrotus, cuius res vertitur, & cui
Conducti aſſiſtunt, fruſtra hæc certamina damnans

Deteſtatus eorum effœta voce querelas:
Ignota extinctus teſtatur morte furorem.

De Lucretio.

Riſi, quem veneror, nuper Braſſace canentem
Principiorum alios, alioſque ex ordine motus,
Lactea nectareo fundentem flumina ab ore.
Nullo conſilio diſcreta eſſe omnia primo
Motu, atque inceſſu, quæ ſors temeraria cunque
Sedem aſſignauit: ſordida eſſe illa. nec vlli
Eſſe in eam imperium nunc vllum, vnquamve fuiſſe.
Sed grauitate ſua terram diſcludere cælos
A medio, vt quondam nebulæ de fontibus imis
Terrarum per opas tenues cum ſole cientur.
Quam numeros, quam magniloquis affinia Muſis
Carmina, quam ignigeni miror momenta furoris:
Iam doleo Braſſace vices, nixuſque diſertis
Iudicij, ingenitum cum det graue, cum leue rebus:
Autorem amouerit quaſi depoſitum naturæ
Abiuret. Nam ſi temere hoc graue, & hoc leue dicat:
Dicat idem quoque hoc eſſe, ſimul non eſſe quod hoc eſt.
Sin terra hoc quod erat, ſibi terra haud eſſe nequit, ſi
Aut debet ſibi tum, aut alij. ſi ſeipſa mouebit:
Haud temere eſt motus, ſi alius iam deſtinat illi hoc:
Haud temere eſt, ordo temere fit denique nullus.
Tum ex inſenſilibus qui ſcripſit ſenſile gigni
Corporibuſque addi primis ſonitum, atque colorem.
Sæpeque natura his rebus nomen adumbrat.
Si partes mundi, quem ſummam nominat ipſe
Conciliari natura, conſtare profeſſus:
Cur non naturæ totius concilium det?
Preterea poſtquam ſuprema in templa receſſit

Et vapor, & tenuis tum primum machina cæli:
Nuncque loco proprio ſunt: cur non tuta quieſcunt?
Nã quid enim quærũt: ſi id habent, quod quærere primũ
Inſtituere: & malunt irrequieta moueri:
Si tenuiſſe licet bene tum placita otia Diuis.
Nam ſi motus ab aduerſis diſcreuit: & hic hæc
Depugnant ideo, quod ſunt contraria: quare
Seſe vrget cælum: ſibi ſit quaſi perditus hoſtis?
An alias ambit ſedes melioribus auſis?
Siſyphus vt voluit labentia pondera ſaxi:
Inqúe opere eſt ſemper miſere, neque proficit hilum.
Hoc ſcripſi, quoniam multos inſania verſat.
Quorum auidos animos, blanda furatur ab aure,
Mellea contingens florenti dicta lepore.
Vnde ſibi placeant alieno in crimine turpes,
Docti homines alioqui, acres, culti, atque politi.
Quid dicam? an ſua cuique Deus ſit dira cupido?

De poetis a Platone eiectis e repub.

Mirum ni, quæ conſtituit præcepta poetis
Ridicula admiſcens, idem ſubuertit Homerus.
Quæ Diis attribuit ſcelerum commenta malorum:
Quæ heroum turbæ tetro lita facta furore:
Quodlibet horum vnum meritis præponderat illis
Omnibus: vnde ambit prima cum laude coronam.
Quo fit: vt e mira Plato pulſum eliminet vrbe.
Verum idem quod ait cunctis hac lege poetis
Deberi exilium: leuis exulet ille ſibi: cum
Haud contemnendi fuit autor carminis, & quod
Addidit: eſſe imitatorem, nil præterea. ergo
Damnat, quæ a formis dependent penſilibus. Tum
Non ſeipſum impugnat? Dic dum mihi: nõne quod ipſe

Digerit in varias perſonas lege ſoluto
Sermone, hoc totum eſt imitatio: fictio? nanq;
Vix vnum verbum multis ex millibus, aiunt,
Quæ poſuit, de Socraticis exiſſe fauiſſis.
Quo fit, Ariſtoteles vt malit Socraticos hos
Sermones, veri titulum præferre poetæ,
Quam quæ Parmenides, aut Empedocles ſcripſere:
Verſificatores potius quos autumat. Adde,
Quod quos circumfert ſapientum nomine turba
Septem illi, atque alij complures, carmine leges
Ediderunt. ſic ſtat reſpublica tota poeſi.
Quinetiam vis cælorum, lex, regula, motus,
Conſenſus, pro concentu, nihil eſt aliud, quàm
Harmonia, & rhythmus, facieſque, colorque poeſis.
Quod ſi mendaci figmenta exoſus ab ore,
Tetraque adulteria, illicito diſcrimine labes
Cauſſatur. Tunc hiſtoriis monumenta nefandis
Prodita ſint abolenda: & eo plus: quo quatitur plus
His animus veris, pro fictis ficta relinquam.

De amore.

Olim qui deſiderium definit amorem,
Errauit: ſeſeque ſimul, vulgumque fefellit.
Non accurati nec acuti lex ea dicti.
Non is diuino, noſtro non conuenit, haud ei,
Qui in pecudes, qui anima exortes ſeſe induit in res.
Namque Deus qui non careat, quod eo appetat? & nos,
Cum potimur? Deſiderio confecta iuuenci
Errabunda ſui cum bucula quærit: amore
Id, fatear, facere. Aſt valles vbi vidit ad imas:
Depoſita cura veteri, nouam ibi induit: vſque
Ille quoad ferat exultim veſtigia: & hærens
Affricet: aut ſuggat diſtentas lacte papillas.

Tum

Tum deſiderio poſito non ponit amorem.
Sic & vbi Alpini gleba eſt vi percita Cori:
Et ſublata facit violentis pulſibus auras:
Tandem ſe in gremium dimiſit tuta parentis:
Poſt primum deſiderium fruitura quiete:
Vltima quæ naturali deuinxit amore.
Vſque adeo veteres potuerunt fallere noſtram
Simplicitatem: ideo veneranda quod ipſa vetuſtas
Dictorum eſt autorq; & fons, & origo bonorum
Multorum. Cape, quod ſedet, at quodcunque vacillat,
Aut firma: amoto aut tantundem ſubiice: & exi
Ipſa e ſuſpitione, minaci & ſorte ruinæ.
At nunc vix amor eſt, ſed adhuc veſtigia amoris:
Quo primæ cauſæ cupimus cohærere, bonoq;.
Tum perfectus erit, tum plene verus amor: cum
In patria olim felices hærebimus illi.
Tantum aberit deſiderio, vt teneamur ab vllo.
Quidnam amor eſt ergo? affectus, cui vnio nomen,
Quæ nos rei fruitæ coniunctos aptat habendo.
Vnde etiam hæc ſunt verba duo: vnde & nomen amoris.
Quod ſi res abſit, deſiderium parit. Atqui
Corpore diſiuncto, mens ipſa in imagine tota eſt.
Ipſa anima inſinuata animæ: nec ſola manere
Quit: ſed ſe applicat, & cæcis compagibus hæſit.
His te ego tam raris epulis Braſſace, forenſi
De ſtrepitu feſſum, doctas qui lancinat aures,
Accipiam: ſi feſta dies te forte, vel atrum
Iuſtitium, vel ſolennis vindemia laxat
A nexu, in quo operam debes ad commoda regni.

De partu ſeptimeſtri.

Res perridicula eſt. ſed non hic protinus omnes

Tangit riſus, at infami damnata dolore
Fama acri pupugit pectus mucrone mariti.
Nec locus eſt falſo, nec id obtrectatio iam: ſed
Indicium faſſæ, proprióque ex ore locuta.
Quæris, vt eſt? canere hic poſuit duplices hymenæos.
Nam deducta domum tum ſponſa puella puellam
Alteram habebat in arcanis vteri labyrinthis.
O te felicem geminis ſponſalibus. ergo
Quid clamas? retegis magna quid voce, quod ante
Quam tu reſcieras, nemo ſciret? quaſi præco
Cum clarat pugilis victrici fronde coronam.
Et vanum fortaſſe blatis. Nam territa morte
Quam minitabaris de ſuſpitione, profata
Quod ſtulte quæris, nolens reperire: diſerte
Cui dictum auertit iuguloq; & pectore ſicam.
Exede: tu intriſti. Nunc iudicium medicorum
Implorat. Dubitant, an ſexto menſe puella
Nata ſit: an qui poſt ſequitur. Concurſus. eunt ad
Me, pater & verus ſponſæ, & pater ille puellæ,
Non pater vt clamat: pater, vt clamamus, eo quod
Legitimum partum tam iuris regula, quam quæ
Hippocrates docet, atq; Arabes, plenusq; Galenus:
Hi patrem efficiunt. Nam bis centeſima lux, &
Altera ab his fœtum materna condidit aluo.
Quo exactus dubio procul ex his ſeptimus exit.
Propterea quod apud Græcos menſi ſatis vnde
Triginta luces. quarum quæ eſt vltima, menſis
Eſt eadem atque vna in numero quæ prima ſequentis.
Quapropter gemino geminam quaſi nomine ſignant.
Quo fit: vt hic totus ſic ambitus abſoluatur.
Adde quod Hippocrates decimeſtres ſæpe vocat, qui
In decimo nati, non perfecto tamen illo.

Sic non perfectus, tanquam ſit, ſeptimus audit.
Adde, quod in toto ſpatio, quod vertitur intra
Quatuor ac bis centum: & quod ſubducitur vltra
Centum octoginta: vitales ſæpe Galenus
Teſtatur fœtus: aſt vls, aut cis, fore nullum.
Hæc ita cum fuerint a me digeſta perite:
Audiui tamen eſſe aliquos, etſi haud moror, iſthic
Baubantes catulos: ronchis qui detrahere auſint
Mi hærentem capiti rara cum laude coronam.
Quos ego. ſed tamen indigni ſunt Cæſaris ira.
Vertite vos in quas facies mala cunque figura
Inuidiæ aſtringat: quo vos fert triſtis Erinnys:
Omnibus aucta locis adero lux: vnde proteruos
Exiccarim oculos, & limi luminis vſum:
Si lumen potius, nec ſit tenebroſa tenebra:
Mancipia horrendæ ſcuticæ, caculæque ſcholarum.
Hæc ad te Braſſace dabam ſecurus, & expers
Ambitionis: vt hi medicum ne ambire putent me.
Tantum aberit, primum, vt cupiam me dicier eſſe.
Nam detritum iri multum mihi cenſeo famæ
Inde bonæ: ſi poſteritas hoc ſciuerit olim,
Hos inter medicos operam, nomenque dediſſe.

Otium non ignauum.

Tranquillum genus hoc, paucis imitabile, vitæ
Aut cupio, aut capto ſaltem, ſecretus ab acri
Ambitione, niſi hac, quæ eſt ambitione carere.
Nam fruimur vitio affini virtutis amore.
Haud tamen, vt ſe commendans ignauia, ſolam
Se pectat: ſaturo ſoli ſibi pectore ructet.
Aut morbi grauis implicitus mordacibus auſis

Prodita viuendi per me ſua commoda clamet.
Non aliis deſum, vt mi adſim ſcaber: At neque vero
Vt foueam, quæ ſacrauit ſibi vulgus ineptum:
Algeo mi. Iccirco viridantes ruris amœni
Illectant vmbræ. Non hic mihi nuncius aures
Verberat, appingens dubiis mendacia dictis.
Quid Sultanus agat, quid Rex, quid Cæſar, & is, cui
Ternas piratæ tribuit ſors ſtulta coronas.
Quid mihi cum ſtolidis Anglis? iuga qui noua regni
Inſeruere ſuo veteri: atque externa pararunt
Seruitij ſibi iura: ſuis ne ea iuſta paterent.
Mecum ideo inſidias vario diſpono dolori:
Inque voluptatis gremio fio Deus almæ.
Aurea nobilium rerum regina voluptas,
Te qui ſpernit, inops rationis funditus eſt: &
Turpibus in rebus qui collocat. Illa frui das,
Æternis opifex momentis quæ ſibi ſeruat.
Huc ego vimque aciemq; meæ Braſſace quietis
Intendo, haud alio dicendus iure beatus.
Nec tam formoſam faciem vlla aſpergine tetra
Vrit ephelis: at in ſolida me pace guberno:
Mi autor, mi populuſque clienſque, fiduſq. patronus.
Ni expectem: de me reboet quid mobilis Aula.
Hoc vnum potuit verum turbare triumphum.

Spes & metus.

Longum ijs, qui ſperant, fit curta diecula ſæclum.
Erigone feruente gelant: in frigore ſudant.
Semihora inuadit miſeros furtiua ſenectus.
Prægnanteſque moræ curis peperere querelas.
Suſpitio incruſtans, pauidæ alternatio mentis.
Non erit: imo erit. At quando? quoaduſq;? quid? vnde?
Vide.

Vide, reſorbenti ſi mens ita fluctuat æſtu:
Non ſatius caruiſſe illo, ſperare quod inſtat.
Haud tanti fuerit: regno quater eſſe potitum,
Quam ſperaſſe ſemel: miſtumque aluiſſe timorem.
Carnifices animi, mora, & expectatio. Quin ſi
Impendere malum ſcierim: iam iam, illico, malim
Id, priuſque ſubire etiam, quam poſſe carere
Tantulum hoc, aut tantum. Quid profuit illud abeſſe:
Si tu id adeſſe facis? Semel id forte ingruet: atque
Inde breui decedet: at & tu præcipis: & quod
Per ſeſeipſum abeat, pernici mente retractas.
Hæret te reticente mali letalis imago.
Quam? tu ſpem pones, fallax fraudauerit hora.
Eluſum tum pœna manet leuitatis acerba.
At fac, eueniat: non ſit tam dulce, velut cum
Improuiſa cadunt. exemplo ſunt mala. quando
De ſubito currere, necant magis. Aſpice, vt alto
Luce repentina tonitru de vertice terret:
Cum primum crepat: & ſonitu perturbat inani
Ante expectatum. Quod ſi fulgetra ſecundo
Murmure concuſſere: minor pauor occupat aures.
Veſtibulo in primo labiorum blanda voluptas
Sic ſtatim adulatur: tum procedente ſapore,
Aſſueſcit guſtus, nec tum immutatur aperte.
Quocirca ſeu me ſtipat ſapientia rerum:
Seu moueor ſpe, non tetra formidine ſortis:
Seu ſenſus vocat, & ratio ſilet. vtile ſolum
Clamat, & abducto pudor obticet ortus honeſto:
Non ſperem. ſpes eſt vanorum epulum puerorum,
Et ſexus, cui Fors fecit ſine pectore portas.

Laudat eum, & Boetianum.

Abs quiuis homine accipias præclara libenter:
Verum a præclaro, quantum iuuet? eſt ibi vero,
Quod gaudere queam cumulate, apponere lucro,
Laudi ducere: quod dignum me hac laude putaris:
Quæ tum in iudicio, magni tum in mente Boeti
Expleat: & raro me commendarit honore.
Nil te promptius, aut maius pro commodo amici:
Quemq́ leues, quemque & foueas. nil dulcius illo
Quam modo muſeo dignetur melle ſuo: quod
Aequat nectareo priſca omnia mella ſapore.
Nil vtroque diſertius, aptius, excutere alto
Condita conſilio veterum monumenta virorum:
Et conferre nouis. vtro victoria vergat
Deſignare: atque ambiguis diſponere metas.
Vos ego plebeij ſtrepitus, animíque maligni,
Inſomniſque ad opes curæ, leuis ambitionis,
Horret quos malus ipſe ſui maleconſcius, hoſtes
Cum venerer, tum perpetuo venerabor amore.
Nec mihi longa dies adimet, quod pauere ſuaſit.
Sed creſcet: velut natura lege parentis
Paruo turgida ſeminio ſurrecta, nitenti
Cum ſata luxuriant culmo granúmque figurant.
Ille ego, qui paucos admiror, & omnibus inſto,
Quanquam æquus, quanquam tacito candore coruſcus,
Vos lectos proceres inter, numeroſque choroſque
Muſarum, atque adytus ſacros Heliconis amœni,
Suauiaque exculta linguæ pigmenta latinæ
Inſerere audebo: ac potius per voſmet adactos,
Inſcitos, his famæ auidis intexere chartis:
Sane illis trepidis: tantos quando excipere auſint
Heroas.

Heroas.quibus hoſpitibus mens obuia Phœbo
Experiatur tantum oneris, quantum hauſit honoris.
Quod ſupereſt: ſcito mihi commentaria Ruffi
Reddita, quæ dono miſiſti, & docta Aretæi
Tentamenta: rudis tam impenſe inimica laboris:
Quam nunc affectat nugax ſchola nuda loquaces.
O dillas vero, & ſuauiſſima pægnia Teij
(Vt iuſti) grata cumulatus laude remiſi.
Hæc præceptori mandata expreſſa data olim,
Cui adoleſcentum noſtrorum pignora cordi.
Is faciet, ſi non fecit mala beſtia pæda-
Gogus, & eſt nequam librorum hirſuta lauerna.
Inde petes: ſi forte amens non reddidit ille:
Et me animi dubium abſolues reſponſa morantem.

Ingratus. de Fato, & Voluntate.

Durati ſale terga ſuis pendentia tigno
Si fors necta fuit: paſſis ſeſe applicat alis:
Atq; vorat pernix, vncis vbi adhæſerit hamis:
Inde cauum, in quo habitet, fodicat: malegrataq; tãdem
Nycteris, ipſa ſuas populatur dentibus ædes.
Hoc fortaſſe parum: & liceat. nihil id niſi ſolus
Eſſe poteſt cibus: vt bruta eſt res mortua. viuens
Bruta fuit: nulla rediuiua propagine nunc eſt.
At faba: quæ ſimilem potuit producere: vt ipſa
Perpetueretur ſpecies: generauerit illum,
Qui ipſam conficeret (ſic gratia grata) parentem?
Fabula quid velit hæc, qui neſcit, neſciat. At cui
Coniectura aperit, ſileat: ſoliq; loquatur
Ipſe ſibi: & ſecum tacitus conſideret: vnde
Gurgulio creſcat damno, vitaque parentis.
O terra, o maria, o cælum, o quid denique reſtat.

Quod me audire queat: quod opem nec terra recuſet:
Si facitis prauis (namque his ſententia priſca eſt,)
A cælo quicquid venit, atque abit eſſe creatum:
Quale id cunque facit, quodcunque fit, & fieri quit,
Aut ſi non facitis: fierique pati libet, ergo
Vtrouis namquis culpam non transferet in vos?
Qui prohibere poteſt: ſi non prohibebit: idipſum
Participat: ſed eo plus, quo ipſe potentior illo eſt.
Nam quis ſi ipſe vetet, non fecerit hic. facit ergo,
Qui permittit. At arbitrio permiſſa ſoluto
Sunt ſua cuique ſibi facta æque, ac dicta. repugnant
His quidam: ſed ego accipio, atque aſſentior. Atqui
Praua triumphalis cum circum tempora laurus
Exultat? bonus ipſe iacet, calcatur, adorat
Auri mancipia. Eliſiis vos, inquit, amœnis
Excipiat Minos. illi plectuntur acutis
Suppliciis. Boiæ, nerui, rota, cribra, Megæræ.
Annuo. videro poſt iſthæc fortaſſe. Platoni
Mirabar factum eſſe palam crudele barathrum,
Plutoniſque diaria ſcripta cruore nocentum.
Hunc laudabo: damnatæ inſultabo tabernæ,
Alpheno, Phalari, Nomentano, atque Ruboni.
At grauis interea iuſtum, & præclara canentem,
Mundi indignantem ſcelera hæc, contundit egeſtas:
Atque pedes ſecat, atque manus arthritis acerba:
Et quatit ingratis nebulonibus inuidiæ fax
Admiſta. Crucibus cedant vt Tartara diris.
Vel ſolæ contra ſtatuantur ad omnia lites.
Omnia peruincet, falſo hæc ſub nomine vita.

Diſtractio

Diſtractio a iactatione quæ fit a concupiſcentiis.

Cum patris induciæ ſomni violantur, ab acri
Si furtim cura eſt fodiente cuniculus actus,
Fomite deliuuit quæ heſternæ tecta fauillæ:
Ne vagus ad ſteriles ſcopulos impingat inanis
Velificans animus, quem iactat vana cupido:
Lucidus ad placidas Muſarum ſiſtitur aras
Ah noſtri exilium blandum miſerante Pronœa,
Exilium, in quod ſe abducens meus induit amens.
Hic mihi non pingui cinereſcit victima flamma
Nidoroſa: nec a Medo, aut latrone Sabæo
Lacryma, credita odore Deum placare, liqueſcat.
In Sophiæ ſacros adolens altaribus ignes
Macto voluptatem, quæ non ſit vera voluptas.
Inq; boni vario, ſimili tamen vndiq; vultu
Fingo meum. Quod me facere, & ſeruare beatum
Quit ſolum, cæleſte alimentum, & lumen anhelans.
Vt via longa, quibus violentior ingruit imber
Turbinis: & corrupit iter, cælumque minatur
Fulguribus: ſpes eſt melius fore, munere ſeri
Hoſpitij: & molli ærumnam penſare quiete:
Hoc ſic tranſigitur noctis quodcunque ſuperſit.
Hicque diem ſtudeo ſimilem aſſuere inde futurum.
In quo naturæ conſultum exerceo pectus.
Doque libens operam caris oratus amicis.
Tango etiam ſortem: atq; inuitæ extorqueo tantum
Durus opem: quantum poſſit me e fæce popelli
Eximere: ac modico contentum aſcribere cæli
Ciuibus. Hæc veteris ſi e re videantur amici
Magne proba Braſſace: vt item mihi deinde probentur:

Qui de iudicioque acri, ingenioque fideli
Pendeo. præut tua ſunt, pro nugis cætera ducens.

Medici loquutulei.

Spero, quòd metuebam olim: ne ſolus, & vno
Pluribus aut paulo comitatus, ponere poſſim
Tantũ operæ, quantum mi oneris tum imponeret audax:
Fama, ſui fidens. Hoc, inquam, quod metui tunc,
Spero aliter cadere, ac rebar. Sic vndiq; tota
Oppida complentur. Non eſt focus vllus, vbi non
Aſſideat medicus. Populoſa Lutetia, nobis
Fœcundus vomitat medicorum Peſſulus vndam.
Qui ſi conſiliis inſtructi. atq; arte verenda
Inſtituant facere. haud melius fortuna parare
Vlla bono hoc potuit mortalibus. Aſt vbi regnat
Præceps pigritia, atque ſui fiducia nutrix,
Leua ſui, latque ſui miſeris ars conciliatrix,
Et præpoſtera agit: ve vè quibus ingruit imber
Peſtifer. in primis extantque vetantque profari:
Aut tergunt effata. adeo ſermonis acerbi,
Tincti Tulliolo, & nunquam ceſſante Galeno:
Vt fruſtra experiare. ruit damnoſa procella
A ſecta vena, vel ſi te muſca laceſſit,
Affirment vulnus, quaſi flictum a dente leonis.
Pernicies, ſed dira palam tunc imminet ægris
In mundo. nec abeſt mors his, infamia at illis.
Cum tamen hinc Celſus, clamet tamen inde Galenus:
Nec verbis nec verba operæ eſt curare medentis.

Siſachthia.

Quod videor vir, quodque animo forti, atque feroci:
Sim putris nebulo: ſim caudex, blennaque fungi:
In me

In me ſi accipiam, quæ nunc iniuria facta eſt,
Quod ſi vlciſcendi non eſt locus, atque poteſtas:
Parque pari vt referam, tacitus quaſi dulce vorabo?
Haud faciam: hoc etenim eſt ſeruíque ſibique rebellis.
Aſt animus ſeſe excutiet, dabit omnia pro ſe:
Militet vt ſibi: nec ſeruitum demigret vlli.
Decretum ac ſtabile eſt: me libertate tueri:
Libertatem me: pro vtroque vtrumque paciſci:
In chartiſqúe nocens virus manus illinet atris.
Prodidit ille fidem: aſt hic & hunc & dirus amicus.
Omnes iuſtitiam: cuncti ſine lege pudorem.
Non dicam, quanta eſt ſectarum inſcitia legum:
Solicitudo voluptatis: contemptus honeſti:
Putida ruſticuli ridenda proteruia faſtus:
Ingluuies, penes, Epicuri de grege porci.
Non dicam matres, vxores, atque ſorores.
Non decimus quiſque eſt, quin ſit mala beſtia mulus:
Aut curruca fouẽs proprio nido oua cuculli. (paratū eſt,
Dicã emptum, quod habent: quod ſunt, quodcunque
Venale eſſe itidem: pretium quoque venditur ipſum.
Nanque licent, quanti fruſtrentur prima ſecundis.
Cumque vtrinque licent: qui plus dat, plura reportat.

Cicero in Lyceo.

Rectis cum primum ſtudiis intendere cœpi:
Hoc perfectum habui, vt ſeruarem: quidve deceret,
Quid non. Nam ſapere, vtroque hoc finitur: honeſto,
Et vero. mox deinde igitur fit proxima cura,
Participare alios: tum quæque ex ordine rerum,
Lecto, compoſito, puro ſermone docere.
Laute accepturi, primo quas ſalgama miſſa
Promittunt ſtruices? iuſſum cœnare palumbas
Men' ſaturas porris. prius hinc diſcedere certum eſt,

Quam me plebeiæ capiant faſtidia cænæ.
Quantum hominum temere conſumptis litigat horis,
Multa tumẽs, fruſtra glomerans per multa, priuſquam
Perueniat, quo ſe, ſeipſo ſtipatus, agebat.
Suppilata foro putri turgentia ſucco
Verba legens, hamis fatuus ferruminat vncis:
Et ſibi inæqualis phraſis diſtenditur hydrops.
Hac tu audes ſacros adytus penetrare Lycei?
Cum totidem verbis naturam æquare iubemur.
Quæ Cicero haud nouit: qui dixerit? ecquid ab illo
Dicas: ille tibi neſcit ſi dicere. Quorſum
Ignea pauonis caudam Iouis ales habebit?
Pulchra illa eſt: fateor. Pauoni pulchra. ſed iſti:
Vt volet in cælum, ſit ſarcina prorſus inepta.
Quam tibi ſit ſatius: qua ſe dat tempus: & vt res
Eſt: is componas non tu huic: tibi ſeruiat ille.
Seruiet ille autem: ſi tu iſto ſciueris vti
Imperio, tibi quod ſapientia ſuppetit vltro:
Quæ non in nugis, lenociniiſque ſuperbis
Fucatur: fatuæ nec ſeſe venditat auræ.
Sed ſibi recta, tibi ſit recta: niſi ipſe reflectis:
Et rerum lucem verbi caligine inumbras.
Res mihi cum balbis iſtis Braſſace moleſtis
Eſt: qualem ſine me, melius me intelligis: atq;
Intercedit: vt a pulchro ne diſcrepet vſus:
Nec vero pulchrum male diſiungatur ab vſu.

Syluium commendat lauream petiturum.

Si ſcires, quanti pluris, quantiq́; minoris,
Vide ſit, eſſe patrem, & non eſſe: ignoſcere patri,
Aequum, tuta etiam metuenti cuncta putares.

Syluius ad vos it, qui quanquam eſt indole tanta,
Quanta, ex quantilla fortuna? emergere rarum eſt,
Et probitate ſua ſe commendare potis ſit:
Me tamen angit atrox metus ingens: nequid in illum
Fors graſſetur adhuc, quo cœpit pergere, pergens.
Ipſe tibi dicet, quod non quit epiſtola. Non quod.
Verba mihi deſint: auidum exaturare dolorem
Queis poſſim. ſupereſt animi, & ſermonis amari:
Rabula non quantum: quantumve Pariſia fundit
Fœmina: quæ vendit populo malelota dicaci
Scruta: nihil melius dans lotam ad iurgia linguam.
At ſcio fortunas noſtras famularier ipſi
Fortunæ. Dominum me vtrarumq́ eſſe decere.
Has vt ne pluris faciam, quam ſe facere ipſæ
Poſſunt. Illam contemnam, contemnere quam dat,
Qui cognoſcit eam virtus. Nil poſſe, niſi vnum hoc
Velle bonis male: quo poſſit, ſic poſſe, videri.
Quo ſit: vti placidam malim conſciſcere vitam:
Quam diri mihi fert obliuio blanda doloris:
Et placidam affectem leni ſub pectore pacem,
Compoſitis rebus: turbas quæ mente ciere
Conſuerunt. Ne ſic quaſi præſſa rubeta coaxem
Aut Satyri fœdis Mithra cõſpurcata lituris. (premam
Quod reliquum. Vt ſtudiis finemque manumque ſu-
Impoſuiſſe olim videatur: vos adit ergo
Syluius: vt capiti hæreſcant inſignia laurus.
Quæ ſi non meruit: tamen hoc tua gratia tanta eſt:
Vt meruiſſe, queat, te promittente, videri.
Qui caput es rerum, ſtudioſorum omnium aſylum,
Cunctarumque bonarum artium pater, atq; patronus.

Se incuſat, & populi malitiam.

Qui me crediderim fortunæ fluctibus atris:
Nec tum curarim, poſita ſpe in turbine rerum:
Hoc merito patior, Quod nec Metanœa potis ſit
Delere, aut ſuccis Hygiea potentibus vlcus.
Sic virtus deſerta ſuas vlciſcitur vmbras.
Nam mihi relligio eſt, hominem me dicere verum.
Nam qui? cuius mens cæloque Deóque relicto
Terrarum deſiderio tabeſcit inani.
Hoc potuit ſæcli corrupti putrida tabes,
Quæ me fallentem meipſum diſtraxerat a me.
Nonne ego ſum, rapidæ medio qui in gurgite flammæ?
Algebam? gelidis lucebam flammeus vndis?
At liquido exemplo eſſe poteſt ſors improba vulgi:
Quam tumidam riſi felix: felicior ægram
Sum miſeratus: vt eſt hominis pleni, atque beati,
Et bene de rerum naturæ lege merentis.
Nã quid te moror his, quæ ſunt tibi nota magis, quã
Vel fluuij curſus, vel ſemita trita diei.
Indomitum pecus, & nullo ſub faſce fatiſcens
Criminis, ad ſcelus omne genus gens tetra patrandum
Ipſa ſibi ſempérque recens, ſemperque parata:
Inuentíſque nouis multa ſe laude fatigans.
Qui vt potuere animo ſtipato, & prodigo honoris,
Securóque ſui ficta ſub luce latere:
Nil iis detractum eſt ciuis de nomine. verum hac,
Turbella, vt tandem reſipiſceret: iſta retexit
Garrula rancidulo ſermone, victa ſenectus.
Querquera, ſuſpitioſa, tenax, fideíque reíque.
Cuius præſidiis liber nunc viuere tento:
Ne caſtiganti ſit opus ſcutica, atque flagello.
Vide, potens moderati animi, linguaqúe decore,

Inge-

Ingeniíque pij,& ſuperantis cuncta laboris,
Ad mediam noctem,incœnatus & has ego nugas,
Putris ſegnitiæ impatiens,vigilacibus horis
Scribebam.Infamis heu ſarcina lenta grabati.
Ne cum corpore mens pariter marceret opaco:
Nec vigil a ſomno id capta diſtaret inerti.

Male relata gratia.

Nunquam demeruit prolixius vllus amicos
Dexteritate,atque obſequiis,atque officiis,quam
Eſt a me factum.mihi quid tum venerit vſu
Contra,illorum opera:ſi non piget,& vacat,audi.
Primum,cuius ego fueram olim caſtra ſecutus
A teneris miſer vnguiculis,vſque ad ſtata vitæ
Robora,nec tenui muſcerda fecit onuſtum.
Ille quidem bonus,& largus,ſed pauper. At vnum hoc
Plus aliis ſenſi. Aſt aliis non deterior,nec
Quem vllo poſteriorum vlla virtute putaret.
Ergo manu propria dedit in calcaribus aurum,
E clade ob fratrem,ac genitorem,aquilámque receptes.
Qua noſtro pinguent Caduria teſqua cruore.
Addidit & laudes poſſent quæ ſaxa mouere:vt
Creſceret an virtus,an vis inſana furoris.
Nam furor eſt,iſta vitam pro laude paciſci.
Affinem me appellauit.mi inſignia regni
Romani vt ferrem poſthac,virtute meapte:
Batholomæo quæ obtigerunt vxore Bauara.
Vnde biceps veteres noua mi daret ales honores.
Atque idem pene infantem me eduxerat,auctum
Armis,literulis,& ſanctis moribus.illum
Tandem apud exui ego tyrocinij beneculti
Prima rudimenta.Inde annos prouectus ad illos,

Digitized by Google

In quibus ediderim ſpecimenq́;, & facta decora,
Elogium retuli. tantum in calcaribus aurum
Omne tulit punctum, haud alibi comparuit vſquam,
Ni, ne mentiar, in modice pendente monili.
Quæro vices alias: dira me vbi clade Rauenna
Multauit re, ſpéque omni. Tum Felſina libris
Imbuit. Hic ego de ſociis bene ſedulus vnum
Seruaui incolumem, atque accepto vulnere. at ille
Cum coniuratis petiit caput enſe nefando:
Ne in Marcam potior foret atri cauſſa Popilij.
Poſthinc ad Ligures Tauri cognomine, quid non
Patraui, vt facerem Dominæ ſatis? Hoſtis ab eius
Arcibus expulſus: propriis exutus. Inanis
Solus ego. occiſæ ſpes. Tum tranſlatus amor: quem,
Heu florem ſtultus, ſapiens ſtomacharer: ineptus
Cum deſiderio tabeſcere dulce putarem.
Demum ad me redij: & quodcunque amiſerã, idipſum
Aequius amiſſum ferrem, quam iam ante potitus.
Illis ex crucibus fatum euaſiſſe putabam:
At non mutauit factum. nanque implicuit ſe:
Obſtitit in dictis, in factis, corpore, mente.
Corpore priuauit male, mentem extorſit inanem.
Nanque vbi ſecuroque animi, cerebrique quieti
Hoſte procul, mi oſtentauit bene pinguia rerum
Otia pacatis Aquitana opulentia terris:
Et ſomnus placuit: nec diſplicuere ſodales:
Ah furtim obrepſit fors importuna: labores
Quæ mihi prædulces populari indiceret aura.
Admouique manus iterum, diſiectaque Muſis
Pectora, deſidiaque natantis miles amoris
Do nomen. Libertatem cum ſorte pudenda,
Cumque iocis lepidis chartas commuto ſeueras.

Atque

Atque nouum numen mendaci carmine fingo.
Cuius rei precium(merita hoc mendacia vatum)
Pœna fuit.tetrum,atque ingratum fœmina monſtrum
Oſtendit quicquam mihi nil debere,nec iſtud
Immerito.quoniam de illa quæ falſa canebam,
Nil ſpectāt ad eam. Ergo opera illa eſt irrita fruſtra ad
Hunc eluſa modum. Abiecta hac e pectore cura
Quod reliquum rebar,me conſolabar amicis.
Præterita hoc poteram,poteram impendentia quondam
Suſtinuiſſe mala. At vacuo hac quoque bulla tumore
Aeque vana fuit. Promiſſa haud aulica:quantum
Spes in me,officium in fallacibus abſit amicis.
Vt iam decrerim:quoniam contraria ſemper
Eueniunt:hinc iam niſi peſſima quæque malorum
Expectare:cadet ſecus? hoc apponere lucro.

De ſcriptis poetarum.

Quantum abes a tetricis,tibi quas palatia curas
Dira ſerunt:dum iſthic alienæ ridicula vltro
Nequitiæ commiſſa luis,ſub litium aceruis:
Quæſo animaduerte.& mihi quod modo contigit,audi.
Quidam ad me venit.de more,admiſſus amice.
Vix limen tetigit:geſſit ſe pro intimo:& heus tu
Notus,ait,tantum de nomine:fur quoque ſodes
De re te agnoſcam,vt referam hæc in pauca:benigne
Reſpondi. Ille inſtare. Igitur deprompta puſilla,
Quæ tum ad forte manus aderant laudare diſerte:
Admirari etiam impenſe,placeo mihi.ſuadet
Gloriola,aut nata,aut ſoror,aut comes ambitionis.
Poſt redit,atque iterum poſcit:datur,vt legat atris
E tenebris quædam non contemnenda Lycei.
Nugæ cuncta meræ.miſeri tu prodigus,inquit,

Temporis: at fruſtra hæc momenta amiſſa requires.
Quin potius pietas tibi cordi, iuſque tui, quod
E cælo pondere grates ago, non ego mi, inquam,
Hic deero. Hæc nunc curo, tamen veniemus & iſti
Forte miniſterio ſatis, atque huic. Nulla repugnat
Naturæ ratio diuinis. Illa fouent hæc:
Vna vt in ambabus lex legibus, ille vbi contra
Hinc me ſtare videt: iam tum inde abit ocius, anceps.
Vt mihi tum viſus contemneret, anne probaret,
Veſpere mox puerum, qui parua poemata poſcat,
Allegat. Data ſunt, quæ vulgo pauca leguntur.
Verum vbi virtutis nomen cæleſte frequenter
Eſſe meis dictum ſcriptis, & carmine vidit:
Expuit huic rabiem, iam conceptam ante: & aduſtum
Sit quaſi mel, vel mordentem ſale lingeret offam:
Frontem contrahere, ac ſtomachari, atque edere buccis
Poppyſmum tumidis: neque noſtras ille pedem poſt
Intulit ad tegetes, & morbo vile grabatum.
Vide. viden? in proſtibulis, turpique Lyæo
Qui quærat docti nomen, famamque poetæ:
Si qua forte Dei ſit mentio ſancta: Dei quod
Si flagrent odio: clamant non eſſe ferendum.
Si canerem ſatyros, vel ſi canerem Siluanos,
Schemata laudarent, pictamque volubilitatem.
Quique legunt hilares Græci fœdiſſima cæli
Proſtibula: & quæ mente pia, nunciiſque pudicis
Non dicenda, olim quæ ſecula grata tulere.
Indignis quibus ampla modis incuria facta, vt
Naturæ: illuſæ leges, moreſque ſoluti
Auerſantur vti coruum, picumque ſiniſtrum:
Et quæ dira vomit fœtenti caluus ab ore.

Quod cum ciuitate rus commutarit propter peſtem.

Quæ mihi nunc dubia eſt, & fati pendet iniqui
Infami trutina, graſſanti peſte vacillans,
Ruris onus Braſſace nouum, tibi mitto ſalutem.
Huc me mollis amor pacis, placidæq; quietis
Olim inuitabant, vultuſq; oblita ſeueri
Otia, ſeceſſus vitam fundantis alumna.
Nunc mortis metus has vacuas implere latebras,
Et laudare fugam menti perſuaſit inerti.
Quo mihi nunc animus vetus, aut quo fortia verba
Oppreſſa ratione graues fecere ruinas?
Nil mihi de meipſo poſthac promittere certum eſt:
Deque aliis tanto minus. Vt mora noctibus obſtat
Hibernis: vt tarda dies ſub ſidere Cancri
Noctis equos prohibet longos extendere curſus:
Sic mortis timet æqualem producere vitam.
Cunctanti mihi, quid viuam, tum amittitur illud.
Omne, quod ambiguo ſpes & metus arcet amore.
Ne tamen, vt vulgo, totum perdatur idipſum,
Perdere quod vereor rimando, & cuncta rotando:
Aura muſarum memet conſolor inani:
Auius a meipſo: ne ſit me perdere gratis.
Sic ſe vita fouens æſtu, ſe abſumit eodem.
Vt quondam in ſtipulam emerito cum diditur aruo
Flamma vorax, ingrata ſibi, officioſa nocendo
Extitit, vt ſe deficeret: defecit, vt eſſet.

Iniuriarum ſæculi ſolamen a Muſis.

Etſi me temere iactatum lucis amore,
Hoc ætatis onus, ſeræque incommoda vitæ
Induxiſſe queant: nimis vt vixiſſe putarim:

Sæculaque infami damnata cupidine rerum,
Vt credam, faciunt, mortem finem eſſe malorum,
Tot coaceruando tetri ludibria mundi:
Pura tamen, plebiſque ſibi ſubducta tumultu
Otia muſarum in medio obtinuere querelas.
Demonſtrantque mihi ſcelerata tædia turbæ,
Debere haud facere, vt vitæ has ſpirabilis auras
Pœnitent trahere: huc quaſi ſit medicina laborum.
Vltima: non eſſe in cenſuque & lumine rerum.
Sicut item contra falſæ mala gaudia vitæ
Pellicere, vt rear hoc regnum immortale parare.
Aſt vnum præ oculis, animi in fronte, atque receſſu
Ducere ſic vitam hanc: quoniam manet altera: cuius
Hæc exemplar erit: vultum illa vt ducat ab iſta.
Hoc ego perpetuo placida cum mente volutans
Me tanquam in ſpeculo ipſe meo contemplor: & idem
Non bene formatos, iucundi reddere ſenſus
Maturo: ac tenui conceptos carmine mando:
Quos tibi, Vide, humili numero congeſſit Apollo.
Non vt te doceant. Quid enim te maxime rerum
Indagator, inexpletuſque interpres olympi,
Aſſecla naturæ, legum mens, lima poeſis
Diceris, es, conferre queant: quod neſciat iſta
Sedulitas ſtudiis abs te impertita ſeueris?
Verum vtut informes, quo nec bene cunque dolatos
Effingas: ſimileſque tui dignere benigne
Id facere, & factos ſperato oſtendere Cælo.

Conque-

Conqueritur de ancilla abſoluta, quæ arcas vxoris effregerat, & aurum omne cum mundo pretioſo abſtulerat.

Cum circunſpicio, valido quam ſubruta pulſu
Fundamenta, ſolo putri male fulta vacillant:
Tum miſerabilia hac malefida vmbracula vita
Comperio. vt multis id quod videatur acerbum,
Iucundum rear eſſe mihi: diſcedere ab illa.
Innumera vario facta diſcrimine labes
Subſidente ſuperficie. Quod culmine cælum
Tangebat teter lutulenti eſt fundus hiatus
Sub quo meque, meaſque ſimul ſordere querarres.
Næ ſum ego ad inuiſam ſuperis ſortem atq; malignam
Egregie ingenio natus: cui nulla parata eſt
A fato ſincera quies. Tempus fuit olim,
Cum me inter homines agitantem, & honoribus auctum
Semper in excubiis tenuit metus: inque dies me
Acrius vrgere, exedere, attentumque monere:
Ne miſer hoſtiles placarem ſanguine manes.
Nunc tranquilla fouent ſaturæ momenta quietis.
Verum quos inter? Cui tanta iniuria facta eſt
A ſuperis? ſuperi modo ſi mortalia curant.
Volcas, & Gabalos, & quos Vaſconia nutrit
Sanguine amicorumque, & viſceribus peregrini,
Latronum nebulas in vallibus, inque iugis, quæ
Explicat in Celtas ab Iberis hirta Pyrene,
Ludos, atque iocos, præut dat turba impia, dicas:
Sic dormit lex. Si quando expergiſcitur, horret:
Suppliciumque metu mutum ſilet: vt ſuperatur
Inuentu ſcelerum, quæ haud norant ſæcula priſca.
Nam priſco peccare modo, dignatio nulla eſt:

Ruſticitas mera:ſed ſola hæc ſit digna flagelli.
Mœchari laus eſt:ſtupratæ inſultat adulter.
Vapulat,& ſilet:aut damnas eſt ſoluere mulctam.
Tu ſcis,depoſitam quæ compilauerit arcam:
Fregerit,abſtulerit nummos nunc nuncque negarit.
Peruigili ſtudio,ac multo ſudore paratum:
Quod nati parui,quod frugi & nobilis vxor,
Optima quod plenis iam filia nubilis annis
Dotem oret,miſeri Chriſtus quod voce proſeuchæ,
Impurum monſtrum mihi vt aurum ſuſtulit omne.
Capta eſt,faſſa nefas,abſoluitur:atque meo de
Argento,indignum,mecum decidit,& aufert
Partem porro etiam.Sic viuitur hic.reliqua audi.
Fundum vni diſtractum alij ſi vendidit: ille
Strenuus,vt faciat ſic rem,laudatur.adibo
Ad diros pluteos:bis tantum impendere cogar,
Quanti eſt ille reus.Poſt hunc diploma diſertim
Seruabit quinquenne:illis ego fabula.Sic me
Imperij antiqui quondam:tenuiſque foci nunc
Verſat,& affictat diri væſania fati.
Meque putas pauidum mortes horrere minaces?
Cum permulta alioqui habeam,quæ dicere poſſim:
Quæ ratio bullam ſapienti oſtendat inanem.
Serum in mane ipſo,dubiaque crepuſcula vitæ,
Et nox ante diem,fruſtra expectata dies,iam
Sic a me abſterrent:ſic diſtentumque relegant:
Vt,non eſſe,putem ſolum Braſſace beatum.

Laruati græcarũ literarum inſectatores.

Hinc abſens neſcis,quid rerum euenerit.Vnus
Ex iis,qui cineres aſinina pelle monetæ,
Carbones animo,lingua ignea ſpicula geſtat,

Clamat

Clamat: ſeditionem omnem, qua noſtra laborat
Relligio, ſtultam, firmamq; crepidine Græca.
Hinc fontẽ, hinc fluuiũ, hinc ſare hæc primordia finem.
Arcendosq; adoleſcentes a peſte nefanda.
Quin omnes operæ ſtudioſos talis, ad vnum,
Malleolis, ſcirpis, pallenti ſulfure dignos.
Quid faciam? qui obliuiſci temere nihil vnquam,
Quod ſemel apprendi, potui? Si Tartara Græcos
Dira manent miſeros: non eſt mihi tempus in vllo
Momento, vt poſſim flammas vitare voraces.
Qui tamen iſta cibariolis obnoxia in libris
Tam damnem, quam quod fugiendũ maxime habetur:
Sed ſcio, quid faciam. Si tu Braſſace tuliſſes
Hanc legem: a meipſo longe diuerſus abirem:
Iudicium, atq; animum, nulli pietate ſecundum
Impenſe veritus. Nunc cum me ad poma relegant
Impoſturarum proceres, male ſobria monſtra,
Nequitiæque, merique duces, Strumæque popelli:
Qui amentata malis iaciunt conuitia verbis:
Quæſtui habent animas noſtras, & pignora cæli:
Nec patior tacitus: nec contra verba parabo.

Deum curare mortalia.

Diagoræ, vel Protagoræ ſi diſcipuli omnes,
Tanquam ex ære, forent conflati corpus in vnum:
Non peius poterant ſpoliato illudere cælo:
Quam noſtri hic faciunt. Eſt, factis plurima turba
Eſſe Deum quæ diſſimulat. Sed peſſima merx hæc
Haud negat. Illud agit modo: ne mortalia curet.
Aſt infame lutum hoc, terris quod Tartara Diui
Extulerunt, Orci ſpurca compluta ſaliuã
Eſſe negat. Negem ego: cum te fert ille negantem:
Nec ſentire facit ſenſu: quod mente latẽt te.

Nam ſi non Deus eſt hoc,quod nos dicimus eſſe:
Facta infecta facit:reficit defecta:reducit,
Quæ abduxit:poſita aufert,atque ablata reponit.
Vel caſus,vel Fors ſtolido temeraria pulſu:
Tum ſit hoc ipſe Deus tandem:ſerieque carere,
Sit ſeries y. Fodicat quoties hæc pectus Erinnys:
Rideo Sardoum:lacrymas ſimul excutit:& iam
Eſſe velim:mihi ſi liceat,ſi dicere fas eſt:
Victima,quæ ſcelus hoc pro cunctis vna piaret:
Sed qui hominem fecit ſine me,ſine vindicet ipſe.

Seceſſus.

Cum libuit vigili ſpatiatum ducere cura
Aegreſcentem animum:lectus locus.Omnia præ me
Armamenta,libri,fortunæ erepta ſupellex:
Thuſcis farcta modis Iſſitia:Cantharus:obba.
Nam vinum ſenis eſt lac,lac vinumque ſenile.
Inuiſum Soli nemus excipit.Hic ego blandis
Cum Satyris,Nomio libo mea carmina Phœbo.
Garrulaque a ſiluis adſibilat aura canenti.
Haud tamen hoc gyro tam plenam claudere lucem
E re mi viſum eſt.Melior mecum inde paciſcor,
Quo meipſe euadam.tum elatus ad Aethera,& alte
Auius hinc caleo ſuperati limen Olympi.
Mi ſimul æterni flammato fomite amoris,
Tum ſenis augusti vitio impenetrabile pectus
Nectaream aſpirat liquentis fluminis auram,
Cum Critone loquens,abiens ſe in me inde reliquit.
Nec potis eſt animus puruſque,oſorque malorum:
Ventum vt ad extremũ eſt,vbi verba illa aurea fundit:
(Neſcio,neſcit & is quo)quin pietate liqueſcat.
Et fleo:cum me flere vetat.Nec temperat ira:
Si queat vlciſci amenti mens rapta furore.

Poſt

Poſt hinc hoc pelago lactis perfuſus, & alti
Fluctibus emergens animus, vix enatat, ignis:
Fructifera immenſi ingreſſus ſpineta Lycei,
Carpit ab æthereis nutantia germina ramis:
Et ſibi perpetuæ florentem luce coronam
Induit hanc: quam nec celſo Iouis ignis Olympo:
Summanive manus perterret: nedum vt ad hilum
Aut nihilum redigat. fructu ſatur inde reuertor:
Haud tranſlatitio: ſed craſſo incognita vulgo
Quæ ſunt munera: contemptus quibus inuidet Orcus:
Hoc ego lacte fori, ac populi tum diluo virus:
Et patior me nolle pati: quæ ferre recuſat,
Quem tu noſti, animus, magnus, ſimiliſque tuo: quem
Vita beat facilis cum libertate decora.
Nec capitis, capias ni altrinſecus: vt tibi regnas:
Imperat, & ſeruit ſoli cui ſola venuſtas.
Hæc eodem tibi, Vide, loco dictare iubebat
Silua virens, teneri & tempeſtas nobilis anni,
Perpetui monitum, memorem quoque ſæpe fauoris,
Firmæ ac ſuauis amicitiæ: quantumque ſeueris
Palladiæ Veneris ſoleas miſcere camœnis.

De ſuis Anacreanticis.

Nuper vt ad mundi deſerta & ſola ſepulto,
Vide, (quoad ſtudia & recti ciuilis amorem)
Immortale iecur tondens: ſitis aridamentum
Vrebat priſcis cumulans noua vota, videndi,
Certi aliquid. mihi quod faſtidia plena leuaret:
Miſſa libellorum eſt a te mihi munda ſupellex.
Mirifice intra quos placuit mellita iocoſi
Muſa ſenis, Thaſio impediens veſtigia Baccho,
At non impediens melliti nectaris auram.

A me quo tibi debetur noua gratia.nanque,
Viginti lapſi ſunt paulo plus minus anni,
Luſibus his ſimiles Erato mea luſerat olim,
Mollia laſciuo delumbans pagnia flexu.
Illa quidem lucem voluerunt ſæpe tueri:
Verum me vetuit melior pudor. Is fateor, tunc,
Hæc cum deſiperem, deerat laſciuia præceps.
Sic mihi ſe obduxit. neque iam vitare procacis
Tum Veneris ratione vlla ſacraria quiui.
Omnia ficta tamen, puræ nec conſona vitæ:
Et quæ nec mea ſunt, nec dici digna quidem. quæ
Triſtis aquæ potor nequeam traxiſſe per illos,
Quos puer arcitenens mortalibus incutit ignes.
Hæc ſed vtut ſe habeant: ſi tu non ſpreueris, ergo
Se forſan numeris auſint miſcere ſeueris.
Quanquam vbi reſpicio noſtra hæc ad ſæcula: nata
Illa videre equidem videor pro tempore, & in re
Opportuna, de venia ad ſubſellia famæ
Tranſigere & poſſe, & certum ſperare fauorem.

De voluptate.

Multa voluptati vereor conuitia facta
Immerito: atque ſupercilio iactata minaci
Duriter a priſcis: quæ rerum inſcitia fudit.
Nam ſi natura eſt metis præſcripta voluptas:
Quis dubitabit: naturam damnare neceſſe,
Illa damnata: modus vt rerum alma voluptas,
Conueniens homini, ſeu ſenſus percipit illam,
Siue intellectus, vt abeſt defectus ab illa:
Sic exceſſus item: vitium ne fiat vtrinque.
Inter enim nimium, atque parum metatur: & audet,
Et penetrare ſinum terræ, & ſe affigere cælo.

Nam

Nam cum ſæpe opifex fruiturq; , & gaudet in ipſo hoc:
Nonne voluptatis capit emolumenta ſua: quæ
Noſtra referi: ſimili & facie proportio adumbrat.
Nec ſi homini cibus eſt datus, & datus ei quoq; guſtus,
Atque illi ſapit, & parili natura tenoris
Reſponſi inſinuet ſeſe, & ſimul inſinuetur.
Aſpellenda eſt iudicio tam futili, inepto.
Nec ſi de morbo feſſus ſudore leuabor.
Abiiciendum eſt conſilium, quod profore credam:
Mollia nec capiam iucundi commoda ſenſus:
Adque deum referam, atque a me gratiam inibit
Hoc, quodcũque ſtatum hunc vitæ adiutarit habẽdum.
Verum ruſticitas, atque aſperitas naturæ
Ingratoſque ſibi facit, ingratoſque deo: cum
Spernunt munera naturæ: vt videantur honeſti
Ac fortes: tum plus aliis ſapere atque videre:
Quæ nil humani credant à ſe eſſe alienum.
Illud in hoc quæſo longe fuge credere de me.
Hæc aſpiraui, quæ homini ſunt cælitus vni
Credita, commendata: vt homo ſibi ſit, ſibi & adſit.
Quocirca toto ex animo, toto quoque nixu
Amplectar: quæ me facit hic, facietque beatum
Aurea nobilium rerum regina, miniſtra.
Et quæ contractum ad luctum, triſteſque labores.
Deriuare queunt animum, dat Dia voluptas,
Proma boni, medij lex, correctrixque malorum,
Euocat ad placidam requiem, exiliumque doloris.
At te apello Stoan caperatæ frontis acerbum
Caudicem, & obſtipum iubeo plorare, tuoſque:
Ni te etiam tunc cum contra verum hæc tua fundis,
Titillat quaſi victorem furtiua voluptas: (ma iubebit.
Quæ abs te hominem exuat: vt me hominẽ induere al-

Muſarum otium.

Sæpe meam riſi (ſuberat bona cauſſa) poeſim:
Quod tam eſſe tenuis, multiſque incendia neruis
Repret humi. Verum natura huc prodiga noſtri
(Quid faciam?) detrudit, inops & conſili, & omnis
Iudicij: & placuit mihi, ſic quoque velle placere.
Quin vbi delumbis, puro defecta nitore
Proculcata meis ægrotat dictio nugis:
Tum nihilo abſiſtit ſapientius: atque ibi tentat
Porro ex informi terentem procudere verſum.
Ergo principio ex humili concepta tenore
Sic cum materia, cum fœcundoque calore
Procedente opere occeptant procedere verba,
Atque animari, quæ macies exanguis habebat:
Aut ego fallor, & iratis credo hæc mihi Muſis.
Quicquid id eſt: ſaltem a vulgo in ſecreta releget,
Huc, vbi tu quoque perpetuis teris otia chartis.
Nam quid præterea viuendi molliter autor
Suadeat, aut monſtret? quam tempus ſurripere ipſis
Tēporibus: noſtrum & facere hoc, quodcunq; fugit nos.
Nam qui aliter, quo alio officij diſtrictus amore
Vnam e toto æuo poſſis diſtinguere lucem,
Quam dicas tantum eſſe tuam? niſi tute tuus ſis.
Væ quibus inuiſis, ſibi non notis, ſibi diris
Tempus iners vacuo furtim prouoluitur æuo.
Tu ne tuis, tua præficias his rebus agundis,
Qui ſe deſeruere? latent ſub crimine vitæ.
Nam iis crimen vixiſſe: fuit mors ipſa decori.
Si tamen illa poteſt amiſſa reponere. Verum
Nec tum deſiit is, ſi nunquam occœperat eſſe.

De

De Platone & Ariſtotele.

Quanquam eſt in veterũ monumentis larga ſupellex:
Sub qua præſidium, atque animi quæruntur honores:
Vobis ingeniis melioribus, & magis aptis
Eloquio largo, ſibi quid bona curia poſcit,
Suggere commodius lac eſt Ciceronis, & alta
Flumina, diuino manant quæ ex ore Platonis.
At nobis, tetrici ſpatia inſidioſa Monarchæ
Dum terimus, preſſis inſedit vena labellis
Strictior: & rerum quot ſunt momenta figuris,
Exæquans totidem verborum ambage relicta,
Damnataque etiam, ſed non ſine nectaris aura.
Aurea natiui nam qui pigmenta decoris
Credit Ariſtotelis thecis non eſſe repoſta:
Fallitur. Vt Thaſios vis imbecilla cerebri
Exhorret latices: vt lucida tela diei
Sub luſtri crepero gaudens in veſpere bubo
Vilis turba roſas, ſpinis exterrita, fugit:
At non, qui potuit molli requieſcere lecto,
Noluit Eleo ſudare in carcere victor:
Obiicere & crudo crepitantia tempora ceſtu.
Ille autem fallente viæ curuamine torquet
Miſtum exoterico vitiatq; liquamine cinnum.
Nec vigil intus ineſt ſal, nec cordata ſinapis.
Aſt animum pingui pictura paſcit hiantem,
Ac ſanum faciunt faſtidia, non cibus ille.
Vt qui auri grumum media diſquirit arena,
Sæpe fames moueat diſcedere longa prius, quam
Se oſtentans oculos feriat quæſita nitella.
Ingenium impatiens mihi nugarumque moræque
Repræſentari ſibi vult: citiuſque negari

Ingenue, quam differri: dilatio crux eſt.
Quin differre crucem, ſit crux geminata moranti.
At Stagiræ ſi non delectat acetum,
Omnia quod cito, quod paucis quadrata rotundet:
Et placet effuſo late diſcurrere campo.
Nec ſequor: obiectis nec te veto carceribus: ſed
Laudo: aliis alios natura vt floribus ornat:
Atq; frui iubet, occulta quod lege pararit:
Cuius conſilia, & fines diſquirere ſtultum eſt.

Xenia.

Si iacuit priſcis, vt nunc deſpecta poeſis,
Plena ſui reuomens ſaturo quæ tædia vultu
Stulta indignatur, quod non reſpondeat actis
Fama: ſuam meritis hoſtis grauis inuida lucem
Subtrahat, & ſeſe defraudet auara labores:
Nec tamen hoc ceſſet ruiturum voluere ſaxum:
Miror in hoc miſere tot, totque hæſiſſe luto: queis
Aura foret populi ſterilis cibus: Ergo velut ne
Iudicio variæ variis ſunt ſortibus artes,
Nec cuiquam a proprio Genio diſcedere fas eſt?
Ecce ego, cui rigidi arrident ſpineta Lycei,
Nec diuina placent magni pigmenta Platonis,
Quem Fortuna ſub occaſum prope ſolis ab ortu,
Vt profugum laceret toto pene orbe ſecuta eſt.
Inſanire volo tamen: illis atque relictis
Hac ſpreta vigiles lenta de nocte Camœnas
Solicito, & placidam vanis permuto quietem.
Quid faciam? medio in ſomno (quis credat!) acerbis,
Et tot inhumanis diſtricta hæc pectora curis
Illudunt, blaterantq; nouos inſomnia verſus.
Quos ego ſi memori poſſem reuocare tenore,

Com-

Complerem vacuas ſtipato carmine chartas.
Hæc quoque quæ ſimili ſubiguntur pollinis alueo
Cruſtula, commiſta multa, Braſſace ſalute
Mitto tibi, quæ cereoli, quæ pemma puſillum,
Saturnalitiis tibi quæ ſint ſtrena ſigillis.

Ereptus ex peſte ſcribit.

Clade ex terribili refero Braſſace ſalutem.
Re mihi, voto etiam tibi: cælitus autor vtrique:
Denuo qui mihi det veteres arceſſere Muſas,
Diuinoſque aditus ſancti penetrare Lycei.
Haud etenim fuerat mihi tam graue, tamq; moleſtum,
Vel metus inſtantis, vel certa iniuria mortis,
Quam quod ſegnis erat mens, & torpedine marcens
Cuncta obliuiſci lucrum vitæ eſſe putabat:
Ac verum vt fatear, non eſſe volebat, vt eſſet.
Huc mihi conſilij recidit res omnis inani,
Vt quod pluris erat, præ vili vile putarem.
Quam nam ineam humanæ rationem mẽtis! eo quod
Qui mihi ſcripſiſſem, qui alios ſentire iuberem,
Æuum perpetuis animis cælumq; paratum,
Tranquillasq; piis, doctiſque, & fortibus oras:
Nunc trepidem, malimq; hic anxius eſſe viator,
Pauperiemq; famemque pati: ſeniique labores,
Seruitiique, forique iugum, bellique ruinas,
Promiſſa in patria certis quam ſedibus vti.
Ad me ſæpe tamen redeo: ne transfuga, ne erro,
Deſertorve, minuſque frequens diuellar ab ipſis
Signis: atque ignominia te, Vide, notatus
Dictatore, grauis ſim exautoratus amicis.

Que-

Queritur ſe ab amicis deſertum tempore peſtilentiæ.

Ille tuæ excubitor fidus Braſſace ſalutis
A te ipſo datus, & vitæ commiſſus habenis,
Ille tui ſancti pius obſeruator amoris:
Quo ſe proſequeris, quo ſe dignaris honore,
Ipſe ſuæ tenuem vitæ vix mordicus vmbram
Nunc tenet, & mortis propiore afflatur ab aura.
Dumque impar crebris torpet pigra cura periclis,
Attonitus circunſpicio, qua protinus atra
Hæreat, atq; metu, atque fugæ vehat vltima finem.
Inſtabilis ſic ſto: ſic me fugioq; ſequorque,
Quæſitiſque abſcedo locis, neque ipſe relinquo,
Et mecum aueho, præſentem ignotumque requiro.
Peſtem arte, aut fato potui fortaſſe cauere,
Non fortaſſe famem: pro ſe ſibi quiſque, quod inſtat,
Expedit, ingrata ſecurus mente futuri,
Et precium vitæ eſt, alienum haud ſcire laborem.
Quin, heu, qui mihi ſe vitam hanc debere caducam
Sæpe fatebantur: quorum officioſa loquentum
Pectora honorificis ſignabant dicta figuris,
Diſſimulantque, creantque nouas obliuia mentes.
Quid merui lucis nimio damnatus amore
Exutus potius ſpe, quam formidine leti:
Mollia degenere vt fundam de pectore verba,
Verbaq; factaque, nec ſtatuat ſententia mentem.
Eloquar? an ſua cuique Deus fit dira cupido?
Hæc, quibus in fatis iacter, ne neſcius eſſes
Dictabam tibi, Vide, ferox tumiduſque quod ille,
Hæc tibi qui ſcribit, ſoli ſibi defuit vnus:
Officiis, pietate ſuperfuit vnus amicis.

Vitæ

Vitæ incommoda.

Quid iuuat heus cumulis numerare fugacibus annos:
Dicereque hoc, Vixi: cuius nihil amplius extat,
Vixque obſcura trahit tenui veſtigia cauda.
Heu quoties circumſpicio: num tempora, quæ me
Lubrica deſeruere, ſui mihi auara relinquant
E tantis aliquid: nec quicquam hærere miſertum eſt:
Pœnitet, & quantum eſt mortis ſub nomine vitæ.
Olim vbi paupertas ſe commendauit honeſto,
Simplicitasque fuit laus, nec ſe vendidit aurum.
Virtutis precio: nec perdita ſæcula fraudi
Ipſa fuere ſibi, atque oneri mala ſarcina vita,
Præteritos numerare dies, præſentibus illos
Iungere, & æquales etiam ſperare futuros.
Præque venire hac æternam ſimili ordine vitam.
Inter compoſitos animos virtute licebat.
Nunc quod adeſt, ſapiens optauit abeſſe, nec vnquam
Expectans melius, medio ſudauit in algu:
Alſit, inhumanus torret cum Sirius agros.
Quis potis enormes fortunæ euoluere turbas?
Fortunam dico, quicquid ſub nomine fati
Cuncta ruit: noſtra his ſola eſt excepta voluntas,
Res diuina quidem, ac diuino numine recta.
Quis potis has verſu immanes narrare ruinas:
Nedum vt eas vitare queat? fac te eſſe ſupremi
Inuictique animi: nullus quem flectere caſus
Nullus obex cohibere valet: ſi ſolus is eſſes.
Hoc ſolum, quod es: id poteris fortaſſe domare,
Viuereque, atq; etiam prædarum agitare triumphum.
At te nec generis iniuria, te nec amici
Euerſæ implorantis opes iacuere latentem

Ecce famem, ecce forū, en peſtē, en tibi Tartara Martis
Tartareo Plutone magis metuenda ſequaci,
Cum quo ſi mutem hæc: quodcunque infame ſub ipſis
Terræ viſceribus componit, Siſyphon vndis
Tantaleis, iecoriſque offas ſine lege renatas:
Elyſii campi videantur amœna vireta,
Præut quæ hanc præcipites vitam obſedere ruinæ.

Præpoſtera de poeſi iudicia.

Hic quanquã mihi ſub nonam, decimamque licebat
Stertere, & anguſtæ diſceſſum fallere mortis:
Ecce tamen miſeris licet inſanire lituris,
Exiliique reis iterum impalleſcere nugis.
Nam poſtquam fatum (fatum eſt quæ cuique voluntas)
Fabellis diuos ſuaſit miſcere profanis
Laudatis numeris, lauro ſpadiceque dignis.
Exilium indixit toruus Germanus, idipſum
Haud patera facturus, vbi mea carmina potant.
Accipe iudicium: vetereſque nouoſque Poetas
Qui ruri cecinere, libri turgente feretro
Compoſuit: Nymphas Scalani excluſit ab illis.
His Æſymnetis, Boccatius, atque Petrarcha
Et Carmelites partes retulere priores.
Quorum non digner Muſarum ſcripta culinis.
Ergo etiam monituſque etiam multatus honore
Haud tamen abſiſto, dulceſque ab limine noctis
Abiuro ſomnos, miſero vt cum carmine mutem.
Qui fit? quidnam aliud, niſi fatum cuique ſuum ſe
Inſinuat furtim, ſi ſponte admiſero: Si non:
Vret nolentem, atque annus furiabit inanem.
Sic medicum ſeſe facit inteſtabilis Vrgon.
Sic Graias Muſas ignota voce ſalutat

Oſprius:in campum Venetus ſic torquet equum:ſic
Perque fidem iurat Liger,& quæ conſpuit aſtra.
Hæc ſcribellabat marcens arthritide dextra,
Mare recens dum ſpirat onuſque,æſtumque colono.
Mox piger ad ſyluam, fontemque vmbramque fatigãs
Delirabo ſenex monſtris inſomnia miris.
Et faciam mihi me,quod Iuppiter ipſe nec auſit.

De barbarie ſui temporis queritur.

Quanquam me omniuoræ prædira pericula peſtis
Exanimant:ſilet in ſtupida prudentia mente:
Sola metum quæ dat demit præſentia mortis:
Me tamen & pietas,& recti conſcia vita
Segregat a vulgo,& curas metitur inanes.
Nunc nihil in pretio eſt,niſi cædes,atque rapina.
Caſtrorum fera monſtra,vocant ſcriptoria nos:nos
Illos carnifices,amentes:quippe die ſunt
Tres oboli pretium vitæ non amplius vno.
Eſt operæ precium leges audire benignas.
Aut interficies hominem,aut interficieris.
Elige vtrum mauis,tum nos ſcriptoria dicas.
Scribimus,vt ſcriptis te hominem formare queamus.
Nam ſi corpus homo ſolum eſt:te pluris erit bos
Fortior,& grauior:nec regni prodidit arces,
Nec regnum expilat,nec regni ſurripit aurum.
Ecquis emet fœtens hominis minimo aſſe cadauer?
Nulla eſt humana caro inutilior:niſi in illa
Spiritus actus agat.cognati ſemina cæli,
Sed nos ſenſus agit:ratio eſt res vltima rerum,
Et deſpecta iacet,nec iam cognoſcitur vlli.
Et riſum moueas,ſi de ratione loquare.
Nil niſi de vino,de bello,aut litibus,aut quod

Dicere non opus eſt, niſi re vis ſoluere verbum
Votiuumq; lucrum ſit pœnituiſſe loquentem.

Seipſum incuſat in quorundam perfidiam, quod eis crediderit.

Ergo etiam temere hoc auſus ſperare morando?
Ergo etiam falli toties deceptus? vt ipſum hoc,
Quod fortuna fuit fortaſſe, & culpa malorum,
Cœperit eſſe meum hoc alieno in crimine crimen.
Me ne haud mouiſſe, aut generis primordia diri,
Aut fel inſanum, aut nequeam quod dicere tuto?
Ne læſus lædar, lacerer laceratus: inanis
Exuggar: ſaturem riſum fletu, atque dolore.
Quenquam ego vt incuſem, niſi me? nã fallere ſuetus.
Eſſe ſui ſimilis, mores & olere vetuſtos,
Quos cum lacte bibens primo ſeruauit ab ortu,
Ille mei cauſſa ponat? ſe amittere gratis
Haud queat: at potius male agendo ſeipſe propaget.
Cur me non colui potius? mea tempora duxi?
Meme obſeruaui tacitus? mihi denique vixi?
Non ſatius: ſua cuique ſibi ſi facta relinquam:
Mi mea ne dubium incutiant, cauiſſe, pudorem?
Haud tamen amiſſo hæc animo, tardoq; voluto.
Nec ſiquid patior, fero continuo. populare eſt
Hoc aſini, ſub pelle hominis latitantis inani:
Sic tamen, vt neque lætari, neque ringier: etſi
Res poſcit, quaſi ſit nolis iniuria talis:
Præmium vt incenſa certum videatur ab ira,
Atque dolore. mala vt nequeat ſi forte referri
Gratia: mi fingam. ſtolidi eſt ſe illudere. lucrum
Eſſe reor lucro damnoſo ſcire carere.
Tum tu ne iubeas Braſſace adhibere fidem: vel

Si Styga, ſi cælum iuret, maneſve parentum.
At ſi iuret item mentiri velle, & amicum
Fallere: tum credam. Non ſi mihi Iuppiter auctor
Spondeat: hunc veterem ſperem deponere morbum.

De ſua arthritide.

Cum articulis deformatis, morſuque doloris
Poſtquam conſtitui: de his eſt nunc ſcribere tempus.
Sic poſtquam fidis mandauit ſemina ſulcis
Spicea legiferæ componens ſerta coronæ,
(Omnia ſic quaſi ſint cultus, ſegetiſque futuræ)
Quam nullam quandoque habuit ſibi, cantat amicam.
Solans præteritos præſente quiete labores.
Cum primum hæc rabies inceſſit. adurere membra
Mollius haud multo, quam qui ſuſpirat ab Ætna
Ingenuus, vel præcipitis nothus Ætheris ignis.
Verum is paulo poſt diſſolui, atque prorſus abire.
Sic ſemel, atque iterum, atque etiam, quartoq; recurrit
Atque abiit cito. Sic ſemper ratus eſſe futurum,
Tunc contemnere, nec magni facere: & nihilo plus
Curare, vt victus ratio conſtaret: vt altis
Subtraherem a ſtudiis vigilatas tempore noctes
Perquam alieno, hiemes diris Aquilonibus actas:
Proceſſi, ad peiora. ætas grauis. hauſta nefandis
Curta demus furtis. famuli, reſpublica, lites:
Quæ poſſunt Phœbū excutere ipſum e pectore Phœbi.
Factum eſt, vt morbus cum ætate graueſceret: atque
Quatuor, vt minimum, menſes hoc vile grabatum,
Quod pro piſtrino fatum mihi (dignius ipſum)
Fixit: vbi hiſtoriæ texo hoc miſerabile carmen.
Nugacis picæ quaſi ſic miſer oua fouerem:
E quibus excluſæ ſtreperent hæc carmina nugæ.

Quoque magis dolor vrget atrox: magis vrget anhelo
Muſa tumens verſu. Atque vt credas: nonne vides vt
Coxones numeri laxa compage vacillant?
Verum vt dira dolor res eſt, & Stoicus in quo
Longe dignior vt blateret, quam diſputet in quem:
Eſt tamen id peius: quod rancida larua cuculli
Vociferantur, id eſſe Dei venerabile munus:
Atque iis, quos is amet, ſolitum hãc mandare ſalutem:
Quæ (precor) illis eueniat: caream hoc ego amore:
Non hoc, quo potior: puram ſine crimine vitam
Qui ſpirat: ſeſe inſinuans, commiſſa remittens:
Ne repetam, prohibens: cumulanſque bonis bona de ſe.
At quæ continuis concita elementa procellis
Digladiantur: & vt quatiant, quatiuntur, acerbis
Exagitata odiis, variis complexibus arcta:
Siue hodie, ſeu cras diſſoluant vincla, neceſſe eſt.
Perdita ſic fiant dubiæ vadimonia vitæ.
Nam certa eſt morbus venturæ ſponſio mortis,
Mortis particula, impendentis mortis imago:
Dicere ni mauis fauces, & limina leti:
Ac peiora quidem. tractu nam temporis ipſo
Diſcruciamur. Ibi momento cernitur horæ.

De inuido quodam Medulo.

Si poſſem Braſſace, velim, quod velle decebit,
Quam poſſum, me poſſe magis, ſed velle minus, quam
Mi volo. nam, quoniam credo mihi nil pote quicquam
Eueniſſe boni: mecum colluctor ineptus:
Et cum Fortuna rixor de cortice. verum
In meipſo beneuiuendi ſita nota medulla eſt.
Nolo obliuiſci: ſiqua eſt iniuria facta,
Quæ moroſum animum ſecuit nil tale merentem:
(Quin

(Quin ſi de cælo veniat) nil tale ferentem.
Non tam rem reputans, quam indignãs crimen iniquũ:
Expertus rigido quam diſtet iuncus ab orno,
Mobilis vſque ab aquis, abnutans qualibet aura.
Sunt etenim, qui aliis bene nolunt eſſe videre.
Lolligo, inuidia hæc. ſed longe tetrius illud.
Spes vrunt vacuas fruſtra expectantis amici:
Quo ſe egeat ſemper, ſemper quo pendeat ab ſe.
At tibi magnanimum priſco de ſtemmate pectus
Longe aliud ſpirat. tibi nil antiquius, atque
Si benefactis perpetuis ſupereſſe potis ſis,
Atque tibi, atque aliis. ſæpe es defeſſus habendo,
Non dando. ſatis eſt, ſatis ipſum. præterea quod
Exoneret vota, aſt animos onerarit auaros,
(Quæ ſe turba bonis maleſuadis dedit acerbum
In nexum, illa ſibi præuortens cæca) relinquis.
Ipſemet audiui: tibi cum promitteret ille,
Ille ingratorum inſtrumentum, orca marina,
Præmia, ſi dubiam velles componere litem:
Quid tum poſtea? ais. Si huius molitio cauſſa
Comparat, vt faciam, me: nec ſatis eſſe rear, quæ
Poſſideo virtute mea, cælique benigna:
Poſt etiam hoc, quod tu dederis, captandum aliud ſit.
Qui non meta ſibi eſt: an meta hunc vlla ſequetur?

Refert ſua conſilia ad Braſſaci ſapientiam.

Vide meæ pondus graue, & alitis aura Camœnæ:
Queis ſimul & volet, & ſolidum regat incita curſum:
Non, vt bombylio temere, pappusque feratur:
O vtinam tecum reliquum hoc ætatis honeſtis
In ſtudiis, tecum, aut prope te ſaltem eſſe liceret:

Vt quæ præcipitis ſuadet vis flammea mentis.
Acri iudicio illa tuo compoſta quieſcant.
Seu me ſanctarum ancipitem commercia legum
Inuitent: pellant ſeu ſomnia ſtulta chymiſtæ, aut
Altera ſtultitiæ ſoboles magus: aut mihi comptam
Oſtentet faciem ſe inhianti blanda poeſis:
Aut abſtruſa animis laxis arcana Lycei.
Nexibus aſtringant placidis, inque omnia verſent:
Omnia tu moderare: tibi mea debeat ipſum hoc
Mens quodcunque ſapit, quodve appetit, aut fugit acri
Tuta fuga: ne verſura deliret aratrum:
Neu male degenerent malecultis ſemina ſulcis:
Incipiens operi affecto non forte ſuperſim:
Edurem, ac me ſufficiam, nunquamque fatiſcam,
Firmo progreſſu in ſtudiis, animoque parato,
Peruigili, inuicto, ſolido, victore laboris.
In me remigium, tu clauus & aura ſecunda:
Si curas modo. Quod tanti ſi ob commoda regni,
Quod tibi ſe, fideique tuæ commiſit, ab iſtis
Illo te hinc diuerſus agis: decedere certum eſt
Communi vtilitati: intra me condere: nec Diis
Tantopere inuitis famam latrare fugacem.

Animæ pabulum.

Quidam præſidiis Fortunæ ſeptus Athenis,
Magnifice accipere ad menſas aſſuetus amicos,
Vt magni cænauit olus, laganumque Platonis:
Nactus eum mane, accepta dictaque ſalute,
O ſuaues epulas, inquit, quas poſtera ſuaues
Lux quoque ſentit. Eo tenuis tum munera victus,
Quo poſſit plane corpus nutririer, & qui
Cedere, non remorans, eſcæ menſiſque futuris,
Laudauit ſalſe: cui contradicere nolim.

Etſi

Etſi ego longe alias epulas duco eſſe priores,
Poſtera mox nequeat quas lux diſſoluere: nec quas
Tertia conficere, aut porrectum protinus æuum.
Quas tamen & tum illum ex apothecis eruta cæli
Conicio hauſiſſe ambroſii de voce Platonis.
His igitur, quæ Fortunæ ludibria rident:
Et ſaturant pauca, & multa haud faſtidia portant,
Cum Græco ſale, cum veterum grauitate Latina,
Hoc ætatis ago: faſtumque & ſtemma remitto
Cognatis. capiant, quibus hoc ſolum extulit auram
Nobilitatis, & exciuit ſub pectore regnum:
Excoxitque metum curis, mentemque reuellit:
Expreſſitque foras animum, moreſque ſequaces.
Nam pridem implicitum inſanis hoc nomine vinclis
Viuere maiorum me aliena ætate tumentem,
Summarum ſummam rebar debere putari.
Mancipio veluti data ſit mihi opinio mundi
Pluſquam aliquid qui me eſſe neget, tum vapulet. o Dij
Quæ ſcabies: quanto melior mihi vita parata eſt:
Pauliſper cum me collegi, animumque repreſſi,
E diuerticuliſque vagum, erronemque reduxi.
Interea cano, quæ vates canere ante ſolebant:
Non tam animi victus, famæque famelicus: vt me
Perpetibus perdam, velut ante, laboribus: angar:
Nunquam deſiſtam inſanire: diem addere nocti,
Noctibus addere, dico, dies, nocteſque diebus:
Faſtidire meipſum: obliuia quærere vitæ:
De vulgo quoniam penitus nihil attinet ad me:
Vt quod præſtiterit, cogar dependere. Nec mi
Corpus in offenſo eſt, oneri mens, vt fuit olim.
Nec quæ cura prius tenebrabat lumina mentis,
Macerat, inque metu male habet, vigilemque fatigat.

Sed tranquillæ amor, & liquidæ funalia lucis
Illuſtrant, quaqua aſpicio: ſi forte datur mi
Qualemcunque auido vitam præcerpere leto,
Atque a naturæ ſaturum diſcedere menſis.

Studium veræ vitæ.

Vide pater bone quæſita, partaque quietis:
Quæ ſociata pari cum maieſtate ſerena,
Sola poteſt hominem facere, & ſeruare beatum:
Aſpice quam leto ridens Zephyritis honore
Frondiferis fæcundum in ſaltibus æthera mulcet,
Coniugio aſpirans cæli, terræque parentis.
Nam ſimul ipſe toro demittens ſe vuidus alto
Iuppiter in gremium effuſus Telluris amatæ
Implet eam, reparatque nouum genitalibus æuum:
Fæta renideſcit tempeſtas fertilis anni,
Idque adeo. Hoc etiam, quo te Braſſace ſaluto,
Muſarum ſoboles, hoc munus amabile carmen,
Feruet opus tenero perculſa mentis amore.
Illam dulcis Amor tinctis in nectare telis
Perculit, eque ſuis proprias attexuit alas:
Inque tuas quibus acta manus, perque ora volaret.
Omnia nam quæcunque vides, mare, ſidera, terras,
Aeraque, omnimodis meditantia ſemina formis,
Frenat Amorque acuitque, agitans primordia aduſque
Finis ſepta: notaſque ſui feruoris inuit.
Me quoque ad effatæ repentem limina vitæ
Vltima, ſuſpenſum regni melioris amore,
Solicitatque, premitque nouo permulſa lepore
Carmina ſufficiens: & vult ſupereſſe labori.
Haud tamen abductum ad fracti diuortia cantus
Captiuum tenet illecebris: quas cultus inani

Vanus

Vanus habet ſtrepitu verborum, aureſque fatigat.
Sed ſuaues numeros rerum conſulta medulla
Implet, præcipuis opulentans carmina dictis.
Ipſe ab ſegnitie mediocris ad acta laboris
Exinuo ingenium pennis ſublimibus aptum,
Curarum tenus: excluſa vt ſint otia, & æque
Anxius angor agens validos mortalibus ignes.
Affectans liquidæ, ac blandæ, proſcenia laudis.
Vnde nec ambitio potuit me obtundere dira:
Nec iacere in fraudem feruens pellacia famæ.
Nec venit in mentem, votis adnectere vota:
Sed quæ iſti ſacrant, longe execrare: malignum
Et vulgus, caſſum omnino ratione modoque
Reiicere: erratis & non renouare furores,
Nec ſtabilita nouis fera dogmata diſciplinis.
Hæc facere intendo, neque adhuc intenta remitto:
Sed perſto peragens. Ita nunc inſania mundi
Fermenteſcit: & e tenui conflata fauilla,
Tanta furit, male quanta Deos furioſa laceſſit.
Ipſe ſui plenus, nulli tolerabilis auctor
Nequitiæ ac ſceleris, populi ſufflator amarus
Multiuolaſque ſerens e diro ſemine ſectas,
Non caſtigatus, pœna non territus vlla,
Factus ſupplicioq́ metuque licentior, exlex,
Seu deſperans, ſiue fugæ ſpes hauſit inanes.
Quare eſt decretum: & faciam: quodcunque videri
Huic rectum, mihi perniciem, mortemq́ videri:
Delitias, capitale: iocum, ludumq́, labores.
In medio tamen, ad mediumque vtrinque reductus
Quæro me in meipſo, atque aliis. Iam nec mihi cura
Vſurpare oculis, animo quæ cernere poſſum.
Mens obſignata, & multorum conſcia, amico

Fida ſuo, æqua aliis, ſibi trux, & acerba, & iniqua,
Quo ferat æquum ab ſe, & ab eis: reddatque viciſſim.
Ne redeat res ad verbum (excuſatio ſtulta eſt)
Pœnitet: aut poſt pœniteat non pœnituiſſe.
Et dubitant homines dubitare, & quærere verum,
Ne dubitent? vacet: & reliquis ita rebus omiſſis
Vt ſunt, eſſe. egomet mihi ſim: ſi illæ eſſe recuſent.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI NEMESIS

AD DIVAM CONSTANTIAM RANGONIAM.

TE, quæ Deorum nata ſupremo ſatu
Demiſſa Cælo es, certa lex mortalibus,
Conſtantia alma, Sidus, ac decus meum:
Quod luce prima, cum parit Phœbus diem,
Quod nocte ſera, cum truces curæ ſilent,
Meditor ſerenum numen, auguſtum, pium,
Tutum minaci pectus inuictum metu:
Parum videtur omnibus, mihi nihil.
Quis apparatum mentis immenſæ tuum
Contra impotentis tela Sortis impia
Videt: nec obſtupeſcit, & verum putat?
Quis non adorat fulgidum vultus iubar,
Facile, remiſſum, viuidum, conſtans, graue?
Quis credet vna in corporis compagine
Tam multa, tam diuerſa ineſſe numina?
Tam parca mentis vota? tam largam manum?
Orationem melle conditam, catam?
Lætæ ſeuerum, æquabilem frontis modum,
Malis benignam, ſubditis ſeruam bonis:

Tibi nouercam, cæteri vt matrem ſciant.
Iccirco te Fortuna cum tentat, timet.
Nam ſi repugnat, ſcit repugnari ſibi.
Aut ſi benignis obſecundarit notis:
Tum liberalitate ſe victam ſtupet.
Quare quod orbis expiatrix, hoc tibi
Et par, & impar, numine expreſſit ſuo,
Habe dicatum. quando ſic credi potes,
Natura tu te, viſque Fortunæ tuæ.

Nemeſis.

Proles Tonantis maxima, ac princeps Iouis,
Regina ſuperi, atque inferi omnipotens Poli,
Numen triſulca viuidum, ac minax face,
Cuncta audiens, cuncta intuens: Numen graue:
Fortunæ inani ſiquis elatus rota,
Ludentis auræ ventilatur impetu.
Nemeſis ſupremi conſcia, ac iudex ſoli,
Noſtrique vera temperatrix ambitus:
Tot illa clari lumina obtutus: quibus
Vani reciprocæ excubant mundi vices;
Quæ Fata certo obſeſſa præſcribunt modo,
Quo tranſtuliſti? aut quanta ſunt, ſi adhuc vides?
Rigidas furore freta ceruices fero,
Secura recti, noſtra fert inſania.
Ecce implicatis ille conſeptus dolis
Fucat venena melle tetra. perfidum
Vultum ſequentur verba, non factum fidem.
Huic irruenteis acuit inſidias furor:
Illi obſtinato pertinax tumens gradu
Proteruienteis ira ſuccendit faces.
Ille impudicis turpiter ſectus notis,

Ficto ſeuerum fronte componens ſtatum
Picta fatigat ſiderum ſedes prece.
Delubra pace ſtructa, & aras Cælitum
Diri profanat Martis inceſtus furor,
Vltrice morte, & nocte luctifica premens.
Heu luce caſſum fulgida clarum genus
Turpi cruentus obſidet cumulo cinis.
Cui militaris ſupplici ignouit manus,
Animam petitas inter exhalat dapes.
Fas omne ruptum eſt, & pium. probitas iacet.
Vtinam iaceret. ſorte at exacta exuli
Phlegethontis huius horridas linquens ſpecus
Abiit, fugit, receſſit, ac reditum negat.
Elementa ſcelere victa: vita empta eſt nece.
Quid amplius vis? quid moraris? & licet?
O terra mater, O maria Nereifera,
O pulſa pictis alitum pennis ſola:
Audite cæli: audite vos caui ſpecus:
Quæq; ima late lubrico liquentibus
Subter latebris rore completis vada.
Et tu verendi conſcium ſilentij:
Cum prata noctis roſido vultu madent:
Orbisque tacitis ſub coloribus latet:
Cuncta intuentum ſiderum frequens decus.
Propter nouercæ copulas: nati graue
Patri imputatur funus: & viuit pater?
Gladios ne dicam? an iudicis falſi minas?
Sicas? venena? an omne pœnarum genus?
Latices nocentes? noxias Cereris opes?
Minus tremendi Tartari periculum.
Saxum, Rotasque Vulturis dapes iecur,
Tetricum trifaucis Cerberi latrans caput,

Aut ſiquid his monſtroſius quicquam eſt, putem,
Huc acer, huc Iambe, feſtina, impete:
Sed qualis olim Scenitis Graium choris
Ferox olentem felle ſparſiſti caprum.
Quæ prima, quæ poſtrema ſacra manibus
Archilochiis dabo? aut perirato ſeni,
Qui claudicante fortius currit pede?
Pudet, pigetq; Sortis humanæ, pudet:
Meq; inter hæc, non inter horrendi maris
Vaſtas arenas, atq; ſolitudines,
Omnem aleam extra generis humani ſatum.
Meū pallor orbis liuidus metallici
Natum, & vocatum ad alta, ſolicitat virum?
Domeſtica hoſtis, atque iniqua fœmina
Libidinoſa perditum franget face?
Sanctum cruore Martio mutem otium?
Lætus calenteis cæde patrata manus
Nefas iubenti Barbaro oſtentem truci?
Nidore menſæ capta libertas fleat,
Putidos inepti contremens nutus Heri?
O qui ſub hac nitente cæli fornice
Ferox ſuperba dote ſtipatus, ſedens
Ætatem inani gloria illuſam foues:
Qui te beatum iudice teipſo ſtupes:
Vel diſce: vel me diſcere optantem doce.
Natura, mater, an nouerca flebilis
Vitæ pudendos auſpicata ſit modos:
Teneræque rudia lucis incunabula.
Sæua Leænæ catulus armatur iuba.
Vnguiq; obunco. Dentis orbes efferos,
Immane murmur, impetum horrendum canam?
Vnam, arbitror, crudelis hoſtem maximam,

Dirum

Dirum biſulco vulneri afflantem halitum,
Solicita noſtri, Viperam, o, vlta es probe.
Per te ſenectæ ſpolia deglubens rudis
Hiantia inter latibula exeſi ſpecus,
Redit ad apricas Vere graſſatrix vias,
Ab immerenti pecori inſidias ſtruens
Hauſtus petitæ reddit infeſtos aquæ.
An tu vireta rore ſpargis vitreo:
Et murmurante prata ſindis riuulo: vt
Suimet, inuitatus ad ſomnum, reus
Amarulenta morte paſtor occubet?
Quid mihi decorum lucidi ingenij ſtatum?
Quid expeditæ munera obgannis manus?
Iam iam tu, vt in ſe vertat has eaſdem manus:
Id omne, qualecunque, lucis intimæ
Fraudis veneno ſiniſtra fœdaſti. Neque
Vllo hoſtis hoſte maior eſt, homine hominis.
Hoc, nonne prodere? aut quid eſt, ſi non id eſt?
Enſem furenti, ſpicula inſano dare,
Quæ Lex ſuaſit, aut decus vitæ probum?
Quid ille iactabundus, ac ferox: ſimul
Flagrante pugna Marte ferueret, truces
Truculentus Hector ſanguine aſperſus manus?
Amore Achilles victus infami, inſolens
Cæſorum aceruos ciuium aſpectat libens?
Dotes tibi illas occine, haud poſthac mihi.
Summos at, inquis, vt Deos cognoſcerem.
Quotus Deorum quiſque ſub ſcientiam
Noſtram cadit? quis vllus illuſtri via
Mirifica rapidi limina aſcendit globi?
Si paruus adeo eſt, atque contemptus Deus:
Noſtris vt imis excitetur ſordibus:

Idem ille fiet vnus e noſtro grege.
At ſi(quod extat verius)purus,grauis,
Iuſtus,ſeuerus,gratus,immenſus,pius:
Noſtrum hæc quis audit,aut videt.fœdus,leuis,
Rapax,iniquus,dirus,anguſtus,ferus?
Quorſum igitur alio tendit ingenij vigor,
Quam vt deſtitutus lucis æterno bono
Viuens,videnſque millies pereas miſer?
At artium orbem liberalium canis
Inuentaque alia. At adde nautæ inſaniam,
Pictas tenaci qui oblinat puppes pice.
Pulſuque dura pectora obnixus graui,
Dum lenta curuo tunſa luctatur fretu:
Mutet calenteis Sole diuerſo vias.
Fert nubiloſo ſaucium latus Noto
Hibericis carina tunſa fluctibus:
Suſpirat ille coniugem:hic caros Lares:
Mortemque duram duriorem conficit,
Cernens tenellos liberos animo memor.
Liguribus Auſter aduena exultans iugis,
Pellaxque pontus ſcrupeis mendax vadis,
Libyſſa ſcindens breuia,& incertos ſinus:
Et turbulento barbarus Boreas pede
Vndiſona regna pallido quatiunt metu.
Sic te exinanis? ſic miſer nullam tui
Partem relinquis? mortis vt ſatis via
Haud vna ſit:qui promptus irrites Deum?
O qui micantis verticem cæli rotas
Immenſe clari ocelle luſtrator Poli,
Sol:cui retecta tecta monſtrantur:cui
Telluris almæ fertile gremium parit.
O præliorum fabuloſorum Pater,

Irriſe-

Irriſe Vatum voce mendaci Deus,
Arbiter ſereni, nubiliq; Iuppiter:
Iam ne orba Troum cerne bellantum agmina:
Huc verte lances. Commoda, atque incommoda
Quis pendet: ac non ille, qui pendet: gemit?
Iactata veſtra hæc munera ingenij, mala
Suſpiriorum ſunt metalla, & fomites:
Quæ nec cauere, nec mouere ſis potis.
Ah turpe: longas lucis ambages grauis
Perferre: vana id eſt alere ſpe miſerias.
Quid aliud addit annus anno quam mori?
Aut pulchra vita, aut pulchra mors, pulchra eſt viro.
Ah quid tenacem memoriæ exprobras fidem?
Aut cuius vſus, nullus: aut ſi quis manet,
Curis aceruos acribus plenos dabit.
Vt efferis Aquilonibus redux furor
Ciet hyemes retorrido fultus grege:
Læuaque gelidum nocte contriſtat polum.
Sic expedita ſub relapſo tempore
Memor ſubactam retrahit in mentem mala.
Quid perſpicacis lumen huc prudentiæ
Affers? quod atra euenta, quam premant prius
Nimis oculato pectora veneno enecat?
Nanq; vt ſupini curua ſub cliui ſola,
Seu cum virenti colle deducens pecus,
Siue vbi coruſca nemoris exuperans iuga,
Perculſus ægro pallidus paſtor metu
Videt furentis fluminis rapidas minas:
Mali futuri mole iam oppreſſus ſtupet.
At mox ruentis fulminis ritu impetus,
Nouamque ſpumæ turbine affectans viam
Feſſi labores vomeris latos ruit.

Sic præuidentis lumine obtutus duce
Bis eadem onuſtus præcipu metus mala.
Sat ſat miniſter, & magiſter omnium
Occulta tempus aperit, & aperta occulit,
Certas reducens omnium rerum vices.
Ita annus altas orbe molitus vias,
Conuexa celſi ſpatia ſulcans ætheris,
Fugiens, ſequensq; idem inſtat, accedit ſibi: &
Super ſeipſum flexipes voluit gradus.
Quis fultus ater fraude gentili Ligur,
Vaſtumve Atlantis accola exercens mare
Vitabit hæc? quis impetus Thracij ducis?
Quæ vis Latina? lenta quæ Parthi fuga?
Trahensve prædam, vt barbaros plauſtro lares
Vagus ſub axe frigido mutet Scythes?
O vita morte peior, o placidum malum,
O morte peior mortis optata fuga.
O vita mors, non vita, quæ morte es ſata.
Nam quantulum vſquam mente conceptum eſt boni:
Quod non labore, aut tabe partum eſt corporis?
Vdæ reducta noctis obſeptus ſera,
Vigil minaci luridus pallens fame
Per ſe ruentes, incitóſque vrget dies.
Heu literati quale munus otij
Vitæ periclo, ac peſſimo humano venit.
Ni viueres: non eſſet, vt ſaperes. vti
Ludicra ſapias dona vitæ prodigis?
Nil ſapere cum dolore ſit carens malum:
Nil ſapere fiet vita iucundiſſima.
O mors nigrantis noctis vmbris edita,
Horrenda, ſæua Ditis ignaui ſoror:
Quis te efficacis orbita ingenij fugit?

Vanum

Vanum ne fati nomen inuentum eſt grauis?
Neceſſitas mortalibus dirum malum,
An non catena eſt illa, quam priſci viri
Dixere miſſam in arua primo ſæculo,
Blanda metalli luce pallentem ignei?
Cum fœta rebus terra conceſſit nouis:
Rudemque fudit prima tempeſtas polum.
Rape te in remota ſpecua fugientis ſoli:
Buſiridarum fremitus animarum vbi furit:
Et more ponti puluis exultat trucis:
Vbi impotenti terra putreſcit Noto:
Qua verticoſos Tethys eructat lacus:
Vbi arua peſtilente ſciſſa hiant Cane:
Curtisque turget vſta terra viperis:
Vbi inquieta ſolis aurei rota
Humi colorat terga floribus nouis:
Mollis tepente vere cum halatur dies:
Vbi orba tellus fertili Fauonio
Morientis anni effœta ſuſpirat vices,
Colleſque picti primulo diluculo
Recente rore, quem recens premit dies,
Vineta læta, penſiles vuas fouent:
Qua aduſtioris ora ſolitudinis,
Inersve ſopit pigra cryſtallus vada, &
Rigens coercet frigore Arctoo gelu:
Te fatum edaci dente ſectatur ferox.
Metitur atro ſurda mors telo fugam.
Nonne hoc moneris? quoque te vertas, vides?
Seu purpuratis territas populum minis:
Seu purpuratas metuis e populo minas:
Aetas fugaci decolor ruit pede:
Vires relinquunt, in nihil perit calor.

Huc res tibi reditura, qui ſpernis Deum:
Qui peierati iura contemnis tori.
Cui temulento Bacchus, ac Bacchi comes
Regno ſuperba Cyprio incedens Venus,
Seruum lupati dente frænarunt caput.
Quid ergo liberum autumas? Quid liberum eſt?
Poſſe in voracis igneos flammæ lacus
Ruere? exilire? poſſe dexteras pio
Contaminare, & abſtinere ſanguine?
At hoc leæna ſæua communi ſibi
Iactabit, at nec mentietur, indole.
Futurus olim tornus armenti parens
Nunc molle fronte pruriente mugiens,
Quare petulcus arborum truncos quatit?
Nempe hoc, quod ipſa præſtat hæc nobis manus.
At ſancta diæ dona nos mentis regunt:
Quæ ſit negata cætero animantum gregi.
Vt prona Zephyri fluctuant nixu ſata:
Formica denſum cogit agmen ordine,
Raptas onuſto calle connectens opes.
It prima caſtris dux, & inſolentibus
Dat ſigna: lentas atque caſtigat moras.
Vaſtiſque fretus bos lacertorum toris
Lentis flagellis paret, ac loro ſtudet.
Quid Dædala alti particeps mens halitus?
Hanc ſedulæ non vindicant apes ſibi?
Priuata quæ res hominis, aut quæ publica
Perfuſa tali luce fulſit: vt vias,
Vt temporum viciſſitudines, vt &
Aduerſa bella, & proſpera, & pares fugas,
Et diſpares, & Martis euentus truces,
Sentiret æque, ac mente fundaret pari?

Ciuilis

Ciuilis ergo ius ſupercilij obiicis?
O Sortem iniquam, o fata fœda, & aſpera:
Natum eſſe talem, vt imperem necem mihi?
Non conſtitutus lege dura Carnifex
Vt cæde facta vetere, patretur noua?
Quod plectis, hoc committis? Heu ferum genus.
Remedia morbo victa Naturæ graui:
Aut eadem atrociora, ſi vincunt, vigent.
Scelere expietur fortuitum alio ſcelus?
Vt vtra ſit Fortuna peiore ambitu:
Si occidis, an ſi parcis: hoc dubitem miſer.
At te beatum ſtulte iactas: vt tibi
Solertiamque, & artium ſcitas opes
Cælo ſuprema ſorte demiſſas putas.
Scilicet pudenda vt arma nequitiæ tuæ,
Penis, gulæque, & aleæ damnum pares?
En cæterum Natura quod finxit pecus,
Cicur, ferumque, armenta, & infirmos greges,
Habet quietum, & inſolens periculi:
Niſi quod auaræ ſæuus exturbas manu.
At tu ille tumidus, atque coopertus dolis
Sudas aratra, aut vellera attondes: ſimul
Albente cælo Lucifer roſea manu
Candore pingit igneo valuas Poli.
Aut ante lucis aureum decus, feri
Latronis auida tela formidans fugis.
Aut te minores beluas ſequeris apros.
Magnum arbitratus eſſe momentum viri:
Si leporis, aut odora latrantum agmina, aut
Fallentis aſtu ſubdolam vulpis fugam
Vrbis relictis muniis ſiſtas miſer.
Gruibusve, edacibusve turdis retia

Blandi ſoporis dulce munus auferant.
Cum adhuc tenella luce nigricantia
Sol noctis ora nitente confutat face.
Et reſtituta roſidis laboribus
Mutata puris candidum diem rotis
Ad prima cæli pertulit cacumina.
Aut te ſupina vita, marcidum otium,
Negat orientis, occidentis pernegat
Vidiſſe ſolis lectulo amiſſo iubar.
Tum Venere turpi ſordidus flammæ vapor
Bruta medullas exedit vorax face.
Quem viperino crine, cincta viperis
Inſano Erinnys obſidet Stygia flagro.
Non ſic rubentis fonte Vulcani furunt
Acherontis atri vortices: flammæ globi,
Quos Sicula fundit Aetna, quos Lemnos vomit,
Atque vſta Lipare, atque Auernales ſpecus.
Effœminati: heu fœminæ, nec iam viri.
Compoſita pingue ſpirat vnguentum coma:
Buxi labores mobilem timent Notum.
Diſcriminato vertici vt ſtetit ſtrues.
Herous ille puluis, hybernum gelu,
Ferocientis ater Autumni labos,
Fremitus tubarum, iuſſa Mauortij ducis
Illiberali excuſſa ſunt omnia metu:
Vt excitato ſole percuſſus ſemel
Vltrice fulſit luce vulnificus chalybs.
Qui fulminantis fulgur irrides Iouis,
Tonasq; tumidus voce: cur manu ſtupes?
Te ne in minacis torua Neptuni freta
Obiiciat hoſti Roma? vel Romæ æmulus
Gallus ferocem cuſpide inuictus manum?

Hac

Hac, qua Britannus fluctibus Nereus ſtrepit:
Feruenſque mugit claſſe, qua latet, mare.
Aut vbi tremendos Vngaro Turcas fero
Vrgebit: alto corde te ſperet virum
Sublimis acri turma collucens equo.
Siue ille Hibero gramine, atque hordeo ſatur:
Seu Calaber arcta latera ſuccinxit latex.
Rigensve duro Boryſthenes ſtupidus gelu
Tenore vegetum ſtrinxit arguto caput.
Tibi ſeruus animus, iuris & nullus ſui
Metitur intus vt nihil, foris omnia:
Negat maleagens ſcelere, quem ſpernit Deum.
Formidoloſus patriæ, inuiſus domi,
Hoſtis omnium, turbator orbis, impius
Parentibus, peſtis neceſſitudinum,
Reus tui. Quid amplius dicam? haud ſcio.
Nec facere crimen, eſſe ſed crimen iuuat.
Hæc noſtra virtus? eſt ea ad cælum via?
Quæ monſtra virtus tetra domitabat, fugax
Heu miſera, monſtrorum eſſe nunc cœpit loco.
Abes abs teipſo: mente, quam iactas, cares.
Aut fare: Quorſum, quod nil ſit, expetis:
Quod eſt, nefandus vertis hoc vſum in malum.
Quæſita pelagi viſcera in gulam tuam:
Sparſusque pontus funere externi gregis.
Vexata maria? aſt illa formidas: neque
Sunt tuta, quæ timenda? quæ metuis timent?
Patiturque cædem, qui dedit vitam tibi
Bos incitati tabe confectus ſenij.
Cibusq; fit, quo autore tu capis cibum?
Hæc merita? ſic reponitur durus labor?
Natura iam iam muta formidat ſibi.

An te creauit miſera: vt ingratus cauo
Voraginoſæ cuncta dilueres gulæ?
Cui cuncta parcunt, parceres nulli ſcelus.
Auferre munera illa, non gulam poteſt.
Arceſſe ad iſta gloriæ florem rudis.
Qui blanda pecora vincis, & cogis mori:
Te vince. & ipſe viue, quem viuum volunt.
Iam vitia vita noſtra, nec ſcelera capit,
Nec ſcelera ſeſe: ipſum & animum exuperant mala.
Vt onere ſedit victa, vita quod facit:
Rapidis reſorpta eſt hauſtibus terra Stygis
Ignota iam ſibiipſa, quæ fuerit prius:
Quæ nunc nec eſt, nec eſſe quo poſſit, videt.
Heu genus nefandum. Beluæ, armenti greges,
Obſcœna terræ viſcera, & vetus Chaos,
Deum ſequuntur, ille qua iuſſit ſemel:
Tu non ſequeris? criminis precium petis?
Laudiſque non ferenda iam præconia?
Meritus nefandi ſupplicij genere vltimo
Alia via, quam morte, qui morte occubes.
Sic ſcelere tu te vincis, vt vincat ſcelus,
Maculans ſerenum nocte ferali diem.
Is es, cruore, pauperumque viſcere
Pio calenteis dire qui iactas opes?
Opes beati ruris, ac ferax decus
Nemoris virentis, lucidique vber ſoli,
Et Regna flauæ Cereris, & florem Dei,
Cui tenera turba Mimallonum ſtrepit tuba,
At tetra facinora, quorum ope hic regnas, lues.
Degenere fraudant vomerem fructu ſata:
Fruſtraque trita aratra: ſeu ſteriles vagus
Sulcos acerba luce mordebit dies:

Cum mane puro pingit,ac rutilat Polum.
Seu cum rubenti Phœbus occaſus manu
Iniqua demit bobus adiunctis iuga.
Quoties regenteis eximens annus niues
Lætas aprico reddidit luces Ioui?
Et nulla ſulcos ambit operoſos Ceres.
Molles vt importunus Apriles rigor
Deurit:vt hyemis horrido ſatellite
Vieta ſpolia plectuntur Autumni ſenis.
Languet ſoluti ſuda temperies Poli:
Siquando torpidum hiſpidis flabris gelu
Blandus reſoluit aduena tepor pede.
Morſuque Boreæ ſtrictus infami liber
Iuſtis iniquo penſo vt impoſitas agris
Abiurat operas:ſpemque mentitur ſeges.
Cur Veſper agro languidos euocat boues?
Pando refectos mane cur reddit iugo?
Vaſtata ſuetis arua functionibus
Strigoſa ſquallent,ſentaque informi ſitu.
Nec gnauus auget fertiles glebas labor.
Quod ſi ſuprema fata nos Mundi manent:
Et iſta noſtrum monſtra conuincunt ſcelus:
In vltimæ venimus ætatis gradus:
Quæ nos metallo decolauerit malo.
Vale nefanda vita:dum mihi integrum,
Non præueniri,præuenire qui volo.
Nempe mihi nomen diuitis:quem tam premit
Horrens egeſtas:vndique vt petenda ſint
Aliena ſpolia?ah vita ducenda eſt in hoc?
At non ita arborem,arboriſve germina
Natura deſtituta fugit:vt foris
Vitæ ad paranda dona conquirant opes.

Aut cum ſuperbus floridum cornu exerit
Vernante rore Taurus, aut Aquarius
Serum refuſo Cymbio infeſtat polum.
Aſpice volantum plumeum, ac pictum genus:
Aſpice feras, mutumque Neptuni gregem:
Quam libere agitent: quamque nil petant tui.
Illis perennis limpidus fontis liquor
Seruire iuſſus, vuidas illis ſpecus
Natura mater excauauit: vt foret
Vbi ſe leuarent languidis laboribus.
Illis virentes herbidæ ripæ tori
Terræ parentis æmulam gemmis cutim
Strauere: ſiue ſolis æſtiui fugam
Parare, tepido ſiue apricari ſolo.
At me furentem, atque opibus inhiantem impiis,
Seruumque nugis concatenatum meris
Torquet tyranna cura: nec linquet prius,
Quam male ominata barbari in cæli loca,
Aut ſpurca ſcorti ſceptra mutet: aut ſacram
Pallentis auri cæca transformet famem.
Vt intonatum murmure hiberno ſalum
Feris frequentes fremitibus plangunt Noti:
Sic impeditas mentis ancipiti bono
Euenta miſere male habitas dotes necant.
Abi in repoſtos vltimi Poli ſinus:
Inhoſpitalis Teſqua ſola Caucaſi:
Subter doloſi tremula Neptuni vada:
Incommodis vt cæteris careas: ſequi
Inſtabit hæc: miſerumque tondebit iecur.
Turbans ſerena mentis altæ munera.
Ac velut arator fumida victor face
Aut ſedulam, atque operibus intentam ſacris:

Aut

Aut ante fucos caſtra metantem ducem,
Parcam beati vindicem afflixit faui.
It ſtridor acri gente commota grauis,
Raucumque amaris murmur obſcurum ignibus.
Atque audet aliquis inde mirari: quid eſt,
Quod naſcituros dura luget Thracia:
Quod luce caſſos ebriis beat choris?
Surgamus omnes vmbra, & vmbræ ſomnia.
Surgamus: vt nos noſſe nos, tempus monet.

IVL.

Digitized by Google

IVLII CÆSARIS SCALIGERI TERETISMATA.

Satyra.

AT melius fuerat non ſcribere: namq; tacere
Tutũ ſemper erit. Præſertim vt ſæcula noſtra
Et pura, & vacua, a vitiis nil tale merentur.
Incipe qua lubeat: vel nunc a milite: cuius
Moribus, & vitæ licet impune omnia diræ
Vt faciat, meditari: & patrare im meditatum:
Abiurare vltro commiſſum, ac depoſitum: rem
Soluere vel pugnis, etiam vel ſoluere pugnis.
Nil horum eſt. Famæ nil poſſis detrahere eius.
Sobrius, & donans, & amica fronte benignus.
Ipſe ſua ſtipe contentus, nil quæritat extra.
Aſpice, mercator raptos a fœnore numos
Diſſipat in viduas, & diſpertitur egenis.
Sacrifici inceſti non ſunt: non vota, preceſque
Venales, Gratis, gratis ſuſcepta dabuntur.
Non contemplatur fœtam vigil, anxius arcam,
Qui ſcortum illectet, ſatyra ſtomachante, ſacerdos.
Nec lauat aſſidui maleolentia menſtrua menſis.
Deſita nunc, olim facta. At dilatio nulla
Quæque diem diffindat: vt immortalia fiant
Iudicia: & ius conſilio mendicet inani.
Cedit cauſſæ, ne ex illa victus cadat, ingens

Satur-

Saturnalitio duplicatus ventre patronus.
Nec rem pupillæ Nacca in ſua commoda vertit.
Cumque virum dabit: ergo paciſcitur Amneſtiam.
Ire die, tuto ire licet vel nocte Toloſæ.
Nil ſaccum metuas, nil ſicam: nilve cloacam.
Non vendit natam monacho turpiſſima mater:
Vt lingat digitos iugulatis ebria curis.
Committas cuiuis: confectum eſt, ſterte vel annum
Diſpenſator adeſt: rogat vltro te, vt rationes
Vel ſe abſente putes. de ſumma nil tibi deerit.
Deq; ſuo potius demenſo ſubſtrahet ipſe.
Quam cumulum faciat meliorem drachma peculi.
Mentitur nemo, niſi qui inceſtum canit: atque
Scribit adulteria, aut fraudes, aut proditiones.
Non ſi dona duis, quæ Agamemnone ſpreuit Achilles
Magnanimus ſpondente: habeas falſum tibi teſtem.
Non prece, non pretio iudex corrumpitur. Aurum
Purum exire, putumq; ſolet. Mera puſtula cuſi
Argenti. Neutrum tibi falſificabitur ære.
Non gula: non ſtrepero turris damnata fritillo
Obiurgat cælum, quod non deſcenderit vltro
In iactum, ſtolidiſve facit conuicia Diuis,
Qui non in dubium deducunt ſidera punctum.
Nil niſi nunc ſolutum eſt, hominem ſpirare, Deumque
Cætera fœda ſilent. Rediuiuo viuimus auro
Vere nunc orbis tum rem, tum numen adeptus,
Aurea cui reditu iam circumuoluitur ætas.
Sic fratrem frater vult dilexiſſe: viciſſim
Vt pius vxorem poſcat, tradatque parenti,
Nulla ferunt communem vltro, citroq; repulſam
Et tu vis ſatyram me ſcribere. & igneus vrges?
Adde, quod ex aliis quidnam aduertiſſe pudendum

Et dignum ſcutica: quod non in me verear? Iam
Iam me egomet metuo. Iamdudum pignora porto
Nequitiæ ipſe meæ, ſpeculumq́ mei ecce ego fio.
Ergo alium pingens, meipſum me iudice ſcindam.
Ille canet, cui pura manus, cui pura ſupellex
Non nitet immerito pupi diſtenta cruore.
Nil attentauit: vadimonia deſeruit: non
Prodidit hoſpitium, Diuos non corde laceſſit.
Minxit in effœti duplicata cubilia patris.
Illi res igitur propior iam facta periclo eſt.
Vt nemo canat: & ſatyrus toto exulet orbe.
At nos tranquillæ articulos qui nectare vitæ
Curamus: veniamque damus, petimuſq́ viciſſim,
Qui quod erit, quodcunque erit, hoc ſus deq́ vocamus.
Et permittimus, vt ſcribas, contraq́ rogamus
Me fatuum, ac ſtultum, & vanum quem gloria ſtringit.
Nam quare ſcribo, niſi qui legar? Aufer hoc, inquit
Quidam, mi nihil eſt curæ hoc. tamen optimus idem
Appoſuit titulos, & propria nomina libris.
Verum illud moneo, atq́ rogo per amicitiam: quæ
Omnes commoditates vult præferre ſodalis:
Ne ſi tu occipias deſcribere, quæ fugienda
Eſſe doces, dicas dicto, factoq́ fuganda.
Multa mihi fateor vitia eſſe. at plurima longe
Me didiciſſe ſcio ſatyrorum e voce procaci,
Quæ nunquam audieram, nedum feciſſe fatebor.
Is, quem emendabat, non eſt correctus. at iſtis
Quæ neſcirem ego, tum nequam ſum factus ad vnguem.
Et tu in Ariſtophanis pueros ſudare iubebis?
Phy. Græcis licuit. nunquam decuiſſe licebit.
Pulchrum exercitium, & præcepti maxima laus hæc
Claris, & puris verum deſcribere verbis.

Nec

Nec bonus eſſe quit illoti ſermonis amator.
Dimidium facti, ac rerum eſt vis ipſa loquendi.
Quam melius fuerat, tota hæc intacta vacare?
Diſſimulare? cruci peſſum demittere, & orco?
Quam librum, atque animum tali mactare litura?
Actutum hinc, nihil horum in noſtrũ immiſeris aurum.
Me nitidum a vitio, & ſcabie hac volo degere purum.
Morbum alium effugias ſanus nihilo hoc meliorem.
Ne tu putidulis ambages condere dictis
Affectes: quo me videaris doctior. Ergo
Vis caſtigare, & non vis intelligi? vt ipſe
Si inuoluam tibi Pauſaniæ mendacia: ſi quæ
Doctus Athenæus diſcurrit Dipnoſophiſtis
Anxius, vt ne vllam poſcenti ignoret ofellam.
Centuriam excuriam turgentis Politiani:
Qui ſaxum e gelida eſt auſus demittere Luna:
Quæque ab Alexandro cognomine nomina portans:
Et quæ præceptor longe doctiſſimus omnium
Cælius appoſuit doctis, & Cælius alter,
Inſanire facit quos omnes Gellius vnus.
Hinc Solinus, & hinc deſſector Plinius arcæ,
Sæpe caput ſcabere, & libros euoluere cogit.
Captator triuiorum abeam nihil inde reportans.
Ergo odio vrgeri potius, quam intelligi ab illo
Quem veri, ac recti ignarum informare laboro.
Vt toruus metui citius, quam mitis amari.
Mi applaudam ſolus. mea ſint conuitia: quæ non
Nouit vicinus: quia nolim intelligere illum.
Non aliter, quam ſi carpat Germanus Hydaſpem,
Rideat, & regerat tremulo maledicta cachinno.
Forſitan & ſonitum, verear quem dicere, ibi edat.
Tum melius mihi ſuadebit ſic cuncta ſilere

Filia vita verecundæ taciturna quietiſ.
Tam prauo vtilior mundo, atque optabilior, quam
Vxorum tria, vel tria funera cauſidicorum.

Poeta.

Sunt quidam, qui me clamant non eſſe poetam
Pignore depoſito. faciant conuicia, ſi quis
Contendat. plagas etiam minitarier auſint.
Queis ego. ſed potius de ira dependere certum eſt.
Quiſnā hoſtilem animum illorū mihi credat amicum?
Eſt tamen. Et bene mi eſſe volunt, bene cū eſſe recuſant.
Nam quid enim miſerabilius queat eſſe poeta?
Quem interdum, ac ſæpe vna dies tres ſyllaba torquet.
Qui ſeipſum inclatrat caueæ pallentibus vmbris,
Templorum in turri veluti Sudorius alta,
Vt curtam excudat tenui ſermone monetam,
Anxius, an placeat ſartoribus atque coquinis.
Quem ridet male nugacis ſchola auara Galeni.
Vulturiique alij, rabies quos improba linguæ
Exercet creperi rauca ad ſubſellia belli.
Ille tamen ſe verſiculis vlciſcitur atris.
Tantum. Nam quid præterea quid verſiculi illos
Geryones moueant? quos nec fera fulmina terrent,
Dentatuſve vmbris Minos, aut trux Rhadamantus.
Interea te dira fames, dira illuuies te
Conficit, & paruis pedor cognatus adeſis.
Tu tamen in numeris, & vano carmine perſtas:
Vngues arrodis. calamo caput, & ſcabis aures.
Terrā oculis mera blenna voras. Tua prādia ſunt hæc.
Indicis ſomno exilium: quo ſtertere poſſis
Dum vigilas. ſtupidus ſatagis. ſtatua aurea palles.
Seu coctura ſitum attulerit ſiccisſima longis:

Stiria ſeu crepuit nauis hiberna diebus.
Præterea generis neſcit quis crimina veſtri?
Quam male moratis animis, male conciliatis?
Peſſum vt eat culpa veſtra reſpublica, veſtrum eſt.
Cum ignauæ (hæc ſumma eſt) laudabilis otia Muſæ
Ventricrepæ, ſtridoriſoni, mundi vmbra cicadæ
Nil præter Venerem, vel ſpurci murmura Momi.
Nam mihi relligio obiicere eſt bona numina Bacchi.
Queis ſine quis veſtrum audebit ſe inferre poetam?
Ni prius æquato Venuſino dixerit, ohe?
At puto ſunt vobis in cenſum mollia fata.
Turpe pedis nomen veſtrum interfecit Homerum.
Alcman ipſe pedum morſu, non nomine obiuit.
Quid minus eſt acino? aſt acinus mors veſtra, poetæ, eſt.
Huic teſtudo animam fruſtra fugientis ademit.
Ille epulum eſt canibus. Plumbo ille intruſus inani:
Pro tumulo inſtabili latitat ſub fornice Nerei.
Felix. ſi poſſunt maria eluere improbam Erinnyn.
Quæ nec ſalſa nimis tam ſalſo viſa Cratino.
Zelotypæ hũc lacerant minima in diſcrimina Threſſæ.
Illum diſcipulus cantatum in tartara mittit.
Hic ſibi pro hoſte manus violentas attulit. Ille
Paupertatis agrum lippis deplorat ocellis.
Triſtis, & informi maledicens multa Sabino.
At raris opibus donatus Virgilius ſe &
Multis cum famulis nitido curabat amictu.
Imo nihil præter patrium (vix hunc quoque) agellum
Conceſſit, non donauit ferus ille Tyrannus.
Nam mihi quos hortos, quæ tu conuiuia dices
Aequiparare vnam tenuem Corydonis auenam?
Solum mi obiicies meritum bona multa poetam,
Oppianum, illa tuliſſe, & ſucceſſiſſe paternis.

Concedo. Verum tum vnus fuit Antoninus.
Ad noſtros. Magnus nummo fuit auctior vno.
Actius? aut muſæ genitor Iouianus amœnæ?
Obſcœno moreris ſed Politiane furore.
Eſurit exilij ſorbens pulmenta Marotus.
Aruit in cinerem inſani lutum inane Doleti:
Atque mihi occentes, tibi magna iniuria facta eſt.
Cum te lingua canum clamet non eſſe poetam.

Medicus.

Si tibi ridere eſt animus, vel ſi vacat, audi.
Magnanimo riſu iuguletur cura viciſſim.
Vt ſapiens teneas fugitiuæ tempora vitæ.
Vnum atq; alterum eram ſpatium facturus in vmbra.
Quem vacuum ignauo mulceret Sirius æſtu.
Lentus more meo, & paſſu ſuſpenſus inerti.
Ecce tibi ſatura inſanorum ſanguine Irudo
Garrulitate leui nulli ceſſura cicadæ.
Quid fit? ait, ſtatur. video. ſed inania veſtra
Officia, vt mirum eſt, cognato in tempore mortis
Ceſſare: vt tacito dormit Libitina feretro.
Quid vos laruigenæ, morbi, mortiſque miniſtri
Carnifices diri facietis? ſi bona veſtra
Pendent tota malis alienis. Augur in vrbe
Templa ſacro lituo deſignat. venerit vnus
Veſtrum. obſeruatum de cælo clamet: vt ille
Qui monachis primo de mane occurrerit atris.
Si miſerum eſt nobis ſic nobiſcum eſſe: quid id ſit,
Quod vos eſtis? ab impuris monſtra impia fatis:
Non impune modo vos: ſed mercede necantes.
Nil niſi ſtercora, nil niſi dira cadauera olentes.
Et torques collo, & digitis grauis annulus errat:
Quos boiæ, & laquei potius ſumma e cruce latrant.

Eſte.

Eſto. Aliquid poſſis dare, quod te poſtulet vſus.
Quis veſtrum ſtuduit? ſapere, & ſentire quod ex re eſt?
Pars aſinis, ouibus, capris, porciſque relictis
Sacrifico ſat habent tempus ſeruire bienny.
(Vt caluus vino pumex, vel ſpongia, vel crux)
Sex ſeptem verba vt diſcant ſine lege profani.
Mox vt ad humanum ſe audent conferre macellum
Mulæ onus inuiſum ſuperis, Orciq; Tyrannis
Stercoreamq; manum, & callos ceruicis inaurant.
Callos, qui ſacco facti, corbiq; ferendis
(Vt Caluus ſolitus oleis portare fimetum)
Pars vix prima elementa feri ſub verbere lori
Guſtarunt: propria exturbant de ſede magiſtros,
Et ſe ſubſtituunt: ſic gratia prima relata eſt.
Mox hoſtes natibus puerorum, exinde crumenis
Aeruſcatores indicunt bella minuta.
Hinc farcti paucis obolis, atq; ære miſello
(Annulus illico prægrandis) talaribus imis
Oſtendenda tegunt lacero veſtigia calceo.
Magna ſuperciliis, maioraq́; vocibus audent.
Crede, & ſaluus eris. promiſſis certa fides. nam
Cum te interficiet, morbo curaberis omni.
Sic ait, eſurienſque aliquem vt ſpoliaret, abiuit:
Et reſponſurum coruum deluſit hiantem.

Ego.

Quo me habeam pacto, quæ ſunt mihi cõmoda, quive
Angores, miſerum felix me ſcribere cogis.
Qui patitur, nam bis patitur, narrare coactus.
Vita prius dicenda, dein fors. Quid mi animi eſſe
Dixeris: vt ſeræ reptans in limine vitæ,
Atque domo veteri, atque noua procul auius, exul
(Vix mihi, vix ipſi, neque enim fas credere, credo.)

Aſpicio in tetræ medio ſediſſe latrinæ?
Hic vbi nil præter fœdiſſima fœnora ciuem
Diſtendunt: vbi nil niſi lis ſpoliauit eundem?
Hic ego qui fiam diues? donare coactus
A Genio: qua in gente nefas donare putatur.
Ni ſibi donetur ne a ſe ſint dona profecta.
Icċirco iucunda meæ venatio vitæ
Nonnihil abſtulerat, quæ ſecum incommoda ferret,
Abſtulerat. verum morbus præuertit: vt illam
Mutarem (o ſitum) lento rigidoque grabato
Hic me, quæ neruos prædira, ac multa cicatrix
Læſit: habetque negatque remittere. Non mihi cælum
Profuit appellare: nec abſtinuiſſe nocente
Sæpe cibo, & puris contento viuere lymphis.
Ecce calor nocuit: frigus quoque. Libſque, Notuſque
Et Boreas: ſuduſque, & Iupiter humidus imbri.
Tum requieſque, laborque, & præſcripti conatus.
Quid non? omnia. quingenti ſunt plus minus. illos
Oro roges: tali noſtra dicent ope morbo
Exemptos, capere hinc iucunde munera lucis.
Credo ego, quod ab auo promiſit mater Achili:
Quod ſapiens etiam Prodicus dedit Herculeæ vi:
Eueniſſe mihi: manifeſta vt pernicie mi
Gloriam emam: atque pari penſem virtute labores:
Quæ cauſſa eſt: vt ſæpe rear mihi cælitus illum
Demiſſum ab Iunone fera. Nam ſponte remittit,
Atque abit: & redit interdum demum altero ab anno.
Ergo nihil facio. Meles, & vipera, & vrſus
Ridentur: fomenta ſilent, oleique liquores.
Interea libri: Hippocrates, fiduſque Galenus
Interpres. Plato, Ariſtoteles, Ciceroque, Maroque.
Nam reliqui (dicam?) quaſi ſunt bellaria menſis.

A meip-

A meipſoque nouum ſuffuror Cæſare Cæſar.
Neve alium mihi propterea bonus obiice vultum.
Vox eadem. Non idem animus, ſed maior & exlex.
Inter pauperiem ſtat caſtigata ſupellex
Caſſitero ſplendens vili, argentoque minuto.
Inter Fabritium, & dicentem in Apolline cano.
Auertunt hiemes aulea victa furentes
Cum lucente foco, lignis qui ſeruit inemptis,
Lintea iurabis nunc, nunc a fonte referri.
Parca gula, & quam Burdigalæ deridet alumnus
Ridendus. Famulis longe vnctius eſt cilibantum.
Sic per tranſennam Bacchus me ſuſpicit. ille
Decolor in fatuis Acheloi deſipit vluis,
Carne ſatur pauca: piſcinæ auidiſſimus: oua
Odi, tanquam epulas monachorum tartareorum.
Ne oſtentet clunes priuis gallina coquinis,
Ficatumque iecur ſeruatoris Capitoli
Nocte ſilens nigra ſtertit cum cætera turba.
Porta patet, cunctos admittens. Hic mihi guttur
Oſtentat mihi, quod depaſta eſt indica peſtis,
Rancidulum eroſa raucus de nare locutus.
Gaiaco ſua vota facit: ſic lignea nata
Sæcula: nam fuerant de duro haud vltima ferro.
Alter inexpletæ clamat tormenta podagræ
Ridiculus. Tibi opem vis ferre? mi inutilis eſſe?
Conualuit tamen: atque artem ſubſannat inertem
Autori. Accedit vidua, aut pupillus egeni
A rure, atque colu. Vitium cauſſata crumenæ
Narrat anus: noſtros non auſam tangere poſtes.
Impenſe veritam, ne non intraret amice.
Vt, cui fons gelido præbet de nomine nomen
Diluuium fundis, nummorum rauca Celæno:

Huic ego non ſolum trepidos non aufero nummos.
Quin vltro exhibeoque libens, & pharmaca ſoluo.
Hoſpitibus faueo: tecto foueo peregrinos,
Et veſte, & ſiquid reliqui fors improba fecit.
Templa odi. Neq; enim templi ſpurciſſima quicquam
Iam retinent. Adeam, cum proſtibularia non ſint.
Deſierit Romæ cum mercatura Simonis.
Interea meditor, cerebrique ſigilla reſigno.
Audeoque & cælum metiri, & tollere metas,
Velificans quouis Luſitano inſanior. At tunc
Supplicia innumero, numeroque, & mole parantur.
Primum vicina e caſula meretricula quantum
Pota quiritatur? dein carri, thenſa boatrix,
Lignipedeſque operæ, foſſor, marræ, atque ligones.
Mormolycæ, laruæ tempeſtatumque tribuni,
Et quæ tartareo conflata e ſemine ditis
Torua minas abigit trepidi campana tonantis,
Non pellunt ſurdum ſcabioſo e pectore Phœbum.
Magnificis igitur preſſis in puluere chartis
Execror externanda feræ conuicia vitæ.
Villa, nemus, riuus, præpingui pictus oliua
Hortus, & in ſero Phœbi Garumna receſſu
Inuitant. libri aut pro libris liba cerebri.
Cumque volutari noſtras tam rideo nugas:
Et mihi ſum, plauſuſq; actorq;, & ſcena, theatrumque,
Et quicquid miſero famæ luctamur amore.
Cætera contemno, ſpernoque, & abominor. Vrit
Sola animum inuictum rediuiua fama corona.
Ambitio infelix, & habendi inſana cupido,
Quæque truces olim furiare eſt auſa Typhones,
Inuidia atra, pedem in noſtras nunquam intulit ædes.
Nec curo, quod non fabellis inſerar. aut me

Rauca

Rauca crepet tonſtrina, ſenacula fœmillarum.
Nec quod me Iouius patriis non pingat in armis.
Nec quod me in cenſu numerat Cacus æratorum.
Nilque a Scaligero nebulo diſcernit Araſſum.
Qui dat pro capite exactori bina minuta.
Brenni progenies: & ſi non illius eſſem
Ille meo poterat deduci ſanguine. Quid ni?
Cuius vterque parens diuino e ſtemmate: cuius
Tot tantis ataui regionibus imperitarunt.
Brenni progenies Brenni in prædiuite regno,
Quod precor augusti creſcat ſub nomine Regis,
Pro capite, hoc, quod Muſarum ſacrauimus aris.
Gallica quæ raris celebrarent facta triumphis,
Pro capite hoc, quod Mauortis deuouimus aris,
Quod pro Francigenis tot paſſum eſt vulnera regnis:
Annua pro capite hoc, hoc, vectigalia ſoluo.

Conuiua.

Quod nomen, quodq; officium ſacrum fuit olim,
Principibus ſociumque, & regibus & Polemarchis
Admiror modice: ſic, quomodo cætera. Namque
Execratori propior faſtidio ineptos.
Alterum ab infernis reor exiluiſſe barathris
Siue artem, ſiue officium, ſeu perniciem: quæ
Alligat ad menſam ſine compedibus Paraſitos.
Iuppiter: vt ne hoc, quod de me ſit merda futurum,
Me totum vt vendam: alterius viuamque cadauer?
At ſatis hoc olim excuſſit facundus Aquinas.
Nunc mediũ hæc inter, priſcũque, illudq; Epicharmi,
In quo pene etiam meipſum fors atra fefellit,
Expediam. Nam quis nomen tenerum conuiuæ
Contemnat? propius nequeat, niſi vixerit idem.

Ad cænam ergo vocor. non illuc ire vocato
Relligio. accedas. paruo pro crimine tetrum
Supplicium: & peius dryina ſitiente tremendum.
Principio rebus reliquis eſt omnibus ante
Vertendum: ne prætereat ſecorditer hora
Condicta. Ergo fori vacuus teris auia ſeri
Limina. ſi nemo te rideat: vreris vltro:
Si quod in antiquæ vi libertatis acetum eſt.
Dic: quoties dixti: quota? quanta eſt! quantave? nondũ.
Haud longe tamen huc properandum, ne mora fiam.
Hinc moueo. Interea Stertinius obuius. Hei
Cardiaco ſuccurre rogo. Cras viſero. ſed nunc,
Eſt mihi cras. forſan cras non erit. vt mihi viſcus
Subſilit: & vitam ſubducturum eſſe minatur.
Non queo adeſſe. abeo ad cænam. cænaueris at mox.
Interea fer opem morituro. diſpeream ſi
Ignoſcet Midas fallenti. Quare abeo. Quid
Ergo tu humanum medicum es te ſæpe profeſſus?
Sic garrit. blaterantem ego negligo. Cænam
Cænã, & herũ præ oculis. Nil præterea. aduenio illuc.
Nemo dum. Horologus ſæpe vt mentitur ineptus.
Non caret hoc etiam culpa. Non ſedulus illis
Dicar: ſed metuens ne me præuenerit offa.
Tum ſpatia hic facienda mihi vel ad vſque trecenta
Ni ſunt plura. puer ridet vafer, atque ſcreanti
Illudit, pigri reliqui: tu prouidus vnus.
Poſtridie ne quid tale accidat: vſque ſub imam
Horam expectandum curo. Fors cætera turba
Diſcubuit. Iure hoc iubeor ſtans ſumere pernam
Iam eroſam: aut turpi diſcedere murmure onuſtus.
Fac me aliquãdo venire in tempore: quid tibi dicam?
Quid ſileam? cubito vt premeris, vel crure, vel ala,

Quæ

Quæ te etiam nunquam attactum ſudare coegit:
Aut ala Altini, aut pes Carni, aut naſus Anapi.
Omnia commemoras dira. at dic commoda ſodes.
Dicam. me fateor iam tum ſine fine beatum,
Iam primum ſupra ſe cum me ponit: & vltro
Dat primo calicem, poſtquam potauerit, illas
Cæli relliquias? Non ſunt hæ ſanguine emendæ?
Apponit clunes. teipſum inuitato editoque.
Non ego te inuitem. Tu his es dominuſque mihique.
Nonne putes digito ſperatum attingere cælum?
Non tu rex tunc es regni ſine ſanguine, inempti?
Quis nam hæc deſpiciat, niſi nauticus, aut olitor? qui
Nectareis poſitis non audent hiſcere quadris?
Nam menſa arguitur plus ruſticus, atque epulis, quam
Dicere ſi iubeas Ciceronis vocibus horam,
Quod nulli eueniſſe putant, qui mira loquuntur.
Hæc olim mecum, & nunc cum conſidero, ſane
Illico lubricus, & facilis aſſentior. Ergo
Ad cœnam. venio impranſus, ſaltem male pranſus:
Quem inſtant multa negotia: vinea, liberi, amici,
Aegroti, lites: vitam hæ ſubducere poſſunt,
Nedum horas. facere inſanum e ſtolido Peribonem.
Accedo: inteſtina crepant. crudum modo ructat.
Non aderit ſtructor ſextam niſi dixerit. Et mos
Eſt aulæ ad decimã, aut vltra ad mediã vſq; cubandũ,
Non diſcumbendum. proprios plebs ruſtica mores
Pellicula in propria teneat, vel vapulet ergo.
Aſſedit. ſimul hic alii conſedimus. ah ah
Is, quem ſcis lauti nomen captare, palumbum
Integrum vbi poſuit, non coctum clamat: & eſſe
Eſſe reponendum. Miſer ille effertur inanis
Inde ſine exequiis in condum: vt craſtinus extet.

Quem toſtum appoſuit ſed non ſemel. Interea ſi
Cultello Veneto macra hic gallina ſecatur,
Vult pinguem dici, ac teneram, raroque ſapore.
Cum centum pullos excluſerit. Eſt eadem vox
Alpheno: & dignam clamabunt pontifice. illi
Quod non iam miſſa eſt: gallinæ iniuria facta eſt.
Iam memini temetum æſtu, caldumque, & aceſcens.
Mutito. oſtendis te neſcire hanc generoſi
Materiam vini, ſolitus potare ſalictum.
Tum mihi quod famulo donaſſem forte domi, vel
Forte etiam catulo, forte abieciſſem & in ignem,
Oblato tanquam precioſo pignore honorat.
Ergo fame ſatur, aut paruo, prauove cibo, ſic
Mando oculis epulas, & dentes dentibus. vltro
Vltro hærens ſcopulis, & naufragus, & fugitiuus
Ipſe mei. iubeor demenſo pondere veſci.
Nam quis nam appoſito conſumpto pane priore
Tantundem poſcat? buccellæ caſeus hæret.
Hæret non implet dentis veſtigia primi.
Quod nec iam ſaturam muſcam ſaturare valeret.
Obſeruare etiam, quantum hauſeris, & quoties. tum
Diſpenſatori & puero iam garrit in aurem:
Ne tu de primo dederis. Miſcere priuſquam
E cella egrediare, memento, atque indere lymphas.
Tum mihi. ſobrius es, nec tu conuiuia curas
Inque ſcholis, inque officiis caſtrenſibus altus,
Philoſophus, medicuſque, Italuſque, & nobilis. Eheu
Tot mihi tot tituli atq; fame, atque ſiti hoc die emẽdi?
Diſperеam, niſi iam lardum, laganique catinum,
Et pullum in medio porri, cepæque ſepultum
Cum Bruco intingente manum fœdamque, nigramque
Aut obſtetrice a cunis veniente cruentis

Diſcu-

Diſcupio,& ratio eſt ratione valentior omni.
Eſſe meum mihi me,& vulgum damnare profanum.
Qui liber quando eſſe queat,ſeruire laborat.
Mortis imagine emat gratis quod vendere debet.

Pater.

Pauca tibi narrare volo,quæ dicere quondam
Mi ſolitus Iucundus homo integer,acer,amuſſis
Fermentato iudicio,ingenioque ſubacto.
Quem velles vidiſſe adeo,atque audiſſe loquentem.
Euclides,& Vitruuius cui cedere poſſunt.
Nam geminos poſuit pinguis tibi Sequana pontes.
Impleuitque alias immenſis molibus vrbes.
Hunc mihi Phœnicem,linguaque & moribus,autor
Vitæ vtriuſque pater dederat conſultus alendum.
Stultitia eſt patris natus,ſed prodita quantum?
Et tamen ipſe videri vult ſapientia nati.
Quid non ille miſer pro illo dicitve,facitve?
Indicit bellum Eois,Solique cadenti
Remiſque ac velis fatis fugientibus inſtat.
Quærit opes,vbi mors laqueos ſubtendit apertos.
Non cæli,non Neptuni viresve minæve
Sufficiant.Non abſiſtit ter naufragus vndis.
Aurum inhiat foſſæ vaſto telluris hiatu
Sæpe vbi non tegitur felix operoſius,atque
Aegypti reges ſub Pyramidum ſtructuris.
Nam quid enim eueniſſe poteſt felicius illi,
Quam facere ex auro thecam? quid? quā defodere auri
Matricem,& condire illo ſibi aromate corpus?
Quid tibi de furtis:terraque marique,rapinis:
Fœnoribus dicam? periuriæ nectar in ore eſt.
Aſpice quam vacuum veſtit ſpecioſa lacunar
Bractea:quam nitidæque ſtriæ,puræque columnæ.

Vna in tam vaſtis, vna eſt ſententia rebus.
Plus habeam, quo plus vellem. Quid prӕterea? nil.
Hӕc hominum domina eſt, hӕc eſt regina Deorum.
Sola placet: ſolam prece mica thuris adorant.
Quid tibi vis? ſat habes. tot vectigalia, turbam
Seruorum multo cum ſtipatore clientem.
Dicam. ſolus ego dominus modo. ſic ſatur eſto.
At me natorum ſeptem ſcis eſſe parentem.
Quid faciam? ergo mihi ſit ſeptuplicanda ſupellex?
Es deiecti animi, nec ſedes conuenit alia.
Si nihil es, nihil eſſe velis, ego perpetuabo.
Sic faciam: & plus, ſi potero. Fortuna fauebit.
Hoc ius: hӕc lex ſola: Quod vtile, vt hoc ſit honeſtum.
Te miſeris cum Philoſophis plorare iubebo.

Otium.

Libertina prius Romana incommoda laurus
Vatibus excripſit. Tali inſtigatus odore.
(Nanq; hoc eſt ſatyris vitium ſatis omnibus vnum.
Vt prӕſcriptum aliis deſcribant carmine carmen.
Atque nouas veteri tumefactent carmine buccas)
Fuſius explicuit dilatans acer Aquinas:
Sarracum, & carrum, atque integra rupe columnas.
Hoc tamen eſt leue, nec prӕterquam erronibus, atq;
Dum verſus faciunt lymphata vagantibus, acre
Ac durum tolerare. Domi quis nanque ſedere
Te vetat, atque alta turbam videre feneſtra?
Siue ſues ditaturi ſunt pingue macellum:
Siue boues fugere canes, dubiamve ſecurim:
Seu fur ſe dedit inque pedes, inque auia turbӕ
Sublecto, vt Molinus, panno, ſectave crumena.
Me ſine facta queri Fortunӕ: quӕ pia mater

Sacrile-

Sacrilego, productori: inſidioſa nouerca,
Siquis in humanis diſquirat præmia cæli.
Huic virgas. virgæ, ludus, ſi terga fatigant.
At ſi ſuggeritur virga, vt ſint pabula flammis
Fortunamq́; fidem, atq́; hominum ingenia inde recenſe.
Ad turbam venio. Quis me felicior alter?
Cui, quæ alij diſcurrentes per ſtrata, per vrbem,
Inueniunt, durum meditanti, aut molle cubanti
Se vltro dant. Noſtram tota vrbs eſt ante feneſtram.
Principio porta eſt, Bacchi quæ ducit in agros.
In quos incipiunt a lucibus Orionis
Ire putatum. exercetur dein paſtinum ad vſque
Quo hoſpes lucigenæ ſit portitor Helleſponti.
Nunquam ceſſat opus, vocat ablaqueatio. glubit.
Poſthac ille pedamenta: hic inſpicat: hic œſo
Vimina lenta legit: queis pendula flabra ligentur.
Nec finis. ſplendet repetito tempore marra.
Luxuries ſtringenda. para fœnilia. vix hæc
Comportata. ferum Deois trudit in æſtum.
Area, plauſtra, ſeges. defunctus commodum: ad alueos
Vina cient. ſic idem annus ſe in ſeipſe reuoluit:
Quæ conſumpta putes, referens opera, atque labores.
Adde operas, operas, miſero & ſuſpiria vati:
Ante oculos cuius, & cuius plurimus aures
Vinitor armatus ligno, ferroque pedes it
Tanto cum ſtrepitu. vt ſint ſurda tonitrua. ſed nec
Hoc contentus, habet vocem, qua lancinet Euros
Euroſque, Zephyroſque, & agentes nubila Cauros.
Pectora mi findunt tremulo clangore cachinni.
Indicium iugulat tum contemplantis inanis
Cantus, & obſcœnis vox proſtibulata figuris.
Incipit hæc ſcabies iubaris cum fronte. vbi ſeri

Appetit hora die: refricat pruritibus aures:
Interea ſperare licet fortaſſe quietem.
Quin longe peius. Mala merx vicinia pauper
Mangonum, veſpillonum: cauponibus adde
Nautas: Rixantur remex, portiſculus. Ille
Vinum adhibet fomenta animo. hic muriatica ſpirat,
Aut Myttota: Furit gladius, ſcalmusve reuulſus.
Adiungas furnoſque duos, fontemque Ragæum.
Quos quot monſtra locos huic deteſtabilia orbi
Efficiunt paſſim parua, atque impura frequentes,
Qui velit enumerare: velit, quot fœnora, quotque
Inſidias, impoſturas fert machina Bruci.
Adde molas in piſtrinis, quas verſat aquæ vis
Aut octo, aut plures: Aſinos: aſinis peiores:
Adde & agaſones, deuota heu pectora furtis.
Adde fame informes. fecit quos ſæpe diſertos
Lamentatores querimonia blanda Proſeuchas.
Aut ex naufragio, aut poſtliminio redeuntes,
Quos Liguris tenuit nati Orco dira triremis.
Aut qui ſe pingunt mentiti fulminis igne.
Adde &, Mæonides ſibi quam exoptauit ineptus
Tartareo campanarum molimine vocem.
Quæ nunquam ceſſat primoris lucis ab ortu
Ad tenebras. mediis etiam irritata tenebris
Vix mihi dum cœpti diſrumpit munera ſomni.
Hoc alibi queſti, nec dum profecimus hilum.
Hic repeto. qui ſe repetit. quin nec repetita
Irrequieta imo potius, tum perpetuata
Deprompeas prohibet audire, & reddere voces.
Adde ſacerdotum catulos: queis nequius vſquam
Nil eſt, nil erit: vt referunt ſua ſemina plantæ.
Aut flent, aut choreas agitant, aut carmina cantant.

Mutuaque indomitis miſcent conuicia rixis.
Et ſpurias ignobilibus ſtridoribus iras.
Adde obſtetrices piſtricibus,& lotrices,
Ambubaiarum clamores.ſarda nouella,
Vinum,oleum,far,goſſypium,ſcelerata ſinapis,
Thus,reſina,ſiſer,vitrum,ientacula,ſulfur:
Cruſtula,Caſromaza,tomacla,epityra,turundæ,
Alec,quem patrem captiua Bononia miſit:
Et ſale viniuoro mordax Thunnilla Brigantum.
Aut fatui,aut medici portenta inuenta ſceleſti
Peſtifera:vnde queat nummis ſe explere vorago.
Omnia quæ & Phœbo ingenium furarier auſint.
Et mirare,bonum nequeo ſeu pangere verſum,
Siue Stagiræo ſuccendi afflatus amore?
Vnum,credo,meis accedit peſtibus atris
Solamen.mihi quod rauco clamore cuculli
Caupones furtis animarum,ac cæde nefanda
Inter ſe,fœda tetraque libidine putres,
Laruatæ ſpinthurnices,mera cymbala mundi
Rancida neſcio quæ media de nocte rudentes
Diſplodunt ſomnum.Hoc vno poſſim eſſe beatus.

Machla.

Non tota es,velut illa in pyxide condita Lyde.
Iam bona pars ſuber,capitur quod pyxide nulla.
Semipede oſtentans maiorem nocte diurnam.
Iam tomenta femur mentita famelicum,inane.
Nam barathrũ,& barathro quod prominet,atq; propẽ-
Quæ pyxis,quiſnam puteus,quænam camarina, (det.
Quæ capere,aut cælare queat camarina Mephitin?
Sed bella es:ſed conſilio dictante pudica.
Quæ ſuperes canibus:que relliquiæ es monachorum.

Solus non tetigit, qui noluit, atque notauit,
Proſtibulum integrum. ab te quis ſine bile rogari?
Quis mentis compos poterit ſine bile rogare?
Sed bella es. Naſus Germani forma camini.
Informes oculi, Bacchi ſed lumine fulti.
Labra velut crudæ mulæ, ſcrofæque ſubantis.
Mentum, quo minor eſt Pindus, Parnaſus, & Oeta.
Frons perfricta diu. rugas ſed tollere neſcis,
Rugas, quas implet Veneti ceruſſa laboris.
Infelix ſulcos ſine fructu ſeminis æquat.
An digitos vncos? an quod cheromantia clamat,
Nodoſos referam? quo perfidius nihil extat.
At vbi ſunt dentes, tibi quos natura creauit?
Sunt phatnæ ſine equis. pendet tamen vnus, & alter,
Tanquam templorum demiſſi ad lumina lychni.
Hinc rarus viſus. ſiquid ridere coegit:
Officioſa manus viduas tegit obice fauces.
Eſt mos pro foribus luſtralem opponere lympham
In templis: qua aiunt Ditis portenta fugari.
Hanc tu quantum horres? quid abhorres tãgere? nempe
Ille metus cruciat: ne guttæ pharmaca ſignent:
Purpuræ & in medio non ſit tibi purpura tractu.
Et de penitiora fias panthera leæna
Oſtendens maculis ſtellati crimina vultus.
Adde, quod infami ſpirat ſacer hircus ab ala,
Qui poſſit centum Sophoclis ſaturare cothurnos.
Quodque meri bibulo fœtet tibi anhelitus ore:
Et mentis facit amotæ deliria fari
Putida: quæ trimam pudeat clamare puellam.
Bis ſex luſtra tuos vicerunt auia ſoles,
Et ludis teneras inter Talariſca choreas:
Et cantas, quæ non nolit cantare Catilla

Vna

Vna tui conſors, & fœdi conſcia lecti.
Quæ ſi ſit proba, tu proba ſis: ego vanior auris,
Quas captat dubiæ ſectator pallidus aulæ.

Extemporanea.

Legi de Fabio puero (mirabile dictu)
Romano: vt captus nunc eſt plebiſque, patrunque.
Nam propria hæc. cædes, poſticula, ſica, venena,
Venales animæ. Si quid ſcis, præterea adde.
Ad puerum redeo. Is Fabius pullus Iouis, ipſe
Scribere dum dictat ternis: audire rogantes:
Reſpondere. Vtinam qui hæc ſcripſit Politianus,
Addiderit: ſtantem pariter ſorbere ſuetum.
Felici ipſe etiam ſcribens epigrammata libro
Adiunxit titulos: ætatis tempora paruæ.
Scripſit natus hoc vndenos, hoc plus minus annos.
Vnde venit creſcens de tempore gloria. ſicut
Magna ſeges paruo ſi turgida Gargara campo
Prouocet: aut Cumera Attilij tetri horrea Bruci.
Dij rerum indigetes, quid agam miſer? Ecce grauatus
Annorum ſerie curua, atque exercitus, vnum, aut
Alterum ab inuito deduco limine verſum.
Quæ Sangelaſii ſi ſint collata camœnis,
Aut quæ candidulus ſcribebat Dampetrus olim
(Quanquam, quod miſerum eſt, olidi ſub labe cuculli
Qui poſſit quemuis facere inſanire poetam)
Argutos inter videar ſtrepere anſer olores.
Rem propius paulo quæſo Braſſace putemus.
Ecce ego, qui multo vixdum emergentia nixu
Extremo effætæ carioſus fine ſenectæ
Hic cum ſilenis teretiſmata prurio: multa
Sæpe pati fateor: moroſe inducere. dirum

Verſibus aſpendon factis indicere bellum.
Non tam ſæpe animum inſtabilis Gumedria: non tam
Sæpe leuis Gallus lænas, & ſyrmata mutat,
Quam miſeras nugas ego. Tolle hoc: pene quod inſtat.
Diſplicet hoc. placet hoc, acuit magis: hoc magis vrget.
Quo fit, vt arroſo cernantur viſcera ventre.
Hoc vitium: verum natum hoc ex ambitione
Exque metu proprio, ac cenſura poſteritatis,
Addit ſæpe animam numeris: vitamque perennem
Promittit. Tua quid ſi quatuor, aut tribus horis
Chœrilus increpitet muſas, tibi ruperit aures?
Eſt aliquid, iucundum etiam eſt: ex tempore multa
Audire effutita. vbi vero deſierit: tum
Non res laudatur: nec quam velles repetitum.
Sed Caßij ingenium hiberno torrentior amne,
Diceret hic melius, ſi vellet. At hæc aliqua eſt laus
Sed me defraudat. Malim ergo odiſſe loquacem.
Cum mihi maluaticum poſſit, dat ſuggere loram.
Hoc tamen, vt vitiis ſcatet omnibus, omnia ſæclum
Deteriora ſequens laudat, ſibi prorſus iniquum:
Vult fluidum: fluidum ſimilem ſibi laudat Eraſmus,
Barbara delumbi reuomentem verba ſuſurro.
At Verum famæ limam eſſe puto inſtrumentum.
Nam dubium fabricans non ſemper malleus ictum
Infligit, qua opus eſt. Quocirca muccida vulgi.
Iudicia hinc valeant acidi, plebiſque fauores.

Vita.

Hæc ſumma eſt æuo vt dulci, lætoque fruamur.
Hoc quidnam eſſe aliud, quam hic vitæ ponere metam:
Nullam aliam ſperare? vtrum maliſne? viator
Semper in hoſpitio, dat quod prouincia, plenum

Pulicibuſque & cimicibus: quæ incommoda latro
Et peſtis faciet leuiora viderier: aut te
In patria nitidum, terſum, florente, beatum
Inter amicitias, & noti pignora cæli?
Hic quid agis: cuius non tandem pœniteat te?
Fac age te eſſe bonum: parcetne bono podagra illa,
Quæ affligit toties miſero me dira grabato?
Vſque adeone mori miſerum eſt? Nam ſiue malus ſis,
Mortuus es iam: ſiue bonus: meliora manent te.
Seu metuis fieri nil: vt nunc Thuſca cloaca.
Tunc tibi opus nihilo. Atque Deo hoc par eſſe videris,
In quem nil queat ille: nec atri fulminis auram,
Nec cruſtam, aut nodum ſcabiei immittere Hiberæ.
Quare etiam, atq; etiã mihi ſumma eſt relligio vltra
Tendere velle dies. Nam quid ne dies bene nocti
Addidit, aut illi nox: quam lignum adde camino?
Hinc eſt ergo abeundum alti ſub culmina Olympi:
Et ſcabiem infamis Baryæno linquere litis.
Et quæcunque ferox e Lemouicis ſaxetis
Turba fame exacta exaturatur ſanguine noſtro.
Læſus, quid facias? precium eſt patientia: lucrum
Perdere. Nam lacerat ridens gens impia. at inſtes:
Occidis: impingetque dicam tibi Stellio dirus,
Nanque lupus nunquam viſus laceraſſe lupinam.

Caluus.

Barbara quis neſcit laruæ conuicia Calui?
Ore venenatas ſpurco quas fuderit offas?
Quaſque fori in medio buccas ſufflauit inanes?
Vtque mero grauidæ tumefecerit orgia linguæ.
Vinum eſt, quod gannit: temeto ignoſcite ciues,
Nudauit quoties oſtreoſas murice ſannas.
Denteque gingiuæ viduata ſedilia putris.

Gingiuæ, qualem fleret ſibi Ploxemus eſſe.
Ipſe ſui ſimilis. Quid enim damnatius illo?
Seipſam cui natura negat. Qua inuita animarum
Tartareis e conciliis legiſſe caninam
Nouimus, & nautis notum, & cauponibus eſſe.
Cerbereis qua nobilium latratibus aures
Inceſtare queat. nihil illo latius, vnum
Si modo de doctis valet offendiſſe ferox: quem
Adlatret: limiſque oculis abſorbeat. omnes
Reddidit infenſos ciues: niſi ſalgama quorum
Emit: queis merdam & ieiunia olentia ſoluat.
Omnibus infeſtus, grauis, exitiabilis, amens.
Tabifico ex Aconis collectam dente ſaliuam
Inſpuit & mendax famæ depaſcitur artus.
Eſt operæprecium fortis cognoſcere vite
Falſa rudimenta: & quæ ſacramenta futuræ
Dixerit auſpiciis ſibi militiæ: quibus vmbram,
Et numerum aggreſſum eſt pecus hoc augere malorum.
Principio e filicis caſa ſtat ſuffarcta maniplis
In verrucoſæ ſcopulis miſeranda Cebennæ,
Non facta e filice. e ſaxo eſt. Ibi nil, niſi ſaxum
Raſilæ. non rude. Nil ferri eſt in partibus illis.
Nam nec cardo mouet: cohibet nec peſſulus antra:
Sed vimen tortum de ſtipite caſtanearum.
Quæ miſera ambroſia eſt illis, & nectar, & omnia.
Haud facta e filice eſt igitur, ſed tecta caſella.
Centum lata, puta, digitos, & longa ducentos
Lucentum ſolis radiorum, atque hoſpita lunæ.
Hoc pia pro domino? non. eſt conducta, ſed ille hinc
Hoc conductor habet: qui ligno, atque igne careret.
Ramiſque ad ſolem, & lentis lunaribus vſtis
Infamemque famem pityroſo pane leuaret.

Hac

Hæc ad templa trucis dira ad palatia Erinnys
Vortice de piceo rediens phlegetontis auari
Appulit vncta anima, atque ſibi membra induit illa,
Multa quibus meliora piis ſunt pendula furcis.
Hoc ibi tum cælum vagitus horruit illos.
Quos & luctifici bubonis credidit: & quos
Mugiit Hydra, graues cum pertulit Herculis ignes.
Quinetiam egrediens miſeram necat iſta parentem
Vipera. Quo tamen hoc vitæ diſcrimine? quando
Vbera lactantis deſiderat. Ergo ibi aſellum,
Cuius ope, atque miniſterio pater orba ſolebat
Venum ad mercatum foliis ramalia ferre,
Anxius apponit mammis: pullumque decuſſi
Distrahit. Hic Cyrus, Braſſace, hic Romulus ille eſt.
Qui regum ſibi ſtirpe ſatos conferre recuſat.
Non terræ (nimium id) ſed filius ille cloacæ.
Sane hæc cæleſtis diuina exordia lucis.
Nanque alij genitum Saturno lacte capellæ
Eductum eſſe canunt: alij ſue. Quo fit, vt aris
Aut menſis, non apponat pecus ille ſuillum.
Sic ad bimatum: petitur ſed panis adulto.
Sed pater eſſe negat ſibi, & illi. ſacrifico ergo
Inde popelliuoro miſeranti donat alendum,
Et vero fortaſſe patri. iurare quis auſit?
His, quæ ad ſacra ferunt pro votis pemmata, buccis
His creuit. huic ille fuit Zeno, atque Cleanthes.
Et qui dedecori voluit præferre cicutam.
Aetas iam melior, peiorque audacia: ludum
In triuiis adit. Hic ſæui dictata magiſtri
Subtritagoniſta repetit plorantibus. Inde
Sinciput, iſſicias, ſemeſa fruſta placentæ
Exigit. Hæc vt furtiuo mutauerat ære

Colligit, & ſeſe tum, & ſarcinulas: quibus actum
Spontino exilio (tibiæve) mons Peſſulus hircum
Excipis. Ergo vbi Pæonij ſit ſeruulus orbis
Doctorum ſcabies, acris porrigo bonorum
Pauca crumenillæ, atque exilia viſcera flaccæ,
Corraſæque pecuniolæ vectigal adedit.
Inſtituit curare leui conuiuia plauſu.
Quæ faciunt, ineuntque quibus dant pilea honores.
Pilea purpureis apices latura magiſtris.
Huc ſportam, & corbem, & piſces, tucetaque ferre:
Et ſtruere, & miſſas portare, atque accipere vltro
Plagas, ni radient bene terſa ſedilia mappa.
At poſtquam menſæ fraudatæ ſunt ſemel, atque
Sunt ſemel, atque iterum: furto & deprenſus in ipſo eſt:
Actutum inque pedes, inque auia ſe dedit: atque
Aggreſſus vitam eſt emere ægrorum ſibi morte.
Cunctatusque diu, noctem non amplius vnam
Fit medicus. Medico in cenſu vt ſeſe inſerere auſit.
Imo magis. Nam qui ſtrigilant placita arcta Galeni,
Aut Coi, illarum mera mendicabula vocum
Diſcipuli trepidi, ſtatuæ, ſtupidæque, & hiantes
A quibus (hoc) latum diſcedere non licet vnguem
Somnia. At ipſe ſuæ eſt inuentor callidus artis,
Quippe cui nullus liber eſt. Tum ſiquis adeſſet
(Fac plus eſſe librorum illi, quam Fuluius anno
Vxorum extulerit: cyathos quam ſiccet Aphydnus,
Quam vanis Ligures quatiunt rumoribus aulas:
Quam ſpurios generent, & alant gens ficta cucullis:
Quam falſos cuſit nummos Chelidonius) illis
Quid faciat? qui prima rudes elementa puellos
Sola docere queat? tum nullam prætere artem.
Ergo etiam accinctus mappa, & ſi ſordidius quid,

Inuol-

Inuoluens noto ſeſe nidore culinæ,
Excoquit.immundis quæ indat clyſteria culis.
Vt mirum non ſit:ſacco curuatus,onuſtus
Ipſe ſibi intra ædes portat ſi ſæpe farinam.
De fartore,obolo & lardi fruſtilla licetur:
Quæ in manica,digitiſque ferat perſæpe duobus.
Atque caua guſtet vinum venale manu. Ergo
Ebrius vt vomitu fœdauit marmora caldo,
Delubri,laticum Diuis delibat honorem,
Sæpe quibus preculis ſemeſis contudit aures.
Inde pigrum ad fluuium potatum vbi duxit aſellum:
Coram oculis ſalſis,qui prætereuntque,ſedentque
Panificum naſo monſtratus.& obſtetricum,
Ecce triumphali fert tale ſupercilium ore:
Cui currum clitella facit,ſceptrumq́; flagellum.
Fœnora ſunt ludus.Sed non impoſtor inanis
Aricolis vt pullet imaginibus:nec abire
E templo,niſi durateis ferat oſcula plantis,
Cereolos & fumoſis affigat Aleiis:
Rancidulasq́; preces globulis metitus aceruis,
Expiet ægrorum mortes luſtralibus vndis.

Vulturii.

A te principium:tibi deſinet.accipe vita
Carmina digna tua. Hæc ſi nil valuere:nec illa.
Nam quis te ferat,& ſanna non ſcindat adunca
Et ſerui nomen blandum,& paſtoris habentem
Carnificem eſſe hominum:pecudes deglubere te. Ergo
Corda glabella tremit de paſcali,atque ſoloce.
Purpura,quæ hos humeros virgatis ſtriglibus ambit,
Sanguine tincta meo eſt:eſt Chriſti ſanguine tincta.
Sed tunc pura fuit:fœdo nunc tetrior hirco eſt.

Nil mutas. lupus hac tegitur: pecus ante fouebat.
Aurum (eſto) ex viduis, ex horridulis pupillis
Corraſum, in templa eſt illatum. Hic candidus error.
Nempe aliquid templum eſt. vetuit iurare per illud,
Qui ſciuit non deberi. Deus, inquit, in illo eſt.
Aufers tu a templo, quod dones militibus: queis
Ducas de gregibus iugulatis, dire, triumphum.
Cui dicam ſimilem? monſtro, qui regna, trifauci
Perſonat horrendum? non, non. Nanque ille fidelis.
At tibi nulla fides hominive, Orcove, Deove,
Vulturio potius. Nil viui. ſumma: Cadauer,
Quo diram ingluuiem ſibi ſanguine farciat hauſto.
Nec ſimilis, nec diſſimilis tibi fœmina. Nanque
Es, non es, quod dico (ſcelus) quod dicere nolo.
Ad duo non poterit: niſi cui viceſima demum
Bruma recurrerit. Iccirco cum pauca rogaret,
Scaligeri non eſt admiſſus filius. Atqui
Ex patre raro. & mundi ipſo generoſus ab auo,
Armis natus, & exacto bene iure peritus.
At potuit centum titulis Serapica beatus
Pelegonus, legere ignarus, ſed cætera doctus
Quæ ſecreta mouent picantes orgia mithras.
In quibus eſt ludus, quin laus miſcere venena.
Ille a faſcigero quondam ſubtractus aſello
Inde canum ſtrigili, & palea ſtabularius: vſque
Eſt euectus eo, vt lecto caperetur herili.
Inceſtus Glanij, aut matulæ Glanialis adito.
Cuncta feret. dabit ille annos, myſteria qui dat.
Tu quoque ſi non es de veſica illius offa:
Si pateris prius eſſe antiſtita, ſis antiſtes.
Haccine tu cælo ſpectas ſublimis ab alto,
Quem crepitu dicunt terrere infamia corda,

Fulmi-

Fulminibúſque tuis pretium eſt, oppedere, regnum?
At caput hoc tetrū eſt: bene habēt ſed cetera. mōſtrū hoc,
Non monſtrum: inter ſe reſpondent omnia membra.
  Huc huc ſacrifice, & monachum tecum arripe ſodes.
Pingues prouentus, & vectigalia magna
Annua cum decimis. Genua huc ſubmittere fas eſt.
Eſt appellandus dominus. Frons tecta, pianda eſt.
Siccine mendicis? Non tu Balatro mendicas:
Haud aliter, quam qui pro buccis oſtia pulſat?
Et tenuem poſcit trito de ponte monetam?
Perdue, quid differs? ſum nobilis, inquit. vbi illa eſt
Aurea nobilitas: ſi poſcis more Proſeuchæ?
Hoc differs: quod ſponte damus fruſtilla roganti.
At tu per leges violentas exigis aurum.
  Soluendas decimas, vel rupto ramice clamant
Frugibus ex gregibus, porro, mentaque, & anetho,
Atque vuæ, atque operam ſero ſoluentis oliuæ.
Nummum etiā pluſquam decimas de vxoribus? eſt ius.
  Donandas decimas clamo, & ſoluo ipſe benignus.
Portandas decimas & clamo, & feruidus inſto
Pauperibus Chriſti. Cur ergo, peſſime rerum,
Theſauri diſpenſator, promuſque miniſter
Diues eras aliis, tibi pauper, & vnicus vni,
Præuertens tibi cuncta, aliis nil ponere curas?
Ex hoc pars tua certa fuit. pars cætera cuius?
Non Chriſti? non membra pÿ ſunt eius egeni?
  Vidi egomet ſtomachoſus anum, cui vinea corbes
Tres vuæ tulerat, præpuros, nec bene plenos
In collo poſitos. pendenda his portio: lata eſt.
Nil supereſt vectigali, decimaque ſoluta.
Sedula adit parochum: petitur buccella canina.
Aedes, inquit, habes. Venalis vinea victum

Suppeditare poteſt.ah ah miſerande popelle.
Non tibi erat dictum hoc:decimas vt ſoluere velles.
Sic niſi quo accipiens quantum ſat,reddere poſſet.
At redimunt animum numeri virtutis auarum.
Quæ virtus,nil ſcire boni? nil velle doceri?
Se feciſſe Deum? vitiorumque omnium aceruis
Omnibus immenſum cumulum addere nequitiarum?
Ter media iuſſere patres conſurgere nocte,
Ad templum,media vt ludentem nocte viderent?
Vnde tibi nummi? nonne hos e ſanguine Chriſti?
Luſerunt veſtem,tibi ſanguis luditur.Ergo
Nunquam munifici in libris tibi mentio Chriſti
Sola hoc expreſſit nomen luſoria charta.
Sic puncto nummos amiſſos obiicis illi.
Colluſoris eum ſic rem curare tonabis.
Alea tum inuito Chriſto dare puncta iubetur.
Crapula diſtentum ridendum te inde propinat
Seruo,cui vafro demens ieiunia cantas.
Ille iniit fœdus cum condo,cumque culina.
Tum claues,ac ſigna iubet plorare lagœnæ.
Quæritur interea,quis vult conducere ternos
Anni prouentus:emere at niſi malit,opimi
Iura ſacerdotij ſunt hæc.inſtruxe popellum
Negligere:exuuias,prædamq; referre locati
Quæro ego cur habeas ſolus:quæ mille hominum vix
Dilapidare queat.quæro totius vt anni
Frugibus acceptis,vendas tot millibus iſtud
Nil facere:& noctes vigilare,& ſtertere luces.
Lux odio eſt.Ergo hanc iugulas lodice,meroque.
Nox conſanguinea eſt.placuit ſic concolor atro.
Nunc venit in mentem:quoties madidusq;,ſupinuſq;
Haud intellecti ſemeſa ad murmura libri.

Fabellas

Fabellas interponis. quod ſi taciturna
Lingua vorat penſum orandi: mens obruta turpis
Ventre lupæ abducit ſpatiatum ad inane cerebrum.
Tunc, cum vota Deo per teipſum ais eſſe ſoluta,
Vt nil præterea tantis de verſibus addas,
Illi ſic feciſſe ſatis te Battale credis.
Interea crudum monet octaua hora. Equitãdum eſt.
Mulus adeſt, aut mula, aſinum quæ geſtet inerte:
Sic vetulam fertur portare ciconia matrem.
Cẽtũ empta eſt. nihil eſt. phaleris ſine, & orbibus aureis.
Cætera tantilli ſunt ponderis, ac momenti.
Cum tu fœtidum olens tetro centone lupanar,
Inceſtaque manu fatalia cruſtula tractans,
Quæ capitis vacui, ac maleſuadum vulgus adorat,
Aſpectas ſpurium polluta ad ſacra miniſtrum,
Chriſtus ait. ſtruitis qui ſciſſa ſepulcra Prophetis
Væ vobis. teſtes eritis de crimine patrum.
At, tibi, qui pateris catamitum aſtare canenti,
Quem tibi Taura tulit, non teſtis criminis hæres?
Atque vtinam puro impulſu, pruritibus igneis
Eſſet natus, concubitu certo, atque parato,
Non vino, ac fœdo attrectatu ſolicitatus
Editus, & nomen gerit, & cognomen, & arma.
Forſitan & votis fœcundi pondera ventris
Impetrata. Deum quicquid mortalia curas,
Si paruus facit eſſe meo de nomine patrem:
Auratum ſtatuam ad fœcunda altaria puppum.
Inde amor extorquendi: animus ſceleratus habendi
Nil dare pauperibus, non poni in crimine. Quippe
Eſſe domi hæredem, ſumma eſt certiſſima curæ.
Haud miror facere hæc: verum hæc tibi poſſe licere,
Per me, per populum, & bardi deliria mundi.

Qui muſſat, rudit, & tibi onus graue portat aſellus.

Medicus reguli, aut dominæ.

Scire volo cauſam: cur vis me intendere morbo
Vnde aliud nequeam, niſi mortem conſequi acerbam.
Nam peracerba venit vel poſt triceſima rerum
Sæcula, ſi non eſt morienti ſæpe vocata.
Quam vt fugiat, perimit dirus gladiator amicum,
Quicum ſæpe famem communi diſpulit offa.
Quam mortem vt fugiat, ruit in mortem ille, inimicus
Cui tergum premit: & ſaxo ſe deiicit alto:
Quid me igitur fiet, cum tu me incluſeris aulæ?
Diues eris. me igitur tu me incluſeris arcæ.
Quidnam Cæſar agit? prouentus computat. Ergo
Diues erit. Mens, verba, animus, manus, omnia: nũmi.
Illi ob ſeruitium eſt herus, aut hera multa daturi.
Iamque dedere. Atqui liber ſatis eſſe ſibi olim
Dixerat. Et nunc magniloquus ſe miſit in Orcum?
Mentio philoſophi eſt vbi nulla, & nulla poetæ.
Quorum diſtentis clamabat nomina buccis.
Nec pudet? at pigeat ſaltem vel carceris atri.
Sic nunc, cui vitæ minimum ſupereſſet, abiuit.
Vnde fugit ſapiens? vbi ſe dolet eſſe moratum?
Non regem auguſtum, nec ſtemmata regia tango
Nec proceres alios regni, regisque miniſtros,
Si ille probat: quæ garrulitas agganniet audax?
Sed veneror claroſque equites, equitumque magiſtros.
Ille mihi deſignatur, cui faſtus anhelat
Intolerabilis: & præ vno ſe deſpicit omnes.
Ecce dies abit: & torquet mihi viſcera ventus
Collectusque fame, & ſordentis fæce catini:
Quin pranſum imus? at at nimis es tu ruſticus: Exi!

Non-

Nondum experrectus dominus, Tun' fercula prima
Afferri tibi mendico, atque aliena ſequenti?
Sat tibi ſi domini, dominæve liguriers ius.
Ecce tamen ſurgit de lecto. adeunda. ſaluta.
Nil tibi reſpondit? nihil. eſtne irata? quid egi?
Contradixti, cum villas laudaret: & vrbe
Contempta denas hiemes in montibus egit.
Conſulere iſta, meum eſt. Medico mihi nanque fideli
Commendata valetudo. Sic noſtra ſaluti
Eius commoda poſt habeam. Nunc præmia cernis.
Vix tu verbum hodie diducto edixeris ore.
Quid tum igitur? taceam? ventus ſi forte labella
Aut oculos matutinus, frigusve momordit.
Clamet: quidnam agis hic rerum? quid negligis iſta
Dicere, quæ videas offendere poſſe ſalutem?
Ocius hinc. vos huc mecum. hic eſt ludus. at alter
Haud huic abſimilis. Satis hæc. reclude palæſtram.
Huc afferte pilas. Si rectius impulit, & tu
Non attentus ad id, ſero laudaueris: actum eſt.
Ictibus in dubiis ſi iudicium tibi verum
Sorte mala placuit: Quid? tu, clamoſe magiſter,
Ludum hunc cum veſtris audes componere libris?
Quiſnam te huc luſcum ad ſpectacula noſtra vocauit?
Oh ſi abſim: peream. Vultu damnata minaci
Libertas dabit exilium. Hoc apponere lucro eſt,
Si tecum extruſa eſt non rupta cuticula. Iam fac
Mitia, ſi poſſis, cuncta hæc. fac omnia læta.
Ipſa pila ad nutum ſequiturque, & vota ſecundat.
Lætus adit menſam. Irridet, ſi dixeris, Aufer.
Quid faceres, dicet, bona ſi tua, ſtulte, comeſſem,
Cum tu noſtra vores? num iuſſi tollere quadram?
Siue taces, ridet. Conducit, an officit? inque.

Ne tu boletis inquam,neu credere fungis.
Quidne taces igitur? componit carmina vento
Percitus:aut laxæ meditatur ſcrota crumenæ.
Ad remos,non ad coracas.Vbi ſurgit ab illis
Diuinis epulis,ſepelit ſomno abditus horas.
Inde graui capite,& blennoſis brachia neruis,
Potat inexpletum Baccho ſpumante,merendam.
Multiforem ad buxum, tum miſta ad tympana demens
Audet inepturiens crudam ſaltare culinam.
Sudor adeſt.ſi ceſſandi ratio vlla ineatur,
Cæſaris arbitrio.fumoſi præmia rictus.
Ruſticitas,ſenium vix abſunt verbera verbis.
Quid referam? variis cum diuerſoria mutat
Aſturconibus,aut ciſiis ſub ſidere Capri
Nocte pigra,curtæque macerrima tergora mulæ,
Solicitata tibi atque oblita meare tolutim,
Succuſſant. Ructas maleolentis murmura vappæ.
Et quo olim vatum noras ſuſpendere inepta
Carmina,dependet concreta ſtiria naſo.
Tum longe hoſpitium:vel nullum ſæpe.roganti
(Fiet)reſponſum eſt. Maius nunc curo.Caminus
Vel nullus,vel nulla etiam tibi ligna recepto.
Interea Boreas memorem facit eſſe querelæ:
Et tibi lucentem tranſmittit tegula noctem.
Digno,qui aſtrologus tali ratione voceris.
Quod ſi de libris,librorum literulisve
Excutias aliquid,contra quam vulgus anhelat:
Felicem clames calonem,rura,triremem,
Prævtqua carnifici linguaque,manuque,reportes.

Pæda-

Pædagogus.

Poſt modo, quæ ad menſam tibi ſunt ſeruanda, docebo
Nunc quibus orator valeas, quibus eſſe poeta,
Edicam. Imprimis libros venerator Eraſmi.
Inde haurire potes linguæ pigmenta renatæ.
Cætera turba nocens, mendica, leberide calua
Aridior, fruſtra ſeſe decepit inertem.
Cum Cicerone ſuo ingenium, geniumque fatigans.
Suxit Longolius ſuccum Ciceronis inanem.
Longolij ſuccum Cicero. Tibi nomina Plautus
Det, det verba. habeas, coluit quæ ſancta vetuſtas.
An tibi quæ dederat populo delumbior ætas
Biſſenis credas tabulis præferre decorum?
Hic tibi plena tui præmordax protinus otij
Concoquat ambitio, ac famæ veſana cupido.
Inſanis ſcabies quæ vita ſecunda vocatur.
Atque vt cognoſcas, quid apluda diſtet adorque
Ex illis ſanctæ euoluam miracula linguæ.
Vt poſſis conferre, catax vter eſſe feratur.
Recludam crepera nunc tempeſtate Fauiſſas
Dum ad benedicendum tibi ego degrumo viam, tu
Coſſim animum aduortas, ne hac euannetur ab aura.
Et fiat vatrax in iudicio hocce ferendo.
Expediam topper corgo decermina magna
Non exciſſata ex mendica differitate.
Qualia fiſcellatores verborum hamiotæ
Tractu euerriculo ſic conferruminat illa
Turba, nec apta ſibi disque coloria multum.
Quæ veruat ſubleſta cohors: nam tungere neſcit.
Lingua petrones latia, potiusque truones.
Prox valleſcit enim male cacultantis in ore

Sæcli: quod tuditat iam demagis, atque nihil. Tu
Momar eris, ſi his ſis ambactus. Alebria verba
Sunt retinenda tibi, quæ corde interritus axo.
Ne tu Cracenſis imiteris cruſcula Todi.
Namque hæc, & tenuis, quæ nunc, oratio ſiremps.
An plus de ſtrebulis placeat veſperna minutis
Quam contigna tibi, aut totum cœnare ſolocem?
Flocces, atque ex fir laudato Manius. At tu
Lautia, quæ aducunt proſimuria, proculinatque.
Vtque allus potior, quam index, quam Condaliotes.
Spurina melior ſic Nauius: & prior ille
Qui extitit e terra, vt loqueretur fibra petenti.
Non eſt lingua opica hæc, nunc ſicut Adaſia. quæ ſic
Crapteſcat. ſed auillæ etiam ſtat muccus inanis
Ni velut in ſacris caſcis augenda nouella
Attegra vinum. Decus hoc ſic andruat ad te
Si rapias ipſum. Nec cariſſa doluſque
Ille Boûinator iaciat, perdatque ſupinum.
Nam mendacia ſunt perſæpe antermina veris.
At tu bellutos iſtos ſine fine caueto.
Semper vt Arcubiæ vigil, aruſcator ad omnia
His antigerio purgabis ſlemina linguæ.
His foculis nitidus de ſtrigoſo efficieris.
Diſpennent, deſlaccabuntque famem, illuuiemque.
His ſuffundatis tibi res ſuper alta ſtruetur.
His ſic nos tonimus: reliqui ſunt Bambaliones.
Sic tibi Dij dent, quicquid aues cinctute magiſter
Vi te intellexi, aut pariter tu forte teipſum.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI NOVA EPIGRAMMATA.

AD DIVAM CONSTANTIAM RANGONIAM.

Iſta ſuis olim rerum primordia cauſſis,
Quæq; gerũt cauſſæ prima elemẽta vices,
Quiq; per immẽsũ inſinuãs ſe ſpiritus orbẽ
Incerta certus omnia mole capit,
Detinuere mei meliores nominis horas:
Atque attriuit iners fortia membra labor.
Ergo animo facilis tranquillum arriſit Apollo:
Effœtumque noua Muſa refecit ope.
Atque aliis quæ victa ſitu eſt odioſa ſenectus,
Blanda pio Phœbi numine capta venit.
Teque meum ſpecto certum Rangonia ſidus:
Seu tu ſis Helice, ſeu Cynoſura mihi.
Ipſa ingens, ego nil. tua ſed momenta ſequutus
Parua a me hæc, de te magna futura puto.

Ad vmbras amatorum.

Quæcunque infernæ Veneris per inania regna,
Per Stygiam tacitis tractibus itis aquam,
Vmbræ: quæ leuibus tenebras perſtringitis alis:

Quas viridis placido myrtus opacat agro:
Crudeles vtinam ſolæ videatis amores,
Turbidaque in fletu carmina fuſa rudi.
Hic mihi dum veteres aſpirat Næuia flammas:
Oraque fatali melle venenat Amor.
Mox veſtrum aucturus numerum moror omnia: noſtri
Si modo ego hinc poſſum corporis vmbra mori.

Ad Leſbiam.

Cum primum ex iſta facie mihi dura tetendit
Retia: digna fuit, digna perire Venus.
Digna fuit: Diuum ſed ſi natura repugnat:
Nec iam adeo effuſo mors volat atra gradu:
Tunc ego debueram ſemel expiraſſe: nec vltro
Heu toties fatis ſic ſupereſſe meis.
Quales purpurea ſoluuntur luce pruinæ:
Qualis odorato cera ſub igne cadit:
Vror, & indomitæ vexant præcordia flammæ:
Atque vafer lenta me face torret Amor.
Aſpexi quoties diuinum frontis honorem,
Aureaque in blandis ſidera luminibus:
Pectoribus toties hæſerunt ſpicula noſtris:
Miſtaque cum gelido ſpes fuit aucta metu.
At tu per teneri iucundum lumen Amoris:
Hei mihi, qualem oculus ſpirat vterque tuus:
Leſbia ſidereum cæli decus: vnde Cupido
Deduxit rapidas in mea damna faces:
Heu heu perpetui tandem miſerere doloris:
Hæc anima vt votis ſeruiat vna tuis.

Quare ſe interfecturus, abſtiterit.

Non, ita me Dij ament, & diis mihi millibus vna

Lesbia, Diis magnis millibus vna prior:
Huc vltro luctu captis ſuperauimus annis:
Et vitæ potui tædia ferre trucis.
Sed validas auſum natura ſoluere leges,
Et petere in noſtros vltima dona rogos,
Riſit: & obiectis mea Lesbia lucibus illis,
Quæ fraudant numero ſidera magna ſuo:
Et vitæ, & mortis ſedes oſtendit: & inde
Dulce fuit nobis viuere: dulce mori.

Solicitari Leſbiæ deſiderio.

Qua præceps Atheſis rapido citus amne ſuperbit:
Et iuga pacato barbara mutat agro:
Quam me ſolicitat peregrinæ ſpiritus auræ:
Quam ſine te patriæ Lesbia ſordet amor.
Quam ſtupeo: quantus cæli me tractus iniqui,
Quantaque me profugo diuidit vnda mihi.
Me trans aerias Alpeis fuge, transq; ſonantem
Nerea: ſtricta pigro qua ſtupet vnda gelu:
Huc, vbi perpetuo Phœbi damnatur ab æſtu,
Atque hiat indigenis perdita terra notis:
Tecum adſum: tecum trahis in deſerta ſequacem:
Tecum ſolicito per fora denſa pede.
Tantum ſæuitiæ, & fraudis commenta doloſæ
Cum petis abſentem Lesbia, nulla rapis.

Accepto falſo nuncio interitus mei e clade Rauennati hauſto veneno interiit.

Debebam tibi me pro noxa Lesbia: verum
Vita mea eſt grauior mortua morte tua.
Subtractam tibi te nobis hæc reddit imago:
Fingere me nullum nulla tabella poteſt.

Immo hoc heu noſtri monumentum eſt funeris: at te
Ars niſi ſub noſtro pectore nulla capit.

Ad Garumnam.

Vane, quid auſpiciis leuibus Garumna ſuperbis?
Quod lauit aureolos flumine Aella pedes?
Ah quam ſollicito quæres in gurgite fluctus:
Quam miſer in toto flumine nullus eris.
Siue vſtum te flammigeris afflabit ocellis:
Seu tacitas animi frigore coget aquas.

Ad Altinium riuulum Patauinum.

Altini pater, hic tenui licet abditus amni
Grandia vix habeas nomina ferre Dei:
Altini tamen argutis placidiſſimus auris,
Altini Euganeæ rexque paterque plagæ:
Quid graue? ſi ſalſo tingam tua flumina fletu?
Quoque fugis refluo ſunt freta ſalſa vado.
Haſce trabes lacrymas captiuæ pignora mentis
Certa: quibus celeres auctior addis aquas.
Qua tua Glaucillæ pedibus leuis vnda ſuperbit:
Et cælum ſuda luce ſerenat Amor.
Nec timeas hauſtus quæſturam fontis amaros:
Nam domina haud alio paſcitur imbre mea.

Aellæ ſtudium in venatione.

Si fato fuit, vt curſu meus ignis anhelo
Truderet infeſtas corde micante feras:
O fiam viridis fruticoſo vertice collis,
Fultave connigeris lucida ſylua comis.
Qualis in abducta fertur Lilybeide terra
Aetna leues vſta paſcere fronte niues.
Aut ego ſub iaculo ſpectarer cornus acuto:

Aut

Aut premeret celerem copula fida canem.
Sic miſero mihi præfertur nemus, atque cruenta
Teſqua, & inhumano ſemita capta rubo.
At tu, ſiue odio noſtri ſubduceris: huc cor
Redde quod in veſtro pectore ſignat herum.
Seu placidi gregis arcta premis veſtigia: ne mi
Captiuo profugos præfer Aella pedes.
Siue truces ſequeris animoſo pectore peſtes:
Aptior eſt votis te fera nulla tuis.

Præfert Pado Granam fluuium Taurinorum.

Ille, vides, tenui qui ſtringitur alueus amni?
Qua prati Genio ſordida pinguet aqua:
Clarior eſt mihi, vel Tybri, vel rege ſuperbo,
Quem non ſolicitat ſegnior vnda Pado.
Hic canit ignotas, niſi Diis, Teleſilla camœnas:
Et domat ignauis muſtea lina vadis.
Spernis an hæc lutulenta? magis mihi contulit hoc, quod
Non redit a ſpeculo facta ſuperba ſuo.

Arguit noctis moram.

O nox, perpetuo nox o mihi longior æuo:
Nox mihi ſpiranti ſurdior vna freto:
Non pudet effœtas producere longius horas:
Et trahere ignaua non tua regna mora?
Promiſſos mihi ſub lucem vt fruſtreris amores:
Optatoque tenax incubet hora die.
Nil agis. & mediis ſi ſe mihi ſuggeret vmbris:
Afferet a frontis luce ſerena diem.

Fluxa Veneris præmia: pœna diuturna.

Frigida cum tacito mea Circia tabuit igni:

Et ſoluit caſtos flamma inimica ſinus:
O quam rara fuit, ſed quam cito rapta voluptas.
Quam cita de lenta nox mihi luce venit.
Si peritura breui fuerant ea munera: quid me
Perpetua æterno fulmine flamma rapit?

Paſtoralis luſus.

Si me crudelis cuſtodia dura nouercæ
In ſaturos paſtum craſtina mittet agros:
Huc, vbi tu niueas aſpectans concolor Alpeis
Dura peregrinis lina retundis aquis,
Deſcendam Talariſca: pecus curabit Hyella:
Vel fiat rabido præda cruenta lupo.
Attulit Euganea Corydon mihi nuper ab vrbe,
Quid quæ habet Ortigalis? omnia rara. veni.
Quorum nunc etiam quædam tibi, vita tuliſſem.
Aptius e cunctis, quod placet, ipſa leges.
At vos, qui patrios Aquilones vritis agros:
Siccaque puluerea ſtringitis arua fuga:
Flatibus horrificis, aut ſcripto parcite trunco:
Aut noſtras veſtro hinc ferie furore faces.

Nocte deprehenſus conſulit ſidera.

Vna, quæ petiit, nos hac in nocte perimus:
Tam miſere auerſos quæ tulit vna Deos.
Quas ego non cæli faculas, tacitoſque Quirites
Suſpiciens, ſupplex vota preceſque tuli?
Sempiterni ignes, & opacæ noctis ocelli,
Arbitraque, & flammis conſcia ſigna meis:
Nequicquam ne in vos veteres mentitur amores
Conniuens rutilo hæc candida flamma polo?
Aut monſtrate viam: aut ſurdis ſi conqueror auris:
Ignis hic innumeri ſideris inſtar erit.

Agno-

Agnoſcit iter amicæ ob ſerenum cælum.

Hæc via quæ nitido preſſa Aſturcone ſuperbit:
Quæ tenet intactas pulueruienta notas:
In noſtrum hæc rapidos cælum tranſmittit amores:
Agnoſco dominæ ſigna beata meæ.
Iam late indomitæ ponunt fera corda procellæ:
Atque nouo lætus vbere lucet ager.
Diffugiuntque cito palantia nubila plauſu:
Atque acies pluuij concidit acta Noti.
Sis lenis Dea, ſis miſero Dea lenis amanti:
Parcius atque oculis vtere diua tuis.
Si ſoluis tempeſtates: ſi nubila differs:
Quo ſtabit verſa in nubila vita mihi?

Præfert Adamantiam Auroræ, & Phœbo.

Luce ſua mea lux trepidos vbi ſoluerit ignes:
Et caua conſpicuum fugerit vmbra caput.
Ah ne optem mihi Diua tuos Matuta labores:
Quæ vaga roriferis hora reducat equis.
Quid mihi cũ Phœbo huc? veſtras ille excutit vmbras:
At mihi in hanc noctem fax ſatis vna venit.

Contraria monſtra in ſe ineſſe.

Si qua ſub aduerſis diuiſus deſtinat oris
Monſtra peregrino perdita mundus agro.
Huc collata, ſuoque adeo contenta rigore,
Sint tanquam noſtris ſemina parua malis.
Quiſne vnquam gelidis alſit ferus ignis in vndis?
Quæ concepta feris ignibus arſit aqua?
At mihi non imbrem lacrymarum interficit æſtus:
Non lacrymarum æſtus ictus ab imbre cadit.
Quid mirum ſi me veſtris affingere flammis,

Et glaciem propero velle referre tuam?
Iſto oculo tacita exuris me glauca loquaci:
At torpent ſtupido corda retuſa gelu.

Nocturnum ſuſpiciens cælum.

Cætera, quæ veſtro fulgent vaga ſidera mundo,
Extulit ex alto nox taciturna mari.
At mihi iam miſero ſilet omni ſidere cælum:
Lumina dum Pholoæ lucida ſomnus habet.
Lucifer aurati pecoris cordate magiſter,
Coge gregem: numerum non habet ille ſuum.

Ad Idmonem paſtorem.

Idmon, cum tenui diducta eſt fiſcina iunco:
Et ſpuit argutæ prandia grata cani.
Aſpiciam lacerum hoc morienti lumine ſeptum:
Et neget infecto vellere fœtus ouem:
Ni me de ſimili lucens crudelis imago
Verberat: & medio lacte Bathylla venit.
Seu pictos video colles genitalibus auris:
Seu gelidas rigida valle ſedere niues.
Signant præcipiti cedentia flumina curſu:
Lenis & aſtricto murmure fluxus aquæ.
Qua me verti oculis, oculos ferit: vuidus illam
Aeolus, & ſicco Iuppiter ore notat.
Oſtendit viduus deſerto ſtipes in agro:
Vernaque ſub reduci ſylua parata coma.
Quin tenuem in cœnam tepidū cum ſpumat ahenum:
Coctaque ludenti palpitat igne cutis:
Fingo illam in media flamma mihi: ſed tamen eheu
Me miſerum, flamma quam procul illa mea eſt.

Dolet

Dolet, lætaturque amicæ abitu.

Aſpexitque, abiitque & ſpicula cæca relinquens
Fraudauit votis brachia noſtra ſuis.
Ah loquor infelix? ſolo ſi lumine vicit:
Quid faceret toto corpore diua tibi?

Lucinæ comparat crepuſculum.

Cernis, vt Heſperiis flammatus Iuppiter auris
Seros purpurea luce colorat agros?
Oſtendit veſtri ſpeciem Lucina decoris:
Abſimilis, heu heu, ſit licet ille tibi.
Pura ſerenatis portendit lumina terris:
Craſtinus vt nitido Phœbus obibit equo.
At mihi vel medium frons ignibus iſta coruſcis
Abiurat picea condita nube diem.

Cur tam æſtate, q̃ hieme mihi male ſit.

Daulias exiguæ gelida dum noctis in vmbra
Dulcibus attonitas queſtibus vrget aues:
Et dum præcipiti ſuperantur flumine ripæ:
Informiſque grauis nix iacet alta gelu:
Quid tamen aduerſis toties miſer alloquor auris,
Voſque feros æſtus, voſque feras hiemes?
Si ſuit, vt flammæ laqueis torquerer acutis:
Debuit accenſas frangere bruma faces.
Frigida ſin lacrymæ Lacheſis me deſtinat atræ:
Auget inhumanas vnde mihi æſtus aquas?
Sic eſt: quæ cælum obnubit, cælumque ſerenat,
Tantundem ipſa & in hæc tempora iuris habet.

Ad conuallem Viueſiam.

Aurea perpetuis ſpecuum concepta ruinis:
Fida comes miſeris queſtibus vna meis:
Quod tantum huc dubia conceptas voce querelas

Conſero: quod ſæuo nomine pulſa ſonas:
Hoc fit: nam præter te vnam, loca deuia noſtræ
Nulla magis referunt ora ſuperba Deæ.
Sic &, vbi truncis reſpondes vocibus, illa
Reddit ab extremo verba retorta ſono.
Tu tenerum vernis vt pingis floribus annum:
Sic florens roſeo fundit ab eo iubar.
Verum anni interitum triſti cum funere montes
Lugent: & gelidas vda refundis aquas:
Vnum hoc diſſimile eſt: duro nam marmore, duro
Aridior lacrymas reiicit illa meas.

Nequid abſenti humanitus accidat.

Aſpiciam ne illo redeuntem e litore: qua tum
Vita e dimidio lumine cœpta mihi eſt?
At tu quolibet in dominam graſſare furore:
Et telis penitus vtere dira tuis.
Haud potes in totam: potior pars altera mecum eſt,
Vnam ſi quæris perdere: perde duos.

Ab anicula maga effictam dominam.

Quæ veterem cæli genium, ſoleſque fatigat:
Et grauis innumera luce ſuperbit anus:
Sæpe ſub accliui ſurgentis colle Sabini:
Sæpe ſub inſomni te mihi ſignat aqua.
Qua piger ambigua trepidans Altinius vnda
Auctior it lacrymis in tua iura meis.
Verum vbi in amplexus, atque oſcula dulcia demens,
Turbidus, ac demens corde micante ruo:
Inde rapi ingratis video mea gaudia ventis:
Fictaq; præcipites effugit vmbra manus.

Heu

Heu potuere artes magicæ non amplius vllæ
Fingere:non aliter tu quoque prenſa fugis.

Calendis Maiis corollæ.

Aurea cum nitido tellus opuleſcit amictu:
Fœtaque fœcundo ſole graueſcit humus:
Quid mea lux virides placido petis ore corollas:
Ritus vt a veteri conditus extat auo?
Hei mihi quantum atris nigreſcunt pectora curis:
Nec cadit hic cæli ſub mea corda decor.
At mihi ſi reducis tempeſtas nobilis anni.
Læta iubet læto tempora corde ſequi:
Non eſt,quod rapidos æſtus,hiemeſque procaces
Poſthabeas,hæc vt munera vere feras.
Seu ver,ſeu mihi bruma:ferat ſi bruma mihi te:
Fiet vel gelido ver mihi bruma die.

Dormientem excitauit Lollia.

Iam placidus curis ſomnus ſucceſſerat atris
Blandus,& incauto pectore fuſus erat.
Regna trahens victæ Veneris mea Lollia ſecum,
Conſtitit ad taciti conſcia fulcra tori.
Et ſenſim admotis oculis,quibus imperat aſtris,
Exoluit gelidi dulcia vincla Dei.
Quid,ſomnum aufugere,eſt mirum? Sic ſole recenti,
Sic matutinam,ſic facit ille fugam.

Morior ne moriar.

Ceperunt quoties miſeræ me tedia vitæ:
Statque mala vltrici tanta abolere manu:
Lenior oſtendit placidos Amaranthis ocellos:
Corque timens trepidum vulnera dira fugit.
Tunc leuis amentem ancipiti ſpes occupat ala:

Vtque mori nequeam. mors prior illa venit.

Comparat ſe cum amica.

Mellitos oculorum hauſtus, frontemque ſuperbam,
Oſculaq; inſidiis inſidioſa meis,
In prædam trahit: & morſu populatur acuto
Impia, quæ didicit perdere cuncta, dies.
Nec te in diuinas graſſantem ſæua papillas,
Atque in magnorum tot monumenta Deum,
Terrebat pudor? at Veneris nunc perdita regna:
Contemptus nullo vulnere nudus amor.
Me tamen in veteres idem furor obruit ignes:
Et memor antiqui muneris vna fides.
Tempora te vincunt, ſpretum quæ vincis amorem:
At me, qui vinco tempora, vincit amor.

Martiæ tetrica ſeueritas.

Dum varij vernant Zephyro genitore colores:
Vmbraque ſubiectam lucida pingit aquam:
Atque anni facies, & veris nobilis ætas,
Sunt totidem cordi vulnera ſæua meo?
Infelix miror. lætique immunia cæli
Quo dicam auerſo pectora noſtra Deo?
Ah gentes aliæ puro, populique fruuntur
Sole ſuo: & noſter nubila ſolus amat.

Aſpectus Pholoes.

In me auidum Pholoe quoties inflexit ocellum:
Noſtraque ſub lenta paſcitur aura face:
Affixum me animus cura fugitiuus inani
Luſit: & ad dominæ ſe tulit ora ſuæ.
Ignoſco fugitiue tibi moribundus ab æſtu:
Haud alio poteras fulmina ferre gelu.

Cal. Ianuariis munuſcula.

Craſtinus vt reducis fiet ſol portitor anni:
O tibi perpetuos inchoet ille dies.
Ne calices mea lux, nec cymbia mitte, nec auri
Lucida compoſitis pondera picta notis.
Quid mihi cum Capida? mihi quid cum Mētore? tu mi
Candida theſauris munera mitte tuis.
Baſiolum mihi mitte, mihi lala mitte meum cor,
Et qui carnifici lumine riſus hiat.
Intercepta times pereant? iunge oribus ora:
Vt tecta peragant tutius illa viam.

De ſpeculo Pholoes.

Hoc noſtri ſpeculi ſpeculum Venus, vnde Cupido
Extinctas didicit rurſum animare faces,
Non ſolum Pholoen, duro ſed ab æquore monſtrat
Flammea cum gelida pectora noſtra Dea.
Ah quam diſſimilis vno fortuna metallo
Ludit: & aduerſis vtitur vna modis.
Vt gelidam duro demonſtrat ab æquore Diuam:
Vt duram gelido monſtrat ab orbe Deam:
Me gelidum duro, gelidoque ſub æquore ſignet:
Tamque ego ſim durus, quam fuit illa mihi.
Augeri aut gelido potis eſt ſi flamma metallo:
Hac facula afflatos indicet vna duos.

Epitaph. Albij coloni agro paterno.

Quem ſegetes, quem vita Deos imitata priores,
Quem genuit larga fertilis annus ope:
Albius huc patrij poſt aurea fœdera ſulci
Debita poſcenti ſemina ſoluit humo.
Bis felix ager: & ſtudioſum paſſus aratrum:

Atque iterum domini cum tegit oſſa ſui.

De monili Adamantiæ.

Quid tibi ſunt tereti baccata monilia collo?
Quid tegit ætherium pallida turba decus?
Captiua dominum oſtentans ſub imagine collum
In noſtrum exerces regna ſuperba caput.
Transfer ab his in me, transfer Adamantia regnis:
Conueniunt magis hæc vincula dura mihi.

Ad Curas.

Curæ, infelices Curæ, quæ fortibus auſis
Finditis innumero pectora noſtra pede:
Ecquid, vbi aſſiduis exercita mortibus antra
Et datur occultos cordis adire ſinus,
Cernitis æterna mentis ſub luce latentem,
Quæ veram oſtentat vnica forma Deam?
Iſthinc vos decuit fugere execrabile vulgus,
Et ſua iam dominæ linquere regna meæ.

Ad Alpes Noricas.

Quæ mihi præruptis rigidæ ceruicibus Alpes
Redditis infeſtas ad bona noſtra vias:
Qua nebuloſa cauis fumat Germania campis.
Et concreta pigro frigore torpet humus:
Nam vos tam viridi veſtitas vertice pinu
Noſtro credibile eſt intepuiſſe Deo:
O ſaltem faciles taciti per inania cæli
Reddatis cordi murmura pauca meo.
Dicite mi properet ſurreptam ducere vitam:
Atque abiuratos velle referre dies.
Neve gelu durum excuſet, triſteiſque pruinas:
Quod potuit Pholoes pectora ferre trucis.

Baſia ſeminat.

Indulgent mea torquatis nec ſepta columbis:
Nec metuit tenero de grege præda lupum.
Aurea nobilium rerum regina Voluptas.
Sit ſatis hæc Adolæ texta corona manu.
Tu modo fac tumidis: quæ credimus oſcula ſulcis,
Candida puniceis frugibus aucta ſonent.
Quid mihi cum Cerere huc? veteri vacet illa dolori.
Quid mihi cum veſtro vomere dura Pales?
Omne opus a domina eſt: culto ſatis excubat agro
Ruſtica pro raro ſemine facta Venus.

Ad Venerem ſementis commendatio.

Quid pudet auditis quæſo Cytherea iuuencis?
Quid rus purpuream ducit in ora notam?
Quam ſterilis quondam turbarunt murmura ſyluæ,
Te petit hæc placido fertilis ora toro.
Aſpira faciles ad credita baſia ſulcos:
Et grauidas miro ſemine finge faces.
Non ſtudium penitus, curas nec prodis inanes:
Diua feres opera præmia digna tua.
Matura roſeos criſpans ſemente maniplos
Interea nodis callida necte tribus.
Poſt, vbi Lemniacæ capient te tædia flammæ:
Solicitum noſtro munere falle Deum.

Epitaph. Andreæ Mantegnæ pictoris & plaſtæ.

Sæcula Martiades rerum dum fluxa propagas:
Armaſti fatis in tua fila manus.
Nunc, nigras eribi quando diuertis ad vmbras,
Velle mori cogis, viuere ſiquis amat.

Caroli Seuini elegantia cum libello de Ranis, Teſtud. Cochleis, Cinara.

Quot mihi ludenteis vdo ſub gurgite Ranas:
Quæque latent patulis cornua falſa cauis:
Quaſque ſub inculta piſcoſo margine ripæ
Arida marmoreo tegmine teſta capit:
Ipſe meros totidem miſit Seuinus amores.
Abſens muneribus neſcit abeſſe ſuis.
An ne igitur leues liquit Venus aurea Conchas?
Et nitet in putri ſurgere iuſſa lacu?
Cuncta trahens ſecum ille ſalis pigmenta Latini
Auget honoratis munera tanta iocis.
Tam blandis Seuinæ ardent accentibus auræ:
Tam nitidum ſacro ſpirat ab ore decus.
Ille etiam raris olim ſurgentia ſulcis
Germina compoſitas iuſſit inire dapes.
Sed non & rudibus, Phœbique ab luce recluſis
Oſtendit faciles menſa diſerta Deos.
Aptius haud poterant mutæ teſtudinis ora,
Quam tam facundi vindicis ore loqui.

Blanditur Somno.

Somne graues hominum ſolitus deludere curas:
Aurea cum vigili ſidera luce micant:
Atque idem ſolitus hominum reſerare labores:
Cum repetis placido ſidera feſſa pede:
Ecquid, vbi genus omne auium, genus omne animãtum,
Ipſaque Lethæo flumina rore domas:
Non pudet exilio, ac luctu, curiſque ſepultum
Tanti vnum immunem muneris eſſe hominem?
Septimus Heſperiis cum ſol caput obruet vndis:

Et dabit

Et dabit amplexus ſerior hora tuos?
Cætera ſi tecum coniurant numina: victi
At ſaltem regni iam miſerere tui.

Cum exoriente ſole comparat Agerillam in occidente.

Mons vbi Garumnæ pernicibus imperat vndis:
Iuraque perpetuas in ſua cogit aquas:
Aurea purpureo ſurgens Aurora cubili,
Dum ſiccat madidas roſida Diua comas:
Quam ſtupet ætherio perfuſos lumine colles:
Extortumque alio quam ſtupet orbe diem.
O Dea, quid geminas miraris candida flammas
Eoæque facis, Heſperiæque Deæ?
Ecce tibi grauiora mei ſpectacula fati:
Qui gemina, duplici in lumine, nocte premor.

Breuiſſimæ noctis felicitas.

O noctem auguſtam: qua nunquam purior vlla
Aurea puniceum lux tulit alma diem.
Vnde venis, nox felici nox lucida lauru?
Nox mihi perpetuis lucibus vna prior.
Te ne Venus Paphio vexit pulcherrima curru?
Te ne Cytheriacis pauit amica iugis?
Te ne in Acidaliis aluit Charis hoſpita campis?
Pectoraque ambroſio pura referſit agro?
Vnde geris faculaſque nouas, raroſque Hymenæos?
Vnde geris gemino lumina fulta die?
Dum loquor infelix: quid abis? quo tendis iter? quas
Cæca mihi tenebras? quas mihi cæca neces?
Diua redi. nequeo, tanti ſub ſolis honore,
Tam nitidis flammis, atra fauere queam?

Reddita ex fonte forma.

Vt ſe conſpexit tacita meus ignis in vnda,
Eque repercuſſis vmbra reluxit aquis:
Hoc metuens: ne transferrem mutatus amores:
Impulit irata lucida ſtagna manu.
Et concepta diu iurare in verba coegit,
Miſcens languidulis oſcula rupta modis.
Turbida fallaci ne admoſſem lumina fonti:
Ah ne odioſa ſuas proderet vnda faces.
Tunc mihi rimatæ dulces præcordia guttæ
Presſerunt mutilo verba retorta ſono.
Hunc profugũ a nobis animũ, hæc profugi hoſpita teſtor
Pectora: ſed faſtus teſtor Aella tuos.
Nequicquam me alij facies tua deſtinat igni.
Haud ita lympha mihi te abluere vna poteſt.
Tu modo ne miſeros exure proteruior artus.
Ignea ne hoc cogar fonte leuare mala.

De curis ſuis, & corde.

Aſpice, quæ rapido ſinuoſa volumina flexu
Impetus in Nerei ſtagna ſuperba rapit:
Secum perpetuo congeſtas agmine curas,
Secum eodem miſera flumine corda trahunt.
Ah quam diuerſo perit hæc concordia fato:
Si redeunt curæ, perdita corda manent.

Diſpar euentus mihi, & loco.

Hic iacuit: grauidos illic dum ſoluit ocellos,
Credidit herboſo candida colla toro.
Hic me expirantem curſu correpta ſuperbo
Deſtituit rapida ſub iuga longa fuga.
Quali purpureæ colludunt more columbæ:
Vt raptus duplici redditur ore cibus:

Hic

Hic mihi puniceos libauit Diua racemos,
Oſculaque inſueto ſucta reſucta ſono.
Felices ſegetes, felix vindemia: quantum
Vno eodem variis vtimur orbe Deis.
Lydia ſi veſtras animauit frondibus horas:
Si ſteriles picto floris honore vias:
At mihi cum miſero vel tantum inflexit ocellum:
Igneus in lacero corde triumphat amor.

Veneri baſia perſoluit.

Quæ tibi, ſi noſtris plauſiſſet teſſera votis,
Propoſitis ludens præmia baſiolis,
Deuoui: tibi habe quinque iſthæc baſia: habe me,
Quem damnes voti Cypria Diua reum.
Cætera: ſi veſtrum pacato numine, ſi fas:
O Dea, vel regno ſunt potiora tuo.

Inter oſculandum transfugit cor.

Hoc mihi reſtabat miſero de millibus: hoc me
Reddidit extremo ſors inimica Deo.
Transfugit mihi cor ſemhiulca ſub oſcula ductum:
Quodque ego non potui, pars tenet vna mei.
O ego pars noſtri fiam miſerandus: o a me
Sic poſſim rapida perfidus ire fuga.
Ah ſi ferre nequis tam grandi corpore flammas,
Qui poteris rapidas pars modo ferre faces?

Ad aquas Aponenſes.

Iam quater auratis remeans Dea lutea bigis,
Piſcoſos Nerei quinta colorat agros:
Sulfureas Acorin cum ſuſpiramus ad vndas:
Lymphaque crudeli ſub face victa fugit.
Scilicet antiquo mons ipſe incoctus ab æſtu
Feruidior noſtra ſe negat ire face.

Euganei latices, quæque arida ſaxa tenetis,
Quæque leues leni colle ſedetis aquæ:
Tuque pater princeps, qui pumice tectus obuſto
Clara triumphatæ nomina peſtis habes:
Cede meis lacrymis: lacrymæ tamen, heu tamen ipſæ
Debuerant peſtem vincere poſſe meam.

Luce Gaurici præceptoris aſtrolog. omnium excellentiſſ.

Poſt leges cæli varias, aſcriptaque mundo
Fœdera: poſt ſuperis reddita iura Deis:
Quem vix ſiderei ingentem cepere receſſus:
Hoc hoſpes modico limite terra tegit.
Viuere dignus erat ſemper: ſed vita futuris
Auctior æterno lumine vita fuit.

In ſomnis Criſpillam amplectitur, quam mortuam eſſe audiuerat.

Viuis? & o noſtri potior nota pectoris, vno
Reſtituis tibi me te mihi, meque die?
Quam dudum exiguo vita hæc fluitabat hiatu?
Quam mox contempto funere læta venit?
Alloquor? an toties fallaci perdita ſomno
Præſagit faciles nox taciturna Deos?
Oſculor? an pariter vacuis erramus in vmbris?
Carpunturque auido corpora trunca gelu?
Sed ſeu nos fera mors curis ſubtraxerit atris:
Siue quies tacito me petit alta pede:
Aut hæc perpetuo ludat mea lumina lapſu:
Aut mors hinc gelida ſoluat vtrunque manu.

Luſus ſuos etiam Diis inuidiam facere.

Alma Venus placidi felicia prælia luſus,
Quæ nouit facili dulcis Aella tibi,

Accipe:

Accipe: & ignotis mitiſſima Diua ſuſurris
Auge cuiuſuis numinis inuidiam.

Contrariæ repræſentationes.

Sum tecum? an ne abs te hinc abij mea Circia? ſum ne
Hic tecum? an rupi vincula dura fugax?
Si non ſum: quænam hæc oculis occurſat imago?
Si ſum, quid mihi te brachia noſtra negant?
Præſentem præſens me quæro? O fata. Sed abſens
Abſentem. mecum me ſine cur ego ſum?
Non vana hæc vobis ſpecies mea lumina. Quando
Aut ibi, & hic ſimul, aut nuſpiam ego vllus ero.

Pantheiæ rigor.

Cum ſe iſti accinxit primum natura decori:
Atque opere obſtupuit Dædala victa ſuo:
Aut tibi veniſſent æqui pietatis amores:
Aut totidem verbis pondera blanda meis.
Quod ſi verba abeunt animo mihi, triſtibus iris,
Atque acie rapidi luminis icta tui:
Non mirum eſt: ſed corde meo cum inſerta profundo
Es domina, & voces non capis vna meas.

Ad Stœchadas cum pernoctaret.

Quippe hi ſunt muti ſilices, brutæque paludes:
Quippe hæc, quæ rigida marmora mole iacent:
Quippe hi ſunt ſcopuli, & ſcopulis furor additus Euri,
Fractaque ſpumificis murmurat vnda vadis.
Et tamen in tanto pelagi, ventique tumultu
Redditur ad voces nominis vmbra meas.
Quippe hi nec ſilices, trucibus nec marmora ventis:
Nec refluis ſcopulos æſtibus vrget aqua.
Sed ſcopuloſque, minaxque ſalum, triſteſque ruinas
Herſillæ gelido pectore fixit amor.

Seu cum de placidi tranquillo numine vultus
Abſcondit voces vox truculenta meas:
Siue vbi fraudato pacatæ frontis honore
Auia concepto muta furore fugit.

Ad Teleſillam.

Quid radiis madidos pandis Teleſilla capillos
Credula? quid ludis lumina falſa Dei?
Ille tuæ lucis rutila perſtringitur aura:
Pallenteiſque pudens decolor vrget equos.
Crinibus ætherios quin aut inflectis ocellos?
Aut ſiccas rapido pectoris igne mei?

Vulneratæ ceruæ ſe comparat.

Sicubi Threicia grauiter fera fixa ſagitta eſt,
Letiferæ fugiens vltima fata manus:
Appetit ignoto Dictamum vbi ſidere ſurgens
Purpureo tepidam gramine carpit humum.
Aſt ego flammato moriens Lampteros ocello:
Vnde legit votis ſpicula dira meis:
Haud minus vno eodem quæro ſub vulnere vitam:
Nec mi alibi raptos eſt reparare dies.

Myrtilla Bononiam petit.

Huc, vbi Felſineæ Renus celer accola ripæ
Laxas perpetuo margine frenat aquas:
Tranſtulit hinc abiens noſtros Myrtilla furores,
Atque auido profugum pectore ſecum animum.
Sis felix anime: at ſi quid modo numinis vmbræ
Concilias domini nomina parua tui.
Nanque ego ſi nullo cordi ſuffultus honore,
Communis nequeo non memor eſſe Deæ:
Haud procul a vero eſt: noſtri vt memor illa viciſſim
Fiat: quæ gemino corde ſuperba fugit.

De

De Cornelia Turria ciue ſua admirabili Heroina.

Quid merui fugiens Atheſis pater? vnde petenti
Indigenæ dulces amne negantur aquæ,
Vt ne etiam patriis hoſtis malus incubet aris?
Vt noſtram noſtro ſanguine paſcat humum?
Vt pius, & fortis veteris ſim criminis hæres?
Inſontemque premant barbara fata patrum?
O genus, o patria, o patrij dulciſſima cæli
Lux, mihi perpetuis lucibus vna prior:
Quique rudi faciles formaſtis verba Penates
Mollia: cum veſtros luſimus ante focos:
Me fors aeriis licet auferat auia nimbis,
Et procul a notis æquora liminibus:
At tenera antiqua fruitur dum Turrias aura:
Et patriis animus paſcitur ille Deis:
Me mihi quæ rapuit, cariſque abiurat amicis:
Cuius ab ignigeno fomite vita mihi eſt:
Tantum aberit, miſeram ſubeamus vt exulis vmbram:
Quanta ipſa eſt patriæ patria rara meæ.

Ex vulgata veterum opinione.

Poſtquam lux animi ſpatio confecta ſupremo
Naturæ rigidas implet inepta vias:
Si verum eſt: genitas radiorum viribus vmbras
Crimina ſub Stygio noſtra referre Ioue:
Cum ſuprema dies curis me exoluerit atris:
Nec tamen immiti ſoluerit illa Deo:
Iſthuc ſub gelidas orci per deuia ſyluas
Me ſecum vacua limite ſiſtat amor.
Nam neque nube caua liquidus cum conditur æther,
Nec dum flammigerum nox ruit alta diem,

At nec ſolicito cum ſol altiſſimus æſtu
Subiectam rapido lumine pulſat humum,
Tum expreſſa meo de corpore funditur vmbra:
Contra Amor aſſiduo numine bella gerit.
Eheu vmbra mihi quando fuit? vt mihi ſemper
Lucida perpetuas ventilat aura faces.

Somnium non fictum, de cupidinum vinculis.

Hic vbi piſcoſas aperit Benacus arenas
Vaſtus: & innumero gurgite ditat aquas:
Nam quid vimineos captiua in pectora nexus
Ducitis: aut caſſas nectitis arte moras?
Aut quid me tumidis fruſtra committitis vndis?
Totque ab inhumana verbera ferre manu?
Si mihi ſub rigidis ſit pœna luenda tyrannis:
Vna poteſt veſtris legibus: vna poteſt.

Miſeram pietatem: qui matrem hic eſſe malim, quam in cælo.

Quæ gelidæ veniunt decimo ſub frigore brumæ:
Inſtaurant lacrymas tempora lenta meas.
Cumque aliis ſoleat ſuperati oblita doloris,
Candidior nitidos hora referre dies:
Mi creſcit deſiderium: & veſtigia ſeruans
Prima, pius calido pectore anhelat Amor.
O dulce exilium, o falſæ mala gaudia vitæ,
O fallax trepido tempore fulta quies.
Te licet in patria Diuum florente, ſenatus
Creſcat: te his malim mater adeſſe malis?

Vſta

Vſta carmina.

Si qua tibi ludens numeris Glaucilla pudicis,
Expreſſit miſeras candida Muſa faces:
Turbida fulmineas ſuccendens protinus iras,
Indideras auidis pabula dira focis.
Quid mirum? mirum potius, ſi, dum legis, haud ſunt
Fulguribus rapidi luminis vſta tui.

Munuſcula.

Quas tibi myrtigenas miſi Teleſilla corollas:
Quæque tuli Genio lucida ſerta tuo:
Ipſa ſuis manibus ſudauit Cypris: & ipſe
Lecta ſuburbano litore miſit Amor.
Cætera gemmiferis iactat niger Indus ab oris:
Diuiteque ad Serem vellere venit honos.
Ah ne ſperne, tuis quaſi ſint hæc vltima votis:
Nec tam diuina pignora digna manu:
Nam tibi ſi æqua velim committere munera: ſolam,
Non poſſum, niſi te mittere Diua tibi.

In Taurinis ſomniat amicam.

Humida qua rudibus Clauſilla ſub Alpibus hauſtæ
Fluctibus Eridani iura reſignat aquæ:
Somnus honorata genitor taciturnus in vmbra
Tranſtulit heu gemitus huc elementa mei.
Feſſarum pater, & fomes placidiſſime rerum,
Hac tibi ſignatam quis dedit arte manum?
Redderet vt faciam, ſub qua Natura pependit:
Atque opere obſtupuit Dædala victa ſuo?
Hoc potuit. atqui potuit: ſine crimine rerum
Eſſe tua in frontis turbine tuta quies?

Ad roſam.

Aemula ſuccinctis ridenti luce labellis,
Dic roſa: ſidereus vnde coloris honos?
Nunquid vbi ignigenis admota es naribus: illas
Traxiſti flammas ſubdola agente anima?
Aut, vbi flammigeri tibi luxuriantur ocelli:
Inſedit ſtrictus igne comante rubor?
Aſt vitæ cum ſolicitam ſol reddat, & vnus:
Qui vitæ ſoles reſtituunt gemini?
Me miſerum, me: quem nec ſol, nec Sirius vrit
Ignibus ingeſtis: vno oculo pereo.

Dipſadi venerea comparat venena.

Eſt in deſertis Libyes, vbi letifer atros
Per populos rapidis Auſter anhelat equis,
Triſtis, & infeſto metuenda ſimillima cælo,
Reptilis infami beſtia dipſas agro:
Inſidiis pollens: morſuque inſpirat acuto
Perpetuam illato vulnere dira ſitim.
Haud aliud mea nunc obſedit corda venenum
Letali vnius luminis icta acie.
Verum aliter cecidit: flammas nanque inter acutas.
Sunt eadem auxiliis ora petenda meis.

De oculis Fulgentiæ, quam Lamptera vocat.

Si mea flammigeris obnoxia membra tyrannis,
Anxia cogebas ſub iuga panda Venus:
Quid vaga perpetuo repetuntur ſpicula cornu?
Sæua quid innumero bella ſub hoſte geris?
Diua tibi prætende vnum Lampteros ocellum:
Vnum hoc innumeri ſideris inſtar erit.

In omnium rerum quiete ſe vnum angi.

Roſida nunc reficit nocturnos orbita ſaltus:
Nunc tacet: & medias nox ſecat alta vias.
Effera nunc pingues mulcent animalia ſomni:
Et torua inſtratis fluctibus vnda ſilet.
Quinetiam tacitis, labentia ſidera cælo,
Ne ſomnos adimant, ire iubentur equis.
Vix bene ſemirutis Echo proiecta ſub antris
Concaua, nec certo murmure pulſa fauet.
Vnus in abductas longum feror auius auras:
Et legit audaces ſemita longa pedes.
Huc me ſub veteri cogit Teleſilla triumpho:
Cuius in arbitrij lege ſuperbit amor.
Quæ blandum lacrymis niſi me lactaſſet amantem,
Sauciaque incertis corda Cupidinibus:
Ah ah quam lento fureret fax ignea plauſu:
Quamque forent grauibus libera colla modis.
Nunc nolens volo, meque ſequor. fugioque ſequentem:
Atque vltro redeo præda cruenta mihi.

Iterum ſolicitari ad bellum.

Diues vbi exercet lætos Aquitania colles:
Et pinguem innumero vomere fingit humum:
Syluarum, ac nemorum dirus populator honoris,
Exercet rapidus improba regna Canis,
Et modo Garumnæ curſum ſcrutatur anhelum:
Ac iubet anguſti fluminis ire viam.
Ille ſiti modo naſcenteis malus enecat herbas:
Languidaque exhauſto pignora fonte premit.
Attamen hic mediis Mauors crudeſcit in armis:
Et circum amentes mors volat atra manus.
Hoccine mi exilium Diui indixiſtis acerbum?

Et lentos tanto turbine ferre dies?
Vt patiar toties alieni crimina cæli:
Duraque barbarica colla premam galea?
O dirum exilium, diræque incommoda vitæ:
Si procul a vita degere, vita mihi eſt.
Si placuit ferro, & flammarum triſtibus iris,
Si cæli rapido me igne perire iuuat:
Reddite me noſtris, noſtris me reddite ocellis:
Vna ſat in mortis iura puella mea eſt.

De catella Balbinæ.

Non erat hoc, mea lux furti quod conſcia noſtri
Latrabat greſſus nota catella meos:
Ignotum tibi ſed canis hæc latrabat Amorem:
Quo duce non vnquam pectora noſtra vacant.

Colles alloquitur Romanos.

Vos cælo educti ſcopuli, ſacræque ruinæ:
Et nox, quæ Latios obruis alta Deos:
Felices animæ, veteris quibus inclyta Romæ
Relliquias ſacri nominis vmbra capit:
Si veſtra hæc cedunt fatis: ſi dente proteruo
Expugnant feſſas ſæcula cana moras:
Spes etiam eſt: vt ſæua quibus fortuna ſuperbit:
Extinguant miſeras tempora longa vices.

Cum Glaucilla comparatio.

Cum mea flammatis pulſantur lumina ocellis:
Et fractus gelido fulgure cedit Amor,
Vnice curarum limes Glaucilla mearum:
O ſeges, o numeris area lata meis:
Sic nobis bene Dij eſſe velint, minuantque dolores:
Vel tu numinibus, tu mihi mille prior:
Dura licet rigeant grauius tibi corda pruinis:

Mol-

Mollia plus caleant fulmine corda mihi:
Quid niueas roſeo ſignat tibi lumine malas?
Quod mea pallori deſtinat ora gelu?
Si ſit, vt e veſtro glacies petat ore meum cor:
Si rapidas noſtro ducis ab ore faces:
O fieret quoque, vti hinc rapidus tibi ſeruiat æſtus:
Torpeat in gelido frigore noſtra anima.

Ad Animum ſuum.

O toties fugitiue, tuæ viden' hoſpitis iras
Me aduerſum firma caſtra locare manu?
Si mihi das operam, & noſtri te anxere dolores:
Quæ male fauſta tuos tranſtulit aura gradus?
Sin ita te miſere ceperunt tædia noſtri,
Vt malis profugo frena inimica pede:
Quid fugis? ex iſta mea mens cum pendeat hoſte:
Veteris meipſo non minus hoſte mihi.

Ad Natiſonem fluuium.

Inſomnes latices, refluiq; oblita recurſus
Flumina, quæque alio ſole tepetis aquæ:
Vos quoque perpetuis horrentes rupibus Alpes,
Inuia magnanimæ mœnia dura plagæ:
Voſque cauas valles: & vos vada lentus adoro:
Teque ferax, humilis & miſer hoſpes, ager.
Huc ad vos noſtra, huc referant ſi corpora fluctus:
Nec bonus inuideat forte viator humum:
Suſpendens Venerique lyram, paruaſque tabellas,
Triſtia ſignato puluere verba notet.
Obruit hic virides ſæuum mare Cæſaris annos:
Et ſatis ad tantas vix fuit vnda faces.

Philomelam conſolatur.

Nondum etiam tenues diffudit in aera rores

Arbiter optatæ lucis, opiſque Deus.
Atque memor gelidæ, nec adhuc ab luce ſolutæ
Noctis, inexpletos integrat orba modos,
Natum populea quærens Philomela ſub vmbra:
Et tenerum querulo carmine luget Ityn.
An ne recedentis miſeram vigor aureus anni
Quæque ferunt ſteriles tempora auara dies
Solicitant deſiderio? locaque auia cantu,
Flebilibuſque modis rumpere iuſſit amor?
Solue ferox animum rugis: & crimina cordis
Excute de frontis luce ſerena tui.
Et mihi perpetuis lacrymis, luctuque ſepulto,
Aduerſo Ptereles numine mitte frui.

Non vicit, tametſi potitus.

Vicimus? & nitidis dum ludit Adorea pennis.
Iuit in amplexus Panthea magna meos?
An victi & tetricis ſuperata ſuperbia fatis
Ceſſit adorato colla premenda iugo?
Nempe hæc, quæ procul in noſtrã eſt graſſata quietem,
Ah propius nectet qualia vincla mihi?

De lacrymis Erythillæ.

Crudeles lacrymæ, ſanctique oblita decoris
Flumina: quod nitidis fas fuit ire genis?
Sic mihi ſidereos, ſic corrupiſtis ocellos:
Cum gutta ætherium lucida pinxit ebur?
In regnis auſæ hoc Veneris? heu dure Cupido:
Non pudet ah nos hæc monſtra ſuperba pati?
Flebis item. lacryma tibi ſi perit ignis ab iſta:
Vnde erit, extinctas rurſum animare faces?

Praxillæ affectio.

Cum tereti mea lux vinxit mea colla lacerto:

Quæ ſibi ſola potens vincula nouit amor:
Et dubia annexis coniuncta per oſcula labris
Errat ab ignivomo turbine victa anima:
O vtinam ſic mors, inquit, nos ſoluat amantes,
Iuppiter. at ne has ſic mors quoque ſolue moras.
Sed trahe confertim iunctas, ac redde tenebris:
Atque eodem geminum vulnere pectus age.
Ne pete, ne Praxilla duos vt vulneret: ex te
Hic animus numeros pendet, habetque ſuos.

Poſt triennij oppugnationem Zephyrilla potitus.

Dulces exuuiæ, quæſiti clara triumphi
Muneraque, & primi conſcia ſigna metus:
Nectareæ lacrymæ, grauiuſque admorſa labella
Flammea: quæque vnus baſia nouit amor.
Vos ne ego poſt ternas glacies, tripliceſque calores?
Vos ne inter duræ munera militiæ?
Vos ne mihi e mediis nox hæc Amathuntidos antris:
Vos ne ab Acidalio miſit amor nemore?
Dum loquor: heu miſerum: & menti mens hæret inani,
Seque leuem falſis implet imaginibus:
Quo ruitis? duri quid non potuiſtis amores
Fallere tantilla lumina noſtra mora?
Heu Veneris fugite infeſti ludibria regni.
Ante etenim, quam quod cœperit eſſe, perit.

Flores ex diuinitate Pholoes facti letales.

Quæcunque aerio per inania murmura cliuo
Rorilegæ ſaltus ſolicitatis apes:
Ah vos decipiat falſi ne floris imago:
Candida qua Pholoæ colla reclinat amor.
Illic frigida vis taxi, & ſedere venena

Maſcula: nec Cyrno lenior vmbra fuit.
Fulgida quinetiam ſic fulminis aura coruſci
Auræ vitalis ſoluere iura ſolet.

Somnum riualem periturum Circiæ aſpectu.

Aufugit mihi ſomnus: & imo agitata cubili
Peruigil in lucem membra recurſat Amor.
Quid ſperem? dormitne igitur mea Circia? ſic eſt.
Illam inhians tacito pectore fuſus habet.
Somne, pater quondam placidiſſime Somne quietis:
Nunc plagij & raptus ſæue metuſque pater:
Nudam armis, quid opus, teneram ſuperare puellam?
Si te oculo tantum viderit illa: peris.

Alpes ab Annibale exciſas, iterum perituras.

Sentis ne, aeriis ſpes vt vehat omnia pennis?
Deſtituens rapido vota, preceſque pede?
Nec reditura graui propior lux vltima fato
Quamlibet armatas excubet ante fores?
An tibi me ingrati rapuerunt Circia venti?
Sera Subalpinis dum tepet vmbra iugis.
Ripæ, infelices ripæ, quæ triſtibus auris,
Et fera barbarico cingitis arua pede:
Noſtis Diuæ oculos: nec me iam redditis illi:
Atque alio exciſas igne perire iuuat?

Ad Elogium ſuum in tumulo.

Exangues notulæ, & durum ſpirantia caſum
Carmina, nec dulcis munere fulta animæ:
Vera nimis: heu vera mei morientis imago:
Si tamen ah vitæ vis ſuper vlla meæ:

Cum mihi fatali venient noua funera planctu:
Et cederit numeris noſtra elementa ſuis:
Hanc ſignate leui conceptam ceſpite cauſſam:
Redditeque his miſeris lucida buſta notis.
Nulla hoc. vmbra loco tumulus, quem cernis, inanis.
Nam cui nec vita, mors quoque nulla fuit.

A Næuia & vitam, & mortem.

Raptum, atque amiſſum viuo me funere, quid fles?
O animi potior parſque, ſaluſque mei:
Poſtquam ſidereis mea Næuia cœpit ocellis
In me odium fati ſolicitare mei:
Quæ prius his vitæ lentis errabat in vmbris
Deſes, & ignaui tabe ſepulta ſitus,
Flammigeriſque oculis placidum bibit icta venenum
Mens mea: ſi voluit viuere, iuſſa mori eſt.

Sirij ardoribus vim comparat oculorum.

Qualis in aduerſo ſtellarum infamia cælo
Letifero ſonteis explicat orbe comas
Sirius: atque agros igni diffindit acuto,
Cum queritur raptas flos taciturnus aquas:
Sic mea, ſed geminæ populantur pectora flammæ:
Et ſubeunt rabida tetra venena ſiti.
Sed tamen in tantis arentia membra ruinis
Soluor: vt æſtiuo nix perit alta die.
Atque ego non iam non lacryma miſer vtar inani:
Sed lacryma vtetur me Teleſilla vice.

Amiſſa quies in Circia inſtauratur.

Aſpicis, vt liquido crebreſcunt ſidera cælo:
Noxque frequens tacitis ignibus vda micat?
Quæſitamque inter nemorum fruticeta quietem

Abdita ſopitis luſtra dedere feris.
Quique ferox fluctus furioſo tunditur Euro,
Attonitis poſito murmure ſedit aquis.
Quid merui miſer: vt laribus turbatus auitis
Perpetiar duro vincla ſuperba iugo?
Quid tibi vis Fortuna? fuga fuga quæritur: vt ſim
Vna nouo ſemper perdita præda ſolo?
Non potes. æthería dum Glaucia veſcitur aura:
Perpetua fidi numinis arce fruar.

Dolet non poſſe pro re dolere.

Quaſcunque aſpicio lacrymas, quas perdita mater
Fundit inhumanos cum vocat orba Deos:
Quanta oculis demens noſtris conuicia feci:
Quos videam votis non ſatis eſſe meis.
Quorum alter: tantas capias cum pectore flammas:
Ire vel a magno flumine gutta poteſt?

Ad arma ſua.

Veſtrum præſidio immanes qui fulminis iras:
Seu vis fulmineo eſt fortior vlla metu:
Securus hominum, Diuumque, & quicquid vbique eſt,
Spernebam amenti mente ſuperba anima:
Heu bellis infenſa malis, ac neſcia veſtri
Otia de amplexu vos rapuere meo.
Mollior hinc reuocat blandis inflexibus ætas:
Languida difficili colla leuatque iugo.
Nam porro quid erit veſtri mihi numinis vſus:
Quem tamen ab didicit vincere nudus amor?

E perpetuo incendio omnia vſtum iri.

Siue animus tenues mihi dilabetur in auras:
Seu leuis infernos oderit vmbra Deos:

Ille locus, locus ille meo torrebitur æſtu:
Nec poterunt tantas ferre elementa vices.
Trudite me liquidi ſubter vaga flumina ponti:
Vnde dat Oceanus humida iura vadis.
Mutabit rapidis liquentia marmora flammis:
Inque patenti ingens æquore nullus erit.
Ah cum tanta miſer iactes incendia: monſtri
Secura, atque expers vna puella tui eſt.

Nimio Lampteros fulgore tenebras.

Serica dum circum tua lactea colla ſuperbit:
Et ſtupet aſtrictis arſque decorque comis:
Liquitur incerta trepidus formidine ſanguis:
Sedibus atque abeunt menſque animuſque ſuis.
Hiccine qui puris ſurgit mihi Lucifer vndis:
Et trahit innumeros in ſua regna Deos?
An roſeis Aurora nitens innixa quadrigis
Diſpulit inuecto pallida caſtra die?
O durum exitium: tanta ſub luce tenebris
Solus agor: ſolum lumina nocte premunt.

Amaranthidos crines alterum eſſe cælum.

Qua diuina comis Amaranthidos aura ſuperbit:
Atque inter faciles ludit amica ſinus:
Cernis? vt immoto ſtupidum ſtet lumine cælum:
Et tacitus placida fronde quieſcat ager?
Non hic, ob immites oculos, ſæuumque furorem,
Aut venit a duri turbine frontis honor.
Aethera quin potius videas tabeſcere, quando
Vrget ſideribus ſidera magna ſuis.
Sed rigidæ fieri ſpernit rudis accola ripæ:
Quæ cælo ciuis aura recepta meo eſt.

Futuræ nuptæ luſus nocturni, ne videndo, Dij inuideant.

Flammeolum, & Tyrio deceptas murice lanas
Induet intacta craſtina nupta manu.
Quique ſibi toties me deuinxere lacerti,
Inſtituent poſito vincula vera metu.
Vnus ibi e gemina concreſcet ſpiritus aura:
Et dubio errabit limite flos animæ.
Cætera, quæ Venus, & gemini nouiſtis Amores,
Et torus, & caſti Cinxia Diua tori:
Ne noſtro inuideant cæleſtia Numina cælo:
Cæca teget tacita nox vigilata face.

Inuitus Fortunam, ſponte dominam.

Per ſcelerum ignotas facies, perque inuia fati
Conſilia, & Nemeſis noxia tela Deæ:
Quidnam ego non vidi? quid non perpeſſus? vbi non
Extant heu vitæ iam monumenta meæ?
Exilium, turpemque famem, belliquе furores,
Et rabidæ inuidiæ ſpicula cæca tuli,
Inuitus mala tanta: at me nunc ferre volentem
Seruitij infeſtus pondera iuſſit Amor.

Inter peſtilentiam, ad Nemeſim, & Iouem vltorem, & Genium, &c.

Dij rerum vltores, & Dij morientis Iulij,
Et Dij, quos veteri ſum veneratus ope:
Et natale ſolum, & duri bene conſcia caſus
Numina, me ſanctis quæ rapuiſtis auis:
Dum furit immani Libitinæ inſania luctu,
Et ſortem iniuſta librat vtranque manu,
Accipite hanc animam, meque his exoluite: dum mors
Vna poteſt tantis mortibus vna fugam.

Clau-

Claudit opus ſpretis ludibriis Venereis.

Poſt validas fati clades, Sortiſque ſuperba
Imperia, & rigidus quæ iuga dura tuli:
Spes Dea, Spes vitæ domina, & regina futuræ:
Non capiam pauido munera veſtra ſinu?
Si verum eſt, quod amans in amatæ regna figuræ
Cedit: menſque animos integra vna duos
Si iurata Ioues, ſi conſcia ſidera fallit:
Si Teleſilla datam ſoluit inepta fidem:
Sueta prius trahere in varios mea pectora caſus:
Nunc vocet in leges ſic quoque dira ſuas.
Vana vale Cytherea: vale ſcelerate Cupido:
Ac merito populo fabula nata vale.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI FARRAGO.

Ad Sæcula.

QVÆ tacitis furtim reduces anfractibus orbes
Vertitis æternis ſæcula cana rotis,
Hæc quoque tam variis genij quæ luſimus auſis
Excipite: & fido tuta parate ſinu.
Illa quidem multam non vno vertice laurum,
Laurigerique petunt præmia certa Dei.
At niſi perpetuo vobis ſeruentur honore,
Et libeat valida tuta fouere fide:
Dedecori plus iuris erit, data perdere: quam ſit
Quæſitum meritis non habuiſſe decus.

Ad Geruaſium Marſtallerum.

Geruaſi bone, quid tibi cum latrone Brigante,
Qui ſemicoctus Chriſtianus eſt adhuc.
Tempus id male perditum eſt, ſed nec abſque periclis
Quantum Pyrene barbara illuſit tibi.
Nulla quum pietas beat, nullus implet Apollo:
Cui laus recepti ſanguine aſpergi hoſpitis.
Thracij Boreæ minis, & furoribus atrum
Beatus ille qui procul ſpectat mare.
Ten’ ſacrum Clario caput, ſancta pectora Phœbo
Pene hauſit enſis Celtiberus impius?
Sed nec hoc licuit Deis, nec licere fatebor.

Sed

Sed nec fatebor eſſe(ſi id ſiat)Deos,
O mei Genij boni,& dulce pignus honoris.
Interpres alti,ac certe rimator poli
Debeo hoc facili Ioui,debeo:quod amicum
Votis benigna fata ſeruarunt meis.
Torqueor tamen acribus ſeptus vndique curis:
Quod te videre nulla poſt ætas dabit.
Nam qui in Italiam pedes,quæque te via ducet
Nunquam reducet rurſus ad meos Lares.
At memento tamen tui rore nectaris acrem
Deſiderij ſedare flammati ſitim.
Sic te agant patriam ad tuam cælites ſine noxa
Procul Pyrene compotem voti,ac tui.

De Baryæno.

Tunc cum eſſet monachus Baryænus,mortuus orbi
Ille fuit. Monachus corpore nam nihil eſt.
At nunc cum eſt atheos,iam vere eſt mortuus orbi,
Atque orbi,atque Deo,corporeque,atque anima.

De eodem.

Quod dixi monachum eſſe nihil,quia mortuus orbi eſt:
Erraui:hoc ipſo tetrior eſt monachus.
Mortuus impinguat ſteriles lætamine ſulcos.
At monachus ſegetum munera rodit iners.
Bis monachus,tandemque atheos,quibus eſſe periclis
Tete ipſo peior ter Baryæne potes.

Ad Caluum.

Miſelle Calue,naniorque,inaniorque
Naniſque,inaniiſque,caſſibuſque aranearum,
Quæ pœnitenda ſors,maligna fata fœdum
Te compulerunt in meos tam viuidos iambos?
Præſtabat ad fimeta,mucculenta panis

Præmorſa fruſta deuorare: aqua ſitim necare,
Quam morte fame viuere in meis iambis,
Furem, ebrioſum, excoleatum, peierante lingua.

Ad Syluium, & Ioſeph Iuſtum filios, de ſomnio diuino, atque animæ immortalitate.

Sylui, & optime Syluij frater, ac comes acer
Iuſte, iam profugi duo cara ſidera patris
Pectoris gemina o mei candidiſſima ſigna,
Pro quibus patriæ decus dulce morte receſſit,
Et iam amabilior mihi barbarus nitet orbis,
Deque verticibus ferox ſic Garumna remittit,
Mitis vt veluti palus lenta profluat vnda.
Aſpera omnia læta ſunt: plena copia cornu,
Et rubus prius inſolens acre ſpirat amomum.
O boni Genij duces, aureæque iuuentæ
Munus accipite hoc meum, quod dicatur vtrique,
Spectra cum rata ſomnij, lucidæque quietis
Indicare iubent Dei, cuius hæc mihi ſumma eſt.
Nondum ab Oceano pigras excitata tenebras
Terſerat roſea manu præſes aurea lucis:
Vt daret teneram diem, ferreoſque labores.
Tum mihi Deus ille, qui regna ſueuit amata
Lucis neſcia deſidi temperare ſopore
Soluerat vigilacibus corda libera curis.
Liber ergo animus nigra labe carceris huius
Euolauit ad extimi templa diſſita mundi.
Acceptuſque choro Deam, tinnuliſque choreis
Audijt numeroſius quicquid hic rude fertur.
O cui veteres Lares, ſacra patria, ſceptrum,
Fulgidas & imagines, aureoſque triumphos

Abſtulit

Abſtulit volucris Dea, quæ cuncta viuida virtus
Redditura fuit bono mitis alite fati:
Erigas vegetæ ducis dia lumina mentis,
Qua vides nitidos globos incitata ſonoris
Certa vertere continenter volumina gyris.
Cernis hunc celerem citis findere auia bigis?
Atque tardigradum ad poli tendere alta ſupremi
Hunc ſuis radiis diem ſpargere æthere ſudum.
Flammeis rutilum comis tela fundere Martem.
Mitiore Iouem manu ſceptra diuitiarum
Cornua ecce maris Deæ mutuata nitorem
Vt myrto redimita eat pulchra Cypris odora.
Omnia his opifex bono fata numine torquet
Additans moderaminis ius tenentis habenas.
Quas catæ facili manu ſuſtinent bene mentes:
Non hyles grauitate enim, ſicut ima, laborant.
Velle ſed ſatis eſt eis rite vt incita verſent.
Talis eſt animus tui ſepta pectoris implens.
En vides alias faces. Cerne cætera ſparſa
Quæ terunt nitidam orbitam, lacteoſque receſſus.
Hoc demiſſa loco tua eſt mens, & huc reditura.
Ne ſinas tibi ſic dari verba inania veri.
Hæc vbi euigilaueris clara ſomnia cæli.
Syluium, & volo Syluij conuenire ſodalem,
Qui duent tibi liberum iure pignora cara.
Cælitus referas datæ vera viſa quietis,
Captioſa ſophiſticis nequa ſomnia, dictis
Sæculum hoc male perditum mentibus ſerat illis.
Morſque eis veniat prius, his tremenda tenebris,
Quam quæ onuſta periculis veſtra corpora ſoluit.

In familiam putrem.

Proles fœtida putridi parentis,
Parens ſordide ruſtici catelli,
Aut ſaxeæ plumbei nepotis,
Turba peſſima turba peſſimorum
Meræ nequitiæ, inſolentiæque,
Liberique, patreſque, auique cuncti.

De Triphone alchumiſta.

Eſt Gallus, & eſt Græcus, & eſt Trypho Latinus,
Orator, arithmeticus, aſtricus, poeta
Metator, & exædificator architectus,
Sed Gallus is, & Græcus is, artibus tot vnus
Impoſtor ad exordia ſordidata vitæ
Primis elementis cerebroſus alchumiſta
Carbone niger. pallidus improba fauilla,
Decoctor, vt excoctor: at aurei metalli,
Nunquam miſer, & ter miſer: ipſe quod fatetur:
Tam mane tori liquit olentis atra ſtrata.
Quin veſpere poſt quieuerit, auream referre
Perlucidulam, turgidulam grummuli nitellam.

De Tricareno.

Cum triplici tumeant temeraria pectora faſtu
Terrarum, cæli, tartareique fori:
Regnorum fatuis populis partiris honores,
Cælum aliis vendis: tartara ſola tua.

Ad Popilium qui ſibi halecem ſalitum miſerat.

Ahena ſiquis offerat calcaria
Veneto. quid huic eis opus?
Mihin' canem venaticum dono dabis
Vbi lepus nullus manet?

Telem-

Telemachus haud recepit Atridæ citos
Equos, ineptæ curſibus
Terræ incola. Et cadauer eſt cœnæ merum,
Vbi liquor deeſt meri.
Siticuloſi tu nepotem Nerei,
Sic mittis halecem mihi,
Vt Appulum exertæ æmuler lingua canem:
Aut vappa maceret ſitim.
Aut mitte fuſtem, qui domem halecem tuum:
Aut tu ſitito, vt tu bibas.

De Alfōſo Daualo. ꝓſopopœia Lōbardiæ.

Tyranne fœde ſæuior leone vulnerato,
Et quæritante vrſa vrſulos parente turpi ce'los
Adulterumque ſuſpicante fœmina maritum,
Aut impudica deprecanti populo nouerca:
Lepuſculo formidoloſior, fugaciorque,
Cuius Lacon cluniculas afflauerit catellus.
Curſu Laconve, ſiue morſibus valens Moloſſus:
Cui nil ruenti peruium vel eſt, vel eſſe poſſit.
Quouſque noſtra abuteris cruente parricida
Supinitate ſemiuir, ſecurus immerentum?
Turgens ne noſtri ſanguinis ſiticuloſe potu
Sem ſa ructas deuoratæ hæreditatis oſſa.
Et eſſe quiſquam ſuadeat Deos? Deos putemus.

Iocus ſerius.

Audi Popili, & Næui, quæ ſomno excitus
Necdum etiam exorto leniter luſi die.
Cum ſcripturientem blando adgarritu ſuo
Vxor moleſtæ noctis decipiens moras
Narraret vicinarum fabellas mihi.
Homines dum metuunt, quas vident rerum vices.

Benefacere mancis vltro,ac mendicantibus
Inſtituunt. Quod hominum malum,ac nequam genus
Per ſe frequens,pietate fit frequens magis,
Ignauiæ dum certo bene fieri ſciunt.
Hi,vt gratiam referant,cum accipiunt,inquiunt.
Anno altero vt queatis dare iterum,precor.
Mos eſt Toloſæ,cum vitam abeunt,ea die
Quæ fœnerando male parta male poſſident
Multa erogare ſtolide per ſuperbiam.
Quanquam de more,ſine more,& lege,& modo.
Nam omiſſis operis permulti domi ſedent
E ſportula oſcitantes. Id parum foret,
At temulenti inter ſe rixantur male
Dictis:atque infelices conſerunt manus.
Ergo vt Bernoia vaccæ cornu ictus periit
Panesque & vina pro foribus gratis dabant.
Quidam vt gratus præ cæteris viſus foret:
Quotannis,inquit,hoc modo detis,precor.

Ad Furnium.

Incipiam te odiſſe legens tua carmina Furni:
Qui ſperaſſem etiam vincere poſſe Deos.
Nunc vero quoniam tua me poſt terga relinquis:
Poſſe doces vnum nec ſuperare virum.
Quin venerer potius:quid enim te vincere certem?
Si tu es ego,atque ego tu:victor vterque ſumus.

De Caluo.

Quid monſtro mortem diuine poeta minaris:
Quod vicit vitiis omnia iudicia?
Infecit corpus terras,at ſpiritus auras:
Sic ignem faſtu,ſic bene potus aquam.
Tartara diſſidiis,cælum impietate laceſſit.
Quæ mors morte ipſa nequior eſſe poteſt?

De Dampetri verſibus & ſuis.

Quinque carmina verſibus trecentis
Dampetri bona non bonis benigne.
Cæſar optima peſſimis ſalutat.
Quæ tanto meliora multa paucis,
Quanto ſunt potiora recta prauis.

Ad Cupidinem.

Appetente vere primo, cum tener vireſcit annus
Vinitorque falce tonſas vitibus maritat vlmos,
Atque compari marito buculam mugire cernis,
Et ſimul geſtire ſaltu tinnulo hædulos petulcos:
Tum tibi vt ſuos amores garrula vt cantillat ales.
Soluitur deſiderata mens genuque pro puella.
Auiusque abit nec audit veritatem mens mouentem.
O Cupido, ſiue numen, numinisve es ira magni,
Si quid vnquam ego male egi, ah ſeuere vt vindicaſti.
Cum mei me oblitum agebas, quo tu abire noluiſti.

In malum poetam.

O poeta trifœtidis inquinatior hircis
O ſcelus male ſobriis impudicior aulis,
Seu genus repetas nouum, ſiue ſomnia priſca.
Cuius anguinorus pater, cuius ebria mater.
Vixit ille venenifer: mater proſtituit ſe.
Nec poeta. nec vltimi dignus ære poetæ:
Sed rudentibus Arcadum conſecrande Thaliis,
Quem feræ furiæ ſuis imbuere papillis,
Spumeaque tulit cibi fruſta Cerberus ore.
Auſus es male conditis verſibus genus almum
Bulbitare Polymniæ, Pegaſique lacunam:
Proque eo, quod es impudens, ebrioſior vrna

An putare licebit hoc te eſſe inepte poetam?
Haud abibit id hinc tibi. Verte, volue, reuolue:
Non potes niſi tartari præficis numerari.

De Cola pictore Siculo, qui finxit aquam.

Parmenides olim ſpecies ſibi finxit: vt eſſet
Vnde iſta hic fierent, quæ minor orbis habet.
Ad tabulas vbi Cola manus admouit: ab iſtis
Quæ hic ſunt, cæleſtis, fecit, vt eſſet aqua.
Haud alia in ſummo Archetypo collucet imago.
Hæc eſt, in qua olim ſpiritus ille fuit.
Pace tua liceat, vobis hæc dicere, cælum.
Plus eſt e noſtris ponere veſtra tibi.

Ad Vidum Braſſacum.

Cum multumque diuque cogitaſſem,
Braſſace optime vera lima iuris
Quantum diſcupio placere Muſis
Priuatim tamen vt tibi probamur
Puro iudicio, integroque amore.
Inter Herculeos latet labores.
Boni conſulere at velis, quod huc me
Puſilla offero lucubratione:
Hac, quam ad lychnida ſemiſomnus atram,
Intempeſta vbi conticeſceret nox,
Addictus Genio Catulliano.
Raptim præcipiti manu exarabam.
Tu ſi forte quid hic ineptiarum
Offendes animo tuo ſeuero,
Tum dabis veniam mihi, tibique.
Tu intriſti tibi: ſic tibi exedendum.

Ad eundem.

Hactenus quod improbata barbaris tacet Thalia
Barbarorum reprobata cauſſa plus valebat.
Nunc quod a vobis probata, non tacebit alma Clio
Barbarorum & reprobauit praua barbaris probata.

Vino cinnamomite donat præfectos gymnaſij.

Si nectaris mihi datis recentis, & vetuſti
De fonte guttas Pegaſi: guttas? fluenta plena
Fluenta plenis alueis, lactis meros Latinos
Quod nectar arte conditũ eſt: artiũ omnium ſequeſtris
Aequum eſt, redire. vt unde ſit, redire diſcat. Ergo
Hoc nectaris mihi annui quod muneri clientes
Nuper dedere, ruſticos cum repperit receſſus
Muſis inanes dulcibus, ſed barbaros tumultu.
Iſthuc volauit hinc. Si vos ei conſuletis: illud
Curabitis, ne plus volet. Diu volare noxæ eſt.
Valete, & bibite, ego Callipotius recenſui.

Arnoldus Ferronus Atticus miſerat inuectiuam in Sardum, quam poſtea per epiſtolam rogabat, vt vreret.

Me tua ne ergo feris monumenta exurere flammis?
Iure eodem iubeas vrere me Latium.
Sit flagri reus, & mortis: ſit quicquid vbique
Pœnarum potis eſt ferre patique reus.
Sit reus, & pluſquam mortis: ſit quidquid in omni
Inueniſſe potes crimine ſupplicij.
Luce tua noctes nequeunt tenebreſcere. Vitam,
Quam morti dederas, mors rapere vlla nequit.

Fur Sacilio amico ſuſtulerat commentarium de anima.

Fur tulit ille tibi non magna incommoda, quiſquis
Tam doctam eſt auſus ſurripuiſſe animam.
Cordatam tibi ſic ſapiens animam abſtulit excors.
Tu meliorem iſtam, quam tibi omiſit, habes.
Hic potius iactura: tuam pro munere nobis
Cum das: qui frueris deteriore mea.

Ex Moſcho κηριοκλέπτης.

Dum cellas vexat digitis, furtimque puſilla
Surripit argutus mella Cupido manu:
Parca operis vindex ſecurum, & plura parantem
Verrere, ſæua fero vulnere fixit apes.
Excutit ille hoſtem, ac terram pede pulſat, & vdo
Ter quater incenſam perflat ab ore manum.
Ignea tum lacrymans oſtendit vulnera matri
Singultans preſſis blæſa ſuperciliis.
Quodque adeo tenui ſæuiſſet barbara telo
Tantula ſit tanti vulneris autor apes.
Cui ridens genitrix: Ne me his inceſſe querelis.
Tu quoque tam paruus vulnera quanta facis?

Certat cũ Automedonte, aut Anacreonte.

Tecum mihi quid o Mars,
Qui ſanguinem profundis?
Nocturna qui Cytheres
Frequento caſtra mitis?
Procul paterna regna:
Procul cruenta bella.
Abite curæ onuſtæ
Metuque, ſpeque lenta.

Aurum

Aurum vale nefandum,
Quod peierare cogis:
Fratreſque ad inuicem armas:
Diros facis parentes,
Et impias nouercas.
Adeſte mi corollæ.
Spiret recens otium,
Sed quale ſemiſomno
Dat Noctiluca amanti.
Adeſte mi choreæ:
Poſt haſce ſomne dulcis
Molli madens Lyæo.
Præſens quod eſt, memento.
Quis ſcit, quod eſt futurum?

Apologus de ſe & Caluo.

Vt vulpes vidit generoſum e monte leonem
Ruſtica, letifero concidit icta metu.
Lux mitem vt propius detexit poſtera regem,
Audax vicino conſtitit acta gradu.
Ergo etiam blandi componens murmura vultus
In ſolio magni eſt auſa ſedere ducis.
Magnanimum ille caput torua ceruice ſuperbum,
Atque oculi torquens lumina ſæua trucis,
Vngue fero Stygias miſeram detruſit ad vndas:
Addidit atque atrox horrida verba neci.
Ignotus, notusque, idem leo. Spernis amicum,
Horrebas cuius hoſtica facta. peri.

Certat cum Auſonio.

Aut extra ærato eſt circundata bucula tergo:
Aut intus ſpirant dura metalla bouem.

Item.

Eſt vbi, ait Myron, quam feci bucula? Quippe
Non fuit hæc, inquit: huius imago fuit.

De Niobe ſaxea.

Intus ſepulcrum non habet cadauer.
Extra cadauer non habet ſepulcrum.
Sibi eſt idem cadauer & ſepulcrum.

Cum Antipatro.

Quæ ſegmentatis preſſiſſet paruula cunis
Mollia purpureis ſtrugula picta notis:
Cuius tabificis lumen quod ſpirat ocellis
Mollitia ſuperant quæ bona ſomnus habet:
Lenta trahens liquido illa, atq; oſſe carentia duro
Brachia (nam Pholoe lactea tota fuit)
Millia tela ſuis habetauit luſibus. hoc eſt:
Sola adimit Marti fortia tela Venus.

De S. auaro.

Illuuiæ, diraq; fame moriturus Alaſtor
Hæredem ſeſe ſcripſerat ipſe ſibi.
Improbe, quid ficto tabulas hærede fatigas?
Qui tibi non vixti, nec tibi poſſe mori eſt.

Ad Cupidinem.

Pace tua, mihi ſeu mitis, ſeu dire Cupido,
Hoc dicam tamen hoc, pace Cupido tua.
Et puer es tu, & ſtulta tua eſt victoria. Cuncta
Ecce amo, te præter, omnia. non amo te.
Iraſcere mihi: nec erit, quod amare potis ſim?
Nil ne etiam? Inuito te hoc amo: non amo te.

Ad Dampetrum.

Diuinum mihi Dampetrum quod olim
Finxeram, mihi dixerant amici:
Perſuadebat opinio volenti
Summa, ima, omnia de bono poeta:
Ius amicitiæ iubebat, illis
Crederem omnia de pio poeta.
Nunc cum altos animi mei receſſus
Atticis myrotheciis refuſo
Colliquamine nectaris Latini
Intimos animi imbuit receſſus:
Oro ignoſcite candidi ſodales
Non vobis, mihi non mihi ipſe credo:
Qui putaſtis amiculi puſilla
Tam grandem recitatione vatem
Principem recitare literarum?
Non poteſtis. At o tibi tibiipſi
Soli Dampetre, Dampetroque ſoli.
Tuo carmine maximo poetæ
Pote oſtendere maximum poetam.

Ad Lapidanum.

Ne ferox hiemis gelu pura corda retundat,
Corda Melpomene Dea digna, dignaque Phœbo,
Paruuli moderatur o Syluij Lapidane:
Mox vbi pede ſordido prela pomifer annus
Decoloribus ebrius inquinauerit vuis,
Mitis accipies Dei læta dona trimatris:
Nam prius Semeles locos turgidus ſinuarat:
Mox femur Iouis intimum fecerat ſibi curuum.
Nunc tepore nouo meis creuit in ſabuletis.
O Deum Semele genus mater alma bicornis:

Iuppiter pater, ardui temperator Olympi:
Veſtra pignora habete vos. Nil ego moror iſta.
Tertium volo Liberi, lætus omine, fœum.
Qui ſimul latice inclyto Pegaſi bene iunctus
Me pigrum ignigeno ruat, perciatque furore,
Prouocemque patrem Polyymniæ Lapidanum:
Vt de ea Polyymnia Polypinia fiat.

Luſus amatorius.

Surripuit mihi me Somnus, ſed ſurripientem
Durus Amor, mordax, curaque ſurripuit.
Surripuit Bromius vigilacis tædia curæ.
Solus reſtat adhuc imperioſus Amor.
Aſt hunc ſurripere haud potis eſt vis vlla Deorum.
Non ſi ter tanto numina plura forent.
In me cuncta poteſt, & cunctis plura Thyella:
Aſt hunc nec mihi ſic ſurripere illa poteſt.
Nam ſeu me fugit illa, furens mage creſcit Amor mi.
Siue petit dulci nectare, creſcit item.

Ad Atticum de Mauro.

Gorgone Scaligera quod non lapis Attice fiat
Maurus iners, quæris? ſaxeus ante fuit.

Aiax Oileus pictus in tela.

Aſpice diſiectis crepitantes nubibus ignes,
Quos quatit vltrici Palladis ira manu.
Huic rapidas moriens furiato pectore flammas:
Inde minas rigido lumine ſpirat adhuc.
Miraris tenues non læſas fulmine telas?
Parcere vult operi magna Minerua ſuo.

De patriæ deſiderio.

Charilae, grauiſſimi candidiſſima patris

Inter omnia ſanguinis, militaris origo.
Qui ſacram, referens auos, fers nepotibus auram,
Quis dies roſeæ vehens flaua munera lucis
O mihi veteres Deos, patrioſque Penates
Monſtret e vitreo ſinu Syrmionis amœni!
Hic vbi pelagis modo, legibusque ſolutus
Vitreas aperit pigri Mincij pater vndas.
Quave Barbara mitibus collibus iuga mutans
Obſitus cumulo aggeris, pontibusque ſuperbis
Incitas Atheſis ruit vorticoſus arenas?
Orbis o veteris decus, flos nitenſque recentis
Te voco Italiæ nitor, te parentis ocelle,
Quæ Iouem gremio gerens, dona robore Martis
Mater ingeniis potens, nec feris minor armis
Multa millia ciuium ſplendidiſſima nutris
Igneis animis truces, mite pectus habentes,
Dexteras animis pares, Martioſque lacertos.
O mihi tot habens Deos, quot foues Dea ciues,
Serios, faciles, graues, nulla in arte ſecundos.
Qui Atticis quoties iocis mellea ora reſoluunt,
Spirat e roſeis labris tranſmarina Cythere.
Siue ſeria condiunt cantionibus orſa
Muſa Mæonij ſenis conticeſcere gaudet.
Quæ deſiderium mihi hoc vlla leniat hora?
Cui ſpei reliquum nihil: cui ſuper nihil extat.
Haurio arma, duces, equos, viuidamque iuuentam,
Eductaſque polo domos, bellicaſque cateruas
Aegrum in illuuie trahens ſpiritum miſer, abſens.
Vnus hoc potuit mihi pertuliſſe leuamen
Charilaus ab inclytæ flore nobilitatis:
Mente qui tenera ſenum priſca ſæcula condens
Patrij genium ſoli, ac regna fronte reportans

Ne fleam patriæ memor: ſolus omnia præſtat.

Ad Sabinum.

Sabine, quod me verſibus tuis vehis
Suprema ad vſq; ſidera.
Meæque dictionis aureum ſtilum,
Citumq; flumen prædicas:
Communibus quemadmodum ſodalibus.
Mihi relatum identidem eſt:
Quorum Heluius ſic principem locum ſibi
Vtroque iure vindicat,
Vt literarum, vt candidæ mentis nota
Retro relinquat cæteros.
Grates ago Sabine, ſed grates meras
Puro profectas pectore.
Vt qui mei, meæq; plane conſcius
Obſcuritatis perditæ
Regerere merito laudis id queam tibi
Quam tot labores poſtulant.
Petuntq; iure poſtero, & priſco ſimul:
Et quale nunc eſt ſæculum.
Nam obliuione & negligentia boni
Nomen poetæ qui obſitum
Deſideratumq; popularibus tuis
Sic libera manu aſſeris:
Nam quis poetam, quis poetarum patrem
Te non, Sabine, prædicet?
Et quem patronum Tullius ſenſit, fori
Te vindicem priſci neget?

De Bardotto Franciſcano.

Bardottus ſimilem medicis ſe dicit, & inquit:
Euellunt morbum ex corpore, ego ex animo.

Sunt potius ſimiles alites, ſi comparet. Illi
Potibus immeritos, vocibus ille necat.
Quin potius ſint diſſimiles, ſi diſpicit. Illi
Carnifices miſeri corporis, ille animæ.

Ad Andream Melanchthonem.

Non tibi dolet Melanchthon vinculorum acerbitas.
Sic fortis es. ſic ſpiritus dictat Dei.
Nos dolemus his malis te detineri peſſimis,
Dolore, morbo, carcere, ſiti, & fame.
Si quid officina poſſit noſtra Chriſti munere
Opeſq; quantum iure ſupremo valent:
Id tibi dicamus omne: fortitudo, veritas,
Virtus, poteſtas, dignitas Chriſti, decus
Eximat pudore triſti, ferreiſque vinculis
Reddens ſereno lucidum vultum polo.
Perfer, obdura, precare Cælitum regem Deum.
Deum inuicem precabimur Deo ſatum:
Soſpitem redonet auræ patriæ, patri, domo
Carum, atq; amatum, & ſplendidum, & lautum tuis.

Ad Mellinum Sangelaſium.

Melline Franci gloria luminis,
Melline montis fama biuerticis,
Quem fama ſe maior, minor te
Atq; tuis meritis triumphat.
Sunt, quos fluentis curſus Horatij
Leporq; dulcis, grataque puritas,
Et flexus ille par Deorum
Cantibus arripiat ſtupentes.
Trahatq; ſecum, more ruentium
Septentrionum, aut Eridani trucis,
Pallente paſtorum magiſtro

Inſubricum populantis aruum.
At me audientem ſub numeris lyram
Tuis loquentem candida ſæcula,
Quibus reuiuiſcit reſurgens
Nobilibus ſtudiis Apollo.
Non faſtuoſæ barbitos aurea
Thebæ reductum collocat in ſinu
Alte ſonantis incitato
Melpomenes quoque digna plectro.
Quem priſca auorum Martia pectora
Auerſa Muſis, atque choris Deum
Incuſſerant vobis pudorem
Vnus inertem animoſe tollis.
Sic dia ſudi ros ſoboles Poli
Peruſta diræ tabe Caniculæ
Redintegrat refecta, quantum
Regna opere Cereris repoſcunt.
Sic te legentem prata per auia,
Pictaſque lamias ſerta Polymniæ
Aptanda: miramur domare
Funeris imperioſa fata.
O fons beati carminis, vt tui
Creuere large fluminis agmina.
Vnde inuidere vorticoſo
Aut Atheſi Tyberiue poſſint.
O ille felix ter, quater, amplius,
In quem tuus ros cælitus excidit.
Cui vena diues imminentem
Fati abolet timidam querelam.

Ad Marinellum Cyprianum.

Quo me pacto habeam Marille quæris?

Quo

Quo pacto me habeat parabilis ſors?
An mutauerit impudica vultum?
Expingam hac Eryſichthonem tabella
Ideam horribilem eſuritionum.
Vectigal quatit, haurit vſque ad oſſa
Penitius penitiſſimis medullis.
Mars circuntonat impio furore.
Lites crimina peſtilentis orbis
Laus ſunt maxima ſaeculi nocentis.
Aeger, aridus, imbecillis, expes,
Expecto, expeto, prouocoque,
Ne te decipe barbaro ſolœco.
Et ſpes abiicio, & pedes requiro.
Et expem refer, expedem referque.
Ah ſi non queo pugnam inire, vt ante
Saltem huius vice non fuga eſt relicta?

Mediocritas.

Ne Gygæ mihi, ne proterua Midæ
Effer munera: ne ſuperba magno
Mendax Græcia quæ iacit tumultu.
Ne mi cædibus inquinata diris
Lætis otia comparata fundis.
Arridens mihi vita, parca, læta
Se contenta, ſibi modum reponens
Me in cælum referat beatiorum.
Illud nil nimis eſt nimis probatum.

De Caluo.

Caluum neſcio quem in meis libellis
Iuueni rabie inuida inquietum.
Diris ſordibus obrutum vetuſtis

Matriſq; & patris, atque aui, atque auorum,
Ego neſcio quis ſit iſte Caluus
Niſi ſit, qui aſinos fricabat olim.

De Britone.

Nullus Brito bonus: memini dictum eſſe poeta,
Hoc addo: non ſi ſit quoque Brito Deus.
Nanque malum tunc Brito Deum prius eſſe parabit:
Britonem faciat quam Deus ipſe bonum.

De Druſaco & Sabello.

Druſaco merito laceratur fœmina. Monſtrum
Non niſi Druſacum gignere monſtra queunt.
Verum eadem immerito laceratur fœmina: ſi non
Aut par aut potior inde Sabelle venis.

De poeta bibaqua.

Potor aquæ, ſi ſcripta, mero ſine, languida tangis,
Spongia tantundem grata reponet aqua.

De Atti.

Obiecit mihi Gallicanus Attis,
Quod eſſem fugitantior laboris,
Pigri ſegnitie obrutus veterni.
Atq; ibi illico ſalſus ille, bellus
Locuturus in aurium receſſu
Halauit ſceleratam eam Mephitim,
Quam eructat bibuli ſenis barathrum.
Hic ille, ille ego, ſegnis, & pigellus,
Actutum, ocior in pedes, ſagitta.
Dij Attille tibi bene ac benigne
Dent quæcunq; petiueris petenti,
Qui mi ſtercore diluis veternum.

Ad Apollinem.

Aurei plenum meditantis ictum
Arbiter ſincere, paterque Pean
Pectinis, quali premit aura durum
Daunia Fatum.
Seu feras certo metuende telo
Conficis: ſeu te poſitis ſagittis
Suſpicit Delos reducem, tuoque
Pondere gaudet,
Dameæ flexum lepidum Camœnæ
Dum comes luci zephyrus cadenti
Icari ſæuo Cane ſtante campos
Mulcet hiantes.
Lenit alterno ſpatioſa colles
Feruidos greſſu requies: armatum
Taurus abrumpens opus, otioſas
Ruminat herbas.
Prodige effuſam taciturnus vmbram
Legit æquati genius diei.
Errat in campis vacuus ſoluto
Pectore coruus.
Dum mihi ſæui moderator arcus
Hoſtis inuiſæ Veneri quietis
Ingerens flammas, vafer obſoletum
Suſcitat ignem.
Blandaque antiqui memorem furoris
Dictat accentum lyra: nec iocoſis
Abſtinet vocalis amico ab antro
Pulſibus Echo.
Vber arguto ſaliens fluento
Fiſtula arridet: trepidumque puro

Geſtiens riuo fluuius canoras
Temperat vndas.
Muſaque hic mecum læuis obloquentes
Expedit chordas: vitreumque vultum
Verba defoſſis oculis doloſo
Lumine dantem.
Cantat: & claras hilarata flammas
Per leueis ducit numeros, pareſque
Dulcis impellit tremulos vaganti
Pollice neruos.
Grandior ſæuo latium tumultu
Puluerem certet grauiore plectro
Dum ferit forti pede concitatos
Agmine campos.
Me nec inuiſo tumidum cruore
Signa depoſcunt: neque caſtra molles
Euij curas, & amica noctis
Bella canentem.

De tribus lupis.

Tres Agenni ſunt lupi acres: peſtilens eſt vltimus.
Et vorax mirum in modum ille: ſed ſecundus eſt pecus
Primus eſt leo famelicus ſititor ſanguinis.
Ex eis videtur ille, qui ſecundus, optimus.
Sed cauebis, ſi ſapis, ne edas: quia dixeram pecus.
Mortuum nam edet vigens te, vel vigentem mortuus.

Niobe. Certat cum Callimacho.

Ex viua Dij me marmor, de marmore viuam
Praxiteles: tanto plus valet illa manus.

Eadem.

Ne quæras Niobe, quare eſt exanguis imago.
Quod Dij fecerunt, ars imitatur opus.

Ad Maidiuium & Bergium.

Maidiui optime, multum amate Bergi
Bina corcula noſtra, bini ocelli,
Gratias pluuiis ago benignis,
Quæ vos detinuere: ne miſellum
Veſtrum deſereretis hic ſodalem.
Et Midæ ſequeremini culinam.
Quare corcula bina, bini ocelli
Hic prandebitis, hic iocabimur, ne
Midæ forte ſequamini culinam.

De Broteo.

Vxorem non ducebas, te duxerat vxor:
Non illam, illius dum ſequereris opes.
Qui ſequitur, rapitur? qui ducit, ducitur? hoc eſt
Monſtrum hominis decuit non niſi monſtra ſequi.

De eodem.

Qui Venere irata roſtro ſit turpis obunco:
Is ne torum Veneris ſecum habuiſſe poteſt?
Qui latia Venere inuita vult hiſcere Romam:
Quicquam Romani huic vertere in ore poteſt?
Pallade qui Graia infenſa Propylæa minatur:
Eſſe Periclæo huic nectare gutta poteſt?
Os turget: ſtrepit in Latio: fringutit Athenis.
At pius eſt imo pernegat eſſe Deum.

De morte auiculæ Bandelli.

Cur flet auem Bandellus homo? canit ille canoræ:
Et vati vates, & numeris numeros.
Nam ſi quem ex meritis cæleſtia numina curant,
Digna erat in terris viuere ſemper auis.

At ſi inſtant meritis cæleſtia numina: nulla
Digna illam in terris turba videre fuit.
Quod ſi nullam habuit talem ſibi Iuppiter: auſis
Debuit inferior Iuppiter eſſe ſuis.
Quin ſimilem ergo tui quia non habet ille poetam:
In cælum pariter ne rapiare, caue.

De Bandelli amoribus Thuſca lingua decantatis.

Maxime Phœbigenum, cui Thuſco æqualis Homero
Lydia Mæonio nectare vena fluit:
Vnde tibi ætherios immenſi numinis hauſtus
Largus opum pleno pectore ſpirat amor?
Tantus eras vates, tanta eſt Lucretia. An ipſum
Hoc illi dederas? an dedit illa tibi?
Dum cælo imponis, tranſcendes ſidera. Sic te
Dat Dea, tam rari carminis eſſe Deum.

In picturam Iacob dormientis ad ſcalam.

Vera vides immortalis monumenta triumphi,
Tot tibi Martigenas qui pepigere duces.
Hinc terram domitam premit: hinc expugnat Olympũ.
Haud aliter decet hæc ſigna referre Deos.

Ad Diam charactere Catulliano.

Dia flammatæ requies Camœnæ,
Quam ferox ſagittiferis lacertis
Ales huc illuc volitans in ignes
Arciger vrget.

Ibo ego hinc tecum per inhoſpitalis
Syrtium fauces, inimica nautis
Vuidis quæ vorticibus procella
Tunditur Euri.
Duc per immenſum pelagi profundum
Qua lauat ſol emeritas quadrigas
Quod latus ſalſo Heſperius Palæmon
Subluit æſtu.
Duc per incerto loca cæca ſole
Tartari, dirique Acherontis vndam:
Aut vibi præceps Phlegethon auarum
Euomit ignem.
Tu mihi lentas operoſa luces
Incitas, tu lenta facis, proteruo
Obruens noſtrum ſine fine læſum
Frigida pectus.
Mutuo poſtquam dubius receſſu
Spiritus tractum relegens ſupinum
In te abi diri rapido furoris
Percitus œſtro.
Nunc ſequens priſcæ fugitiua vitæ
Cor ſuæ veſtigia, te requirens
Hæret. vt caram ſobolem per alti
Auia Pindi.
Ingemit raptum miſeranda mater
Et nemus prædonem agere, aut ouile
Proditorem accuſat, & immerenti
Perfida prata.
Ipſa vox mœſti ſpeciem doloris
Intimam præfert: quotieſque natum
Inuocat: ſyluæ reduci fateri
Voce latentem.

At virens pulſum lateris tenelli
Illius fulſit torus: vt vagantur
Pulcher illuxit locus, & reductæ
Sepibus vmbræ.
Illa ſi dumos virides lacertos
Audiit motare: micat repente
Auribus fictum metuens metum, & vanam
Anxia ſyluam.

Ad Maidiuium.

Audi Maidiui, quid aliud agenti, malo
Hominum iudicio forte fortuna euenit.
Poſtquam fato Budæus eſt functus ſuo,
Venerunt ad me literæ a Garo meo.
Multa perhumane. amice omnia. tum præter id:
Vt principatum literatorum mihi
Nunc vindicarem, dum ſedes, inquit, vacat.
Pro meo inſtituto paucis reſpondi, Gare
Viuente Budæo, is, qui non primus fuit,
Nec primus, nec ſecundus illo eſt mortuo.

Mulieris idea rara.

Pauca loquens, vacuata ſuperſtitione, pudica
Magna ex parte domi ſedula, rara foris:
Non conuiuia, non ſcenas, nec templa fatigans.
Nec fugiens: nil dans, & nihil accipiens.
Non percontatrix: non vicinæ incita luxu:
Neve memor dotis, neve memor generis.
Attenta imperiis: facile officioſa marito:
Semihilaris, patiens, ſobria, munda, pia.
Non ſuſpiratrix, non fletrix. denique tantum
Ipſa ſibi placeat, ſi placitura viro eſt.

Sunt

Sunt grauia atque operoſa? Nega bona. durius atqui
Maioriſque operæ, quæ volet eſſe mala.

Io. Petrus Vſpertus mihi ægrotanti morbo, amore, & æſtu anni.

Si poſiti celſis in collibus vrimur æſtu
Ventus vbi aßiduo flamine tecta quatit:
Quo te coniiciam torreri Scaliger igne
Et Phœbi, & quo nunc Itala terra calet?
Ah ne te antiquis mulіatum viribus vrat
Acer vterque ignis, acrior ille tamen.
Hinc ætatis onus, morbi hinc incommoda tanti
Me torrent, curas exacuantque meas.
Quo melior quiſque eſt, plures hoc inuida fata
Intendunt laqueos, inſidiaſque parant:
Pelidæ vidit Therſites funera magni.
Hectoreo fratres iuſta tulere rogo:
Proinde caue, & tua quo vita eſt præſtantior omni
Hoc vitæ maior ſit tibi cura tuæ.

Reſponſio.

Si nequit Aeolis pacari flatibus æſtus:
Inq; altis auget collibus aura faces:
Hoc vobis dant fata, quibus licet æthere largo
Cæleſtes propius poſſe videre Deos.
Id miror magis: æterno mea flamma triumpho
Si me plus abſens plus coquit igne ſuo.

Ad eundem Vſpertum xenia ægrotans.

En Vſperte tibi præſentis xenia mortis.

At tu felici ſidere viue diu.
Sic tibi blanda ſuos tua Martia donet ocellos,
Inſigatq; tuis oſcula ſancta labris.
Hæc miſera ingrato committes verba ſepulcro:
Ni prius hic, prius hic mortuus eſſet amans.

Ad Georgium Buchananum.

Felix Georgi lacteæ venæ pater,
Quæ ditat immenſum mare:
Quid barbarorum voce ſquallentem abſona,
Meriſque nugis obſitum,
Inepturientem non ferendis artibus
Audire memet poſtulas?
Plectrumne Phœbo temperante, Marſyas
Tentabit ictum pollicis?
Amabiles Thalia ſi faciat modos:
Garrire pica geſtiet?
Tè natum ad alta Pegaſi cacumina:
Tepente ſuſceptum ſinu
Regina ſacri magna Calliope ſoni
Liquore non noto imbuit.
Deditq; palmam ferre de tot gentibus,
Latina quot colit cohors.
Puris beata voce teſſellis nitor
Perſtringit aures candidas.
Flexuq; ducta vena dulcis aureo
Quam ſuſtulit, iterat ſitim.
O me ſuperbum mole ſublatum noua
Te literatorum Deo.
Deſideratum abeſſe ſe, vt ſcribis, doles,
Quod aliquid eſſe me putes.
Tute ipſe contemplator: in quo cuncta ſunt:
Et vota lenies tua.

De

De Griſaco.

Carnifici, a medico conſumptus tabe Griſacus,
Factus mortis ope eſt albidus, ante niger.
Exclamat vulgus: Se viuo pulchrior. Atqui
Exclamat ſapiens: Pulchrior, & melior.

De Galeno, Pontano, Eraſmo.

Qui nimis arrodit, nimis ipſum ſe anxius vrget,
Hunc neſcire manum tollere de tabula.
Aſt vbi tu cumulas Aſiatica tædia nugis,
Hoc neſcire manum eſt tollere de tabula.

Tumulus Sabot Catelli Bandelli.

Cana fides, modico fueras quæ clauſa Catello,
Cumque fide raro numine iuncta Venus:
Gratiaque & variis artes qui luſibus ambis
Nequitias faciens delicioſus Amor.
Quo nunc ibitis? aut quæ vos noua ſcena recepit?
Poſtquam actus pompa funeris ille iacet?
Parue Sabot, res mira, ac Thuſci cura Maronis:
Et quouis merito cælite digne Deo:
Et tumulum, & lacrymas, quin & pia vota tuliſti,
Et ſineret, ferres carmina digna dolor.
Quantus eras, cum tam grandis nunc pectora vatis
Tam modico tecum marmore tectus habes?

Dedicatio Theocrenes fontis Viueſiani.

Vuidi ſoboles Iouis
Vitrei decus ætheris,

Cuius in gremium pater
Lucis, Oceanus pater
Hauſta viſcera fudit.
Cui prius latebris feræ
Rupis, indomti iugi
Deliteſcere fas fuit,
Fas fluenta nouo noua
Sacra prodere cælo.
Non equi leuis vngula
Bruta te elicuit foras
(Nil niſi Deus hic agit)
Qui creauit, is & vocat
Scaliger Theocrenem.
Surge purus ad obuij
Pura lumina ſolis, vt
Non olens caper, aut ouis
Imbuat ſcatebras tuas
Immerente cruore.
Non meri tibi fundere
Poculum licet: at tu ius
Ipſe totus eris ſacer,
Cum nouas liquida bibes
Vatis aure Camœnas.

Iudicium.

Quod me rogarunt heſterna die viri
Docti & faceti Vſperte, id nunc ſcribam tibi
Quid de Longolio ſentis? inquiunt. egon?
Claudum ſutorem, qui ſemper domi ſedens
Facta reficit: ſed veſti illi nihil ſubeſt.
Quid de Budæo? ferrum hic, & ſilices ſpuit,
Quibus necantur aures audientium.
Eraſmi arena quauis aura tollitur:

Maiore

Maiore ventoque ingruente diſperit.
At quid Doletus tractat? Reſpondi, lutum.
Nam nec calcem, nec arenam vult porcus ſibi.

De catella.

Vnica mirificis pariundis apta catellis
Se maior Melite eſt ex Adamante meo.
Tam paruo ſtudium, tam pene in corpore nullo?
Sic paruo, aut nullo clauditur orbe fides.

De ſuo morbo.

Ergo ego, qui nec fata hominum, nec facta Deorum
Curabam amenti pectore, torua anima:
Qui Diuum bona contempſi, qui ſidera ſpreui:
Qui magni irriſi tela triſulca Iouis,
Plector: & indomito nequicquam obſeſſus ab igni,
Exitij patior pignora certa mei?
Et mihi ſum, vt deſim, & deſum vt poſſim eſſe ſuperſtes?
Omnia num feci, nunc nihil vt fierem?
Spirat adhuc vis fulminea væſana iuuentæ.
Vt vir ſim: ambitio non ſinat eſſe hominem?

De ſua tabe.

Mollia cum in viridi tererem piger otia ripa,
Quæ ſtabili rapidas obiice carpit aquas:
Hei mihi tota ſibi peregrina refulſit imago:
Infremuitq́; intus fractus ab ira animus.
Quãdo? vbi? quiſnã autor? queis me artibus ipſe reliqui?
Qui non ſim? quare vita vocanda mea eſt?

Somnium non fictum, ad Matthæum Bandellum.

Anima cum libera foret ab officiis ſuis,
Quas vulgo functiones ciuiles vocant,
Propter dolorum impedimenta, quæ mihi

Quotidianum interdixere vſum mei,
Reducta in artem principem, ac veram, ſui
Compos, domina, regina, meliores vices
Sibi arrogauit, ſerua exuta compede
Ac ſibi ſeſe inſinuata, mortalis globi,
Aggreditur principia aſſequi, ac verum Deum.
Et iuncta cum cælestibus cohortibus
Vetera recenſet: dehinc contemplatur noua:
Et proſpicit futura conſulta, & cata.
Iccirco nox eſt tertia, quæ futura ab hac
Diſtabat: cum ſum viſus certis ædibus
Superuenire tum inchoatis candido
E marmore. Ibi materia ſimilis plurima
Iacebat. Igitur ego operi accingor nouo.
Imponitur lapis vnus, & item alter, tertio
Additur & quartus: adeoque ad amuſſim omnia.
Sed mirum dictu: cuncta viſa creſcere.
Placet. Laboris tædet, & tempus monet
Domi expectari. ego ædes, ſomnus me deſerit.
Poſtridie eius diei, quæ eſt ſecuta nox
Eundem apparatum marmoreum oſtendit mihi.
Accedo. Video templum, non domum. Magis
Placet. parem operam pono, quam prius. nihil
Minus creſcere cæmenta mirandum in modum.
Cum me laboris inſolentem, & marcidum
Somnus reliquit: nocte vt alia fecerat.
Aſt quæ anteceſſit hunc, in quo ſcribo, diem
Oſtendit montem cælo eductum, & arduum:
Salebris, ſcrupiſque obductum, ac vepris obſitum.
In ſummo lux immenſa: ſedes commoda:
Aquæ ſalientes: herbidi ripis tori.
Ibi ad radices multi ex multis gentibus

Armati,

Armati, inermes, ſaturi, conſumpti inedia,
Senes, puelli: tum ſtatæ ætatis viri.
Obambulare, volitare, aditum quærere:
Optare per pericula, atque incommoda
Cacumen opera quiſque nanciſci ſua.
Ego addere gradum. primum illi irridere me:
Deinde ſtomachari. Ego nihilominus tamen
Mihi ipſe dare animum, & illis verba: neque me in eo
Deſerere articulo occaſionis tam bonæ.
Donec beati tandem compotem loci
Sedes recepit, feſſum, ac lætum. aſt illico
Ceſſit diei ſomnus, & laboribus.
At tu Bandelle, qui cælum prope es meum:
Audis, audiris. (proh Dij, quid tu vis tibi?)
Cui floret ſterilis glacies hiberno gelu:
Diuina afflaris aura, & illo ſpiritu,
Qui mihi te fecit iam poetarum Deum:
Aut ſomnium interpretare: aut ſi quid mali
Subeſt, amico quod graueris ſoluere,
Exora, vt a me hæc auerruncaſſit Deus.

Dedicatio theatreoli naturalis Viueſiani.

Læta frequens ſaxo quæ circunfuſa ſilenti
Sibilat argutis turba canora comis:
Nutanti adnutans denſo ſoror orbe ſorori
Vicinæ amplexus tentat inire ſuæ.
Hic rapidi Syluane Canis molliſſimus horas
Frangere, & his cryptis membra leuare potes.
Et gelido de fonte ſacros haurire liquores:
Grandiaque ancipiti carpere poma manu.
Cætera, quæ faciles promittunt gaudia Nymphæ
Vel cælum hac denſa nube latere queunt.

De Ligure.

Vipera Tartareum Ligurem calcata momordit:
Ipſa & obit: par mors vtraq; vtriq; fuit.

De Sobrino, & Petrono.

Sobrino nihil eſt a me, niſi lora, profectum.
Aſt dono inuito millia multa dedit.
Petrono a meipſo plus meipſo eſt ſæpe tributum:
Qui extremo in caſu mutua pauca negat.
Ruſticus illuſtri differt hoc, candidus atro.
Quid precer vtriq;? hoc: ſit, quod vterq; velit.

De Poetis.

Si hæc eſt conditio miſeræ Solimane Poeſis,
Poſt neglecta ſuos vt iaceat cineres:
Ah ego vos mutas optem ſiluiſſe, Camœnæ:
Morte hac vita illa ſi ſit emenda mihi.
Pauper, & ingratis Clio blanditá valeto.
Si quam alijs vitam comparat, ipſa caret.

De amaſio non ficta.

Conuomuit cyathos patinator amaſius. Aura
Ter, quater infami concrepuere nates.
Somno vincti oculi: vino inteſtina ſoluta
Signarunt caligas fœtidiore nota.
Diffugere omnes. ſic ſic iuuat, ille, fugaſſe.
Aufugite: inq; malam hinc ocius ite crucem.
Et rebibit, quantum vitreum compleuerat orbem.
Sic demonſtrandi eſt circulus, iſte modus.
Di tibi dent, quæcunq; cupis vomitator amaſi.
Rem facies. Nullo ſic perit hora modo.

De fuco.

Magna Gallia plurimis trophæis:

Ingens

Ingens Gallia maximis triumphis:
Felix Gallia voce multilingui:
Immenſis opibus, ſinu beato:
Diuina ſapientia referta:
Inſignis pietate ſingulari,
Vno perdita proditore fuco eſt.

De Caluo.

Calue bibis vappam, generoſa Chaloſſia vendis.
Hoc bibere eſt alijs, vendere Calue tibi.

Ad Goueanum.

Te licet innumero anteat lectore Toloſa:
Rara etenim, & claris conſpicienda viris:
Auguſtaq; premat Caturcos mole ſenatus,
Cuius ab excelſo numine iura vigent:
Inde tamen potiora tuæ ad miracula linguæ,
Inq; loco veteris fratris habendus adit
Syluius extremæ non vltima cura ſenectæ,
Quo indocto patrem viuere poſſe neges.
Pignore non opus hoc fuerat: ſed pignus habes, ſeu
Cordis habes animam, ſeu cor habes animæ.

Epitaphium grammatici Mauri.

Barbarie miſerum Latium qui conſpuit atra:
Dedidicit pure quo duce Roma loqui:
Ridicula pueris cathedra, ſcuticaq; relicta,
Nunc docet informem barbara verba canem.

De Baræno monacho.

Si quis peior eo eſſe poteſt, quod peſſimum habetur
Peior tanto bis, terq; Baranus erit.
Nec quicquam eſſe poteſt peius peiore Barano,
Non ſi ſe attentet vincere velle ſimul.

Ipſe, vt ſe vincat vitiis? quin poſſe Baranum
Vincere ſic nuſquam vis potis vlla hominis.
Nulla hominis vis, nulla poli, vis nulla Deorum.
Non ſi ter tanto numina plura forent.
Si qua illum fecit, tum in eo natura quieuit,
Si non naturam fecit & ipſe ſuam.

Ad Venerem.

Alma parens Amorum,
Heſperus quos purpureæ conciliat maritæ:
Tu potes imminentem
E polo in ſyluas gelidam ducere Noctilucam.
Nec minus inquieto
Peruium ponti fremitum ſternere rite amanti.
Te duce coniugatas.
Ebriis thyrſo increpitat frondibus impedito
Lyncas amatus Euan.
Tum decus veris Zephyros floriparis ab antris
In gremium Cybeles
Euocas, poſtquam teneri cura momordit Atys.
Frigida reſtituto
Iam vacant anno nemora, & canities receſſit.
Flumina laxiore
Profluunt curſu, & ſolitas iam didicere ripas.
O numeris iocoſos
Mollibus conſperge ſales, & Latium decorem.
Tædia dum ſoluta
Voce declino, & ſtrepitum ſolicitoſque vultus
Aeolioque mecum
Docta vocales animat pollice Dia chordas.

Epicurus.

Lude, bibe, obgræcare, piger. Quid ſcire futurum?

Quid

Quid mens ſolicito feſſa labore ruit?
Vt potes,& potes,& edas. mortalia ſenti.
Viuere nanque & non viuere, prorſus idem.
Hæc vitæ ſumma eſt. Momentis vteris. At te
Mortuo habent alij omnia, tuque nihil.

Dedicatio quercus Viueſianæ.

Cui cælum, cui terra parens, terræque parentis
Parent fœcundo viſcera plena ſinu:
Hæc tibi pro veteri vitæ mortalis honore,
Et quod ſeruato fert ſibi ciue decus:
Qui das, qui ſeruas vitam bone Iuppiter idem,
Et vitæ,& mortis munera quercus obit.

De Marano.

Iudæus Supa eſt, ſed ſe negat eſſe Maranum.
Signa tibi dicam: cætera mando Deis.
Cuius pars Moſi data ſit, pars altera Chriſto.
Sed cuius Moſes Chriſtum habitare vetet.
Cor teneat Mahumet: ſimulent tria verbula Chriſtum.
Poſtquam ſigna dedi: cætera mando tibi.

De Secundo.

Culina, myrotheca, proſtitutrina
Sunt res Secundi ſceptra, regna, regia.
Quid mi horrida, inquit, ille cum meditrina?
Valenti ab oculis ventre, lumbis, cruribus.
Valeo hercle, nec opus eſt mihi his quicquam.
Quomodo vales Marane, ſi nihil vales?

Hyporchema omnium poematium operoſiſſimum Baccho, Sileno, Pani, Gratiis, Cupidini, Cybelæ, Veneri, Heræ, Nemeſi.

Bene citus ego pede celere magis ago numeros:
Abeoque Venere duce ſuper alia loca volans.
Me humero Amor ibi gerit: obit inibi nitida Charis.
Age fretigena Dea, Deus age puer, vbi feror?
Prius agilis anima mea, modo pauitat: alias
Cata refugere voluit: adeo ſtupida metuit.
Sine mihi, quæ habeo vetera: noua nihil ego moror.
Dubia mala nimis auidus oculus opera bibit.
Video quid? an adit ea iuga ſatyrica fera vis?
Tenuia folia, thyaſitega, facifera quatit.
Vetulus humiliter alibi ſedet homulus aſino.
Stata creperipeda ciet alia tripudia cohors.
Furor, odia mera, calida, tumida, rapida fuga.
Laticis hic opicus onere madidus. At at etiam
Grauia gladia gemina. abi, abi alio age tua flagra.
Colubrigerula Furia. Capita rotat. vbi vlulat.
Maria Zephyrifrena ſonus etiam & etiam acuit.
Viduum operit abolet oculitega tenebra polum.
Capra, lepus, equus, ouis, aquila, leo, lupus, aries.
Latibulicola pecora frutice latera ſinuant.
Strepit ibi caua ſpecula, viridia nemora fremunt.
Sacra nequeo ſat abolita repetere loca pedum:
Facilis vbi memoria ſtatuit initia animi.
Memoria tremula, fluida: beneficia pereunt,
Vacua rota velut. Ea paribus habita. radiis
Spatia premit alia, & alia, ſinibus vbi agitur.

Ruit

Ruit ita cor alacre,validaq; nouaq; rabies.
Quis erit ad ea bonus,& ad ea quis erit habilis?
Ades hedera nemoriuaga,pete,rape, quate,trahe.
Reſiliat age crepitus,aderit ibi latrox minax,
Specua ſopor vbi liquidus animi hebetat obiens.
Quid ero?gelida mora negat hilarius ea dare.
Vtinam habeam aliquid,inopia quo abeat alio abhinc.
Labor inerit in oneribus:onera grauia igitur erunt.
Ita honor adigit ea facere,quibus anima ſapit.
Fatuus hiat honor,onus vbi placida bona premit,
Celebris habitat apud olida pecua ſtoliditas,
Facilior vt opera dabitur ab homine nihili.
Trahere iubet animus auidus in apicibus iter,
Vocat aliud opus in agibilibus opere frui.
Ea blatero,ſibi ita loquitur,vt inhiat opibus.
Date,dabitur.habe,habeo.fero,fer. vt ago, ita tu agas.
Minima religio cit opiuora capita populi:
Vitrea Venus, & Amor here,Hera bona,Nemeſis.
Pelagidome Nomie,Barybronie,femorigena.
Pater Euie,Cybela Phrygia domina,date locum.
Rapior.Animula miſerula properiter abiit.

In Bacchum Galliambus.

Teneræ patrem quietis,genitore Ioue ſatum,
Iubet alta mens Cybeles tereti pede canere:
Sacra iuncta quos ouantes ſimul abdita decorant.
Age Thyrſiger,Bicornis, Dionyſe,Bigenite,
Eleleu,Euœ Bimater,Semeleſemorigena,
Animi mei tumentis furiata loca ſubi.
Laticis Deæ potentes,virides hyalicubæ,
Vaga Nais amniculitrix,ſoror & pelagidoma,
Rigidoque tecta quercus pigra cortice Hamadryas:

Simul Euas Hippa pictis redimita nebridibus,
Refer has preces alumno: paret ara propitium.
Phrygios relinque campos Dea: Tamolus initio
Vbi vagienti opteria tinnula dederat.
Ioue patre digna proles, Baryctyperibromie,
Reparator alme feſſi venerabilis animi,
Quid erit prius canenti, quid erit poſterius?
An vt artibus doloſis ſoror aeria Iouis
Semele necem ſuaſit, rata pignora memorans,
Rata fulgurantis ignitona pignora talami?
Furibunda flamma plenum cineri dedit vterum:
Nihil illa læſit alto ſacra membra Ioue ſati.
Famulatur ignis igni, coma fulminea tuæ:
Noua flamma iuncta flammæ duplicata tibi furit:
Tibi ſpirat hiſce puris tonitruſona numeris.
An vt inde ſemicretum aſſuerit ſibi femori
Pater arbiter ſereni, pluuiæque dator aquæ:
Quoad integrum Deo ſera dies daret habitum.
Viden' hinc choros Euantum: viden' agmina propera?
Sacra tecta fronde, plexis ſacra condita caneis?
Viget hinc tenellus infans: puerumque video mox.
Barymeni, Baſſareu, Euie, Gegeneophone,
Age ſolue viperini fera cingula catuli:
Et eo recinge flagrum: face verbera tumeant.
Date, dura terra, nubes: date vos nemora locum.
Mora nulla, nec quieti modus vllus. adorere,
Quate, pelle, cade, Penthei memor, & memor Acati,
Sola quo ſecante ponti latro dux Lydius erat.
Modo ſalſa adunci roſtro vada corpore varians.
Supere, Infere, omnia vnus, Lye, Lyſie, Nomie.
Nihil eſt tibi quod obſtat: nihil eſt tibi quod obeſt:
Coluberve dirus æſtu, Libycæve iubaleæ,

Rigi-

Rigiduſve montis aſpri, nemorumve ferus apex.
Fluuiuſve curuicurſor, Thetis aut reciprocipes,
Notus aut periculoſus, Boreaſve maritimus,
Zephyruſve dona veris genitabilia ciens.
Tua lege ſenſit acri iuga decolor Oriens:
Tua prima Dithyrambi nota, clamor Io, io:
Tua prima ſunt triumphi noua ſtemmata titulis:
Acies tuis vt armis truculenta, gigas obiit:
Rabies reflexit in ſeipſa bipennifera cadens.
Canimus, tot atque tantos domitare ſacrilegos:
Male pœnitere Mineidas artis & operæ:
Temerarios tumultus vbi ſancta celebritas
Simul hauſit: & ſimul tum fuit vlta facinora.
Peregrine, Semitalis, Myrionyme, Xenie,
Hyperemeroclophypne, Ploinerterobathypne,
Geminuſque, & vnus idem: varius, ſimilis item:
Nomius, Thyonieus, Nyctilieus, Oreodromus:
Tua lympha pura fontis: tua munera laticis
Salientis e rotundis ſinubus grauis acini.
Tibi prima mella pingues dederunt liquida faui.
Neque ſoli aratra iactat ſibi ſulciſeca Ceres:
Neque Veſta mater auctos ſibi montipera lares:
Neque iura ſancta ſummo Themis ardua ſolio.
Neque ſceptra Iuppiter vindicat aurea ſine te.
Animantibus repletur tibi terra: tibi mare.
Comes eſt recens Iuuentas ſtata, neſcia tenebræ,
Bona ſempiterna vita vegetantia cumulans.
Duce te ſuper ſupremi ferimur ſpatia poli:
Fruimurque Cælitum vi, ferimurque dape Deum.
Sine te Deus fatigat temere pius Helicon:
Temere impedita languet pigra vena, cita prius.
Mihi Tauriformis Euan, mihi Merotrophe veni.

Modo lenta ſiſte veſtigia munere ferulæ:
Modo ſuſtine, profanus fera pectora feriens.
Genitus bis ex eodem, ſemel ante ſatus eras.
Pater, obſtetrix, & idem fuit ille, pia parens.
Toties ſatus, biformis, modo fœmina, modo vir:
Temeſa idem, Iacchus idem: dubius, neque dubius.
Igitur ſi Eleuſin aris Cerealibus agitas:
Erycina ſiue Cypro Cytherea Venus alit:
Vel amas Oſiris vndas colocaſiopatulas:
Tibi temporum reponunt variante pede vices:
Saturas hiems quietes, aliæque viridia
Modo ſerta flore picto, modo fructibus obita.
Comes vda cymbaliſque, crotaliſque ſit Hecate
Hera, mutuata puri tua lumina radij,
Vlulata noctilucis per inania triuijs.
Facies triplex in vna, triplici vnica facie.
Ades o Nyſæe, ades Carpine, Botrypyrigenes,
Fremie, Agriota, Leneie, Manice, Hymenie,
Opulentitatis altor Genius triticiferæ:
Tibi ſpica ventilatis aceroſa reliquijs
Opera tua, atque vanni officio liquida nitet.
Dator alme Bacche pacis, dator alme remedij:
Iuga ſiqua ſeruitutis mala blanditia parat.
Metus ipſe tu Deorum, neque lætitia minor:
Prout explicata cordis cita ſeminia ſipas
Tua ſiqua vis ligarit: tua ſoluerit eadem,
Reliquum, quod eſt in orbe hoc nihil eſt ad ea labor,
Cryphomiſta, Die, Licnita, Sabazie, Chthonie,
Abige incubantis immania tædia ſenij,
Referens retro fugacem ambroſiæ latice diem.
Subitus ſed vnde ni corda furor trepida quatit?
Feror, auferor, fatigor: vacua in ſpecua rapit.

Comi-

Comitatus iſte, quiſnam? quis ad hoc iter adigit?
Thyas hinc, & hinc Edonis trieterias vlulat:
Vbi tibias Mimallon bifores meribibula,
Vbi rapta mugienti ſua funera vitulo
Trem̄ibomboraucus inflat duo cornua capripes.
Rubicunda bucca turget: rubidus tumet oculus.
Nigra flexicrus corymbi comat orbibus hedera.
Manus inquieta thyrſum colubrigerula rotat.
Latitantium ferarum populans domicilia.
Fremit orba ſolitudo, nemora auia reboant.
Sed vbi leuem relinquo Salium capriſeniorem,
Calamicinem Lupercum, ſubidum, choretiſequam,
Sibi Pana flantem acutis noua ſibila tubulis.
Sonat ille ſic nouenis ab arundinibus herum.
Thyaſota blande pando reſidens pecore ſenex,
Tityriſca vis vocat te, tereuſmata titubans,
Crepericrepante criſpans caua tympana digito.
Ita torquemuſta ſpument tibi præla, tibi vehes:
Ita vinolenta Mœnas tremulum regat equitem:
Neque cantari fideles ſitis attenuet opes:
Sed onuſtior perennis fluat agmine ſcatebra:
Adhibe me alumni ad almi ſacra myſtica ſocium:
Mala cuius Ata fruſtra cupit eſſe familiæ,
Stygis Ata facta dira famula obruta ſcelere.
Hagne, Liber, Orgiaſtes, Nooorme, Vitulifrons,
Holodeſme, Braſmocrator, Pericionie vigor,
Aperi parata ſolis mihi crypta loca piis,
Procul artibus profani popularis humilibus.

De Calano.

Omnia quæ ſcripſit, furatum ait eſſe Calanus
Fabritium. de ſe nil dare poſſe putat.

Aio ego, quæ ſcripſit nil furatum eſſe Calanum:
Nec furari aliis, nec valet ipſe ſibi.

De Arlo Iudice.

Qui furem laqueo ſimilem ſibi liberat Arlus,
Is ſibi ſeruauit, quem meruit, laqueum.

De Baryæno Monacho.

Hic domita oſſa pius Bariæni ſunt ſita flammis.
Tetrum non potuit diluere vnda nefas.
Omnia dente canis roſit. ſolus Deus extra eſt.
Cur? quoniam nullum non erat ille Deum.

De eodem.

Fit niger ex phæo Baryænus transfuga funis
Nequam homo non potuit chordiger eſſe bonus.
Nunc factus niger haud valuit mutare colorem.
Sic igitur manſit teter, & ater homo.

De eodem.

E lanio inter grunnituſque boumque cruores
Natus, ſit bonus hic: ſi bonus eſſe poteſt.
Si duo (vt Auſonius cecinit) iuuiſſe venena
Poſſunt: bis monachus ſic bonus eſſe poteſt.
Quem puerum, iuuenemque, ſenemque aluere popinæ:
Quem Gangrænarum fœtida proſtibula:
Qui mundum, atque Deum lacerauit vocibus atris:
Si bonus eſt, bonus & Cerberus eſſe poteſt.

De Doleti poeſi.

Quiſquis Doletum laudat, vt poetam,
Laudat Doletum, non vt eſt poeta.
Non eſt idem poeta, quod Doletus.
Nihil, Doletum præter, eſt Doletus.
Quiſquis Doletum laudat, vt poetam

Nec

Nec laudat is poeta, nec Doletum.

De Baræni maledicentia.

Colore tincta noctis
Liuidaque rabie
Legens ferus Baranus
Carmina, inquit: Agedum
An hæc meæ officinæ?
Me quid ergo male habent?

Idem Argumentum.

Ignea cum legeret numeris mea carmina duris,
Et rabie infami tetra Baranus, ait:
Si non ſunt mea: cur rabies inſignis aperta eſt?
Sin mea: me rabies, quæ necat iſta, mea eſt?

De Picato, & Ipnio. Parodia.

Pulchre conuenit hiſpidis moloſſis
Ipnio rabidoque, Pitioque.
Ambo in ordine inerudití eodem,
Ambo carnifices periculoſi.
Vter pernicioſiorne? vterque.
Ille eſt peſtis acerba veritatis,
Hic fomes, pater, autor, educator
Morborum omnium, & ægritudinum omnium.
Pulchre conuenit inuidis moloſſis.

De tutore.

Eſt cum pupilla deprenſus virgine tutor:
Quod fuit, hoc aucto nomine tutor erit.

De Altiſiodorenſibus.

Vinum Altiſiodorenſi potare meracum
Vni pene licet. Cui tam procul abdidit vni
A venis Bacchi venas Neptunus aquarum.

Diuæ Ianinæ Plotiaſcæ tumulus.

Qui fecit, hoc vt marmor ore ficto
Fictaque voce ferret has fletus notas:
Si poſſet, ipſe magnus ore vero
Fletus ſuos, tum mortui laudes dare:
Feciſſet hæc, vt fecit illud. Atqui
Vel ille, vel quis orbis id ſatis queat?
Aſt tantum abeſt, vt poſſit hoc parare,
Vt ora mutum marmor ipſa facta ſint.

Auſonij.

Armatam vidit Venerem Lacædemone Pallas. &c.

Reſponſio.

Imbelli imbellis placuiſti, & inermis inermi.
Quid mirum, ſimili ſi fauet ille ſibi?
Sunt onus, haud honor hæc. ſumptis es nudior armis.
Nudam eſſe, & tua ſunt arma, valere nihil.

De Amanio ſtupido.

Qui ſtuporem integritatem interpretabar Arcadis,
Pene factus Arcas ipſe rudo rudia carmina.

De ſuo tædio.

Barbaris modo qui feris memet angere diſco,
Hinc vbi noua ſiderum deuolutio ſoluet,
Subuehar pius ad pij ſancta culmina cæli.
Quem locum patriæ Deus ſceptra iure parauit.
Hinc procul rabie fori flammeiſque Megaris
Et me ei dabit hoſpitem, nec me ei dabit hoſtem.

De ſua abſtinentia.

Sic vinum celebro, veluti vim Martis Homerus,
Talpa diem, Cicero carmina, Caluus aquam.

Doletus

Doletus iactabat ſe habere Ciceronis animam.

Antoni comites, tuque o Catilina Cethegi,
Et Clodi cineres, & maleſana cohors:
Exilio ac cædi Ciceronis parcite. peius
Diſperit: illam animam quando Doletus habet.

De eiuſdem arrogantia.

Non potuit dulci e Ciceronis extuiſſe vino
Aliud acetum, quam quod expuit Doletus.

De eiuſdem væſania.

Qui Ciceronis habet mentemque animamque Dolete:
Mentemque, atque animam non habet ille ſuam.

De Caluo.

Infelix, calamus, manuſque pura,
Infelix, miſerabilis papyrus:
Quæ monſtri oblita perditi cruore
Ah culpa ſine ſic fuiſtis acta
Fatali miſeræ neceſſitate,
Monſtri interlita perditi cruore
Ah culpa ſine funditus periſtis.

De quodam.

Cum inuitus nequam diſcendis legibus horas
Perderet irriſis legibus hoſtis atrox:
Quod reliquum fuerat, leno, latro, carcere, vinclis,
Supplicio, didicit qualia vera forent.

De Baſiis Io. Secundi Hagienſis.

Mollia tam blando ſpirant quæ murmure: quæ tam
Dulcia nectareo baſia picta ſono:
Sidereæ Veneris puto deſluxiſſe labellis.
Tam lepida ex alio non potuere choro.
Cætera mellito languent defecta veneno:

Nec decus eximiæ ſuſtinuere notæ.
Ergone diuina hæc Veneris, plebeia mariti?
Tam diuerſa vno ſic coiere iugo?

Vt muliere importuna.

Mulier eſt morbus naturalis eo modo,
Quo etiam ſenectus, qua carere non potes,
Haud morte præuertendo, quos damnas, dies.
Ergo neceſſe, vt viuas tu. ſenem mori.
Vt ſpecies viuat, perpeti domi crucem.

De fonte Io. Brinonis, cuius aqua lapideſcit.

Vnde nouo teretes concreti cortice rores,
Lubricaque incurſus turbine gutta ſtupet?
An tecum natura ſuas communicat aras
Nec ſeruire ſibi tota elementa iubet?
Militat ergo tibi varians momenta, fugaces
Iura ſciens tellus in ſua cogit aquas.
An potius raris numeris, concentibus altis
Murmura victa tuis marmora. facta ſilent?

De Lutetia.

Quo fermenteſcens ſuperare Lutetia muros
Ipſa ſuos? nulla ſe capit aucta loco.
Illius in tractu (curtiſſima cætera nox eſt)
Feſſo metitur ſol piger axe diem.
Quo te vrges, ibi te inuenies: vel ſiſte: vel opta
Orbem alium. non quit hic ſatis eſſe tibi.

Hiemalis flos ad Natalem.

Cur tua non metuit glaciales flammula Cauros?
Atque gelu inuito ſurgere iuſſa viget?
Induit æthereus genitali effuſus Olympo
Occulta vitæ ſemina luce dies?

An

An potius qui te multa cum laude coronat
Muſarum explicuit frondis honore color?
Sola vt ignaua florent tua pectora turba:
Sic hieme in media floreat iſta tibi.

Caſtigatio.

Sæpe videns fucata ſuas Thaumantia rugas
Perfida ſæpe videns pectora, ſæpe manus,
Et faciem informem naturæ lege ſolutam,
Atq; animo dignum pectus inane cauo,
Haud mirum ſi ingrata fui: Nam perditus, inquit,
Hoc merito mendax plectitur ille ſuo.

De Noſtradamo.

Cur Noſtradamus ſe eſſe ait prophetam?
Quia dicit ortum a Beniamin prophetis.
Quod ſi Mahomet, qui fuit propheta
Bis Noſtradamus ſic erit propheta.

De textis ſericis Vitelliæ.

Linea compoſitis vbi nexibus æquora pingunt
Frondea diuina tot monumenta manu,
An tibi laurigera meditantur ſtirpe coronam?
Palladia an glaucis turget oliua comis?
Tortilis an varios imitatur pampinus orbes
An trepidum an fractum tortilis ambit helix?
An potius raris ſimul intertexta figuris
Lina pererratas explicuere vias.
Aemula Niliacis alia arte futura papyris
Vt raros pariant candida verba modos.
Serica ſic calamo, cedent ſic aurea, fient
Imo tuis potius aurea cuncta notis.

De Margarita Vitellia.

Deliciæ Phœbi Libethrides, o tamen vna,

Non niſi quæ ſancti nomen amoris habes,
Non Veneri commiſſa Erato, ſed pura, ſed illa
Quale decus decoris Pallas inermis habet,
Imple animo vacuis errantia verba figuris.
Vix totam poteris dicere tota Deam.
Quod ſi non poteris: ſeſe tum ſuggeret ipſa.
Lumine plena ſuo ſufficit vna frui.
Teque colam rarum diuina Vitellia numen,
Quo nullum aſtrigero purius orbe micat.
Nec tamen his te, Diua, canam: te cuncta minora.
Sed dicam, de te dicere poſſe nihil.

In Bibinum.

Cum ſupra captumque tuum, mollemque laborem
Enumero dextræ fortia facta meæ.
Quæ facere haud valeas, ea nec mihi facta putaſti:
Nec credis data, quæ te dare poſſe negas.
Hæc animi veniunt praui de mente maligna.
Vritur ancipiti mens ſtupefacta fide.
Quare iſtud nec ego ipſe tuum non credere credo.
Credo etiam, te non credere poſſe tibi.

In Strumam.

Par eadem ratio, par cauſſa reciproca rerum:
Vt qui vina bibit, ſic quoque vina vomat.
Nunc leges, cauſſasque nouas natura profudit.
Struma bibit vinum, carmina fœda vomit.
Quod ſi non factum eſt, vt carmina fœda vorarit,
Mirandum cur non carmina fœda cacat.

Ad nullum.

Omnes Dij male ſi mihi negarunt,
Quæ donant bona peſſimis benigne:

Et

Et tu vnus bona tot mihi dediſti:
Vnus inſtar es omnium Deorum.

Ad amicum, qui ſibi miſit acetarium media hieme.

Aſpice quam rapido furit implacabilis æſtu
Phœbus, vt Herculei terga leonis habet.
Atque minas toruis fluuiis effecit inanes
Segnis & exangui conticet vnda vado.
Ipſe tamen viridi reparabilis hortus amictu,
Ecce fauet menſis magne poeta tuis.
Vt mihi quanta tuæ ſplendet facundia linguæ,
Tanta meis ſulcis vena perennis eat.

De Salacone, qui ſibi antrum fecerat.

Auerſas Salaco quærens a luce latebras,
Oſtendit tenebris qualia vota facit.
Atri, impuri animi eſt, oblatam prodere lucem:
Præſentem abſenti perdere nocte diem.

Idem.

Quì captat latebras auerſas ſole, pudicus
Puruſve, aut tandem vir bonus eſſe poteſt?
Qui fugit a cæli tecto. male dignus habetur,
Qui terram tegat, aut quem bene terra tegat.

De Apoſtata.

Ridiculum abiecit damnata ad clauſtra cucullum,
Dum non vult mundo mortuus eſſe Lycon.
Sed tenuit mores obſcœnaque facta cuculli:
Sic nunc eſt mundo mortuus, atque Deo.

Ad Boetianum Senatorem Burdeg.

Salue magne Boetiane, quod te

Iampridem per epiſtolam pudenter
Vt mi ſemimarem tuum polito
Pictum carmine mitteres, rogaui:
Tum quod pollicitus mi item fuiſſes
Clarum ſponte tua benignus antrum:
Haud factum doleo: oppidoque miror,
Qui ſic exciderim tibi, tuorum
Mirator bene candidus laborum
Dices: non meruiſſe me. ſed iſthuc
Si ſpectes: tua ſcripta digna cunctis
Orbis auribus, a quibus legentur.

De Bambalione.

Bambalio loquitur, regiſq; negotia curat:
Verum quod loquitur, prendere nemo poteſt.
Dicebant priſci (medium ſecat) iſte ſed harpax
Extremum & medium, principiumq; ſecat.

Ad Petrum Natalem, qui ſibi miſit itinerarium librum Bellonij.

Cuius viſenda multa miraris, neque
Tam ſat, quam multum, docta naturæ manus
Si, quas in varia mundi diſiecit loca,
In vnum conieciſſet immenſas opes:
Atq; vt votis obiecit, ſic oculis quoque
Subiecta contuliſſet: tum ſi quis ſibi
Ad cognoſcendas defuiſſet: marcidæ
Ignauiæ eum accuſaret opportunitas.
Id quod etiamnum fit, cum quis quod præ ſe habet,
Neſcit: quodque eſt magis pudendum: ſi ipſe ſe
Ignorat, quem præſentem & haurit, & videt.
Igitur quum diſſiparit natura omnia
Longe lateque, & multis diſſecat modis:

Eſt

Eſt multa dignus commendatione, qui
Diu multo labore perfunctus modum
Noſtræ expectationi ſtatuit, ac ſpei,
Confertis commentariis, puro ſtilo,
Compendioſa mole, ſincera fide,
Velut fecit Bellonius: qui, dum ſuæ
Vitæ, ſuiſque commodis tua commoda
Meaque anteponit, Genium defraudans ſuum,
Haud parcens ſumptui, haud metuens periculi
Euerrit maria, effodit radices Syras,
Arabiæ monſtra pinxit, & rerum nouas
Effigies nobis, veteres quæ fuerant, facit.
Dignus, cui magnam debeamus gratiam.
Vt ille dignus, tanta qui nobis dedit:
Ita dignus es Natalis: cui bona fide
Tantundem debeatur apponi: mihi
Qui percupienti, nec reperienti vſpiam
Feciſti, vt nunc potirer. Quare quicquid eſt
Quod ex præſenti lectione redierit
Tum commoditatis, tum voluptatis, tibi
Acceptum refero: ſed ita, vti palam profitear
Tuo beneficio, ac liberalitate me
Adiutum, atque auctum, nec minus memorem tui
In hoc theatro rerum naturæ fore.

Boetiani Iambus filius Androgyni Auratini.

Non mirum Androgyni productum e ſemine fœtum
Vtraq; commodius ſemina iuncta vigent.
Sed mirũ e neutro (neutrũ eſt hoc, quicquid vtrũq; eſt)
Tam fortem atque acrem proſiluiſſe virum.

Ad Pedricum Ocalez Aragonium.

Quidnam Euri pluuioſa feri momenta querentem.
Atq; ab inequali putria prata Noto,
Inuitus ſterilis me ad ſcrupea terga ruinæ,
Qua fugit exuſtos ſiccus Hiberus agros?
Huc, vbi pro nitido languet rugoſus Iacchus,
Lurida liuenti pendet oliua coma.
Sol non æquus opes Cereris populatur inanes.
Spes fugat eluſæ ſpem labefacta manus.
Spes homini quæ ſola Deum promittit, & audet
Præſentem canere, his defuit vna locis.
Pro ſtipula tenuis vix ah tegit vmbra cicadam:
Et metit infamem villica toſta famem.
Tanti odium haud pluuiæ eſt, vt vitam odiſſe velimus.
Vitane carnifici eſt viuere velle cruci?
Deucalionæo ſoluatur ſidere cælum:
Vnaq; ſit facies æquoris orbis iners:
Non veniam: precium eſt Caurorum iniuria. Sed tu,
Si potes in ſaxo viuere, viue tibi.

Inexhauſtus amor.

Si ex decore iſtius, luce ac ſplendore veneni
Quod placidus toto nectare miſcet amor,
Pendet amor meus: & blandum immortale venenum
Non valet in ſumma creſcere mole vigens,
Cur mihi turget? & immenſa me mole fatigans
Ignis inexhauſto flumine creſcit amor?
An quæ fine carent, nec poſſunt creſcere in ipſis,
In nobis creſcunt cognitione ſui?

Scripſit hæc pro poetis Gallicanis.

Soboles ſuperbi viſcerum Pyrænei

Vaſco-

Vaſconici Garumna regnator ſoli,
Toruos minaci fronte proruens fluctus
Huc, qua Britannis Nereus coris gemit:
Vrge ſupinæ vtrunque carcerem ripæ
Laxans furores impotentis æquoris:
Liquentem habenas cærulas quadrigarum
Ad flaua torque Santonum maris vada,
Radensque litus Aremoricæ plagæ
Te te infer euolutus, acer, incitus:
Vbi micantis clarus in ſinu cæli
Franci renidet ſudus ardor ætheris.
Tua vena larga eſt: largiore ſed vena
Ibi videbis fulgurantis, igneæ
Cohortis eminentium poetarum
Inuſitata mole numen arduum
Ferire nubes: vltimos penetrare
Cæli receſſus: ducere inde ad nos Deos.
Vbi adminiſtra Pegaſi miniſtratrix
Apollinis cohorte ſtipatur cohors,
Iodellus, & Ronſardus: & quis eſt ille
Ferens coronas alacer ambobus globus?
O mira ſæcla: quæ ſupra fidem rerum
Fando auiam potentiam æquaſtis Dei.
Cauſſas vt excuſationis excuſet,
Quicunque Phœbi ſorte contentus breui
Sedit veterno preſſus vſque ad hoc tempus,
Effœta dicens fata, naturæ vices.
Non eſt, quod aiunt: circularibus nodis
Seſe ſubire tempus: & redire, quod
Abiuit olim. vt hora flexipes nobis
Rurſus reducat, quicquid abſtulit boni.
Nunquam fuit, quod extat inter immenſum

Rerum volumen: caſta quas laurus ſua
Opacat vmbra. Nec futura ſunt rurſum,
Quæ nunc vibrato vertice excedunt polos.
Nec ſtare poſſunt. Aſt vbi ſemel fiet,
Vt ignis hic extinctus euadat cinis:
Non amplius videbis alta ſublimis
Aeternitatis ſacra ſede perpeti
Fomenta famæ ventilare. Nec vatum
Ventura turba vacua complebit loca:
Quæ nunc beatus occupare contendit,
Contendit, occupauit, ac tenet chorus:
Tam clarus iſta luce, quam pius leni
Amoris aura, læta quæ fouet bonos.
Quos inter aucto ſidere, acer, elatus
Si dignum eo fauore Paſcalis facit.
Ergo implicatus litis improbæ vinclis
Iubente Phœbo, ſuccinentibus ſuis,
Inauguratorum ordinem Senatorum
Agnouit, vt ſolebat, & iuſtum, & pium.
Saluete fontes, verticeſque Parnaſſi:
Potiuſque montis vuidi rores ſacri,
Quos fudit Aether ſummus: & quibus fuſis
Vatum tumebunt ſucculenta pectora.
Nempe abſque vobis ſicca turba, ſtrigoſa
Inane murmur, arida infamem ſiti
Sonum ciebit rauca. Nec dabit vocem
Vox ipſa: nec tacebit id ſilentium.
O mundi ocelle, o lucis arbiter Titan,
Repagulis iam diſſitas priſcis tuas
Relinque diſcoloribus vias Indis.
Hinc tibi oriendum eſt. venit hinc nobis Dies.

In clepſydram, quam mihi dono dedit illuſtris Ianus Fregoſus Epiſcop. Aginn.

Quatuor omnigenis diſtinctum vultibus annum
Pulueris hic totidem vaſcula fœta notant.
Vt ruit ille ſuos iterum rediturus in orbes,
Hæc repetunt vacui priſtina iura loci.
Vt fugitiua ſecant bis ſenos tempora menſes.
Hic ſtatuit numero fixa columna pari.
Nonne vides albo ac nigro variata colore
Ferre die noctem, nocte referre diem?
Hæc ſunt Fregoſis antiqua inſignia Diuis.
Non potuit Virtus plenius alta loqui.
Aequare anfractus longe inſuperabilis æui:
Virtute immenſi ſæcla tenere Dei.

Inuito ſibi interruptum colloquium interuentu noctis.

O noctem auguſtam, cui non æquanda diei.
Quæ clauſit tenera luce ſerena diem.
Dum ſermone ſacro cunctantes frangimus horas
Mensq; inhians magni pendet ab ore viri,
Heſpere cum videas tam rari illuſtria Phœbi
Quæ nunquam occiduis lumina merſit aquis.
Auſus es aſtrigeri ſupremo ab limine mundi:
Sole nitente meo tendere noctis iter!

Reſpondet Heſperus.

Heſperus ille ego qui quondam, nunc Lucifer idem
Præuertor ſolis lumina rara tui

Ad P. Natalem.

Si quando te voluntas, aut fatum tuum
Adegerit ad poeticæ famæ ſitim,
Cauere imprimis in animum inducas duo:
Tibi ne placeas, tibi ne diſpliceas nimis.
Illud riſum alijs, tibi parit hoc odium tui.
Qui nil delet, admittit cuncta pro bonis.
Et qui ſe arrodit iniquus, infenſus ſibi
Relinquit ille ſæpe, hic ſubſtituit mala.
Vterq; neſcit tollere de tabula manum.

Paſquinus.

Nunquam ego ſperaui tam peſſima ſæcla futura,
Vt bonus, & pauper eſſet inane pecus,
Mille licet veniat Muſis comitatus Homerus:
Si nihil attuleris ibis Homere foras.
Mille etiam veniat cælis comitatus Ieſus:
Si nihil attulerit, ibit & ipſe foras.

In Alanum.

Ex alijs recitas alienos ſalſe labores:
Dic aliquando aliquid quod ſit, Alane, tuum.

Reſponſio.

Præſtat onus præſtans alieni ferre decoris:
Quam tenue & nullo pondere ferre ſuum.
Si Deus eſt operum facilis, quæ condimus, autor:
Qui meliora canet, debuit illa Deo.
Si non eſt: opus illud erit mihi futile, nec me
Solicitet, ſi me quis meliora canet.

In Monachum.

Qui monachus fuit, & monachus poſt deſiit eſſe,

Hunc

Hunc mala teſtatur vita fuiſſe malum.
Sed quia depoſito patrat mala digna cucullo,
Teſtatur bis ſic eſſe, fuiſſe malum.
Siue malum dicit fugiſſe, fuiſſe fatetur:
Siue bonum: plus hoc dicitur eſſe malus.
Qui monachus fuit, & monachus nunc deſinit eſſe,
Eſt monachus, nec quit deſinere eſſe malus.

In contemptores literarum.

Poſtquam nos rabido furioſa calumnia vultu
Obſidet, & magni neſcia monſtra Dei,
Candidaque antiquæ nec libertatis imago,
Nec ſupereſt ſaltem nomine priſcus honor:
Heu quondam Aoniæ mea numina magna ſorores,
At nunc infami ſordida turba nota,
Accipite has lacrymas veſtræ libamina morti,
Ire modo in tanto ſi qua dolore poteſt.
Mox ego vobiſcum hinc abero, ſolumque iuuabit
Viuere, cum poterit veſtra ruina mori.

Huius vitæ præſentes mores.

Algere, & eſurire, & eſſe vulgus:
Referre grates ora verberanti:
Silere compilantibus dryphactis:
Aut mulcta duplicabitur querenti.
Seruire ſeruis, præterire noſmet.
Quos noſſe vox piaculi iubebat:
Quos noſſe ius potiſſimum docebat:
Hæc tota noſtræ diſciplina vitæ eſt.

Ad Carbonarium.

Es Ramne cruda ſpina literarum.
Ignitus acris flamma literarum.
Extinctus ater carbo literarum.

Inepta non ferenda, non tacenda.
Litura ſuſque deque literarum.

Hos ego verſiculos feci: cur plectitur alter?
Pro nato ſeruus ſic mala verba timet.
Pro nato ſerui ſic quoque terga gemunt.
Pro nato ſeruo verbera ſæua ſonant.
Pro nato ſeruum ſic fuga dura premit.
Sic pariunt aliis verbera dura metum.
Sic pariunt aliis prodita caſtra necem.
Sic pariunt aliis crimina falſa fugam.
Sic pariunt aliis pectora vana dolos.
Sic pariunt aliis verba doloſa cruces.

In Cynidracontem.

Miſta lupo canis eſt ſignata voce Lyciſca:
Seq; cani, atque etiam miſcet hyæna lupo.
Tygris item, vulpeſque cani, parduſque leæna.
Perdicem patitur quæ parit oua domi.
Sic aliis alias ſpecies mutare figuris,
Priſcaque ſe in facies induere ora nouas.
At neque natura, neque carminis ambitus vllus
Ingenij capiant ſemina miſta tui.
Mula, onager, lupus, vrſus, aper, crocodilus, hyæna.
Solus equus non es, nilque leonis habes.
Cruſta hominis rabioſa habeat laruata figura:
Nullum animal, nullum: nil niſi Erynnis eris.
Immo nec illa habeat: tu non illius imago es.
Aſt illa eſt potius oris imago tui.

Ad Corymbos.

Pallentis hederæ filij Corymbi
Vmbræ virentis candidis poetis
Apollinis de vertice, atque Bacchi:

Auratus ad laurum ſuam vocat vos.
Quin tertia adſit: non enim ſatis ſunt
Duæ coronæ triplici poetæ.

In Bibinum.

Si quis Bibinum neſcit, hæc pingit eum tabella.
Mendax, malignus, impudens, proditor, ebrioſus,
Deum negans verbo impius, req; probans negatum.

In eundem.

Si quis iurarit ſe nequam ſcire Bibinum,
Fruſtra iudicio fallitur ipſe ſuo.
Ipſemet hoc ipſum iurarit forte Bibinus.
Credere non ſalua relligione potes.
Impius, inceſtus, fumoſæ Harpyia culinæ.
Sacrorum, & fidei proditor ipſe ſuæ.
Non quit in anguſta tituli tam debilis vmbra
Tam lata ſcelerum conditione frui.

In putidum.

Vides, vt alta fronte naſus ille maſculus
Sui impotens non ſe capit: ringens ſuperbia
Videtur eſſe firmior nouis periculis?
Non eſt: ſed atro ſepio, blennaq; mollior,
Effœminatiorq; fœminina fœmina
Se fallit, vt nos & queat deinde fallere.

In barbariem huius ſæculi.

Si veteres magno vates in honore fuerunt,
Nec nunc ſunt: nunc ſunt ſæcula fœda mea,
Sed ſi illi nullo nec tunc in honore fuerunt,
Nec nunc ſunt: nunc ſunt ſæcula fœda duo.
Quæcunq; aſpectas pleno quod numine ſentis,
Harmoniæ numeris nil niſi Muſa fuit,

Exul ab harmonia, & ſacris concentibus orbis,
Ruſticaque proluuies rus niſi ruris olet.

In Strumam.

In gremio ventis agitatæ natus arenæ,
Mirum ſi inſtabili eſt pectore Struma leuis?
Aeſtibus in gremio feruentis natus arenæ,
Mirum ſi rabido pectore Struma calet?
Vitibus in gremio conſtratæ natus arenæ,
Mirum ſi Bacchi pectore Struma furit?

In Brontium.

Malleolos, cumque his minitatur Brontius ignes,
Et bona ſub fiſci iura parata dari.
Audeat abſtruſum ſi quis nunc dicere verum,
Ergo etiam metuat verus ab igne Deus.
Non tanti fuit alterius defendere regnum.
Tu potes, & ſi vis, te tueare Deus.

In Paſtillum.

Ebrius & mendax ſi debuit eſſe poeta:
Si bene Paſtillus ebrius eſſe poteſt.
Quod ſi mente furens debet bonus eſſe poeta:
Eſſe ita Paſtillus archipoeta poteſt.

De Vitellia.

Si clarum claræ eſt lucis Vitellia lumen,
Clarave lux clari luminis vlla viget:
Quid mirum ex oculis, e caſto pectore flammas
Mittere, quæ poſſint vrere corda virum?
Vrit, at ex illis non ſunt incendia flammis:
Lumine ſed ſimili cuncta vigere facit.

In clepſydram, quam mihi dono dedit Margareta Vitellia.

Immenſum exiguis referunt quæ lapſibus æuum
Tempora, cur concha Cypride clauſa latent?
Temporis an domina eſt obſeſſi immenſa venuſtas,
Quæ dominæ facies, qua ſacra lingua viget?
Tale meum ſplendet fulgens Vitellia ſidus.
Tale æuum ingenio donat habere meo.

De Vitelliæ aduentu.

Armorum in medio, trepidique horrore tumultus
Cur hilarata ſacris vultibus aura nitet?
Cur dira bacchante fameque lueque tremenda
Vitales reparat terra ſalubris opes?
Omnia tuta refert rediens Vitellia ſecum,
Vnica pax vitæ, vitaque ſola meæ.

A D S.

De tetricæ feſſus diro certamine pugnæ
Sedit ad Aonias Mars bibiturus aquas.
Et bibit, & cecinit. placuerunt carmina Muſis.
Inde ferox pugnat Scaliger, inde canit.

Xenia ad Maumontium.

Maumonti decus elegantis æui,
Cuius eſt ſoboles futurus annus:
Nihil cum mihi præter haſce nugas
Muneris foret ad manus, quod iſtis
Saturnalibus expedire poſſem:
Hæc commento aliquo fuere ſalſo
Mihi incommoda ſarcienda tanta.
Hippocrenidos hortus eſt amænus

Plenus floribus vndecunque miris.
Quot ſpirat genitalis aura, feruens
Quot æſtus patitur, quot obſoletæ
Admittunt hiemis graues furores:
Quotquot tempora muſtulenta fundunt.
Quot criſpant madidi gelu Decembres,
Nec flacceſcere triſtibus ſub Auſtris,
Nec timent Aquilonias pruinas.
Ex his perpetuam tibi coronam.
Diuino capiti, ſacer poeta,
Nectes. Hinc tibi ſumpta mira noſtra
Me monſtrante tibi nec inſcienti
Iani limina prima ſtrena pulſat
Nullis cerroliſve, cruſtuliſve,
Nec farctis, neque dulciariis, nec
Saturnalitiis minor ſigillis.
Hoc tam tempore floribus ſiniſtro
Qui flores pote, quotve vbi requiris?
Maumontiique, Vitelliæque ab ore.

Vetus flamma.

O oculi, per quos letalis iere ſagittæ
Fulgura, ſidereis tela vibrata oculis:
O oculi, per quos abiit cor, ibique reliquit
Fulmina, captiuis tela tyranna locis.
Si vos non miſeret (quod nec ſit credere dignum)
Iam reliquum veteris mi nihil eſſe mei:
At veſtras vertiſſe vices, pigeat, naturam,
Quando vnam præter cernitis eſſe nihil.
Atque ſuas damnaſſe vices vos tædeat illam
Cum rapido e vobis flumina ab igne cadant.

De

De ſuo in Cardanum libro.

Quæſiere de amico amici, quid tandem rei
Hominibus doctis liber eſt viſus ille, quem
Cardano de Subtilitate miſimus.
Reſpondit ille verbo vero, ac ſimplici
Vt in aliis hominum iudicia, ita eſſe in meis
Varia, nec vnquam in quoquam conuenientia.
Id equidem item ego noram ante, quam illa ſcriberem.
Et tanquam auditurus admoui manus,
Nec prouocatus potius, quam vltro prouocans.
Quatuor hominum ideas, quibus illa haud ſcripta ſunt.
Primum qui in verbo ſunt, negant ſubſtantiam.
Dein qui dicunt non eſſe ſapientem Deum.
Tum qui ſeipſos aſinos non pluris putant.
Quartum otioſum, atq; voluptatis mancipium:
Si quis ſuper hos, huic ille ſcriptus eſt liber.
Sin nullus eſt: at eſto ſolus is mihi.

In Bibinum.

Heus bone, heus tibi ni caues Bibine
Longe iniuria maxima apparata eſt:
Quid mali meruere vinicidæ?
Tamen conditione parricidæ
Ni duro corio exuaris iſto,
Inſutus moriere pelli equinæ,
Ni contra tueare te eſſe aſellum.

Ithyphallicum de Corano.

Ite carmina flammeis incitata nimbis
Impetu truculenta, quo bilis vrget, acri:
Quo probri pater & Deus prouocat Coranus:
Ne timete ferociam peſtilentis oris:
Neve vulnera ferreis incitata ſannis.

Illico rabies cadet: ſiquis arma monſtret.
Nil fugacius eſt eo, qui cupit timeri.
Iam vides, vt eat metu pallidus virenti?
Iam genua labant. contremit ventilata ceruix,
Carnifexq; ſilens iacet ſiderata lingua.

De ſe.

Hic eſt Scaliger ille, quem ſolebant
Armatæ fugere, & timere turmæ.
At quæ non: cadere atque abire vita:
Hic eſt Scaliger ille, quo timentes
Mortis vulnera corruentis atræ
Solent certius obtinere vitam.
Hic eſt inuidiæ vtriuſque victor.
Qua poſſit lacerari, & illius, quæ
Seipſam lacerare poſſit ipſa.
Vnus omnibus omnia, omnium vnus.

De Panthea.

Panthea luce ſua ſtupido ſublegerat arcum,
Telaque, & vranimas altera tela faces.
Ergo volans Amor igniuomis inſedit ocellis,
Fixit & argutis regna ſuperciliis.
Olim, ait, vno, nunc gemino iaculabor ab arcu
Omnigena & gemina tela, faceſque face.
Ferre nequit, quæ iactat atrox incendia. Quondam
Armis, nunc ſe, illo captus ab igne, caret.

Iambos ſeuit Barænus, iambis petitus eſt.

Sementem infamis faceres cum ſtultus Iambi,
Atque dares læto ſemina praua ſolo:
Vberior trucis euenit tibi meſſis Iambi,
Nutat & in ſtipula pendula ſpica leui.
Et licet ille tuus fuerit carioſus Iambus,

Nunc

Nunc glumus in nitido turgidus orbe micat.
Sic peſtes domat horrendas Fortuna cruenta
Cum ſeges occiſi ſanguine creuit heri.

Poſtquam iuuentus deſes, mancipium otij,
Vt eſt pigitum laboris, atque operæ ſimul
Omiſit facere, laude digna quæ forent:
Item contempſit laudatores, nominis
Boni ſecura, ne videretur ſibi
Deeſſe ad id, quod expetendum ducerent.
Quod ſi illos moneat quis, quæ in rem futura ſunt,
Quæ quum eis facere poſſint ad ſapientiam:
Vocare ea curioſa inſtituunt, ſuæ
Vt ſunt authores, ſic teſtes inertiæ.
Quibus nihil valere ſit ſummum bonum.
Ergo aliud agentes ſeſe prætereunt, neque
Ii propter vitam viuunt: cui ſoli tamen
Studere volunt videri enixe, atque vnice.
Sic magna pars peiores ſimus in dies,
Quoad vltionem fœtor excutiat Dei.

Riſi meipſe: interrogatus, quot mihi
Eſſent anni? reſpondi: vicies quater
Ne habeam impederi ad octo, tantum, aut circiter.
Poſt contemplatus, quod vulgo dici ſolet,
Semiſſem abſumptum in ſomnos, & pene eſſe nil:
Dimidio tum vixiſſe me ſenſi minus.
Porro dum nugæ me ſequuntur, & ſequor
Illas viciſſim: quantum depenſum eſt? abi hinc
Ad morbos mortis apparatus, omnibus
Morbis peiores lites conductas mero
Veneno, infames furtis & falſis dolis.

Metus bellorum, & quolibet large metu
Horribiliora incommoda accepta, & data,
Quid mihi ſit reliqui factum, oſtende: & viceris,
Præſertim cum ij, quos dicam habere, perierint.
Nam retro aſpiciens vnum ne inuenio quidem
Qui mihi imminentem manſuram eſſe ſpondeat
Manſuetum? ah nec venturum, quin non eſſe nunc
Cum non eſt, & cum fuerit, non magis fore.

Si id adeo fatis eſt placitum, tanquam bonum
Me aliis ſuper alia me afflictari malis,
Vt iam miſereri autorem ipſum poſſit mei,
Ara vna reſtat virtus & patientia.
Non illa vecors, eſſe quæ negat malum.
Non illa demens, eſſe quæ clamat bonum.
Sibi perſonata atque hunc faciens fucum ſibi,
Sed quæ eſſe malum, & ſe quouis potiorem putat.

Nouo modo Natura abortiuum genus
Hominum, conceptum ſordidum primordiis
Infamibuſque auſpiciis in lucem editum
Ex aſſe malorum fecit hæredem ſibi,
Fidei committens ea Fortunæ perfidiæ.
Tum ne quid his obmurmuraret ſic, quaſi
Inofficioſum teſtamentum illud foret
Vmbella ſapientiolæ aſperſit ſextulam.
Quod tantum abeſt, vt condiat cætera mala,
Vt hæc miniſtra ſit miniſtrorum caput,
Quo te præſidium ſentias premi malis.
Nam cæterum nouerca quod finxit pecus,
Fecit ſui plenum extra conquirens nihil,
Saturum, pronum, ſupinum iuxta ſe frui

Quan-

Quanquam aliis moriens, ſibi viuens homo
Aliis viuus miſere, miſere moritur ſibi.

Si deputentur hominum ſtudia, quæ ſibi
Conueniunt, quæ non: ſine quæ vero carent:
In animum ſibi facile quiſque inducat ſuum,
Quid eligendum, quid relinquendum ſiet.
Multæ operæ tres ſunt motus, principia tria.
Neceſſitas eſt natura rebus omnibus:
Vtilitas alij eſt alia pro captu ſuo.
In tertio voluptas eſt loco ſita,
Prima vt regina rerum eſt, ita regnat ſibi.
Illex ſecunda, animorum prædo tertia eſt.
Hi vitæ currus, cui niſi ſapientia
Auriga ſit: tam falſo fine & perdita
Pro iis ſe multa ſubiiciunt animæ ac ſenſibus,
Vt fruſtra quæras, quod tenere te putes.

Sunt operæ ac laudis quidam fines alienæ
Gracculus Æſopi. vt non ſit tam garrulus, iſti
Aiunt me dictum non tam eſſe, ac velle videri.
His ego diſſimilem fateor me. nanque mali vt ſunt
Eſſe volunt credi, faciunt quod credere poſſis,
Vani, inconſtantes, ingrati, perfidi, auari.

In Ponticum.

Omnes te irrident, nunquam tu Pontice rides.
Scire velim, nunquid ſic Agelaſtus eris.

In vxorium.

Cum verberante vapules, ſileas vxore loquente:
Illa die, noctu te ſitiente bibat:
Seruiliterque ſupplici faciat conuicia dira,

Illi tu mulier: illa tibi vir erit.

Tartara, pugnantes flammas, cæliqꝫ receſſus
Credimus, immenſi regna tremenda Dei.
Sed temerata fides vario iactatur ab æſtu.
At fecit dantes: plus valet illa manus.

Burdegala hoc ſi flet, quondam quod libera vixit,
Nunc ſcuticæ infami verbere ſerua tremit.
Hectica non ſentit peius: pro iudice podex
Si eſt aſini: medicus ſi ſcarabæus erit.

De Tholerio.

Si de peſte pio retrahit te pectore furca,
Furca inter magnos eſt referenda Deos.
Sin te dira lues redimit de culmine furcæ,
Iam pro te merito pendeat ipſa lues.

De ingrato Struma.

Multa dedi, quoties petiit, quæcunque popoſcit.
Sponte, libens etiam plura daturus eram.
Aruit ingluuies, & inanior arſit habendo.
Strumaque iam porro vult ſibi cuncta dari.
Cuncta uti dem Strumæ? quid ſi mea viſcera poſcat?
Hoc mihi iam ratio nulla iubere poteſt.
Cuncta niſi dederis, inquit, periere priora.
Multa tamen mihi, quam cuncta perire volo.
Nam cui de multis, de magnis gratia nulla eſt,
Huic quoque de cunctis nulla futura fuit.

In eundem.

Quando puer fuerat, iuuenilia carmina fecit
Struma, ferox laudem non ſine laude tulit.
Quando fuit iuuenis, puerilia carmina fecit:

Replicuit

Replicuit verſas ſors odioſa vices.
Quando ſenex fuerit, faciet quæ carmina? certum eſt
Carmina, quæ ſemper nulla fuere, fore.

In eundem.

Ingratus ille, quem videtis, eſt canis,
Non furis hoſtis: ater ipſe fur eſt.
Canes canem vorate: qui meam, meum
Panem vorauit, & latrat farinam.

Paſquinus.

Per varios caſus, per mille volumina rerum,
Et bruti interdum barbara Cherſa ſoli,
Venimus, vt magnam poſſemus viſere Romam.
Vidimus, at Romæ turpe cadauer erat.
Quid mouet ergo illam, ſi mortua dæmones intus
Iam poſſunt animæ ſic ſimulare vices?
Mentiris: nam animarum Orci, laruæq; voraces
Munera ſic animæ fingere nulla queunt.

Extremo in ſenio, duraque in limine vitæ,
Quam mala turba grauem, quam dolor eſſe facit,
Turba mala heu longe Lybicis immanior aris,
Tetrior immiti fulminis igne dolor:
Quis putet Aoniis ludentes collibus auras
Ingenium ad numeros poſſe leuare meum?
Poſſunt: nec fors exiliis cumulauit amaris
Mentis honoratæ, iudiciique fugam.
Diuinum oſtendit quoties Vitellia pectus,
Ex liquido numeros fonte rigauit amor.
Hinc canimus: nec opus Muſis tam ſancta canenti
Pectora, ſe Aonias ſufficit vna Deas:

De ingrato Struma.

Rogas, quis is ſit in meis libris canis,
Quem vocaui Nocticorũ, quem voco Aegothelem?
Is Struma quidam eſt, gracculusq; Aeſopicus,
Turgidus pauonis aura, gemmeiſq; pennis,
Superum, inferumq; ſaturi odij meta vltima,
Qui meum panem vorauit, & latrat farinam.

In Noſtradamum.

Credula quid ſperas: quid ſpectas pendula verbis
Gallia, Iudæa quæ blatit arte furor?
Tot regum veterum ſpoliis, tot onuſta recentum,
Hoc tua clara feres ludere ſceptra ſcelus?
Nonne vides linguam impuri nebulonis inanem?
Huncne tuam pateris ludificare fidem?
Vtrum futilius, pectuſne nocentis Agyrtæ?
An tu, quæ toties falſa fouere potes?
Quod ſi es tam facilis, nolis vt velle dolere:
Saltem non etiam poſſe dolere, dole.

De orbitate ſtudiorum ad Lutetiam.

Si poſſem lacrymis conceptum æquare dolorem.
Conceptoq; tuas æquare dolore ruinas,
Flebilibuſq; pias lacrymis æquare Camœnas.
Et flerem & canerem tantum, tantumq; dolorem,
Quanta tua immeritæ eſt facies miſeranda ruinæ:
O mater ſtudiorum, almi veneranda decori
Regina. hæc quondam, heu ſeruo nunc obſita luctu.
Sed neq; mihi ſatis ad lacrymas eſt flebilis vnda,
Nec ſat ſuppeditare valent ſe corda dolori:
Nec ſuper ad lacrymas tantas operoſa Camœna.
Olim & magniloquis florentem Diua cateruis,
Et raram auguſta geſtantem fronte coronam,

Vt memini,vt video auulſo nunc corde iacentem,
Orbamque & viduam,& cæleſti lumine caſſam
Informis trepidare infamia lumina mortis
Vt video,vt memini,vt me grauis excutit horror.
Illa etiam quondam,quæ ſe oſtentare ſolebant
Præmia lauricomæ non ſat laudata coronæ,
Præmia veridicis ſpirata afflatibus auræ,
Omnia ſunt terrori,intentant omnia mortem:
Obruta dum tetris mortales carceris vmbris
Luctificis ſe ſubtraxit ſpes fracta periclis.
Magne pater qui conſiliis,qui fulgure mentis
Promiſti inuicto nos robore firmaturum,
Vſque ſub igniti metuenda piacula mundi,
Aſpice nos,te ſancte pater tua ſigna ſecutos.
Eripe letiferis,ſumus heu tua membra,ruinis.
Nec patere antiquum diuini luminis hoſtem
Longius inſultare,tuiſque illudere regnis.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI THAVMANTIA AD DIVAM CONSTANTIAM RANGONIAM.

O Decus immenſi rarum Conſtantia mundi:
Quale poteſt fieri fœmina, quale Dea:
Aſpice letali confectam vulnere mentem:
Numine ſic potuit viuere iuſſa tuo.
In te abiit, totuſque meus, tibi militat ardor:
Dum tua ficta aperit nomina verus amor.

Ad Thaumantiam.

Rarum opus, atque antehac nulli res cognita Fato:
Quæque tui ſimilis vnica, parque tibi es.
Cæleſtis facies ſub qua natura pependit:
Atque opere obſtupuit Dædala victa ſuo:
Mollia ſidereos demitte ad carmina vultus:
Sit ſatis hos miſero ſæpe negaſſe mihi.
Illa quidem mœſto lugent mea vulnera cantu
Flebiliter, tantæ vix ſatis apta Deæ:
Te tamen eductam patrio Thaumantia cælo
Hæc eadem mundi docta per ora ferunt.
Exemplum ergo mei diuina mente ſequuta,
Ipſa tui in ſpeculo hoc ne capiare caue.

Mutatis omnibus me non mutari.

Quæcunque ætherio circumplectuntur amictu,

Sunt ſueta alternas omnia ferre vices.
Aſpice quot tenero variantur vere corollæ:
Horrida quot gelidis bruma rigeſſit aquis.
Indica Santonicis mutantur flamina Cauris.
Et ponente fero flant Aquilone Noti.
Nec minus ipſa etiam Gangetide pingitur auras
Fuſcula quæ tacito procubat vmbra polo.
At mihi letiferis poſt ſaucia corda ſagittis
Conſtanti dominus pectore turget Amor.
Quid mirum? ſi non mutas crudelia corda:
Mutentur quare dulcia corda mihi?

Te defuncta, me non ſuperfuturum.

Deſertas vbi deſpicies Thaumantia terras,
Candida ſidereo ſtella recepta ſinu:
Si miſero, quæ fila ſecat Dea, parcet amanti:
Me viuum ſine te, quo velit illa, mori:
Contra ego ſuſpiciam auguſtum Thaumantia cælum:
Quo ſine te moriens viuere morte queam.

Si animus nunquam quieſcet, perij.

Si placidus ſomnus feſſos afflarit ocellos:
Feſſos, qui nequeant fulmina tanta pati:
Pectora damnata deponent tædia vitæ:
Linquet & ingratus languida corda labor.
Aſt animus vigili crebreſcet ſaucius igni:
Regnabitque nouo numine flamma vetus.
Excindor. Quæ conditio duriſſima rerum hæc:
Si datur in media nulla quiete quies?

Interitus ex tua hilaritate mihi vita eſt.

Cum placida es, liquidoque nitens Thaumantia vultu:
Tetrica pacato ſæuit in ore Venus.

P

Turbida fulmineos vbi pectore colligis ignes:
Lenis ab ignigeno fulgurat ore lepos.
Quid faciam? primis quæ meta ſit vltima votis?
Quæve anceps animum temperet hora meum?
Cui precer, O? mihi perpetuas in turbine mortes.
Nam te hilari vera eſt vita, perire mihi.

Thaumantiæ cantus.

Cantillans Dea cæleſtes dum prouocat auras:
Et roſeo ignotos explicat ore modos:
Dulcia flexanimæ miratus carmina linguæ,
Inconſulta animus ebibit aure necem.
Tum ſeipſum fallens paulatim elabitur: & iam
Iam moritur: nec ſcit, quid fuit inde mori.

Ab eadem diuerſus euentus.

Candida concreto terram nix obruit imbri:
Atque ſtupent pigro flumina ſtricta gelu:
Lumina demiſit celſa Thaumantia turri:
Liquitur hæc: ſolutis illa citantur aquis.
Aſt mihi, quem rapidis torrent hæc lumina flammis,
Torpent degeneri pectora ſerua metu.
Infelix: ſi diuerſo natura tumultu
Me quatiat: quodque eſt, non ego id eſſe queo.

Tu ſola cura mea es.

Cum meditor dominiſque ardeſcunt pectora curis:
Factaque ſurripitur mens aliena ſibi:
Aſpiciens me illo dulcis Thaumantia riſu,
Quo terram, pelagus, ſidera, cuncta trahit:
Furor, ago, rapioque tuas, ait, improbe curas:
Tunc ego: te ne igitur tu tibi diua rapis?

Donatus

Donatus annulus me vinctum habet:
Thaumantia libera manet.

Felix, quod veteri ſpreta matrice metallum
Agnoſcis dominæ regna beata meæ.
Infelix, quod cæleſti mox luce relicta
Noſtra tuis fatis membra minora capis.
O potius felix, cum priſtina iura prioris
Sortis habes: nam ſum, quod mea diua fuit.
Quid? ſi quod domina eſt, ego ſum? non conquerar ergo,
Si tu me vincis, illa ſoluta manet?

Oculi Thaumantiæ.

Nocturnum mea ſuſpiciens Thaumantia cælum
Auxit flammigeri maxima ſigna poli.
Quodque rubens in virgineis ardeſcit ariſtis:
Ignea quodque trucis corda leonis habet.
Si creſcunt veſtris cæleſtia ſidera: quare
Luminibus pereunt lumina noſtra tuis?

Dominæ ſæuitia.

Ne mea ſis: poſtquam per te concordibus aſtris
Quæ mea ſunt, miſeris diſperiere viis.
Ne tua ſis: poſtquam per te diſcordibus iris,
Quæ tua ſunt, miſere diſperiiſſe facis?
O tua ſis potius. tua quæ lux imperat aſtris,
Iratos referet in meliora Deos.
Ne mea, ne tua ſis: ego ſim tuus. atque vt ames me,
Exultem: ſi odis, ſic periiſſe bonum eſt.

Muneri mittit ſuſpiria ſua.

Hæc tibi carnifici ſuſpiria condita flamma
Largus Acidalio de grege mittit Amor.
Excipiens placido facilis Thaumantia nutu.
Hæc ſerui gelido munera conde ſinu.

Horreſcis? nec turba placet male perdita? ſenti,
Qualia crudelis pectora noſtra facis.

Somnia.

Dormio: tunc veræ cenſentur commoda vitæ:
Cum facilem oſtentant ſomnia ſacra Deam.
Euigilo: tunc ridentur mihi ſomnia, quando
In nihilum celeri vana abiere pede.
Somnio quin vigilans, atque omnia dulcia fingo:
Irritaque inuitis miſceo monſtra modis.
Plus error placuit: plus illo viuimus: ille
Vel domina inuita me facit eſſe ſuum.

In luſu latrunculorum.

Quæ turmis præmiſſa cohors pro turribus altis
Explet inexpleti iuſſa cruenta ducis:
Efferaque horrificis in cædibus ardet Amazon:
Arciger & ſparſas carpit auarus opes:
Quis putet imbelles audere Cupidinis artes?
Ah decuit teneras abſtinuiſſe manus.
Ille vbi fulminea ſedem ſibi legit in arce:
Ex illa dominæ fulgurat arce Deæ.
Me miſerum: qui diſperij ſine milite victus:
Quid mihi tot contra tela parata putem?

Male affici ab irata, peius a facili.

Cum procul auerſo dura eſt Thaumantia vultu:
Liquitur infeſta fuſa medulla face.
Lactea captiuo ſi vinxit brachia collo:
Pectora Lethæo diriguere gelu.
Ilicet exitio eſt, tantum exoptare bonorum:
Et peius tanto tangere poſſe Deos.

Ratio cum appetentia.

Multa mihi in mentem veniunt per munia vitæ.

Protinus

Protinus vt valeat cedere iuſſus Amor.
At mihi quæ in mentem veniunt, de mente recedunt.
Quid quod, ſi ipſe velit, nolo ego, cedat Amor?
O monſtrum inuiſi, atque horrendi immane furoris:
Si neque velle queam: ſi neque poſſe velim.

Ad Hirundinem.

Iam redit, & reducis repetens veſtigia veris,
Quæ lacerum genitrix Daulia luget Ityn.
Querquera barbarico meditatur carmina planctu:
Atriaque artifici pendula figit ope.
Impia ſi veteris defles malefacta furoris:
Ah fugias dominæ pectora cruda meæ.
Nanque immane odium potuit te armare tyranni.
At ſeruum, ac fidum hæc perdere læta poteſt?
Dulcia ſeu gelidæ quæris diuortia brumæ:
Heu fuge: nam gelida hic nil niſi ſæuit hiems.

Omnia fiam, vt prope illam ſim.

Dum vehitur ſegmentato Thaumantia curru:
Ah fierem trepidis orbita facta rotis.
Seu leuis Aſturco glomerauit mollius orbes:
Cur non ſum Phrygia ſtragula picta manu?
Deficio. ah fierem cæleſtia verba loquentis:
Verba, quibus pellax cuncta venenat Amor.
Omnia ſim potius: ſed non eſſe ipſa potis ſim.
Saxea nam Cæſar pectora ferre nequit.

De niue importuna.

Cum fueram noſtros viſurus craſtinus ignes:
Demiſit cano Iuppiter orbe niues.
Abſtineo? an cæli irati committo periclis,
Quæ conſtat flammis ignea vita mihi?
Ibo: geluque meis tabeſcet ab ignibus, aut me

Extinguet. Victor, aut ego liber ero.

Ad Caurum.

Core ferox: nam te gelidis metuende procellis
Exercet madida Cantabris ora fuga:
Excute nimbiferos pluuioſo flamine currus:
Præcipiteſque minax fer violentus aquas:
Lenta quibus linquat placitos Thaumantia colles,
Huc referens nitida fronte ſerena diem.
O leges placidas, o miri commoda cæli:
Si mihi, tot ſtringens nubila, ſudus eris.

Redeuntem rure ſoli comparat.

Vnde ſerenatum Vulturni in turbine cælum?
Tam cito nimboſi cur ſtupuere Noti?
Cur ſibi diſſimilis, melior ſe ſplenduit annus?
Inſolitæ rerum quæ rediere vices?
Tene ergo ex agris ad nos Dea deſtinat imber?
Diuinumque refers lucida rure pedem?
Sol minor hinc pluuias, ac nubes diſtulit olim:
Maiorem pluuia huc nunc fugat vna meum.

Miſer annus, ſi vt mihi, ita eius ver hiems fiat.

Quid tibi cum ſyluis, & primi floribus anni?
Ver media ex oculis turget in vrbe tuis.
Ver aliis, mihi triſtis hiems: miſer ah miſer annus:
Si cogare pari conditione frui.

Ad Thaumantiam.

Si ſpectes, qui tam celſo potiatur honore:
Nulla eris alterius: tota futura tua es.
Sancta Venus fac, ipſa ſui capiatur amore:
Sentiat & quanti ſit, necis eſſe ream.

Comparat

Comparat manus ſuas cum dominæ manibus.

Hæc manus,& manus hæc: rigida hæc,hæc mollior vm-
Qua leuis æſtivos temperat aura Notos. (bra,
Hæc manus, haud manus hæc. placida hæc,crudelior
Letiferaque omni ſæuior vna cruce. (illa,
Haud manus,at mors hæc, nō iam manus: impia quādo
Serua e captiuo pectore corda tulit.
Si ſpecto,interij:ſi tango,aut tangor ab illa:
Nec mors,nec pœna iam mea nomen habet.

Thaumantia exoptauit in ſe morbum, quo laborabam,transferri.

Cum miſer indomito languerem tabidus igni:
Decolor afflatas diluit aura genas.
Priſtinus e vegeto fugit nitor aureus ore:
Seuiit horrendis mortis imago minis.
Ergo precum quam nulla cohors,non obſita fletu
Lumina,non rerum compoſuere vices,
Flectens ſidereos in me Thaumantis ocellos,
Se optauit potius talia monſtra pati.
Ne eueniat tantum ſcelus,ah rex Iuppiter,ah Dij.
Quæ ſimile huic ſolers vis reparabit opus?
Tum melius,me vnum(parua eſt iactura)perire,
Quam ſimul in te,me teque perire,duos.

Apparatus precum.

Pollicitus mi ego rara precum pigmenta daturum,
Cruda quibus voto ſe daret illa meo:
Diſpoſui fidens numeros,ſuadæque medullam,
Fultaque ſupplicibus mellea verba modis,

At poſtquam acceſſi domini ad faſtigia vultus:
Excidit ancipiti diruta lingua metu.
Tum pallor tamen, & trepidis hærentia ſignis
Ediderant animi ſupplicis ora notas.
Has capies pro captiuis Thaumantia verbis,
Quæ ſe ad diuinos proſtituere pedes.
Aut ſi verba iubes: cum tu ſubduxeris illa,
Et teneas: melius ipſa referre potes.

Ad violas hiemales.

O bis felices violæ: quas ſerior annus
Extulit: & dominæ quas tetigere manus.
Ah miſeræ: effugiſſe hiemem ſatis eſſe putatis:
Quas nouus immenſo Sirius igne premit?

Affectus aduerſum tempora nubila.

Cum pluit obducto mœret Thaumantia vultu.
Regnaq́ nimbiferi ditat opaca Iouis.
Ecce pluo lacrymis: totum hunc ſum verſus in imbrem:
Et mortem ſpectas, ſæua, ſerena meam?

Nullius temporis mutatione mutor.

Craſtina cum referet ſolitos Aurora labores:
Ipſa dies mihi erit nil niſi tota labor.
Veſper adeſt: ſoluetq́ graui iuga dura labore:
At quæ ſera grauem finiat ora diem.
Nil ego ſum: mihi ſi prolixa mollior hora
Nec noctem nox, nec lux ferat vlla diem.

Dominæ ſaltatio.

Dum mea diua ciet numeroſos maſcula ſaltus:
Et quatit audaci picta aſarota pede:
Edidit argutos liquido quot corpore motus:
Tot duce ſenſi animum corde micare modis.

Si cer-

Si certis igitur ſeruum moderaris habenis:
Cur voluit: cum tu vis pepuliſſe, ſequi.

Thaumantiæ corollæ.

Quæ mihi compoſuit verno de flore corollam,
Perpetui veris ipſa corolla fuit.
Viderat in proprijs carpentem lætus Adonis:
Nec vetuit, Venerem dum putat eſſe ſuam.

Thaumantia ſole fulgidior.

Hibernis longe mea lux infenſa tenebris:
Queis premitur ſero tempore fuſca dies:
Triſtis erat. mihi quærenti, quid mœſta iuberet?
Exulis huc, inquit, lumina ſolis age.
Ah iſtos igitur tegito Thaumantia vultus:
Quos timet, aut luci credidit eſſe ſatis.

Iratæ ex calumnia ſupplicat.

Si merui, peream: miſerum periſſe iuuabit.
Quin ſi tu veniam des, dare nolo mihi.
Mortem oro: tædet cæli conuexa tueri.
Hoc pretium? hæc fidei pignora certa meæ?
Et repſiſſe poteſt diuina in pectora dira
Suſpicio? at nequiit in mea dira lues.
Si raras æquare tuas Thaumantia, magnum eſt,
Virtutes: illas exuperare, quid eſt?

Eodem argumento.

Ah ne aurum pete: ſic diris madet illa venenis
Diuino ſatis eſt oſcula ferre pedi.
Siue pote eſt lacrymis, ſiue eſt pote ſanguine, falſam
Eluere inuiſam ſuſpicione fidem.
In lacrymam aut ſacro vertatur flumine ſanguis:

Aut totus venis exeat ille meis.
Si fieri mea vita nequit tibi teſtis amoris:
Quod reliquum eſt:fidei victima ſancta cadam.

Ad oculos ſuos.

Si nequit amentem mihi vita auferre dolorem:
Auferre? ah nimis eſt:fallere,ſi ſat erat.
Quod ſupereſt: Dij Deæque omnes:aſt finiat amens
Et vitam,& vitæ triſtia facta dolor.
O oculi,iam non oculi:ſed ianua duris
Fletibus effecti ianua lata meis:
Iam mihi non oculi,iam non mihi lumina,verum
Optatæ toties vis tenebroſa necis:
Si per vos morior:vobis cur vita ſuperſtes?
An cum meta perit,ſemita tuta fuit?

Subuculæ cum maculis,ſtriis, anfractibus.

Diuinos tenui ductos ſub tegmine textus:
Quæ vos compoſuit pingere docta manus?
Quod ſolidum eſt,tegit incomperti arcana receſſus:
Detegit e plagulis ſe manifeſta fides.
Diuinos vere miro ſub tegmine textus:
Si,quæ vos facit,eſt talis & ipſa manus.

Ad Lycen ſeruam.

Dentibus ex eboris fuluum collegerat aurum:
Quod rara ad laqueos necteret arte Lyce.
O quid agis:ſi captiuum me ſplendor adegit
Solus:quid facient retia facta mihi?

Quæ mihi dixerit Thaumantia.

Quod volo,cur nequeo? crudeli abſiſtere flamma:

Non

Non faciam, tanta hæc vt mihi damna parem.
Quod queo, cur nolo? crudelem creſcere flammam:
Non faciam, tibi vt hæc tædia tanta parem.
Illud onus, quod ſponte fero: hoc inuita recuſo:
Sed quo plus leuor, hoc ſit mihi maius onus.

Ex lucidis labiis atra verba.

Si flamma eſt oculus, iaculentur lumina flammam:
Si nix eſt manus hæc, nix ego tactus agam.
Aemula ſi roſeis ſplendeſcunt labra pyropis:
Cur mihi de verbis nox ruit atra tuis?

Morbi & amoris incommoda.

Inter mille neces, & durus facta tyrannus
Triſtia, mi ſurda quæ parat aure dolor:
Idalios ne etiam regnare Cupidinis arcus?
Cui nardus mulcet brachia, myrrha caput.
Auſus es, hunc clamorem inter, hunc& inter odorem,
Mollibus aſſuete o nequicioſe choris,
Huc hilareis teneræ matris prætendere flammas:
Mortua& extincti perdere corda viri?
Actutum: creſcat, potuit ſi creſcere mors hæc.
Aut ſi non: ſaltem ſit ſatis vna mihi.

Omnia fio, & nihil ſum.

Si fugio quis me ſequitur? ſi cedo, quis vrget?
Si fleo, quis cadit? ſi patior, quis agit?
Quin morior: ne& ſic ſcio, qui me interficit. ergo
Omnia ſit ne aliquis, fiat vt ille nihil?

Si gelu incendit, flamma reparabit.

Quod mihi vernantes Thaumantia læta corollas,
Tot fera laſciuus fulgura miſit Amor.

Fulgida luteolis igneſcit Caltula flammis,
Quæque ab luce rubens Flammea nomen habet.
Pallidulæ violæ, quis vos Deus ignibus vſſit?
Quiſve dedit gelidis ignea fata roſis?
Huc ad me. vos ſi illa ſuis flammauit ocellis
Frigida, fas, flammis poſſe redire meis.

Qui eius eſſe poſſim.

Tota es pulchra tibi, tota effera, tota cruenta,
Tota mei peſtis vltima, tota cinis.
Tota tua es truculenta tuis pro moribus iſtis:
Ergo ego diuerſis, qui tuus eſſe queam?

Ab ea & totus, & ſemper.

Nulla mihi potius felix illuxerit hora,
Quam non ſis felix o mea Diua mihi.
Immo aliud: mihi quæ felix illuxerit hora:
Si non ſis felix o mea Diua mihi?
Sis felix mihi: ſic felix illuxerit hora:
Quin fueris omnis temporis hora mihi.

Ad Fortunam.

Quæ rerum ſeries violentis nexibus arces,
Hocque adeo imperij nomine dicta Dea es:
A duro ſi non pigeat me forte dolore
Felici inſontem ſancta leuare manu:
Nulla tibi ex tali pinguis cadet hoſtia cultro:
Num mors, num nidor vos facit eſſe Deos?
Sed faciet claram ſuper omnia numina Cæſar,
Atque Deam: qui te credidit eſſe nihil.

Mors vitam dat amanti.

Audebo? an dubiam terrebunt vulnera mentem?
Atque mihi, me vt amem molliter, hoſtis ero?
Conſilia omnia conclamata, & victa periſtis:

Vobiſ-

Vobiſcum & perij, non pereundo, ſimul.
Quod deſiderium petijt, ſpes ægra negauit:
Et quos vita dolet, mors parat atra dies?

Silentium a magnitudine.

Magnum, & mirandum, ac rarum te opus eſſe Deorũ,
Nos monet inceſſus, frons, latus, ora, manus.
Lingua mea eſt mortale ſonans, mortalia corda:
Illa pati decus hoc, illa referre nequit.

Teſſera inter me & Thaumantiam, Stella.

Stella tui deſiderium ſi ferre queam: ſi
Vlla mihi ſine te nox bona, Stella venit:
Ne mihi nox, mihi ne ſtella nox luceat vlla:
Nox ſtella ſine ſit, ſit ſine luce dies.
Quid loquor infelix? cum me mea ſtella relinquis:
Fit ſtella ſine nox, fit ſine luce dies.

Cælo quoque imperat.

Ingratam facili cælo mutauimus oram:
Cur igitur non ſunt pectora verſa tibi?
Quam temere optaui mitem auſcultare precanti:
Quæ non & cæli legibus vna ſubeſt.

Aequata bona malis.

Quæcunque ætheriis etiam æquiparanda triumphis:
Siqua ibi, ſiqua alibi ſunt potiora bona:
Quæcunque infernis etiam anteferenda ruinis:
Siue ibi, ſiue alibi ſunt grauiora mala:
Cuncta tuli: mihi ſola dedit Thaumantia. cuncta
Hæc dare quis potuit? Quis? niſi ſola Dea.

Velo cum careret, oppoſuit manum.

Velum aberat: quare vt tegeret Thaumantia vultus:

Oppoſuit nitidæ candida vela manus.
Quas non ergo neces? quæ non ſum monſtra precatus?
O auido fieret aridus igne cinis.
Fruſtra illa oppoſuit: fruſtra ſum monſtra precatus.
Perpetuo vigeat lumine lenis obex.
Et nitor immenſus, manus & tranſlucida: quare
Nec potuit tegere hæc, nec valet ille tegi.

Horæ tædia ex abſentia.

Te mihi curta diem totum quæ ſuſtulit hora,
Hora fuit toto longior illa die.
Curta die toto fuit vt mihi longior hora:
Sic hora breuior mi mea vita fuit.
Longa abit hora, dies manet: hic fit longior illa:
Nam mihi vita redit te redeunte mihi.

Commodis pereo: quid fiet mœrore?

Audebam: fractis gelidus pauor obſtitit auſis.
Dicebam: oppreſſit dicta parata metus.
At pia quo miſeros conſolaretur amores,
Porrexit facilem commoda diua manum.
Et tetigit, & flamma fui. Quid fiet ab ira:
Si de clementi ſtant mala tanta Dea?

Ad oculos ſuos.

Si veſtrum eſt, varia viſum componere luce:
Sum cæcus veſtra cur ego factus ope?
An decuit modico miſerum me lumine tangi?
Nec magnas propius velle videre Deas?

Inconſtantiam meam ab eius faſtu.

Si nolo: quiſnam faciet me velle negantem?
Si volo: quiſnam me cogere, nolle, volet?
Si nolens volo, nolo volens: tu Iuppiter audi.
Non ſatis alterius criminis eſſe reum?

Ah ah qua miſero me in ſe transformat amore:
Illa ſui ſimilem ſic facit eſſe leuem.

Luſus fictus.

Dum roſeo peterem promiſſa ſuauia ab ore,
Obtulit inuita fronte ſuperba genam.
Obtulit: & pepulit: demiſſoque inuida vultu
Indidit in gremium ſidera noſtra ſuum,
Si dare velle tuum eſt, Thaumantia blanda negare:
Cur non das igitur, cum mihi Diua negas?

Libatus calix.

Nectareum ſapidi laticis libarat honorem,
Illis, quæ vincunt pura labella roſas.
Tum miſero dedit inde mihi. Dij, Iuppiter, omnes,
Pectora qui liquida ſicca leuatis ope.
Quid faciam? verti potuit ſi nectar in ignes:
Creſcereque e gelido dira liquore ſitis?
Huc date præcipites currus Phaetontis anheli:
Quantaque ſulfureis cum furit Aetna iugis:
Damnatasque polo flammas Phlegethontis auari:
Eque Iouis manibus fulmina: cuncta bibam.

Ab ea fio & omnia & nihil.

Si mihi lauricomi es decus immortale furoris:
Quique ex te numeros ambit, habetque ſuos:
Quare vbi noſtra oculis ardeſcunt lumina veſtris,
Muta precum primo limine lingua ſilet?
Soluitur in tenues liquefactus ſpiritus auras:
Atque abs te factus omnia, fio nihil?

Lingua, quæ ſilendo noluit vincere, laudando vincat.

Non ſum animi dubius, quam me crudelibus aſtris
Extulerit lauus per mea fata dies.

Sed quæ temporibus, quæ magnis imperat horis,
Debuit inſanas corrigere illa vices:
Diſſimulat: ſæuaſq; timens Rhamnuſia flammas,
Pergit adoratas velle fouere faces.
Quid reliqui faciant fata interperdita Diui?
Quæ mihi ſubſidio numina vana vocem?
Si ceſſere Dei quid erit mortalibus auſis?
Aut quid ſperem opibus ſiſtere poſſe meis?
Lingua faue: leuius grauis hæc fortuna feretur.
Quæq; ſemel poteras vincere, vince diu.

Armillæ mihi e meis curis connexis contextæ a Thaumantia.

Quas mihi carnifices gaudens ſerit improba curas:
O me felicem, ſi niſi cura fuit:
Verum perpetuas quas fabricat impia mortes,
Seſe acuens fatis in mea fata ſuis,
Artifici ignotos his addens ordine nodos,
Iniecit manibus fortia vincla meis.
Quid ſperem mortalis? opem cui ferre recuſat
Et Venus, & Veneris bellua tetra puer,
Vel parete Dei: mihi vel monſtrate precanti,
Hanc qua poſſitis arte domare feram.

Luſus non fictus.

Me incluſit cum lacteola Thaumantia Phyrne:
Et nitidæ expreſſo lumine frontis, ait:
Ludite felices Amathuſia turba columbi:
Atq; vna attonitos miſceat aura duos.
Brachia non ederæ, non vincant oſcula conchæ.
Cumq; tua inuideas dulcis Adoni Dea.
Ah neſcis mea diua? an ſi ſcis, improba ludis?
Non ſum hic intus ego, es ſi mea vita foris.

Omnia ei ſtudere.

Nonne hæc lingua truces iuſſit crudeſcere turmas?
Quæ tenero vultus lumine muta ſtupet.
Nonne hanc extimuit Veneti fera dextera dextram?
Quæ modicis digiti pulſibus icta tremit.
Nonne hæc fulmineos riſerunt corda tumultus?
Quæ tenui verbi turbine victa cadunt.
Hæc tua cum fuerant, fuerant tibi: nunc miſer abſunt,
Seq; ſtudent dominæ velle parare ſuæ.

Veſpertinus color igneus cum aura frigida.

Et ſerus color eſt, & ſeri temporis aura.
Iſta tibi, miſero conuenit ille mihi.
Hinc ignem, inde gelu aſpicias: ſimul omnia. verum hoc
Differt: quod me abs te tam procul eſſe iubes.

Verſus, quibus mihi reſpondit Thaumãtia.

Mente pia, ac ſanctis precibus venerare pudorem.
Sic ſtabit mihi, ſic ſeruiet ille tibi.
Ipſe ſuum ſpirat conſtanti pectore cælum.
Ni meus extiterit, nec tuus eſſe poteſt.

Oculorum nimia vis.

Flammigeros huc verte oculos Thaumantia, flammis
Flentia quo ſicces lumina noſtra tuis,
Parce diu tamen o radios intendere: nanque
Non iam non oculi, ſed cinis ater erunt.

Etiam amorum eſſe dominam.

Reginam orabam Venerem, Veneriſque pharetras:
Vt mihi Thaumantem ſub ſua iura darent.
Annuit: at facilem luſit ſpes irrita nutum:
Atque Amor oblitus velle redire, fugit.

Anne igitur liber domitis regnabo tyrannis?
Quid ſi hæc illam, illum, te, tua, cuncta domat?

Luſus fictus.

Surripui trepidus cauto duo baſia furto:
Et totidem audaci vis mihi aperta tulit.
Et duo ſponte dedit, furtim & duo ſuſtulit audax:
Et duo vi rapuit: & duo ſponte dedi.
At miſero irata eſt: at cælum territat armis:
Gratia cui tamen eſt æqua relata pari.
Pœnitet? & tumidis oneras pia fata querelis?
En tua reddo tibi, tu mea redde mihi.

Me vnum mei erroris cauſſam.

Ignea quæ picto fulgetis ſidera cælo:
Et nox ſidereis ignibus vda comes:
Sæpe meos vobis narraui perditus igneis:
Sæpe tibi fletus ſemina dura mei.
Debebant ſimiles ardentia lumina flammas:
Debuit hæc lacrymas vda fouere meas.
Cur aliena moror: me deſero? Sidera nolent
Captiuum: memet cur miſer eſſe volo?

Magnitudine Thaumantiæ me eſſe inopem.

Si quæſita mihi in media lux nocte fuiſſet:
Lux foret in media nocte reperta mihi.
Nunc lucis quæro in medio mihi ſole decorem:
Et vis eſt animo noctis oborta meo.
Infelix: ſi alios ſtudio defectus inani
Ludit: meque inopem copia ſola facit.

Thaumantiæ venatio.

Ecce nemus vigili venator voce laceſſit:

Atque ferox dominæ pondere ſudat equus.
Hinc tibi turba fugax, hinc magni fulminis ales:
Ah miſera, quo vos quo fuga vertet aues?
En ego, cui placidi pars commendata laboris
Maxima, cui parent retia, penna, canes:
Quis credat? ſibi quis fuerit crudelior? a me
Aufugio: & pereo ſplendida præda Deæ.

De eius velo.

Siue quatit liquidas rapidis afflatibus auras,
Atque niger gelidas proruit annus aquas:
Siue aperit nitidum terris ſol aureus orbem,
Et roſeum rutilo ſubuehit axe diem:
Sidereos miſero mihi cur tegis improba vultus
Improba? qui poteras regna negare Iouis?
Aeole magnanimis tolle hæc vela impia Cauris:
Vre pater flammis ſerica texta tuis.
Siue nequis: habeas animi ſuſpiria noſtri:
Aut vras rapido pectoris igne mei.

Monile corallinum.

Lucida ſanguineis bacata catena corallis
Scintillat, ſerui tincta cruore tui.
Regnabis, ſic vincta meo es quæ ſanguine? qui te
Sanguine ſic eodem vincio, ſeruus ero?

De curis meis.

Si pia furata es noſtras Thaumantia curas:
Nam quid iam fuerim neſcio, quidve ſiem:
An mihi diua tuas ceſſiſti prodiga curas:
Vt mihi quid fueris, quid cupis eſſe, ſciam?
Ah ſatius neſcire. mala hæc ſunt præmia. noſtræ
Hoc vitæ decus eſt, viuere velle tibi.

Dubito an eam lenem viderim.

Fulmine Saturni natum quæ fecit inanem:
Illius vt flammas diſpulit igne ſuo:
Cuius luminibus ſummittunt ſidera lucem:
Cui tremefactus Amor totus inermis erat:
Demiſit placidum trepida hæc ad carmina vultum.
Neſcio ſi verum eſt: vix ego credo mihi.
Aut vidi, aut vidiſſe puto. nam lumine tanto
Nec queo, nec ſpero poſſe videre Deos.

Idem vtrique fatum.

O grauis, o grauia amentis maleſana furoris,
Quæ ſunt auſa aures verba ferire meas.
Cum tu, inquit, (nam fata volent) me amiſeris: illa,
Quæ ſim, quæ fuerim, deteget hora tibi.
Quo fugies? quæ terra pedes ignota fugaces
Excipiet, quæ eadem non ſit aperta mihi?
Erraſti: ſi te amittam, me amiſero. Qualem
Vtrique, aut neutri deferet hora diem.

Pelago ſimilem, ſed crudeliorem.

Eſt ſæuum mare, & indomitis ſuperæſtuat iris:
Datque hominum miſeræ corpora multa neci.
Aſt & idem placido perfert commercia vultu:
Atque vagæ patitur tergora dura trabis.
At tibi cur dederat tantum Cytherea decoris:
Vt ſcires etiam ſpernere poſſe Deos?
Spernere quin nihil eſt: amiſſos perdere? ſæui
Hoc ſolum pelagi reſtat iniqua tibi.

Quare nequeat ceſſare.

Decretam numeros, & ſacri nominis auram
Emeritam in gremio ponere diua tuo.
Iam nunc terra parens, iam molles æquoris vndæ,

Quæque

Quæque crepant pennis auia præpetibus,
Cognatique tibi lucentes ætheris ignes
Thaumantis faciem, pectora, verba ſonant.
At ſemper ſibi ſuccedens nouus inſtitit ardor:
Formam infinitam ſic ſine fine cano.

Ad eandem.

Viue diu felix numeris Thaumantia noſtris:
Contra, vitam oculis tu mihi redde tuis.
Si tibi ego, mihi tu vitam penſabimus: ah cur
Cum viuo tibi, non viuis & ipſa mihi?

Luſus fictus.

Audebo? an patiar tremefacta mente repulſam?
Abſiſtam? an repetam corde micante fugam?
Attrectabo: vel infami ſi fulmine cælum:
Vel ſi tartareis ignibus aſtra ruant.
Vicimus. At qualis tamen hæc victoria? victus
Stabam antehac: victor nunc ſine Marte cado.

Vndecunque domina.

Cum tua terrifico ſtipata proteruia vultu
Diſiicit inſidijs pectora noſtra ſuis,
Muta prius, tum vocales ſoluuntur in auras,
Et fiunt iris ora diſerta tuis.
Cum placida es, facilique nites Thaumantia nutu:
Hæc eadem igneſcunt luſibus ora nouis.
Muſarum domina es: ſi duræ, ſiue benignæ,
Siue pauor celebrat, ſiue amor acta tua.

De lauru aurea.

Tortilis inflexo ſimulata hæc laurus in auro
Oſtentat magnæ numina magna Deæ.
Veram ignis poterat crepitanti perdere flamma:
Purior huic veniet ſemper ab igne decor.

Sic mea, quæ potuit conſumi tempore fama,
Maior ab illius lumine ſemper erit.

Non euenta, ſed ipſam ſæuire.

Si refero, quæ me perimunt, quo torqueor igni:
Pauca, ait, hæc pateris, ſi numerare potes.
Si taceo, & tacito moriens incendor ab æſtu:
Inquit, paruus amor pauca referre docet.
Cur? quoties pereo? neque ſunt hæc, cauſſa doloris.
Sed mala quæ non ſunt, tu facis eſſe mala.

Carere & oculis, & mente, quam per hæc perire.

Quid patiar miſeræ damnata incendia mentis?
Si nequeo tantum lumina ferre tua?
Illa tamen miſeranda (nefas miſere expetit vri:
Inque oculos oculi ſemper abire mei.
Ite hinc turba ferox, fugitiua, ac neſcia pacis.
Si ſine te fuero, tunc ego totus ero.

Irata perire, ſecundiore interfici.

Quæram, quod non inueniam, ſed quærere vellem,
Et reperire piæ dulcia verba Deæ
Inueniam, quod non quæram, nec quærere vellem,
Ah miſer iratæ triſtia verba Deæ.
Non quæram, non inueniam, non quærere vellem,
Non reperire volens illa, vel illa mihi.
Triſtia me interimunt: occidunt dulcia. cur non
Vel mora præſidio, vel fuga tuta venit?

Grauius eſt mihi non augere amorem, quam ferre.

Quod queo, cur nolo? crudeli abſiſtere flamma.
Non faciam, tanta hæc vt mihi dona parem.

Quod

Quod volo, cur nequeo? crudelem creſcere flammam.
Non faciam, tibi vt hæc tædia tanta parem.
Illud onus, quod ſponte fero, hoc quod ſponte recuſo.
Sed quo plus leuor, hoc fit mihi maius onus.

Eius violentiam fulmine præſtantiorem.

Si nequit hinc dominam crudelem turbidus imber
Excutere: & fruſtra vota preceſq; tuli:
Aſpice me, quicunque ferox tua fulmina torques:
Et valeant flammis flammea regna tuis.
An potis in gelido non eſt tua pectore flamma?
An ne tuum præ illo fulmine fulmen aqua eſt?

Quare in mœrore læta canam.

Durat amor, creuitq; ſimul creuere querelæ.
Cur deſunt igitur triſtia verba mihi?
Dulces ſæuitiæ, molli diſcordia lapſu,
De domina inſinuant nil niſi dulce loqui.

Ad animum ſuum, vti ſe vlciſcatur.

Vade anime vltricis moderator forſitan horæ:
Quæ dominæ obiiciet pectora cruda tibi.
Illa ſubi: furtimq; ſuis lentam ignibus vre:
Et diſcet: faciat qualia corda mihi.

Sibiipſi aduerſari.

Si vinco, me libertas interficit audax.
Quæ fugio, heu miſerum, nolo carere malis.
Victus, materies fœdi ſum dira triumphi:
Seruitiumq; feræ mortis imago premit.
Hoc pretium inſani miſerum, atque immane furoris:
Vt mala cum fugiat, nolit habere bona.

Palinodia poſt iram, pro ſexu fœmineo.

Quæ vecors animus, dementi totius ab ira

Expreſſit ſtolido pectore verba furor,
Aſpirans dominæ nitidis victoria pennis,
Et iuſſus placido corrigit ore pudor.
Tu ne es principium generis? tu ne altera rerum
Semina? quam æquali ſors tulit æqua viro?
Per te etiam felici orbi lux vera refulſit:
Humanoq; recens extitit ore Deus.
Ancipitiq; ſtupens animo Natura pependit:
Candidaque ignota lex noua creuit ope.
Lex legis fractura modos, duroſque rigores,
Amiſſi referens ardua regna poli.
Te ſine non potis effœti conſiſtere mundi
Machina, ſed leti turbine capta ruat.
In te diſpoſuit lenis concordia mentis,
Qui tribuit cædis ſemina cruda viris.
Ille ex ſe elicitæ cæleſtia munera formæ
Miris compoſuit membra beata modis.
Quid moror? immenſum poſſet cum poſſe: iuuauit,
Poſtquam te fecit, condere velle nihil.

Thaumantia Venere pulchrior.

Si mihi nequitias faciat Venus aurea, quantas
Si quantas Veneri trans mare ſudat Amor:
Sordeſcant ſtupido cæleſtia lumina, nec mi
Thaumantis placitas deleat alma faces.
Hoc eſt cur, raperet mihi me vi Cytherea negantem:
Non ſe, ſed dominam prætulit illa meam.

Ad Cupidinem.

Perfide, quicunque es gemini moderator amoris,
Ignea quique facit vulnera, quique fugat:
Prima mihi induxti lentæ faſtidia vitæ:
Tunc, cum dedidici viuere velle meus.

Non

Non veniam peto, non requiem, non candida pacis
Munera, non duro colla ſoluta iugo.
Huic oſtende tui quam magna potentia regni eſt:
Si, ve mei nolis, at miſerere tui.

Mors vtrinque.

Diſperiiſti amens, niſi te miſere, inquit, amarem:
Cur periiſti igitur, cum miſere, inquit, amo?
Quid dicam, aut, taceam? mors eſt, te diua carere:
Mors eſt, te, cum tu ſis mea vita, frui.

Silentium pro omni ratione.

Irrequieta grauis raperent cum flumina linguæ,
Quæq; homines faciunt, quæque dedere Dei,
Deficiunt medio cur ſubſiſtentia curſu?
Et ſecat audaces ſpes odioſa vias?
Ex infinito cumulo quis defore credat
Pauca? mari e magno cedere gutta nequit?
Sic melius. ne turpe mihi ſit pauca loquenti:
Dicere ſed potius cuncta, ſilere meum eſt.

Inter contrariam perniciem.

Quid faciam? dico, an ſileo? ſi dico, peribo.
Sunt etenim ardentes omnia verba faces.
Si taceo, interius clauſo miſer igne cremabor.
Quæ mors hæc, quæ ſit bina parata mihi?

Thaumantia, & reſponſio.

Si noſtri diuinus amor te, vt concinis, vrit:
Et diuina decet ſine carere bona:
Quid petis? ah nunquam ius ſit tibi corporis huius:
Nam tibi præterea quid dare poſſe putem?
Si tu ſum factus, ſic in te abs teipſa recurris:
Sic hoc diuinum eſt: tu tibi diua dabis.

Omnia ſpernens, omnia eſt.

Inuictos Hyale nixu mirata lacertos:
Illa, ait, o felix quam tetigiſſe volent.
Delia ſublimem me in equo ſtupefacta ſedentem,
Neſcio concepit qualia vota ſibi.
Candida Niconoe numeris permulſa decoris,
Exoptauit ab his nomina ferre ſua.
At te quæ nam facta virum mouere ſuperbam:
Omnia præ te vna quæ facis eſſe nihil?
Defecere hominumque artes, arteſque Deorum.
Ergo cum te orbis eſt minor, orbis eris.

Quo plus fugit, plus fugat.

Auia laſciui ſunt hæc vmbracula Fauni,
His habitat denſis hirta Napea iugis.
Syluarum decus his criſpatur Hamadryas auris.
Accinit huic querulæ cæſia Nais aquæ.
Ergo etiam vitreum vocat ad commercia cælum:
Dum ridet Zephyri captus amore locus.
Ipſe volens veneror vernantia numina Nymphas:
Sylueſtreſque animi certus adoro Deos.
Tu modo diua tibi has nuper quas ſtruximus aras,
Atque incenſa auge numine thura tuo.
Deſpicis? ah me ah cur abſentem interficis abſens?
Atq; fugas mage me, quo mage dura fugis.

Nulla domari flamma.

Aſpice Sol, rutila retegis qui luce colores:
Et reuehis reduci flammeus orbe diem.
Aſpice, qui rapidas iacularis Sirius auras:
Squallenteſque auidis ignibus vris agros.
Non pudet? en veſtras ego ſolus adurere flammas

Audeo.

Audeo:nec ſatis eſt illa, vel illa mihi.
Plus pudeat:Thaumas cunctos quod riſerit ignes:
Atque meum gelido pectore cruda necat.

Splendor,& Stemmata.

Si ſola es,quam lux rerum mirabilis ambit:
Nec patitur ſimiles gloria tanta Deas:
Si rerum ad lucem cunctus tibi ſubſtitit orbis:
Atque ſtupent opere tota elementa ſuo:
Qui ſperem,ah temere,tantis abſiſtere flammis?
Quidve amens animi ſub mea fata ruo?
O cælum.tibi cur licuit non eſſe minorem?
Aut cur maiorem non licet eſſe mihi?

Ad Garumnam.

Torua Pyrenæi ſoboles operoſa furoris:
Siqua ſoluta citas nix tumefecit aquas:
Sic tua perpetuo componas flumina curſu:
Sic magni ſuperes vota ſuperba Padi:
Parce,o,terrifico præceps crudeſcere fluctu:
Quamque vehis dominam ſentiat vnda Deam.
Audiſti pater:& lento pius æquore lambis.
Quæ manet ætherios ripa beata pedes.
Quid dicam?nitidoſne times ſtupefactus ocellos?
An quatit ignoto lingua diſerta metu?
An noſti patrio cæleſtia numina cælo
Debita,nunc iuri ſubdita nulla tuo?

Amanti miſero vitæ pretium, perire obliuione.

Poſtquam diuina afflauit me ſpiritus aura,
Quæ Baſentiacis ludit operta iugis:
Quæ male me cepit cunctarum obliuio rerum,

Ah cur non etiam me capit illa mei?
Nunc memini me fulmineis ſuccumbere flammis:
Atque negem precium hoc eſſe, perire, mihi?

Amoris mei, odij tui præmia.

Ne mitis, ne ſæua preces Thaumantia noſtras
Deſpice: vel veſtros deſpice diua Deos.
Conſueuere Dei deponere molliter iras:
Si demiſſa vident ſupplicis ora rei.
Quod ſi proculpa nimium damnabis amorem:
Ex odio quæ ſit debita noxa tibi?

Comparat ſe perdicibus, & lepuſculis.

Perdita fulmineæ conſpecto turbine pennæ
Callida ſe tenui puluere texit auis.
Vtque canum lepus inſidias exterritus hauſit:
Ancipites acuit tum fuga anhela pedes.
Infelix: cur ſponte ſequor mea fata? volenſque
Me fugio: & facio vt ſim tua præda mei?

Hoſtem Cupidinis, quam amicum.

Audi tu Venus, & Veneris tu filius audi:
Seu domina es, dominæ ſeu puer es, dominus:
Si facitis plus ſæpe mali, ſi ſemper amicis:
Et nati, & matris tutius hoſtis ero.

Annuli Thaumantiæ.

Ardeſcit ſocio rutilans adamante pyropus:
Sic animo articulus conuenit iſte tuo.
Acres fulminei faculas iaculantur ocelli:
Frigida ſtant duro corda retuſa gelu.

Quia in me illa, ego contra me.

Quod minus eſt in te, plus in me cernitur eſſe:

Quod plus in te, in me cernitur eſſe minus.
Si minus hoc fuerat, fuerat ſat: verius hoc ſit:
Quod totum in me, in te cernitur eſſe nihil.
Quis potuit ſæuos ſufferre fidelius ignes?
Quæ potuit ſeruo durior eſſe ſuo?
Quanquam in me tota es, tanta eſt diſcordia: vt in me
Fœdi diſſidii ſis quoque cauſſa mihi.

Non raptum a Thaumantia, ſed vltro ſeſe obtuliſſe.

Si quicquam ex animo fieri pote, quod placeat: quin
Vel plus quam placeat, auferat atq; animum:
Auferat inuitum placide, ducatq; volentem:
Atq; ſinu Veneris collocet in medio:
Hoc abs te factum eſt, o maxima diua Dearum:
Me inuitum vt noſtris ſenſibus eriperes.
Non videor tamen eſſe mihi, cui iniuria facta eſt:
Cum te viſa olim deſierim eſſe meus.
Quin a me ad te abij ſapiens, meq; ipſe reliqui:
Ne tuus hic in me, ſed meus in te habitem.

Thaumantiæ pietate interire.

Mortem ferre videns oculis Thaumantia duris:
Hoc credo, noſtras tum miſerata neces:
Auertit: parſitq; auidis exurere flammis:
Letifero ergo ſubit mors ſociata gelu.
Quæ fugiam mala? ſi pietas mitiſſima diri
Afferat interitus fata cruenta mihi?

O porteat riualem odiſſe, an amare.

Illuſum, ac ſpe defectum me cruda reliquit:
Atq; alius potitur (& fero?) luce mea?
Dic regina Venus: liceat ne odiſſe fruentem:

An quem Thaumas amat, me quoque amare iubes?

Iras comparat.

Iratum ſibi me fleuit Thaumantia. qualem
Ergo putes animum Iuppiter eſſe meum?
Fundat inexhauſtos tua dextera fulminis ignes:
Inque caput cælum corruat omne tuum:
Hoc minus eſt, omnique minus formidine culpæ:
Et culpæ, & pœnæ. quid minus? immo nihil.
Nam ſi irata (nefas) mihi ſit Thaumantia: mors hæc
Sit leuior, mihi quæ ſic aliunde venit.
Sin potui furere hunc (Dij Dij meliora) furorem:
Quænam mors, quæ a me ſic venit atra mihi?

Proditum ſe a Thaumantia.

Aurea ſpes, verum læto ſpes aurea quondam,
Tartareis miſero nunc numeranda malis:
Reſpice me, quoſcunque petis fugitiua receſſus:
Si piget ad me iterum falſa referre pedem.
Reſpice: & inſano oppreſſum miſerere furore
Amentem ſine vi, corde ſine, atque anima.
Extulerat me ingrata tuo Thaumantia ductu:
Vt caſu infelix nunc grauiore ruam.
Accipite infamem immortalia ſæcula famam:
Vixque ipſis poſthac credite cuncta Deis.
Qui potui cecidiſſe prius, quam ſtare viderer?
Perdereq; ab ſuperi, quæ bona non habui?
Perdideram meipſum, vt fruerer cæleſtibus auris.
Nunc amiſi illas, me nec habere queo.

Thaumantiæ vis fato potior.

Si qua vis vis ſiqua viget ſub numine magno:
Numine, quod Fati numina cuncta regit:

Expri-

Exprimere (haud lacrymā, haud poſco pia pectora) tantum
Verbum vnū: aut (o ſi) murmura pauca peto.
Dij magni, magni Indigetes, genus omne Deorum:
Iam nunc credam aliquod vos genus eſſe Deum.
Sed ſi cuncta domat ſolo Thaumantia nutu:
Quis vos? non illam, dixerit eſſe Deum?

Ad eandem.

Si poſſum ſine te Thaumantia viuere: poſſum
(O vtinam) ſine te ſic quoque diua mori.
At ſine te poſſum nulla ſi morte domari:
Quomodo nam ſine te viuere, vita mihi eſt?
Et crudelis abis? nec ſunt mea damna dolori?
At ſaltem ſit, non poſſe dolere, dolor.

Reſipiſcit.

Has etiam laceras vdis ſingultibus auras
Compoſito fingi carmine iuſſit Amor.
Nec pudet inualidis feſſos anfractibus annos,
Me miſerum, duræ ſub iuga ferre Deæ.
Pectora qui potuit vecordibus vrere flammis,
Quæ ferus inſana Mars furiabat ope.
Credidit ipſe parum ſibi, ni potiore triumpho
Fortia conſtantis vreret oſſa viri.
Si veniæ locus: humanumque piumque furoris
Veſani pretium ſit, meminiſſe mei.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI ARÆ FRACASTOREAE.

Ad Famam.

DIua frænatrix animi ruentis,
Auiis æui redimita pennis:
Quæ bonos cæli patrij beatis
Ignibus æquas:
Sæculorum almum decus imminentum,
Temporum victrix, domitrix locorum,
Morte deletum reparans, tibi ipſi
Fama ſuperſtes,
Cui nouos tentas aperire cantus,
Cui nouos audes numeros? quibuſnam
Nixibus? ſi non nouus excitetur
Alter Apollo?
Nam ſatis non ſit vetus ille Phœbus:
Vel ſatis ſi ſit: comitem volentem
Hinc agens Fracaſtoreum dolenti
Abſtulit orbi.
Diue ſupremi caua templa cæli,
Diue deuexæ ſola dura terræ,
Cuncta naturæ ratione certa
Pignora librans.
Si nouem caſtos animos ſororum
Tecum habes: priſca viduatus aura

Spiri-

Spiritus, quanam tenues ſequetur
Voce Camœnas?
Ergo tu nobis eris: ergo noſtrum
Pectus implebis, tibi te canendo,
Vnicam prima, vltima poſt Maronem
Meta canentem.

Ad Charitas.

Quis mihi verſiculos
Sponte natos, arte nulla
Pexos, ſuaues non laboratos dabit?
Qualia Pannoniis
Læta campis pullulaſcunt
Auri flagella creta ſarmento ſuo.
Qualis acidalio
Rore tincta, rore cæli
Mucrone rupto turgida emicat roſa.
Vos lepidæ Charites,
Tranſmarina tu Venuſtas
Afflata Phœbo concitante numina:
Ferte pedem faciles:
Ferte gemmeas corollas:
Afferte cantum flebili mollem ſono.
Ecce Fracaſtoreus,
Veſter imperator ille,
Ille ille veſter imperator vnicus,
Lætitiam patriæ,
Vltimum diem ſuorum
Clauſit, futuris ſæculis poeticen.

Ad cæleſtem mentem, quæ regit nos.

Fœcunda cæli rore vena fœcundi,
Cui cedit almi ſuauis vnda Parnaſi.

Nanque illa terra bruta de ſinu ſurgens,
Mendace vatum mente fabuloſorum
Ditat furores, neniaſque ſcribentum:
Tu ſancta proles ætheriſque, cælique,
Ducens ſupremas e Dei ſinu flammas,
Parem parenti te induis, vehens tecum
Cunctarum onuſta ſeminarium rerum,
Quæ concitantur mentibus beatorum.
Nunquam fatiſcis. Viuidum iubar longe
Contentius fit, quo magis laboraſti:
Te te explica ergo Virgo ſancta, ſublimis.
Ut vatis alti pura funus exornes:
Vt vatis alti manibus parentemus.
Nanque ille talis, tantus & fuit vates:
Vt voce dici non niſi Dei poſſit.

Ad Parcam.

Quæ reduces per orbes
Diua deuoluis trepidæ tenuia fila vitæ,
Conſcia Parca fati,
Horridi fati, precibus non habilis, miniſtra,
Te caput in nocentum
Poſſe bacchari ſcieram, morte iubente, noſtrum.
Aſt genus in Deorum
Poſſe, quis tecum pepigit? quo tibi iure factum eſt?
Ecce iacet ſupremum
Nunc decus terræ, & patrij pignora certa cæli.
Sidera quis reuoluet?
Quisve naturam propriis principiis recludet?
Heu lacrymoſa rerum
Secula: heu vana caries, cura metuſque vitæ.
Ne liceat deinceps

Amplius naſci: quoniam viuere poſſe, mors eſt.

Ad Auroram.

Matura mater, vuidis quæ rorulenta guttis
Ocellus auro fulgidus naſcentis es diei:
Olim videbas alterum terris micare ſolem:
Nunc duplicem miraberis polo nitere Phœbum.
Illuſtre numen Caſtoris poſtquam occupauit illum
Qui nunc tenebras poſteris, luctum ſuis reliquit.

Ad populos arbores.

Electriferæ Phaetontiades
Olim mollia membra puellæ:
(Nam vos pius eſſe coegit amor
Cortice duro.)
Quando ad tumuli lacrymoſi notas
Magnique parentalia vatis
Liquidos vetat effundere fletus
Inuida radix,
Rigide teneros quæ cohibet pedes
Audite pias o pia numina
Triſti rudibus numeris obſitas
Voce querelas.
Veſtrasque rogo mittite lacrymas,
Quas auricomis tumidas radiis
Circum viridantia ſerta rogi
Sarca reponat.
An Sarca ſacris ſcatebris incitus,
An notus & immanibus inferis,
Et carus ſuperis Benacus
Numine raro
Solis vobis incognitus eſt?
Ille eſt Latij magni Aganippe,

Nerei pater, & ſoboles idem.
Vbere vena
Is veſtra libens brachia ditans
Atque ad lacrymas, atque ad debitos
Tumulo fletus, larga alimenta
Suggeret vndis.
Tunc Herculeis picta laboribus,
Tremulo pede nutantia folia
Helices æmula, vatum nitida
Tempora cingent.

Threnus.

Si deſiderium, & lacrymæ ſolamen eſſe poſſunt:
Solamen poſſum tum dare, tum accipere.
Si deſiderium, & lacrymas ſolamen auget vltro:
Cum deſiderio augere queo lacrymas.
Aſt hæc ſi damnum fruſtra reparare cuncta certant:
Ah quid lancinat hoc, illud, & hoc animum?

Ad Fracaſtoriam animam.

Verona flet. Natura luget: ordines
Omnes Deorum, qui citos orbes rotant
Immane quantum lacrymantur, & gemunt:
Mœſtam ſororum neniam chorus cantat.
Pro voce Phœbus mœſta fert ſilentia.
Suſpirat omnis orbis, vt meta vltima
Vitæ occupauit Caſtoris magni dies.
Et abſtinere me iubet luctu pudor?
Quod noſtra paruus Muſa momenti nequit
Aequare tanti tam feras damni vices.
Ciuis ſerenis o recepta ſedibus
Anima, quietis alma compos aureæ,
Quid ſi corollæ lucidis texta roſis,

Violæq; mite veris halantes decus.
Puris caniſtris ſerta complexu rudi
Manes corymbi tortiles placant tuos.
Mea deſpicata hinc exigentur carmina?

Allocutio.

Virginum decus ſororum:
Natura quantum facereq; & pati poteſt.
Quale nec fuiſſe quondam
Latura nec poſt eſſe credo ſæcula.
Haud parum tuis trophæis
(Quis hoc, quis amens poſſe ſperet, aut putet?)
Sed tamen non improbandum
Admitte magnum numen hunc lyræ ſonum
Pignus inflammati amoris,
Quo ſauciata ſtare mens neſcit loco.
Seq; ſtringit, vrget, aufert:
Percuſſa thyrſo qualis auium nemus
Euias furens fatigat.
Simul furit, ſimul ſtupet, ſimul fugit.
Senticeta nulla curſum,
Prærupta nulla, nulla tardant flumina.
Blanda donec vis ſoporis
Feſſos reſoluit, & ſimul vinxit pedes.

Epicedium.

Qui Fracaſtorei Phœbum diuina canentem
Audieras, quid enim quæris in hoc tumulo?
Terram terra premit, tellus tellure grauatur,
Perq; ſuas repetunt ſeſe elementa vices.
Ille olim ſancto capiebat pectore cælum.
Nunc capitur cælis: inde petendus erit.

Ad Benacum.

Corniger pelagi freme,
Mincij genitor ſacri,
Qui liquentibus agmina
Explicas vaga lymphis.
Tu feris, pater, Alpibus
Deuolutus ab intimis,
Mitiore frequens vado
Dorſa barbara mutas.
Mille tum ſcatebris tuis
Viuidis virides comis
Naides tua flumina
Rorulenta recentant.
Tu ſacras Heliconij
Collis æquiparas aquas.
Quin eas magis anteis
Fronte plenior aureo.
Par quis eſt, erit, aut fuit
Gutturis liquidi ſono?
Eſt tamen ſoboles tua
Pura vena Catulli.
Nam mihi penitus ſedet
Mente relligio pia
Numen vnicum, & vltimum
Nominare Maronem.
Cede turgida Græcia.
Non habes quibus excites
Mortuam tibi gloriam.
Comparatio vana eſt.
Ergo nunc pater optime
Cum Fracaſtoreus ſuum

Neſcit

Nectar in liquidas aquas
Cælitus tulit hauſtum,
Quę prius cupidis viris
Imminebat adorea
Suſtulit dubiam bonus
Cum bono aliter palmam.
Heu vbi, heu vbi nunc es? heu
Quo ſequar Genium meum?
Non datur? lacryma hic lacus.
Hæcque flumina ſunto.

Ad auiculas, aquas, ventos.

Dicite ſiluicola cohors,
Quæ remigiis vaga præpetibus
Peragratis varia loca.
Dicite io hyali latices
Turba fluentiſoni gregis.
Age vbique hoſpita, ciuis vbique.
Saltem miſereſcite vos
Lubrica liquidi ſoboles ætheris,
Caua qui colitis ſpecua.
Qui ſuſpenſi fluctibus, illos
Suſpenditis: atque fretis
Tunſi tunditis illa viciſſim.
Noſtri ingenij genium
Vbi? qua quæram? miſero quis iter
Monſtrare volet, vel ſciet?
Natura parens inclyta rerum
Si ille abs te abiit, nec ibi es,
Nunc feliciter ille vbi regnat:
Te dimidio minor es:
Nec nos ſolos funera tangunt.

Leſſus.

Ecquis triſtibus excitus querelis
Audet eſſe pius, piiſq; votis
Arydo dare lacrymas ſepulchro?
Ecquis preteriti memor decoris,
Nunc ſpectans lacrymabilem ruinam
Amens percitus impiis querelis
Diro carmine prouocare cælos?
O vtrum miſeri eligemus? vtrum?
Neutrum. nam neq; candido poetæ
Sunt conuicia concienda cælo:
Nec eſt fletibus ille dignus vllis
Qui factus modo particeps olympi eſt.
Mille hic ocius excitentur aræ,
Verbenis nitidæ, innubaq; lauru.
Vnum numen in omnibus canendum.

Ad animam Fracaſtorij hyporchema.

Vigilia, lacryma, lacrymæ
Bibula miſeria canere iubet aliquid.
Supera domicilia terens,
Nitidula, rutilior anima radio.
Sacra noua, noua Dea cape hæc.
Homo dicat ea tibi minimus hominum.
Sed vtiq; bene tibi volens
Tibique data bona lepida lepide amans.
Paria quibus alia alibi
Neq; video, neq; ego habeo, neque ſcio.
Canere tua valet Erato hoc,
Et ea facula animi aquiligena, cui
Vegeti agilia loca poli
Modo facile patula gremium aperiunt.

Amœ-

Amœbeum.

SC. *Dic Parnaſe decus Dei,*
Qui dulci numeros flamine temperat,
Cum ſis ſat tibi, & arduus,
Cur maiore quatis vertice ſidera?
PAR. *Dum Fracaſtoreus ſuæ*
Vitæ compos erat, me quoque compotem
Fecit. multus, & impotens
Nunc diris animus fluctuat æſtibus.
SC. *Quin ergo potius putem*
Illo Diue tuæ funere gloriæ
Funus compoſitum: neque
Auſurum viduos tollere vertices.
PAR. *Dum terras coluit meus:*
Terras me proprius collibuit pati.
At nunc cum petiit polum:
Vel toruus repetam, vel placidus ſequar.

EICON.

Vt vis coruſca fulminis tela triſulca vibrat:
Concita terra pauet: cælumque conſciſſum gemit:
Tum bobus adiunctis iugi demit arator onus:
Enumeratq; gregem paſtor pauore pallidus.
Septentrio vt rerum potens nubila rapta fugat.
Per loca ſuda redux ſol lucidum oſtentat caput.
At vos tenebris obſiti, nimbificis tenebris
(Sol pater ecce periit) quando videbimus diem?

Ad Solem.

Molis ſidereæ decus
Fulgide orbis ocelle
Micantis alme
Arbiter auræ.

Vita lucigenæ dator
Flammeo vage curru
Cui cunctus vni
Militat æther:
Nam flammis animas tuis
Corporum genus, alta
Caligine atrum
Noctis opaca:
Deleri tua lumina,
Et cum lumine numen
Cur mortis ictu
Paſſus iniquo es?
Quis Fracaſtoreum tibi
Reddet? vnde reſurget
Spes, tanta rurſus
Poſſe parari?
Audi, quæ tibi nunc canit
Saucium cor amore,
Et dictat ipſe
Mœſtus Apollo.
Illum ſi e lacrymis meis
Magni in templa Tonantis
Non ſuſtuliſti
Turbinis igni:
His mors exuuiis ouans,
Te nitentior, ambis
Maiore luſtrans
Lumine terras.

Ad animum Fracaſtorij.

Diuine anime ætherei temperator orbis.
Hæc inter vbi ſæcula degeres beatus
Nunc certa videns lumina viſionis almæ:

Num

Num præterita te capit aura ſacra lucis?
Ecquid te beat aurea fama, cui iam
Par nulla fuit, nec reor hinc parem futuram.
Vnum excipio ſedulus vnicum Maronem.
Cui thuricremas mens mea prouoluta ad aras
Se luſtrat, & a triuiis expiata ſurgit.
Ten' noſtra iuuant otia, ludibria, venti?
Quos carpit, & auget vario gloria ludo.
Inſcitia quos nebulis circumuolat atris.
Anima exceipulis omnibus expedita, ſanctis
Nunc plena epulis: hæc, tua quæ fuere quondam
Et nunc mea ſunt, te nihili pendere certum eſt.
Tantus tamen eſt ardor, & incitatus æſtus,
Quem deſiderium fouet, & cæcus amoris
Flammat radius, te vt tamen hic eſſe velimus.
Si ſit licitum huc animum redire ſanctum.
Verona patens lepidus clari orbis ocellus
Sic te luget, & animum deſpondit ademptum,
Vno vidua vt, vidua eſt omnibus relicta.

Pæan.

Quis noua, quis o vetera carmina, quis expediet?
Quæ leniant mihi doloris æſtum.
Non ſiticen, aut biforis autor habilis moduli
Gingris acatis acer vrat aures.
Phœbe pater, & patris amœna comes alma cohors
Vos vos vocat, vos ambit hoc ſepulcrum.
Pæan age, Pæan ades, ecce tibi quam tumulus
Blanditur, auctus aureis corollis.
Huc edera trunciuaga, tu viola pallidula,
Tu lutea ſplendore picta calthæ
Alma roſa, quæ veneris alma monumenta geris

Notiſq; teſtans Naidum querelas
Mitis hyacinthe patulis niger hians calathis,
Sic furuus atro conuenis dolori.
Colligite floripara, quæ decora prata
Verbena caſtas impliceiq; laurus.
Et date: datis penitus additeq; vota precum
Sint grata magni manibus poetæ.

Ad Fracaſtorium.

Cum damnum attonitus noſtrum fleo:
Nequitq; fletus eſſe par dolori,
Tum ſpargo trepidos pro lacrymis numeros:
Cum ſpecto attonitus numeros tuos,
Pudore fracta Muſa conticeſcit,
Et ſpargo tepidas pro numeris lacrymas.
Cum mens, & pudor, & meritum tuum
Pugnent: es ergo fletibus canendus,
Et ſpargam miſtos cum lacrymis numeros.

Monodia.

Plenus vnde nouus mihi, plenus ingruit ardor?
Vnde ſufficit ipſe ſe, quem periiſſe putabam?
Nam nec Aonidum chorus, nam nec ætheris alti
Spiritus miſere fouet perditum: ſimul atque
Phœbus, & comites Deæ chara numina Phœbi
Cum Fracaſtoreo ſuo ſe extulere ſub aſtra.
Tum ſatis, ſatis & ſuper cantitaſſe videbar,
Cantitaſſeque, fleſſeque & conſecraſſe canendo
Inclytum caput. Ipſa iam ſe negare dolebat
Tota materiæ penus. Nam quis adderet illis
Aureis titulis: quibus flore pingitur aureo
Omnium Deus artium: meta ſola canentum:
Me citum tamen huc, & huc raptat acer amor, quem

Non

Non poteſt labor vllus, aut quit quies quatere vlla.
Me ſcio nihil arduum, me nihil dare clarum,
Has niſi lacrymas pias, hos pios niſi fletus.
Quæ ſolent pueri quoque, vt dona perdita plorant.

Ad vitam hanc.

Heu falſa quies, irrequieta, bulla inanis
Miſerorum lacrymoſa face ludibria torrens
Se qui tibi dedit, tibi ſeſeque reponit
Zephyros capturientem plagulis exinuatis.
Hunc arguet hora, vltima momenta recludens,
Modo Fracaſtoreum quæ retulerunt in olympum.
Credam tibi ego? non faciam. nec fidere fas eſt.
Pereunt ſi ſacra rerum, repetunt ſi ſua Diui.

Melos.

Non ſi ruentis fulminis impetu
Stridens minaci murmure fumida
Demiſſa toruo flamma cælo
Aerias pepuliſſet arces,
Aut qua ſuperbis flexibus incita
Valles ſub imas Vindelici iugi
Amœna ſerpens ob ſalicta
Vis Atheſis furioſa lambit.
Tam mœſta planctu turbida ciuitas
Lugeret atris obruta fletibus:
Suſpirioſa nec querelis
Cælicolas oneraret vdis.
Vt fracta vatis funere maximi
Secura tanti facta periculi
Poſthac: parem viſura nullam
Heu patrij decoris ruinam.
Dum rara floris dona poetici

Pictum furorem dotibus omnibus
Virtutibuſque ſingularem
Fata Fracaſtoreum repoſcunt.
Ille incitati conſcius ætheris
Micantis ortu lucis ab intimo
Ad occidentis vſq; metas
Vectus in emeritis quadrigis
Nouis reflexit ſidera curſibus
Noua repoſta lege receſſibus,
Acceſſibuſq;, anfractibuſq;
Addidit imperium, atque ademit.
Natura totos pandidit huic ſinus,
Seq; ex remotis explicuit locis,
Vt huic pararet abditarum
Principia, atq; elementa rerum.
Hic impetratis induciis fera
Cum morte pacem legibus arduis
Fecit: vel intulit reuinctam
In nitidos ſpoliis triumphos.
Hic ſolus inter Auſonios Lares
Non vſitata, nec tenui tuba
Spirauit altum, ſed venuſtum
Miſcuit alterutrumq; vtroque.
Verona mater, quid tua vulnera
Demens retracto? qui lacrymas tuas
Conſoler? Heu ſolamen vnde,
Quod mihi non habeo, reponam?

Conſecratio.

Ante aras redolentibus
Sertis implicitas, quem potius canam
Quam mirabilibus conſiliyſqui cecinit Deum?
Atq; Dei progeniem concelebrauit almam?

Hæ

Hic deductus ab vltimis
Naturæ numeris ad ſuperos globos,
Omnes curriculis diſpoſuit, quanque ſuis, vias:
Non quaſi qui diſceret hæc, ſed quaſi qui doceret.
O miris hominum modis
Egreſſe ingenium. o omnibus artibus
Maior. pro lacrymis, pro teneris fletibus accipe
Quas tibi ſacris ederis rite ſacramus aras.

In eius picturam.

Aſpice, quam ſacri ſplendeſcunt ſidera vultus,
Morsq; manus doctæ lumine victa ſilet.
Hic etiam caneret: ſed non diuina canenti
Affluere e muto verba colore valent.
Quin vmbra tua hæc. te vero ars nulla, ſed alto
Carmine te, niſi tu, fingere nemo poteſt.

Item in eius picturam.

Poſtquam letiferis immittis legibus æui,
Cuncta quibus rapida mors rapit atra fuga,
Cæleſtes magni vultus ceſſere Maronis:
Nullaq; tam faciles ſiſtit imago Deos:
Quod ſupereſt, Fracaſtore ſupplebit inanes
Sola inter cunctos fida tabella vices.

Epitaphium.

Hic ſitus eſt Fracaſtoreus Hieronymus: vrna
Quem capit, hic cepit pectore cuncta ſuo.
Sidera digeſſit: reuocauit funera: rerum
Naturæ imperij conſcius, atq; Dei.
Aut Heliconiadum fontem ſibi ſuſtulit omnem.
Aut tumulus vertex hic Heliconis erit.

IVLII CÆSARIS SCA-
LIGERI NYMPHÆ
INDIGENAE
AD
NICOLAVM SALERNVM
BERNARDI
EQ. F.

POſt tetricũ vario defeſſum funere Martẽ,
Partaque conſiliis otia lenta meis, (lis
Te quoq; ab exhauſtis nõ vno robore bel-
Magne Salerne iuuat pace videre frui.
Hic igitur molli mecum requieſce ſub vmbra:
Et quatere iratum cætera mitte Iouem.
Dum Dea magnanimum præfert Rangonia pectus:
Perpetua & Muſas vnica mente fouet.
Inter tot proceres, inter tot numina reges,
Immenſa Muſas vnica mente creat.
Illius ad calamos, & potas rore cicutas,
Rore ſuos Phœbus quo rigat almus agros,
Candida mellitas Nympharum turba Camœnas
Cantat, & Aonios prouocat ore modos.
Illa meis ſpolians ſquallentia pectora curis
Purgata optatos flectit ab aure ſonos.
Siquam tu tribuis, ſiquam mihi nominis auram
Aut mecum, aut poſt me fata datura manent,
Vnius in gremio, ac vultu concepta ſereno,
Vnius æthero ſpirat ab ore Dea.

DRYA-

DRYADES.

Diua Violantilla Bonromæa ab Ethruria, pro cuius perſona canit Ias,& Auge pro diua Camilla Scalampa.

IAS. *Semicaper tenerum ſi ludit arundine carmen.*
Obiectu nemorum lento ſecretus ab æſtu:
Cur tacitæ ſedeant Muſæ vocalibus antris?
Ille caprum tantæ capiet ſi præmia laudis:
Ipſæ agnum accipient. Illi ſi ceſſerit agnus:
His caper ad ſacras hærebit cornibus aras.
AVGE. *Pieris attonitas calamo ſi mulceat auras*
Ias vbi eſt? vbi dulce cauis concentibus antrum?
Illi ſi tepido ſpument mulctralia lacte:
Caſeus excipiet meritos tibi mollis honores.
Caſeus illi ſi cedat: tibi mulctra paratur.
IAS. *Arcades amnicolis paſtores paſcite ſyluis.*
Paſcite: & Aonium teneri deducite carmen.
Non ſoli paſcetis: amant & noſtra Camœnæ.
AVGE. *Arcades Auſonios paſtores claudite ſaltus.*
Claudite: fœmineæ ſua ſunt quoque præmia laudi.
Non fruſtra claudetis: auent & noſtra referri.
IAS. *Ad veteres Bandellus auos, patrioſque Penates*
Traiicit, inſani veritus nihil æquora ponti.
Alma parens pelagi ſpumantibus edita cani
Fluctibus: hic miſeræ nam quid ſperemus amãtes?
Ille vel infeſtis cælum cum ſoluitur hœdis:
Vel cum deuexo ſurgit Nothus æthere: vel cum
Vdæ præcipiti ſuperant Atlantides imbri:
Vtetur placidi genio maris: vt mihi ſæuas
Perpetuo tempeſtates malus ille reliquit.
Mollia pacato ſpirabunt flamina plauſu:

ſ

Vixque auſint fragilem temere tentare carinam.
Lambere cura illis, atque oſcula figere puppi.
O fierem mare: verum obſtat mihi torridus ardor.
Ipſe ſenex poſito ventorum murmure Nereus
Excipiens facili virides Nereidas aura
Incutiet tacitas tenero ſub pectore flammas.
Heu ſuſpecta meos perturbant numina ſenſus.
An non ſic quæſitus Hylas? vbi raptus in vndis
Nequicquã comitẽ Alciden, dominumq; fefellit.
Ille ter inuiſas pulſauit nomine ſyluas:
Hic mentita illi ter reddita vocis imago eſt,
Ter miſer hic animum falſa ſpe luſit inanem.
Inde ſuas pecudes pelagi de gurgite Proteus
Oſtentabit: & alliciet te ad munera paſtor:
Vt generũ vndiſonis Phorcynidos implicet vlnis.
At te torua nimis ne vrant male monſtra tyranni.
Mille ouium tepidis coit in conuallibus Arni.
Mille Arni ad ripas totidem cum matribus agnæ.
Ecce tibi obſedere hirtos procul abdita montes
Retia: qua raro nemus interlucet hiatu.
Auræ, quæ leuibus noſtras ſpes ducitis alis,
Hæc precor integro referatis carmina tractu.
Ius ad Heſperij pelagi vada lenta ſequuta,
Ius te Bandelle feris in fluctibus eſſet:
Sed piceæ metuit flagrans incendia puppi:
AVGE. *Dulcius ergo apibus: blãdo cum murmure captæ*
Florilegæ vernis in ſaltibus omnia limant:
Aut tener argutis Zephyris cum ſibilat annus:
Aut maturus ager Cererem cũ fluctuat: aut cum
Saxa petens rigua pinguis ſtrepit Ollius herba.
IAS. *At tibi quæ paribus dictabat Dia cicutis,*
Dia tibi, tu ſyluicolis ab arundine Faunis:

O, me,

O, memora: nomenque tibi tua ſecla propagent.
AVGE. Bina tibi Bandelle eodem ſub termite mala,
Quæ furi præcerpta, acido pubentia ſucco,
Horrida non grãdo, non improbus obtudit imber;
Iam roſeas ſplendore tuas imitantia malas
Inter acus tenue, atque in ſtramine condita molli,
Maturum procul huc ducent a ſole colorem.
Spernis an hæc diuine puer? Extra aurea mundi
Limina, qua ſe nox numeroſo ſidere condit:
Abdita erant raro felicia ſtipite mala:
Mala etiam veteres paſcebant ruſtica ciues:
Regiaque his olim conceſſit victa puella:
Ah diuina nimis: tua ſi mihi pectora vincant.
Et facient: niſi portenti me fallit imago.
Sunt ſiquidem coniuncta pio ſub matris amore.
Non temere coniuncta: ſibi quoque gaudia diſcũt:
Non ſolis ſibi ſunt: ſua nos quoq; munera ſignarit.
IAS. Qualis amatrices ederas amplectitur vlmus:
Vlmus amans vt veſtitur pallentibus vuis:
Sic tua Pierio conſpirat fiſtula cantu.
AVGE. Blandus vt arenti feſſis meſſoribus æſtu,
Tonſa Parætonias vbi ventilat area fruges,
It Zephyrus, pluuiaque agrum ſolatur hiantem:
Sic mihi fonte tuo creſcunt Aganippidos vndæ.
IAS. Quid tibi ego hoc ingens vates pro munere donẽ?
Ne committe viæ ſera te noctis in vmbra.
Hic pecori cytiſos, hic mollia gramina tauris.
Nec graue, quod tegetes nullo ſunt culmine. quid
Nec violæ tegetes, nec lilia culmina curant. (tu?
Grexque tuus tuo vigili requieſcet Hylacte.

Oreas.

Sub Lyces perſona Camilla Scaligera diui Bonifacij patris natalia canit,& Titi fratris mei interitum in clade Rauennati deflet.

THERILLA.

Hanc prædam,feſſoſque canes ſub tecta referto:
Adde gradum Talariſca:greges ita grandior vmbra
Et paſtu vocat,& tectis blanditur apricis.
Oſtentans tremulis roſeum iubar Heſperus vndis
Balatum excierat ſtabulis.tum fumida thura
Extructis congeſta focis,circum vndique ductæ
Mordebant ederæque vagæ,laurique virentes.
Ipſa autem foliis apij lugubris amari
Hæc memores inter lacrymas diuina profudit
Verba Lyce,ſacraſque manu ſimul obtinet aras.
Frater,vbi es ne? vbi tranquilli me vomeris vſus
Aſpiciat patrij vitreas prope gurgitis vndas
Arguto rapidos æſtus lenire ſuſurro?
Frater,vbi es ne?ego te gelidis in vallibus illum,
Illum ego te in luſtris,inter ſpelæa ferarum,
Quaque vocant duri primo ſub ſole labores
Effingo:faciemque tuam ſuper omnia duco.
Candidus ipſe autem cæleſtibus auius antris
Duceris,imbriferaſque domos ſuper,& ſuper alta
Limina.Quique truces ſalienti grandine nimbi,
Quique gregem ſequitur lupus ipſe,gregẽque ſequutus
Faſcinus,a veſtris longe malus exulat oris.
Aureus ecce autem ſuperis inſignior agris
Armentum tota cedens tibi Lucifer aula
Solatur gelido truncas mœrore querelas.

Diſtentis pueri depellite matribus agnos:
Depulſis curate ſuos in prandia faſces:
Nec pranſos fidis errantes cogite clauſtris.
Dira prius pecori curans contagia paſtor,
Nunc Deus, ex alto miſerans acerbit olympo.
Hæc fratri diuina Lyce. diuina parenti
Quas quibus ætherias hilaraſti cantibus auras?
Heſpere, quando oriens alias illuſtrior ibis,
Lætus vbi excieris magni natalia patris?
Patris, cui tantum debent mea carmina, quantum
Pinguia ſidereis turgentia gramina guttis.
Luceſcet: lucemq; ſuo vehet aurea curru:
Qua dulce vecta prius pater Hirpius altera lux eſt.
Nunc etiam leuior feſſos tegit vmbra iuuencos:
Dulciaq; agricolis ſpirat ſacer otia pagus.
Nec lupa iam vitulæ perturbat ſomnia: nec iam
Facta parens lacerum lugebit bucula natum.
Ipſæ etiam querulæ poſuerunt murmura valles.
Tum freta degenerant fructus oblita priores:
Blandaque ad Halcyonas vertit ſua pignora Nereus.
Sudat apis bona mella: bonus bos curat aratra.
Hirpius alpigenis aris fauet: Hirpius aris
Cum fauet: & bona mella apis: & bos linquit aratra,
Ecce nouus tibi ridet ager: te ſepibus imis
Purpureæ ſalices, rigidæ te montibus orni,
Et ſegetes, auræque leues, atque antra loquuntur.
Omne tibi longo dicet genus ordine laudes,
Inter aquas, ſi nauta vagus: ſi meſſor, in æſtu.
Nymphæ Hamadryades, aliæ, ad natalia patris,
Numina odorato capient ſibi munera libo:
Non tamen vlla meo vis veſtra carebit honore.
Vere feram flores, croceos in meſſe maniplos:

Et viridis nitidum vitæ ſeruabis honorem.

OCN. *Ergo etiam vitæ noſtræ geris anxia curam?*
Ah ſatis: ah nimium, ſi ſpes, vel ſola, ſuperſit,
Condiat immanes mihi quæ ſub pectore flammas.
Sæpe etiam in melius ſeſe fortuna retorſit.

NAIS.

Pro Diua Hippolyta Taurella canit Ægla.

Ite meæ procul illa ſecus prærupta capellæ,
Dum gelidum rapidos differt hinc mane calores,
Ad virides cytiſos, & potum rore ſalictum.
Poſt vbi ſub ſtabulum ſero de ſole reducet
Heſperus: & grauido ſuperabitis vbere limen:
Angitiæ manibus ſaturos molliſſima ſomnos
Populus, & poſitis conſternet culmus ariſtis.
Interea Muſæ moriens quæ dixerit Andis
Benaci decus, Eridani flos, Mincias Andis,
Cum longum miſere curis tabeſceret atris:
Dicite. amat repeti ſyluis miſeranda Camœna.
Subde rotas pigro præpes Matuta diei:
Quæ cantum querulis tereti ſub rore cicadis:
Nunc nobis lacrymas geris: extremasque querelas.
Dum veteres ſyluas felicia numina, dumque
Priſca peregrinis exercita queſtibus antra,
Teque meæ ſemper tantum mihi conſcia vocis,
Deuia quæ rudibus reſpondes pulſibus Echo,
Alloquor. hoc certum eſt: mutam non fundere vitam.
Hibernis Herſille puer mihi durior vmbris:
Acrior iratis catulis, immitior Auſtris,
Vſq; etiam ne animā miſerā hanc? quādo omnia ſordēt
Munera? Quid violæ? quid ſuaue rubentia mala?
Venit lecta ferens puris electra ſub antris

Cura

Cura Deum, gaudens viuacibus Ollius alnis,
Benacuſque pater tereti præcinctus oliua,
Amnicolas ſalices, glaucíſque vmbracula bacis,
Liuenteiſque addens corylos, ſelectaque fraga.
Hæc, ait, Herſillus quorum capiatur amore.
O roſa, & o noſtros luctus imitate Hyacinthe,
Fortunate puer. fati tu victor acerbi
Exerces notulis poſt triſtia funera luctum.
Teque legit placida miſeratus voce viator,
Atque agiles Nymphæ, atque vdæ conſcia noctis
Sidera, quæ cælum numeroſo lumine complent.
Me vero quiſnam ſtatuit modus? aſpice tantum:
Nunc etiam tumidis vacat altum fluctibus æquor:
Aeriæque ſilent Alpes, ſyluæq; coruſcæ.
At non in noſtro ſilet acris pectore cura.
Lætior exacto miteſcit frigore bruma:
Autumnuſque acidum Baccho duce temperat annum
Nec curas matura Ceres, nec bruma remittit.
Quam ſaitus grauidos dilecta armenta per agros
Paſcere? qua patrias ſalices lætiſſima ſtringunt
Flumina: & vberibus Sarce ſalit vuida guttis?
At tibi ne nitidi ſordeſcant nomina ruris:
Et Satyri ſyluas habitant, & Naides antra,
Et Venus, & ſaltus iaculis Diana fatigans,
Et qui te forma pulcher referebat Adonis.
Aſpice, quinetiam toruo qui murmure ſæuit,
Diues arundinei torquens Padus incita frontis
Cornua, per ſulcos varia diuertit ab vrbe.
Hic bene compoſitis circum ſua retia varris
Aut acres iaculo ſectabere feruidus apros:
Aut certa pauidos agitabis arundine ceruos.
Eſt mihi Lampigenes animoſo pectore proles,

Lampigene audacem gemino quam viuida niſu
Terrorem tulit,& vaſtis diſpendia ſyluis.
Deſpicis hæc? & adhuc crudeli pectore perſtas?
O Pan Pan: ſeu te gelidi pineta Lycæi,
Seu iuga Penei demulcent, ſeu iuga Pindi
Deprenſum: quid enim fruſtra tua perdit arundo
Aut humilem capreã, aut furum genus acre luporum?
Nil illæ meruere: leuis lupus. iſta capellas
Peſtis agit: pecus Herſillus, pecoriſq; magiſtram.
An ne hi, quos olim Clytoe narrabat amores?
Nulla illam in triuiis vigilantem luna fefellit.
Iam tum etiam teneras æquabam vertice ariſtas,
Horreſcens hædi luſus, frontemque procacem.
Vt furis: vt fruſtra furis: vt mens te ægra retorſit
Andis? & hæc tua cura boum? tua cura peculi?
Ah neſcis: patrios tibi linquens bucula lucos
Abſentis deſiderio confecta iuuenci
Auia, nequicquam ſyluis nunc errat opacis,
Infames heu propter aquas vbi riuulus hæret
Degener, & turpat putres inflexibus vluas.
O pereant pecudes: nihil eſt Herſillus in illis.
Herſillus tantum curans mea vulnera, quantum
Aut æſtum Padus, aut venienteis litora fluctus.
Ah toruis potius ſtent ferrea pectora tauris.
Nempe iacet Paliurus: habent violaria fontes,
Fontes ſerta: rigens iacet imo carduus agro.
Nec ſemper de ſe ſperet te forma ſuperbum.
Occidit agricolis Titan, & naſcitur idem:
Et reparant vetuli Phœbæ diſpendia vultus:
Populus æſtiuo bicolor ſpoliatur honore:
Dein viduum reduci veſtitur fronde cacumen,
At noſtrum breue ver quæ poſthac bruma reducet?

Nobilior

Nobilior violis, hiberno mollior Euro,
Lenior arenti fluuio, me Sirmius vltro
Solicitus petit, atque tuas flens obiicit iras.
Sed prius Odryſius glaciales vinitor vuas
Ad gelidum Boream prælis calcabit acernis:
Mitis erit ſobolis prædoni Caſpia tigris,
Prædoni tigris, miſeræ Andi Herſillus amanti:
Quam quiſquam incedat noſtro prælatus amori.
Hanc lunam, atque iſthæc cedentia ſigna, tuumque
Numen, & heu ſeram teſtor, longeque minore,
Dum gratum tibi ſit, accitam vulnere mortem.
Et iam Tithoni fallacibus excita curis,
Pallida, ne, bona diua, meos horreſce furores,
Non ipſe horreſcit leti puer autor acerbi:
Lucem aliis, portat nobis Aurora tenebras.

POLITIS.

Sub Macares perſona Diuam Corneliam Turrianam ciuem & ſeipſum canit.

Nymphæ, Sarciades Nymphæ: quibus æthere largo
Roſida melliflnis ſuccreſcunt paſcua guttis:
Haſce piæ miſeri Alconis ſeruate querelas.
Irriſit tumido Macare mea baſia vultu,
Sordidaque increpuit: nec ſpem fugitiua reliquit.
Paſtor amas? ego paſtoris labia horrida tangam?
Tangam ego? non faciã. quid enim cum ſordibus vrbi?
Abſtineas atramque manum, ſetoſaque menta.
Me miſerã: vt metuo, manus hæc ne me inquinet atra.
Ne toruo ex oculo fugiat mihi ſanguis ab ore.
Atque roget me mater, & iracundus Orontes.
Tum male me hic habeat: mater me expellat ab vrbe.

Lampigene audacem gemino quam viuida niſu
Terrorem tulit,& vaſtis diſpendia ſyluis.
Deſpicis hæc? & adhuc crudeli pectore perſtas?
O Pan Pan: ſeu te gelidi pineta Lycæi,
Seu iuga Penei demulcent, ſeu iuga Pindi
Deprenſum: quid enim fruſtra tua perdit arundo
Aut humilem capreã, aut furum genus acre luporum?
Nil illæ meruere: leuis lupus. iſta capellas
Peſtis agit: pecus Herſillus, pecoriſq; magiſtram.
An ne hi, quos olim Clytoe narrabat amores?
Nulla illam in triuiis vigilantem luna fefellit.
Iam tum etiam teneras æquabam vertice ariſtas,
Horreſcens hædi luſus, frontemque procacem.
Vt furis: vt fruſtra furis: vt mens te ægra retorſit
Andis? & hæc tua cura boum? tua cura peculi?
Ah neſcis: patrios tibi linquens bucula lucos
Abſentis deſiderio confecta iuuenci
Auia, nequicquam ſyluis nunc errat opacis,
Infames heu propter aquas vbi riuulus hæret
Degener,& turpat putres inflexibus vluas.
O pereant pecudes: nihil eſt Herſillus in illis.
Herſillus tantum curans mea vulnera, quantum
Aut æſtum Padus, aut venienteis litora fluctus.
Ah toruis potius ſtent ferrea pectora tauris.
Nempe iacet Paliurus: habent violaria fontes,
Fontes ſerta: rigens iacet imo carduus agro.
Nec ſemper de ſe ſperet te forma ſuperbum.
Occidit agricolis Titan, & naſcitur idem:
Et reparant vetuli Phœbæ diſpendia vultus:
Populus æſtiuo bicolor ſpoliatur honore:
Dein viduum reduci veſtitur fronde cacumen,
At noſtrum breue ver quæ poſthac bruma reducet?
Nobilior

Nobilior violis, hiberno mollior Euro,
Lenior arenti fluuio, me Sirmius vltro
Solicitus petit, atque tuas flens obiicit iras.
Sed prius Odryſius glaciales vinitor vuas
Ad gelidum Boream prælis calcabit acernis:
Mitis erit ſobolis prædoni Caſpia tigris,
Prædoni tigris, miſeræ Andi Herſillus amanti:
Quam quiſquam incedat noſtro prælatus amori.
Hanc lunam, atque iſthæc cedentia ſigna, tuumque
Numen, & heu ſeram teſtor, longeque minore,
Dum gratum tibi ſic, accitam vulnere mortem.
Et iam Tithoni fallacibus excita curis,
Pallida, ne, bona diua, meos horreſce furores,
Non ipſe horreſcit leti puer autor acerbi:
Lucem aliis, portat nobis Aurora tenebras.

POLITIS.

Sub Macares perſona Diuam Corneliam Turrianam ciuem & ſeipſum canit.

Nymphæ, Sarciades Nymphæ: quibus æthere largo
Roſida mellifluis ſuccreſcunt paſcua guttis:
Haſce piæ miſeri Alconis ſeruate querelas.
Irriſit tumido Macare mea baſia vultu,
Sordidaque increpuit: nec ſpem fugitiua reliquit.
Paſtor amas? ego paſtoris labia horrida tangam?
Tangam ego? non faciã. quid enim cum ſordibus vrbi?
Abſtineas atramque manum, ſetoſaque menta.
Me miſerã: vt metuo, manus hæc ne me inquinet atra.
Ne toruo ex oculo fugiat mihi ſanguis ab ore.
Atque roget me mater, & iracundus Orontes.
Tum male me hic habeat: mater me expellat ab vrbe.

Et cogar truculentæ habitare cubilibus vrſæ?
Vt pauida hoc iter ignoro, quod ducit in agros:
Vt paueo tacitæ ſuſpecta ſilentia lunæ:
Vt dura timeo non ſueta, quieſcere terra,
Parce feris oculis noſtros offendere ocellos.
Heu quam terribili feriunt tua lumina pulſu.
Ruſticus es. teneras temeraſti vocibus aures.
Vix mihi præ horriſono poſſunt audire tumultu.
Ibo ego ad Alcithoen, magicis quæ cantibus atram
Eluat agreſti contractam e corpore labem.
Sic ait, atque abiens gremium ter conſpuit imum.
Ter ſpuit, & tacito ſecum ter murmurat ore.
Nec modo, vt aſpicerem, vertit caput. hoc placet ergo,
Diua Paphũ, diua Idaliũ, Golgonque, Amathuntaque,
Et Cnidon, & ſedes Erycinidas, atque Cythera
Quæ colis: ac miſeris rapidas ſeris improba curas?
Illa igitur tibi ne vt placitos obiecerit agros?
O vtinam & veſtris illuſerit ardua regnis,
Auſa meas tecum pariter diſperdere flammas.
Ergo alius videor nunc iam mihi. nunquid & illa
Vera canunt? Veteres homines mutaſſe figuras.
Nam memini: a ſtabulis veſtigia lenta ſequenti
Circia tranſuerſo ſecuit pede tramitis orbem:
Et verſo celeres ſtupefecit puluere plantas.
Paſtores ouium, teneræque propaginis agnum,
Nonne ego ſum magni Theramedæ filius Alcon?
Quem vos formoſum, quem Dij dixere beatum:
Dij patrij Indigetes, noſtrorum numina auorum.
At næ egomet dura felici ſorte palæſtra,
Inque fero cæſtu, inque ancipiti decurſu
Compoſitam retuli victrici fronde coronam.
Ipſæ me quercus, ipſæ cum frondibus vmbræ

Aut

Aut hilarem calamo, aut ſomno fallente laborem
Demulſere caput placide: trepidiſque choreis
Fregerunt rapidum tardis ſub ſolibus æſtum.
Ipſæ eadem quercus, ipſa ſine frondibus horæ
Laxarunt tepidas brumali frigore luces.
Ah ah hoc Dryades crudeliter vlciſcentur:
Vt ſibi prælato ſic inſidientur amori.
Quid volui miſer? ergo illis in mœnibus vrbes,
Quas placidis iactant componere legibus orbem:
Sæuiciam, taleſque vt alant in pectore mores?
Me illa ferum vt vocet? o tam ferrea. quin tamen agri
Vltro etiam violam, vltro alios fert ſaltus odores.
En cui aſſiduis ſterileſcant fœtibus anni.
Ferte pecus pueri, pingues de matribus hœdos
Ferte vrbi. nonne illa pares ſic reddit honores?
At tibi, quæ inuiſos mortalibus incutis ignes,
O patrij referens immitia ſemina ponti,
Paſſa vrbem paſtorales contemnere tedas,
Quas tu cæleſti thalamo præferre ſolebas,
Par pretium eueniat: ſpernat te vt paſtor amantem.

NAPAEA.

Sub cuius perſona Diuam Berenicam Lodronam matrem flet Diuus Benedictus Scaliger pater.

Aeſtiuam præceps annus ſublegerat horam:
Vitrea cum tepidis coquitur vindemia ſaxis.
Aeger agens pecudes prope ſigna recentia paſtor
Aelinus, ingrato canit hæc ſuprema ſepulcro.
Eſte boni manes, humilem qui cælitus aram
Cernitis. an vobis quoque, longo perdita luctu
Iugera, ſordida ſunt? certe hinc mihi candidus annus

Læta Ceres, lætus veſtigia torſit Iacchus,
Sicubi erat philomela, aut ſicubi dulcis acanthis.
Aut ager interea mœſtum ſilet: aut piger atris
Heu funeſta modis inceſtat culmina bubo.
Pro leni Zephyro, miti pro rore, nec agros
Abſtinuit vexare gelu: duroſque labores
Heu maleſperatis fallax eluſit auenis.
Atque vbi iam flores conſeuerat Ocnus hiantes,
Ruſcus, & hirſuti poſuerunt tædia vepres.
Ah etiam inſuetum nemus, & deſerta queruntur
Litora. nec fœtus auſæ meminiſſe, nec auras
Halcyones mœſtæ lenta ſpatiantur arena:
Septima ſolicitat ſaltus Aurora quietos,
Aſpirans æſtum agricolis, blandoſque labores,
Ex quo amens animi, vacua proiectus in alga
Nequicquam numero ferienteis litora fluctus.
Scilicet huc lacrymas, huc noſtri pectoris æſtum
Deducunt curæ: & ſimilis maris vrget imago.
Me circum attonitis armentum paſſibus errans,
Armentique ferox pater, & tutela futurus
Non aperit frontis veſtigia prima minacis,
Non matrem in tenera ſtupidus reminiſcitur herba.
At nec molle latus neglecto fultus ibiſco
Ipſe tui deſiderio, fœnilia propter
Alta iacens, ſalſis perturbat lumina guttis.
Tum miſera, & nato amiſſo mœſtiſſima mater
It nemora, & tetricos ſqualloribus obſita dumos
Quæſitum. ah quoties falſa eſt in murmure ſyluæ:
Et finxit ſibi, & errorem laudauit: & vdis
Ad ſe inuitantes deſpexit roribus herbas.
Fortunata, quid increpitas loca deuia? quid fles?
Aut illum tugurij illectum mollibus vmbris,

Aut

Aut matris memorem, aut captum formidine ſyluæ,
Inter vbi labuntur aquæ, flumenque ſonorum,
Certa ferent feſſum veſtigia. ne bona riuum
Neglige: forſan & in ſtabulis te quærit apricis.
Mater, felici mater decepta dolore,
Te nunc turbat amor. te nunc vocalibus antris
Redditus ad gemitum fallit ſonus. haud minus illum
Turbat amor: fallitque cauo ſonus editus antro.
At me quis caſus ſequitur? quæ prata reducent
Te profugum Berenica mihi caput? vnde dolorem
Aut ſiſtam, aut quantum ſatis eſt in pectora ſumam?
Et duræ rupes, & rupibus obruta duris
Sæcula, quæ longum ſuperando vincitis annum:
Nunquam ego nam poſthac ſuffixum corde dolorem
Leniero? nunquam ne aſpectu perfruar? eheu
Heu vbi, quæ Aſſyrium quondam ſpiraſtis oliuum
Oſcula, pallidulis ah nunc obſeſſa labellis:
Ingenuuſque nitor pallenti afflatus ab vmbra.
Vos coryli teſtes, & vos mitiſſima lauri
Numina: vos iuncti perplexo vimine qualli:
Quæ meſſes, aut quis tepidis ſpumauerit alueis
Autumnus: quæ purpureis fiſcella caniſtris.
Quo cantu ſyluas demulſerit: aut quibus alto
Curſu præcipites numeris frenauerit amnes,
Quas lamas, quos irriguos conſeuerit hortos:
Quæ laureta, quibus cœnacula ſepta cupreſſis.
Ah nimis infames feralia ſigna cupreſſi,
Me quoque, me ſignate. nec vlmi vitibus abſunt,
Nec truncis ederæ, nec amatis flumina ripis.
Nec ſine me dilecta greges Berenica reliquit.
Heu quoties pauidæ pecudes, ſtupidæque capellæ
Puribus in ſtagnis raucæ, limoque paluſtri

Inſomnes duxere pigra formidine noctes.
Rore etiam paſtæ morbos traxere ſub altis
Sordibus: & rigidis ſcabies grauis hæſit in armis.
Triſtes relliquiæ, quando nil dulce ſuper mi:
Vobis graminei ſpirent aconita receſſus:
Sacraque deſtituant ieiunæ pabula vaccæ:
Letaleſque bibant peſtes, virideſque colubros.
Flaua nec abſiſtant gelidis examina taxis:
Si merui miſer, atque oneri duriſſima vita eſt.
Communem natum curabas perdita mater:
Perdita mater: an & meruit puer aureus ille?
Et meruit puer ille: & eras tu perdita mater.
Et nunc ille cauo nequicquam abiectus in antro
Vulnus alit lacrymis, ægræque incendia mentis.
Atque greges, atque arua ferox, lucemque peroſus
Arida cœnoſo ſoluit ieiunia riuo.
Aſpice, te meditatur. habet, quas deſtinet aras.
Et te digna Pales. & tu Pale digna, nec illi
Non tecum gregis, aut ſulci reddentur honores.
Candida perpetuis pariter celebrabere ludis:
Diuitibus grauidi pariter ſub lucibus anni
Pura coronatas circum cadet hoſtia fruges.
Saltabunt tibi: turba tibi noua carmina decet.
Te ſegetes Berenica, greges Berenica ſalutant.
Sis ſtabulis bona: ſis grauibus iucunda racemis.
Tu modo diua tuis aſpira lenior aris:
Aeternumque meo ſalue, ac vale inclyta luctu.

HAMADRYAS.

Pro Diua Conſtantia Rangonia, quæ deflet abſentiam diui Cæſaris Fregoſi mariti.

Illa ego cærulea genitoris conſita ripa.
Aurea Nympha tamen terris, Nympha aurea cælo,
Felix Heſperus, felix Aganippidos auris,
O, vbi lenta mei quæram veſtigia Teuthi?
Anne etiam aeriæ rigidis ceruicibus Alpes,
Et iuga cantabricis nunquam viduata pruinis
Stant tenero ſperanda pedi? quis finis eundi?
Forſan & ignota penetrauit puppe Britannos,
At quibus Oceanum fama eſt ſæuire periclis?
Dic Benace pater, tumidum qui ſurgis in æquor:
An ſuper ille queat infamibus eſſe procellis.
At tu, qui varios Nereo duce volueris orbes
Diue refer genitor: noſtros vbi videris ignes:
Siue prope eſt pelagus ſeu fluminis accola ripæ.
Eheu quàm ſimilis noſtro eſt tua lympha marito:
Si ille aut cæruleus foret, aut ſi tu aureus eſſes.
Non reditura fugit: ſic non rediturus abiuit.
Quisnam ergo huc rediens implebit nuntius aures?
Fortunata ſoror, noſtros quæ Nais amores
Inueniſſe potes ſubterlabentibus vndis:
Quod ſi frondoſis latet in conuallibus ille,
Atque mari, atq; amni proculauius: hei mihi quantũ?
Qua quæram? quas ſola vias inſiſtere pergam?
Infelix metuo, nequa illum barbara Circe
Abſtulerit: tantique operis tot perdita textus
Nequicquam patriæ, atq; mei monumenta pararim.
Diua Deam nitido tacitam quæ lumine noctem

Vincis, & innumeris excelſa anfractibus ambis:
Dic quibus in latebris abſcondit adultera Teutum,
Impia: quæ noſtras auſa eſt ſibi quærere tedas:
Impia, carminibus quæ illum immutarit Hiberis.
Sic tibi nocturni redeunti ex orbe laboris
Latmius Endymion inflectat lætus ocellos.
Annuit: & tremula viſa eſt crebreſcere luce.
Sic erit? At vos o liquidæ, virideſque ſorores:
Ni veſter miſeræ dominus reddatur amanti:
Supremo ſatis hæc vobis ſint murmura planctu.

ADAMANTII CATELLI TVMVLVS.

IDEÆ FIDEI, CONSTANTIÆ, FEROCIÆ, VENVSTATIS, LENITATIS ADAMANTIO LEPIDIS. CATELLO IVLIVS CAESAR SCALIGER P.

QVis putet effœtæ reptantẽ ad limina vitæ
Atrato amiſſum carmine flere canem?
Fleuimus & teneræ Aonia de rupe ſorores
Auxerunt fletus flumina fontis aquis.
Quin natura, dolens fruſtra omnibus artibus olim
Tanta opifex iterum poſſe redire ſibi,
Luget: & attonito lugens mœrore, ſtupeſcit,
Tantum Atropo immiti nunc licuiſſe nefas.

Adamantille tenellule,
Feſſi delitiæ ſenis,
Vultus percipiens heri,
Vocis præueniens notas,
Verno ſidere blandior,
Quod lenes Zephyros vehit,
Me mi pene fidelior,

Olim heu. Nunc vbi tot bona
Deleuit rapiens dies,
Inuexit ſubitus dies
Mœrores nigricantibus
Curis, quas lepidis modis
Ablegare ſueueras.

Puro candidior catella cycno,
Seuiente proteruior puella,
Quæ optat, quod timet: & timet, quod optat:
Quo caret, cupit, impotens habere:
Aſt illo, quod habet, cupit carere:
Idem ardentior impigro leone,
Quem refers animo, vt toris iubarum:
Cita fulminis acrior ſagitta.
Idem blandior omnibus cachinnis,
Quos laſciua procax quatit Neæra:
Quo te proripis? aut cui parabis
Blandum aſſultibus impetum retortis?
Cui tot ludicra, morſiunculaſque:?
Cui tam gratus es omnium futurus?
Quis dabit tibi ſuauiationes?
Quis in auriculas leues ſuſurros?
Inuidit ne Hecate meos amores?
Et te candidulo tenelluloque
Pulchritudinis æmulatione
Quæſiuit ſuperare regna Ditis?

Age cane tener anime catulum,
Vbi mera Venus erat, vbi vitrea Fides.
Age ſacra lyra ſocia numeri
Repete, quod alibi facis, agilis opifex.
Nigra tamen ea vehe, quæ abigeres

Propitia

Propitia precibus ab hilaribus Elegis.
Ita modo tibi, mihi, mihi & aliis
Lepidæ animæ Atropos agit auida lacrymas.

Poſſum fundere fletum,
Et producere funus:
Ius præſtare ſepulcri,
Et væſanus haberi:
Poſſum ſpernere luctum:
Et contemnere funus,
Atque ingratus haberi.
Hæc, væſania vera:
Illud, flos pietatis.
Sit vulgus procul a me:
Et pluſquam ſapientes.
Tantum eſt. Inter vtrunque.

O qui fuiſti floſculus catellorum,
Quoſcunque terra condit, aut alit viuos:
Siue Arcas in venatibus feris princeps:
Seu ſe Diana cum iugis ſuis iactat.
Seu Melita primas concupiuerit laudes:
Te nanque genti comparare Neptuni,
Eſt impudicæ mentis, & foro captæ,
Inſanientis, duriter cerebroſæ.
Aſtræa mitis, & Gigas procelloſe,
Quanquam recepti ſiderum in choros. flagrant
Maleficiis infamibus canes veſtri.
At tu catelle, vere rex catellorum
Idemque vitam flos colentium rerum,
Lux delicata, corculumque Naturæ,
Cui tam ſuperbis verſibus parentamus:
Poſtquam dolentem ſic herum reliquiſti:

Quo te migraſſe dixerim? quibus diris
Onerabo fata faſcibus querelarum?
Illis ne dicam luctuoſius inuitis,
In mente grata, in aureo meo verſu
Perennitatis regna te reperturum?

Tu ne es ille feroculus
Stipator lateris mei:
Seu campos peterem, ſiue domi manerem?
Tu ne es viuida formula,
Tun' lex ſola, merus modus
Naturæ meditantis rabiem leonis?
Quæ te robore fortior,
Maior corpore quæ fera
Tantillum regredi compulerit ſequentem?
Tu ſæuas hiemis minas,
Spretis delitiis tori,
Mecum tam patiens, quam rigidus tuliſti:
Seu nos eliceret dies
Extra limina: noctibus
Seu libros fererem, aut excuterem profundis.
Pernox frigore ſub fero,
Quo ſum debilis, aſſidens
Lucubrantem animo, & pectore pertinaci.
Quare quod prius hauſerim
Te cuſtode, fauente te,
Hic dependo libens, ac potius repono.

Si mihi tecum reliquos in annos,
Quos ferum Fatum miſeros parauit:
(Nam bonos ſanctæ pietatis expers
Lancinat atrox)
O decus rerum lepidum mearum,

Proti-

Protinus tandem licuiſſet olim
Eſſe ſecuro, neque cogitanti
Vulneris huius:
Tu grauis gratum ſenij leuamen
Lene, curarum dominus ferarum
Vnus, & ſolus comes extitiſſes
Parue Adamanti.
Nunc quid incuſem hic? homines, Deoſne?
Quem monebo tam calidis querelis?
Quave te quæram, inueniamve nulla
Merce redemptum?
Heu quaſi extares, quoties vocaui?
Error heu quantum placuit? miſella
Sicut amiſſam vitulam, aut iuuencum
Bucula quærit.
Illa ſi dumos virides lacertos
Audiit motare: micat repente
Auribus, fictum metuens metum, & vanam
Anxia ſiluam.

Animula tremula, miſera loca ſubige fuga.
Quid aliud aueo? lacryma pia vocat.
Periit, & abiit animus: vt is obeat ibi,
Latet vbi lapide gelidulus adamas.

Mihi dicte pater alme, mihi dicende quietis,
Tacito qui pede furuæ bona noctis
Reduci ſubſtituis grata diei.
Age linquens animarum Triuiæ regna ſilentum,
Vitrea deſidis aſpergine Lethes
Animi peruigilem tange receſſum.
Decimus Phœbus equis me celer afflauit anhelis:

Totidem candida noctes ſoror atras
Lacrymanti reparato tulit orbe.
Adamantillus amorum comes almus lepidorum
Abiens, nec redimendus pretio vllo
Renouauit fera diri mala luctus.
Igitur ſi veterum dicta virorum ſapientum
Orionis ſine probro canem ad aſtra
Retulerunt: ibi fulgebit & ille.
At o altis noue flammis date ciuis, heri ab ore
Numeroſum meditantis cape luctum,
Nitida afflans querulum barbiton aura.

Martis habens Narbo monumenta, terror hoſtium
Frons fida Galli limitis, regni decus:
Sic tibi Doris aquas a fæce puras liberet:
Et munda lenis Nereus lambat vada:
Marmora mitte mihi, quibus ſepulcrum conſtruam.
Nanq; hinc Caryſtus, Africa, & Luna eſt procul.
Si rogites, tumuli cui comparetur ſplendor hic:
Adamantio catellulo, & cordi meo.

Dic age, dic catelle:
Ecquid es mœſtus, miſerum cum dominum relinquis?
Eſt tibi ſenſus vllus?
An ſimul molles animæ hinc in Zephyros receſſus?
Vnde igitur ſerena
Tanta vis mentis liquidæ in corpore delicato?
Articulis ſoluta
Vox repræſentans vegetæ defuit vna linguæ.
Heu quot (inane fatum)
Turgidi faſtus hominum nomina iactitabunt?
Si bene credo: nullis
Artibus tecum meritos, quos nego, comparari

Qualis

Qualis labori fœmina perpeti
Cum ceſſit, artus vt ſoueat ſuos.
Nam virium exhauſit tenorem
Nox pigra continuata luci:
Penſi futuri (ſic decuit) memor,
Quod aut heriles inſinuant minæ
Aut liberorum multitudo:
Suppoſuit cineri fauillam.
Diu latebant exiguæ foci
Prædes, fideli tegmine conditæ
Mox impotentes excitata
Flamma ruet crepitante vento.
Crementa miris tunc capiens modis
Victrix tyranno tranſilit impetu:
Et ſæpe totas immerentes
Improba depopulatur vrbes.
Sic me parumper ſub Genio poli
Verni, ſerenum ſideris halitu
Abduxit a mœrore captum:
Compoſuitq; animum quieti.
Mox ad vireta & lumina fleximus:
Et pignoris nos admonuit locus:
Crux ex dolore fit, quod almas
Delitias aliis parauit.

Matuta parens aurea lucidæ diei:
Quæ ſaltibus arentibus, aridiſq; lamis
Humoris agens munera roſidi reponis.
Terrore feras excute de ſuis cauernis
Atq; agricolis operas fer laborioſas.
Noſtram pia mentem exue cogitatione
Ne ignaua creent otia flammeos dolores.

Qui ſe comites fletibus induant medullis.
Nam pene ſepultum obruit hic dolor miſellum.
Cum e mente necem non queo delere catelli.
Iam læta ſeges contegit alta terga matris.
Ceſſit vitreus iam color a tepore veris
Fraudans roſeo lumine floſculos nitentes.
Ecce manum poſcit ſeges. Ecquid heu moror me?
Quominus eſſe virum me vel ſemel recorder?

Grauis ægra, maligna dies
Fera carnificis filia fati:
Memorem quid amara mones,
Socio amiſſo, vulneris atri?
Coaleſcentia refricans?
Duroque iubes tumuli imperio
Mœrore lauare notas?
Nec erit pudor, aut modus, aut requies?
Quin plus ſat hoc eſſe putans
Me fleo potius, quod fleo catulum?

Poſtquam me nequeo præcipiti temperare luctu:
Et quo magis retro pedem, me miſerans, refero,
Hoc tanto magis ille indomitus pertinax perurit:
Effunde habenas: lacrymas Muſa vocata voca.

Heu quoties ſubit imperij decus obſitum ruinis:
Seruire meq; conſpicor:
Quis dubitet tum ſupremæ mihi terminum diei
Optare? nolle viuere?
Iuppiter, Elicij qui nomine nuncupatus olim
Non rite tentantes ruis.
Huc tua tela Deûm, atq; hominũ ſator, abde ſerui tuĩ
In pectus aliquod barbarum.

Hæc

Hæc mecum numero plangẽs rogo. verum vbi catellus
Amiſſus in mentem redit:
Flectitur huc animi mollis fuga. Tam poteſt ineptus
In fortibus viris dolor.

Si paſſerem poeta luxit optimus:
Eluxit idem paſſerem.
Si Stella fleuit alitem Dioneum:
Ceſſauit a fletu volens.
Nec forſan inchoauit, aut ille, aut hic. aſt
Feciſſe amicæ ſat, ſat eſt.
At tu miſelle ſerio, ac vero dolens
Depone perſonam canis.

Corporis puſilluli vmbra, magna per veſtigia,
Hic vbi maligna furuæ regna ſtant Proſerpinæ,
Intererrans, non timebis horridæ ſpecus canem?
Qui trifauci regna voce fulminis quatit modo?
An Charontis vim minacem pertimeſces murcidi?
Quando non habes minuti dona nauli, quæ feras:
Aureusq; ramus ille deſit, vnde tranſeas.
Ergo tam ferox, & audax, quandiu dum viueres,
Offer illi noſtra monſtro tædioſo carmina:
Aere quouis, & nitellis aureis plus fulgida.
A quibus pacatus ille trans Stygem te ſubuehat.

Mens ſacri Genij potens:
Tu poli ſuperas iuga:
Tu ſinus Stygios ſubis:
Et per omnia tranſuolans
Ludis intemerata.
Siquid ardet in æthere:

Torpet aut quid in inſimis
Candido imperio Iouis
Ditis imperio nigri
Conſcia, eruta pandis.
Nulla te via lubrici
Temporis cita præterit.
Nec rigens mora detinet
Certa dux, pia regula,
Sancta lux rationis.
Quos tibi laqueos dies,
Quæve retia texuit?
Quas (malum) teretes plagas
Auſa tendere perpulit
Vt volens rapereris?
Sancta diua, potens tui,
Et tui modus o Dea:
Pone iam lacrymis modum:
Pauca carmina ſint ſatis:
Si ſatis bene culta.
Oro mitte Cattelluli
Laudibus cruciare te.
Nec ſeneſcere in hoc velis
Tandiu: & muliebribus
Fletibus temerari.

Catelle, ſacra qui colis vagus loca,
Vireta amœna, læta, lecta pignora,
Quibus remuneratur inclytos viros,
Bona æquitate ſic fauente Iuppiter:
Adi Catulli, adi Maronis hoſpites.
Eos ſalute plurima obruas, meo,
Tuoque nomine. Inde, ſiquis, vnde, quis

Sies, rogare te velit: refer ſtatim.
Catellus, inque, Cæſaris. Sat hactenus,
Maligna fama nanque quod ſupra eſt, tegit.

Libet rogare, quiſquis audire expetit.
Natura Neptuni gregem
An fabricarit: aridi montis iugis
Eſſe vt iuberet incolam.
An penna præpes aliti Iouis data:
Vti ſub vndis lubricum
Captaret anguẽ, aut lingulam, aut congrum, aut aprum.
Non dixeris nugas meras?
Quid me quietum, aut Martis, & ſocium, & ducem,
Muſiſque ſacratum caput,
Abduxit actum in barbari cæli loca?
Vbi nulla pietas excubat:
Sed furta, Bacchus, ſica, graſſator, Venus,
Fraus, dira peieratio.
Et præter hæc tot optimum in animum mala,
Furor perennis litium.
Quas qui abdicare debuit, dirus fouet:
Vt ſericatus ambulet:
Laxe habitet: alta latifundiis tumens
Multa extruat prætoria:
Turgensque noſtro ſanguine eructet pagrum,
Aut Attagena Hibericum.
Tamen ferebam fortitudine, aut mora
Obliuione perdita.
Quod cura ſi recurreret: præſto fuit
Adamantij lepidum caput.
Qui me moneret lentitudinis meæ:
Cum ſe viderem tam catum.

Nunc, cum ille triſti morte captus hinc abit:
Me me reliquit me ſine.

Primus ille, qui fuit,
Cui condidiſſe cantione fletum
Non inepta viſa res:
Heu quas creauit mentibus ruinas
Non ne oportuit prius,
Conſideraſſe, quam ſibi placeret
Mœſtus in lyra ſua?
Inuitat ad ſe planctus: at calentes
Cantus occupans moras
Laſſus remittet, haud ſatur querelis.
Quod mihi modo venit
Vſu, ſed vſu inutili, impioque:
Arduis vt omnibus
Spretis, canendo defleam catellum.

Si verum eſt, dubiis omnia ſolibus
Deduci ad veteris ſomnia limitis:
Vero nomine quod dixerimus, nihil.
Accincta aſſiduis pœna laboribus
Quare vt perpetuis corda quatit bonis?
Quod ſi credidimus vitam Adamantij
Aeui curriculis & ſpatio parem:
A vero male nos luſimus auij.
Sin ei ſors eadem, quæ mihi contigit:
Cur me diſcruciam? principiis ſuis
Acceptam merito ſi ſoluit fidem?

Inſaniam quis vllus vnquam credidit,
Eſſe animi miſeri medicinam?

Eſt:

Eſt:ſcimus id nos. Nam vel hic furor meus
Immemorem memorem facit eſſe catelli.
Illumque tunc, cum canimus, obliuiſcimur.
Vix bene diſſidium hoc mihi credere promptum eſt.

Catelle norma candidi ſplendoris, & nitoris,
Quicunque vibrans fulgurat a Bengalæ lapillis.
Tibi vnde nomen (vt reor) fluxit iubente fato.
Idemque lacte purior, tum mitior columba,
Simplex tori quam neſciens fert in ſinu puella.
Catelle turbulentior leone vulnerato,
Quem vis acuta perculit Maſſyliæ ſagittæ.
Herique pernox aſſecla comeſque lucubrantis:
Quamuis gelu ſpumeſcerent ſtringente cuncta Coro.
Vbi te locorum quæritem? quis hinc viam docebit?
Tecũ haud queo iam viuere hic, & abſq; te moleſtũ eſt.

Colore tincta noctis
Canopicæ Syenes
Vt vecta turba pictis
Teſtaceis faſellis,
Aut quas papyrus armat,
Deuexioris vndæ
Incondito boatu
Triſtes modos cientes
Suum canunt Oſirim.
Myrrha ſatum Cythere
Vltura fortis aprum.
Vt Aelinum ſacrabant
Iam Doriæ Camœnæ.
Vt mollis illa turba
Stalagmiata Midæ

Borimum vocat puellum.
Quibus tuum miniſtras
Sonum beata Muſa:
Sic nunc tuo poetæ,
Qui te modis frequentat,
Modis inuſitatis
Succurre largi rore
Tuoque tinge labra,
Quæ ſicca ſunt vocando
Puſillulum catellum:
Ne lacrymæ putent ſe
Plus poſſe ad irrigandum
Arentis oris oras.
Et præferunt ſeipſas
Liquidiſſimis Camœnis.

Seu fecit ætas, ſiue tempus aſperum,
Quo tenebroſa faces rutilas quatit
Tiſiphone ſata nocte, ciens male ſana ſorores.
Ad vltionis vltimum nouæ gradum:
Seu potiora grauis ſtudij otia
Debita naturæ, conſultis debita fatis:
Id vindicarunt tempus abſciſſum ſibi.
Deſierant celebres Aganippides,
Nec penitus noſtris numeris auerſus Apollo
Olim medullas ſæuus incendens amor
Me mihi ſurripuit male ſobrio.
Mollia tum rigido dictarunt carmina Muſæ.
Quin vſque ad ipſum ſæpe duxerunt Deum,
Quem merito canerem grauibus modis.
Et non tam grauibus Heroas, & Heroinas.
At nunc ſuperba mors triumpho nobili

Exiliens

Exiliens ſuperato Adamantio
(Mirum) vt amara facit dulces mihi fundere verſus.

Multa luſimus proterue:
Sed proteruior fuit mors.
Sic ſupinitas Thaliæ
Ex ſupinitate nata eſt.
Fata dira, ſæua fata,
Mors maligna, mors amara,
Redde mi meum catellum:
Aut fer, vt male audiatis.

Muſa deliciæ Iouis, nectariſque miniſtra:
Quod cum ſuauiſonis fluens Hippocrenidos vndis,
Spiritus creat arduos, arduoſque poetas.
Non tuas tibi concidet turpis hircus ad aras.
Bacchus hunc olidum hauriat, fumidumque cruorem.
Quæque viniuoro iacet turba victa ſopore.
Nidor hinc male ſobrios expatrabit ocellos.
Nec focos tenera imbuet rapta bucula matri.
Illa quid meruit, precor? quidve vita bidentum,
Fiat vt leuior mihi, leniorq; Camœna?
Sed tibi dabo muneri, rara dona, catellum:
Si tu eum celebri dabis poſſe dicere cantu.
Si mihi Stygij Iouis furua Iuno remittet.

Præſidio ſortis iniquæ
Sceleſta mors auſa fuit nefandum
Flagitium dira patrare.
Quid peius eſt, quam ruere impotenter
Alma parens quod orbis
Natura dans, conſulit orbitati?

Cani Scaligero cognomento Magno.

O natum imperiis ſanctum caput: aurea ſacli
Vena boni: belli & pacis vterque parens,
Cognato inuicta o virtus contermina cælo:
O par magnanimo dextraque, menſque Deo.
Delitiæ humani generis: ſpes vltima rerum,
Quas fera ſors fati turbine rapta quatit.
Sancte, libens cape, quas tepidas tibi ponimus aras,
Inclytaque aſtrigena ſtemmata parta manu.
Et patere exigua hæc profugi quoque facta nepotis
Surgere, qua veteri mole ruente, vacat.
Nil ſummum ſtetit vſque: tuo ſuper omnia ductu
Res euecta, ſuo pondere preſſa iacet.

Romulus.

Pluſquã hominem auguſtis meritis ſtupefacta vetuſtas
Noſtra refert magni ſemina Martis opus.
Reddidi auis vetus imperium: noua regna nepotes
Tanta fouent, meta & viribus æqua Deis.
Nomen iure fugent: ſublato nanque Quirino
Par nunquam, ſacris ſedibus vllus erit.

Numa.

Immanis fuerat quæ terra licentia ferri,
Libertas nitido nomine læta venit.
Exque feris homines feci, exque tyrannide regnum.
Ille dedit terras, aſt ego iura Poli.

Tullus hoſtilius.

Hoſticus ergo cruor, tauri in pecudumque cruorem,
Sacrificum in cultrum Martius enſis abit?

Aſpice qua cæli poſitus ſis parte ſereni
Degenerem populum magne Quirine tuum.
Fœmineis reſides euerte receſſibus aras.
Monſtrare, haud Roma eſt, ſed dare poſſe Deos.

Alexander magnus.

Materies ego virtutis: mihi vt illa viciſſim
Fomes inexpleto: qui Ioue natus eram.
Nec bello formidaui: nec pace quieui:
Nec ſenſiſſe necis horrida tela putes.
Veſtro iſto ſed enim orbe mihi cedente priore:
Alter hic a terris iam capiendus erat.

Vlyſſes.

Cætera, quæ faciunt geniis mortalibus orti:
Talia ſunt, fieri quæ ſibi quiſque putat.
Ille Heros, de quo vereantur ſcribere: cuius
Geſta verecunda ſunt potiora fide.

L. Martio.

Paſcère diuini clariſſima tempora circum,
Lapſa Iouis gremio, paſcere flamma viri:
Dum redit ad laceros melior fortuna Quirites:
Atque ſuos noſcunt ſigna recepta Deos.
Exhibuit duo Scipiadas: bina hoſtica vicit
Caſtra: duci Mauors inclyte da quod agat.
Illos, atque alios elegerit aura ſenatus,
Aut populi. Virtus hæc ſibi ſola parit.

M. Marcellus.

Barbare, quid temere, ac fruſtra tumido ore ſuperbis?
Fortunæ inſtabilis non bene fretus ope.
Viciſti, non Romanum. neque enim illa fugacis
Colluuies, Roma eſt. integra reſtat adhuc.

Huc conuerte acies. en hæ ſunt Annibal Alpes,
Hic Roma, Italia hæc, Dextera noſtra: times.

Philippus rex.

Materiam ſuperaui omnem. da cætera: vincam,
Hoc quod virtuti ſors ſupereſſe dedit,
Transfudi in natum: inde fuit tam magnus. ab vno
Mortali haud poterant numina tanta capi.

Sicinnius dentatus.

Si celerem verus vates ceciniſſet Achillem:
Poſt fama celebres ille iaceret opes.
Si mihi mendaci clauſiſſet Græcia lingua:
Vix ſatis ad dextræ ſit monumenta meæ.
Malo tamen priſcæ præferre inſignia laudis,
Non eſt Romanum fingere, ſed facere.

Maſiniſſæ.

Vnum conſtitui heroem deſcribere: laudes
Obtulit ad meritas ſe Maſiniſſa ſuas.
Virtutem, imperium tacitus contemplor: at vnus
Non fuit. Hic longe plurimus, vnus, erat.
Sortis tentator variæ, victorque malignæ
Cunctorum expreſſit omnia facta virum.
Eſt, non eſt Regnum: eſt ſemper Maſiniſſa. Triumphi
Romani, ab Roma pars quoque ſæpe fuit.

Hectori.

Ne tenui ingentem heroem metire ſepulcro.
Haud tumuli tantum fors capit vlla virum.
Buſtum, Aſia, Europa iuratis ſæcla maniplis,
Totius cæli cura, metuſque Deum.

Bren-

Brenno Veronæ conditori.

Magnanimas age, terribiles age Brenne phalanges:
Inclyta virtuti debita terra tua eſt.
Transfer ad illuſtres felicia ſemina mentes:
Vnde Atheſi inuideant regna ſuprema Iouis.
Non potuere altæ ſtatui primordia gentis
Nobiliore viro, nobiliore loco.

Q. Fabius Maximus.

Hoſtis Fortuna eſt, non tu. non prælia terrent.
Sortem æquam facias: ſigna parata: veni
Temporis es ſeruus, dominus non noſter. at illud
Sit par. nos domini temporis, atq; tui.
Nec tibi ſpem faciat ſocij temeraria virtus:
Nanque illum contra, & te ſatis vnus ero.

Antenor.

Diis fretus, Diis indigenis: quibus vltima cordi
Inter fata Deum fata fuere Phrygum,
Dextra Aſiam forti, iuſta acria Pergama lingua.
Victorem docui cedere velle mihi.

Pyrrhus rex.

Robore nulli, nulli animis, nulli arte ſecundus,
Magno ter tanto maior Achille meo,
Veras quæro acies, & veri prælia Martis.
Qui petat imbelles, malumus eſſe domi.
Aut totum, aut nihil: At paruum, nihilo eſt minus. illud
Dedecet Aeacidas, progeniemque Iouis.
Nolim, exprobretur tenuis victoria Pyrrho.
Vinci a Romanis, vincere pene fuit.

Iacobus Sadoletus.

Quæ tetris pietas infenſior exulat aulis.

Vltro aula, ac penitus candida facta mea eſt.
Quæque forum tumido furiabat perdita faſtu,
Impoſita eſt per me lingua diſerta polo.
Hæc ſumma eſt: recte ſapere, & bene dicere verum.
Sic ſolus iunxi cum Cicerone Deum.

Annibal.

Sum ne ego, qui trepidas fractis ceruicibus Alpes
Inſtitui ignoto tramite ferre iugum?
Sum ne ego, qui innumera confertis cæde maniplis,
Romanos docui ſcire pauere Deos?
Quando ego, qui Italiam fugio, ſum pulſus ab hoſte?
Victorem victo cur patria ore vocat?
Siccine me inuidia ciues oneraſtis acerba?
Vt clam ſperatas ſubtraheretis opes?
Non potuit Romana manus, non ſidera: ſed fraus
Punica me Annibalem perdere ſola poteſt.

Aeneas.

Iræ Deum reliquiæ: fato ſuperſtes, exciſæ anima Aſiæ:
Repoſui patri officium: vitam patriæ: regnum meis:
Victori interitum: Latio auos veteres: cælo Deos nouos.

Camillus.

Heu quibus auſpiciis populum poſiture Quirine
Fundaſti valida mœnia parua manu?
Triſtes reliquiæ, duri diſcrimina leti,
Defendunt rigida vix bene rupe iugum.
Ponere magnum erat e nihilo ſurgentia. plus eſt,
Ingentem moli reſtituiſſe ſuæ.

M. Cato maior.

Vnicus in toto Cato ſum ter maximus orbe.
Talem habuere, forum, curia, caſtra, virum.

Omnipotens mea lingua: manus dura omnia vincens:
Conſilium felix: imperium ſapiens.
Quæ ſibi quiſque alij tenuere ampliſſima: luxus,
Diuitiæ, ambitio: perdita viſa mihi.
Libertas animi ſine ſeditione: cupido
Pro patria: pro me non niſi turba, labor.
Iudiciis actus variis, ita ſoluor ab illis:
Vt ſe accuſator iam putet eſſe reum.
Vnus, talis eram plures ſi forte fuiſſe,
Sic plures Romas ergo fuiſſe putes.

Priamus.

Vos etiam cæco mortales carcere clauſi
Audetis querulis fundere verba modis?
Aut minus eſſe rei, quam quantum ambire poteſtis:
Aut quantum vitæ ſors ſupereſſe velit.
Plus habui, quam quod potui ſeruare. quid? ah plus,
Plus vixi, quam quod viuere debueram.

Scipio.

Heſperios animos, inuictaq; robora gentis,
Quoſq; dat indomitos Africa terra viros
Perdomuiſſe, aliquid mihi ſit. Victoria, duræ
Victorem Italiæ vincere, ſola fuit.

Pythagoræ.

Ipſa tacens ſpecies, ſenis ipſa tacentis imago
Obſeſſa æternæ munera mentis habet.
Pythagoram melius Natura haud exprimit. & nunc
Defuncti ſapiens vmbra ſilere docet.

Achilles.

Qui magnæ momenta Aſiæ, qui fata parentum
Vici, & Romulidum ſemina dia ducum,

Quod cælum adiecto mortali inuidit honore
Iuppiter, hoc per me nemine dante tuli.
Terrori heroum vita eſt mortalibus, ante
Feci ego, quam fierem. poſſe timere, Iouem.

Aiacis.

Ceſſantem ad naues qui præſtitit vnus Achilleus:
Cunctorum & cunctis præſtitit vnus opem:
Hectoris e manibus ſeruatis mille carinis,
Qui Graiis reditus commoda tuta dedit:
Non redit ipſe. hoſti inuictus ſe vicit: & hic nunc
Hoſtica ſic etiam mortuus arua premit.

Oreſtes.

Vltrices poſthac populi cognoſcite Diras,
Quæ ſontum mentes exagitare ſolent.
Impia tota fuit mater, non totus Oreſtes.
Dimidium furiant: tota quid ergo nihil?

Ariſtoteles.

Ne perge, ne viator: hic ſiſt as gradum.
Vltrane promouere poſſe te putas?
Hic meta mundi, hæc finis orbis vltima,
Ariſtoteles, haud totus, haud ſemis, neque
Tantilla tanti portio miraculi.
Magnine dicam interpretem clarum poli,
An æmulum? alteraſque naturæ vices?
An ſuper & hæc, & omnia alibi poſſumus
Quæ dicere, & quæ dicere hic non poſſumus?
Apprende mente: ſi tamen mentem Dei
Qui comparem par prendit, hunc ſolers capis.
Vnus ſuper omnes ſingulis qui omnes fuit.
Penes Deos homo, penes homines Deus.

Plato.

Dic Plato, quid enim fruſtra mea carmina tentent
Aſtra ſubire notis aurea facta tuis?
Non noſtrum eſt: non vlla tuum mortalibus auſis,
Ingenium, & linguam lingua referre queat.
Ipſe tibi pretium ſolus: tu meta tibiipſi:
Teque alius, niſi tu, dicere nemo poteſt.

Benedictus Scaliger pater.

Euerſo patrio imperio, atque illuſtribus armis,
Scaligerum inuicti poſt opera alta animi,
Victum ab eo toties fatum ſuperauit. & inde hæc
Relliquias tanti nominis vrna capit.

Saladinus.

Innumeri hunc tulerant reges orientis honorem:
Aegyptum vt quaterent ſub iuga quiſque ſua.
Hoc etiam a Scythicis effuſa proteruia campis,
Hoc etiam tenuit maxima Roma decus.
Quos fecit tumidos tantarum gloria rerum,
Et bellatorum copia tanta ducum,
Cogite: & occaſum ſero cum limite ſolem,
Quotque ſub Arctoa ſidera nocte micant.
Non viget in tenui Saladini gloria Marte.
Occaſuſque, orienſque omnibus vnius ero.

Hercules.

Nempe trucis iuſſu teterrima monſtra nouercæ
Hoc dextra inuicto robore preſſa iacent.
Conde alios pater vxori bone Iuppiter orbes,
Quos vincam. aut merito iam mihi pande tuum

Lucæ Gaurici præceptoris.

Poſt leges cæli varias, aſcriptaque mundo
Fœdera, poſt ſuperis reddita iura Deis:
Quem vix ſiderei magnum cepere receſſus,
Hoc hoſpes modico puluere terra tegit.
Viuere dignus erat ſemper: ſed vita futuris
Auctior, æterno lumine vita fuit.

Narſes.

Conſilium, grauitas, popularis gratia, Mauors
Succeſſus etiam poſt mea fata dedit.
Quot finem regnis poſuiſſet Gothica virtus,
Huic finem ponens tanta ego reſtituo.

Cocles.

Quis tecum Deus? o, quiſnam fuit ille Deorum?
Quis Deus arma tua fudit Ethruſca manu?
Quis tibi in humano diuinas corpore vires:
Mortalique animo cedere fata dedit?
Vellere ſigna iube: veſtri Porſenna Quiritem
Vnum totius agminis inſtar habes.

Angelo Politiano.

Ante, tuo quam te noſſem de pectore, non te,
Aiebam, decuit Politiane mori.
Siue mori decuit: ſed non decuiſſe fatebor,
Ah ſic ah iuuenem Politiane mori.
At diuina ſemel noui cum pectora: dixi,
Nec iuuenem, nec iam Politiane mori.

Ioannes Picus Mirandula.

Heroas cur non implet Mirandula noſtros?
Mortali ſcribi non valet ille manu.

Herm-

Hermolaus Barbarus.

Quid primum? quid poſtremum? quid denique dicam?
Quid ſileam? en inſtant cuncta parata ſimul.
Maxima nobilitas: facies diuina: ſupremum
Ingenium: ſancta pectora: pura manus.
Solum id, quod nunquam fuerit, neſciuerat. immo
Hoc, at cum cauſſis, non fore ſciuit item.
Vnicus e cælo cecidit: non tertius. Aſtris
Integer vt cecidit, integer aſtra petit.
Heu heu cur iuuenem rapuit mors inuida? viuo,
Principis haud poterat nomine Roma frui.

Aeſculapius.

Pone tibi metas naturæ, pone receſſus
Et Iouis, & quicquid Iuppiter eſſe poteſt.
Ille dedit vitam, mortem dabit. auctius hoc eſt:
Poſt mortem, vitæ do ſine labe bonum.

Quintus Mutius Scæuola.

Hoc patere, hoc: quod iure tibi debetur iniquo:
Hoc patere, hoc. quod tu debueras facere.
Sentiat hoc in ſeſe olim Porſenna *paratum:*
Quod te præcipiti numine ferre videt.
Magna nimis ſuperis viſa es, mihi perdita: nanque
Quæ patriæ non es dextera, nec mea ſis.

Petrus Bembus.

Si probitas, pietas, grauitas, animuſq; quietus
Cedunt iis numeris, qui Ciceronis erant:
Sic palmam ex Cicerone feram. ſin gloria maior
Ex illis palmam de Cicerone feram.

Scæua C. Cæſaris cent.

Ne pellat te ingrata, quaſi fortuna minorem:

Par magno, aut maior maxime Scæua duce.
Si tibi pro meritis æquos partitur honores:
Caſtra det. in te vno caſtraq́, & ipſe fuit.

Ioanni Iucundo præceptori.

Prima elementa mihi puero dedit ille tenello:
Qui norat magni prima elementa Dei.
Sancte ſenex, tibi parua piæ fero munera linguæ.
Veſtra illa has fruges ſemina iacta ferunt.
At vos cæleſtes animi qui voluitis orbes:
Qui ſi ceſſetis, omnia fuſa cadent:
Feſſi eſtis? date Iucundo reget omnia ſolus.
Reſtituetq́ etiam, ſi male fulta ruant.

M. Antonius Turrianus.

Suada, Venus, Nemeſis, Charites, Sapientia, Muſæ
Amplexæ in cunis pectora Turrioli,
Pro ſe quæque ſibi trahere, & contendere. verum
Cum ſors, visq́ ſimul omnibus æqua foret:
Marte ſuperueniente: Venus, committimus, inquit,
Vno aſſenſu hominem, iudiciumq́ tibi.
Ille ferox gladium nudans, Hoc vicimus. aut vos
Hunc mecum: aut totus ceſſerit ergo mihi.

Nicolaus Arcicomes.

Ille decus Latij, patriæ mellitus alumnus,
Cuius honorata eſt Roma ſuperba chely:
Calliopæ in gremio numeroſa voce relicta,
Quaq́ nouos ſuperat, quaq́ laceſſit auos:
Dum Turrij laudes effuſis ambit habenis:
Eſt factus Genio grandior ipſe ſuo.
Creſcere qui potuit tantus? res mira. putetur,
Quem caneret, factus plenior eſſe Deo.

Nerua

Nerua.

Poſt tot monſtra hominum, poſt tot portenta Deorum:
Acciſæ patriæ qui medeatur, adeſt.
Accepere alij tua iam momenta tyranni
Roma vetus: potius hæc tibi Nerua dedit.

Leonida & ſocij.

Felices animæ, magno quas Græcia luctu,
Quaſq; canat magnis Græcia læta modis:
Magnanimo duplicem peperiſtis funere vitam:
Hanc patriæ, vobis altera vera datur.
Nec tam perpetuis decorat vos fama coronis:
Quam veſtro maior facta decore volat.

Matthias Scaliger cognomento Coruinus.

Romano inuictos deuici robore Parthos:
Parthica nam generis ſemina Turcus habet,
Romano intacta, eſt mihi gens deuicta Scytharum:
Finibus & paſſa eſt cedere torua ſuis.
Bis tricena inij ſub ſignis prælia. pulſus
Bis ſum, non victus: cætera victor abij
Sarmata pro ludo eſt: terror legionibus, armis
Germanus didicit dura timere meis.
Plurima pro patria Cæſar, pro ſe omnia ſemper.
Vnquam pro me ego nil: omnia pro patria.
Non mi eſt Hungariæ regnum: donamus. at orbis.
Quam ſic defendo, cætera turba mea es.

L. Lucullus.

Inclyta facundos vicit ſapientia Graios:
Sunt deleta armis barbara ſigna meis.
Illo impar Pompei, minor hoc: ne attinge triumphos

Ex Aſia. Hoc, quod agis, actum erat ante mihi.

Beliſarius.

Gens rerum domitrix, genus inſuperabile bello
Verterat Aeneadas in ſua iura lares.
Sed neque victa vnquam duris diſcedit ab armis.
Magnanimas augent aucta pericla manus.
Fortem, felicem, impauidum qui vicerit: illum
Quos titulos, quantum nomen habere decet?
Gotthicus, atque alio ſit Iuſtinianus honore:
Si ſibi de capite detrahit ille meo.

Deciis duobus.

Rari animi, & dubiis certiſſima robora rebus;
Vel potiora omni laude, vel inuidia:
Tempore qui prior eſt, prior an virtute: quis ergo
Vel docuiſſe valens, vel didiciſſe volens?

Iacobus Faber Stapulen.

Inuidioſa vtriuſque ſui ſapientia mundi
Mortalis, Stapulæ quem genuere, Faber.
Iacta alios, qui egeant laudis mea Gallia veſtræ.
Nanque meæ potius Gallia laudis eges.

Diomedes.

Redde Helenã prædo infamis. Venus improba mœchũ
Quæ dederat, noſtro vulnere læſa fugit.
Cædite vos alij mortalia corpora. Nam ſunt
Materies dextræ numina ſola meæ.

Palamedes.

Siſyphij comites, ſcelerumque inuentor Vlyſſes,
Morte mea impuras exaturate manus,
Si Troianorum exitium debetur Vlyſſi.

Quo-

Quo ſine non vnquam mœnia Scæa cadant:
Adduxi: ergo dedi. Quid idem ergo fata dedere
Exitiumque illis, exitiumque mihi?

Torellus Saraina & Paulus Aemylius.

Deſcripſit patrium ignaris qui gentibus orbem,
Et noſtros patrij qui decus orbis auos,
Acer iudicio, ingenio Torellus amœno,
Legibus inſignis, nobilis hiſtoria,
Condidit æternos meritæ genitricis honores:
Scaligeros poſuit, qui cecidere, lares.
Non potuit tamen ille ſuis felicibus horis
Certius ignotos continuare duces.
Quid faceret? toties vario fortuna tumultu
Dum furit: & miſeris incubat hoſtis agris:
Tempus edax operit: populatur dira vetuſtas;
Nominaq; & ſæclo geſta ſepulta rudi.
Paulus adeſt, qui facundo detexuit ore
Eruta Germanis ſtemmata ſacra libris.
Magnanimo primum imperium deduxit Alano:
Attila quo Latias tempore fregit opes
Guillelmum vſque ad auum magni genitoris: at illi
Nicoleos fuerat, quod fuit ipſe mihi.
Pro quibus, o, meritis quid iam, quid vtriq; reponam?
Reddere quid profugi ſordida fata parent?
Nanque hos nec lacrymis penſandos eſſe labores
Arbitror: & mihi iam nil niſi flere datur.
Præmia vos ipſi vobis. opus omnia vincit
Veſtrum: quo patriæ reddita vita fuit.

Solon Athenienſes alloquitur.

Cum te hominem facio, non ſum Deus? ecce tyrannus,
Quem venerare, vorat libera iura: dedi.

Occupat is patriam: tibi patria tecta relinquo:
Tuq; vt agas ciuis, protinus exul ago.
Non eſt exilium, patria ditione carere:
In patria exilium eſt, lege carere, bonis.

Ninus.

Qui ieci veterum cæleſtia ſemina regum:
Vnde trahit claros ordo ſuperbus auos:
Qui populi primus docui fera pectora duri
Aut ſponte, aut gelido ferre pauore iugum:
Orbis ades: memoriq; Ninum celebrate triumpho:
Tam populi, quam rex. Hi metuant, hic amet.

Trigemini Horat. & Curiat.

Vtro animum inclinet trepidum victoria noſtrum,
Neſcio: virtutis nomine tantus amor.
Malo tamen noſtros, quanquam ah ſic vincimus: hoſtes
Vincere ſic potius, vt meruiſſe putes.

Auguſtinus Ghiſius.

Heu cur magnanimam licuit non tangere dextram?
Cui me ſeipſa darent pectora, lingua, manus.
Naturam immenſam rara eſt fortuna ſequuta.
Mox ſociæ certant vtraq; iuncta ſua.
Magna dat hæc, hæc magna iubet dare. ſuſcipit ille
Multa ſibi quæ habeat, quo dare multa velit.
Priuatus reges ſuperat: ſpes præuenit omnes,
Quæq; facit populus maxima vota Deis.
Hunc magnum, aſt vnum fecit Fortuna petentem:
Hic omnes, etiam qui bona nulla petant.
Scribens deficio: dando non deficit. Vnum
Hoc ſat habet. ſi ſe ſcit retinere ſibi.

Hippocrates, Galenus, Auicenna.

Quæ breuia arguitis fuerant aſtricta libellis,

Tectaq;

Tectaq; concisis ſenſa profunda notis:
Et quæ Pergameis confuſa ambagibus alter
Diſſimili ſimilis dat ratione ſenex:
Plebeiorum opus huc ſub regia tecta recepi:
Sciret vt externo certius ore loqui.
Addita, quæ deerant: ſunt ambitioſa reſecta.
Appoſitoq; decens ordine lucet honos.
Oblatras tamen, at nec te miſeranda mouebant:
Heu tranſlatorum vulnera facta manu?
Atqui hoc ſupplicium tibi, cum laudata relinquas:
Quæq; palam damnas, clam ſequerere miſer.

Mummius.

Hectoris ingentis manes: ſi forte ſilentum
Agmina, mortalis vox ſubit vlla, Deum:
Quæq; Aſiæ, quæque Europæ fuit vna ſepulcrum,
Quæque ſibi vaſtus magna fuit tumulus:
Diſiecit veteres cineres, regnatque ſuperba,
Martigeniſque frequens Troia renata viris.
Myrmidones periere: refer congreſſus Achilli:
Aeneadum patitur Theſſala terra iugum.

Deſ. Eraſmo Roterodamo.

Tu ne etiam moreris? ah quid me linquis Eraſme
Ante, meus quam ſit conciliatus amor?
Tu ne etiam? cui tam paruus fuit orbis, vt altæ
Expleres mentis fulmina torua tuæ.
Ergo ſidereis poſtquam eſt ſubuecta quadrigis,
Atque Dei læto lingua recepta ſinu:
Ille ego, qui inſanæ ridebam vulnera mortis,
Conditaque Aetnæa tela triſulca manu,
Ad quoduis ſtupeo momentum, ac territus aſto:
Maxima cum videam numina poſſe mori.

Hieronymus Fracaſtorius.

Os Fracaſtorio naſcenti defuit. ergo
Sedulus attenta finxit Apollo manu.
Inde hauri medicusque ingens, ingenſque poeta:
Et magno facies omnia plena Deo.

Io. Iouianus Pontanus.

Millia multiplicis canimus diſcrimina mentis:
Vt nec Mercurius ſe putet eſſe parem.
Nemo vnquam melius tractauit præmia pacis:
Aut fortis docuit ferrea iura manus.
Nulla vnquam audiuit meliorem curia linguam:
Nulla magis ſapidos ſobria menſa iocos.
Et tamen ipſe vides, quot quantas attigit artes.
Immo ſic coluit, autor vt eſſe queat.

Peretto Pomponatio præceptori.

Nunc iam vera vides fulgenti exceptus olympo,
Principia æterno ſemine noſtra capi.
Hoc tibi naturæ ſocio tum defuit vnum.
Cætera nec cunctis ſic potuere loqui.

Themiſtocles Theſeum alloquitur, & Palladem.

Coge vagum populum, ac Graium fac nobilis orbem:
Quo foueat veteres tetrica Pallas auos.
At tu diua, tibi patruum qua cedere cogis:
Linquat vt auſpiciis mœnia ſacra tuis:
Id Theſeo: hoc patruo dones mitiſſima, ciues
Vt pelago ſeruet. hoc quoque cede mihi.

Pompeius.

Cui prius imperij virtus dedit ardua faſces,
Quam caperet miles iuſſa aliena rudis,

Heu

Heu domitor maris, ac terræ, ſpes aurea cæli,
Hoc rapior, tegor hac, ſpiritus illud habet.
Qualibet ingrato præceps graſſare tyranno
Virtutis toties turbine fuſa meæ:
Non poteras fortuna tuas oſtendere vires,
Ni caderem. tandem dedecus vlta tuum.

Cn. Cornelius Cethegus.

Flos delibatus populi Cornelius, vnus
Magniloquus, Suadæ pura medulla Deæ.
His meruit magni celebrari laudibus Ennij
Nec pro dimidio tanta fuere ſatis.

Q. Cæditius.

Tutus abi: ſubduc legiones: Punica ſiſtam
Signa ego: vel tantus, nec ſatis, hoſtis erit.
Conſilium do: doque animam. teget omnia virtus:
Victoris domina hac dextra cluere valet.
Pœne puta: ſi vis Romanam excindere gentem:
Quintum Cæditium vincere poſſe prius.

Ennio.

Pande ſinus age, nec linguæ te ſubtrahe noſtræ:
Pande Helicon: puræ ſoluite ſacra Deæ.
Tantus amor veſtri, tantæ proba gloria laudis:
Vix alius veſtras vt mereatur opes.
Magne ſenex, cui torua graui ſonat horrida cantu
Buccina bellaci cum crepat haſta manu:
Dic Romæ, dic Phœbigenis: te huic condere vitam:
His donare ſacræ ſemina magna tubæ.

Traianus.

Hactenus indulſit ſceleri fortuna ſenatus.
Hinc facies placido libera fronte redit.
Non tu Roma mea es, ſed ego tuus. accipe leges.

Quas mihi des. doceas, atque docere ſimul.

Prometheus.

Hoccine mortales vero pro munere vitæ
Redditis? vt ne ſit fama ſecunda mihi.
Terra fuit, quod eris, quod & eſt, quod & eſtis: & iſtud
Euexi ignoti ſidera ad alta poli.
Ignes exerui æternos: ſacra illa recluſi,
Queis ſine Cimmeriis nox ſilet atra iugis.
Pro quibus, ingrati, roſtrumque, feraſque catenas,
Ac rupes totus fabula factus ago.
Me ne etiam in ſcenam traxiſtis: vt impia duro
Turba gemens plauſu verba ſupina daret?
Vanum neſcio quem, diuum feciſtis, Homerum:
Quem veſtra in ſuperos ſtupra referre iuuat.
Me diuum, atque Deos qui vos feciſſe ferar: me
Dementes vano ſic lacerare probro?

Bonifacio Scaligero patruo.

Ergo legens de te ſcripſi quæ maxime rerum:
Tanta etiam vt valeant ſolicitare Iouem:
Inueni dictiſque tuis, factiſque minorem
Omnigenam linguam, magnificamque manum.
Quare quæ de aliis ſumma omnia dixero: in iis te
Principij ac finis iura tenere, tuum eſt.

Pindaro.

Ales olorini diuino carmine cantus
Vltima Pegaſei meta ſeuera chori:
Nam quis te patrij liquida inter ſidera cæli
Conſequitur? quis te poſſe tenere putet?
Te ſatis eſt quæſiſſe: ſatis potuiſſe videre:
Eſt audire Dei, non hominis capere.

Matthæus

Matthæus Bandellus.

Dum teneros loquitur dulcis Bandellus amores:
Ipſe ſui oblitus tela remiſit Amor.
Seu canit Aonium fontem, fontisque Sorores:
Fonti ipſi ex illo lactea vena fluit.
Phœbus vbi inſuetis tentat ſupereſſe Camœnis:
Bandelli inſolita temperat arte lyram.
Hic totum prima repetens ab origine mundum,
Digerit in numeros cuncta elementa ſuos.
Rerum, ac Fatorum, rariſque interpres olympi
Arceſſit faciles in ſua vota Deos.
Infelix ſæclum? an fœlicis commoda cæli?
Si, quæ debentur omnibus, vnus habet?

Xenophonti.

O quem te in numerum, aut cenſum Vir magne reponā?
Quem docuit puras vtraque Pallas opes.
Arma canamne inuicta Ducis? te ne Attica Pitho
Lucida nectareo verba parare ſono?
Vtrunque. & dextræ, & diuinæ fulgure linguæ
Quæ dixti, facere: dicere, quæ faceres.

Ioanni Cottæ.

Intra in me Cottæ Genius, quem dicere conor:
Aut periit trepida mens tremefacta fuga.
Tu Latij Siren: ita cantu interficis omnes.
Nam tua qui legit, ſcribere nemo poteſt.

Demoſtheni.

Quidnā agis vndiſoni ſtreperas prope gurgitis vndas?
Qui fandi poſſes ponere iura Deis.
Vt ne feras populi inſanas interritus aures?
Fallere: vt auſcultent te, freta muta ſilent.

C. Fabritius.

A me ad vos auri conuertite pondera, ſcitis
Qui vtier his: ego, qui neſcio, quid faciam?
His membris quantum, ac quoties dominarier auſim:
Tam dominarier auſim auri etiam dominis.

Cæſar Fregoſus.

Cur non eſt patria natus Fregoſus in aula?
Cui dederant veteres maxima ſceptra Lares.
Cui fuerat totus bellanti debitus orbis.
Non potuit ſola tantus ab Vrbe capi.
Cur, qui aliis peperit patrias, ſibi defuit vni?
Diuinum potius eſt dare, quam accipere.
Dum parat excidium excidiis (ah dedecus) hoſtis
Territus excepit proditum ab inſidiis.
Qui reges domuit, qui Martem terruit armis:
Iniuſto poterat non niſi Marte mori.

P. Ouidius Naſo.

A me vtinam inciperes ferus eſſe cruente: nec atras
Per cædes faceres ad mea fata gradum.
Si mea te mouit tetricum laſciua iuuentus:
Te iuuenem damnas perditus: exul abi.
Impia flagitiis ſquallent penetralia diris.
Damnati ſuperant nomina fœda rei.
Non te diuinum ingenium, non candida tangunt
Pectora, non Clario lingua ſecunda Deo.
Lactea molliuit veteres mea vena poetas:
Et rerum docuit pondera certa nouos.
Cum te laudarem, tunc ſum mentitus. ob vnum hoc
Exilij fuerat debita pœna mihi:

Homerus.

Mortales, me etiam mortali ſemine cretum:
Et paria auſi eſtis credere fata mihi?
Ac non naturæ ſuperatas carmine leges?
Verſaq; in humanas iura ſuperna vices?
Non homines, non me Muſæ peperere: ſed a me
Principium Muſæ patre tulere ſuum.

Ludouico Cœlio præcept.

Deſcripſit Varro, coram quæ ſæpe videdat:
Aut facile e patriis prompſerat hauſta libris:
Varronem extinctum magni ſit reddere: maius
Illum maiorem condere: vtrunq; dedi.

Cœlius Calcagninus.

Cœlius haud Romæ genitus, nec natus Athenis,
Non vbi Caſtalias vngula fecit aquas:
Arpinum æquaui, patrem Stagira ſalutat:
Aut genui Muſas, aut peperere ſuum.
Iudicium, ingenium, pietas, facundia, cenſus,
Nobilitas, grauitas, gratia, forma, lepor:
Si quid præterea mortalem rarius orbem
Concelebrat, ſiquid ſidera magna colunt:
Cuncta fui. Verum humano tam pectore maius,
Cuncta aliis dare, quam cuncta habuiſſe mihi.

Archimedes.

Vlterius ne tende: tenes Romane, quod optas:
Vltima iam mundi machina tota tua eſt.
Occides: ne huius vincis dum lumina mundi
Poſſim inuictum alium iam fabricare nouum.

Mithridates.

Qui decora imperij, aut magnos memorare triumphos?
Omnia quæ miſera ſors tulit atra fuga.
Immenſi geſta alta animi, vegetumque vigorem
Hauriat illa eadem, quæ male ferre poteſt.
Vicit, cui dederant Dij vincere: non ea virtus,
Sed Fors, virtutem ludere dura volens.
Plus habeat laudis, quod me ſuperauerit, vnus:
Atque ego, quod victo fata dedere, probri.
Magnus, quod tanto ſtatuit de rege trophæum,
De me metitur, quicquid habere poteſt.

Turnus.

Diis victus, non mortalis me dextra peremit.
Sed mea ſors ſuperis inuidioſa fuit.
Aeneam Italis ſi fas eſt ponere regna:
Cur potius Troiæ non ego regna dedi?

Ariſtodemus.

Cæſar, amiſſo in clade Rauennati Fratre, ac mox Patre ante oculos, mori voluit. poſt multos annos legens apud Herodotum Ariſtodemi diuinam rabiem, renouata ſui memoria ſeipſum in illo deſcripſit.

Virtuti ſi ſubſcripſit Fortuna minaci:
Fataque tum vires extimuere meas:
Nec mors innumero quæſita ab cuſpide crudas
Vni irritanti eſt iniicere auſa manus.
Si turpe eſt potuiſſe, Dei quod velle negabant:
Nunc iterum miſerum eſt, non potuiſſe mori?

Quid

Quid mecum tibi Perſa ferox? Quem iudice mundo
Mars ſatur obſtupuit, mors tremefacta fugit.

Neſtor.

Quam temere Dux ille decem ſibi Neſtoras optat:
Auculta re vni qui putat eſſe graue.
Haud capitum numero creſcit Sapientia. verum
Pro cunctis Sapiens vnicus. hic ſat erit.
Redde patri, Phœbo poſcenti redde puellam:
Nullam adimas ſocio: Tu tibi Neſtor eris.

Minos.

Cunctantem armauit velox ſapientia linguam:
Hoc, quod vis belli ius iubet eſſe domi.
Legibus vt ciues, hoſtes compeſceret armis.
Hæc duo, quæ nobis ſola dedere Deos.

Socrates.

Bellua nullius capitis, quia multa dabantur:
Porro etiam inceſtas conſcelerare manus?
Nec vetuit meritum, aut pietas? non inclyta virtus?
Ne non ſis ſimilis ſemper vbique tui.
Verte in te & ferrum, & lapides, gelidamque Cicutam,
Cæteraque infamis barbara tela necis.
Nanque oneri tua vita tibi eſt, aliiſque pudori:
Sed mea diuinis pura, leuiſque notis.
At tibi dire mori, qui nil ſis, nulla poteſtas.
Et mihi non mors, ſed vita ſecunda venit.

Conſtantinus.

Imperij per me deſectis partibus ægri
Reſtitui Latio cor, caput, ora, manũs.
Scire velis, quantus fuerim? quo vindice geſta hæc?
Poſtquam deſtitui, barbara Roma fuit.

Franciſcus Ferrutius.

Parua manus,ſed dux ingens.nec robora caſtris
Vlla queunt modicis æquiparare meis.
Diſieci obſidium:dein ſupplementa reduxi
Per medios.qui non cedit,at ille cadit.
Præſidium paucis deieci,ex arcibus,ingens.
Deiectus vix hoc credidit ipſe ſibi.
Deſinet eſſe Deus bellorum turbine Mauors:
Ni daret hæc illi victima tanta locum.

Anacreon.

Blande ſenex teneri mollis moderator amoris,
Mellea cui liquido nectare vena fluit.
Lactea Pimplæi ſaturant quem flumina fontis:
Quæ ſpectare licet,non etiam bibere.
Felix,cui licuit procul,o,ſpectare bibentem,
Atq; haurire oculis ambroſium laticem.
Millia multa leui ſeſe qua murmura cliuo
Aequant cæleſtis diſſita clauſtra ſoni:
Te ſequor o blande fidicen numeroſe Camœnæ:
O Phœbi,o Eratus corq; merum,atq; anime.
Ipſe lubens e tam latis mihi paucula fundis
Semina per numeros ſparge benigne rudes.
Sparge pater.tum Pieriis ſe iactet ab antris,
Sicui par tumidis flat tuba cruda modis.

Antonius Montanarus.

Arcana excipiens diuinæ incendia mentis,
Compoſitoq; animo bibliotheca loquens,
Rarus in hoc,patria nos Montanarus in vrbe,
Fouit,vt in ſancto pignora cara ſinu.
Magnum heroa(heros noſtro malecognitus orbi)
Noſcunt relliquias ſæcula priſca ſuas.

Non

Non poſſum dare, quas animus conceperat, vnus
Inuictas laudes vincis vt ipſe tuas.

Cyrus maior.

Exemptum ex hominum genere, ac mortalibus actis
Proiecere feris: ergo dedere Deis.
Si veſter ſum: cum exponis, dabis improbe pœnas.
Si non ſum: merito tu mihi ſeruus eris.

Cyrus minor Græcos milites ſuos alloquitur.

Quo diuerſus abis? ſatis eſt pepuliſſe. reuerte
Qua placet inuicto Mars ſibi marte meo.
Non frater, non me validæ vicere cateruæ:
Sed victrix abſens me necat iſta manus.

Marcilio Ficino.

Sancta anima, & cælum tibi tu quæ ſæpe fuiſti,
Spira in me rari flamina pura boni.
Ter cæli ſocia es: ter magni ciuis olympi:
Ter comes in gremium pulchra recepta, Dei.
Cum fluis ex aſtris: Diui momenta Platonis
Cum capis: & nunc te cum Iouis aula capit.

T. Flauius Veſpaſianus.

Noſce graues Decios: etiam cognoſce Catones:
Quin & Publicolæ mitia corda ſenis:
Omnes pone ſimul: quid vis ſimul omnibus adde:
Adde etiam poſt hæc addita: cuncta fui.
Me viuo vt populus tandem ſe poſſe negaret
Vel memor eſſe boni, vel memor eſſe mali.

Domitius Calderinus.

Oſtendi panem canibus, ſaturi illico veri
Exprobrant, ſiquid forte deeſſe putent.
Incipite: inde ſequar. vos ſi potiora videtis:

Iam meliore animo quæ ſequeremur, erant.
Tutum eſt ad pelagi ſcopulos vidiſſe natantem.
Peiores ſcopulis vos reor eſſe maris.
Audenti furor ille grauis, grauis vnda pepercit:
Vt foret, ingratus qui lacerarei, aper.
Affectæ naui facile eſt infigere clauum.
At puppis tota hæc, totaq; prora mea eſt.

Iunio Bruto.

Quæ mentis ſpecies, animi quæ robora tanti
Abdita ſunt brutis auſa latere locis?
Diſſimulare, cati: fortis, pepuliſſe Tyrannos:
Felicis, ſapere eſt: vincere morte, viri.

Theodorus Gaza.

Barbariem qui expugnaui, me barbarus hoſtis
Expulit: at pulſus, ſic quoque victor abij.
Auexi patriam ex patria ſub pectore ſancto:
Quæ miſeranda cani præda futura fuit.
Inuexi Romam in Latium. Cognoſcite Romam.
Quæ belli nullo turbine capta, viget.
Pro quibus, ah, meritis o ter ſcelerate Tyranne
Qui cauda es, Romæ diceris eſſe caput,
Te viuente, vidente, iubente, miſerrimus illa
Pauperie fractus, qua tibi regna canis,
En morior. morior vero, qua publica cura eſt
Cuncta pati, & melius poſt ſua fata tegi.
Romule te iacta, iacta te maxime Theſeu.
Veſtra eſt materies terrea: forma mea eſt.

Tito fratri, qui obiit in clade Rauennati.

Tune etiam Heſperiis, etiam lugendus Eois
Heu fratris nomen frater inane mihi:
Ergo etiam terris, etiam lacrymabilis auris

Amiſſo vitæ lumine Frater abes?
Frater abes, tecumq; rapis quodcunque relinquis.
Nam tecum malim frater abeſſe mihi.
Heu vbi ſum qui tecum abeo, meque ipſe relinquo?
Si quod es, hoc ego ſum: quod ſum ego, tu eſſe nequis?

Dampetro.

Dampetre Francigeni lux feliciſſima regni
Regnum ipſe, Aonij certaq; meta chori,
Occidis. & diuina alios quæ viuere fecit,
Te haud potuit fatis eripuiſſe lyra?
Quin potuit, quin eripuit, quin vicimus. haud tu
Hac fueras dubia corpus inane mora.
Mente grauis, vultu facilis: vis nectaris ori.
Totus inexpleto plenus amore ſoli.
Sic moreris, ſic hæc poterant periiſſe, ſed hæc ſic
Si poterant, poterant & periiſſe Dei.

Io. Gelidæ tumulus.

Qui toties animam Gelida mihi magne dediſti:
(Nanque anima eſt, anima quin mihi fama prior)
Si quantum accepi, quantum tibi debeo, pendam,
Grata nec auerſus deſerat ora pudor,
O animæ huius, adhuc poſſis vt viuere, tecum
Partior has, fati quas dedit aura, vices.
Quod ſi non licet: at quantum licet, accipe famam
Hinc tibi ſi qua tamen viuere fama poteſt.
Quod ſi fama tibi es, nec noſtro cedis honori:
Sit ſat, velle tibi, nec potuiſſe dare.

Democritus.

Hanc aram tibi, Democrite Abderita, ſacrauit
Scaliger, o priſcis anteferende Deis,
Quos temere coluit rerum inconſulta vetuſtas,

Qui falſo quatiunt ſæcula vana metu.
Qualis honorata quinquers Eleus oliua
Illuſtrat meritis ſe patriamque ſuis.
Sic tu naturæ immenſæ clariſſime ciuis
Legibus addixti tota elementa tuis.
Siqua tibi cæli commercia tecta fuerunt.
Hæc fatum voluit occuluiſſe ſibi.
Cumque orbis varias peragraueris auius oras,
Obtinuiſti alio regna ſuperna pede.
Sunto infinitis mundis ſua ſemina. Soli
Democritus noſtro ſolus & vnus erit.

P. Virgilius Maro.

Mantua dat: Calabri rapiunt: retulere Maronem
Silua gregi: ruri ſemina: bella duci.
Humanorum operum numeris, & carminis alti
Exhauſtis, tecum eſt iam mihi, terra, nihil.

M. Tullius Cicero P.P.

Accipite o Decij, o patriæ ſpes vltima victæ
Hanc animam in cœtum magne Camille tuum.
Nanque ego nunc vbi opẽ nequeo iam ferre: quod egi,
Non quod agent veſtra huc libera in aſtra fero.
Obſtiteram forti: imbelli dederam arma. feroci
Diſplicui: noſtra eſt alter abuſus ope.
Ille tyrannigenis potuit maleſobrius armis
Tollere tam linguæ libera iura meæ.
At tibi qui licuit? cui nempe ego tela dediſſem.
Quiſnam in me verti non pudet eſſe nefas?
Heu patriæ cineres, patriæ o morientis imago:
Non poteram non, iam te moriente mori.

Iulius Cæſar Scaliger, Antonio Percinio autore.

Dum grauis Heroos molitur Cæſar honores:

Et ſua cuique ſerit fata,genuſque duci,
Ipſe vbi ſit dubiio:Genios nam verſus in omnes
Haud vna meruit ſede tenere locum.

Meum Epitaphium.

Extulit Italia:eduxit Germania:Iulij
Vltima Scaligeri funera Gallus habet.
Hinc Phœbi dotes,hinc duri robora Martis
Reddere non potuit nobiliore loco.

Benedictus Brugnolus. Somnium non fictum de re tamen penitus ignota mihi.

Vera canam:vos vera Deæ ſpirante canenti:
Et date nectareos in mea verba modos.
Finieram heroos multa de nocte labores.
Præbuit inde leuem ſobria menſa cibum.
Vmbra ſibi hibernas biſſex exegerat horas:
Membra quies molli blanda refecit ope.
Viſus eram auguſti ſancta in penetralia templi
Audacem a primo limine ferre pedem.
Lætus ibi tumulos,tumuliſque impoſta trophæa,
Martiaque armata corpora ſtare manu,
Qualia Scaligero ſunt conſpicienda ſacello,
Quod noſtra antiqui nomine,ſigna capit,
Dum miror:celſo vox eſt mihi reddita muro.
Si memini,murum hunc marmora pura tegunt.
Sum Benedictus ego:Brugnolum ſæcula dicunt:
Ipſe tuum docui prima elementa patrem:
Et patrem,& patruos,totamque ab origine gentem.
In quam ſum accitus,Norica terra fuit.
Noricus huc a Leniaco me Cæſar adegit:
Cui genitor pacis nomina ferre dedit.

Primus eo Latias adduxi candidus arteis,
Græcaque non noto tunc elementa ſono.
Te quoque vix natum tremulis geſtauimus vlnis:
Profuit & ſiquid:vota,preceſque tuli.
Heu quod non licuit,raram tibi texere laurum:
Dum decus hoc aliis fata parare volunt:
Nec noctes vigilare tibi,nec condere luces.
Sors famæ ad cumulum defuit illa mihi.
Dura pater,patruique ſimul ſunt arma ſequuti.
Me Veneta externo puluere terra tegit.
At tu,per generis monumenta inſignia veſtri,
Quæque tibi a magnis gloria venit auis,
Eripe me ingratis o nunquam ingrate tenebris:
Et nouus Heroo nomine ſurgat honor.
Iſta ſimul,ſimul ecce caui de fornice muri
Exilit ingentis maxima forma viri.
Et porrecta meo circundans brachia collo,
Hoc tollam,inquit,ego ſumma ſub aſtra caput.
Magnus ego & celſo ſurrectus corpore:verum
Pectore tum toto grandior ille fuit.
Nunc quoque,cum ſcribo,trepidos rigor occupat artus:
Et ſtupida a facie lumina ſplendor habet.
Parcite Brugnoli,mihi iam noua numina,manes.
Nulla aures tetigit nominis aura meas.
Cum pater exactos memoraret ſedulus annos:
Poſſe reor nomen forſan habere tuum.
Te tamen,vt iuſſiſti,habeo pro numine vero,
Siue opus eſt ſacro carmine,ſiue focis.
Sancte vale:patremque meum,patruoſque ſaluta.
Teque precor ſimilem ſæpe redire mihi.

IVL.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI ARCHILOCVS.

FRANCISCI VALESII REGIS VICTORIA AD MARIGNANVM.

EX PVRIS IAMBIS.

VT aſperantis horridum Iouem Noti
Redundat alta regna per poli vigor,
Ferumque fronte concitat ſalum truci:
Et orba terra fertili Fauonio
Flet æſtuantis impetum grauem freti:
Agri tyranna febris Inſubri Padus
Proteruus impotente fertur æquore:
Pecusque, & alta tecta proterit ſimul:
Cauatque adeſa ſubter antra margines:
Nec obſtinata ripa frangit impetum.
Perit boumque ſudor, atque ruſticus
Peruſtus aret impio ſitu labos.
It immerentis, obſitus malo, gregis
Magiſter: atque voce lacrymabili
Ferit tremente cælitum domos prece.
Deis miſerque caſſa vota prodigit:
Apricæ aperta caſtra donec alitis
Reduxerit viciſſitudo temporum

Satis vagata ſordidum refert pedem
Niualis amnis ira: tum benignior
Relaxat arua iam tepor: nec amplius
Inermis amnis inuio ſtupet gelu.
Iouis ve ſtirioſa frigidiſſimi
Fatigat aura concitata, nec diu
Obeſa rura ſtringit impotens hiems.
Vt euocante Tartarum venefica
Magus citata rhombus expedit ſola,
Cum inhoſpitalis exerit ſcrobes rogum:
Anuſque Luna cornibus ſtatis rubet:
Amœna ſic vireta, ſic ſuburbia,
Verenda templa cælitum, ac Deos Lares
Inauſpicatus occupauerat furor.
Superbus ergo cæde ſordida leo
Satis ſuperque ſtrauerat tuos greges,
Grauem toroſa dum ciet metum iuba.
Phalangis ille denſus, ac frequens globus,
Atrox Cateia, Bæticæque cuſpides,
Tuam cruore nutriere Lauream.
Cruore parta pax. Quis audet impudens
Decora miles improbare vulnera,
Sacrum furore deſtinante ſanguinem?
Reducta nanque qualis inter auia
Cit intonatus aridum fragor nemus:
Parata Francianus ardor agmina
Refregit. Otioſa prata iam pecus,
Inerſque ſilua fronde nutrit vbere.
Eunt aratra: turgidoque palmiti
Tepens anhelat vda ceſpes vbera.
Tenella fronte, pruriente mugiens
Vagum iuuenca cornipes vocat virum.

Licebit inter alta ſepta mox lupis:
Ouique iuſta ruminare pabula:
Aletque diffluente lacte tutior
Meticuloſus horridum canem lepus.
Apumque nulla dulcibus laboribus
Venena luctuoſa taxus ingeret.
Ratumve candidi vſque veris hoſpitem
Aprilem, ad alta dædala bibens cuti
Aquæ fluenta murmurantis, herbida
Hebes lacertus occulet caput coma.
Benigna vena geſtietque languido
Sub æſtuante ruſtico canicula
Cauis leuamen emicare fiſtulis.
Quis, o quis huc reuecta ſancit otia?
Libet videre fertiles domi rubos,
Foriſque. Molle ſilua germinet pirum:
Tereſque cocta ſtante baca frigore
Recurnet aduena hirta prole robora.
Videbit ergo diues impigrum dies
Negotioſa nauitam per æquora
Bono parare liberas opes Ioue.
Fauebit aura: ſuppetentque pallida
Opes metalla: deſinetque turbido
Timori Ethruſcus eſſe ſcalmus æquori.
Nec orba nactus arma ſolitudinum
Siniſter enſis obuium patet latus.
O alta caſtra, lucidi o cohors poli
Videtis inter arma comparem Ducem?
Per hunc potens trophæa diruta integrat
Vetuſta Martis ignei ſuperbia.
Per hunc timere nemini ſcelus licet:
Minuſque corda carnifex fodit metus:

Minus petulca cura pectus exedet.
Simul prementur impiæ probri vices,
Ferocientis atque contumeliæ.
Fugit micante pulla corde ſeruitus,
Et vltimas pererat exul inſulas.
Et increpata liberalitas ſeni
Patente fundit vſque copiam manu.
Quis obſerata præ dolore pectora
Mero reſignat? aut quis ad ciboria
Soporis ampla dona ſudat vuidi?
Refectus vltro liberalibus cadis
Adeſt benignus afferens puer ſcyphos.
Canenſque functa vinitor mero ſola
Capacibus refuſa muſta doliis
Vehit ſonante vinolentus eſſedo.
Faceſſat vda quæ ſalicta perfluens
Nigris opaca fontibus rigat ſpecum.
Amat madere pileata ciuitas,
Cohorſque militaris, & cohortium
Iambus acer æmulator impetus.
Io vireta verberans frequens ſono
Canet triumphus ante, quam nouum gelu
Nouumque pergat interire lunium.
Reuerberata conſonum canentibus
Imago vocis efferet caput vadis.
Videſne, purus vt vacet poli ſinus?
Nec ore lætus auctiore eat dies?
Vbi annuente ſole verna ſedulo
Senem bidente tondet hora pampinum.
Aue o quietis imperator aureæ,
Ruentis atque vindicator otij:
Apolliniſque præſes integerrime:

Toga

Togæ miniſter, atque Martis vnice.
Canenda cuius orbe fama plurimo
Feretur inter horridas tubas, vbi
Britannus aſtra pontus ambit vltima.
Seſoſtriis vbi obſtrepens laboribus
Colorat Auſter arua nigra plumbeus.
Aue o Valeſiana lux potens, aue
Tibiq; feruido ore ſupplicantibus
Ades, foueq; digna vota: ſæpeq;
Vocatus, ipſe tute ſentias Deum.

Mellino Sangelaſio.

Melline magni pectus internum Dei,
Qui ignota plebi, grata cæleſti choro
Momenta mulcet flexibus mitis ſoni:
Melline, regis cui patent aures ſacræ,
Qui Gallicanum temperat nutu ſolum:
Quid me imparatum cantibus raptas tuis,
Supraq; regna fulminum in cælis locas?
Quaſi receptum, quaſi cooptatum, quaſi
Vnum, e beatis, qui vident propius polum?
Diuina tangunt pectora, inuictam manum?
Forte hoc decebat, forte oportebat: neque
Sua ipſe Phœbus luce poſtremum rigat.
At cur diploma ceſſat? hoc quid eſt rei?
Cur tot ſtrepunt promiſſa, at ipſa res ſilet?
An iuſſa regis optimi, atque maximi
Obliuione enecta deleri queunt?
Ah ah parata ſors nocere fortium
Sorti virorum. Nunquid id verum canunt,
Bene, ac ſecunde rem gerentibus ſuam
Abſentem amicum deputari mortuum?

In Loſerium.

Caſo iuuenci fratre Cyrena ſatus
Redintegrauit mellis extincti decus.
Quacunque iuſſit ire Triptolemum Ceres,
Ariſta turgens plena curuauit caput.
Pomona tumido inflauit Autumnum ſinu,
Et verna riſu prata rident Chloridos.
Hiræa proles patre trino eſt edita,
Depleta terga vt fæce complerunt meri.
Vber, meroque fœta ſurgit vinea,
Vbicunque minxit Bacchicus Loſerius.

De ſciuro, & vulpe ſuper Borgia tyranno.

Vulpes ſciurum pauca rodentem videns,
Quæ rapta paruo forte promebat penu:
Miſer, inquit, atque iure te tabes edit.
Quid eſt, leonis vnde contemnas opes?
Cui ſeruitus debetur: & leges iubent.
Ibi niteſces: teque curabis probe.
His parua raucum murmur edidit fera:
Recte monẽti, aut præmium, aut odium, aut flagrum,
Aut exulis mendica ſors, aut carcer, aut
Occulta mors, aut publicata ſunt bona.
Quod res eo ſi forte fortuna redit,
Vt iurgiorum, & contumeliæ tenus
Agatur: id vel maximo apponas lucro.
Auerſus ergo vultus, & oculi truces.
Alienus ergo ſomnus, & quæſita nox
In ſole medio, nocte pulſa de ſua,
Emenda, ſpreta libertate, atque otio?

Ad Fortunam.

Fortuna, ſiue es quippiam, ſiue es nihil:

Siue

Siue eſſe quicquam vel potes, vel non potes:
Te appello vel regina, vel ſpes, vel nihil.
Quæ contumaci ſpiritus flatu trucis
Hunc deuenuſtas, huic venuſtatem paras:
Quis te gubernat? quis feras operas iubet?
Iubet, regitq; ? cur boni fiunt mali?
Mali boni? male eſt bonis, malis bene?
Vel dicito, vel dixero eſſe te nihil.

De Geor. Buchanani carminis venuſtate.

Heri legebam nuper allatum mihi
Sapidum, tenellum, molle carmen, aureum,
Intelligendum vel puellis omnibus,
Si ſplendor, atq; puritas, decus, nitor.
Animum ſubire luculentum vllum queat:
Intelligendum non facile doctis viris,
Niſi mentis excitetur ardor efficax,
Sententiarum propter ardorem merum.
De me vt loquaris, vt ego de meipſo loquar,
Intelligebam primulum vt ſimplex puer.
At vbi vir eſſe, vbi eſſe volui intelligens,
Vocis ſerena luce perculſus tuæ
De intelligenti intelligens nihil fui.
Hoc te volebam ſic monere: ne petas
Me velle reſpondere. non enim audeo.
Hocq; eſſe reſpondere, Non reſpondeo.

Ad mortem.

Mors, quæ ſuperbos efficis humiles, feros
Mites: rapaces iudices æquas bonis,
Bonoſq; prauis: ſusq; deq; orbem vehis:
Quo te tuliſti? quove nunc fugam capis?
Vbi latere intendis? aut vbi lates?

Videſne regni limites vaſtos tui
Furentis occuparier morbi impetu?
Nec ſanitati cedere, aut timere te:
Sed incubare, quo ſemel cœpit, loco.
Eia nitentis o triumphatrix viæ,
Quæ nos ad aſtra præparat vitæ modis:
Contempta morbo hoc, & vocata tot meis
Meis precationibus, duras moras
Regina ſolue: atque e doloris vinculis
Diſſolue corpus. lege mecum agito tua.
Ego te per arcta ſubdoli ſaltus ſola,
Per alta ab hoſte montis obſeſſi iuga,
Per ſæua duri Nerei pericula
Multum, diuque, diua, quæſiui: neque
Vſquam petentem petere voluiſti ferox.
Quod ſi ſit, auerſeris vt noſtris malis:
Contraque ſemper vota graſſeris mea:
Mutabo. viuere appetam. ergo non venis?

De ſua væcordia.

Aduerſus hoſtes Cæſar imperterritus,
Qui fulminantis murmur irridet Iouis,
Et ſæuientis tela fortunæ trucis
Habet proterua mente pro ludo, ac ioco.
Cur blanda amicæ voce terretur ſtupens?

De Crazonio & Merimnio.

Auri colore tractus eſt Crazonius,
Colore noctis tinctus eſt Merimnius.
Aurum ille craſſis, pluſq; ſexcentis, ſitit.
Hic ater atra mente iura venditat.
Vterque fur eſt: cauſſidicus & iſte, & hic.

Ad

Ad Nemeſin.

Rurſum, nefanda facta quæ mundi ruis,
Regina rerum Nemeſis, ex æquo graues
Partita cæli patre cum ſummo vices,
Deſcende cælo: meque primum ex omnibus
Rape, quate, cæde, contrucida, diſſipa.
Diſcerpta iaceant membra, diſiecta, obruta.
Non eſt morandum. Nil merita ſunt hæc mali?
At blanda condimenta mendacis ſoni
Linguam, & furoris inprobi dextram aſſeclam
Diſperde, veritatis hoſtes impias.
Aufer memoria ex vltima mortalium.
Aut cede totum vindicaturo mihi.

De Aulo.

Suos olere vel nihil, vel & minus
Pedes in aurem dicit Aulus Actio.
Olere mauult Actius pedes ſuos,
Vel centies, quam peſſimam linguam tuam.
Pedes olentes nil, niſi pedes olent.
At iſta lingua, tartari atra ſulfura
Cui ſunt parata. ni latrina fœtida
Ciuem ſuum iactaret, ac ſimilem ſibi.

Ad Boetianum Senatorem Burdeg. & Braſſacum præſidem.

Nuper volebam neſcio quid ludere,
Quod dictione lucida, ac molli foret.
Ne ſemper arcto, ac ſcrupeo hærerem vado.
Feci, refeci: rettuli in nouum modum:
Nil expatratum eſt. ſic labor fruſtra fuit.
Factum, refectum, interpolatum, cenſitum,
Recenſitum, repumicatum, ſplendidum,

Comptum, apparatis vmbilicatum notis,
(Illum nihil iuuere ſeruiles preces)
Igni ſeuera vindice excuſſit manus.
Muſas vocaui. Phœbus inferſus meis
Auerſus eſt vocatibus. Nugæ. nihil.
Semper proteruus aſperum verſus ſonat:
Et Celtiberam barbaraginem ſapit,
Exul Latino lumine, & cultu, & ſale.
Ergo Latinum lumen, & cultum, & ſalem,
Boetiane ſplendor, & decus poli,
Quod nunc Latinum vindicat decus ſibi,
Tuque alterum eius haud minus poli decus,
Braſſace, linguæ temperator inclytæ,
Vt attuliſtis barbaram in linguam meam:
Nitoris almi lene dicendi genus:
Dulcis refulſit aura mollitudinis:
Nec it coacto verſus infamis pede.
Quod ſi it coacto verſus infamis pede:
Hoc eſt: quod ipſi nectar omne abſumitis.
At meipſe, ſi quid ſuaue dicturus velim:
Cogar vtriuſuis aurea lingua loqui.

De ſe.

Ego me fouerem, nec fouere abſiſterem.
Si me foueret, quæ fouere deſtitit
Adulterorum conditorium penu
Tritemulenta foſſa macra, muccida,
Fucata, calua, lippa, liſpa, ſulcifrons,
Labiena, ozæna, putridens, muſtax, anus.

Commendat opus ſuum æternitati.

Perenne nomen, alta quod petis loca,
Petis, teneſque, & ima quæque deſpicis,

Beata

Beata fama, lucidum poli decus,
Vitam nitente ſole quæ vehis gradu,
Adeſte, & vſque ad orbis vltimos dies
Mea iſta collocate ſede perpeti.

De ſuo fato.

Pulſum, atque egenum, & alta ſpirantem, neque
Fractum ſuperbis improbæ ſortis minis,
Beata terra fertili excepit ſinu,
Quæ vtrinque vtrunque pene cernit Nerea:
Hunc peruicacis arma frangentem Noti.
Illum frementis ſpumeum Boreæ vadis.
Hic primum inepto frontis arriſit modo,
Cui ludus ante fueram, & opprobrium, Dea.
Heu quæ videntes cæca mortales premit.
Hic mihi furorque Martis impij ferus,
Metuſque ſpeſque cædis hoſtium trucis
Depoſita iuſſu blandientis otij.
Cœpique (quanquam ſera vitæ munera)
Alta Deum quiete ſecurus frui.
Ergo ſupinum, ac penitus inhiantem otio,
Quod in receſſus iura naturæ inclyta,
Impenderem: cuiuſque particeps foret,
Et particeps, & autor Aonius chorus,
Amara fata morte bina me occupant.
Quæ mors dolori comparabitur fero,
Quo corpus omne eſt hoſpes, atque hoſtis ſibi?
Quæ litibus mors comparabitur feris?
Quiſnam dolor? Quænam exilij mora vltima?
Quæ dira Erinnys? Tartari voragines?
Quæ indignitatem æquare poſſunt, ac luem?

De Veſpis.

Dignoſcitur de tergoris coloribus
Quodcunque viuit mite, ſeu ferum pecus.
Candore cycnus, atritate gracculus.
Leo fluentem barbarus criſpat iubam.
Putaſtis abdidiſſe vos raſi lupi
Ne de colore noſceremini pili?
At at cruore pauperum venter ſatur,
Manus nocentes, ora turgida arguunt
Pilis reſectis eſſe vos raſos lupos.

De Baræno.

Quæſtu relicto literis Cæſar ſtudet,
Ait Barænus. *Cæſar hoc ſtulte facit:*
Quæſtum relinquere, & ſtudere literis.
Nam ſanguis & ſecundus eſt pecunia,
Et primus idem ſanguis, & ſolus. Tamen
Neglectus eſt a Cæſaris ſuperbia.
Nam quis putaret mentis hunc ſanæ virum:
Qui vt palleat, fit pauper? Hoc buccis tumens
In compitis Barænus, in foro canit,
Stipatus orcipaſcuis, Bruco, & Syro.
Qui cuncta dicta & facta habent venalia.
Hoc cum canit Barænus, illic illico
Lætus cachinnis perſtrepit totum forum.
At Cæſarem mox vt videt nil pendere
Vanam inſolentis Battali væcordiam,
Eodemque vultu excipere dicta barbara,
Quo conſueuit laudibus mentem dare:
Miſer Barænus præ dolore ruptus eſt.

Carolo

Carolo Seuino.

Si commodabis, non habebis Carole:
Si habebis: at non tam cito, non tam bene.
Si tam cito: qui amicus erat, nunc hoſtis eſt.
Iactura tamen haud magna amici eiuſmodi.
Qui amitti amicus vult, amicus non erat.
Tales amicos ergo malo amittere,
Quam aurum, qui amicus certus omnium eſt optimus.

In medicaſtrum ſtupidum.

Stellata nebris Liberum tegit patrem.
Fulgetra torquet diphtheratus Iuppiter.
Obit tremendus Herculem ingentem leo.
Tu ſub rudentis Arcadis lates pilo.
Illi inſolentes gloria aliena tument.
At tu modeſtus pelle ſub tua ſapis.

De Ruſtico.

Et legi & audiui olim ab homine nobili
Nil eſſe peius vſpiam homine ruſtico.
Bonum, malumve dixeris, nil intereſt.
Nam ruſticum cum dixero, intelligo malum.
Nam ruſticus ſuapte natura eſt malus.

In Tareram.

Quod coccinatus, ſericatus ambulat
Tarera agaſo, turget, & buccis crepat:
Audi Tarera, quid mihi in mentem venit.
Hæc eſt ſatu erodentis erucæ. pater
Coccus puſilli vermicilli tinxit hanc.
Lanam pecus gerebat, & pecus gerit.
Quotiesq; mula te ad Palatium vehit:
Fit officioſa mula, quæ vehit patrem.

De voluptate.

Socij voluptas quæ doloris eſt comes
Non eſt voluptas cum dolore, ſed dolor.

Parodia in Vidorem, qui ex pharmacaria factus eſt clinicus.

Maranus ille, quem fugaſtis hoſpites,
Ait fuiſſe pinſitor, nigerrimus:
Neque vllius retinnuli globum caui
Nequiſſe perſonare: ſiue Barbarum
Opus foret rotare, ſiue Agaricum.
Neque hoc negat proterua turba Peſſuli
Negare, patris atque ſabbatarij.
Vbi malus Maranus atra ſordium
Patente dicit expuliſſe ligula,
Recocta mella: ne qua ſpuma feruida,
Sonansve bulla ſibilum ederet fuga.
Gelata Francia, & calens Prouincia,
Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima
Ait Maranus: vltima ex origine
Tua in ſenacula intuliſſe Galbana.
Et inde erogata per viatica
Famem tuliſſe: læua, ſiue dextera
Cibum rogare, ſiue vtrinque cœperat.
Neque vlla vota pharmacalibus Deis
Sibi eſſe facta. Nam vetabat improbi
Reſecta poſthac patris ex origine.
Sed hæc prius fuere. nunc Galenica
Cacatque ſede: ſeque deuouet tibi
Marante Vidor, & Marane Vidoris.

Ad amicos.

Quo me vocatis arbitri arbitrij mei?
An, vnde poſt referre non licet pedem?
Quid ſi malignum vulgus improbat probos,
Probetque facta, lege qua probet mala?
Non non. Abeſto quicquid ambit, quicquid &
Ambitur, & periculi vt fiam reus
Non ad forum ciuile, ſed forum meum.
Niſi impudenter me pudere non pudet.

De Arnoldo Ferrono Attico.

Ferronus ille, propter eloquentiam
Puram, ſuauem, candidam, ſcitam, grauem,
Quem ego vocaui iure primus Atticum,
(Docti ſecuti iudicauerunt idem)
Eſt omnium profeſſor acer artium,
Quæcunque florent liberalibus viris.
Reconditarum literarum cor, pater.
Ibi nihil vulgare, plebeium nihil.
Seu dicta pandit priſca iuris intimi,
Seu vorticoſos explicat nodos noui.
Siue ex amœnis ambulacris aureas
Opes reponit: ſeu Platonis abdita
Diuina promit: ſeu graues lenis iocos
Numeris coercet, Attico aſpergit ſale.
Seu fulgurantis fulmen Arpini ſtupet:
Altrinſecus tonabit, & docebit, vt
Ei ſe apparauit æmulatorem parem.
Seu geſta patrum cycneo clarat ſono:
Titi beatam lactei venam putes.
Hæc magna. maiora illa. Candor igneus,
Cæleſte pectus, cogitatio pia.

Tum facta dictis ſancta componit, ſtato
Adamantinæ neceſſitatis ordine.
Hic dira vitæ triſtis infortunia,
Quæ exterminarunt cuncta, meq; ipſum mihi,
Sapientia & lepore condiuit ſuo,
Mentis, ſuadæ nectare abſtergens ſitum.
Perq; rediuiuus iam mihi videor. mei
Protector, autor architectus nominis.

De mutuis laudatoribus.

Multis benigne verſibus bonos malis
Appellat, & ſalutat, & geſtit leuis,
Pares Baranus indidem expectans vices.
Contra benigne pauculi paucis eum
Raro ſalutant geſtientem verſibus,
Operas Barano ſic reponentes pares.
Hoc eſt, quod aiunt: Mutuum muli ſcabunt:
Fictis amici & nomine, & verſu, & modo
Blande teipſum, ac turgide appellas vafer,
Barane titillator aſtutus tui.
am hoc eſt: teipſum mulus, haud muli ſcabunt.

Doletus Iambos vitiauit. Iambus alloquitur ſeipſum.

Age, age, age Iambe, Iambe tete ſuſcita:
Pete, cæde, rape, trahe, contrucida, diſſipa.
Adſum minaci luridum metum manu,
Et angue cinctam flammeo linguam gerens:
Sic me Doletum viuidum, & ſæuum, & trucem
Elanguidum feciſſe? nec micam ſalis
Tuæ indidiſſe inconditæ farragini?
Ille exul abs te factus, & tuis procul
nepti is aſello ineptioribus,

Redeo

Redeo tibi hoſtis acer:edicens, Canis,
Ne me laceſſas.nanque de nugis tuis
Quid ſentiant emunctiores iudices,
Quibus acre acetum terſit anfractum aurium;
Audire par eſt.Ii furentem inſaniam,
Atrum ſine igne, ac luce te fumum vocant.
Et corticem medullæ inanis putridum.
At te catelli Barde mirantur tui,
Linguntque purulenta carcinomata,
Lactuca labias vt habeat pares ſibi.

De Arlo iudice.

Cur impudicos Arlus abſoluit? quia
Ex impudico natus impudicus,&
Per impudicum factus eſt iudex canem.
Mater, ſororque proſtitutæ ſunt lupæ.
Ille impudens, periurus, inceſtus, trifur.

In Nigrinum.

Furatus ille turget, eſt ergo malus.
Sed pauperi donare non ſemper negat.
Periurus ille fallit:eſt ergo improbus.
At ſubuenire pauperi ſolet libens.
Infamis ille proditor;ſed præmium
Hoc proditoris cepit, vt daret ſuis.
Horum nihil Nigrinus:eſt ergo probus.
Vir eſt bonus Nigrinus:at viuit ſuus,
Se mutuatur, ſeque commodat, ſibi
Vni famelicoſus, atque vni ſatur,
Inauguratus, dedicatus vnico.
Viuit ſuus ſibi vni,& vnus vnico.
Nullum clientem, nullum amicum, aut hoſpitem,
Nullumve nouit aut prope aut procul Deum.
Stertit ſibi, expergiſcitur ſibi. ſibi

Viuente auaro terra nil peius creat.

Curioſus.

Omnes Bibinus iudicat, paucis fauet.
Multos honore priuat: hos facit ſuos:
Hos abdicat: in his ſumma ſummarum eſt ſibi.
Aſt in aliis qui eſt ſumma ſummarum ſibi
Regnans foris, ſic intus eſt exul ſibi.

In Bibinum.

Quare Bibinus omnibus fauet malis?
Fatone fit hoc? patruus, fratres, pater,
Soror, nepotes, omnibus fauent malis,
Tullæ, Cynoni, Fereguino, Luſcio.
An ſunt miniſtri, cum pares fauent pari?

In eundem, & Loſerum.

Inebriatur bis Loſerus in die.
Semel Bibinus. his quis ebrioſior?
Imo Bibinus nec fit ebrius ſemel.
Non fit: ſed eſt. & ſemper eſt illud ſemel.

Ad Atheſim.

Atheſis pater ruente qui toruum fuga
Flumen fatigas: & pruinoſis iugis
Niues relinquens vultibus mutas nouis
Virentium tepente camporum ſinu.
Qua vagientem prima me excepit dies:
Poſtquam negarunt fata ſic fatis meis,
Angoribus ſolutus vt poſſim frui
Cæli beati ſpiritu ad ſacros Lares,
Premens amœnos herbidæ ripæ toros,
Vbi vagienti prima mi illuxit dies,
Illas deoſculare tu ripas pater.

Quas obtueri nec procul miſero licet.
Et dic vetuſtis hæc Penatibus meis
(Siquid relictum, o ſi qua fata quid ſinant)
Vt ad Garumnam feſſus, & fractus malis
Spurca ferorum factioſorum lue,
Morbo, fameque, peſte, litium cruce
Nihil mei ſum, nec futurus, quod fui.

Clyti vmbra Alexandrum alloquitur.

Ades ſceleſte: ſi potes pœnas dare,
Des parricida. Te faces Alaſtoris,
Sectetur atro Furia te Stygia flagro.
Si non potes: quod ſcelere te vincis tuo:
Et cuncta diro pœna flagitio ſtupet:
Meruiſſe, nec dediſſe, quia nequeas dare,
Sit pœna pœnis vna maior omnibus.

Digitized by Google

IVLII CÆSARIS SCALIGERI HEROINÆ.

AD Matthæum Bandellum.

Te mea, Diua Diuum genus heroinæ:
Qua nouus Aonias Pegaſus arcet aquas:
Huc, vbi diuinos heros molitur honores,
Et veros vates ipſe poeta facit:
Iudicio, eloquio, ingenio Bandellus amœno:
Seu laus Muſarum, ſeu metus ille fuit.
Qui, quot habet voces, tot habet ſub pectore Phœbos:
Qui, quot verba canit, tot parit ore Deos.
Non poteras meliore loco, meliore receſſu
Admitti: totum eſt, poſſe videre virum.
Spectari formoſa voles? non aptior vllus
Eſt oculus: cunctas iudicat ille Deas.
Audiri facunda cupis? non lenior vlla
Eſt auris: numeros huic dat Apollo ſuos.
Nec tu etiam fruſtra ſperabis cruda virago.
Præmia diuino laudis ab ore feres.
Tu quoque magnanimo conſtans Rangonia vultu,
Seu Dea, ſeu ſiqua ſunt potiora Deis,
Diuino inceſſu templum conſcende vocantis.
Dat tibi prima piis thura cremanda focis.

Ipſa

Ipſa tuum ſpeculo in noſtro hoc mirabere numen.
Magna erit a meritis cætera turba tuis.
Aurea, ſancta, beata cohors, cui maxima cæli
Pars patet: at quæ non inuidet illa tibi:
Es rudis, imparibuſque modis tua plurima Virtus
Detrita, optatas ille reponet opes.
Vt, quæ non nata es Parnaſſi fontis ad auram:
Saltem Parnaſſum poſt tua fata petas.

Conſtantia Rangonia Cæſaris Fregoſi.

Aequali ſemper conſtans Rangonia vultu,
Pacatoq; animi fulmine, mente Dea,
Coniugis imperio florens, & fortibus armis,
Priuati nectar cordis in ore tulit.
Faſcibus amiſſis, regnique illuſtribus auris,
Fatorum docuit ſpernere poſſe metum.

Cimbræ.

Vltima pro imperio quæ paſſi fata mariti,
Velle pius iuſſit, poſſeq; ferre pudor.
Nos maiora. Cadunt alieno vulnere noſtræ
Vitæ, bis noſtræ: bisq; fuere manus.
Victor Romane, vna tua eſt Lucretia. victæ
Vno exempla damus tot meliora die.
Mors illi pro ſupplicio, pro vindice nobis.
Vincere nos merito, debuit illa mori.
Nuſquam Germanũ eſt, aut pauca, aut parua: ſed armis
Maxima, vel victis efficere, atque pati.

Sabinæ.

Hinc amor, hinc pietas: quo nos vertemus? vtroque.
Nam ſumus hoc, olim quod fueramus, adhuc:

Quæ mulier non eſt aliis id, quod fuit ante:
Hæc ſibi nec meruit illa fuiſſe, quod eſt.

Niobe.

Aſpicis, vt rigido lacrymæ de marmore ſudant:
Et fauet in luctus crimine muta ſilex?
Hæc parit infeſtus dolor alta ſilentia: linguæ
Sed penſant oculi damna ſuperba meæ.
Biſſenis fueram thalamis viſura nepotes:
Sexus vbi, & ſexu ſors fuit æqua mihi.
Vinidior tetricæ conceſſit Apollinis iræ:
Altera pars telis dira Diana tuis.
Ipſe mares poſſit frater bene perdere: ſed tu
Quas partu dederas, ſæua quid ergo rapis?

Cornelia Tiberij Gracchi.

Scipio me genuit: genui Cornelia Gracchos:
Felix, ſi poteram perpetuare decus.
Vrbis fulmen erat genitor: nati ignis at Vrbis.
Quid mirum, genitam fulmine, ferre faces?

Tomyris.

Quam bello appeteres, facta eſt tua, terra. doleres
Quam ſterilem, veſtro ſanguine pinguis erit.
Imperij eſt extincta ſitis virtute: cruoris
Nunc extinguetur victa cruore: bibe.

Penelope.

Atrides repetit vario dum funere mœcham:
Ah ſeſe mœchum fecit habere domi.
Vincere bis Laertiade eſt: qui viceris hoſtem,
Hoſtem victorem nullum habuiſſe tori.

Circe.

Quid me monſtrificam finxiſtis vana canentes?
Nil tutum eſt: non, ſi ſe velit eſſe, Deus.

Inue-

Inueni pecudes, non feci. profuit vni,
Et licuit mecum dum foret, eſſe virum.

Creuſa.

Cedam Diis priſcis patriis, Diis aduena magnis:
Quos parat ante aras Itala terra tuas.
Sic Troiana Deis Romanis cedere certum eſt:
Sic vetera auſpiciis cedere cuncta nouis.
Dij meliora. abiens Diuam me hic ipſe relinquis.
Et te ſic linquet nupta futura Deum.

Alcmena.

Ne ſæui magne Amphitruo: tibi viuitur vni.
In me non fecit fraus aliena dolum.
Vt tibi ferre graue eſt: ita mi meminiſſe pudoris:
Tu probrum ſi vis tollere, tolle Iouem.
Tunc potuit. cum non fuerat: cum Iuppiter eſſet,
Non poterat: ſed tu cum fuit ille, tibi.

Lucretia.

Auſpicia imperij veteris diſiecta: nouique
Capta volens puro ſanguine ſacra fero.
Nulla pudor mortis cauſſa eſt: manet integer, a me
Pro libertate victima ſancta cado.

Briſeis.

Impia fatali turgens inſania luctu
Militiam ſtolida miſcet vtranque nece.
Pro Græca moriens mordet Troianus arenam.
Et pro Troiano crimine Græcus obit.
Fas fuerat repeti prædas ex hoſte: ſed inter
Ciues vnanimes bella ciere, quid eſt?

Eryxo Cyrenæa.

Quem interfeciſti demens Laarche maritum;
Me viua viuens Arceſilaus erit.

Mortuus eſt? morere. in me viuit? viuere non quis.
Proque maritali eſt nex tibi parta toro.

Hypſicratea Mithridatis.

Coniugis in rebus quod fœmina rara ſecundis:
Durus in aduerſis mox ego miles eram.
Pars belli ſortisq; comes: ſocia omnibus: inque
Exilio, inque fuga, regia tota fui.
Exigere e terra poſſis: ex ædibus illum
Exigere at non eſt vis potis vlla ſuis.
Vtrum igitur? pœna, an potius ſolatia victo?
In propria ſi rex exulat ipſe domo.

Semele.

Opprobrium terræ Cadmus, miſera æquoris Ino.
Reſtabat Semele tertia flamma tibi.
Si læſiſſe Deos, meruit mala tanta: Deorum
At ſeruire Deo, ſic meruiſſe decet?

Deianira.

Omnis vita tibi mortis famulatur honore:
Viuentem contra viuere nil potuit.
Mortua res perimit, tot peſtibus ante peremptis.
Dum non extaret, quod ſupereſſet, erat.
Vnum aueo feciſſe meum: ſimul omnia perdo.
Qualis amor docuit, poſſe necare virum?

Herſiliæ.

Ne fle, ne puera. inſigni tibi debita fato
Sancta manent magni dona beata tori.
Mutabis tenues Romana luce Sabinas:
Mortali indueris virginitate Deam.

Tucia Veſtalis.

Diſcite, quid valeat Virtus, & conſcia recti
Pectora: nec magnos temnere noſtra Deos.

Naturæ, hoc admirantis ſuſpendere leges:
Eximere e numeris ipſa elementa ſuis.

Ino.

Quæ refluis curuas relegens anfractibus oras,
Matricem fluuiis ſternis aquam ſub aquis,
Excipe nos Dea magna volens: & tetra furore
Undarum vltrici litora tunde fuga.
Aera Iuno tenet, rabie terreſtria tinxit:
Cælum adeo, pelagus ſi mihi Diua negas.

Zenobia Aurelianum alloquitur.

Qui Perſas tot, tot Gallos te vincere iactas:
Proque ioco, ac ludo millia multa canis:
Auxilia hæc cur corrumpis? ſi vincere pugna
Te dicis: paria hæc redde: triumphus eris.

Virginia.

Actutum o genitor fac, quod facis: effice. quantum
Dextera ſit pietas, ſit pia dextra tua.
Si tua ſum, potes: inque tuam pius exige ferrum.
Si mea ſum, iubeo: vel mihi tela dato.

Victoria Columna Marchion Piſcariæ.

Siue tibi veteres promittis Roma decores:
Siue nouos Clio poſcis Ethruſca ſales:
Una vtrunque tibi, dabit & Victoria ſola:
Tuque, & tu interea, ne ſuperere, caue.
Audire haud tutum eſt. precium ſtupor. occidit audax
Spes. mirans ſequor: at experiens fugio.

Laodamia.

Hector, ego ſæuum non deprecor eſſe marito:
Quippe decet fortem ſorte perire ſua.
Fata trahunt. cadat ille ſuis obnoxius auſis.
At noſtræ mortis gloria parua tibi eſt.

Google

Ille poteſt periiſſe tuis interritus armis.
Aſt ego, quid? dextra tam procul vna tua.

Olympias.

Cum noui mea fata, meum contemplor honorem:
Pellæo genitum rege tuliſſe ſcio.
Cum memini tua geſta, tuos admiror honores:
Haud dubito genitum te peperiſſe Ioue.

Angela Nogarola magna matertera.

Sub decimam triplicis linguæ commercia Muſam
Hoc tenui cinerum puluere capta iacent.
Heu dulcis numeroſque lyræ, flexumque, ſonumq;
Obruit inſana barbara parca manu.
Mnemoſynes ſanctæ ſoboles, pia turba, Camœnæ,
Non capitis tumulum hunc ex Helicone locum?

Hero.

Parce Venus viduam mitis facere alma puellam:
Inque tuo ſaltem ſint tua regna mari.
Poſthabita an ne dolens, magno cum crimine pœnas
Sumpſiſti pelago vindice ſæua tuo?

Aretaphila.

Sum genus antiqui Batti. mihi libera turgent,
Ingenium, euentus, pectora, lingua, manus.
Miſcueram crudo veneranda venena tyranno.
Deprenſam fruſtra Calbia torquet anus.
Tolleret vt fratrem frater feci. haud minus ille,
Vt Libyco fieret ſplendida præda duci.
Regnum ſuſtuleram: quod cum in me vertere poſſem:
Lana, acus, & lignum, regia tota fuit.

Clœlia.

Tibri pater, rapido torques qui vertice ripas:

Scrup-

Scrupeaq; indomitis ſaxa retundis aquis:
Parce pius crudæ corpus temerare puellæ:
Feſſaque ſperatis brachia redde vadis.
Nec tu ponte tuo ferus indignare reuulſo:
Clœlia ſi ſtabilis pons ſibi facta redit.

Spartana.

Vita, non patriæ memorem Damatrion hauſit,
Ferro trux nec trux, orba nec orba parens.
Da mihi, quam dederam, patriæ vt bene reddere velles,
Dentibus infrendens, hanc, ait illa, animam.
Non mater natum, non fœmina noſco virum te:
Sed Lacedemonia non Lacedæmonium.

Sophoniſba.

Romanas acies ego ſi contra, arma tuliſſem:
Atque illas contra me, quoque ferre decet.
An ne dedit genitor tantum damni, atq; laboris:
Vt ſuper imbelles ſic ferus eſſe velis?
Talis in hoſte: licet fortaſſe. at prodis amicum.
Quem tu crudelem turpiter eſſe doces.
At tu illo, hoc peior: quo inſontem perdere poſſis:
Vtque necare queas me facis eſſe tuam.

Camilla Volſcorum regina.

Te ne etiam ancipitis ſuperantem fortia belli
Præmia, perpetuo nox premit alta pede?
Nec fera ſubſcribens animo Fortuna minaci,
Contulit in timidum crimina tanta hominem?
Vtra tibi imbellis ſit gloria clarior Aruns,
Illius? an diuæ mors tibi parta manu.

Timoclea Theagenis ſoror Alexandrum alloquitur.

Quid percontaris, quod ſum genus? accipe. Noſtri

Non mendax fuero, vt tu cupis eſſe tui.
Sum ſoror illius, quem Cherronenſibus actis
Terribilem timuit veſtra Sariſſa ducem.
Si rex: quid pateris, tibi ſeruos eſſe tyrannos?
Viciſti: non ſat? plus, nihil eſſe decet.
Vincere velle, boni felicis vincere. Siquid
Eſt ſuper: hoc dicas & ſuper eſſe bonum.
Gloria habet tumidum: vacuus theſaurus inanem.
Horum, ſi laudas hæc mala, dignus eras.

Semiramis.

Quis mihi ad Aſſyrias nitido fulgore cateruas
Explet inexpleti Martia iura Dei?
Tolle grauem galeam: attollet ſe fœmina. ſolum
Tolle vterum inuenies corque, animumque viri.
Cum ſe vera ſuo monſtrauerit ordine, fallet:
Dum fallit tecta hoc tegmine, vera viget.

Lauinia.

In me deſiit id, quod erat. nunc incipit a me
Quæ ſequitur fatis Troia futura nouis.
Aeneas rexit Troas, fractoſque refecit:
Aenean ego: me mens mea: nulla meam.
Iuppiter hac noſtra nunquam dedit indole maius,
Nec dabit: hoc noſtrum eſt, quod tibi Roma capis.

Manto.

Terra parens, foueas vrbem, quam ponimus vndis:
Et quam telluri ponimus, vnda faue.
Tuque pater vitæ humanæ fidiſſimus aer
Amplexare leui mitis vtranque ſinu.
Ex me naſcetur, doceat qui numine vero,
Quid de me deceat dicere, quove modo.
Cætera, quæ patrio promittunt æthere diui,

Non niſi cælicolis cognita, fata dabunt.

Dido.

Dum fugerem inſidias, furiasq; procacis Hiarbæ:
Ornaui hanc mortis, morte fauente, fugam.
At tibi, qui mendax temeras Romane pudorem,
Impoſita hac ſunto vindice regna manu.
Aeneadæ, ne perfidiæ ſere crimina Pœnis:
Si violas iuſtum, aut deſeris ipſe torum.

Gineura Guidi Rangonij ſoror.

Cum gemino excellens proles Rangonia ſexu
Exæquent magni ſemina cuncta Dei:
Incertum eſt: ingens diua frater ne ſorore:
An fiat magno maxima fratre ſoror.

Phocenſes.

Diuinam ciues Daiphanti dicere vocem
Et pudor, & pietas, & bene facta iubent.
Vindicibus flammis flammam, cineremq; decebit
Eſſe prius, quam ſit patria capta cinis.

Ecuba.

Quis potis æterni pœnas euoluere luctus?
Heu heu, hæc mea ſunt omnia verba: fui.
Felix, cui ſolum hoc ſupereſt: qui ſemper acerbi
Non ſit ſpectator funeris ipſe ſui.
Vixi, vt non moriar? vos, o, qualem eſſe putetis,
Quæ pro ſupplicij fœnore vita datur?

Pomona.

Larga meo ſtudio felicis munera terræ
Inſtitui, atque anni continuare vices.
Et grauidum autumnum turgenti adiungere veri:
Atque hiemis, cultus arte, fugare minas.

Qui mecum eſt, ſeris etiam iuueneſcet in annis:
Tunc anima Elyſios nulla requiret agros.
Te, blanda vtilium rerum regina Voluptas,
Qui meminit, nequeat non meminiſſe Deos.

Andromeda.

Errauit genitrix: plector cur filia? quanquam
Pro ſonte inſontem matre perire iuuat.
O mater, tua me facies huc perdidit. atqui
Hinc mea me ſoluit. pulchrior ergo mea eſt.
Pulchrior ergo mea eſt: nec Nymphas prouoco. longe
Pulchrius, & melius fit: bene ſcire loqui.

Polyxena.

Sunt hæc iuſſa viri: cædem iuſſiſſe puellæ?
Diis genitis cordi eſt ſic, periiſſe bonos?
Has tedas, Danaorum iſthæc ſponſalia regum?
Non fas, o Danaæ, vos ſupereſſe viris?
Tela Paris cohibe: non hunc, me interficis iſtis:
Vt me interficiat, nam mihi viuet adhuc.

Artemiſia.

In te viuebam tecum viuente marite:
Nec potui tecum poſt moriente mori.
Quin potui: ſed non poterat nos iungere mors hæc.
Hoc vetuit: non vis defuit illa mihi.
Morte inuita igitur intra mea pectora viues:
Cunque ſua coniunx coniuge totus erit.

Camillæ Scalampæ.

Mira Deum variis iungens ſpectacula cauſſis,
Vno eodemque tulit magna Camilla ſinu.
Bella ferox quæ Volſca olim regina ciebat,
Perficeret: docuit continuiſſe pudor.
Et ſtatus, & robur mortali ſemine maius.

Os, cu-

Os,cuius fugiat lumine victa Venus.
Diuinis labiis Hymettia mella liquantur:
Scribentiſque Erato mulcet amica manum.
Omnia cùm poſſet dicto,factoq;:tamen ſe
Totam non potuit dicere,tanta fuit.

Pentheſilea.

Audiat inuiſi caput exitiabile belli,
Quæ petitur thalami nomine,quique petit.
Proq; viro,nec forte viro ceſſante,puellam
Cadere:proque mala pellice mole,virum.

Hippolyta Taurella Balthaſaris Ca-ſtillionæi.

Mincius Hippolytæ rapidos vbi ſenſit ocellos:
His, inquit,miſeras ignibus vret aquas.
Siſte citam pater alme fugam:quia nectare dulci
Complebunt ripas lactea verba tuas.

Cleopatra.

Si Dij Niliaci ſunt inferiora ſequuti:
Agrippa eſt melior,tuq; tyranne nihil.
Mirum,qui reges mactes.nam munia comples
Regis carnificis ciuibus ipſe tuis.

Veturia.

Ergo ego facta parens,patria vt miſeranda carerem?
An ne etiam tu ſtas,vt ruat illa mihi?
Si meus,actutum hinc:ſi non,huc exige ferrum.
Quæ ſcelus hoc geſſit,hæc mala ferre decet.

Iulidenſis quæ petiit venenum.

Aſpiciat ſol,qui extremas mihi temperat horas:
Eſſe aliud,quam quod hactenus ille dedit.
Mitis aue,ac ſalue,pœnaſque cicuta bonorum

Alma leues, fueras quæ fera pœna malis.

Caſſandra.

Pro ſtupro tibi promiſſo bone Phœbe roganti
Venturi data ſunt præſcia corda mihi.
At pro virgineis conſtantis pectoris auſis:
Vt iam nulla habeant irrita verba fidem.
Præmia ſic reſtant ſceleris mihi: pœna decori.
At duplicis ſceleris vtraque pœna tibi.

Sibyllæ.

Nec dubio Cortinæ aſtu, nec Apolline falſo,
Sed vero gerimus pectora fœta Deo.
Cætera, quidnam ad nos? vnum eſt. cognoſcite Ieſum.
Quæ hunc non prædixit, muta Sibylla fuit.

Halcyone.

Parce piis temerare Deos miſeranda querelis:
Nam tibi iam fiet copia certa viri.
Terra dedit: rapuit pelagus: tenet aera: cæli
Pars pater eſt: horum pars es, eras, & eris.

Pitheæ coniunx Perſarum ditiſſimi.

Heu quantum eſt, coniunx, palleſcere turpe metallis.
Auri vt ſis ſeruus, velle iubere viris?
Neſcis cui fodias. noſtra hæc, quæ pignora cernis,
Linquent non domino cuncta futura tibi.
Te poſtquam extuleris, viues, & viuere nolles,
Et velles. metuis, & cupis inde mori.
Nemo ſciet te defunctum: ſciet omnis. abibis,
Atq; aderis. terra te ſine terra teget.

Corneliæ Turriæ. Cupido Venerem alloquitur.

Nocte meos oculos quando hæc vetus arcet inani

Vitta, nec aut modus eſt, aut pudor vllus adeſt:
Ibo, & ſurripiam liquidos Turritis ocellos.
His certum eſt, omneis ire, redire vias.
Spumiferoſque tui pelagi ſuccendere fluctus:
Iratumque trucis vrere fulmen Aui.
Ah meliora. tuis ne tu, ſi aſpexeris illos:
Haud tibi opus vitta eſt. fulgure cæca rues.

Pyrrha.

Orbis dimidium: totus cum coniuge. totum
Cum ſolo deinceps ſola datura fui.
At vires auxere Dei. Nanque omnia pontus
Abſtulerat. Sic nunc omnia terra dabit.

Eurydice.

Ne luge me bis raptam fidiſſime coniunx.
Si mecum eſſe cupis, parua futura mora eſt.
Reddite perpetuam, vel me ne reddite Manes.
Eſt ne ſatis dare, quod reddere nolle velis?

Chariclo conquerenti reſpondet Pallas.

Parce Dea: aut ſi, qui incautus tua pectora vidit,
Lumine priuetur: lumina tolle mea.
Parce comes: Nam mortali pro lumine, cerne
Diuinis oculis omnia fata Deum.

Mammea.

Barbarus eloquio, fœdis temerarius armis,
Degener a magnis miles auarus Auis:
Corruptor diſciplinæ, contemptor honoris,
Neſcius imperij, ſeditione potens:
Nec iam Romanus, nec dignus nominis vmbra:
Cuius ſit quiduis, quam vetus illa, parens:
Cum vinci didicit, cum vincere deſiit hoſtes:

Turpe, ducem negatis cædere, fœminam, anum.

Roma Aeneæ claſſem alloquitur.

O facies inuiſa, meas quæ linquere terras
Cogis: quod non eſt, quærere: quod nec erit.
Aut ſi vſquam eſt, hic eſto. ignes da. coniice. nanque his
Si non eſt: alibi nec tibi Troia fuit.

Hortenſia.

Spirat adhuc pater in me. audi, quæ dicere velles:
Quæq; putes patrem cum Cicerone loqui.
Singula ſeruauit capita ille: aſt plurimus vnum
Illum, qui contra diceret, hoſtis erat.
Ordinis at mea vox totius adauxit honorem.
Me dicente, forum, & curia muta fuit.
Quid malis? (non ſic) demptum matrona tributum:
An potius ſtare, & ſic meruiſſe adimi?

Veronica Gambara.

Siquis adhuc vacat ad ſacram Permeſſidos vmbram
Pectoribusq; nouis, numinibusq; locus,
Huc date. Si non eſt: alium mihi ſola reponam
Pectoribus priſcis, numinibusq; parem.

Ariadna.

Dura abitum ex patria miſerum cui fata dediſſent.
In patriam reditum fila dedere mea.
Perfide complexu ex patrio miſeram abſtrahis ergo:
Vt peream trucibus perdita præda feris?
Hæc ego commerui læſo patre, fratre perempto.
Qui meruiſſe facit, quid meruiſſe putes?
Hæc merui, at per te. quin ſeruatrice relicta
Qui ſcelus his addit, quid meruiſſe putes?

Carmenta.

Deduxere mea in Latias oracula terras:

In quibus Arcadicos inſeruere Deos.
Conſtitui ritus, mores, ſacra publica, leges:
Nec potui maius, quam docuiſſe loqui.

Ilia.

E regno fratrem excutiens infamibus auſis,
Iratum meruit dirus habere Iouem.
De me nil mirum eſt. non quibam degere vitam
Inter mortales, & peperiſſe Deos.

Hippo.

Quæ ferrum non extimui, me terreat vnda?
Sat ſemel, hoſtili pluſquam obiiſſe manu.
Fortis in hoſtem es, at in captam teterrimus. eſt plus
In ſeipſam, & fortem fœminam, & eſſe bonam.

Heſionen Hercules alloquitur.

Pœna es periuri, periuri præmia non es.
Aut alia Heſione eſt, aut tua Troia mea.
Debuit & monſtris te & fluctibus Ennoſigæus
Tradere Laomedon, qui benefacta negas.
At Iuno mihi, Iuno tibi hæc irata parauit:
Mi labor, & tibi vt hæc pœna parata foret.

Racilia L. Quintij Cincinnati.

Quod nemo de me ſcribat, neque carmina condat:
In cauſſa non eſt deſidioſus amor:
Sed mundi ambitio, contemptus pauperis auræ.
Hinc Helenas, Circes, Daulia monſtra ſonant.
Nomina ſi hæc illis: nolo mihi nomina. Sat mi:
Quintius has nollet: Quintius hanc voluit.

Hippodame Pirithoi.

Tot maleſana canit ſceleratos Græcia raptus:
Vt graue ſit, puræ nomina ferre nurus.

At probro ſine rapta Deum genus Orithyia.
Raptarum vero cætera turba pudor.
Quo maior tamen iſta aliis infamia rerum:
Splendidiore mihi hoc nomine venit honor.
Digna fui, ſibi quam raperet male ſobrius heros:
Et quam non raperet, hoc quoque digna fui.

Stratonica Deiotari.

Si te difficilem mihi das natura nouercam:
Quid faciam? Lex eſt fœda parata mihi.
Cogis, vt es mihi, ſic aliis ſim dura nouerca?
At te inuita illis non ero, mater ero.

Andietta Ruppia vxor.

Difficilis nimis, expendens nimis omnia, iudex
Aſper, & antiquis durior vnus auis,
Moroſoque notas oculo ſuſpendere ſuetus,
Magnanimas toto ſpreuerat orbe Deas.
In me vna lenta illa animi veſtigia fixit,
Rite colens ſancti numina magna tori.
Ne mirere mei cæleſtia ſigna decoris,
Atque cata Paphiæ membra polita manu,
Mitis honorato faciet ſapientia vultu,
Miſtaque cum rara ſobria verba fide.
Magnum illud: per me ille ferox pernicibus auſis
Si potuit, patria poſſe carere ſua.

Atalanta.

Exuit inuidiæ rabies quæ præmia dextræ,
Num & venatrices exuet illa manus?
Hæc eſt inuidioſa tibi, quæ prima puellæ
Dextra feræ tepido ſanguine tinxit humum.
Theſpiadæ, haud apri ſpolia hæc, ſed membra nepotis,
Quæ petitis. tamen hic veſtra priora cadent.

Camma.

Camma.

Non thalamum tibi,ſed tumulũ Canis improbe condas:
At thalamum mihi,quæ viſere vado virum.
Hoc vixiſſe lubet miſeri poſt fata mariti.
Morte tua,æterna hoc ſit mihi vita,frui.

Iuliæ Pompeij magni.

O quæ te ira Deum,quæ te furialis Erynnis
Reſperſit Magni tincta cruore toga?
Dira metu & matrem exanimas,& pignora perdis.
Res quibus ablatis publica ſciſſa ruet.
Ne morere:ille etiam viuit.Cruor ille futuræ eſt
Mortis.ſi moreris,mors erit iſta viri.
Mors erit iſta viri,quam tu allatura ſuperbo es
Morte tua:Patriæ mors erit iſta tuæ.

Corinna.

Quem iuga ſuſpiciunt circum,ſupraque volantem
Aona,cui ſtupida cedit Apollo lyra,
Melpomenæ in gremio fotum florentis olorem
Huic cantum,huic alas ſola Corinna dedi.
Maximus ille quidem,verum ſibi ſolus,at in me
Atq; illo,duplex Pindarus vna fui.

Meduſa.

Is decor eſt vultus:tanta eſt ſapientia linguæ:
Induerim vt ſtupidis ſaxea membra viris.
Vincere non hominis potuit prudentia,non ars.
Hæc ſunt Mercurij,hæc Palladis arma Deæ.
Qualia credideris viuentia membra fuiſſe,
Defunctæ lapides cum caput eſſe facit?

Tanaquil.

Cui portenta Deum, cui præpetis omnia pennæ,
Cui defuncta aſtris Oſcinis ora patent,
Sublegi ſceptra e populo ſperata Quirini.
Prima tuum fuit hæc fœmina Roma caput.

Alceſtis.

Obtrectatores noſtri cognoſcite ſexus:
Quam non in veſtro eſt pectore tanta fides.
Threicius vates nam ſi deſcendit ad vmbras:
Viuus adiit, greſſum viuus & inde tulit.
Creſcere morte fides non quit, ſed viuere. corpus,
Quod moritur, ſolum eſt coniugis: illa mea.

Chiomara Orgiagontis.

Quod potui, feci. Sed tu cariſſime coniunx,
Accipe nunc fidei pignora certa meæ.
Non ſeruaui hoſti: neque enim debetur iniquo.
At vir Chiomaræ qui fuit, vnus erit.

Laura Schiopa.

Si nos deficiunt animi te Laura canentes,
O ingens patrij lauſque, decuſque ſoli:
Ne trepidos digitos, neve os, neu deſpice mentem:
Omnia quæ veſtro lumine victa iacent.
Audierim flexumque Lyræ, numeroſque loquentis:
Atque putem modulis reddere poſſe meis?
Tum regnum inuictæ Veneris, quod fulgurat ore,
Non video, & ſcribam? ſi video, perij.

Hippodamia.

Fruſtra fata tuus differs conatus inanis:
Totq; orbum generis te facis eſſe pater.

Morte tua certas. dabis improbe Myrtile pœnas.
Dum imbellem prohibes, experiere virum.

Teleſilla.

Et ſanam, & vatem me reddidit alma Poeſis:
Tantum etiam in corpus carmina dia valent.
Auſpiciis Argiua meis matrona ferocem
Spartanam audaci reppulit vſa manu.
Eſt medicus, vateſque, & fortis Phœbus in armis:
Singula dans aliis, hæc tria cuncta mihi.

Turia Q. Lucretij.

Me proſcribe prius, ſi vis bona coniugis. ergo
Me viua ad gladios vixerit ille tuos?
Numina, quæ ſpernis, mihi rite coluntur. vt in te
Summa eſt impietas, ſic mihi ſumma fides.

Lucretia Pyrrhi Gonzagæ F.

Aſpice ſiderei cæleſtia lumina vultus:
Si tamen hæc potis es fulgura tanta pati.
Excipe magniloquæ torrentia flumina linguæ:
Oblituſque tui, ne moriare, caue.
Hauriet illa animam: grauis eſt iactura. ſed illud
Eſt grauius: nunquam rapta redire volet.
Felix, cui licuit placitis ſupereſſe catenis:
Si nullus valuit liber abire Deus.

Xenocrita.

Qui me felicem, qui me dixere beatam:
Si non ſim potius talis, ita eſſe putent.
Quando carere viro volui: me, libera dixi.
Cum ſepelij, merui tunc habuiſſe virum.

Iſabellæ Salernæ Fœderici Malaſpinæ. Nicolaus Salernus Frater loquitur.

Flete infelices terræ: cum lumine veſtro
Ditarunt auidos inuida Fata Deos.
Gaude ſtelliferi cognatum limen Olympi:
Quod terit indigena magna Iſabella pede.
At vos cælicolæ felicia numina Manes,
Queis explent numerum ſidera clara ſuum,
Accipite hæc flentis mortalia munera fratris:
Heu raro, heu ſancto frater amore miſer.
Huccine ego extremi ſuperato limite mundi,
Ad vacuos, ah nec iam mea tecta, lares
Aduenio? vt viduos veteri ſine luce Penates,
Meq; mei in meipſo quærere cogar inops?
O quæ diuini fulgur tegis aurea vultus
Magna nouis meritis æmula terra Poli,
Haud aliter poteras aliis dominarier oris:
Ni caperes ſacro pignora tanta ſinu.

Britomartis.

Vos Dominæ tumuli, Dominæque vireta Dianæ,
Quæque tegis pauidas frondea ſilua feras,
A Dominæ ſocia Minoem arcete furentem:
Tu quoq; ne impedias Myrte venuſta fugam.
Omnia tuta timens paueo: exanimantq; pauentem:
Neſcio quænam animus retia tecta tremit.
Retia vt, ah, comiti male ſint infeſta Dianæ.
Ah ſalua ſaltem virginitate tegant.
Excipiat pelagus, ſi prodat terra. ſed eheu
In regno Veneris quam bene Virgo mori?

Antonia.

Antonia.

Queis placui magno, fuerat dum vita, marito:
Poſt illumque aliis ſic placitura viris:
Mi placui. Satis eſt ſemel inter commoda, vitam
Vel ſperaſſe bonam, vel timuiſſe malam.

Spartanæ Minyarum vxores.

Eiectos patria vos excepere parentes:
Sedibus vt patriis eiiceretis eos?
Quas accepiſtis peregrini, agnoſcite leges.
Qui iura hæc petiit, debet & illa pati.
In nos ingrati ſceleris conuertite pœnas:
Impiaque impietas vincat. abite viri.
Sic mortem meruiſſe placet. nec pœna putetur,
Quam nullam meruit pertimuiſſe reus.

Buſa.

Relliquias tetri Annibalis, triſtisque ruinæ,
Quam nobis Cannæ dira procella dedit.
Eiectos, fractos, miſeros, rerum omnium egenos,
Millia dena alui: par tibi Roma fui.

Pieria.

Reſtitui Patriam: ſed non, velut ante ſolebat,
Membra geret membris diſſociata ſuis.
Tantus amor ſit Pieriæ, Phrygiique. Maritas
Plenus vt inque alias tranſeat, inque viros.

Cæcilia Bergamina.

Cæcilia in ſpeculi quoties ſe viderit orbe:
Non alio capitur lumine: tota ſua eſt.
Vnica pulchrarum cum ſit norma, vnica, rerum:
Sic merito potuit ſola placere ſibi.

Muſarum eſt: Muſæ quoties docuere canentem.
At Muſæ illius, cum docet, eſſe volunt.
Hoc rarum eſt, didiciſſe Deas: at rarius illud:
Nam Muſas potius, cum canit, ipſa facit.

Megiſto infantem filium alloquitur.

Huc iugulum. haud timeas ferrum crudele tyranni.
Hoc leuius, duri quam fera monſtra iugi.
Si noſti, mortem pro libertate paciſci.
Si non: nec debes vulnera noſſe tua.
At vos ne miſeram ciues torquete puellam:
Quæ damnas, factis neve imitere malis.

Caſſandræ fideli.

Indagare valet nullum ſi fœmina verum:
Quod lateat gremio, conſilioque Dei:
Nec Genium celſo naturæ educere cælo:
Nunquam tu fueris fœmina: ſed vir eras.
Siue vni dedit hoc diuina potentia munus:
Hoc vna ex cunctis fœmina munus habes.
Seu decus hoc donumque Dei datur omnibus æque:
Es Caſſandra aliis omnibus vna ſatis.

Polycrita.

Heu quantæ clades. quot Naxia funera cernes.
Ne turpis mœſtum linque Neæra virum.
Quis putet interitum formam, formamque ſalutem,
Dedecus illius, mi peperiſſe decus:
Deſeris ipſa tuum: peregrinum ego ſeruo. fidelis
Vxor: at infidis non benefida tuis.
Tu populi ſecura, vtriuſque in funere viuis.
Per me ſoſpitibus, mors mihi læta venit.

Beatrix Aragonia Matthiæ Scaligeri cognomento Coruini, Hungriæ regis.

Nil dabis? omnia debentur. dabis omnia? nil hoc.
Largior, & maior omnibus vna bonis.
Hungarus hoc alios ſuperat rex: illa maritum.
Nec Fors demiſit mentem, animumq́; pium.
Hoſpes in antiqua patria, non ſe hoſpes in ipſa.
Vna aliorum omnium tota, ſed vna ſua.
Hoc iterum nihil eſt. terrena dat, hæc quia ſpernit,
Verum aperit cælum, cuius imago fuit.

Lampſace.

Bebryciis quam vicinam nunc cernitis vrbem,
Nomine iam priſco Pityoeſſa fuit.
Vexatam aſſiduo incurſu, crebroque tumultu:
Vt propius turpem res foret acta fugam,
Conſtituit Codri genus auxiliaribus armis,
Hoſpitis Andronis ſigna vetuſta fouens,
Diuinum genus, ille Phobus: qui fortibus auſis
Primus Leucadiis pectora terſit aquis.
At non pro meritis reſpondet barbarus hoſpes:
Mentem, pro factis hoſpitis, hoſtis habet.
Inſidias retego: ſeruant: mortalia linquo.
Atque vrbi linquo nomina: thura cremant.

Violantilla Stellæ.

Scribentis Violantillæ regit omnia Phœbus,
Os, oculos, calamum, pectora, corda, manum.
Solum: vbi vult coniunx quid ſcribere, deſerit ipſam:
Illaque Pegaſeis flumina complet aquis.

Vult quid vterque ſimul? dubitat, quo deferat auram.
Dum dubitat: ſibi tum Phœbus vterque fuit.

Berenica Olympionicarum filia, ſoror, mater.

Vnum qui dederit, felicem Græcia cantat.
Aſt ego, qui populum do tibi, qualis ero?
Nata, ſoror, genitrix. tantum eſt mihi nominis: vt non
Tam celebrer, celebrent quam mea fata Iouem.

Portia ferrum alloquitur, & Cæſarem.

O Martis comes, o priſca virtute metallum,
Nunc opis antiquæ eſt indiga Roma tuæ.
Condideras inter Latios, Opicoſque furores:
Cur non Romanis nunc quoque reddis auis?
Tento te, an poſſis tetro ſatis eſſe tyranno:
Tento te, an poſſim ſic ſatis eſſe tibi.
Terra tua eſt: ferrum ergo tibi fert terra tyranne,
Quod ſi non faueat, iam ſuper ignis erit.

Iphigenia.

Vſque adeo noſtros agitat dementia Diuos:
Vt temere ex æquo faſque, nefaſque putent?
Mutari vt iubeant turpem pro virgine mœcham:
Pro inſonti ſontem vindice morte ream?
Vt ne habeas, nocuit quod auere, & habere nocebit:
Hoc quod non nocuit, non habeas, quod habes?
Rapta eſt? ira Deum ruat altæ mœnia Troiæ.
An ne volens? ipſa, aut expiet Hermione.

Ruſticiana Seuerini Boethij.

Scripta Seuerinus dum ſpectat coniugis, inquit:

Non

Non memini: verum eſt hæc, puto, noſtra manus.
Sin alia: vnde, aliis incognita, pondera mentis?
Hic meus eſt animus: mens tamen iſta mea eſt.
Dum loquitur, loquitur ſtupidus: nec fallitur vſquam.
Quippe eadem fert mens corpora, ſola, duo.

Sappho.

Ales Amor nuper Paphio tener editus antro:
Qua Geniale cauis murmurat æquor aquis:
Viſurus iuga Caſtalidum ſecreta Sororum,
Marmora præpetibus tranſuolat alta viis.
Inde per Aonias deuexis tractibus oras,
Qua leuis aura grauem Lesbis oberrat humum,
Aera Pierium ſecum pernicibus alis
Pertulit, hinc pennæ dat tibi iura ſuæ.
Blandus Amor, mitis tellus, leniſſimus auræ
Tractus, dant Sappho dulcia ſcripta tibi.

Adamantia & Iunipera Cataniæ ſorores. Et Angelica Libarda puellæ Conſtantiæ Rangoniæ.

Quot ſibi conſtituit Rangonia magna puellas:
Tot potuit comites dicere habere Deas.
Aequauit Veneris radians Adamantia vultum:
Quinetiam inuitam vel ſuperaſſe puto.
Iuno eſt Iunipera: at facilis, mitiſque, benignaque,
Et vetere expulſa quam bene digna Ioue?
Palladis Angelicæ præfert violentia vires:
Atque eadem eſt varia docta Minerua manu.
Hæc illæ. Ipſa autem quæ ſit Rangonia? verum
Quæ non ſit? Nam cui par Dea nulla fuit.

Diua Ianina Plotiaſca.

Qui iam tot lacrymas, vario tot carmine fletus
Deploratorum fudimus ante rogos:
Hic quæ? quot? vix hæc. multis qui verſibus vrnam
Conſecrat, ex animo vix bene vera dolet.
Heroum ſoboles, heroum maxima mater
Nominis ah vix iam nomen, & aura, vale.

Berenica Lodronia mater.

Quod genus, & ſexus poterant dare, cuncta ferebam:
At quæ non poteram cætera ferre, dedi.
Ex vtero armorum, ac tantæ miracula linguæ
Prodierunt: vt ſint pauca habitura fidem.
Nobilitas nulli toto quæ cedit in orbe,
Hæc ſibi partiri debuit, illa dare.

IVL.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI HIPPONAX.

HIPPONAX AB INFERIS.

QVA Ditis altæ concauo ſinu terræ
Crepant ſeuera verberum ſono regna:
Cohors ſororumque anguicrinium dira
Vrget tyrannos, deinde fœneratores:
Sed ante & illos, ante & hos maletractat,
Crumenimulgas, ruſticouoras linguas.
Huc inde miſſus Aeaci trucis iuſſu,
Denſis tenebris efferens caput durum,
Vlturus atras contumacium culpas,
Verſuque claudo Iudices notaturus:
Qui futili auro iura ſancta permutant:
Adſum ſuperbis acer hoſtis Hipponax.
Abite, Luſitana quo vehit puppis,
Vel in receſſus omnium vltimos rerum:
Verſu fugaces perſequemur inuicto.
Quem non ruentis deleant aquæ Nili.
Non vorticoſis fluctibus minax Nereus:
Sinet nec iſta veſtra crimina impune.

De ſuo propoſito.

Deliberaram olim abſtinere me a ſcriptis
Quæ lancinarent nomen huius, illius.

Inurerentque illiberaliter nigras
Notas. Neque eſſe candidi locuturos
Nec candidi, nec nobilis, nec vrbani
Canere, quæ honeſtè nominare non poſſis.
Sed quæ tenebunt ſepta dentium linguam,
Cuive impedita præ pudore ſit dextra
Cum Publius ſit prætor: & legat libros
Qui pellis atræ dente concolore, ipſe
Quoque concolor trahebat vltimas rugas.
Furum magiſter ſericatus incedens
Auro fugauit non modo fugit furcas
Quem furta condemnauerant, redemerunt?
Miniſque ſtertat impeditus Hipponax?

De Perillo.

Nemo Perillum tum vocabat ad cœnam,
Cum ſordidatos duceret dies cœlebs.
Factus maritus aureatulæ ancillæ eſt.
Nunquam puer poſt dixit: eſt domi: cœnat.
Et cœlibatum præferunt maritali?

De Beryllo.

Facetus eſt Beryllus. Inquit: o Cæſar:
Qua nocte, quove tu die dabis, quanta
Nunc polliceris? Herba iam viret: ſed tu
Ares. Natat muræna: tu petis fundum.
Origines, origines erunt veræ.
Nam nulla finis eſt: erit, reor, nulla.
Hæc cum Beryllus in foro frequens dixit,
Adit tabernam temulentus, & fœdæ
In angulo coquinulæ ſupinatur.
Stertitque ſeptem congios Pyrenæos.
Focoque ſalſamenta ſtructa permingit

Tomacla

Tomacla cruda ſemicinctus eructans.
Hinc excitatus conuomit viatores.
Quibus diem dicentibus reluctatur.
Berylle, iam Berylle, non Ariſtarche
Cunctationis criminator ignauæ
Inique caſtigator, atque contemptor
Prudentiæ fatalis, inclytæ, inuictæ.
Qua nocte, quove tu die ebrius non ſis?

De Apoſtatis.

Apoſtatarum vita ſit, rogas, qualis?
Eſt qualis ante, cum forent cucullati.
Periculoſiore more ſed fit, quod
Licentia fit peius, vt fuit nequam.

De Volſello.

Volſellus, vt ſit mœchus, eſt capillatus
Horretque barbam, ſordidoſque barbatos
Vocat: latrones, ſanguinarios, diros.
Se tondet ergo, raſitatque, vellitque.
Vibriſſa nulla, cilia ſtricta, nulla ala.
Eſt pectinatus, myrobrechatus, anſatus,
Crepidatus, armillatus, aurilimbatus,
Stalagmiatus, prædoſuriditatus.
Hiſpaniatus. Quid tot eſt opus nugis?
Biuerticate, cirrulate, ruſſate:
Cur pectinate pectinatus haud idem es?

De Druſaco, qui ſcripſit in fœminas.

Druſacus infans ſeſquicenties centum
Qui omiſit argumenta, nec ſatis fecit.
Plusne expetiuit dicere? an reliquit plus?
Quid fœminam tot impetis? ſat eſt vnum.
Monſtrum eſt, quod hoc, tu qualis es, dedit monſtrum.

De Lyce.

Lyce cloaca fœda proſtitutarum,
Quæcunque olenti concalent lupanari:
Tanto altero impudicior modo, quam cum
Olim anteibas cæteras meretrices:
Valete fœdo fœda mœcha cum mœcho.

De Statanio iudice iudicum corruptore.

Aequi, bonique, ac iuris impedimentum
Statanius ſtat. Sed Statanio iure
Iam mors ſtetiſſet, non modo impedimentum:
Ni mors ſtetiſſet ille iuris, atque æqui.

Luſus de Turriano.

De mane ſurgit Turrianus, vt viuat.
Eſt Vaſco Turrianus, eſtque chirurgus.
De claudicante Iambico facit rectum:
De mane ſurgit Turrianus, vt bibat.

De inſolentia Cauſidicorum.

Nemo eſt eorum, qui eſſe ſe Deo cenſent,
Hoc ſæculo, atque tempore hoc abortiuo,
Qui gratia, aut ſcientia, aut feris armis
Sibi ſuiſque vindicat locum primum:
Quam qui loquaci contumacior lingua,
Fretus doloſis artibus fori diri,
Internecina bella comminaturus,
Nefandus occupare nil timet quicquam.
Audis, videſque, conſpicanſque conniues,
Qui nutu optima regna Galliæ torques:
Qui rex es vnus, ferre tot potes reges.

De Caluo.

Excoleatus Caluus, excerebratus,

Natura

Natura vtrunque, an alterum arte ſit factum
Ignoro ſane: ſcire nec mihi curæ eſt.
Poſt temulentam temulentiam tandem
Is me vocauit Galliæ nothum ciuem.
Nam lege gentis, regiiſque reſcriptis
Bonis potiri non licet peregrino.
Agyrta Calue, vera ſi canis (nam te
Verum vomentem nemo vidit, vt vinum)
Semihecatæa larua, ſemilatrina,
Naturæ aborſus, hibrida iſtius vitæ:
Tu abominantis ſpurcus es nothus mundi:
Excoleate Calue, & excerebrate.

Ad Romam de ſuis tyrannis.

Regina Roma, tuque Tibri rex: verum
Regina quondam, tuque Tibri Rex: nunc iam
Nec Roma, nec Regina, nec Tibris, nec Rex,
Nec ſomnium, nec vmbra, nec ſonus Romæ:
Ecquid ſenatus ille priſcus, & ſanctus
Veſtrum vtriuſque in candidam venit mentem?
Quæ vota cælo, quæ Penatibus cæli, &
Priſco Quirino iam tuliſtis: vt tandem
Vt nunc, quod olim iam fuiſtis, eſſetis:
Ludibriumque ſeruitutis inſanæ
Rediret, vnde venit, in feros mores,
Quos ni furore, more, legibus, fato,
Omni arte prædicamus eſſe tollendos:
Ipſi impudenti aſſenſione firmamus.

De Gillone.

Quare timebit Gillo ne venenetur?
An quod gerit ſe principem ſacerdotum?
An non timebat Pontifex Toletanus

Cui redire centies decem notum eſt.
An quod ſuperbe ſericatus incedit?
At purpuratus hoc nihil timet Coſſus.
An quod putat ſe iure vtroque conſultum?
At morte Baldus functus eſt ſuo in lecto.
Ergo eſt, quod auro capſa prægrauis turget?
Non. huic miſello haud ceſſerit Vetuſtinus.
At at. Quid eſt? quid? paululum, puſillumque
Quod Eccibardum ipſe hoſpitem venenauit.

De Caluo ludimagiſtro pediculoſo.

Famelicarum Calue dux cicadarum
Hibericæ quæcunque rore Nebriſſæ
Siticuloſæ turgidas cient rixas:
Ecquis tremendi ſede Ditis excitus
Atras furoris ventilans feri tædas
Genius ſupina corda contenebrauit?
Quæ lambere vlla te miſer fames iuſſit
Maleominatum ſanguinem Lycambæum?
Ten' conſecratum dulcibus caput Muſis,
Iouique carum, vique Martis inuictum,
Suadela cuius inſidens labris regnat,
Audacter, impudenter exacerbaſſe?
Pro quo, imperite literator, & nequam,
Viuus videnſque (ſi modo miſer viuis)
Fugis relinquens temet, atque deſertor
Læuæque famæ, nominiſque decoctor
Tui procuras conditorium buſti.
Tui Megæra, Cerberuſque, Alaſtorque,
Idem cadauer, orcus, atque veſpillo.

De Renato.

Bonus Renatus Hector eſt amicorum,

Imo

Imo eſt Achilles ille diuus inuictus.
Miſertus ergo Cæſaris ſui, dixit:
Es durus, esq́ obſcurus in tuis dictis.
Non ſæculum hoc amarit. Ede, quod molle
Mulcere poſſit delicatulas aures.
Renate, vir Renate delicatus, & iuſtus:
Vt rarus vndequaque es: vt tuis diſcors
Eſt moribus, ſic ſæculum hoc meis ſcriptis.

De Hyænis.

Hæc ſericata turba, quam vides centum
Crepare: corrugare nubilam frontem:
Soloq́ nutu turgidam ſalutare:
Eſt, cui Deorum iura cuncta debentur.
Cui ipſa cæli comparata maieſtas
Putetur eſſe deſpicatior coruo.
Quid ni? refulgens tota puſtula argenti
Auro Britano, Luſitanico, Hiſpano
Tumens monile. Frena, fibulæ, calcar
Solem æmulantur: nec pares Deos credunt.
Aſturco fulget, hinnit, & cauat terram:
Scortum ſuperbit torque. Fulua monſtratur
Periſcelis, murenula, annulus, ſpinther.
Tot, inquies, paterna rura donarunt:
Imo inde viuunt quod petunt rogatores.

De ſuis ſcriptis.

Nimis anxie Bibinus elaboratos:
Nimis fluentes Cæſaris Macer verſus:
Longos nimis Beryllus: at nimis curtos
Popinus. Igitur hoc, quod arbitror, dicam.
Vnus, duo, tres mentiuntur, aut omnes.

De Caluo.

Hircoſa proles ſcrofipaſcui hircoſi,
Tibi ſe imperator veſter ille commendat,
Hiſpanica de tabe vix trahens vitam,
Raucum ſonanti verba gutture eructans.
Hic ille ſi te prouocat bibax potum:
Potus bibacem prouocatus inuitat.

De libro Laruacij.

Miſer libelle, vos miſerrimæ chartæ,
Qua cæde commiſiſtis, vt periretis?
Liber miſelle, quid iuuat ſuperbire?
Quod es politus? terſus? ære bullatus?
Auro nitens? coloribus figurata
Membrana? pumicatus? vmbilicatus?
Bellum putamen nucleum tegit nullum.

Ad Garumnam cum filios mitteret Burdigalam.

Garumna, qui pro montibus Pyrenæis,
Agri frequentans mitioris excurſum,
Illuſtrium tot fluminum premis nomen:
Supplex te adoro gurgitis citi numen:
Sæuas repone regij minas vultus.
Reciprocisq; parce vorticum ſpiris.
Natosq; portu ſoſpites meos Lunæ
Vel ſiſte, vel parentibus ſuis redde,
Lenis quietas æquoris vias ſternens,
Oblitus vuidi Orionis, & Cancri.
Sic te fluentem limpidis aquis nulla
Conturbet aura, ſordidum aut pecus reddat:
Nec temulento te ore conuomat Brito.
Neve impudicis Helciariis duram

Fœde

Fœdæ exprobraris impotentiam linguæ.
Neu te laceſſat impiuſve piſcator,
Diruſve nauta, cæliumq; contemptor.
Non te prophani ſanguis oblinet capri,
Nec agna tincta palpitabit in ripa:
Deliriorum ſtulta, ſomniorumque
Parens vetuſtas quæ ſolebat afferre:
Sed barbaro de ſedibus poli ſummis
Nilo fugato nugiuendulis Græcis,
Te collocabo verſibus meis, quo iam
Cælum teras pro montibus Pyrenæis.

De aula Romana.

Tibi, aula, qui cohortis indidit nomen,
Non eſt, fuitve ſtultus, aut pecus. Non quod
Duris maniplos impleas viris fortes:
Id quod cohortes fecerant tuæ quondam.
Villaticis ſed paſtionibus Cortes
Dicuntur. Aula, ignoſce vera dicenti:
Sunt inde veſtræ beſtiæ cohortales.

De Fucis.

Tu Iuppiter ſi temperas ſacerdotes,
In nosq; iura condis, & paras ipſis.
Vt deuorent bona decumana viuorum:
Et mortuorum ſanguinem merum exugant:
Si regna fratris diſſita a tuis regnis,
Tu tua viciſſim ab illius, gubernatis:
Quare Orcus omnes deuorat ſacerdotes?

De Catilli nobilitate.

Catillus ille, quem videtis in ſumma
Menſa accubantem cubito vtroque: tum ſpurco
Vngue oſtreoſas paſtinare gingiuas,

Cui ſubſilire guttur, ac putres malas
Farciminoſi ventris e penu diro
Mecum Suarde conſtomacharis, ac rides:
Et nobilis propinquitate primorum,
Imaginumque & ſanguinis vetuſtate:
Cum verba ructabundus euomit blæſa,
Caputque quaſſat: colla torquet in tergum:
An non referre legis aulicæ punctum
Videtur omne? Tum inſtituta ſit cuiquam
Oratio: interrumpit. vt loqui ſolus
Dignatur. Idem greſſibus vacillatur.
Obſtipa ceruix. Nec prior ſalutare.
An detegare, obſeruitare: tum vadens
Ad ſericata Gallicana ſpectare:
Quæ perfugaces contegunt pedum plantas:
Idem efficaci voce cum ſecat cælum,
Detrudit altis vocibus Deos: nonne
Nonne aulicus? non nobilis? dehinc quando
Raucum loquatur? Nobilis. cicatrices,
Montes Pyrenes, tum Liguſticos, Tauro
Cognominem vrbem, Belgium crepat: pallet:
Trudit, trucidat: nonne nobilis? Cinctum
Lumbis refractis arctius breuem ſtringit,
Quam faſciam proterua mulionis vis.
Demittit ocreas, caliga laxa cui turget.
Barba horridus, detonſus. Hunc negas illum,
Qui fregit olim lanceas Hiberorum?
Promittit idem in craſtinum? nihil ſperes.
Hoc nobile eſt. Salarium puer poſcat:
Conuiciis perſoluet. Inſtet infeſto
Puer: remonſtret ſeruitutis, aut menſem,
Aut longiora pacta: calceos ruptos:

Thoracis

Thoracis ima,ſumma rupta,diſcerpta:
Res fuſte,pugnis,calcibus,manu,ferro
Agetur.Hoc eſt nobilis.petit mercem
Mercator,aut fidem ſcheda,aut diem ſaltem
Condicier.Pagane nobilem irritas?
Tun' regium audes militem,virum fortem,
Ac nobilem,cohortis & ducem inuictæ
De mercula appellare?ſi dehinc iſthac
Offendero tantillulum loqui de re:
Perieris.Hoc eſt nobilis.Venit ſutor.
Venit refertor calcearius.clamat
Ephippiarius.vitrarius clamat.
Hinc œnopola:dextera ſtat artoptes:
Coquus ſiniſtra:dulciarius retro:
Infector ante.Tot petunt.Malam turbam
Heu colluuionem gentium nouatarum:
Diene feſto audebitis?die vobis
Iam craſtini ſoluetur.vt venit quiſque:
Tum nundinas cauſſatur.aut,mane heus,heus dic:
Abiitne diſpenſator: Annuit.verum
Redite.venerit:tibi illico ſoluam.
Os hominis:an tu rere nobilem fluxa
Fide eſſe,ſicut eſtis? At mihi credet
Bonus marinus.Cæterum ille Murtanus,
Impoſtor ater,fœnerator impurus,
Faxo pigebit:cum diem mihi dixit.
Sic differam eius dicta,facta apud regem.
Tu noſter eſto amicus. Eximam munus
Equitum tuis de prædiis.Peribit nil.
At ille edetur & vorabitur totus.
Hoc nobile eſt,hoc nobile,& pium,& ſanctum.
Sic eſt agendum vt nobiles,boni,fortes

Simus, Suarde, literas bonas vllas
Caue ſis didiceris. Illud eſt magiſtrorum.
Tu pernegato ſcire, ſi putent ſcire.
Vel literam internoſce: vel apices ſcriptos.
Ne autographo mercator inſtet, ac vincat.
Tu, qui, Suarde, nobilis ſtudes eſſe:
Haud fumidarum imaginum canens pompam:
Haud peieratis ſtemma cum Deis æquans:
Quem nec fauoris aula ficta mercatrix:
Nec æqua ſummo machina ædium cælo:
Nec otioſam inertia exerens criſtam,
Sed ſummus acri cum fide timor recti,
Moresq; virtutesq; nobilem fundant:
Aut hæc putato, atq; intimo ſinu conde.
Aut villicatum abſcede ruſticatumq;.

De Bacello.

Vir eſt Bacellus, propter hocq; barbatus
Eſt, eſſe vult. Contendit, impetit, pugnat.
Nec raſitat, nec vellitat, nec expungit.
Quin raſitat. Quid ergo raſitat? naſum.

De ingrati Noctuinj perfidia.

Miſelle Noctuine, quis Deorum te
Agit ruentem in nominis tui mortem?
Quæ te Megæra barbara, aut Megærarum
Strigoſa proles Momus, hiſpidum, ac bardum
Admouit atras claudicantis ad tædas?
Quis te vſtulatum cum inuidentibus ſannis
Pro victima litaret infero Diti?
Hoſtile Phœbo, & candidis caput Muſis,
Lates relicto ſpiculo? neq; appares?

At

At o miſelle Noctuine, qui noſti
Adamantinæ Herculaneum impetum clauæ:
Neſcis miſella veſpa, barbara hoc: quod non
Es amplius victura ſpiculo amiſſo?

De Lycorio.

Videtis illum, qui tuba canit, quantum
In pauperes eſt panis erogaturus?
Agit vetuſtæ pœnitentiam labis
Sicarius, veneficus, fames patris.
Fame parentem nam necauit inſontem.
Auden' parentis premere terga Telluris?
Panis rogantem qui obſitas ſitu buccas
Fame necaris impia & ſenem, & patrem?
Haurire cæli ſpiritum: illius poſtquam
Qui ſpiritum dediſſet, impie extinxti?
Leges ſileſcunt? conticet pudor iuris?
Nulla hic dehiſcit terra? Quæ patris manes
Diras precantis euomat tibi vltorem?
Aut regna ad illa te adigat? o caput dirum
Sicariorum meta parricidarum.

De Sedulio.

Sedulius me vidit in foro ſeptem
Libros ementem: Cæſar, inquit, hem ſeptem?
Ergo excidere mente de tua cari
Famelicoſi liberi domi ſeptem?
Vxor beatis elegantior ſeptem?
Aſturco, Aſellus, Manticarius, vector,
Canterius, caballa, mula, ſunt ſeptem.
Ancilla, curſor, a manu, coquinator,
Superciliosſus pædagogus, hircoſus
Stabularius cum vinitore, ſunt ſeptem,

Canis cubicularius, canis curſor,
Canes ſagaces quatuor, canis portæ:
Hi ſunt opinor, ſuntne? non minus ſeptem.
Eſt merula, turdus, inde ſturnus, hinc pica,
Hinc carduelis, inde pſittacus. quot ſunt,
Si addatur aquila, ſola quæ valet ſeptem?
Debes Myagro ſepties, decem Mauro,
Quater Cateio, quadruplum Recentaio.
Biſmillibus prætorium quod extruxti
Ephemeris repoſcit impij Bruci.
Pulſat viator ianuam Nigri iuſſu:
Donto reuellus extulit pedem: palles.
Nec dum Calendas Luna vexit Apriles.
Sodes, quot hic ſunt? nonne, ſi putes, ſeptem?
Et ringeris, quod Ianuarius flores
Plures, ſtupente vitreis mari cruſtis,
Oſtenderit, quam tu vnicum queas nummum?
Te mortuo quis emerit tuos libros.
Quos comparaſſe plus ſatis ſit & regi?
Nemo eſt inops tam mentis: vt velit, fundum
Non ſibi parare, quam libros. poteſt ſolos
Stultos ſupellex excitare damnoſa.
Vera hæc monenti, more tum meo paucis.
At me viciſſim miſeret omnium veſtrum:
Cum Cæſare vno ſi interibitis cuncti.

De Phoca.

Et luſcus eſt, & Brito: ſed niger ruſſa
Barba comatus. vſus in manum læuam,
Paſſus minutus. obtuetur oblique,
Lupina ceruix: ore ridet inuito:
Sermocinatur pætus: obſtrepit balbus:

Quæ-

Quæcunq; dixit,repetit:& mora multa
Ipſum ſeipſe,dum loquatur,auſcultat.
Vt prauitatis expleat modum,ac legem:
Detur cucullus:ire non poteſt vltra.

De Marilla.

Eſt nobilis Marilla.an ob ſuam matrem?
Non.nam cadiua glande pauerat porcos.
Pater ſed ipſe nobilis fuit ſaltem?
Imo infima de plebe,claſſe de nulla,
Pupilli hirudo,fœnerator infamis.
Hærediorum deuorator,exuctor.
Aſt eius arma ſtemmatis nitent priſcis.
Priſcis? Recoctis braſſicis olent ollæ
Nouæ,vetuſtæ:ſi modo vlla ſeruatur.
Cur nobilis ſit ergo? nemini ſoluit.

De Narillio.

Bonus ſacerdos eſt Narillius,purus.
Haud iurat,haud eiurat: abſtinet mœchis.
Nulli minatur iura.nemini obtrectat.
Sed nummulo perire vel ſinat Chriſtum.

De Tineoſo.

Cur mane ſurgit Tineoſus? vt ientet?
Nec coniuge audet non ferente prandere.
Cur ergo ſurgit? an meridiaturus?
Nec filio audet non ferente cœnare.
Quid ergo ineptus mane ſurgit? vt mingat?
Non.quippe tanto lectulum ante perminxit.
At mane ſaltem ſurgitat cacaturus?
Quin concacauit culcitamque,lectumque.
Tomenta menſtruata,ſpurca,lodices,

Conſarcinata linteamen e ſtuppa.
Fortaſſe ſurgat iura indicaturus.
Non.occupauit doctus hunc locum prætor.
An vt remetiatur atra piſtori
Frumenta parcus? Imo vel miſer,vel iam
Mendicus,illa vel roget,vel exquirat.
Ergo vt lauet ſe? vidit ille aquam nunquam,
Deponere vſta poſſit vt ſitim lingua.
Præ ſiccitate,brucum,apeſque,locuſtam,
Teredinem,manipulos cicadarum
Is præteribit,præteribitur nulli.
Dic ergo,quare ſurgit? an petit mœcham?
Adulteratur? vult.nequit.petit.quærit.
Negatur illi. Forſitan canes,cornu,
Plagas,equum popoſcit,vt ferat ceruam.
At non habet.Quid ergo? Conſul,vt conſul
Vult eſſe,vult præire:ſic vt audit,quod
Vertente menſe conſules crearentur:
Tunc ergo ſurgit:ergo tunc celer ſurgit,
Vel mane,vel quam mane,plus decem punctis
Subſellia inde cuncta cum pererrauit,
Et eſt precatus deſpicabilis cunctis,
Dignatus haud eſt frontis alta nudare
Tegmenta. Forſan tu putas ſuperbire?
Falleris.humilius hoc nihil fuit: Verum
Alopecites eſſe non poteſt Conſul.

De diribitoriis.

Fuere quondam Beſtiarij duri.
Spectaculorum turpium nouatores.
Qui cerberinis illius manus ſpumis
Puro lauarunt ſanguine,innocentique.

O turba

O turba picta faculentior mœcha.
O lingulace ſemidocte Titanum
Qui fœda facta ſplendidis tegis verbis:
Si querculanæ viperæ vltus es morſus.
Ipſamine quercum liberaliter vitam
De fruge dantem, æſtumq́ fronde frangentem
Geluque lignis vſtulare debebas?

De Coſſo Galeniſta.

Interrogabat me Galenicus Coſſus:
Cæſar, bonasne collocaueris horas,
Quas vel Galeno, vel ſacris libris debes,
In vel Platonis, vel libris Stagiritæ;
Qui intelligendos eſſe ſe negauere?
Nec excidunt commenta calculatoris
Tibi otioſo nec fluit dies, annus.
Nec eſſe quicquam cum tuis potes Diuis.
Γαληνικωτερωτάτων *pater Coſſe,*
Pater, caputque, norma, amuſſis, ac totum:
Hoc vrit, hoc vos belluas Camelinas,
Qui ſeparare haud quæritis lacus puros,
Sed cænulentos dante ſorte potatis
Quod fonte nos haurimus vſque de primo.
Riuique fœda deuoluta ridemus.
Non ponet arma Taurus igneus: donec
Vtroque cornu ventilatus expires.

De Rubellio altero Galeniſta.

Rubellius me contuens Galeniſta:
Qui, ſi Galenus dicat eſſe par impar:
Is deieret ſic, atque ſi Deus mandet.
Foues adhucne barbaros Auicennas,
Et ſordidatos, Cæſar, inquit, atque hirtos?

C

Nec excidere mente de tua, durius
Fallacia argumenta quæ Scotus fudit.
Nigris & in receſſibus lates ſtulte:
Cui pauculis de more ſic meo blande:
Armis Galeni præpotens Rubellille,
Verſuta vulpes comparem feram nacta,
Quæ turpicella imaginem gerit noſtram,
Longam trahebat impotentior caudam,
Huic ſimius: quid ſarcina hoc tibi prodeſt,
Niſi ad lutoſa lenta ſtrata verrendum?
Iccirco amica voce te monens dico:
Ea amputata vt expeditior curras.
Amica, ſic amica ſis tibi, vulpes
Inquit. Sagax natura quam tegit, vis me
Apertam habere turpitudinem tectam?
Tibi conſule, atque oſtende vel nates centum.

Ad Torellium Ciuem ſuum.

Torelle rethor acer, acer orator,
Pectus librorum, fida mens, vetuſtorum:
Recentiorum grata lima non mordax:
Quis te Deorum præpes huc, Dearumve
Noſtra domo deduxit ad domum noſtram:
Prouerbio quod dictitatur in Græco?
An te Catullus Sirmionis in ripa
Muſas politis cantibus laceſſentem
Vt vidit, aut ſecutus, aut fuit ductor?
An te ſecundus dicta. facta naturæ
Late explicantem, & abditas Dei leges:
Dum frangis æſtum, & Sirij fugis flammas,
Lætis beatæ flexibus Polyzelæ
Audiuit: & ſecutus, aut fuit ductor?

An

An inquieti triſtis vmbra Maſtini,
Propter vireta amœna dum ſedens curru
Sublimis alto Martium quatit campum:
Et hic minores luſtrat, atque maiores,
Mœrens deeſſe quos nouerca Fortuna
Obiecit hoſti: quoſque mitior facta
Parere iuſſit, ſicut Herculem, Euryſtheus:
Vbi videret maximam poteſtatem
Tuis datam virtutibus, fidem raram:
Sui miſertus abnepotis abiecti:
Tibi, vt miſellum oſtenderet, fuit ductor?
Mihi hoc relatum verſibus tuis malim,
Quam nunc de auito potitare Benaco.
Nam illis duobus: Plinio, & Catullillo
Curabo gratam gratiam reponendam
Oratione vinula venuſtilla.
Tibi vt venires, qui fuere ductores.
Auo Sabæis mercibus parentabo.
Tibi coronam literariam mittam.

De Doleto.

Qui corticem te literarium dixit,
Multo ſecurim iuſtius vocauiſſet,
Cui comparati mille Siliotimones
Dicantur eſſe Lælij, aut Ariſtidæ.
Teredinem, fucumve, porricidamque.
Et lucis hoſtem frugimordicam Blattam.
Sed hanc putauit eſſe pro tuis libris.

De eius libris.

Cur literæve, lineæve diſtortæ
Sunt verſuum quos ſarcinauit inſanus?
Quæris, requiris, enecas requirendo.

Dulcis Suarde norma literatorum
An labra neſcis conuenire lactucis?

De Fucis.

Si quæris vnde ſpem fouere concepi:
Et vnde deſperare: nec pati poſſim
Putremque faſtum, rancidumque languorem:
Ediſſeram tibi omnia: vt putes toto
Tripode profata Delphico, atque cortina.
Poſtquam ſoluta labe generis humani,
Mortis ſuperba compede, & triumphata,
Benignus ille ſoſpitator, & princeps:
Pædore priſcum carceris patrem exemit:
Si verum id eſt, quod prædicatis, o fuci,
Vt poſitus ab eo ſit vicarius vobis,
Cui vera paupertatis inclytæ ſedes
Sub firmitate poſſideret æterna
Quodcunq; fecit latere vtroque Neptunus:
Et ibi impudentis dira ſæcla Plutonis
Manus dediſſe victa: cur, age, huc ventum eſt,
Vt ſumma rerum ſanctitate concepta
Repulſa retro laberetur in peius?
Nunc ſiquis impuratus eſt, eat Romam.
Periurus, aut inceſtus, atque productor,
Infamis, aleator, exos, elumbis.
Quæ inhoneſta honeſte nominare non poſſum,
Faſtigiorum ſumma quæque delibans.
Fulgebit auro, purpuraque, coccoque.
Nam parricida ſiquis, aut venenator
Ne principem locum occupare contendat,
Vltro refuſo copia huic fluet cornu.

At ſica ludus, gutturisq; fractura:
Et hoſpitis cruore Tibris infectus.
O monſtra, monſtrorumq; non caput ſacrum,
Sed cauda, ſeu quid ſpurcius quoque eſt cauda.
Tu hæres Deiq;, ſimplicisq; fortunæ
Regna illa clara Tartaro propinaſti?
Greges vt inter ſemifœminatorum
Genu recuruo ſupplices rogaremus?
Vocatus, atque non vocatus audires?
Pedesque calidos ſorde concubinarum
Eheu miſellis proderes adorandos?
Pro intaminata lucidaque pro vita.
Tu inertiam, tu ganeamque, vinumque,
Lupanar, & quod turpius lupanari eſt,
Sedem putaſti maximi redemptoris?
Pro quo ſuperbus aliti eſca campano
Eris, lupisq; prouolutus Hirpinis.
Quæſita concha litus ad peregrinum,
Auro rigentes barbaro, & opera veſtes,
Equique Thraces, Bæticusq; bellator,
Aferque curſor, & Britannus Aſturco,
Animusque, mensque, dicta, facta, cor nequam
Fient cruenta præda: ſi tamen præda eſt,
Vita carere vtraq;: nec ſemel tantum,
Nec quando votis expetas, mori mortem.

De Aſtorco.

Petis, quid eſt, quid eſſe poſſit Aſtorcus:
Iuni libella Rhetorum, ac Poetarum.
Nec tu ſemel ve, biſve me fatigaſti:
Sed ter, quaterque, quinquiesque torquebas,
Negotioſis cum voratus a curis

Mihi inuidebas otij moras lenti.
Si te rogabo Criticiſſimum Iuni,
Quid ſit, quid eſt, quid eſſe poſſit Aſtorcus:
Quid eſſe dices? Ille quod velit dici?
Veram libellam rhetorum, ac poetarum?
Non. ſed quod ille nolit, ac neget dici:
Probrum Deorum, dedecuſque naturæ.

Ad Veronam, & Venacum.

Verona mater, & Atheſis pater priſce,
Amœna celeri latera temperans flexu:
Poſtquam relictis Alpibus Tridentinis
Canem, Caniſque ſacra ſceptra præuertis.
Vbi æſtuoſus tuta ſepta Benacus
Oppugnat almi Sirmionis & ripæ.
Vale. Valete limpidi lacus fibræ.
Quæcunque ſingultantibus recens venis
Anfractuoſæ ſcinditis ſpecum terræ.
Poſthac vbi videbo vos ſacri fontes?
Sacri penates? ſacra Manium turba?
Vbi vos videbo? vbi alloquar meos Manes?
Canem, Caniſque ſemina alta Maſtinum
Late imperantem rebus imperatoris?
Qua Sirmionis quæritem aurei ripas?
Qua te Mineruæ, quave Laziſi? quave
Tam multa? tam diuina? tam recantata?
In barbaris? in Alpibusve Taurinis?
In Cantabris? Vaſconibusne? Rutenisne?
An inquietorum enſe Celtiberorum?
O Dij, Deæque, qui ſilentium mentis,
Et qui loquendi funditis poteſtatem,
Vtrunque nobis (ſi pius poetarum

Frequen-

Frequento ſacra) ne negate. ſed larga
Ope, o, manuque reddite, & datum arcete.

De Lycorio.

Lycorius, quod parricida dicatur,
Dicatur, & ſit, ſusque deque habet. quando
Hoc, quod vetuſtis legibus lui iuſſum eſt,
Vita negata, morte non data, ſolus
Id arrogare impune quod licet, gaudet.
O dira monſtra mortis. o lues tetra.
Non tu, nec ille ſpiritus tuus nequam
Iſti ſed iſti, quorum imagines lambit
Pallentis auri fulgor, & fames ſacra.
Iam non Lycori parricida dicaris:
Sed hi, ſibi qui vindicant patrum numen.
O Iura, Iura. ſi patres patris cædem
Non vindicant: ah deſinant patres eſſe.
Aut nomine aut Lycorij pij dextra.
Vno hoc piaculo illud expiatum eſto.

De Noctuino, qui fugit ignis ſupplicium.

Mendice Noctuine, non fugis panem
Nigerrimum, quem mane dat tibi piſtor
Fuliginoſo ſemiraſus a fumo.
Defeſſe Noctuine, non fugis lamam,
Tibi æſtuanti ſiqua fert recens vmbram.
Vbi tyranno Sirius ſtetit curru.
Siticuloſe Noctuine, cum ſero
De puluere arent, atque de via fauces:
Nec dulce ſpernis vitrei merum fontis,
Sed nec aquulæ pigerrimæ ſtatum pigrum:
Licet virentem ſordidauerit tractum
Vocale rauci vulgus, improbum ſtagni.

At ecce Noctuine nunc gelu quanto
Quanto gelu nunc impetus ſtetit Reni,
Reni, Garumnæ, Sequanæ, Padi, Tibris.
Et Araris unus ille de tuis quondam:
Nunc te exulantem vanitatis autorem.
Ridens, Rubetam garrulam vocat veri.
Canus gelatis Iuppiter ruens nimbis
Nigra albicanti torret arua tomento.
Cruda peruſtum ſtiria pecus mutum
Crebris apricos quæſtibus dies poſcit.
Tibi canini frigore crepant dentes.
Trita eſt lacerna. Nullus eſt domi lectus.
Nullus focus. non ignis. At lares nudi
Nudum ſolum. Non imbrices tegunt tigna,
Non tigna tranſtra: non ea aſſeres. Non eſt
Aditus, negatus vndecunque, quacunque
Septentrioni, aut Africo, aut Noto, aut Cauro.
Venalis illa purpuracea peior
Nocentiorque lingua, futilis, mendax
Intra rigentes impotens ſtupet buccas.
Et tu fugies inepte, quos parant, ignes?

Ad Striges.

Striges togatæ, tu ſtrigum togatarum
Laruata ſemilerna ianguen eructans,
Nefanda cauda. Nam quod eſſe debebas
Caput ſalubre, ſanguinaria es cauda:
Ecquid parabis fulmen illud inuictum
In immerentes verinuncios verſus?
Minaberiſque mortis vltimam prædam
Si dicta, facta, cogitata veſtrorum
His illinentur liberaliter chartis?
Vel vera ſunt, quæ ſentiunt Pariſini,

Cru-

Crudelitate de tua,tuorumque:
Qui pauperes perire de fame atque algu
Vidiſtis,& ſiuiſtis,& notauiſtis.
Vel mentiuntur,nec ſatis qui conſtant.
Si mentiuntur:mortis vt rei fiant:
Fecere veſtra dicta,facta eos tales.
Ergo aut perite monſtra funditus ſoli.
Aut ſi hi peribunt:diſperite vos primi.

De lib. quos inſcripſit Doletus Fata Franciſci Regis.

Quod Tullianis rapta fruſta de libris
Licere credit inſeri ſuis nugis.
Aeſopici qui gracculi refert pennas:
Idem putauit,poſſe congeri verſus
Ternos Maronis iugiter,quaternoſque.
Ibi quaſi nitela lucis obryza
Latere fulgent purpuræve flos puræ
Aſſutus vncto pallio rogatoris.
Circunferuntur hæc tamen,leguntur que.
Nec lente Phœbe rumperis ve,rumpis ve?

De Gumedria.

Rubiginoſos mœcha quod ſcabit dentes,
Et oſtreoſis ſordidiſſimos cruſtis
Poppæa ſi quem,purpuriſſa,ceruſſa,
Exenteratis ſedibus reliquere,
Biſſexque luſtra,ſeſquiluſtra fortaſſe:
Non ridet:aut ſi ridet:oris obducit
Quantum orbis Afra ſecta Byrſa ducebat.
Tum tetra labra fimbriata criſpantur
Ceu Dalmatinis denſa veſtibus ruga.
Corinthiarum vel ſtriæ columnarum.

Cum fœditate hac excitata viciſſet
Natura ſeſe, & addere inde nil ſciret:
Excogitauit artis hanc nouam legem.
Canibulorum vt ora tetra quæ excedis:
Turpiſſimarum prima, & vltima es rerum:
In gaudio teipſa turpior fias.

De Niſo.

Eſt purpuratus Niſus, eſt pyropatus:
Cuius calentis fuſus hepatis venis
Diſſeminaſti Bacche vim pyroporum
Niſi viduæ ſit ſanguis, atque pupilli.

De Gallifrone.

Inter tomacla natus, educatuſque
Gallifro, peſtis omnium eſculentorum,
Ille ille, cui placenta ſtillat e mento,
Terunčta iurulenta barba collucet,
Nares reſorbent tremula fruſta ſcriblitæ:
Cum tot vorauit tanta, conuorauitque;
Proportione gurges haurit, ac potat,
Gallifro peſtis atra poculentorum.

De ſe.

Hic Scaliger, qui Cæſaris gerit nomen,
Solumque nomen ille non facit pluris:
Quam ſi Bathyllus diceretur, aut Santra:
Ni nomen ipſum rebus inclytis vincat.
Qui luculenta voce Gallicum nomen,
Nomen, trophæa, regna concelebrauit,
Suoque texit pectore igneo, inuicto,
E purpuratis vnus orbis illuſtris,
Sub nobili florente rege Francorum

Ah ipſe Francus, ſanguis & ducis Brenni
Quacunque multis corrogauit ærumnis.
Seruile ſoluit annuo ære vectigal.

De Picato.

Quis ante, quam maritus eſſet (infamem
Nanque hinc pudica fœmina, & proba abduxit
Quanquam ebriis conuiciis reluctantem)
Promptum dabat ſe cauſiæ propinanti?
Quis adbibebat Helciario ſpurco?
Quis ſorbitantum reliquias reſorbebat?
Quis terſitabat lingua & ore baſcaudas?
Quis muſſitabat pocula inter abnutans?
Quis morſicatos annulos tomaclorum
Nigro natantes iure, quod nigrum fecit
Cauponis vnguis haud reſectus, haud lotus:
Captabat atque colligebat in gyrum,
Diu fames collecta quo domaretur?
Nonne is, quaternis qui ſub igne feſtucis
Factus maritus, oſſeum coquit pullum?
Aquamque coctam lege iuris abſorbet.
Rodit, vbi venit cœna, naufragum pullum.
Sub formulis ſubacte Grammatiſtarum,
Quas vidimus te dictitare cirratis
Quos tum docebas ante, carnifex quam eſſes:
Nonne eſt, rogo te, hic hiſpidus ſolœciſmus?
Aquam vocare voce iuſculi pinguis.
Hyperbatorum nonne maximum eſt illud?
De mane verbum ſuſtuliſſe ſub noctem?
Non portitoris ſordidi, & veternoſi:
Meridiana transfretare ſub cœnam?
Nonne impudentis, te anteferre Scalano?

De Ipnio.

Here mihi ſcripſit Atticus meus. Te, inquit.
Tete Ipnius vocauit Antiſilenum,
Quod comptus extra, vanus intus, argutus.
Aſſentiamur Ipneo. meis ſic me
Veriſſimis coloribus colorauit
Cate, facete, candide, perurbane.
Tibi ergo forma conuenire Sileni,
Quam tam probaſti, ſic probabitur nobis.
Nam quod foris videmus eſſe, Sileni
Sane eſt. quod intus, myſticum, inclytum, arcanum,
Neutiquam Silenus. Hoc tuo furno
Sic competit. Nam furnus ater eſt totus,
Qua furnus. At qui panis intus, haud furni eſt.
Ibi myſticum eſt, vt panis intus in furno.
Haud myſticum es Silene, furne, nec panis.
Silenus intus eſt, forisq; Silenus.
Sic furnus ater, nil niſi ater eſt furnus.

De Picato & Ipnio.

Picatus, Ipniuſq; ſunt duo nodi
Enodium ſuopte iure ſcirporum.
Picatus, Ipniusq; ſunt duæ ranæ
In Ebuſiis paludibus coaxantes.
Vterq; gannit: eſt vterque latrator:
Ambo ſtrepentes, rancidi anſeres ambo.
Loquutuleiæ vt inuidentiæ plenos
Tetro maligna bucca ſpiritu afflauit.
Hoc congruunt. non congruit tamen totum.
Curtus Picatus, pertica Ipnius longa eſt:
Cimex Picatus repit, Ipnius nutat:
Diuerſa ſic his monſtra propriis monſtris

Peculiari

Peculiari differentia conſtant.
In cæteris non. Nanque conuenit: cunctis
Vt atritate cordis anteuertente
Vterque pix ſit, aut vterque ſit furnus.

Ad Picatum.

Picate, cuius ſeſſione de longa
Atræ culinæ concalent tabernarum:
Quis te Deorum aut inferum, aut ſupernatum
Egit ruentem in nominis tui mortem?
Meos in ignes quisve truſit inuitum?
Aut quis volentem ac perditum modo vtroque
Irarum in arces fluctuantium flammas?
Cui licebat mentis eſſe tranquillæ,
Nunc inquietum turbinis mei gyris
Quis eximet te de typhonibus? quisve
Fractum atque anhelum collocabit in tuto?
Quo te fugaces ſubtrahent pedes? quove
Te conferes? ni tectus in lupanari
Hinc a popinis exules. Eo nanque
Mea caſta Muſa non ſequetur abductum.
Quæ nunc ſaliuam ſpumeam popinonum
Ligurientem ridet, ac iubet flere.

De eodem.

Rogabat in conuiuio ſatis claro,
Vbi ſederent nobiles magiſtratus,
Ciſtertiorum floſculus monotarum,
Potiſſimum quæ e carnibus probaretur.
Nihil alios moratus, vt decet fortem,
Statim Picatus dixit eſſe porcinam.
Tum præſul. ergo quid lepuſculis fiet
Perdice, & attagene, phaſianoque?

Hic ille,nare bisq; terq; permuncta,
Hoc,quod gerebat,vnctiore,mantili,
Ceruice fluxa,pendulum librans mentum,
Suo canora labra more diſplodens,
Iſtas alendo ineptiuſculas dixit.
Illam ſimillimam eſſe carnis humanæ.
Macte,inquit,ille:vera ſi canit vates
Veſter Galenus,de Canopicis ſcribens,
Vocansq; aſellos à cibis aſellinis:
Non lædet is,qui vos vocauerit porcos.

Ad Atticum.

Si quid Calendæ Ianuariæ nobis
Boni attuliſſent,mitterem tibi partem
Frugalitatis Attice o pater priſcæ,
Qui propter elegantiam,& probos mores,
Integritatem,& innocentiam vitæ
Habere debes omne,quod penes nos eſt.
Sed nec Garumna de ſinu ſuo miſit
Subluſtre pondus aurei grauis grumi.
Manumve olenis lamna tinxit argenti
Perciniarum viſcere e fodinarum.
Nec cuppa vitreariȷ Pyrenæi,
Quam temulentis ille diſpulit buccis.
Lætiſve butyroſa paſcuis cæci
Lactis coacti maſſa venit Aruernis.
Nec nugiuendæ pharmacariȷ cellis
Aromatites nos inebriat vinum,
Nec ſecta portionibus merendarum
Placenta,mazapanis,aut leuis ſpira,
Mordax piper quam fecit eſſe mordacem.
Vel cruſtulatæ melle cum ſuo lances.

Vel

Vel ſaccharina meta de Ebuſitanis
Faſtidioſæ tædium læuat cœnæ.
Non nos reuiſit huc gelu reuertente
Vel nux Iouis, vel pontica, aut abellina, aut
Prouicialis paſſa ficus, aut vua.
Sed litibus tremenda ſecta ſaccorum.
Sed cum bacillis publicis viatores,
Horrenda vectigalium cohors libris.
Cippi calentes funere, cumulatæq;
Mortes ruinis, mortibusq; amicorum.
Et additas domeſticas peregrinis,
Quas peſtilentis aura pinguis Altani
Caliginoſa nube fecit infames.
Et artubus phlogoſies doloroſæ,
Quæ excutere Phœbum de ſinu queant Phœbi.
Ad hunc modum auſpicatus eſt meus Ianus:
Votis precandum vt feruidiſſimis, anni
Qui primus eſt, ſit vltimus dies vitæ.

De Furnello, & Piſſoto.

Qua corporis deflexione vitabo
Rubiginoſa tela mentis inſanæ,
Quæcunq; Ipnellus, & Picatus intentant?
Neſcire clamant me Aeſculapij thecas:
Sed Cordubenſis principis ſequi nugas,
Et barbarorum dicta Mauritanorum.
Ergo Galenum vindicant ſibi totum:
Priſcoſq; buccis turgidis crepant Græcos.
Arcana dictant, & profantur arcana,
Et Tullianis formulis fugant morbos.
At nos miſella turba, barbari, inſulſi,
Primi Galenum propria manu ſcriptum

Qui illatum habemus in locos Aquitanos,
Fruſtra laborem plurimum eſſe ſuſceptum
Videmus, vt barbatuli docerentur
Noſtro inſtituto, quæ profecta de nobis,
Et parta, tanquam auita pro ſuis iactant.
Quod ſi integre rempublicam gerant: fidi
Si ſunt Galeni candidi æmulatores,
Non e ſcholarum ſellulis magiſtelli,
Facti in petulcis Peſſuli ſepulcretis,
Hermæ miniſtra fœda turba Pompæi,
Apparitores liuidi oſcines Horci:
Iſti Galeni ſint: ego Syrus, Maurus.

Ad Atticum.

Tutor, miniſter, conditor, pater legum.
Veterum, nouarum, nec minus futurarum,
Ferrone ſplendor, ſæculi ac decus noſtris
Modis Latinis Attici merus mellis,
Fons ipſe, iuris anima certa Romani,
Vindex leporum inuicte Tullianorum:
Ecquid ſolutum, ac muſicis metris vinctum
Moliris? an vagaris in chao rerum,
Inque abditis, receſſibusque naturæ
Examinatum opinionibus verum
Venatus, aſſecutus, impiger, victor
Ambagioſis e tumultibus nectat
Cæleſte, cantus ebibis Stagiritæ?
An norma honeſti Martha, cui tori cuſtos
Pudor, decorq; vult fauere certatim,
Quæ literarum nos inuſitatarum.
Veros parentes literis tuis dixit,
Tecum ſuſurros literarios iungit?

Num

Num portuenſe, num bigallicum cælum
Vos audit? o beata rura, quæ diuum
Par vnicum fouetis in ſinu veſtro.
At me hic nocentum Nitiobrigum turba
Inertia ebrioſa, muccido in luxu
Cuius Megæræ ambacta, quam ſui exiſtens,
Quauis opinione peior, ac fama
Miratur execrare, quæ ipſa ſacrauit,
Certationes, peruicacias, rixas,
Mendacioſum pectus, inuidos mores,
Hydras Cleonis, Alphij truces hydras
Colere quietam, ſolitariam vitam
In totum ab iſtis Cerberis abhorrentem
Qui fœnus acre perſequuntur, ac lites.
His te alloqui Ferrone magne decreram
Locutuleiis, ſemitariis nugis
Ex tempore ortis, oſcitanter effuſis,
Læuo calore, Apolline aſpero, irato,
Aetate caſſa inepturire quod pergam
Vietus, negotioſus, & ſatis mœſtus,
Regi euocanti quod nequiui obedire,
Satiſque duxi, ſi forem e grege illius.
Ne per podagram, ac pharmacotribas credas
Mihi excidiſſe formulam ſalutandi.

Ad Braſſacum.

Vt captus eſſe conſueuit humanus,
Quem ſpes inani falſa iactat amfractu,
Inter choreas contumaculas, ludos
Riſu, iocoque pectus efferebatur,
Damnans opacam nubilæ ſpecum mentis:
Cum compede exolutus amnis hiberna,

Picti relinquens gemmeas opes veris,
Vt duceretur ſucculentus autumnus,
Laborioſas expediret æſtates.
At o malignæ mentis atra Fortuna
Vel ſi quid es, vel eſſe credimus fruſtra,
Sed quicquid es, quid hæc ruina portendit?
Mundine finis iſte conflagraturi?
Fruſtratur almum frugibus Ceres ſulcum.
Caro receſſit, oſſa vix tegit pellis,
Vt ambulare mortui viderentur.
Vox eſt relicta, ſola quæ diem incuſet,
Et morte præuenire quæ roget mortem,
Peſtem fames laceſſit, & famem peſtis.
Furit per omnes vrbis angulos, diri
Feras Erinnys ventilans faces leti.
Agerque, nobis dona qui dabat vitæ,
Intentat atris vltimos dies curis.
Mars barbarorum flammeo minax vultu
Hinc imminens, hinc imminentibus telis
Præſens, ſuadet luridæ vices mortis,
Magisve morte qualibet fugam turpem.
Et me iubes Braſſace fronte tranquilla
Phœbi ſorores exules, vagas, nudas
Ad impudentes euocare terrores,
Vbi ſceleſta facta præmium poſcunt?

Ad Mahomam.

Abs te Mohoma ter vocatus ad cœnam,
Mirare, cur non venerim? Tibi dicam.
Semper tacere te loquente, non æquum eſt.
Cum detrahens abſentibus nugas,
Et de beatis diſputare contendis.

Sic

Sic me ſitire te madente,non æquum eſt.
Nobis cadauer marcidum datur vappæ.
Anthoſmias tibi ardet,& vibrat flammas.
Tum me eſurire te vorante non æquum eſt.
Mei miſertum eſt ſæpe,ſæpe & illius,
Qui in iure caro naufragus natat pullus.
Argenteæque lancis improbum pondus
Merlucis,aut Merlucij comes diri
Dirum ſinape lacrymoſius Troia,
Halecq; putris,cum putrente ſardina.
Quæris meæ quid eſitem domi? dicam:
Siletur. aut ſilentij breuis,caſti
Venuſta condimenta de penu ſacro
Vel bibliorum,vel ducis Stagiritæ.
Bis terq; lota dextera,e veru tracta
Fumat palumbes ſemicocta:porcellus
Nitore grandis:paruus hœdus ætate:
Veruexq; Petricoriis tener mandris:
De corte capo captus & ſaginatus:
Heſterna fruſto quadra de Vitellino,
Et pridiana pulueratus a mica
Lemouicis bos durus e iugis pinguis:
Menſamque claudens caſeus Placentinus,
Aut Martio quem menſe Thuſcus huc mittit.
Macris diebus turba muta,piſcoſus
Quam rex Tridentis fert vterq; Neptunus,
Aut vorticoſis arcet alueis ripa,
Lemouicisve nidulatur in ſtagnis,
Vt cinnamatis eſitetur in cruſtis.
Vini beatæ vena flore Chaloſſa
Domatur imi rore viſceris puro
Sub Sirio Germanicas niues vincens

Digitized by Google

Gelu furente ſed graui tepet bruma
Solis roganti nutibus propinatur
Atque illico, atque in cymbiis recentatis,
Faſtidioſa ne ſaliua conuiuæ
Auertat a me gratiam cibi & potus.
Laxe accubamus. quiſque ſurgit, vt viſum eſt.
Hæc noſtra cœna eſt. tu tuam tibi exquire,
Quam des, te vt Hecate ducat ad ſuam cœnam.

De Boetiano ad Vidum Braſſacum.

Boetianus eſt vir aptus ad cuncta.
Nanque affatim præſtabit in quod intendit.
Cumq; vtriuſque ſoluat optimi iuris
Subtilitatum Gordianicos nodos,
Mentem beatum munus adminiſtrantem
Tamen remittit, quo remiſit Hipponax,
Et quæ Phalæcus luſerat, lubens ludit.
Hæc vidimus. Quid quæ amplius videbuntur?
Niſi ipſe dono ſeq; nosque defraudet?
Quod tædium expectationis inuiſæ
Tibi, magne præſes, acriter retundendum eſt,
Tua vt verenda authoritate compulſus
Iam nolle nolit ſeq; nosq; fruſtrari.

Xenia ad Braſſacum.

Braſſace, ſi mox videro diem, qui mox
Luceſcet: aut me viderit dies alter,
Qui poſt gelatis huc vehet rotis lucem:
Haud me pigebit, iſta pauca vixiſſe
Momenta Saturnalibus reuerſuris:
Modo beato largus e penu promas
Quæ ſcita mitti dona conſueuere.
Quæ dona quæram: dona quæ petam, quæris?

Non Luſitanis turgidam cadis orchin,
Non Cantabrorum viniſorbulam pernam,
Nolo turundam, quam papauer aſperſit.
Sat eſt famis, ſat es ſitis, ſat es ſomni.
Non ſat tuarum lectionis horarum,
Queis pertinaci ſpiritu laboratas
Noctes diebus, noctibus dies iungis.
Donatus iſtis nil tibi redonabo.
Non quod laborem tabe mentis ingratæ:
Sed ſuppudebat protinus me inepture
Senem, caducum, muccidum, putrem, caſcam,
De ponte, iamiam, deque monte mittendum,
De monte, deque rupe, deque Parnaſſo,
Si tamen eo vnquam deſtinatus aſcendi
A ſorte, caſu, imarmene, voluntate:
Nam neſcio: ſciensne, neſciusne illo
Me intruſerim in proſcenium poetarum.
Quo ſi auſpicato peruenire tentaſſem:
Vitam quiete gloriarer affectam,
Non labe laudem, gloriamque mœrerem.
Quod aridis te verſibus ſalutabam
Curtis, minutis, claudicantibus, mancis,
Famelicoſis, ſemitariis, duris,
Nec, vt iubet vetuſta conſuetudo,
Munuſculi veſtigia vlla prodibant:
Fit more, qui ſe in ſæcla nuper ingeſſit.
Quin nomen ipſum prorſus interiit dandi.
Hinc bella turgent, hinc fori ſtriges diræ.
Hinc febre torrida vrit arua vectigal.
Informis annus, impos, inq; portunus
Docet voraces eſurire capones,
Pulloſque nondum turgidos cucurrire

Demenſo adempto cogit eſſe ſtrigoſos.
Sirus, cumera, mactra, horreum exinanita.
Auro crumena exenterata flacceſſit,
Flacceſſit exoſſata, & excerebrata.
Speive ſpes, nec vmbra iam relicta vmbræ eſt.
Sed ſola dira capta Muſa ſomagra,
Abire cum nequiret, hæſit in fundo.
Tibi hanc habeto, vel remitte, ſi nobis
Magnum eſſe credo hanc, imo maximum quiddam,
Sola vt ſuperſtes eſſe quiuit harpyiis.

De Ciceroniaſtris.

Pulchrum atque pulchro pulchrius reor, caſte
Loqui polite, lege Tullianorum.
At verba corrogare more mendici,
Quaſi oſtiatim mi petam dari buccas,
Magis probroſum, quam eſurire cenſebam.
Non verba pura ſenſibus meis aptem?
Sed ſenſa verba accommodare conabor?
Quapropter vti oratione decreui
Modo Latina, vt quæq; venit in mentem,
Tamen decoro dura ſi queam flexu
Mollire, mutem. Barbari eſt, ſui plenum
Pigere limæ, pœnitere verſuræ.
Verum admodum: niſi iſta cum modo fiant:
Quæ recta ſunt, faſtidioſus arrodas,
Peiora ſæpe ſubſtituta commendam.
Si tu ergo terſa, pura me loqui credas,
Vt Cæſar, vt Terentius: ſtatim vulgo
Audire nolim Tulliaſter: vt Græce
Latina dicam: ſi Latina non pectunt
De tranſmarina cirrulos venuſtate.

Sic

Sic dicta, facta prorſus expediturus:
Si non repugnas, nec reniteris contra:
Haud muto. Donec per ſeipſa ſcribenti
Ciceronis aura non coacta ſurreptet
Ferruminata verba ne meam monſtrent
Inter alienas has opes, egeſtatem.

Ad P. Rufum Conſiliarium regium.

Sentiſne, amœne Rufe, quot vices rerum,
Concurſiones, implicationes ſunt
Fugacis anni denuo reuertentis,
Sibi ruentis, & ſibi renaſcentis?
At non miſellis expetentibus nobis.
Cur ille abiuit de integro reuerſurus:
Niſi vt proteruus ſe expleat malis noſtris?
Queis ſemper aufert, quicquid ante congeſſit.
Iccirco prorſus, rurſus, vltro, citroque
Proin ſtudendum eſt, oppidoq; nitendum
Illi imminenti vt imminere conemur.
Simuſque nobis ore, mente, præſentes.
Ne per ſupinas inſolentias fati,
Per gloriæve temulentiam vanæ,
Socordiæ luamus obuias pœnas,
Quo tempore haud licebit eſſe prudentes.
Nec retro facta ſuſcitare pro votis,
Sed pœnitere pœnitentiæ feræ.

Ad Boetianum.

Quid ergo credam, vel quid ergo non credam?
Si tu negabis, quod negare non debes:
Te imaginem, ſed viuidam, vetuſtorum,
Recentiorum corculum Poetarum:
Vel quæ dediſti nuper, vt meras halant

Almæ ſorores Gratias venuſtatis?
Adeſte Muſæ, vindicate maturum,
Quem infantulum geſtatis in ſinu veſtro.
Vincite, vinctum abducite, intus arcete:
Vſque exprobrationibus flagellate:
Quoad ipſe clamet: parcitote, ſum veſter.

De ſæculi ſui corruptione ad amicum.

Sæua rigente vitreo gelu bruma,
Mirare tardos claudicare ſcazontes,
Deartuata quos tibi manu miſi?
Sed perſpicaciore mente mirandum
Miraculo maiore ſi forent recti
In hoc iniquo ſæculo, atq; peruerſo.
Quis cuncta neſcit arte fœneratorum
Technisq; furum (ah dira turba) quæſtorum
Exeſa, plebis, regis, vrbium, mundi?
Quis non forenſes expaueſcit harpyias,
Scyllas, Charybdes, ſeſquicerberos, orcos?
Quis cernit aulas, Sol anhelus vt cliuum
Secat diei: pronus ima deuexi
Vt captat orbis: nec tremiſcit, atque horret?
Quis templa ſancta proſtituta non luget,
Chriſtique ſponſam more iam meretricis?
Dei ſubacta ſcita pluribus tetris
Sunt vultibus, quam mille furta Vertumni
Se ſubtrahentis, ſe ſubinde mutantis,
Vix vt ſeipſa, cuia ſint, recognoſcant.
Infame ſæclum: hæc vlla ſi æquitas curat,
Nobis peri ergo. iam tibi periuiſti.

Idem.

Quo ſint loco res quæris, ac petis: ſcribam

Inuitus

Inuitus: vt quod cœpit hora delere,
Redintegraſſit denuo recordanti.
Vt ſpes auarus, atque proditor noſtras
Mulctarit annus: vtq; dira graſſatur
Peſtis, fameſque, pignora atra Plutonis.
Periurium fit iure: furta, mœchia,
Venena, ſica, ludus & iocus: fœnus,
Quaſi cata laudatur arte productum.
Ad incitas, reſtemque frater a fratre
Adactus eſt. Infamibus forum flammis
Tetrum relucet: vis nefaria linguæ
Deum negantis, ne ſcelus luat pœnas.
Natus patri vitam inuidet, pater nato.
Immunis in nata obſerit pater natam.
Ah fata, fata. mater vt femur nato
Subſtrauit, vt concepit, vt tulit fratri,
Fratremque filiumque: nec ruit cælum?

De Caciatro.

Vt tinnienti læuis ære conflatus
Subter citatis ignibus lebes feruet,
Spumæ ſaliuas ore vilis eructans
Plenas inanitate, turgidas vento.
Illam vrget, atque exgurgitat racematim,
Ignis globatas vt coegit ampullas:
Sic nocte cantillantium cicadarum
E tinniente viuimortuo cœtu,
Qui mutus idem piſce plus, magis ſtupa eſt,
Si ſit loquendum de ſalute diuina:
Atro culinæ ſpuma prodiit fundo
Fuligine, ac nidore fuſca, mordaxque
Indoctus æruſcator, impius, mœchus,

Cui cana flauo melle barba fucatur,
Borboniarum ſtrix, lauerna gemmarum,
Famæ nitentis omnium venenator,
Coniunctionis dira peſtis humanæ.
Is in Galeni ſe fricaturit libris,
Vt qui ſepultis rauca murmura edebat,
Nunc ditet atra pharmacis ſepulcreta,
Cartuſiorum tetra fæx monotarum.

Ad Chambonum.

Rerum perite, haud imperite verborum
Sic, quantum honeſtum pectus ornat, ac linguam
Chambone, quæſo, attentus his ades nugis.
Inter frequentis vda flabra Vulturni,
Et ſucculenti nubilas minas Cori,
Inter Britanni Nerei feras rixas,
Liguſticique Auſtrina regna Neptuni,
Subter procellas horridi Pyrenæi,
Propter Garumnam, Tarne non procul diſtrans,
Olti vadoſa pene ſepta contingens,
Tot riuulis obſeſſus, atque ſtipatus,
Ineptus augur ringar, atque deieſter,
Quod dux catarrhis, inſtitorque muccorum
Hic pinguis aer, craſſus, atque corruptus
Me ſenſibus ſic, artubuſque multauit,
Corpusque profligauit: & meum quondam
Mihi, ſibique reddidit peregrinum.
Quod ni frequenter, ac frequentius cernam,
Et id dolores fecerint recordari,
Nõ eſſe dicam, quod fuiſſe contendam.

Parat conuiuium Rufo, Natali, & affini ſuo.

Si noſtra cœna deſpicatui non eſt,

Choro

Choro venuſto,nobilíq;,doctoq;
Comis ſodalitatis,atq; feſtiuæ.
Si Ruffus,atq; affinis,atq; Natalis
Dignantur eſſe velle claſſe de noſtra,
Nec mens amica literariæ laudis
Onus grabati faſtuoſa contemnit:
Paratum habebo quicquid ad manus noſtras
Auarus,atque impoſtor afferet mango,
Hirudo dira grandium crumenarum.
Sal capparis deponet:inde oliuarum
Ab orchi orexis excitabitur languens.
Poſt cæteris ſupplebitur.Galerita
Vocis canora garrulæ dabit pœnas,
Quæ me doloris morſibus fatigatum
De lucubrationibusve nocturnis
Somnum recenti ſæpe mane captantem
Faſtidioſas excitauit ad curas.
Exin palumbes ſemicocta fumabit.
Tum picta roſtro nominata de longo
Deponet inteſtina ſubditis cruſtis.
Criſtatus olim capo,coleatusque,
Cuius canentis,& ruentis in pullos
Eſt cantus,eſt amoris impotens œſtrus,
Silente cum voracitate mutatus
Minus canentes vos,minus ſilenteſque
Minus voraces paſcet,& minus mœchos.
Quapropter aduolate,ſi vacat vobis,
Si conſtitutum eſt,cum negotiis diris:
Si noſtra cœna deſpicatui non eſt.

Ad Somnum.

Benigne Somne mitigans vices rerum

Inconditarum obliuione curarum,
Qui ſine cruore pauperi dabis regnum,
Et abſque ſacris deſtinabis hæredem,
Duces Leandro virginem mari inuito:
Ego tibi quid fecerim volo ſcire,
Te abſente qui ſic deſtitutus ægreſcam.
Abeſſe pergis, nec ſuperbus exaudis.
Mutanda vox eſt. Somne carnifex rerum
Rubiginoſæ inertiæ penu putre,
Proles, paterque erroris, atque terroris,
Qui ſomniorum turbulenta dirorum
Momenta das, & ante monſtra non viſa
Maleprocax, euerritor bonæ famæ,
Imago mortis, morte tetrior dira.
Nanque illa ſæuis liberabit a curis,
Tu poſt labores ſemimortuæ vitæ
Es harum acerba vena parricidarum.
Tibi quid imprecemur, impotens lurco?
Sentina ſtuprorum, hoſpes ebrioſorum
Exul beati curſibus procul cæli?
Nunquam vt quieſcas laſſus, & tui oblitus.

De Lamonij munere.

Tam bella ſunt, tam ſcita dona Lamonij,
Quæ de vetuſto more miſit in ſtrenam,
Perliberalis, candidus, perurbanus,
Vix vt parata ſuſpicemur ad cœnam.
Quis tam nitentis, innocentis, & puri
Creare morte turbidam velit vitam?
Pone hic ſuperbi lubricum pecus Nerei.
Pone hic volantum, terreæque Naturæ
Pictas lituras, lucidasque teſſellas:

Quis

Quis comparanda credat eſſe caponi?
Seu greſſibus ſeſe acer arduis infert:
Regalis afflat,& verenda maieſtas.
Seu clarus acri fulget ignis obtutu
Is,quem leonis flamma ferre non poſſit,
Vomitve mites flexa pluma ſcintillas:
Non quæſo deliraſſe Græculum dicas,
Quicunque cælo aſciuit hydriam,coruum,
Nepam,capellæ,diphtheram,aquas,vrſas,
Et,ſi placet Diis,fecit eſſe caudatas,
Capumque nuſquam duxit eſſe fingendum?
Ergo arbitratu vapulet meo Græcus,
Et qui vorandum clamat eſſe caponem,
Ni candidi inter ſalſa dicta Lamonij
Momenta laudis ad canenda caponis
Scit forte tantum expectorare ſcazontem,
Dum cœna ceſſat:nulla dum fames ceſſat:
Quot prurientis vina de ſinu vatis
Poteſt manus notare,lingua dictare.

In Doletum.

Doletus eſt Terentianus Eunuchus.
Vult multa multum:pauca ſed parum præſtat.
Tamen tonabit,fulguranſque clamabit,
Horum farina aſperſus eſſe piſtrini.
Curſat,recurſat,forte ſi quid arridet,
E Tulliano rapta fonte deriuat.
Idem videri Græca ſcire contendit.
Aſt illa nouit,vt rigare de flamma,
Sudare ſub Biarnico polo nudus.
Aures tamen fatigat,& necat ſcriptis,
Quæ pro ſuis deprompta de penu Scenæ

Torquet, retorquet. forte ſi quid arriſit,
E Tulliano furta fonte detorquet,
Quanquam nihil res poſtulet, nec admittat.

Ad Sangonem fluuium.

Spumoſe, concitate, ſaxifer Sango,
Superba proles Alpium tremendarum
Exeſa cuius flexibus citis ripa
Peruulſa torua luce Martis inuicti
Largo cruore fortis hoſtis imbuta,
Tremefacta ſe ſubmiſit ad pedes noſtros:
Dic imminentis auio iugo cliui
Cuius feroces, horridaſque ceruices
Parere fractas iuſſit hæc ſibi dextra.
Illum illius iam gentis imperatorem,
Qua ſeruitutis nomen exulat durum,
Quacunque ſeruiente morte, quacunque
Peiore, duriore ſorte ſeruire,
Non optimorum candidiſſimo regi,
Sed his tyrannis, qui tyrannidis diræ
Furtis coemptæ iure iura diuendunt.

De Garumnæ admirabili illuuie.

Poſtquam obſtinato turbulentus appulſu
Vdæ magiſter Aeolus Sirus turmæ
Nos hic ſecundiora cælitus fruſtra
Eheu morantes aſtra, deprecanteſque
Pernoxque, perdiuſque, vernus, æſtiuus,
Hibernus, autumnalis, obruit nimbis:
Miſer ſoluti putridos ſinus cæli
Aquis putabam, vt eluant ſcelus noſtrum.
Ruunt niues, liquantur. alta Pyrene
Deſcendit: ima ſurgit, & tumens feruet.

Furit Garumna toruus: auius ripas
Ridens, ſupini dorſa collis oppugnat.
Nihil tyranno obſiſtit: agminis ritu
Dirumpit, vrget, diſſipat, ruit, vertit.
Quæcunque ſpectes, vnus eſt aquæ vultus.
An his ſceleſta ſæcula hæc, pater rerum,
Poſſe expiari, quæ ſibi merent flammas?

Ad Ruffum.

Vt Noſtradamus veritatis euerſor
Tuto queat futura ficta mentiri:
Se cælitus feruoris igne demiſſi
Lymphatico furore dixit apprendi.
Quid ſentiamus, docte Ruffe, quærenti,
Canam. canenti Muſa ſuccinet verum.
Non eſt Platonis execrandus infamis
Engaſtrimuthus ſternomantis Euryclæ,
Niſi a Tagete eſt inſtitutus Ethruſco,
Vel Brachmanum cratere, vel choro nudo.
Non Zoroaſtris implet aura diuini.
Anus pronœ Stoici fauet nulla:
Non dat Themis reſponſa, quæ dabat quondam.
Non inde Python, qui ſecutus eſt illam.
Non arciger Pythonis acer occiſor.
Non nympholeptos: Baccholeptus eſt nequam.

De ſuis ſtudiis.

Plus pœnitet me temporis, quod impendi
In Grammatiſtas, & leues locutores,
Vanas poetarum, atque perditas nugas,
Quam barbarorum quæ leguntur in libris.
Hæc eſt mearum tota ſumma ſummarum
Stultum ac ſupinum, plumbeique delirij,

Rebus relictis conſeneſcere in verbis.
Exercitari nos oportet in rixis,
Vt his omiſſis veritas prehendatur.

Ad Hermum.

Bonum virum eſſe quid ſit, Herme, ſi neſcis,
Bene Nitiobrix te docebit ignarum.
Nam ſi alloquaris Nitiobrigum quenquam,
Is tertio ſe quoque venditans verbo
Virum bonum eſſe voce turgida dicet.
Bene Nitiobrix haud malignus, haud nequam,
Haud mœchus, haud guloſus, haud adulator,
Haud fœnerator ater, haud venenator,
Vorat nec ille ſarta tecta pupilli.
Non æra tondet, bracteave contectos
Cruſta dealbat ære ſubdito nummos.
Non ille teſtamenta falſa ſupponit,
Falſusve teſtis integras ſecat lites.
Non ſacra legum tecta ſuſtulit: nunquam
Aut fratris inceſtauit, aut ſuum lectum,
Strata ſorore deinde facta iactauit.
Non hoſpitem necauit, & fimo putri
Tectum, vehendum collocauit in plauſtro.
Vulgata ſunt hæc, trita, ſpiſſa, plebeia.
Sed ſpiritu maiore maius intendit,
Cælum fatigans cereiſque, votiſque
Templi frequentans limen, aſſidens aris
Deum nec intus eſſe, nec foris credit.

Conqueritur ſe coactum habitare in Nitiobrigib.

Quicunque, quiſquis, quicquid eſve, non eſve.
Qui barbaro me Tartaro propinaſti:

Vbi beatitudo vera, mentiri:
Aurum, & culina numina, & feræ lites
Craſſo culina ſpurca te voret fumo:
Qualem Sicano Cocalo dedit Minos.
Midæ ſit aurum, & quale iam fuit Craſſo.
Diræque diris ſub Cleonibus lites.
Ne multa: ſis hic tu vel vnus ex iſtis
Canis: vel iſtos inter vnus ex nobis.

De græculo affectatore.

Dum noctis intempeſta ſigna vertuntur:
Nec me quietis ſomnus autor inuitat:
Hos claudicantes claudus æque item verſus
Tibi exaraui mente, mane ſcripturus.
Sibi beatus ille, quem probe noſti,
Is, qui latine Græca vertere intendit,
Græce puſillum cum rogatus eſt quiddam,
Tantum expuit, qui clarius loqui poſſit.

In recoctum iudicem ex ruſtico, addictum canibus & venationi.

Audi tyranne facte rege ſub iuſto.
Num te præeſſe iuſſit arduum iuri,
Vt immineres innocentibus peſtis:
Qui te ære vinxit, ipſe liberaretur?
Nunc te alloquor, fugacis o ſequax prædæ,
Formidoloſi ramicornui cerui,
Pollentis aſtu vulpis, aut apri dente,
Lepuſculi, cuniculique foſſoris,
Abſconditam quam conficit, quater tanto
Acri minor viuerra dente maiorem.
Quæ te per alta dorſa diuitis ſulſi
Innoxium ſenſere perditæ fruges?

An non ſatis dediſſe te cani panem,
Qui pauperi debetur, atque pupillo,
Vt ſpem futuri deleas item panis?
Qui prædium conduxit & colit tanti,
Legisq; dixit iure verba communi,
Deque igne, deque grandine, & gelu, & bello:
Cur ille quintam haud addidit miſer peſtem,
Quæ vaſtat agros, diciturque venator?
Te nunc recoctum ruſticum procelloſi
Typhonis igne, ſanguinis ſititorem:
Te lacrymoſam gramiam vrbis, atque orbis
Huc prouoco Maligna larua reſponde:
Qui nunc togatus, ſericatus inſedis:
Heriq;, nudiusque tertius lentum
In angulo culina furua fumoſo
Vidit rotantem, ſic iubente patrono,
Famelicoſa ſtridulum veru dextra:
At debuiſti ſcire: res quoque humanas,
Vt id rotabas, ſic rotare Fortunam.

Bellum alloquitur militem ignauum.

Linguæ impudicæ: frontis inuerecundæ
Impœnitente corde: corpore inceſto:
Talo fuga tumente: mente, dextera imbelli,
Terperſida furace, peieratrice.
Modi cupido primum auara contemptrix:
Et ambitus ſuperbus, & miſer faſtus:
Tumorque cordis, iuris oſor, & recti,
Quam ſanguinis feruore nominant iram:
Durisque vinclis implicata paupertas,
Tui meique prima nomen inuenit,
Spectans habentem lumine inuido, atq; vdo.
Tunc excitata vota, tunc preces claudæ,

Mancæ

Mancæ, ſtrabæque, deſpicatæ, & irriſæ:
Monſtrilla ſemiplena ſpeque ventoque,
Quibus repulſis reſtat vltimum reſtis,
Vel a ſeipſis, vel merentibus furtis.
Nanque occupare perſuadet, atque vrget,
Quod non habes: plus alter aſt habet iuſto.
Hinc iura belli vis creauit iniuſta,
Fucumque fecit nomen hoc malæ rei
Iurique iniquo fecit æquitas nomen.

De fœminarum peruicacia.

Ne fœminæ præſcribe ſtulte cancellos.
Nihil modi eſt in fœmina, nihil ſani.
Si vis tenere, mitte: ſi tenes, perdis
Anguilla non perinde lubrica euaſit.
Si non aperte, at furta comparat furtim.

Priſcorum felicitatis cum ætate noſtra comparatio.

Primis recentis orbis rudimentis,
Quæcunque profutura ſuſpicabantur,
In pace pingui commode procurabant:
Vt quenque ſors ferebat, ad tori leges
Ibat ſolutas ſub virentibusq; vmbris
Mellifluis complexibus fruebantur.
Nec ſatietas, ſed luſus vt fatigarat.
Hinc gutturillo luſcinilla cantillans:
Hinc murmurante ripa garriens riuo,
Gratæ quietis plena dona ſpirabant:
Præſens at ætas ſic periuit, vt nulla
Veterum quietis dona, nec ſuæ norit.

De monacho chymiſta.

Eſt fraus cucullo tecta, tecta fornace

Falſi chymiſtiæ: lingua cuius inuiſis
Eſt plena nummis, ſed crumena carbone.
Prouerbium fit inde: carbo theſaurus.

De porcis clericis.

Quæ te beata dona ſordidæ vitæ
Negotiis ſubtraxit, & ſinu mundi?
Vt ex aratris & laboribus noſtris
Sic nil agendo pinguis ac iners eſſes.
Et roderes, vt blatta, brucus, aut ſorex,
Liguriens ſudore parta, non ſudans.
An impediri oratione te dicis,
Quam funderes ad cælitum frequens aures?
Ne publicis ſis commodum pecus rebus:
Nec lac feras, nec præbeas glaber lanam.
Quid? poſt preces orationis & nutum
Nullus laboris admonet te odor menſæ?
Gratis vt alueare farcias ventris.
Nec vnde cera prodit, & nihil mellis.
An tu perinde auiculam in cauea captam
Solus dicauit cantus ad voluptatem?
Quid? nonne foſſor in ligonibus duris,
Marris, dicellis, in triremibus remex
Inconditis amaſiam modis cantat?
Nihil remittens de labore, de pœna.
Et ſegregata oratione tu credis
Debere vel poſt, vel ſimul nihil nobis?

De monachis aulicolis.

Veſtigiis deſerta qui loca vrbanis
Horrore ſolitario frequentarunt,
Vt inuenirent hinc quaſi fugax cælum:
Quibus fuere dura ſaxa ceruical:
Cauata rupes dormientibus cella:

Nunc

Nunc inter aulæ viperas cateruatim
Sues, cruore pauperum ſaginantur.

De amantium fortuna.

Contrariis luctatur inſolens ſecum
Amans. ſibi cadauer, alteri viuit.
Abſens ſibiipſi non adeſt, abeſt præſens.
Captiuitatem liberam videns captus,
Nullo pauorem ſub pauore conſtrictum,
Periculum ſuaue, noxium, tutum.
Eſt ſanitas languore plena: langorque
Vrgente, ſanitate victus: & vincens
Sitis, frequenti comparata de potu.
Sitim ſitire, vt ebrius ſiti fias.
Quod habes, cupis: tibique abeſſe non cernis
Riſum dolore, fletibuſque conditum.
Sali quies ſed non quieta tranquilli.

Deſperationis exitus.

Quem creditoris dura cruditas diri,
Suſpendioſi vel grauis metus funis,
Vel denegata ſponſa, quam pr cabatur,
Famelicoſis vel parentibus natum,
Vel iurulentum ad alueum, atque haram truſit:
Poſtquam ſubacta eſt illa flenda libertas:
Fit domina deſperatio verecunda,
Luto, cui ſe immerſerat ſemel, hærere.
Et ianitoris auris, atque cuſtodis,
Qui blanda verba amantis ebibit, poſtquam
Collacrymantem vidit: hoc tamen poſtquam
Caua recepit perfidos manu nummos:
Haud os pudor concluſit, haud timor pectus:
Cauto datori dona ſæpe dant dona.

Et auferunt, quæ dantur a receptore.

Vitæ cupido.

Quibus tot annos incubare perrexi,
Magno pudore literæ exprobauere,
Quod hanc amare concupiuerim vitam:
In qua nihil videre contigit, præter
Ius temporis miſerrimi propagatum.

Importunæ vxores.

Dotata Erynnis, abſque dote mendicans
Non te minus rogabit, annulum, armillam,
Torquem, nitelam ſericam, cicadamque
Quæ fibulabat Athidas comas morſu.
Si non dabis: quæ nocte, quæ die ringens
Obmurmurabit? oblatrabit? vrgebit,
Auerſa cernet, accubabit auerſa.
Addet minas, miniſque, ni caues, facta.
Caueſve, non caueſve, iam dabit factum.
Paratum habebit, qui daturus eſt, mœchum.
Si quæris vnde comparauerit: dicet
Auunculus te ruſticum eſſe cognoſcens
Et cimbicem, ſuæque neptis oſorem
Tractationis iſtius malæ pœnas
Te vult daturum, me tremente, te inuito.

Peregrinæ ſuppetiæ.

Exercitum qui cogit, & parat bellum,
Videtur audax: at timore correptum
Seſe fatetur, qui foras opem quærit.

De auaro.

Auarus ardet in labore quærendi:
Fatiſcit incrementa dum parat partis:
Dolet relinquens. ergo nil, niſi mœror.

De fu-

De fucatis mulierculis.

Venale donis pectus improba mœchæ,
Mœchos vel ultro prodigis emens donis,
Quæcunq; fuco, lacteove lomento
Mutat colorem, ſeſe & ipſa mentitur,
Annoſque curuos, ſæculumque derugat:
Inertiam auget, exprobatque naturæ.

Tributorũ, vectigalium, indictionũ onera.

O ſancta Siſachthea numen antiquum
Concordiæ, pacisque liberum vinclum:
Si Iuppiter te miſit e ſinu cœli
Priſco popello Cecropis ſui quondam,
Aeris alieni vt ſarcina leuaretur:
Infamibus peruſta dorſa clitellis,
Exulcerata ad oſſis vſque vincturas,
Petunt, rogantque, liberaliter dicas,
Quo dira fata te abdidere terrarum.

Gallus, & Hiſpanus.

Gallum imparatum adortus ater Hiſpane
Fortaſſe pellas. vis parata væcordem
Te ventilabit, turgidum vt ſolet follem.

Senatus non Senatus.

Centumuiratum de iuuenculis centum,
Queis diſciplina nulla: forma ſed quorum
Analphabetis prorſus æquat ætatem:
Et queis adhuc nutricis os olet pappas,
Fecit neceſſitatis impius terror.
Nouas vetus prouerbium vices explet:
Rerum tyrannus omnium pater bellum.

Ad Petrum Rufum.

Alumne iuris Rufe, iuris eiuſdem

Medulla viuax, plena, pinguis, abſtruſa,
Ex qua beato flore prodeunt fructus:
Quod te calendis Ianuariis, nullis,
Olim vt ſolebam, verſibus ſalutaui:
Id imputabis ægritudini diræ,
Quæ me deartuauit, efferauitque:
Mihi hoſpitem me fecit: exinaniuit.
Solus relictus eſt memor tui cultus
Amore miſtus, vnde ſemper admiror.
Quare viciſſim non amabis obſcure,
Nec negligenter, vt ſolent Agennates,
Tuique amantem, neminiq; cedentem,
Et cogitantem mente cum ſua, ſolum
Exemplar eſſe te æquitatis, aut nullum.

Ad eundem.

Non me fatigat, magne Rufe, vectigal,
Quanquam trientem radat aſſe de noſtro:
Me nanque ſubuenire non piget, pro me
Noctes, dieſque principi laboranti,
Arma induenti, barbaros repellenti:
Non mi moleſta ſarcina eſt ſenectutis.
Nolens ſenex mœrere, morte præuertat.
Sed nec quod artus dira rupit arthritis.
Ideſt ferocis præmium iuuentutis.
Non me meo deturbat eſtatu durum
Inexpiato ſæua fronte paupertas:
Sic firma perſtant ſceptra mentis inuicta.
Non bella terrent, nec feræ minæ cæli,
Quas voce Iudæs impudente mentitur.
Sed quod Cleones iudicant meas lites:
Sed quod perenni vita lite non vita eſt,

In

In quendam.

Es ater eſque ſimus,& truces orbes
Viſus miniſtri ſunt cruore ſuffuſi:
Tum labra prominentibus toris turgent.
Es Nitiobrix,& nothus nothi patris.
Eras monotha iuris oblitus ſpumis,
Nunc lema iuris,& feri fori brucus.
Rubiginoſo dente lingua perplexa.
Iſthæc crumenas lingit,hic vorat nummos.
Et ſuſtinet te terra? ten' tegit cælum?
Quem debuit texiſſe terra,ſed putrem:
Proculve terra penſilem pium cælum.

In mutuos laudatores.

Suos amicos quiſque cum canit vates,
Se mutuas captare ſat docet laudes.
Sic fœneratur ille nomen,& famam.
Verbum vetus fit: Mutuum ſcabunt muli.

In Monotam.

Putat Monotes eſſe ſe parem nobis,
Regno quod vno temperamur hoc ſacro:
Cælum quod vnum haurimus,atque ſpiramus:
Murus quod vnus orbis ambit,ac cingit.
Mea quod vna ſumimus cibum menſa.
At o Monota,nobile,& ſacrum hoc regnum
Haras ſibi arcet,& greges aſellorum.
Spirat leoni ac cimici aura communis.
Templa,atque olens lupanar vrbe cinguntur.
Meæ catellus lambit ima baſcaudæ.
His tu Monota tetriorque peiorque
Tuas tenebras,crapulæq; nidores
Pares putidis eſſe poſſe fulgetris?

In Tholerium.

Tholer cacantem vinolentus vxorem
Bacchi ſuperfluente rore perminxit,
Vt pene cæcus ſemiſomnus errabat
Hasque ait, ad offas hoc parabis embamma.
At illa vbi ſe vertit, haud minus fundens,
Quam tres boues effunderent aratores,
Vultum nouo colore vineum pinxit.
En, dixit, offa, quam popoſcit embamma.

Ad Iouem.

Pater ſereni, ac nubili, pater rerum
Quæquæ videntur ſole, quæ vident ſolem:
Quouſque me obſidebis imbribus diris,
Bacchante continenter improbo Coro?
Octauus hic nos ambit exules menſis,
Poſtquam me acerba ex vrbe peſtis exegit,
Exercuitque dira, lacinauitque
Terrore, ſolitudine, atque egeſtate
Aegrum gelu, morboque nec minus curis,
Et quæ vocatur, nec vocatur, ætate.
Et nunc parantem iam redire ſub tuto
Toruus minaci territat polus vultu.
Quid amplius vis? o ſacri ſinus terræ,
Nullus quieti ſi datur locus ſupra:
An ſubtus eſſe denegabitur nobis?

In pſalterium Græcum vetuſtiſſ. Quod mihi dono dedit Vidus Braſſacus præſes Burdigalenſis.

Braſſace, quod virtute fultus antiqua
Donaueris ætate munus antiquum:

Hac

Hac parte pulchre conuenit tibi atque illi.
Hoc pulchrius ſed conuenit tibi, atque illi,
Quod regis ille cantus, & canit regem
Iuſtum, ſupremum, & omnium patrem regum.
Tu ſtemma gentis inclytum gerens priſcæ,
Regis ſuprema ſceptra, regis inuicti,
Qua fluctuoſo regnat amne Garumna.
Pulchre ergo Vide conuenit tibi atque illi.

In Brochum Pariſienſem.

Brochus nepotes de ſuis bonis, deque
Vita parentis, iure tum ſepulturæ
(Nanque hoc agebant, hocque diſputabatur,
Humine putris eſſet, anne ſublime,
Ludibriumve turbido cinis Cauro)
Periclitantes, ſupplicesque opem orantes
Illo ore duro, & impudente deſpexit.
Quin impulit dryphacta iam ſat irata,
Vt hac miſelli pellerentur e vita.
Hoc te volebam ſcire: nec necas monſtrum,
Diroque iuſtus ſubiicis pias flammas!
Non: Hic ſat eſſe pœna cum queat nulla,
Seruetur orco, vindicique fortunæ.

In Plutum.

Boni benignis Aeſculapij ſuccis
Olim videndi Plute compotem factum
Quiſnam Deorum, quiſve claſſe de noſtra
Te nocte rurſum cæcitatis affecit?
Nam tu videre ſe videntibus tanto
Faſtu tumente Porticoque Brucoque
Et Aeſchrione rege fœneratorum
Quiſnam ſceleſtos perditos inaurauit?

Quis nos pudentes fecit eſſe mendicos?
Inepte, quid nugaris, aut quid argutas?
Eſt Plutus iſte nullus. At Dei nutus
Peruerſa quos ob facta quærit vlciſci:
Iſtas cruces obtrudit, haud opes trudit.

In leguleios, & magiſtratus Gallici rapacitatem.

Cohors inanis & pudoris & recti,
Et iure quicquid iuris attinet iuri:
Præceps rigore, ſponte neſciens æqui,
Et quiquid æquitatis ex bono, atque æquo eſt:
Si mentiar: crudelium ferox diro
Serpentium Megæra me necet nexu:
Indeſinenteque hauriat iecur flamma:
Quoad peruſtus aridus cinis fiam.
Sin fur beatus legibus tuis viuens,
Per te triumphans noſtra carpit impune:
Impune perpetrare ſi licet cædes:
Opprobriis laceſſere impiis cælum:
Si ſanguiſorba ſanguinis minus ſugit,
Quam tu crumenæ ſanguinisq́ue, vitæq́ue:
Scis quid deinde, quidve poſtea dicam.

De Nola ex Gellio.

Magno exhibere carminum Deo, fontis
Libethridos perennis aureo fonti
Quod nulla nullos Nola noluit fontes:
Diſpuncta ſacro nunc iacet nihil libro.
Tu quod meos contaminas ſacros fontes,
Aſcripta noſtro ſis nihil iacens libro.

Ad

Ad P. Rufum Conſiliarium.

Magnanime Rufe, nobilis decus ſceptri,
Quod Rex ſeuerus vibrat in manu veſtrâ:
Cum tu bene inſtitutus omnibus punctis,
Per ambulacra maximi Stagiritæ,
Perueneris ad culmen vltimum legum:
Tibi vel vni vel potiſſimum par eſt
Rerum meas narrare difficultates,
Quibus ſceleſtæ facis vnus e face
Coegit explorare, ſi fides vſquam eſt.
Is vt relictas ab auia ſatis lautas
Exgurgitauit perditus facultates:
Excogitauit artis abditum nodum,
Quo duplicaret patrimonium eroſum.
Proſcribit, & producit, & ſtatim vendit.
Abutitur pecunia, helluaturque
Quæ vendidit, reuendidit mihi quædam.
Et ſic habere, & non habere, nil differt.
Aeque ex vtroque comparare ſi poſſit.
Te nunc, ſeuere Rufe, læſus appello,
Aſtræa quem reſpexit, & ſacræ Muſæ,
Vt qui malignus, & proteruus impoſtor
Se ſtellionem de malo viro fecit,
Sit ſtellionis deſpicatus ob turpes
Notas, notati ſtellionis exemplum.

Ad P. Natalem.

Natalis, huius ſplendor, ac decus cæli,
Germana proles vndecunque quacunque
Biuerticisque montis, atque virtutis:
Mecum puſilli ruris hic ſuburbani
Carpes opellas: vt Caniculæ diræ

Siticuloſas æſtibus minas frangas:
Qua collis vmbras, vitreas ſpecus fibras
Viueſiana villa pauper, at læta
Tibi, & mihi promitti otio pingui.
Iam fumat hœdus muſteuſq́ pinguiſque,
Matrisque proles iuſta cura perdicis.
Parata perna eſt arte Cantabri inſani.
Quod ſi ſitis timetur: at tibi præſto
Rubiginoſa pruna purpura admiſta,
Quæ tranſmarino Cyprus orbe conſeuit,
Et ſucculenta roribus Damaſcenis.
Vterque Bacchus, candiduſque giluuſque
Vaſconicis adultus in ſaburretis
Blando liquore tinget aridum guttur.
Ientabis, & prandebis, & merendabis:
Cœnabis, & cubabis. Inter & riſus,
Et læta condimenta ſobriæ vitæ,
Vitæ tyrannas enecabimus curas.
At interim valere te iubet Muſa:
Cuticulam curare. Nam tui quantum
Furaberis, habebis id tibi ſolum.

In Bibinum.

Fulſit Bibinus ſicut ignis in pingui,
Nullis opertus, aut coactus in cryptis
Diris Monota cum lateret in clauſtris.
Is, poſt cuculla cum pudore depoſta,
Maligna fuſca luce flamma ſtipata eſt,
Tanquam vitrata, corneave laterna.
At nunc opimis porcus auctus in ſacris,
Nati Neoclis vindicator impuri,
Ingurgitatus otioque, vinoque,
Vllo ſine igne eſt fœtulenta laterna.

Quem

Quem dixeris, aut cuius eſſe naturæ
Qui lux in vmbra, in luce factus eſt vmbra?

In Thermum.

Balbutit ore muccido loquens Thermus,
Francus videri vt poſſit eſſe natiuus.
Sic de Cemenno, ſcrupeoq; latrone
Se lege ſola hac venditauit vt Francum.
Non ſemper atqui Termus ecce balbutit,
Sed ſobrius tantummodo. Aſt vbi venæ
Mero tumeſcunt, concalentq;, fringutit.
Non ergo blæſo ſemper ore balbutit:
Sed ſemper ore pipilante fringutit.

De Toloſatum vecordia.

Qui temperant Rempublicam Tholoſatem
Salarium dant annuum ſicinniſtis,
At literatis nec teruntij ſolam
Formam, nec vmbram, nec ſonum quidem monſtrant.
Quid ergo cauſſæ, quidve moris hoc dicam?
Egent amuſi muſica: id cate curant.
At Catalanos hiſpidos, Hiberosq;
Ciuilitatis Gallicæ feros hoſtes
Nullæ volunt, nec forte, ſi velint, poſſunt
Formare literæve, literative.

In Noſtradamum.

Si Noſtradamus, quid pudere ſit, neſcit:
Quod eſt paratum, nec reconditum, & præſens,
Quanam futura notione mentitur?

In Strumam.

Strumæ ſedentis in ſedilibus primis

Subter nates ſunt lilij ſacri flores.
Sic lilij, ſic iuris æqua ſors: nanque
Oppedit almo lilio, inquinat iura.
Sed lilium emit, ſancta iura diuendit.

In eundem.

Olim dicacitatis igneæ Struma,
Acerbitate dictus alter Hipponax,
Acerba dicta nunc ſeuerus abnutat.
Ergone derepente factus eſt purus?
Non. Cum malis latronibus malus latro
Olim faciebat paria prauus ex æquo.
Nequiſſimus nunc: ideo nunc timet cultrum.

De Bibino.

Cocus Bibinus ſi fuiſſet, & vino
Lixare carnes debuiſſet: has carnes
Conuiua ſemper eſitaſſet aſſatas.

De eodem.

Tollens Bibinus ebrias manus cælo
Faceta blæſa voce vota concepit.
Poſt aurei, atque argentei, æris & ferri
Sæcli quaternas te precamur ætates
Pater, paterni regna qui regis cæli,
Hanc vltimam fac eſſe de mero vino.

De Struma.

Conuiciatur Struma non niſi ſeræ
Hora diei, cum vigil ſacrum cælo
Iubata Veſperugo lumen accendit.

Ergone pura lucis aureæ proles
Mœret ruentis ſolis igneum currum?
Non eſt: ſed aſtris aſtra quotquot apparent,
Suum cuique cymbium propinauit.

In eundem.

Quiſnam putaret optimum virum Strumam
Deeſſe amico? debet hic ei vitam,
Pluſquamq; vitam, pluſq; quam quod eſt vita,
Si vita pluſquam vita ſcripta ſunt cara,
Quæ fecit illi ſcripta de ſuis ſcriptis:
Quiſnam putaret optimum virum Strumam?

Comparat mercedem legulei cum mercede medici.

Quid eſt, in vno plura dona quod ſolo
Die tulit clamoſus iſte patronus
De litigante, quam diebus in centum
Ego tuli de febriente quartana?
Et plus ego laboris in die exhauſi,
Quam centies diebus ille bis centum.
Malos malane præſtat arte corrumpi?
At integris, bonisq; nil opus donis.
Sed ſola ſoli præmium ſibi virtus,
Opusq; poſcit conſcientiam ſolam:
Quæ ſancta auis tam rara, tamq; deſpecta eſt,
Vt ſolo in vno forſan extet, aut nuſquam?

In ſæculi ſui perfidiam.

Fidos amicos cum deeſſe mirarer
Mihi, qui amicis non deeſſe me oſtendi:
Intelligebam non mea reos factos,

Reumve me, ſed ſæculi rei culpa,
Scelere quod omni putret, atque computret.

De eodem.

Iratus eſt me aduerſus acer Hipponax,
Quod non ſat acer ſcribo, nec ſat iratus.
Quare vel imis Tartari locis ſeptus
In me minatur facta ſe eſſe facturum.
O parce parce dure mi ſenex dure,
Si non queo plus, quam queo. veni atque audi,
Audi, videque, tum videbis, vt vires
Supra tuas ſit omne quod ſcelus regnat.

In Bibinum.

Quando Bibinus vina potat æſtiua,
Aeſtate dicit eſſe frigus in fundo:
Purumq; verſo cymbio videt fundum,
Quando Bibinus vina potat hiberna.
Cur ergo frigus ille quærit in fundo?
An eſt Bibino ſemper æſtus æſtatis,
Et ſemper æſtas æſtuoſa potanti?

De ſolitaria vita.

Theſaurus almus ſolitariæ vitæ,
Imo repoſtus flentis in ſinu mundi,
Siquem bearit, ille ſolus eſt diues.
Bearit autem ſolitarium, verum
Non qui remotus a frequentium cœtu
Conſauciatur a frequentibus curis.
Sed quem frequentem cum frequentibus ciuem
A proſtitutis abdicat Deus curis
Locis frequentem, mente ſed ſibi ſolum,
Exemplar vt ſit ſolitariæ vitæ.

De otio.

Vulgus negotioſa facta detrectat:
Seſe reducit, colligitque ſecurum.
In otio reponit optimam vitam.
Contra beatus, cui Deo frui, vita eſt,
Sibi inſtat, vrget, vndequaque diſtringit:
In otio recenſet irritam vitam.
Mens literata cum quieſcit, eſt amens.

De Bibino.

Aedes Bibinus cum meas frequentaret:
Eramus ambo voce, mente concordes,
Ciuilibus contentionibus fratres.
At poſtquam ab illis eſt malignus exactus,
Plusquam paterna mente nunc ſumus fratres,
Nulla mala diſſenſione diſcordes:
Non vult venire is, ego venire eum nolo.

De quorundam perfidia.

Sunt qui me amicos puritate viuendi
Vel eruditione poſſe, vel rara
Humanitate comparare contendant.
Vt iudicentur ergo iudices iſti
Siſtant & argumenta res, & euenta,
Primum parem eſſe ſe mihi volens Caſca
Mox ſeruitutis ſtulta vincla tentaui.
A morte noſtra ereptus arte Nigrinus
A peſte pulſum nec procul ſalutauit.
Qui mutuatus eſt Lycus meos nummos
Ne reddat, impudenter hoc peti clamat.
Coruus meorum, gracculusque librorum
Tuliſſe multa nil putat, petit cuncta.

Quod factionis eſſe particeps nolo:
Iurat Bibinus me virum eſſe neſcire.
Apage, cremari nolo, nolo fiſcari.
Iubet fugari a ciuibus Dei Tunger.
Hem quos amicos balneare neſciui.

In Strumam.

In eruditione ſiquid errauit,
Vel elocutione, vel modo rerum:
Cum quis monendo corrigenda monſtrauit:
Circumuenire ſe calumniis clamat.
Non vult amari, non amare vult Struma.
Non vult amari Struma, vult adorari.

Ad Maumontium.

Vindex ſeuere veritatis inuiſæ:
Pudore plenum pectus, & pio ſanctum,
Feruens fideli caritate Maumonti,
Cui tanta debet, quanta fert meum nomen:
Poſt lugubres epiſtolas, querelasque,
Audi, remoto Muſa quæ canit fletu.
Vt implicatis expeditus e ſiluis
Actus Zibynis, morſibusq; latrantum
Ceruus pauore liberatus excuſſo
Hauſit quietis dona: dona ſecurus
Nemoris capeſſit, & liquentibus lymphis
Cœnoſa crura, & aridum lauit guttur:
Sic inquieto mortis impiæ morſu
Dudum appetitus, lancinatus, acciſus
Pluſquam fugis exercitatus, extruſus
Volo iocoſo lauere guttur hoc verſu,
Iraque fati vel trucis frui inuita.
Poſt multa luridi aeris, locorumque

Tentata iura, poſt ſubinde mutata
Audi malorum pharmacum, atq; ſolamen.
Caſa eſt repoſta in peſtilente conualle:
Nam languido Auſtro peſtilentius nil eſt.
Et tota totum vallis hæc bibens Auſtrum
Erecta ſub Septentrione concludit.
Raro hic videtur nec trihorium Phœbus.
Nox ante noctem eſt, vix diem dies nouit.
Male imbricatas tegulas, hianteſque,
Nec bene equitantes, affabreve commiſſas
Supra laceſſit imber, & natant infra
Inſeſſa riuis imbrium pauimenta.
Quin & culinæ murus in foco, in flamma
Rimis paratis imbre flumen eructat:
Vt, eſculentum ſiquid hic tibi ſperes,
Sit potulentum, & turbidum vores cœnum:
Porta, & feneſtra non minus patet clauſa,
Quam cum eſt aperta: tum ſatellites diros
Hiemis furentis, atque flumen admittit,
Tanquam hoſpitalis hoſpites ſalutantes.
Ad quæ benignos ſi paraueris ignes:
Votis quibusvis velle te foris clames
Algere nudum, perpluiq; ſub dio,
Præut ſceleſtus, quæ dabit cruces fumus.

Curis angi ſe.

Quot ſunt, tot execrabiles mihi curas,
Vicarias quietis exulis ducunt
Quæ noctis intempeſta ſigna collucent:
Sic ſomnolentæ vtrinque ſortis exortes.
Nox clara, & atra corda ſubruunt curæ:
Quid ergo ſit, contrariis vt ab rerum
Idem creetur qualitatibus: tanquam

Recto feratur, quod feratur obliquo?
Niſi in ruinam, perditamq; fortunam,
Meam ruinam funditus, meorumque
Elementa coniuraſſe cum Deis dicam!

Xenia ad Margaretam Vitelliam.

Dies vetuſto ſacra turba Saturno
Ruentis anni lubricas vices, lenta
Traiectione mittite in nouas luces:
Vt incohetur annus iſte venturus
Omnes in annos, quotquot in poli gyris
Seſe induendo cana ſæcla detexunt.
Omnes vt anni quotquot in ſinu cæli
Sinuantur, & voluuntur, & reuoluuntur,
Vitelliæ parentur inclytæ vitæ.
At ſi ſuperba vota caſſa ſint, tandem
Repetet quod ipſam patrium ſibi cælum:
Omnes vt annos, quotquot e penu mundi
Promuntur, & conduntur, & reconduntur,
Fatis ſuperſtes, mortis horridæ victrix
Erit in meis, ac potius in ſuis libris.

Ad Erinnyn in tempore peſtilentiæ.

Si de reatu, deq; rebus afflictis,
Deque furiali morte, morte viuaci
Exire, pœna eſt: O miniſtra pœnarum,
Quæ diritate ſontium fatigantur,
Tandem ſeuera, nec ſeuera veniſti.
Funeſta gemitu cuncta, cuncta languentum,
Cuncta morientum tabe, mortuorumque
Conſtrata aceruis: quæque iam ſepultura
Solebat eſſe terra, tecta fœtente
Cadauere eſt ſepulta non ſepultorum,
Vt mors ſibiipſa poſſit eſſe terrori.

Sed quid patratum eſt? paſſus hæc iners vulgus
Iniuriæ paratus vltimæ ſortis,
Iniuriarum fœdus autor, immanis,
Dirus, ruinis creuit illius diris,
Fundens toroſa verba torua ceruice.
Molitur animo fœda facta furaci.
Regique iam, ſi detur, auferat regnum.
Ergo Dei te iuſta ſi manus miſit:
Quid iudicandum eſt? anne quos peculatus
Cruore pingues, pauperumque ſudore,
Atræque vittæ, & pupuli facultates,
Quos ſacra iuſta, quos profana paſcebant.
Quando illa defecere, quæ vorauerunt,
Ipſos deinceps eſſe ſe voraturos.

De Bibino.

Annos, Bibinus inquit, eſſe viginti,
Quod non fuiſti, Cæſar, ebrius, credo.
Tam parcus es, tam teque duriter curas.
Audi, Bibine, quæ tibi inuicem dicam.
Tam largus es, tam teque molliter curas.
Tibi bis annos, ter, quaterque viginti.
Te nox dieſque ſemper ebrium vidit.
Quod ſi ebrium non vidit, at malum vidit.

In Bibinum.

Bibinus ille factioſus, & durus
Mentiſque, mente pruriente decoctor
Diris monota cum lateret in clauſtris:
Tum literis, & voce literatorum
Calente ſeſe continebat in cella
Quales monotis nominare, iuſque, faſque eſt.
Vt ſe inquinatis abſtineret a ſtupris

Et temulentis contineret a rixis.
At liber extra dira clauſtra clauſtrorum
Nunc per plateas, viculoſque fœtentes
Diſcurrit, vt ſe ſpurcus inquinet ſtupris.
Quod ſi coacta ſorte, non coactave
Non per plateas, viculoſque diſcurrit
Vino calente continetur in cella,
Quali monotam inebriari, iuſque faſque eſt.

In Strumam.

Famam dedi, famæque plena momenta.
Scripta approbaui teſtimoniis vanis.
Quibus foueres illa, gratus oſtendi.
Qua ſuſtineres cautus, abſtinereſque,
Dedi roganti ſcripta noſtra, quæ furtim
Infame lemma nominis tui ferrent.
Tuam dedi iam, mox meam dedi famam,
Non ambigens, mollive reſtitans cura
Totum meum transfundere in tuum totum.
Et tu meum, ſceleſte, nomen arrodens
Non credis arroſiſſe ſic tuum nomen?

In quendam.

Mirare, quod te qui prius viri docti
Miris ſolebant ferre laudibus quondam,
Opprobriis nunc perditum ſecent miris?
Quondam benignus, ſobrius, pius, comis
Omnes trahebas, verſa nunc vices mutans
Natura verſas mutat & ſimul mentes.
Lingua impudica, durus halo, lurcoque,
Scortator aleator, & propinator,
Diriſque factionibus tumens, putris
Auertis: auertuntur, & ferunt monſtrum.

Quos

Quos tu fugaſti, te fugare miraris.

In Strumæ vanitatem, & ambitionem.

Quid? Struma Græce callet, & callet Græce.
Miſcens Latinis Græca, Græca transfundens,
Cælo Latino, vocibuſque, donauit.
Sic pſittacus, ſic pica dant ſuum χαῖρε.
Eburneos ſic Lygdamis gerit dentes.
Coma coempta ſic ſibi placet Lyde.
Olympiorum præco ſic erit victor.
Sic fiet idem præco Rexve, prætorve,
Si quando eorum nunciabit edicta.
O Struma, quiſquis voce non ſua turget,
Is tibia eſt: & alter ille tibicen.

In eundem.

Seſe ambitus incommodis fatigari:
Famaque tangi ventilantis aſſultu
Solet negare Struma. ſi probes contra:
Deum Deorum iurat, eſſe ſe immunem.
Atqui dicatum Ammonio nouum librum
A quodam amico vate cum recepiſſet,
Vt mitteret librario: ſtatim nomen
Ammonij deraſit, & ſuum ſcripſit.
Idem vndecunque Græcitatis ignarus,
Tamen Latina Græca voce donare
Cum pruriat: cum captet hanc ſibi famæ
Opinionem, perdituſque tabeſcat:
Opem, manumque mutuatus Ambacti,
Ah ah miſellus ille pro ſuo vendit.
Ergo ambitus ſe iure iurat exortem.
Non ergo mutuatur improbe famam:
Sed & benignus mutuat ſuum nomen.

IVL-

IVLII CÆSARIS SCALIGERI SIDERA.

DIVÆ CATHARINÆ FRANCORVM DELPHINAE NATALIA.

Magnanimas acies, ac Thuſci robora Martis,
Et formidatas Romanis collibus arces
Exoriens aperi roſeo Matuta recurſu.
Dumque vehis, terras radiet quæ lumine, lucem:
Altera lux cælum illuſtrat procul edita terris.
Arne, quid adſtreperas Tyrrheni volueris vndas?
Siſte fugam tacitus, placidiſque relabere lymphis.
Huc, vbi perpetuos faſces, ſceptrumque vetuſtum
Mole noua cumulat naſcenti in virgine Meddix.
Huic fas Diue tuas tumidum ſummittere ripas:
Et dare adorantem diuinis oſcula plantis.
Nanq; Iouis deducta ſinu, & Diis æmula virtus,
Quanta viris fuerit, quanta eſt ventura puellis,
Atq; poli intentas vires, atq; aſtra fatigans
Huic dabitur: patriis quæ maior honoribus, olim
Maiores etiam ſiſtetur numen ad aras.
Surge nouum genus in veteri. date lilia plenis,

Quæ-

Quæque rubent vitæ ſaturo flammata colore,
Quæq; niuis ſuperant veſtræ candentia lucem,
Alpigenæ Nymphæ calathis. hinc illa profecta
Rurſus in antiqui imperij ſua iura redibunt:
Et ſecum referent rerum felicia palmas.
Gallia compeſcens bellacibus omnia turmis,
Gallia pacati ſtudiorum mater honoris,
Creſcere qui poteris? creſces tamen ardua: quando
Henrico Catharina pari iungetur amore.
Squammigeri gregis vndiuagum qui ſtemmate regem
Præferet, & ſceptris augebit ſceptra Britannis.
Illa tuis proprias interſeret artibus artes,
Et regnis poterit regna, & fata addere fatis:
Hic priſcis ille eſt deductus ſanguis ab Oſcis:
Vnde ſecurigeros peperit Tyrrhenia reges.
Ante etiam quateret quam res Romanus, & ante
Ignea quam faceret tumidos Bellona Quirites:
Immenſo imperio, ſupremo numine Meddix
Floruit: & patrio tremefecit Marte Latinos.
Poſt, vbi per varias clades, & mutua rerum
Excidia, vt viſum eſt ſuperis, Oenotria tellus
Fata ſequens, Latiis ſeſe commiſcuit armis:
Tum cognatorum ſe Thuſcà ad limina regum,
Auxilium non tam quærens, quam robora portans,
Hoſtibus in vacuas ſedes, tutoſque receſſus,
Regni clara trahens inſignia, contulit Oſcus.
Olli per pacis ſtudia, & certamina belli
Terra data eſt ingens. tum regni in parte locatus
Meddicis æternum nomen transfudit in æuum.
Biſſenos etiam populos cum conderet Arnus:
Huius, dimidium moderandum ceſſit, habenis:
Quot ſemper geret ille ſuis inſignibus orbes.

Salue magna Deum ſoboles: gens addita Diuis:
Tot claros latura duces, tot regibus orta,
Tot reges genitura. At tu qui ſidera torques,
Omnipotens: ſeruare genus, generisq; nepotes
Sanƈte velis: & auis ſimiles regnare parentes.
Ipſi inter ſeſe pacatæ fœdera mentis
Perpetua inſtituant: & claris otia Muſis:
Vnde ſibi pariant ignota in ſæcula famam.

Diua Margarita Valeſia diui Franciſci regis F.

Naturæ exhauſtas cæleſti in corpore leges,
Et gratium lætis onus intolerabile terris
Admirans canerem: mihi ſi ſatis ardua montis
Virginei momenta forent: totusq; recluſus
Sufficeret numeris Helicon. o maxima rerum,
Quas cælum tegit, & terrarum ſuſtinet orbis:
Cunƈta tuis meritis longe, longe omnia votis
Inferiora meis. tibi tu quæ ſola fuiſti
Vnica, par, ſimilis, non noto numine tantas
Sola potes noſtra hæc conferre in carmina vires.
Ergo te ipſa canes: propriis non laudibus vt te
Exuperes: ſeruo ſed opem latura precanti.
Nam quæ alios raris felix virtutibus æques,
Tota tua eſt pietas, tota eſt clementia, totus
Humanis miſcens cæleſtia mentibus ardor.
Quis te mane videns, labenti veſperis aura
Non fruitur? quis te alloquitur, qui munera vitæ
Oblitus propriæ, abs te accepiſſe negabit?
Audiit, & veniens extremis hoſpes ab oris
Viditq;, obſtupuitq;: & vix ſibi credidit ipſi:
Magnanima facilem cum maieſtate decorem:

Fulgeret

Fulguret vt grauitas vultu condita ſereno?
Cum belli egregias,paciſque ediſſeris artes,
Candida magniloquum vt referat facundia patrem:
Patrem cui tantum debent hæc ſæcula,quantum
Vel Phœbi placidi,vel duri Martis honores.
Quem gens lecta Deo,gens magnis debita fatis
Et ſequitur iuſſa,& non iuſſo imitatur amore:
Virtutum exemplar rarum,lumenque Deorum.
Nos quoque quos ſtupidos naturæ detinet ordo:
Quorum animus dubio fortunæ fluctuat æſtu:
Tam varias vno miramur pectore mentes,
Factaq;,dictaq; & excelſo pendemus ab ore.
Nec ſatis eſt ſpectaſſe ſemel:iuuat vſque tueri:
Fallereque oblitas labentis temporis horas.
Siue paras dictata tuis intexere chartis:
Seu proprio conaris opes depromere cenſu:
Et canere antiqui prima incunabula mundi:
Seminaque & rerum veras euoluere cauſſas.
Maxima quæ a ſanctis diuinitus hauſta magiſtris.
Iam facis eſſe tua:ingenio dum candida amœno
Condis,& grauibus coniungis pondera dictis.
Nec tamen hunc tantum cælorum dotibus auctum,
Atq; antehac nullo compertum tempore nutum
Vlla dies,vllusve locus videre ſuperbum
Regium erat.poſſe:ac merito fortaſſe decebat:
Diuinum fuit,hunc ſortis ſuperare tumorem:
Vnde tuis ceſſit ſuprema potentia fatis.
Vt cum animos rapis,ipſa tuum donare fateris:
Quantaque vis vultu,mens tanta in mente benigna eſt.
O regni decus,o patriæ lux,aurea virgo,
Virgo decus cæli,virgo ſpes vltima rerum,
Quas Phœbi in gremio,Martis necat impius horror:

Nil maius patre, nil melius genitrice canemus:
Fratribus immenſis nihil eſt diuinius. horum
Omnia ſola ferens: raris ſola artibus augens
Perge nouis formare ſacrum virtutibus orbem.
Nosq; tuas animas conſorti reddere cælo.

Diua Margareta Valeſia Nauarræ regina.

Te patriæ columen, te cæli ſtella ſereni
Cantabriæ regina cano. Res ardua. verum
Te duce, per tua dicta, per immortalia magni
Facta animi, tecum ſperato inuoluar Olympo.
Orbis ades: radij quem vis colluſtrat Eoi,
Quem vis Heſperiis operit deuexa quadrigis:
Te totum in ſola rerum mirabere luce.
Qua te cæleſti proles Valeſia lingua
Prouocat: atque animo felicibus imperat aſtris
Seu biſido libuit deducere vertice Muſas:
Seu ſanctos grauibus numeris innectere ſenſus:
Et placidas patrij cæli recludere leges.
Ipſa etenim veteris mundi labemque, ruinamque,
Et deſolatas canit atro crimine ſedes.
Donec ab æterni deſcendens culmine regni,
Illam morte ſua pia ſuſtulit hoſtia mortem.
Pro quo (Nam quis plena tuo de pectore, magna
Margaris, attonito in gemitu ſuſpiria neſcit?)
Decolor vt terras vdo ſol cinxit amictu:
Tollens ſidereos cognata ad ſidera vultus
Flammato captum, ac vinctum lacrymatur amore.
Mox vbi pura dies cedentibus ingruit vmbris:
Te ſolum te Chriſte petens, tua vincula plangens,
Tecum abit ad proceres, ac tetram principis aulam:

Tecum haurit rapidæ crudelia iurgia linguæ.
Et ſputa, & plagas, & noxia verbera ſentit.
Heu quoties diris facies ſonat icta flagellis,
Brachiaque, faciesque, & multum illuſa tyrannis
Pectora, perpetuam rerum ſitientia pacem:
Illa ſuos toties lacerari intelligit artus,
In te abiens, tecum montis ſubitura cacumen.
Hic, vbi tartareis regna execranda triumphis
Exuis: vnde patres miſeros, vnde omnia tecum
Traxiſti. trahe me me etiam rex optime dixit,
Et rex, & pater: hinc potes, hinc te velle precamur.
Sic ait: & quod mente ſibi capit, explicat orbi.
O felix pietate tua, virtute tuorum:
Seu veteres Carolos felicia numina, ſeu tu
Franciſcumque patrem, Franciſcique inclyta patris
Pignora, magnanimos gaudes præferre nepotes.
Quorum animus laude, inuidia, certamine maior,
Imperiis quantum præſtet, tantum arroget armis.
Quid memorem, quantos ſurgentia ſæcula plauſus
Ingeminent? cum tu populo præfecta potenti,
Martia qua feruet duris Aquitania bellis:
Fraternas inuicta metu moderaris habenas.
Regnum ingens, ingens frater, res plurima coniunx:
Fratre iubente tamen, facili ſedente marito.
Auſpiciis ſtat tuta tuis pars optima regni:
Et licet in mediis Phœbi terere otia turmis:
Atque frui nondum comperta pacis honore.
Quid maius, quam vt bella ferox ſibi ſentiat hoſtis,
Inter mille fugas, & mille erecta trophæa,
Commiſſis tibi marte tuo ſummotus ab aruis:
Et placitæ populus capiat ſibi commoda pacis?
Has tu olim ſancto diuinæ matris ab aluo

(Obſtupuit ſexus) retuliſti protinus artes.
Atque hoc præripuiſſe viris, vt maxima res eſt:
Sic maior, traxiſſe illos ad præmia cæli.
Nos etenim, quos dira trucis contagia mortis,
Cæca animi rabies, falſæ ludibria mentis
Captiuos triſti (infandum) obſidione premebant,
Te dulcis Chriſti nomen dictante ſalutis,
Diſcuſſis, o ſors, reparata e mente tenebris,
Luce noua fruimur læti, & vitalibus auris.
Ad quem igitur potius mea mens ſe conferat? in quo
Spem ponat? ſibi quem petat auxiliaribus armis?
Seu quæ dura meus timeat procul abditus hoſtis:
Seu quæ ſolicito leu diſcrimina pellant:
Quod ſcelerata pius, ipſa impia, turba minatur.
Sancta mane mihi: ſera tui pete limina cæli.
Interea rebus, quas tu facis ipſa, ſecundis,
Aeternæ longæua doce pia ſemina vitæ.

Diua Ludouica Sabaudia diui Franciſci regis mater.

Poſtquam nox animis auguſto funere noſtris
Inſedit: viduoque ſua eſt lux reddita cælo:
Læta Deum nitidas ſedes, numerumque piorum,
Duro exuta chao, ac tenebris Ludouica profundis
Auget: & æthereis ſupereuolat aera pennis.
Ergo omnis longo proles Valeſia luctu
Soluitur: ingentesq; ſonant plangoribus ædes.
Aſt vbi diua parens regali condita fulcro
Compoſita eſt: iacuitq; altis extincta tenebris
Heu lux regni, & magnanimum ſpes tanta nepotum:
Circunſtant heroum acies, denſæq; cohortes
Certatim ſeſe agglomerant lugubribus aris.

Nec

Nec fletu ſaturat oculos, nec pectora planctu:
Inſtituuntque toros, trepidant funalia longo
Ordine flammarum, & late loca lumine complent.
Atque ea dum penitus lugentum parte geruntur:
Inuictusque animis, & fati turbine maior,
Hoc vno victus pietatis numine natus,
Pro teneris lacrymis, pro fœmineo vlulatu,
Defixus rigidos oculos ſtupet: atque ita fertur:
Qualis vbi aut gelidam ſerus prope fluminis vndam
Eridani, aut Baldi deprenſus vertice paſtor.
Ille feræ tempeſtatis ſecurus, & imbris,
Aut numerat capita, aut venientum cornua diſcit.
At procul vt trepido cælum tonat omne tumultu:
Obliqua de nube ſacer Iouis attigit ignis
Afflatum: crepitansque vago coma murmure fumat.
Ergo vbi conceptus diuini in pectore regis
Erupit dolor, & pulſas ſe effudit in auras.
Flebilibus tandem lacrymans ita vocibus infit.
Bis me igitur patrio cælo, atque illuſtribus armis
Alma parens, patrumque mihi monumenta priorum
Reſtituis: grataque frui me luce iubebas:
Vt mihi quod dederas, illo te lumine caſſam,
Atque hoc ſic poſitum antiquo ſine nomine corpus
Alloquerer: ſurdaſque onerarem queſtibus auras?
An ne etiam ætheria diuinum ſidus ab aula,
Debita perpetui ſpirantem pignora amoris
Me miſerum, implicitumque piis accentibus audis?
Quid querar? an ne ingens regni mihi lumē ademptum,
Conſorteſque manus, firmamque in matre quietem?
Haud equidem felicem animam, veramque coronam
Diua tuam: quæ nunc mortalia fœdera temnis:
Sed meipſum: modo quem miſerum ſub carcere cæco

Mortalis vitæ, repetens tua regna relinquis.
Mene ſub incerti, ac duri certamina Martis,
Non potuiſſe diu quæſitam ad vulnera mortem:
Vt traherem amiſſam hanc alieno in funere vitam?
Heu pudor, heu pietas, heu vitæ candor, & illa
Magnanimæ ſpecies mentis, ac debita cælo
Pectora, ſidereis iam tandem adſcita maniplis.
Aſpicias vtinam vultumque habitumq; gementis
Sancta anima, & dubiis iam non obnoxia fatis.
Siqua tibi ſuper vlla meæ nunc mortis imago:
Quæ mihi per caſus varios, operumq; labores,
Labentemque animum, ac vix dum genua ægra trahēti
Ingratas tenui producit munere luces.
Nam mihi quid ſine te gratum, aut quid dulce futurum:
Cui ſine me patriæque nitor, vetereſque triumphi,
Heroumq; acies, tantique opulentia regni
Sordebant? & adhuc vitales demoror auras?
Crudelis. neque naturæ tibi iura ſequenti
Abs te iterum acceptam potuiſſe reponere vitam?
Ah quoties creperi miſcentem incendia belli,
Feruentemque, tuis lenibas optima dictis.
Maternumque metum, & laudis veræ inter amorem
Plurima quæ mandata dabas? quæ plura daturam
Vt vetuit dolor? vt lacrymis obſedit amaris?
Interea ancipiti tantarum in turbine rerum
Si qua mihi dubios verſet fors improba caſus:
Cui tandem trepidi committam commoda regni:
Quæ mihi tanta tuo ſteterunt interrita nutu?
Quid mihi mentis erit tam deſolata videnti
Regna tuo lacrymoſa obitu: felicia quondam
Auſpiciis ſeruata tuis, & reddita nobis?
Rene pater, patriis poſitus qui terminus agris,

Culta fluenti ſono ſcindis celer arua tumultu:
Voſque graues rigidis ſtantes ceruicibus Alpes,
Obiice quæ inuito noſtrum diſcluditis orbem:
Quique ferox ſceptris tumidus Neptune Britannis:
Quiq; per anguſtas prono citus agmine fauces
Europen Libyamque obſeſſo interluis æſtu:
Tuque iugo fera barbarico portenta Pyrene:
Hic mecum date thura, piis date manibus aras.
En decus, en columen veſtrum. ſic gloria ſceptris
Fœmineis ſeruata, truci iacet obruta leto,
At non & diuinum animum, dextramque virilem,
Pectoraq; aduerſis non vnquam exterrita fatis
Mors rapit. Illa Deum ſedes, ſuperosq; Penates
Explet: & aerias tuto iam deſpicit oras.
Diua parens, auctus gaudet quo ſidere mundus,
Alma faue: populoque tuo te redde precanti:
Aeternumque meo ſalue, ac vale inclyta luctu.

Diua Conſtantia Rangonia.

Cur mihi poſt veteres laurus, poſt inclyta regum
Semina, & emenſi felicia ſidera cæli
Creſcit opus? trepidaiq; nouo mens mota tumultu?
An ne ego, qui emerita ſperatam fronte coronam
Orabam, vix proſpicio de carcere metam,
Me minor? & domito nequeo ſupereſſe labori?
Ecce meum feſſis rerum Conſtantia ſidus
Exoritur: ſolum antiquo quod defuit orbi:
Antiquoque, nouoque: grauis fultura ruinæ,
Siqua & aquis, ſiqua & mortalibus imminet igni,
Laſſa manus, quo te vertes? quæ robora ſumes?
Et tu magnanimis iam grata heroibus, & iam
Diis magnis, maiorque effœta in ſæcula fama,

Vis animi, vis magna volens, magna omnia voluens.
Quo cupies magis, hoc poteris minus, & minus: olim
Vt felix inopem faciet te copia rerum.
Audendum tamen: & factorum imitanda tuorum
Pars mihi: quæ cælum diuinis dotibus ambis.
Dum paro, dum meditor, magnis dum molior auſis
Iſti mentem animo componere, carmina menti.
Cui neque iuſtitiæ tollit clementia partes:
Nec laudata diu multis, nullique recepta
Mollia magnanimum pietatis pondera pectus.
Nata aliis mitis, rigida tibi mole tua ſtas.
Nullis fracta malis, nullis tremefacta periclis:
Quæ Fortuna tibi variis aſſultibus audax
Obiecit: nequicquam audax, & debilis autor.
Illius intentata auidæ tibi fulmina dextræ
Irrita te obſtupuere. latent ſub numine vires
Inuictæ, imbriferis aſſuetæ obſiſtere nimbis,
Pœnituit voluiſſe, pudet nequiiſſe ſuperbam.
Tum Fatum ingemuit, tantum licuiſſe furenti.
Sola cares gemitu, ſola inconcuſſa reſiſtis.
Quæque horrent alÿ, nunquam tua vulnera ſentis:
Sola minis animo tantum ſtipata minaci:
Cætera lenis, & hoc vultu compoſta ſereno,
Quo lacerata malis demulcet corda ruinis
Blanda graui concors in maieſtate Venuſtas.
Talis erat victrix poſitis Tritonia telis:
Sæua gigantæos cum demolita furores
Lanas transfixi Patagonis ſanguine tinxit:
Pacatoque ſupercilio deſedit inermis:
Indicens calathis operas, & carmina Muſis.
Sic tibi nunc facilis numeroſum ſpirat Apollo
Indefeſſa canens largæ tua munera dextræ.

Cui neque diues opum cunctarum plurimus orbis
Suffeciſſe valet: quo tu tibi ſola ſuperſis.
Hinc digreſſus obit ciuilia munia cantu,
Vt memor exacti labentia temporis acta
Cuncta tenes: vt conſiliis, rebusque gerendis
Præcipit ancipites felix prudentia caſus:
Vt verax animat cordata ſilentia nutus:
Lactea flexanimam vt ditat facundia linguam.
Seu tua Cecropiis ſplendeſcunt dicta figuris:
Siue audis, vultumque adhibes attenta benignum:
Tum trepidat, pendetque tuo narrator ab ore:
Vt ſoli ſapiat, vulgi ſecurus inanis.
Haud aliam poterat cæleſti e ſemine prolem.
Diuo Blanca parens ſperatam diua parenti
Edere: cum magnum, rarum, inuiolabile Fatum
Sidera Bentiuolis Rangonia miſcuit aſtris.
Iuppiter ancipites operoſo examine lances
Excutit: & miratus opus, quod fecerat, auctum:
Vade, ait, o felix anima, atque incognita ſæclis
Præteritis, ſæclisque modum factura futuris:
Vna parem cunctis æquans virtutibus orbem.
Sic ait, & niueo membrorum obducit amictu.
Dat frontem optatam ſuperis: dat eburnea colla:
Colla, manuſque ambas, auguſtaque pectora, ſolo
Seſe digna Ioue, & nullis exterrita fatis.
Circunſtant cæli Indigetes, magnique Penates.
Inceſſum dat Iuno ſuum, nutumqne ſeuerum.
Alma Venus, ſed caſta venus, nec nota marito,
Et ſibi quam ſimilem tunc eſt ſtupefacta Minerua
Eſſe ſui ſpeculum, & pignus te fecit amorum.
Talis ab ætherii gremio demiſſa receſſus
Inter tot, mihi ſola graues miſerata labores

Eiectum, extorrem, miſerum, rerum omnium egenum,
Nec vatem ſine te: nec dignum nominis vmbra,
Nec iam me, veteris nec notum Martis honore
Alma foues, pauidumq; tuas bona ſiſtis ad aras:
Fœmina, vir, Dea: forma, animo, pietate coruſcans.

Margareta Vitellia.

Hactenus aſtrigero fulgentia lumina mundo:
Nunc lucis cane, diua, ducem: ſeu nocte ſilenti
Occupat æthereos ſupremi tramitis ignes
Cynthia, & effundens pleno ſeſe explicat auro:
Seu potius radiis atque ignibus alta coruſcis
Flāmmeus obſtentat latis ſol tempora terris.
Nam Phœben præſtare parum eſt. Vitellia ſolem
Alma dabit, non hibernis qui noctibus impar
Pallidus extremo deuexus languet ab axe:
Sed qui veris obit genitalia munera, ſed qui
Lentus in Erigone maturis ardet ariſtis.
Aſpice ſiderei leniſſima fulmina vultus:
Sentis te vidiſſe diem: verum aſpice, ſancti,
Si capere & ſi ferre potes modo, pectoris auras:
Hauri animi anguſti rariſſima pignora, linguam,
Sideraque, & Phœben & Phœbum æquare videbis.
Si modo cum radiis ſunt lactea flumina Phœbo:
Qualia nectareo Muſæ dictantis ab ore
Excipiunt, formantq; nouas Permeſidos vndas.
Olim magna operum in textu ſibi viſa Minerua,
Serica ſuſpiciens auratis plexa figuris,
Obſtupuit, ſeſeq; autorem optauit in illis:
Sed magis obſtupuit, patriæ cum vocis honores
Hauſit, & in mediis audire putauit Athenis
Ora Palæphatios late exinuantia nodos,

Cæteraque

Cæteraq; in numeris monumenta abſtruſa vetuſtis.
Quare etiam ſacros ſeptena cacumina colles,
Numen Romula terra tuum viſura relinquet.
Romanumque forum mirabundiq; Quirites
Sumittunt faſces & puræ munera linguæ.
Sic quoque quem neq; magna mouent neq; multa morantur
Ardor agens rapidæ cæleſtia ſemina mentis
Præcipitatq; vrgetq; tuæ me inuoluere famæ.
Fas modo luce tua tenues animare lituras,
Et terram informem veſtro componere cælo.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI ANACREONTICA.

AD Petrum Ronſardum.

QVo te carmine, qua prece
  Quo pingui Genium thure adeam tuum
Immenſi ſobolem Aetheris,
  Qui Muſis animi prodigus imperas?
O cantus decus aurei
  Qui ſolus ſtupidis auribus immines.
O flexus veteres nouo,
  Quos felix ſuperas, nectare condiens
Sublimis fidicen lyra,
  Graiis pictæ notis Celtica temperans:
Qui ſolus ſcatebris tuis
  Late Pegaſeos imbuis alueos:
Te ſolo magis ac magis
  Implens Caſtalij conſilium chori.
An fruſtra, an trepidus meus
  Blandus, ſuauiloquus, dulcis Anacreon
Ronſarde ad liquidam chelyn,
  Hinc auſit niueis vectus oloribus,
Nunc primum e tenebris pudens
  Sacrum ſtellifero ferre caput polo?
Cuius luce frequens, pari

Illum luce tua flammeus obruis.
Mortes præripiens truces,
In quoſcunq; tuus ſpiritus ingruit.

Quis Anacreonta blandum
Mihi quis ſenem elegantem
Suſcitabit ad choreas
Non elaboratum ad pedem?
Age comites Lyæi
Soluite iugum Camœnis,
Vt amore liberali
Repetamus illa priſca
Concinendi myſteria:
Nec pes cohibeat modos
Qui citatur ad choreas.
Satis inclyti Lyæi eſt
Animus calore vinctus.
Tetrica hinc faceſſe Muſa.
Claudicare mi iucundum
Titubante greſſu fari.
Sat ſeruiuimus, ſed non ſat
Luſimus, ludamus ergo,
Cantillemus, & bibamus
Baſiemus baſiemur.
Precio libertas nullo
Venditur, ſiquis grauatur,
Nemo tenet hunc, abito.
Numeroſque mollicellos
Flexuoſos hic relinquat:
Talis arcus eſt amoris,
Tale cælum, talis aura.
Famula Chloridos in capillis

Paſitheæ ventilata
Anfractibus mille monetur.
Quocunque differtur leuis
Cincinnus, huc ſequemur.
Sequetur cor ſequentes,
Nec fugiet illos nodos:
Sed captum ibi hærebit volens.
Nec dimiſſo abire cura eſt,
Nec ſe reſpicit, aut ſe probat
Niſi quod probatur illi.

Transmarina Venus, diu
Quæ tetricos Opicos latuiſti
Horridos hirticapillos,
Tauricordes ore duro
Veteres iocos recentans,
Sparge Teij venuſta
Seminaria roris.
Indue te in meos verſus
Et oſtende Latio
Quanti liberam eſſe putes
Omnia cui ſeruiunt.

Delitias fare Muſa,
Præripe Charonti, præripe prædam.
Lucrifacere, lucro eſt.
Si tu prehendes, quis reprehendet?
Altrinſecus tene tenentem.
Euaſimus. ergo viue mihi,
Vt tibi Dea viuam,
Cum victrice Paſithea:
Qua viuente quis me vincet?

Poſtre-

Poſtremum me vides, Dea,
Niſi me, benigna, vides,
O venuſta Paſicompſa:
O beata virgo, cuius
Viuam mortem fert ocellus.
Quid lucri, quid ergo lucri
Dura toruitate mitem
Contaminare ocellum?
Quid cæleſtis eboris
Nocticoloribus iris
Contenebrare lucem?

Inſuauia multa ſunt
In vita hominum, quia nos
Spes noſtras occidimus,
Lepido victu, lepidis iocis,
Liberali cantione,
Vinula venuſtilla,
Liberaliore gutto,
Vinulo venuſtulo.
Occidamus occiſores.
Pereat perire volens:
Et qui nos perire vult.

Accipite Bellerophontides
Pro veſtris nitidis aquis
Quibuscum hauſi furorem,
Qui me vigiliis necat,
Tepidæ nitidæ puellæ.
Nam Iouis ignea fulmina
Vigiles incutiunt metus.
At Semeleia fulmina

Somni conciliant moras:
Accipite Bellerophontides
Pro veſtris mea viciſſim
Munera muneribus,
Floreum halantia nectar,
Suauis munera Nyctili,
Quæ feſſulis nobis canendo
Placidam afferunt quietem.

Sopita libamine Muſa eſt
Suauis muneribus Nyctilei
Baribromij choreiſomnicolæ
Quid agam deſtitutus?
Quis mihi bella carmina
Spirabit? quis dabit iocos?
Quis venuſtulos lepores?
Quis niſi qui ſomno Deam
Depoſuit placido Deus,
Ab ea ſurripiat ſibi
Quos tibi reſtituat numeros?

Sæpe roſam alloquitur
Morulæ non patiens amans.
Sæpe roſæ comparat
Veris breuis leuitatem.
Mihi ſenticeta veſtra
Quæ ſeris in corde meo,
Exemplar, o cæli decus,
Comparanda ſunt roſetis
Sine flore mordacibus.

Silene quid vacillas

In

In verſibus politis?
O te ne paſicompſa
Vidit ſuis ocellis:
Obortaque eſt tenebra?
Hæc eadem mihi pedes
Loco mouet canenti,
Quæ dubij titubantis
Inceſti quo ſiſtat loco
Mi cordis hauſit auram.

Patere miſerula animula,
Dea lepidula fieri
Cum te tranſmoues in eam,
Quæ te ſibi figurat,
Exemplar vnicum Diis
Rerum quas beata ſtupes.

Aureole pes, manus eburnea,
Eburneole pes, manus aurea,
Corallina labra, Zaphirina lumina
Roſellæ, quibus integram
Non audet, non audebit
Aſpirare igneam lucem.
Verba quibus alta parent,
Ponuntque maria furorem,
Euruſque Notuſque conticeſcunt:
Accipite odoratas aras.
Quas non olidus imbuat hircus:
Non Venerea columba:
Qui meretur illa mortem?
Sed miſerum meum cor,
Quod mauult iſthic perire

Victima deſtinata quam
Hic viuere mecum.

Actutum ocius vndique,
Quas micare vides pruinas,
Diſſoluet luce ſua mea lux.
In rores abibit omnis
Spumigeni gemma liquoris.
Inde omnia florere videbis.
Natura quid mirum facit
Si floſculos florum parit?
Mirum rigens Neæra
Si nix ſoluit pruinas.

Libet inſanire dulce,
Et ſapidum furere furorem,
Curru gemmeæ voluptatis,
Regina vitæ quæ cluet,
Captiuas ducere curas.
Manibus poſt terga reuinctis
Illas diſcent ferre catenas
Liberæ quibus mentes
Carnificem ſubeunt iugum.
Illæ diſcant vincla ferre,
Quibus alma ſerenitas
Non audet mouere pedes.
Illas diſcant tenebras pati,
Quibus ingenuos amori radios
Opacant nebuloſæ.
Illos diſcant ſtimulos dolere,
Quibus cæleſte hominum genus
Immerito quatefiunt.

Nec

Nec texit ætas me grauis
Obiectu aggeris annorum?
Nec me gelu torpidum
Vindicare potuit ſero
Propinqua lux diei?
Quin dulcis Paſicompſa,
Aetate diſpar animo impotenti,
Proterua vultu, moribus igneis,
His quibus me pellit, lactet
Condimentis venuſtatis:
Nec quibus me fugit, fuget?

Naides amnicolæ
Si vos præreperit æſtus:
Si vos Sirius exanimat:
Quo tenuis obrepat liquor
Satis ad veſtra fluenta
Alia, atq; alia, atq; alia:
Accipite has lacrymas,
Quas ſua niue Paſicompſa
Vertit in pluuium fluorem.

Si fatale fuit mihi
Vt morerer ante mortem:
Cur fatale non item fuit,
Vt viuerem ante vitam?
Sed ſi non valet hoc fato
Fieri, vt ante vitam viuam:
Fortaſſe fiet, & erit
Poſt viuere mortem.

Suſpiria & cymbia ſimul
Indixere mutua bella,

Quæ diuerſa natura fouet.
Suſpirij lacryma eſt parens,
Cymbia parit voluptas.
Quare nemini vtrunque licet,
Vt ſuſpiret, atque bibat.

Aeterna facularum comæ,
Nitidi poli Quirites,
Fulmina lucis perennis,
Tremulum criſpantia lumen,
Aurei Luciferi greges:
Veſtris qua vadere queam,
Oſtendite viam, ignibus.
Dum condit Panthea ſuos,
Omnis me indiga luminis
Intempeſta premit nox.

Cui paras placidum malum
Subdola Malacia?
Ego vt fidem credam dolum?
Ego vt dolum credam fidem?
In me dolum eſſe, in te fidem?

Si quando placuit mihi
Vri, nec pinguit mei.
Ex dolore fuit nata voluptas.
Siquando libuit mihi
Solui & pœnituit moræ:
Ex voluptate nati ſunt dolores.
Sic vitæ precium eſt mori?
Turpis erat Iacchus

Cupido

Cupido erat moleſtus.
At acuit vterque Muſam
Lepido lepore vna duo
Temperat & diluit mala,
Facinusq; imponit, boni
Quod, & expectant ſeueri.

Ardet Sirius, & ſitim
Squallentibus iaculatur comis,
Tremitque vibratus vapor.
Silet æquor, ſilet æther.
Flumina ſiderata ſtupent.
Naides flexipedes,
Fratris comites Lyæi:
Ne iugulate Deum.
Sed nexu coniugij boni
In temporis tyrannum
Caniculam ſiticuloſam
Coniurate fideles,
Latices laticibus.

Theſaure ſancte vitæ,
Vitæ annua valetudo,
Cui comes eſt iuuentus:
Tibi Thenſa, tibi tuba, tibi Capis,
Tibi thurea mica pingui
Tabeſcit igne puro.
Accipe benigna ſertum,
Verbena quod plectit tibi.
Morbos procul repelle.
Nec, quæ eſt ſibiipſa morbus,
Sit duplex morbus ſenectus.

Quatuor auia, quatuor inuia,
Deuia quatuor, obuia quatuor,
Mens, animus, oculi, ſonus.
Quies, fides, pietas, Panthea.
Spes, metus, ira, pax.
Bacchus, Venus, Muſa, Cupido:
Saluete omnes, & omnia,
Miſta dulci, amaro cinno.
Cum lacrymis choreæ.

Quis plura præſtitit Deus,
Quam iactauit amens amans?
Quod plura fatum mala,
Quam defleuit mendax amans?
Quæ plura euaſerunt plura
Quam quæ euaſit miſer amans?
Quid fuit omnia, vt fieret nihil,
Quam qui omnia & nihil eſt amans?

Non deſinam, non Iuppiter
Si iratus e cælo tonet,
Non ſi maria refluo
Tartareo de fonte refuſa
Terrarum faciem necent.
Non deſinam, non ſi iubet
Aut Iuppiter, aut Ioue prior
Quæ vultu ſtupefacit æthera
Rerum domina Panthea.
Non deſinam, non ſi deſinam,
Tunc cum deſinam amare.

Adoleſcentis anni
Soboles, vel coronatum

Redde mi meos ocellos.
Ii in floſculis tenellis
Qui in fronte Paſicompſæ
Cælum & pluſquam cælum halant,
Hærent. miſere miſellum
An memores, an immemores
Ad herum redire negant?

Mihi quis tinnitus aures
Implet, acuit, agitat, ferit?
Quis me nominat? Næran'?
An Lyæus, an Cupido?
An Cypris? an Camœnæ?
An ſomnus, an choreæ?
Euæ. quis impetus me
Mihi abſtulit meipſum?
Quone me vertam, quis ſcit?
Qui ſcit benigne dicat.
Nam ſi cuncti me vocant
Qui pote me ad omnes ire?
Sic ego, ſic alma Cypris
Ad vnicam Næram.
In ea nanque ſumus omnes.
Non inquam Hera, o non inquam.
Ibi cæteri eſtis omnes
Sed ſomnus a vobis abeſt.
Ibine ſomnum capeſſam?
Vbi fulmen igne vaſtat?
Ibi qui ſomnum capeſſam,
Inimica vbi quietis?
Ibi ſomnum ergo capeſſam.
Niſi ſomnum tu mortem vocas.

Vnde tot ſuſpiria
Si vnus eſt amor, vnus
Metus, deſperatio vna
Vna Paſicompſa?
Ah miſer, nonne vnus orbis
Et tot orbium rotatus
Noctis & vices diei
Nereusque refluus?
Verum: at illa in ſe recurrunt.
Ego ad me non redeo.
Præſaga mens olim malorum,
Quæ multa me fefellere,
Inter ederæ corymbos,
Laureas inter auras,
Ad vmbracula myrti:
Non audeas imminentem
Sperare tibi quietem,
Quam ſuis promiſſam ocellis
Panthea parat in ſinu?

Roſa, viola, lilia, calthula
Quæ tempora deſignatis?
Laurea virga, myrtea bacula,
Quas poſcitis vobis manus?
Ciboria, cymbia, Amyſtides
Quos hauſtus deſtinatis?
Euie, Bromie, capripedes greges,
Vre, quate, rape, trahe, contrucida.
Siquis reſtitat, & negat
Aperire animum, exporgere frontem:
Vibrate pedes, vigeat chorea.
Et iucunda iuuentus.

Cura

Cura pereat, & caperata
Fronte ſenectus, ſoboles Megaræ.

Aperite heus aperite, quis
E veſtrum, iuuenes, Choro
Admittit Bromium volens?
Fero ne eum, an me ille fert?
Exeo ne an ingredior?
Arcana ſane myſtica,
Quæ ſeipſos homines celant.

Si non eſt amor, eſt furor.
Si non eſt amor, horrida eſt
Horrida ruſticitas.
Si eſt amor, eſt voluptas.
Si eſt amor, aurea eſt
Aurea vrbanitas.
Nec in pectus deſcendit,
Cui non libens beatam
Vitam polus propinet.

Redimitum caput aſtris
Attolle virgo Paſicompſa.
Attolle ſimul & diem diei.
Exere iubaris iubar,
Simul ignem, ſimul Aethram, ſimul omnia.
Mihi quid aliunde quæram?
Vel lumen a ſerena,
Vel ab auerſa nubiloſa mortes?

Cæleſti me Panthea ſinu
Gelidulum vt foueas ſenem?

Vt facias? non facies fera.
Vt faciam? non equidem volens.
Ex illa glacie quid meo
Aliud quam mors tepori?

Si tam es lepidulus ſenex
Quam es gelidulus, & voles
Foueri in Pantheæ ſinu:
Non es tu glacies, ego fera
Quæ mitibus oculis Deos
Incendo, & potius quod Diis.
Huc ades ō Muſarum caput,
Cuius teporem Pantheæ
Ignis efficiat ignem.

O Paſithea rerum tyranna,
Quid mi puero ſimplici
Luce tua cæco, ferox
Arcum ſurripuiſti, &
Tela, & tela altera faces?
Latrocinium hoc non nouum eſt,
Quæ cælum quatis & domas.
Non ſic tamen abibit.
Iactura mi ſtabit lucro.
Dixit, & cum dicto ſimul
Igneis inſedit ocellis,
Curuiſque ſuperciliis.
Atque ait, vno arcu mihi
Tremebat Tellus, omnia.
Quid nunc gemino potens?
Quis gemina feras faces

Quis tela numerus æquet?
Quis hoc exhauriat mare?
Nec blanda prece victricem
Fatigare cogat, vt mi
Fabricet aligeras acus.
Cedite maria, cedite cæli.
Cedite crepericrepa fulmina.
Periſtis ſi modo aſpiciam vos.
Hæc iactans tamen vritur
Ipſe, nec loca quæ cœpit,
Nec locorum dubios ignes
Iam pati poteſt. Quique carebat
Arcu, pharetra, facibus, ſagittis
Nunc toto opere geminatis
In potiori ir fortiori
Se caret, opulentia.
Creſcit opus in opere,
Quoties pœnitet amoris:
Aetatis excuſo niues,
Et capitis pruinas.
Adeſt ferox tyrannus,
Atque duplicat ſagittas,
Vt quantum mihi deeſt,
Tantum mihi geminet ignium.

Dum viuimus, amemus,
Canamus, & bibamus.
Qui in glacie fomitem fecit,
Vnde Paſicompſa meis
In verſiculis triumphat,
Vltimo graſſante die
E fomite cinerem dabit.

Alibi quære Cupido
Nouum tibi hoſpitium.
Quicum bellus belle cubes.
Nam ſi in glacie hac vltima
Diutius morere,
De facibus actum eſt tuis.

Non abibo, patere, fer me
Ingrate tui cadauer:
Nam viuus abſque amore
Viuum eſt ſibi cadauer,
Nec te faces metuunt meæ,
Regnant & in cinere.
Forte quas ſi extinxeris:
Rediuiuas igneis
Rurſus animabit ocellis,
Quæ te adurant, Paſicompſa.

Amœna iuga leniter,
Quæ molli porrecta cliuo
Viridi imminetis vmbræ:
Dum pacamus Sirium
Rore fontis, rore Bacchi,
Madidis pocillis,
Et conſonat canenti
Garrula lympha ſuſurro:
Noti aridos furores
Arcete peſtilentis.

Florilegula, mellifica gens,
Rorilegula, melligena cohors,
Quæque Hymetthia thyma,

Quæque

Quaque Hyblæa dona croci
Veris decora populamini:
Quæritis roſas? lilia quæritis?
Vobis viola, calthula vobis
Ridet: omnia ſic ſimul omnia
Modico gyro conſita Venus habet.
Ne vago murmure ſparſa
Auia fatigate iuga.
Ne iniuriis ludibria Cauris
Sitis leuiculæ puſillæ.
Illa videtis lactea colla,
Vitream columellam alabaſtrinam.
Siſtite remigiolum huc veſtrum.
En tibi roſa floriſuccula, aliuola
Roſa flammigena, roſa coruſcula,
Quam labiola turgidula pandunt,
Quam corallina lucida
Gemina conſerit coronis.
Inde ſugite, rapite. væ cui
Illa libuerit lingere mella.
Certa turget ille venena,
Quæ me interimunt, nec vbi tango,
Quod tum faciant, ſi quis attigerit.

Pax. date mi qui bibam,
Qui madeat Genius meus
Gelidulus, tremulus, aridulus,
Entheo Phœbi furore,
Ignibus cupidinis.
Qui veteres euerrens focos
Flammam tenuem excitatam

Leni ventilat ala.

Poteram & debueram
Fortaſſe, ni fallor, amens
Plumbea ſenectute
Aligeros premere amores.
At illi velle me nolunt,
Et circumuolitantes
Placere faciunt mihi,
Quod credidi moleſtum.

Poſt exilia, poſt neces,
Poſt ſeruitium, poſt fugam,
Poſt præcipites minas,
Poſt iras Genij mei,
Anime mi, quid moraris?
Abſiſtere dolori,
Abdicare te querelis,
Deſinere te macerare?
Quin teipſum reſumis?
Atque in gremio Pantheæ,
In nexibus eius comæ
Captiuus illi, tibi triumphare?

Si mi ſæua proteruitas
Indicit numeros, neque
Hærentem in manibus ſemel
Deponere lyram licet:
Ah quid me fieret, mihi
Si res de meo amore
Vellent eſſe ſecundæ?

Concin-

Concinniore verſu
Cupidinem canamus, &
Almam Cupidinis parentem.
Huc Gratiæ decentes
Simul Voluptas, & ſimul
Ades racemifer Lyæus.
Seu vos vocat ſopor, ſeu
Vigil lucerna cum face
Fauet loquacibus ſuſurris.
Vtrinque pulchra, vtrinque
Par fulget aſtris, prouocans
Deos decore Paſicompſa.

Hæc ſparſa legerat Cupido
Et libero dictata paſſu.
Riſit, & ait, ſic eſſe
Meos docui milites.
Vt ordo ſit negligere ordinem,

Dicite hoc in cymbio
Quot latitant poetæ?
Quot cymbia in hoc poeta?
Quot cymbia hoc in cymbio?
Poetæ quot in poeta?
Age cymbio hoc ſodalis
Cymbia excute, & poetas.

Multa ſimul, multa ſeorſum
Queror, iacto, gaudeo, neque
Idem aliis ſum, neque mihi.
Talia ſunt regna Cupidinis
Ventoſa ſic agit ala

Seq; nosq; qua vel volens
Vel timore vagantes.
Nam qui conſilium attribuit ei,
Eget ipſe conſilio.

Marmoreas pande papillas.
Solidulæ ſtrophio non egent,
Scintillas oculicremas
Excute luminibus.
Aperi conchigenas
Epyropis guttulas.
His captum teneas Dea:
Cætera tege, contege,
Ne captus peream miſer.

Serum mihi eſt diei,
Tibi mane. ros tibi ergo.
Mihi imber ex ocellis.
Tibi flos in rore turget
Cur ergo fructu carebo?

Nata delitiis benigna
Relinquens querulæ iurgia lyræ
Quæ facio Veneri, & Veneris puero:
Fac mihi delitias Thalia.
His e floribus aureis:
His e floribus omnicoloribus
Apta ſerta meis comis,
Adde laurum: Phœbi laurus eſt.
Iunge myrtum: Veneris myrtus eſt.
Adnecte ederam, edera Liberi eſt,
Cumq; his puniceas plecte ſimul roſas

Dicata

Dicata ſerta Gratiis.
Sine quibus inuenuſta Venus.

Audite cæli, quæ loquor.
Audi, titulo parentis
Quæ fundis omnia, Tellus.
Gremium nouans vetuſtum,
Audite, humentia terga
Quod ſecas ſquammigerum pecus.
Audite liquidæ viæ,
Quas aligera premit cohors.
Aliquid vtinam veſtri fierem,
Quando melius eſſe mi
Obfuit ab vna puella.

Semel vt concitus œſtro,
Veluti qui Clarias aquas
Ebibere loquaces
Quo plus canunt, plura volunt,
Vt rota quæ mota ſemel
Per ſeipſam ſuperat gyros,
Seſe fugiensque ſequensq;
Suos in ſe implicat gradus:
Nequeo ſilere quantum
Inſideat vitifero mihi Deus
Miſerone anne beato.
Qui de me victor, & victus
In meis malis triumpho.

Saturos iocis lepores
Madidos mero ſuſurros
Meditamini Camœnæ.

Age Bacche, Bacche, Bacche,
Thyrſiger femorigena,
Taurifrons, Euan, Bimater,
Euie, tympanocrotale:
Percute me percute.
Nam ſine te Phœbus aret,
Velut arbor absque liquore.

Decreueram nil amplius
Geſtire cum Camœnis.
Iuraueram poſthac nihil
Futurum cum Lyæo,
Horrebam, ſi modo ſemel
Audirem, hic eſt Cupido.
Mi rorulenta prata,
Mi roſida luna, mi niues,
Mi flumina, quanta pater
Oceanus dat, atq; accipit:
Fulmina horrida videri
Opinione ſola.
Arebam, ardebam, vrebar.
Valete mi, Thaliæ.
Abite abhinc, ſorores,
Aiebam. at illæ motæ
Motis alis abire
Dum fingunt, in me totæ
Se celeres inſinuarunt.
Quid agam iam miſellus?
Sic ſarcina hæc ferenda eſt.
Seni ſiticuloſo,
Niſi exuam meipſe?

Qui

Qui leuicula hæc putabit
Incondito mollia pede:
Si pectore candido facit,
Mecum haud faciens, tamen facit
Si liuore minor facit.
Haud mecum faciens facit,
Secumq; ſolus ſentit.
Secum valeat ſibi ergo,
Qui neſcit, quid ſit venuſtas.
Plus ſeminegleƈta placet
Errore picta blando
Natiua ſinceritas.

Cum me rapuit Bromius,
Cur in Bromio non ero?
Cum me Muſa rapuit ſibi,
Cur non Muſa tenet ſibi?
Cum me lancinat Cupido,
Cur non haurit corda ſibi?
Sed ab illis ſæpe raptus
Sum ſemper in Paſicompſa,
Quia fas illos Paſicompſæ
Cui venantur imperanti
Potiori laborare
Fortiori cedere.

Sat eſſe ſat putabam,
Cum ſemel animum induxi,
Sapere, eſſe deſipere in loco.
Verum, ſemel illud vt ſemel
Occepit ſe inferre, arduum
In me vt continuo furit,

In me perpetuo furit,
Nec pote retrahere pedem,
Nec ſi quem poſſe velim.

Eſt deſiderij latex
Inopiæ de fonte fluens,
In quo ſtridentia tela
Stringit ferox Cupido,
Scintillantia temperans.
Ibi igneas deponunt
Mulciberi ſtricturas.
Sed fulmineas viciſſim
Flammas capiunt ab illo,
Quæ mortalia corda
Variis fingunt figuris,
Aliis vt alia cordi ſint.
Me lucidum Lyæo
Voluptas, & venuſtas
Placido ſinu Thaliæ
Molliſſime cubantem
Mulcent, caput reclinant.
Quæ ſomnia potiora ſint,
Quam vulgi vigiliæ inanes.

Igitur ſopore fracta
Tanquam tuba Gradiui
Hic cymbios vocato.
Me carnifices curæ lacerant:
Inq; inquieta vigil
Membra recurſit Amor.
Quid ergo me victum fleo
Si Bacchus victus iacet?

Vis

Vis incitata fluminis,
Et pigra vis Boota,
Et vis amoris vulnerans,
Et corda vulnerata,
Hæc quatuor non ſentiunt
Nocturna dona ſomni.
Flumen deorſum vergitur,
Circum piger Bootes.
Spargit Cupido vulnera,
Tum corda vulnerantur.
Non dormiente vulnere
Dormire corda poſſint?

Anime fuge, rape te
In quacunque loca velis.
Extra omnia loca ſi velis
Fuge res, fuge teipſum.
Fugere nequis Paſicompſam,
In qua teipſum reliquiſti.

Cum metior animo meo,
Quantum abierit ſpatij,
Et ſecum abſtulerit mei,
Nec quicquam attulerit ſui:
Mens glaciata riget.
Nec mea Paſithea
Quod rigido negauit nutu
Referet in meliora.
Quare, nequid præterea
Tale quicquam eueniat,
Amemus, mea lux.
Et quæ præſens ſimplici

Offert vultu, duplicemus.
Affectus omnia domat.
Quod præ nobis nos feremus.
Et ſi non erimus, erimus.

Quin canimus, o ſodales?
Quin canendi occaſio
Non abripitur a nobis?
Si non adeſt, illam adeſſe
Vel faciamus vel putemus.
Vel fingamus in cypellis
Sceptra, commoda, gaudia.
Cuncta Baſſareus permutat.

Nectareola baſiola credulus
Olim ſperaui, nec mihi
Detriuit ſpem proteruia.
Nunc vbi ſerena vultus
Lux mitior refulſit:
Deſpero. cui credibile ſit?
Atqui ſic habet, & ratio eſt.
Si qua ratio eſt in amore.
Nam ſi prodit ſpes è malo,
E bono cur non ſit metus?

Eodem e fonte ſurgunt
Metuſque ſpeſque lenta.
Sic Iuppiter, ſed idem
Nunc ridet in ſereno,
Nunc nubibus minatur.
Quam ſatius eſt, quam melius,
Qui ſemper arridet Deus,

Bromius

Bromius, Vannifer, Euius
Vlulocapiterotator,
Hunc ſequi? ſequamur. Ipræ-
Tu qui cantharum pro tuba habes,
Pro lancea thyrſo ferox,
Pro galea caliginem meri:
Agite, inite prælium,
In quo ſit victoria ſomni.

Flexanima blandiloquentia,
Quæ ſpiras ab ore Dea:
Perdanima toruituentia,
Quæ vibras ab oculis Dea:
Miſereſcite, miſereſcite,
Seu dignus videor, ſiue non.
Me dignum efficiet Dea,
Quæ fecit toties ſuum,
Me nolente: cur volente
Nunc item non faciet ſuum?

Hæc canimus ſodalibus,
Non hiſpidis, inconditis,
Aut ruſticis ineptis.
Canite canentes ergo,
Accinite accinentibus,
Detergite rubiginem
Ex animis verticoſis.
Siſtite, ſiſtite fugaces
Lætitias, iucunditates,
Pellite, pellite reſtitantes
Acidas, aſperas querelas.
Sed canenti materia ſit

Eademq; quæ forma, tener
Madidus, mollis Iacchus.

Moribunde Cycne, quid eſt?
Quid id miſer negoti
Tibi fabulæ faceſcunt,
Horrenda iura mortis
Cantu ſenem paciſci?
Quin præuenis canendo
Quod pollicetur æuum,
Non quod minatur orcus?

O cærulo creata ponto
Salſas ideo lacrymas exigis?
O inſtabili orta elemento,
Ideo quatere fidem licet?
O gelido generata loco,
Cur letiferas ventilas faces?

Parentis officinam vt
Ingreſſus eſt Cupido,
Extinxit illico ignes.
Sic maior in minorem
Graſſata flamma regnat.
Hic loripes moleſte
Ferens, Cyclopas ergo
Inſtent iubet caminis.
At puer amara ridens,
Vt ventilauit alas,
Liquata ſunt metalla.
Quæ poſtea Cyclopes
Sine malleo figurant.

Dum cano, bibite ſocij,
Vt canentibus itidem bibam.
Dum cano, canite vos quoque.
Accinite accinenti,
Vt bibentibus adbibam,
Vt bibentes combibamus,
Canenti accinite.

Noua Cytherea, noua,
Depone Panthea velum,
In quod vt tua oſcula libet
Zephyri lenis aura polo,
Seſe infecit ab occiduo
Mollior tremente rore,
Mollior tuis capillis,
Quos motitare veretur,
Ne frontis vaſtet honorem.
En dimouet ſerica texta,
Et te baſiat aduena,
Per tot maris æquora vectus,
Hodie veniens, hodie abiturus.
Me firma fides, & tua
Proximum in terra genitum,
Commendans Genius, nihil.

Tot per maria vectus hic
Pura ſedulitate
Meretur precium viæ.
Baſiet vtcunq; libebit,
Ne ingrata videar bonis.
At te potiora manent,
Vnde nec inuideas Deis.

Io triumphe, Io heus,
Quota portio beati
Eſtis muneris, labores?
Age laureate myrte,
Age myrteate laure,
Gemina mihi tempora cingite.
Nondum victoria ſtetit.
In tanta res ſpes pluris eſt.
Qui expectat, ſic potitus eſt.

Tenella germinilla,
Succiplenulæ puellæ,
Molle anni ver humani,
Queis mane vitæ vibrat
Mentis lucem ſerenæ:
Adeſte, vos Cupido
Nitidæ promus Iuuentæ,
Et aurea Voluptas
Inuitat, huc adeſte.
Præſente vere flores,
Præſente ſole lucem
Carpite, ſublegite.
Quid fingitis futurum?
Vbi nam eſt præteritum?
An quod non eſt, iuuabit?

Si candida flamma, candida nix,
Cur torrida flamma, frigida nix?
Quid intereſt tua, ſi
Natura curat, vt hoc
Quod ſit ſibi tale, ſic tibi ſit.
Sic ſit ſibi tale, quod tibi ſit?

Sed

Sed intereſt tua, quod
Superba Paſicompſa.
Cum candida tibi, candida ſibi,
Tibi flammea ſit, ſibi gelida ſit.

Inflata vela Erato
Tumentia vela Thalia
Laxa, remitte, molli
Aura dehinc vehendum.
Quid fluctibus iratis,
Et Crypridi ridibundæ?
Quid fluctui tumenti,
Aequabilique Iaccho?
Quid inſomni Tethyi,
Et curinecæ quieti?
Vos o graues cothurni
Ciuilibus theatris.
Apagete lites impiæ,
Et impiæ belli vices
Cum ſertis & nitidis toris
Mutanda (quis neget?) piis.
Sic hoc iubet Cythere.
Sic imperat Cupido.
Sic ianthinæ Camœnæ,
Riſus, iocus, voluptas,
Chariteſque cum Lyæo.

Quas vſus tulit olim,
Poſt ætas conſecrauit
Licentias canendi.
Næuos placere iuſſit,
Placere, commendari:

Cur non dehinc futurum eſt?
Vt vſus hæc ferat, quæ
Conſecret poſteritas?

Et lux ſoluitur in tenebras.
Et nox in ſe recurrit
Sic, poſt vices diei.
Et quæ trudit, his hiems cedit
Tempora temporibus.
At mea tempora temporibus tuis
Vrgentur vſque & vſque.
Neque eſt quo ſe reducant.

Dic nocturna Hecate,
Siue inter aſtra bicornis
Errare vides amantes.
Siue te triuiorum anceps
Non ancipitem tenet orbita,
Quæ tenet ancipites amantes.
Seu te myrtea ſilua tegit
Imis Elyſiis leui
Populo iura dicentem,
Cui dubij placuere amores:
Ecquid miſerius vides
Aduſto facibus Dei,
Qui pharetra temperat orbem,
Pallidulo lucifuga amante?

Si cæli continentur amore.
Si matrices omnium
Elementa coaptat amor,
Vt ex amore fiat vnum.

Ah ah cur aliis amor
Totus integer ingruens,
A me abeſt dimidio ſui?

Quando non deerit, quod querar,
Nec me afflictum miſer amplius,
Miſcens gaudia lacrymis,
Nexibuſque liber ab his
Incipere cupiam eſſe meus.

Qui miſces animos puer,
Deprome tela, queis te,
Meque regnes vltus. acri
Stet fixa dolore Paſicompſa,
Quæ ſub tuo fleat iugo.
Nam ſi mei nil te piget,
At regni miſereat tui.

Mala merx putris ſenectus:
Mala res caduca vita:
Fera ſors ruina vitæ:
Fera ſubdoli maligni
Carioſa dona fati:
Quod nos morti deſtinatos
Mori iubet ante mortem.
Verum Muſa miſereſcens,
Mellitis picta verbis
Solatia tulit mali,
Oblinens miſeriam
Appellatione miti,
Pellaci blanditia
Viridem canans ſenectam.
Bona Muſa, bona Dea,

Quid teipſa mala noſtra
Hac tegis benignitate?
Quid viriditate pingis
Quod cras & ante cras, mox,
Atrum & aridum eſt futurum?

Olim lepore blando
Litis verſibus
Candidus Anacreon
Quam pingeret amicus
Deſcripſit Venerem ſuam,
Pariterque ſingulas canens
Detornauit carmina.
At dicta ſupprimunt mea
Superantque cogitantes,
Quæ ſunt leuiora dictu,
In diuina Paſicompſa.
Quid ſint cætera, quis curet?
Quare Sueue pictor,
Quare artifex ſupreme,
Pictor optime maxime,
Pinge quod ſcis, quod haud ſcis.
Pinge quod potes, quod haud potes.
Extra aleam manus tuæ,
Quod nec ſpeculum ipſum poteſt,
Eritq; Paſicompſæ.

Geminillæ papillulæ.
Eburneola coloſtella,
Lacteola marmorilla,
Acerbiculæ modo vix modo
Primulum ſororiantes:

Si

Si ſiat aliquando tener
Infantulus vt vos ſugat,
Ah ah miſello quid fiet?
Quales ſitis futuræ,
Quæ nunc mihì, quæ nunc meis
Tanta incendia funditis.
Venena tot paratis
Bibentibus mortem ſibi
Letifera luminibus.

Defluxerat penna ſagittis.
Longo trita miniſterio,
Carioſa ſanguine atro.
Amor flammipugæ flammam Diæ
Ad pennæ ſubſtituit loca.
Nunc in miſeros vagantur
Gemina peſte tremenda
Vtrinque cuſpidata tela.
Sed prima pluſquam cuſpide ſauciant.
Flammata vtrinque tela
Plus prima quam cuſpide vrunt.

Bene ſit bonis puellis,
Lepidillis bellis puſillis,
Aligerulis Cupidinillis.
Qui tetricas Muſas meas
Vultuoſas, faſtuoſas,
Tubicrepas, odioſas,
Marte diro turgidas
Gelido cruore fœdas,
Melle Attico irroratas
Nectare proluerunt.

Here Cupido, hera Venus,
Poſtquam me ſub iugum datum
Volentem detinetis,
Domitate Paſicompſam:
Ne me veſtrum laceret,
Aut lacerum ſinite abire.
Vt, cum ſuum ſciuerit,
Forte volet miſereri.

Redimere me volebam.
Sed redemptitia mihi
Deerat pecunia.
Volui dedere animum.
At deerrauerat animus.
Obſides ergo obtuli animos.
Riſit proterua Cypris.
Quos, inquit? an fretum?
An qui deſeruerunt?
Nam vtrinque horum habes nihil.
Quod non eſt, quid pignus ſiet?
Reſpondi quoque non eſſe me
Alterum, alteros valere.
Vbi promoueo nihil:
Accipe pignori fidem inquam.
Accepit ergo pignus id.
Dedi me protinus in pedes.
Nam qui ſeruem quod non habeo,
Cum tu habeas, nec ſerues?

Candidum Baſſarea
Tulerat vtero parens.
Sed fulmine peruſtus
Puniceum colorem

Traxit

Traxit ab ignibus atris.
Teli nunc etiam trifidi
Spirans grauem furorem
Inſpirat ignis hauſtus.
Furiatque mentis arcem.

Si furor eſt Cupido,
Si furor eſt Lyæus,
Si furor eſt Thalia,
Quoties furor, furor, furor
Amans, bibens, poeta?

Dum Mars ſinu Cytheres
Fotus fouet viciſſim,
Notiſque flammis percitus,
Flammas ciet viciſſim,
Carpenſque carpitur ſatur:
Depoſita galea
Exarmatur clypeo,
Thorace reclinato,
Et lancea repoſta,
Ignei Cupidines
Et ſomniferis ſagittis
(Nanq; omnigenas pharetras gerunt)
Vnam in Martis viſcera dirigunt.
Ille illico ſoporem
Atque oculis atque animo capit,
Et capitur ſupinus.
Illi cachinnum tollere:
Suaue ridere mater.
Exultim ludunt, aduolant:
Qualis mellifica cohors

Verno tepore ſueuit.
Humoq; in terga tollunt:
Oh oh tolle,tolle oh oh.
Ibi princeps Ioue ſatus,
Solus qui figit Deos,
Solus facit poetas,
Inclyti Iouis genus
Collocatur eques ſedens.
Et Pæana concinunt.
Bullatum ab enſe truci
Baltheum recingunt.
Quem clypeo currus vice
Nectunt,& intentum humeris
Pennigeris lorum trahunt
Nauticum celeuma canentes
Vt Helciarij ſolent.
Quis comparet Bacchi tygres?
Deoidis dracones?
Et Cybeles leones?
Pictas Iunonis aues?
Columbulas Diones?
Apollinisve cycnos?
Quin vt ſellam curulem
In eo galeam reportant.
In qua Iocus ſublimis
Ridens,ſedens triumphat,
Aſt alij facto agmine
Diſturbare properant.
Illi contra repugnant,
Et volant, & reuolant,
Et conuolant,& ſubuolant.
Plebeia donec victa gens

In

In thoracem ſubiit.
Vnde tecti, qua parte hiat,
Oſculis manuſculiſque
Imitatur lemures.
At illi tum triumphant,
In me vt omnes triumphant.

Ioue genitus Cupido
Venatur egreſſus, leuium
(Ah miſer orbis ah miſer
Quantus tibi furor inſtat)
Fratrum imiſummiuolantum
Ad communis prædæ lucrum
Trahit igneam cateruam.
Varia turba, laſciua cohors,
Varius color igne tinctus,
Vultus idem vt fratres decet,
Alius vt alio genitore ſatos.
Sunt hi Vulcania proles
Sine ratione ferox.
It ſatus Atlantiade patre
Furto melior, & dolis.
It Apollinis decora
Soboles meditata carmen:
Zephyrus quoque ſuos ſibi
Ventoſa genuit agmina.
Sunt qui de ſpumarum notis
Nati ſunt ſine patre
Simul cum Erycina matre,
Cum primum genitalibus aquis
Extulit os ſacrum polo.
Nec Martis amplexus feri,

Et inuidioſæ Deis
Ambroſiæ vigiliæ
Steriles eſſe videntur.
Væ quibus incubuit grauis
Tempeſtas hæc rabie ferox.
Hi tum ſimul omnes ſimul
Fratrem comitantur principem.
Huic Noctua pugnum premit
Illa ſcurra flexicolla.
Hic nuctat, nutat, annuit,
Et contra colla flectit,
Et digitulum mordere dat:
Morſumque ſuggit ore.
Dein talitram roſtro incutit.
Vter plus geſticulatur?
Ille filo ſutam gerens
Fert illicem palumbem.
Hic humeris rete habile
Reuocauit a tergo prorſum,
Et plagulis faciem texit
Fratribus mormolyſſans.
Fert viſcum hic, ille arundines,
Ille fiſſili ſtipula
Acanthidem æmulatur.
Modos vibrans, retorquens.
Quales nec ipſe Cerylus,
Nec Terei placidum nefas,
Nec dulcis audet Aedon.
Expeditiores alij
Mænalios fugaces,
Roſeis cataphractos nimbis,
Roſeis loris reuinctos,

Roſeis

Roſeis millis feroces,
Panos munera ſalacis,
Catellos copularunt.
Sonat auium nemus, tremit
Latipectora Tellus,
Quacunque tulere greſſus,
Quaqua ventilarent alas.
Cognatus ridet Aether
Nouo incitatus œſtro,
Atque in terram refuſus
Implet rerum parentem.
Illis operam ſpemque ſimul
Anteuertit, & ſuperat
Omne prædæ genus, omne
Ima, ſumma, media
Volentia, nolentia
Captiua detineri
Poſtquam noluere volunt.
Nec cælum expers ignium eſt,
Sed ſeipſum promouet,
Ipſumque ſe propagat.
At princeps Ioue genitus
Nec retia, nec catellos,
Nec aliud telorum genus
Meditatur, vt vinctos trahat.
Sed lenia ex radiis fulmina
Cæleſtibus ocellis,
Quos Panthea iaculatur,
Reticulo intercipiens,
Auerſus, ne & ipſe videndo
Miſellus pereat prius,
In me vrget. illa ingruunt

Eamque ferunt inſaniam,
Pro qua non ſapere iam velim.
Eamque mortem oppignerant,
Cuius vice nolim viuere,
Si aliter ſit viuendum mihi.

Fortuna ſi partes meas
Eadem tam geris atque tuas,
Vt me ludibrio habeat
Tenero puella nutu:
Tum ferre me negantem
Nouo quatis flagello:
Nunquam vices meas mi
Per te gerere licebit?
Vt ferre me hæc volentem
Nolim pati flagellum
Neſcire me virum eſſe?

Si ſunt carmina mollia.
Cur durus hæc dictat Amor?
Si durus hæc iubet Amor,
Cur mollicella verba?
An quæ imperat Amori
Panthea mollicula
Scintillantibus exerit
Mi nectar ex ocellis,
Quod in meos ocellos,
In corda, verba, cantum
Seſe induens, triumphat?

Domitor puer virorum,
Domitor puer Deorum,
Domitor puer omnium,
Domita tuos rebelles

Et militantis annos
Permitte o imperator
Dulci ſeneſcere aura.

Cupido, cum manus dedi,
Quas vinculis coercitas
In ſeruitutem agebas:
Non tibi ſatius fuit,
Quo te carmine pingerem,
Soluere? permittere
Tibi vacare potas?
O nuntium grauem, meas
Qui nunc percurrit aures,
Ab auribuſque corda.
Panthea me ſupplicem,
Panthea ſupplices preces
Contempſit, & riſit ferox?
Nec me vltus es, o Cupido?
Contemptus es, Cupido,
Et tuis ſterilibus aris
Imponier poſcis honores?
Inultus es Cupido,
Et vis Deus vocari
Sic victus a puella?
Ineptus es Cupido.

Orata me pridem Venus
Emeritum militem
Dono remunerare,
Pete, inquit, vt vis, & feres.
Aio vt quiete viuam,
Perfunctus tot labores:
Quæ me cura adußit vſque adhuc

Vratur vt viciſſim.

Ergo illico vt audiuit
Scelerata nocensque turba,
Seſe abdidere cordis
In intimos receſſus,
Harum vetera luſtra ferarum.
Tum Venus e capillo
Plexo reticulo feras
Nequicquam latitantes
Implicuit inuolutas.
Atque e nati ſagittis
Compoſitum faſciculum
In his, quas prope habuit, ſibi
Deſtinatis aris
Subdit impoſitas: ſtatim
Ingens flamma reluxit,
Et momento citius
Tum ſcelus id conſumpſit.

Bene tibi ſit flamma vltrix,
Quæ mihi olim trux fuiſti
Ab igneis ſagittis,
Nunc pia quæ fuiſti
Olim letiferis ſagittis
Nunc vltricibus ſagittis.
At vos nocens, dura, fera,
Maleominata turba,
Male conciliata turba,
Quæ me aridum feciſti,
Exuxiſti, ebibiſti,
Oculos cauos feciſti,
Oſſa pene denudaſti,
Siqua latitas intus adhuc,

Quæ retia effugeris Dea,
Pari ſupplicio pœna
Par, etſi ſera, manet.
Et ſi qua nunc reperta ſit,
Carnifices protinus mei
Vrite ignes in ignem.

Cum poculum popoſci,
Nec poculum datur mi,
Pro poculo morantem
Moram ebibi moleſtam.
Cum mi dari popoſci
Aut turturem aut palumbem,
Nec mi datur palumbes,
Moram illico voraui.
Cum Pantheam popoſci,
Nec Panthea ſe mihi dat,
Sed in mora mora eſt ipſa,
Ego non moram hæc voraui,
Sed me mora hæc vorauit.

Cur amo, ſi non audeo?
Cur non audeo, ſi amo?
Amor, & diffidentia
Ex magnitudine obſtant,
Hæc faſtus, hic decoris.
Exurge dum Cupido.
Et quod facis face ergo,
Vt quantus es tantum audeas.
Vterq; tuq; faſtusq;
Eſtis ſoboles decoris,
In me tu vt auolaſti

Reſedit ille in illa.
Adiunge te ergo fratri.
Ibique pene regnes.
Tum fratre ſubdito, mi
Audaciam parabis,
De vtroque tum triumphans.

Quot Amor habet ſagittas,
Tot miſer ego vulnera,
Nec feſſus ille, nec ſatur
Niſi hoc, haud ſaturum eſſe.
Nec ſibi deerit, quin me faciat
Pecudem, canem, capellam.
Poſtquam fecerit leonem,
Omnia vertat, & euertat:
Quæque ademerit, referat verſum
Omnia, niſi meipſum.

Bacchus, Muſa, Cupido,
Tria ſunt diuerſa regna,
Haud tria diuerſa monſtra.
Vnum furiat, vnum infatuat,
Vnum expectorat ipſum pectus.
Vno vinctus ſe exuit homo.
Qui tribus ego victus?

Rerum viciſſitudo,
Cur in me non ſtatuis vices?
Tui oblita ſemper cedes
Nec releges veſtigia?
Vt, vnde diſceſſum eſt prius,
Dia regna libertatis

Vaecordia

Vecordia relegata
Reſipiſcens reuiſam.

Quæ Theſſalis venena
Tibi indicat, Cupido,
Queis cuncta transfigures?
Quin eſt duplex venenum.
Nam priſtina in figura
Nouam induo figuram.
Tamen haud fit iſta quicquam
Acceſſione lucri.
Nam qui eſſe vult vtrunque
Quod ipſe, quodque amata:
Neutrum eſt, neque hæc, neque ipſe.

Soboles genitalis Aetheris
Pelluciduli, turgiduli,
Roſculi, tumiduli, gemmei,
Quales concha globulos parit.
Teretibus tremuli guttulis:
Vobis ſi flamma quoque
Coruſcare queat, meæ
Vos ego Paſicompſæ
Comparare libens queam.

Imperabam ego olim mihi:
Nunc mi imperat Cupido.
Sed mi imperans Cupido,
Non mi imperat, nec ego mi.
Non ego ſum Cupidini.
Qui ſim illi, ſi non ſum mihi?
Sed vterque Paſicompſæ.

Cape fructum amoris, inquit
Mihi Venus renidens.
Et mi oſtendit Paſicompſam.
At qui capiam, quod non capitur,
Nec vult capi, nec capi poteſt?
Non ſat, inquit, eſt videre?
Nam ſol, qui, quam tu, pluris eſt,
Nil plus habet, & ſat habet.

Recita mihi, quot dolores,
Quot ſpes alit, quot reponit
Dia deſperationes
Quæ nes dies, Atropos,
Scribiſque vitæ elenchos.
Sic ego, ſic Dea, quæ net dies.
Quot in te ſunt væcordiæ
Tuique obliuiones,
Qui (væ) Deo relicto
Tibi ſtulte fabricas Deos.

Animaduerſo furore,
Quoties memet reprendo,
Toties reprendo iuſtas
Statim reprenſiones.
Nec mi mora fit vlla
Quin ſupine deſipere auſim.

Comitatus, imperium, loci
Prærogatiua, cultus,
Soboles ambitionis,
Abite quo vocat vos
Ampulloſa ſtiltitia.

Aureæ

Aurea mediocritas
Oſtentat vberes ſinus.
Vnde ſi licet receſſim
Aliorſum me amouere,
Vitam velim ſolutam,
Quæ diuos ſibi eligit,
Curas iugulare, Muſæ
Pauperis in gremio.

Nec morte nec vita queam
Placare durum amorem.
Nam vita fulguritis
Aegreſcit in medullis,
Nec tamen recedit ille.
Ergone mors ſupereſt?
At nonne morte peior eſt
Mors a ſeipſo abire?
Illa moriar morte aliis.
A ſe hac morior mihi ipſi.
Nec tamen recedit ille.

Regina Calliope
Tange citharam canentis,
Citharam vt reparet Neæra.
Et tu florens Thalia
Aufer numeros canentis,
Vt det numeros Neæra.
Et tu lenis Erato
Lacera animum canentis,
Animum vt integret Neæra.
Et tu ferox Cupido
Vre ſpiritum canentis,

Vt refrigeret Neæra.
Nam ſi quæcunque velle vos
Pro me intellexit, omnia
In aduerſum retorquet.
Vt contra vos mihi ægre ſit.
Contra vos mi faciet bene.

Nonne hæc dies ſerena
Cur nubilus animus mihi?
Natura ſi contraria hæc,
Cur nubilum nubilum mihi?
An ſol communis aliis,
Communis haud item mihi?
Sed Dia ſol ſolus mihi
Fert nubilum & ſerenum?

Quam metuo, ne hæ pruinæ,
Quibus albicat capillus,
Inſidant verſiculis:
Et fruſtra in his flores quæram
Sunt tamen & hiemi
Sui flores, ſuus nitor
In pinguibus racemis,
Propter aquas gelidas,
Pater quas Renus patri
Vitreo vitreus Iaccho
Hieme ſubeunte propinat.
Quare in verſiculis meis
Si vineæ non floret ver:
In turgidis niteſcit.
Autumnus hic racemis,
Cum lucido Lyæo,

Et

Et fratribus Lyai.

Tenelle ros iuuencularum:
Roſa candida: ſuaue lilium conuallium:
Aura matutina cæli,
Siticuloſas Sirio ſiccante lacunas:
Pruina ſæuientis anni:
Inamabilis adamabili ſpina in roſa:
Floſculis Nemeæus Auſter:
Flammis anhelo Sirij cor acre cordi:
Age te explica, atq; oſtende nobis,
Vtrum eſſe vis, vtrum eſſe non vis,
Aut te exue, aut nos exue.

Limen alterius vitæ,
Quæ mox mihi paratur,
Salue, nec ignaro tui
Nec trepido obrepis mihi.
Non me tamen, quaſi viæ
Decurſo ſpatio, puta
Ad te aduentare ſenem.
In me tener Cupido
Securus audacter tui
Renouat mihi iuuentam,
Quæ ſpirat in Paſithea.

Conciuniore verſu
Hodie canere volebam.
Cupidinemq; inuolabam,
Quem pedibus aſtringerem.
Men' pedicis? ait ille.

Haud facies, hoc Martis eſt
Sub rete cum matre ſimul,
Vt inter heroas ſuos
Vinciatur a poetis.
Mihi fruſtra non datæ alæ.
Abeo, dixit, & auolat.
Et me, meoſque verſus
In libero furore,
Venuſtulo furore,
Nulla religione
Vel pedum, vel carminum
Sic liberos reliquit.

Poſtquam Iouis iuſſu mea
Stamina neceſſitas
Prodiderat Atropo ſecunda:
Almum Capitolium,
Quod vegetum Anacreontis
Lepidi caput reclinat,
In Elyſiis viretis
Me excipiet ſenſibus integrum,
Cum Muſis & Marte fero,
Multiplicique Phœbo carum,
Nec inuiſum Gratiis,
Et militem Cupidinis,
Lenis comitem Lyæi,
Blandæque Voluptatis,
Sobria quam parit Venuſtas,
Edera, myrto, lauru, Iouis
Eſculo coronatum,
Fratre ſeruato patreque,

Et aquila recepta
Ad Cadmias ruinas,
Alcidæ Iouis æmulum
In literarum monſtris,
Populo redimitum.
Nouo clarum triumpho
Beabit æterno bono.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI LACRYMÆ.

AD

Diuam Conſtantiam Rangoniam.

NE mecũ Dea, quod nitidi decus ardet olym-
Cui ſe ſidereæ ſuppoſuere faces, *(pi;*
Ne corrumpe graui cæleſtia lumina fletu.
Qui poterũt dãna hæc poſt reparare Dei?
Me ſine perpetuis damnare hæc fletibus ora:
Conuenit vt ſors hæc ſortibus vna meis:
Quo non pulſus ego? quid non perpeſſus? vbi non
Extant excidij iam monumenta mei?
Ipſi qui fuerant, qui ſunt mihi pœna receſſus,
Fuderunt lacrymas in mea vota loci.
Tu quoque diuini poſt impia fata mariti:
Impia quæ poterant tollere ab orbe Deos:
Alpigenas profugo ſuperans pede protinus arces,
(Barbaricas te iſto pectore ferre niues?)
Inſolito domitans infamia fata labore,
Fortunam aggreſſa es velle docere, quid eſt.
Vidit & inuentis ſummiſit genua latebris:
Ceſſit, vt aſpectus horruit illa tuos.
Illa tuos, quibus ipſa tamen nitidum æthera mulces:
Atque refers patrij ſidera magna poli.

Vt

Vt quanta eſt in magnanimo Conſtantia vultu:
Seſe agitet tanta Fors tremefacta fuga.
Abſtineas igitur. ſatis eſt, me audire gementem.
Si me audire voles, lacryma riſus erit.

Cauſſæ luctus, amiſſæ ſedes auitæ.

Aeternæ lacrymæ, memoriſque infamia luctus,
Triſtia flebilibus murmura fuſa notis,
Et miſeri accentus, & lamentabile carmen,
Et grauia ad viduos verba vlulata rogos:
Vos fletu humentes vittæ, crineſque ſoluti:
Tu materne graui vulnere fixe dolor:
Ite huc in miſeros numeros, diuiſque ſiniſtris
Dicite inornata carmen inane lyra.
Quod neque deprenſus viridi ſub rupe viator,
Raptave de dura matre puella legat.
Cui nec odoratus tedarum luceat ordo:
Neve tener pellens agmina thyrſus agat.
Sed qui funeribus miſeri torquentur acutis:
Quiq; fera dominam compede ſtringit humum:
Ille ego, cui rigido tam blandum luſit Apollo,
Quem fouit patrio Martia flamma ſinu.
Ah quem nulla vnquam docuit fortuna timere,
Nulla leuem facili ſuſtulit aura gradu,
Diſtrahor in vario populantes vulnere curas:
Ah ſatis, ah nimium, ſi niſi cura fuit.
Aſt ego perpetuo mortis damnatus amore,
Heu tamen auerſo quem fugit illa pede,
Et primo tenuis fraudatus flore iuuentæ,
Ante etiam vitæ cognita dona cadam?
Sic dira æternos intentant omnia luctus:
Sic ego ſum rapido raptus ab hoſte mihi.

Communemq; lupisque, auibusque ad retia captis,
Cæli hauſtum patrij turba cruenta negat.
Quippe ego ſum noſtri viuum hoc in funere funus:
Exercetq; alio mors ſua iura gradu.
Eum memini, quantorum acies effuſa malorum
Fixerit in miſeros ſpicula dira Lares.
Euerſiq; Deum manibusq; iraq; Penates
Nil præbent reliquum, quam mihi flere diu.
Qualis vbi pallens propter cita flumina paſtor,
Sub ſtabulis numerum dum ſtudet eſſe ſuum:
Alitis afflatus crudeli fulminis igni,
Attonitum neſcit qua ferat inde caput.
Sæpe ego Barbaricæ nigris in rupibus vmbræ,
Illa fouens curæ ſemina dira meæ,
Qua patri Eridano fontes rumpuntur, & vdis
Turbat inexpletum pinguia culta vadis:
Aſpectans ſacrum laticem, rex optime, dixi,
Rex fluuiorum, Italæ rexq; paterque, plagæ,
Ecquid, vbi ad veteres torques tua flumina ripas,
Qua rapidis Atheſis arua fatigat aquis:
Has tecum lacrymas, æterni elementa doloris,
Reſtituis patrio triſtia dona ſolo?
Sic ego: ſic pleno decurrere grandior alueo,
Vndaque ſic precibus viſa fauere meis.
Vnda fauet, verſoſque oculos in flumina, fluxu
Perpetuo ſimilis, quos imitetur, habet.
At tu, qui ad luctum placidus leuia otia vertis:
Quem iuuat his miſeris læta necare modis:
Iuro tibi Geniumque tuum, cincreſque meorum:
(Nam quid ad auerſos ſint mea verba Deos?)
Iuro tibi infami damnata hæc lumina fletu:
Vt morerer, me etiam hac commeruiſſe manu.

Non licuit. Verum hoc munus ne crede Deorum:
Qui mea non vna funera morte volunt.

In Alpibus æger Apollinem & Aeſculap. alloquitur.

Magne, minorq; Dei: quanquam mihi magnus vterq;:
Magne pater, ſolo ſed patre nate minor:
Magne pater: medicas ſi rite ſacrauimus aras:
Si colui præſens altera ſacra puer:
Aſpice me, miſerum, extorrem, rerum omnium egenum:
Quem tenet ignoto barbara terra ſinu.
Aſpice me dulcis linquentem luminis hauſtus:
Cuius adhuc nullus pectore guſtus ineſt.
Quique bonis infans carui miſer exul auitis:
Quique tuli duri vulnera ſeruitij:
Nulla cui mœſto ridens Aurora reluxit:
Nulla cui faciles condidit hora Deos:
Quem diuus genitor fraudauit lumine, diro
Funere, quem diro funere diua parens.
Saltem non potuit ſeræ ventura ſenectæ
Præterita exoriens ſpes releuare mala?
At me perpetuus crudeliter obſidet æſtus.
Nec maior Sicula eſt ignibus Aetna meis.
Accipe quæ triſteis expugnat Sirius vmbras:
Quæ ſteriles rapidus Cancer hiulcat agros:
Aut in deſertis Lybies, vbi letifer atros
Per populos ſiccis Auſter anhelat equis:
Et quæcunque graui pariter quocunque ſub orbe
Feruida languentem colligit hora ſitim:
Illa ſitis, ſitis illa leues mihi condiet hauſtus.
Sic miſer in mediis ardeo merſus aquis.
Ecce igitur miſero facilis ſuccurrit Apollo,

Et deſert gelido gramine lætus opem.
Vos ego fatales ſucci, vos gramen adoro:
Vinuſtius veſtro caule ſuperbit honos.
Vnde mihi licuit fugientem ducere vitam:
Funeraque extructis tollere fulta rogis.
Vosne ab Hyperboreis ſpirauit Cynthius auris?
Vosne ſub Odryſio paſtor habet nemore?
Vosne ab Acidaliis miſit Venus aurea campis?
Aut Paphio facilis fonte rigauit Amor?
Qui mihi conceptos in morem fulminis æſtus,
Iuſſiſtiſque atris ignibus ire faces?
Non Venus, aut tanto ſtatuit Puer ales honore.
Ah quantum flammarum illa, vel ille trahunt.
Vnde igitur? Pholoes glacialia pectora noſco.
Vnde fuit toties mors mihi, vita venit.

Angela Paulina accepto falſo nuntio e clade Rauennati de mea morte, venenum hauſit.

Me miſerum. quid enim? mihi poſt mea fata ſuperſtes?
Te mihi defuncta Lesbia viuus ero?
Tecum vna noſtri perierunt Lesbia ſenſus:
Et ſedet exangui triſtis in ore dolor.
Non mea feſtiuo titubant veſtigia Baccho:
Nigrave nocturnos decipit vmbra pedes.
Quæ veniam petere, & faciles quæ frangere rixas
Lingua, nec ad luſus iam tibi viſa rudis,
Inque tuum mihi te ſolita appellare furorem,
Iuſſibus heu quoties facta diſerta tuis,
Nunc miſera in luctus, ac verba vocantia mortem
Soluitur, & truncos integrat atra modos.
Tantum neſcio qua, poſito ſub nocte ſilenti

Quæ referam tumulo carmina, garrit Amor.
Nec iuuat inſuauis lacrymato potus ab imbri.
O pereant oculis pocula dira meis:
Pocula, quæ noſtram potuiſtis perdere vitam:
Pocula tartareis annumeranda malis.
Tecum vna noſtros hauſiſti Lesbia ſenſus.
Nunc ego ſum toto corpore truncus iners.
Nec tibi iuratis oculis miſer vtor: at illi
Sunt tantum lacrymis ianua facta meis.
Crudeles diui: ſi tam didiciſtis amare.
Et ſiquid modo ſunt: quid niſi turba nocens?
At tu perfida ſpes potuiſti fallere noſtras?
At ſine me tibi mors Lesbia grata fuit?
Vobis inuideo manes: vos noſtra videtis
Pectora, vos roſeis ora relicta notis.
Vobis illa meos forſan nunc narrat amores:
Signaque ſub tacitas dicit operta fores.
Irrita tum blandos inter conuicia luſus:
Quæque facit nimio nox ſuperata mero:
Abſentem externis vt me quæſiſſet in oris
Audax infida freta puella rate.
Ah mecum vt foret, ah tantum exhauſiſſe viarum?
Quid fuit hoc? patrio quam procul illa ſolo eſt?
Adria non potuit trucibus violentus arenis,
Me miſerum Stygia diuidit amnis aqua.
Heu quoties animo ſubeunt molliſſima rerum
Tempora, & ignigeno pectora victa Deo:
Tunc tua mi ante oculos, tua Lesbia oberrat imago:
Menſque ſtupet rigidis non bene nixa malis.
Tene ego conſpicio funeſtis lectule tedis?
Tene pati his poſſum cernere luminibus?
Luminibus: quæ poſtquam illum videre nitorem,

Cernere iam poſthac digna fuere nihil.
Aſt vbi poſt ſomno reparanti clauſtra laborum
Cedit peruigili cura ſoluta pede:
Robora ſideream nutant cum feſſa quietem:
Cum ſopor in tepidis frondibus vrget aues:
Te mihi tum ſeris nox votis atra reducit:
Vmbraque crudeli mota dolore, fauet.
Sola mea propriis tenebras miſerata tenebris,
Perſimilis noſtris conuenit apta malis:
Te teneo, rogitoque: venis mea Lesbia? viuis?
Et pia iam lacrymas audiit vnda meas?
Tunc hæres, fixoque petis mea lumina vultu:
Sauciaq; incerto fluctuat ore fides.
Mox Aurora rotis nigrantes verberat auras.
Et fugat amplexus inuida diua tuos.
Exurgens auidos moueo per ſtrata lacertos:
Hei mihi pullatis ſtrata maligna iocis.
Et bene quæ luſus ſeruant veſtigia noſtri,
Implentur lacrymis humida facta meis.
Quodque meo nunquam ſaturantur perdita fletu:
Quam commune ſua cum domina illud habent?
Ah tum quam vanis tabeſcunt pectora curis:
Nec potis eſt infans addere verba dolor.
At quæ finis erit lacrymis? quæ cauſſa doloris
Mors fuit, hac ea me morte leuare poteſt.
Mors mala, mors, ah mors raptarum infamia rerum,
Sat mihi, nec toto me bene tange pede.
Sic ſum ego nuda mei, nil præter nomen, imago:
Quod melius de me eſt, Lesbia noſtra rapit.
Extinxti te, meq; ſimul mea Lesbia. Verum
Is miſer eſt, iterum qui periiſſe poteſt.

Ad

Ad Aequicolam.

Maxime vir, geminas cui circum tempora laurus
Purpurea facilis nectit Apollo manu:
Aequicola Aonidum decus, acceptiſſime rerum
Numinibus veſtris, numinibusq; meis:
Quid faciam miſer? aut mea quo mœſtiſſima vertam
Pectora, perpetuis nubila facta malis?
Quam non fauſta ſacræ huic fixi veſtigia terræ:
Irrita ſic lento me coquit igne mora.
Quoſque male inſtitui numeros, diuiſque ſiniſtris,
Nunc etiam leuis edimus auſpiciis.
Exulis huc animum primum detruſit Apollo:
Nec minus hos ideo non probat ille modos.
Vix dum etiam attigeram maturi luminis oras:
Præludit teneros cum pia barba dies:
Excidimus patriis rebus. Patriane relicta
Mitis ego in primo vertere flore ſolum?
Mitis ego? & longa confectum ætate parentem
Mecum deſertas vidimus ire vias?
Ah quantum illius tangebant fata, nec vltra
Metibar caſu funera noſtra rudi:
Tantum alios merito moueant mea fata parnetes:
Teque mari imprimis qui potes eſſe pater.
Qui pater es vatum: dextris qui carmina Muſis:
Atque pares fauſto condis amore iocos.
Te ſine, quæ aduerſo Parnaſia numina Phœbo
Concipere in duro contigit exilio.
Nequicquam dominæ moueant cæleſtis acumen,
Haud ita me facili lumine fata vident.
Sed male diuerſo cœpi cum tempore veſtras
Ah puer incautus ſolicitare Deas:

Nunc quoque ſentio quam non ſpiret numen amicum,
Fortunæ referunt ſemina prima ſua.
Aſpice: cæruleo ſiccat dum rore capillos,
Pellit & obliquo limina ſalſa pede.
Vos obſeruantem iam me videt altera Phœbe:
Dum redeat voti meta ſuprema mei.
Mantoi colles & collibus addita ſanctis
Numina Ateſtinis conſociata Deis:
Tuque tuo pater Andino cum flumine: per quem
Tollit adoratum Roma ſub aſtra caput:
O ſi vos quicquam vatum nunc pectora tangunt:
O ego ſic aliquem ſi vocor ad numerum:
Dicite me Mario deſertam ducere vitam:
Dum fera præcipiti ſpes quatit ora metu.
Ille poteſt animum dictis firmare cadentem:
Languidaque humana corda leuare manu.
Hoc ſatis eſt, dicat: per me mitiſſima fiet,
Atque volens veniet in tua vota Dea.

Ad Claudium Philomuſum.

Quos mihi diuinos Philomuſe oſtendis honores:
Quoſque adeat tepidos victima ſancta focos:
Verte, nouos quibus arriſit Fortuna triumphos,
Et patet ad dominos ſemita certa Deos.
Heu, heu, me patrij miſerum iactura ſepulcri,
Me Genius, veterum me decora alta patrum.
Amiſſum imperium, & clari mihi nominis vſus.
Quique trahit magnos ordo ſuperbus auos,
Aeternum Philomuſe iubent lugere, nec inter
Candida viuendi munera luce frui.
Huc adeo mihi iam rediit res omnis: vt ipſe,
Quam quod ſum, quiduis eſſe magis cupiam

Aſpice me, qui cuncta vides, cui dextra potenti
Mortaleis ſtrepero territat igne minas,
Iuppiter, & Iouis o ſoboles Rhamnuſia virgo,
Vindice quæ conſtans numine cuncta quatis.
Humanos, tu ſola Deum miſerata tumultus
Diceris obliquas corrigere vna vices:
Et tumidos hominum vitæ componere fluctus,
Et premere elati turbida facta animi.
Si quid ab antiquo mihi ſanguine degener, vlla
Turpaui puras conſcius arte manus:
Nec mea nobilitas veteri ſplendore refulſit:
Auerſos etiam par ſit habere Deos:
Atque pati mercar miſerandæ turpia vitæ
Tædia, morſque auido ſurda ſit vna mihi.
Atque pater tumidis Atheſis animoſus ab vndis
Flumina barbarico ſacra miniſtret equo.
Flumina Scaligeris libata. Penatibus, olim
Flumina regnato dantia iura Pado.
At ſi magnanimos antiquæ lucis honores
In me etiam oſtendunt fortia facta Deis:
Ignotum, extorrem, miſerum, rerum omnium egenum
Excute ab extremi puluere diua ſoli:
Sedibus & me redde prioribus: vnde tepenti
Sanguine pura tuos imbuat agna focos.
Triſtia ſin veteris renouas fomenta ruinæ:
Nec patet ad priſcos orbita nota Lares:
Ah ne animum, quo me ſupremi munere luctus
Expleam inornato carmine, diua nega.
Cætera magniloqui poſſunt quæ ferre Quirites,
Et Clarij numeris plenius ire ducis:
Hic vos detineat facundus Claudius. At me
Aeternis lacrymis nil niſi flere iuuat.

Ad Maturinum Almandinum.

Quid me iterum amiſſæ reuocas ad crimina laudis?
Quid me iterum ad cultæ fœdera rupta lyræ
Almandine? quid a veri me luminis hauſtu
Ad leuia, & tenuis pondera nulla ioci?
Non atris ea conueniunt commercia curis:
Libera quæ grauibus pectora preſſa malis
Oſtendunt diuis crudelibus. O mea fata,
O patris, o patriæ funera dira meæ.
Nunquam ego te poſthac viſam clare orbis ocelle?
Atque oculo ſiquid clarius eſſe poteſt?
Magnanima regina plagæ. quæ ſceptra potentis
Imperij, & duris hoſtibus vna metum
Ingeminas: quæ priſca nouo tua frena tumultu.
O veteres orbi numina ſancta Lares,
Nunquam ego vos poſthac fumanti lætus acerra
Inque dapes, tepidos inque vocabo ſinus?
Nunquid inultus, in externis inglorius oris
Hoſpes inhumana contumulabor humo?
Spes ego qui veterum miſer oſtentabar auorum,
Recturus valida fortia regna manu,
Exul agor: nec certa ſalus ſuper vlla pericli.
Nulla (ah fatorum crimina) certa ſalus.
O vexilla, & inundantes o ſanguine campi,
Arida quos clari nominis oſſa tegunt:
Huc me tranſmiſiſtis? At hæc inuicta probata eſt
Dextera, vt & toto corpore victa foret?
Sancte, Deum atque hominum cuſtos, ac præſes Apollo,
Clare lyra, ac medicæ clarior artis ope:
Totne ego peſtiferi ſuperare pericula cæli:
Addat vt ingratos Parca rogata dies?

Scilicet

Scilicet in thalamis,& fœmineo vlulatu
Præſtat luctifici funeris ire viam?
At mihi quærenti pulchram per vulnera mortem,
Vulnera,quæ quondam plurima dura tuli:
Non licuiſſe actæ clariſſima præmia vitæ:
Et patrij vere nomina ferre viri?
Hoc eſt,illuſiſſe modis Fortuna ſuperbis.
Hoc eſt,de patria,ſæua,fugaſſe domo.
Sic nunc ignotis miſeri conſedimus oris:
Si tamen ire,redire,ipſa ſedere vocas.
Sancte Canis,Canis & ſoboles mea numina manes,
Vix capiunt magni quos pia regna poli:
Si veras animi moles temeraria virtus
Extulit,& vobis nomina digna tuli:
Accipe me iam. hauſit veſtro qui munere lucem,
Iam pudor eſt,ſine te,me ſine,luce frui.

Ad Io.Proliachum Burdeg. Senat.F.

O decus extremis ingens vbi flexibus æquor
Audit honoratæ iura ſuprema plagæ:
Quas tibi,victuro meritas pro carmine laudes,
Quave feram numeris munera digna tuis?
Dum mihi diuinos vltro decernis honores:
Diuinis ingens ſis Deus ipſe modis.
At me crudelis deflentem facta puellæ,
Atque amiſſa animi pignora certa mei,
Improbus huc veſtra luctus ſubducit ab aure,
Pallidaque incertis obſidet ora notis.
Per tibi ego,tibi ſidereos mea ſidera ocellos,
Per qui oculos oculis impoſuere meis:
Iurato miſere quicquam,ſi credis amanti,
Nec tollunt facilem verba vetuſta fidem:

Iuro miſer, nihil antiqui mihi luminis vſus,
Munera nec mentis, quæ prius, vlla ſuper.
Heu quoties digitos Muſarum admouimus aris:
Mollis vbi argutos ventilat aura ſonos:
Durus Amor toties ſubit importunus, & imis
Oſſibus infeſtas induit igne faces.
Humida qua vacuos fumans Aquitania campos
Explicat, Hiſpanis addita regna iugis:
Qua vagus aurifero flexu Garumna ſuperbit,
Et pinguem innumero gurgite ſulcat humum:
Perque truces ſequitur populos: perque inuia montis
Monſtra, peregrinis clara cadaueribus.
Ille Subalpinis conceptos collibus amnes,
Noſtra vbi iam tenuit ſubdita colla iugo,
Liquit: vt ignoti fugientem ad limina mundi
Deprenſa extremo frenet in orbe fuga.
Dumq; ſibi excelſam ſpeculatur callidus arcem,
Vnde ferat cordi ſpicula dira meo:
Illis ſidereis, illis inſedit ocellis,
Qui in me vni domini pondera iuris habent.
Inde mihi horrendas irati fulminis iras.
Et reducis patior vulnera ſæua necis.
Inde ſerenatæ lætos mihi frontis honores,
Luminaq; æſtiuo lucidiora die,
Amiſſumq; animum, & vitæ hoc ſpirabile lumen
Sentio, & intactæ gaudia plena moræ.
Aſpicis, vt primo iubaris ſurgentis ab ortu,
Cum fugiunt roſeum pallida caſtra diem,
Rettulit excelſo Venerem mea Næuia vultu?
Tam ſimilis iam iam non ſit vt illa ſibi?
Vt vera inceſſu fulget Dea? iamq; loquente
Mobilis excluſo conticet aura Noto?

Explicet aureolos per eburnea colla decoret:
Eheu heu animi vincula certa mei:
Non iam ſol cælo miſer aurigatur aperto:
Quærit & ignotas ille pudore vias.
Seu placet auguſto mea tollere nubila riſu.
(Ah quæ votiui ſemina rara boni)
Differor: atque imis penitus liquefacta medullis
Attonito rigidus concutit oſſa tremor.
Aſt vbi conuerſo taciturna Proteruia vultu
Pallida luminibus vulnerat ora ſuis:
Vt vetus antiquis radicibus eruta pinus.
Ardua montani gloria pinus agri,
Illa procelloſi furiis obnoxia Cauri
Concidit, & vaſto ſternitur icta ſolo:
Sic miſera, & toties validis iactata ruinis
Mens iacet, excita & fluctuat in lacryma.
Quique Deoſque, homineſque ferox, qui durus honores,
Quique minas audax, quique ſuperbus opes
Sperno, puellaris patior quæ iura triumphi?
Quæve catenato pondera dira pede?
Nec volo poſſe meos, nec poſſum velle lacertos
Captiua excutere fortia vincla manu.
Quod te, per Genij decora, atque inſignia veſtri,
Cui nitidus multo nomine venit honos:
Conſolare amentem animi: atque opis omnis inanem
Excita in antiqui priſtina iura mei.
Tu potes Aonio voces animare lepore,
Languidaque altiloquis tollere verba modis:
Et trahere in varios diſcordia pectora caſus:
Demereque, aut leuibus addere rebus opem.
Me tibi redde, mihi me redde: nec ipſe periclo,
Quæ tua ſunt, & erunt, mitte perire tuo.

Carolum a Longauilla, qui ad Ticinum periit, deflet ſub perſona Franciſci regis.

Flos hominum, flos idem hominum, ſoboleſque Deorum:
Dignaque magnanimo dextra ſuperba Ioue:
Quæ voci via prima graui laxata dolore
Excipiet fletus murmura trunca mei?
At non & molles lacrymæ, fractæve querelæ:
Quæque gemit viduis virgo relicta rogis,
Lugebunt validum Gallorum gentis honorem:
Hunc animus luctum non capit ille tuus.
Magna, atq; innumeris anima expectata triumphis,
Vera cui ſemper vincere vita fuit:
Quam nunc nobilibus commiſtam exercitus vmbris
Hoc licet hoſtili viderit orbe mori:
Viciſti: & victa rigidis ceruicibus Alpes,
Et rapido ceſſit hoſtica terra pedi.
Nobile nec viridi ſpoliatum lumine pectus
Fudit ad hoſtiles verba, preceſque manus.
Armaq; tam raris vni tibi debita fatis,
Hoſtibus haud vnquam clara trophæa dabunt.
Fortes exuuiæ, æterni triſtiſſima planctus
Pignora, & ignoto robore Martis onus,
Quid fueras? vbi? cum ſic ſunt in corpore tanto,
Atq; animo totidem vulnera facta meo:
Nigra dies, quæ ſæua diem, lucemque retexit:
Magnorum vt caderet luxque, dieſque ducum:
Auſa nefas immane, quibus caput extulit oris?
Quonam pallentes duxit ab orbe rotas?
Tene ſub horrificis aluit fera turba tenebris,
Cui tetricum curuo palpitat angue caput?

Vt Dis-

Vt ducis vnius diro ſub vulnere cuncta
Tentares mœſtis perdita caſtra notis?
Nonne vides quanto mœrentia turbida luctu
Depoſcant numerum Martia ſigna ſuum?
Et nunc regna Italis toties exercita fatis,
Sueta Deum varias ſolicitare vices,
Amiſſo ancipitis tam certo fulgure belli:
Quanto oculis nunc ſunt viſa minora meis?
Cum noſtros Fortuna animos defixit in vrnam:
Atq; pari certant damna, decusq; modo:
Quam tibi nunc memori ſumis magna vrna ſepulchro:
Quam magni pugnax agminis inſtar habes.
Quæ validum patriis momentum Martis in armis,
Miſtaq; terribili vulnera dura tuba,
Terroremq; Italum, ac Reni: quæ parua minacem
Inuicti molem principis vna tegis.
Cum ſatis hæc: tecum tamen & viuentia corda
Regia perpetuo condis: habesq; loco.

In Symonis Thomæ medici præſtantiſſimi obitum.

Vnde mihi dolor, & lacrymæ mortalia tentant
Pectora, & infauſto lumina rore premunt:
Inde ſimul cur & pietas diuina canentum,
Non poterit ſacris corda ciere modis?
Hoc potius decuit: neque enim labentia rerum
Semina flebilibus ſunt reparanda notis.
Nec miſer infami luctus renouatus ab æſtu,
Inſano aut lacrymas æſtus amore nouans
Debet honorati producere funeris auram.
Lugeat extinctos mortua turba ſuos.
Viuit adhuc Thomas de morte trophæa relinquens,

Haud moritur, ſolitus rumpere mortis iter.
Pura anima & patrio tandem tibi reddita cælo,
Augens ſidereis ſidera magna tuis,
Nunc ſpectas, quæ condideras ſub pectore ſancto,
Quodq; vides hoc es, lumen, & aura dei.
Tamque ſitire placet, quam poſſe haurire, nec, illud
Tollitur hoc. paribus perſtat vtrunq; viis,
Vt nos hic trepidos gelida caligine ſeptos
Tecum abiens mentis lux tremefacta fugit.
Et viduæ ante oculos vrbis verſatus imago
Teque manente manens, teque ruente ruens.
Aſpice, quam mœſto miſcentur mænia luctu;
Inque vno tota vrbs funere funus erit.
Ah quem præterea miſeri imploremus? & vnde
Vita erepta habeat poſſe redire ſibi?
Tantus abeſt fati domitor. tam certa nocendi
Mors valet in vacuo ponere ſigna ſolo.
Quod voluit, potuit. quis nunc audebit, ab alto
Ducere ſpirandi ſemina dia polo?
Ille dabat conclamatas producere luces,
Et cæli reduci regna tenere pede.
Flore nouo reparans fugientis lumina vitæ:
Amiſſumque iterum poſſe videre diem.
Gaudeat, an doleat, dubitat Natura: quod alti-
Eſt immerſo operis lumine victa ſui.
Dum ſua, tanta, ſimulq; ſtupet pariterque ſuperbit
Imperia ætheriis artibus aucta tuis.
At nunc ſe minor, & crebris ſpoliata triumphis
Seſe in te, atque tuas quærit, & optat opes.
Nos quoque queis tecum eſſe aliquid ſperare licebat,
Externos nobis iam ſtupor eſſe facit:
Vixq; etiam incomptis, paucisq; his vocibus hiſco.

Nam

Nam quod erat noſtrum, tu tibi ſolus habes.

Ad Margar. Vitelliam peſtilentiæ tempore.

Si mihi quod fuerat meliori in pectore mentis,
Et mentis validus corde vigente vigor,
Cum potui rapidos deflere Cupidinis arcus,
Meque ipſum in medio quærere ſæpe mei:
Tempore in extremo trepidos percurreret artus,
Et veteres firma ſorte foueret opes.
Nunc canerem grauiora feris exercita fatis.
Pingeret ac duros mœſta Thalia deos.
At ſimul antiquos amiſimus oris honores,
Maieſtas vbi quod quærere vellet, erat.
Sic color ignaua nitidus de mente receſſit,
Torpidaque ipſa ſua mole ruente iacet.
Nec potis eſt blandum componere pectore Phœbum,
Sed miſere præſens exulat ipſa ſibi.
Quin etiam rabido in luctu via clauſa dolori eſt,
Seque grauem cumulis obruit ipſe ſuis.
Aſpice fertilibus marcentia ſemina ſulcis,
Iam præſente malo deſinit eſſe metus.
Tetrior informi macies incondita leto eſt,
Corporaque oſtentat mortua viua fames.
An miſeris ſatis? ipſa mihi parum fortuna videri
Iuſſit & infernas impia iunxit opes.
Haud negat amplius: at largo dat munere vitam
Vnde petas, mortis pignora certa, cibum.
Heu heu quis locus hic tetrici ſub crimine planctus,
Quæve cadaueribus terra ſepulta vacat,
Quid, quod &, heu, quæ nos vitam ſperare iubebat
Exitium miſeris attulit ipſa fuga.

Ipſa fuga exitio eſt diraq; in funeris hora
Quod volui fugiens ſolus abeſſe queror.
Hic igitur quos præterea malus hauſerit enſis,
Atq; minax plenis hoſticus ignis agris
Crimina, cuncta vorans duplici mors vlta flagello
Vlterius non iam quo fera tendat, habet.
Se ſibi ſufficiens vaſto dum creſcit hiatu
Materiam regni ſuſtulit. ipſa ſui.
Mene igitur fratre amiſſo, amiſſoq; parente
Qui duo terrarum lumina lucis erant:
Mene etiam fratre occiſo, occiſoq; parente,
Qui duo terrifici fulmina Martis erant:
Vltima deſpectæ duxiſſe ad limina vitæ
Quos mihi lenta dabat, ſeraq; Parca dies?
Vt quod honoratis toties obiecimus auſis
Corpus inornata morte periret iners.
Non erit: ecce mihi Vitellia magna ſuperſtes,
Dumq; erit illa mihi vita, ſuperſtes ero.

Iſabellæ Scaligeræ filiolæ tumulus.

Vna dies mundo te hæc intulit. hæc eadem vna
Abſtulit: vna fuit vltima: prima eadem.
Quid valeant luctus, quid acerbi murmura planctus
Quid iuuet atratis picta querela notis.
Heu patrem, ah quo me ipſe malo conſoler inani?
Euincendum etiam num mala mi eſſe bono?
Eſſe, canunt miſerum: non eſſe, informe: manens ſic,
Sic abiens, ſentis eſſe, nec eſſe nihil.

Margaretæ Scaligeræ bimulæ acerbus interitus.

Audite heu ſurdi cineres, ſurda oſſa querelas,

Quas nequicquam amens fundit vterque parens.
Alloquere heu mutus cinis: heu muta oſſa parentes,
In lacrymas quorum verſus vterque cadit.
At ſi auerſa piis ea ſors ſingultibus, audet
Hunc ſenſus miſeris dura negare modum:
Eheu quonam animam, quo carmine compellabo?
Terrigenas ſuperis præferet illa homines?
Filiolæ heu ſicci cineres, ſicca oſſa, parentum
Ah ſaltem miſeras ebibite has lacrymas.
Ebibite has lacrymas: ſupremaque funera: quæ vos
Aequum erat inferiis reddere mi, accipite.

In Caroli Valeſij obitum Ducis Aureliani Diui Franciſci regis F.

O Fatum infelix: o non iam ſidera: non iam
Aut cælum, aut ſiquid cælitus eſſe poteſt.
Occidimus: res Scaligera, ah res Itala. iam ſpes
Exciſa eſt. mihi mors omnia. vita probro eſt.
Ergo tibi haud poteras, cælum, cælum eſſe ſine illo.
At tibi cum es cælum hoc, tartara dira mihi es.

IVLII CÆSARIS SCA-
LIGERI ÆNIGMATA.

QVis putet, & tamẽ eſt, operoſis otia Muſis
Et ſtruere inſidias, & dare verba ſibi?
Si neq; ludus iners, blãdi neq; murmura sõ-
His ſine, nec tacito pocula picta mero. (ni
Fœmineas inter rixas, tremuloſque cachinnos
Et cyathum, & choreas hæc tibi facta dedi.
Sic redeunt alacres, poſui cum ſeria, nugæ:
Nec cedit reduci pectoris æſtus aquæ.
Cuncta, iube, dicet, faciet, dabit: omnia. Tantum
Garrula, ne prohibe, bucca tacere nequit.

Ænigma.

Qui ſeipſos fecere reos iam mortis Homeri,
Illorum e numero turba proterua ſumus.

Sphinx.

Horum vnum peperit fallax quæ fœmina quondam,
Exitio miſera quo data turba fuit.
Immani ingenio monſtri ſuperata doloſi
Nec miſeranda ſuis artibus ipſa perit.

Deus.

Quis queat infinitam ænigmate condere lucem?
Quo maior tamen eſt, hoc minus ipſe patet.
Non capere eſt, quod vbiq; manet, non cernere certum,

Non

Non aliis dare,ſed nec retinere ſibi.

Natura.

Artifici cordata manu ſubnixa nouerca
Attamen agnoſci nomine matris auet.
Efficit,vt factum haud poſt multo diruat.aufert,
Vt reddat.tota eſt quæ ſibi,nulla ſuis.

Neceſſitas.

Quæ Deus eſt,vetereſq; Deum pluſquam eſſe canebant,
Inque Deo nulla eſt,hanc tibi me eſſe puta.

Fatum.

Quod vitare nequis,tamen euitare laboras,
Orbis ſum priſci,ſumq; catena noui.

Fortuna.

Sum vero,at quid ſim nemo deſcribere nouit:
De me qui loquitur plus,minus ille ſapit.
Siquid agis me egiſſe refers,clamaſque tyrannam:
Atque petis dira voce ſupinus opem.
Si ſum,ſum Dea.Quid duro male litigat ore
Seruus?ſi non ſum:ſtultitia ipſa tua eſt.

Caſus.

Quod tibi nec fortuna dabit,nec fata dedere,
Hoc ero:ſed quid ſim,forte ſcio nec ego.

Fama.

Non vir, non mulier,non mas,non fœmina,non ſtirps,
Non animal,retinens vndique,viuo aliud.
Nunc noram,nunc mendaci diſcrimine primum
Verus,dehinc multi me genuere patres.
Haud pedes,haud eques,haud naui,non præpete penna

Velifico, ingredior, ſto, nato, curro, volo.
Qui me deſcripſit, nihil is quæſiſſe videtur,
Quam me. cui faueo, non fauet ille mihi.

Spes.

Quæ reliqua ex omni numero deſidit in vno,
Nec cruce confixum deſerit illa reum,
Blanda quidem ſpecie, lento ſed numine fallax.
Numenq; & nomen decoquit ipſa ſuum.

Sol.

Quale animal, dic, eſſe putes, quod mobile, totum
Eſt oculus, neque pars præterea vlla manet?
Quotidie gignit natum ſine matre creatum:
Qui tamen vna ipſa hac interit ille die.
Cuius item ſoror abſente eſt genitore creata,
Partita imperium fratris & interitum.

Quotidie &c.] Dies. *ſoror*] Nox.

Ignis.

Creſcens deficio, ingratus matriſque vorator.
Mors tamen illius morte parata mea eſt.
Saxa, domus ſecreta palam vel nocte videbis.
Inueniſſe tamen cæcus & ipſe queat.

Aqua.

A meipſa, ad meipſam egredior, remeoque, eademque
Atque alia, præceps, prona, ſupina, manens.
Inſtabilis, conſtans, mutans, mutata relinquens
Quæ repetam, repetens linquere quæ aggrediar.
Nulla mihi facies, facies tamen omnis, amara
Et dulcis, facili difficilique modo.
Multiſona, at multi populi ſum mater. inani
Conſilio efficiam, qui metuunt, vt ament.

Vita

Vita.

Quam cupiunt omnes tamen, at ſum tractus amarus,
Mirum: me, quæ ſum, quæ nihil eſt, perimit.
Altera magna ſoror mihi tum ſuccedit inani
Carnificem interimens iure ſuperba meum.

quæ nihil] mors priuatio. *Altera magna*] vita æterna, quæ mortem perimit.

Cinis.

Quod rectum, & curuum, quod tranſuerſum atque ad-
Et viride, & ſiccum, ſum nihil: ante fui. (amuſſim

Spuma.

Inſtabilis mater cum rupta eſt, naſcor: vt olim
Vipera, ſed rurſus priſtina fio parens.
Quin prægnans orior, rumporque puerpera: proles
Non noſtri generis illico nata volat.
Meq; vehit mater dum viuo, recepta ſorori
Illius, hoſpitiis & pietate fruor.
Nulla manu, aut capite, aut pedibus diſcriminor. Eſt
Quæ vita eſt hominis omnibus vna locis. (par

proles] aer incluſus. *ſorori*] *terræ.*

Nix.

Candidior multo multum candente, parente,
Lenta magis motu, viuidiore opera.
Tota ego ſum donata inſignia prætextato.
Tum vigeo, quando plurima morte cadunt.

Tota ego] bulla. *Tum vigeo*] hiems.

Vox.

Signum animi, pluſquam tonitrus, res extera, rerum
Res, vnum a paucis tertia rebus ago.
Neſcio quo pacto iam me videre Latini

Qui non viderunt vera videnda, ſibi.

Signum animi &c.] Nota ſpecierum. *tonitrus*] quia plus vox, quam ſonus. *res extera,*] quia extra animam. *tertia*] Res, ſpes, vox. *Neſcio*] Nota ſpecierum. *me videre*] Viſa vocem audire militis. *vera videnda*] veritatem Ieſu Chriſti.

Puteus.

Ventris inexhauſti puriſſima viſcera cernis
Aluo una captus redditur ore cibus.

Arbor.

Ad ſuperos traho demiſſa de ſede parentem
Doque pati ſummo vertice poſſe Iouem.
Mi cantum aſſimilat Siculi bona Muſa poetæ
Hinc etiam vitam carperet ille ſibi.
Maxima de minimo & fluxo robuſta, ſuperba
Ex humili, talis qui tibi magnus eras.

parentem,] terræ ſuccum. *Doque &c.*] in arborem mutans, *Mi cantum*] ἀπίτυς. *vitam carperet*] glandem.

Currus.

Curribus ipſe meis, quanquam ſunt firma, moueri,
Non moueor, hoc munus dant aliena mihi.
Me tamen haud tergum trahit, inſideove gerenti.
Quin equitum mea vel pondera terga gerunt.
Pro quibus officiis vectori porto benignus
Multa dapis placitæ munera, nulla mihi.

dapis placitæ munera,] fœnum.

Charta.

Eius, quam texi, nomen gero. commoda primum
Candidior nunc ſum, mollior ante fui.
Sedula ſepoſitos commiſſa voce ſaluto,
Pro quo ſæpe ignes, vulnera, vincla tuli.
Quod prius officium dederat, quod verna Canopi,
Hoc mihi Parcarum & Pallados explet opus.
Bellumque & pacem, vitam mortemq; paciſcor.

Res ſacra me quondam reſque profana tulit.
Hac quoque quæ dedit hæc ſine me nequiiſſe videtur.
At ſupplere valet filius ignis opem.
Quæ cælum ſcicidi, ad cælum terreſtria vexi
Non niſi præſciſſa hæc iam tibi dona dedi.

Eius] tela. *nomen gero*] ſcripta. *Sedula &c.*] literæ. *ſepoſitos*] longinquos. *ignes, vul.*] lacerata, ſciſſa, vſta, lino iuncta. *prius officium*] membrana. *Parcarum*] linum. *Pallados*] tela. *Hæc quoque*] penna. *filius ignis*] carbo pro atramento. *Quæ cælum*] atrum. *dona dedi*] ſcripturam.

Ionas in ventre orcæ.

Sum nondum dira confectus morte, ſepultus.
Haud vrna, haud ſaxum, non humus vlla tegit:
Et loquor, & ſapio, & vitalibus abdicor auris.
Meque capit viuus, meque vehit tumulus.

Glacies.

Sto, quæ currebam: ſed non tego, quæ tego. Mater
Olim, nunc ſterilis, rurſus eroque parens.
Quæ conſtat facies, non conſtitit. horridus illam
Iuppiter inſtabilem ſed tamen eſſe dedit.
Aufugio tamen, & velles me forte tenere,
Aut tota aut ſenſim ſubtraho me minuens.

non tego,] tranſlucida. *Mater*] aqua. *eroque parens*] liquefacta. *ſenſim ſubtraho*] lubrica. *me minuens*] liquefacta.

Aurum.

Et curuum & pauidum durumque fuiſſe libebit
Quin etiam audacem & præcipiti ore dabo.
Imperium in fratres, quanquam virtute potentes
Eſt mihi, ſed multo fulgure pondus iners.
Sum vulgi votum, ſapientis abominor auram,
An poſſis, valeam, dicere quid valeam.

in fratres] metalla.

Vitrum.

Infelix terræ me filius edidit, & qui
Materna patriis arte petitur aquis.
Inde gero tibi letitias, conuicia, rixas,
Si pergas: ſi non, mellea verba, iocos.

Materna patriis &c.] lapis fluuiatilis.

Arcus.

Litera ſum pecoris capiti detracta minacis,
Cuius, ſiue canis viſcera tenta traho.
Hæ pellunt ſeruum fugitiuum: ferreus illi
Dens, clunes, auium legibus inde volant.
Altera mi ſimilis cognataque litera maius
Edit opus. ſapiens tectus vtraq; caue.

Litera ſum] Σ. *viſcera tenta*] neruus. *Hæc pellunt*] Ex Athenæo. *ferreus illi Dens*] ſagitta. *Altera*] Φ. *maius Edit opus*] ſibilum. *tectus vtraque caue*] arcum & balliſtam.

Lima.

Non edo paſcalem, non paſcor carne ſolocis:
Dentis at innumeri robore rodo meos.
Me tamen hæc macies deformat dira vorantem,
Atque etiam exeſo corpore fio minor.

rodo meos] ferrum.

Laterna.

Nomine mendaci, re verax, fallere nullum
Aſſueui, torui filia terſa proci.
Furibus infenſa, inſidiis inimica latronis,
Agnoſco vitam non niſi morte meam,

Nomine mendaci] Quia non latet. *proci*] Tauri.

Oſtrea.

Hic habito in valuis, hic ſum mihi tota ſupellex.

Ianua

Ianua ſum tota, & tota feneſtra mihi.
Sublatum tamen a ſummo curuamine tectum.
Admittit, ſed non aeris orbe, diem.
Nil video tamen, & iuxta eſt lux, atq; tenebræ
Pinguis ſed plana luce minore magis.
Sed quæ non fugiam, cur ergo retia tendunt?
Fioque cum caſtris ſplendida præda meis.

admittit] Aqua. *luce*] luna.

Pompilus.

Remigium inuerſum Zephyro mutante carinam
Rectam pacato turbine vela vehunt.
Hæc eadem tibi menſa cibum dabit orba paratum,
Quæ mihi perpetuo tempore fida caſa eſt.

Teſtudines.

Non tectis capimur, nunquam extra tecta vagamur.
Quin etiam gratæ quo gerimur, gerimus.
Nec vox, nec ſine voce ſumus. dum viuimus, edunt
Mortua concordes corpora noſtra ſonos.

Nec vox] ſibilus. *edunt mortua &c.*] chelys.

Spongia.

Planta fui, nullo officio radicis alebar.
Sed nullo ore vorans innumero ore animal
Caſtigare malos licuit perſæpe poetas.
Facta eadem vna opera & dempta litura mea eſt.

Planta fui &c.] ζωόφυτον.

Sepulchrum.

Durum iter, & varie confectum emenſe viator,
Priſca tibi officio patria terra patet.
Hic vbi conuiuas tanto tractabis honore,

Apponi vt non daps carior vlla queat.

conuiuas] vermes. *carior*] teipſo.

Tegulæ.

Sicca acies, quantum voluit, bibit: inde ſedenti
Dulcia dat fratri pocula quiſque ſuo.

Carbones.

Infima quos olim florentes vita fouebat
Viuentes, alia nunc ratione ſumus.
Mutabit ſolum tamen, vt nox atra, colorem.
Inſtituam, veluti lingua diſerta, loqui.

Infima] Arbor ex tribus animantibus infimam habet. *viuentes*] carbones viui. *Mutabit*] carbo extinctus. *Inſtituam &c.*] litera notata carbone.

Luna Solem alloquitur.

Quod mihi das, plus abſente accepiſſe videbor.
Et quo plus prope ſum, tum minus illud erit.
Copia me perdit, me perdit amicitia. vna
Et triplex. Quod non tango, queo trahere.

Copia] lucida dies. *amicitia*] ♂ ☽ ☉. *triplex*] Triuia. *queo trahere*] maria.

Campana.

Excubat os nitidum patulo mihi ſemper hiatu.
Sacra miniſterio ferrea lingua dei eſt.
Nunquam ſponte loquar, nunquam niſi iuſſa, tacebo.
Excutere at vocem verbera ſola ſolent.

Acus.

Imbelli facit acta viam per vulnera caudæ.
Sed nunquam repetit, quam facit inde viam.
Officioſa tamen facit, vt confecta creantur,
Vulneribus coeant vulnera priſca nouis.

per vulnera] ſutura. *cauda*] filo. *Vulnerib. &c.*] ſuendo ea quæ ſciſſa ſunt.

Farina

Farina.

Innumeri ſum dentis opus: de matris amictu
Excutior. fatum eſt dente perire nouo.
Diſſoluunt paries patrio naſcentis ab orbe.
Hæc ſedet, vt grauis eſt: hæc leuis acta volat.
Sum multa ex vno, rurſus coitura ſub vnum.
Poſt ero, quod facit, & quod fugit omnis homo.

Innumeri dentis] molarum. *matris*] tritici. *amictu* furfure. *Diſſoluunt &c.*] volatica farina, & furfur, & granum. *Sum multa*] pollen. *vnum*] panem. *Quod facit*] ſtercus.

Anchora.

Magna, bibens, apridens, dentes fero parua quaternos.
Ingens pro digitis annulus in capite eſt.
Cum teneo dominam, nihilominus illa mouetur.
Et cum non teneo, magna auis atra volat.

dominam] nauem. *Illa mouetur*] nauis fluctuat. *magna auis*] vela.

Acetum.

Doni mentiuori iacet hic informe cadauer.
Dat, quam vult formam, qui fuit ante, liquor.

Doni mentiuori] vini.

Clauus gubernaculi.

Quis putet ad latus hanc caudam poſuiſſe Latinos?
Cætera poſtremo corpore turba dedit.
Inuitis pedibus, tricenis, ter tribus alis
In magna victrix vnica regnat aue.

Quis putet &c.] Clauus Latinis dicitur a Gallis, quoniam ad latus Romani olim, alij ad extremum nauigij.

Clauus ferreus.

Infelix fouea ſummerſus protinus ima
In per me facto funditus ore forem:
Magna tamen capite in noſtro ſapientia magno,

Quanquam percuſſo vitat adire lacum.

Pila luſoria.

Haud vnum genus, haud vno concludimur orbe,
Turba eodem tamen hoc nata ſub orbe ſumus.
Quodq; aliis extra corium eſt, mea viſcera tendit.
Proq; omni eſt aliis noſcere ſola anima.
Vt ſibi quiſque velit certa me ſorte fouere,
Verbere continuo longius a ſe abigit:

Orbe] globo. *ſub orbe*] mundo. *Quodque &c.*] fartura e pilo tomentaceo. *Proque omni*] In folle flatus ſolus.

Menſa.

Si dabis, accipies: tantundem læta reponam.
Nanque mihi ad larga eſt munera larga manus.
Mira mihi in numero luſit natura meorum,
Quadrupediq; tripes vnipediq; bipes.
Quin humilis repſi pedibus ſine, tempore priſco.
Sed plures, puto, ſic, cum volet illa, dabit.
Altera pars nitidi virtutum Sardanapali.
Quin ſcio, ſpes vitæ iam quibus vna fui.

quibus] *guloſis.*

Siren.

Me fugere pice, & velo victricia ſigna.
Quæ ſum, quæ non ſum fœmina, piſcis, auis.

Tela.

Recto & tranſuerſo directus tramite campus,
Sed tamen alter ſtat, trames vt alter erat.
Mobilibus teritur pedibus. poſt funus & ante
Funera, nondum etiam mortua membra tegit.
Furfure conſeritur. Das pro lætamine ſeuum.
Nec niſi poſt pluuiæ munera gratus erit.

Alter

Alterſtat] ſtamen. *trames*] trama. *Mobilib.teritur.*] calceoli intimi. *poſt funera &c.*] ſudaria. *membra tegit*] ſubucula. *Furfure*] texendo.

Speculum.

Mira tibi mater rerum fœcunda nouarum,
Quin etiam tecum te tibi ſæpe parit.
Fœtus tam ſimilis tibi,ne magis eſſe potis ſit.
Attamen illius dextra ſiniſtra tua eſt.

Teſſera.

Quanquam eadem facies,tamen eſt diuerſa precanti.
Vertas,ſubuertas,ſtat ſibi ſemper idem.
Dupliciter peperit numeroſum tibia natum.
Illa agit ad bellum,bella ego ſæpe fero.
Si potes,abſtineas,niſi ſub ſapiente,ſiniſtrum
Dextrum multatum nomen in omen erit.

eadem facies] quadrata. *diuerſa*] peracta. *Dupliciter*] Dupliciter numeroſum,& quia multæ teſſeræ,& quia cum numeris. *tibia*] e tibiis animalis. *Agit ad bellum*] Lacedæmonios. *bella ego*] ludo rixas. *nomen in omen*] Quia ludus non erit ludus,ſed rixa.

Frenum.Calcar.

Vnius fratres de ventre parentis eodem
Diuerſum officium fecit vterque ſuum.
Hic ventris comes eſt,oris comes ille voracis,
Attamen haud ſaturat.hic tenet,ille fugat.
Cornua nectuntur tamen etſi maxima.ſolum
Alterius multo vulnere cauda ferit.

ventris comes] calcar. *oris comes*] frenum. *Cornua*] Cornua freni , & freni cornua calcaris. *Cauda*] radiis ſtellæ.

Horologium.

Integra ſum cæli ſemper voluentis imago.

Sic traho diſcretis tempora certa viis.
Sunt alij fratres multo virtute minores,
Quippe frequenti egeant ad ſua facta manu.
Infinita vni ſeruorum turba miniſtrant.
Officium hoc alij candida Nais habet.
Tertia ſors operas pacta eſt cum ſole. dieq;
Fecit opus: tacitam nox aboleuit opem.

Quippe freq] Clepſydræ volunt inuerti. *Infinita*] Arena. *candida Nais*] aqua.

Serra.

Diſſidiiſque inimicitiiſque creata creandis
Non intellecto barbara torua ſono,
Non niſi iens, rediens, multumq;, vltroq; citroq;
Dentibus infeſtis roſa ſine ore vomo.

Diſſidiiſque] Quia ſecat quæ continua ſunt.

Sera.

Certa fides, niſi vis decoxerit apta mariti,
Qui me fœmineo numine blandus init.
Attamen, ille bene, aut aliter ſi forte gerit rem,
Perpetuum miſero pondere pendet onus.

Certa fides] Clauis. *Perpetuum miſ.*] Quia clauis pendet, tametſi non aberrarit.

Incus.

Mutua quot patior, pugnax tot vulnera reddo.
Qui me icit, plagis icitur ipſe ſuis.
Quanquam idem pater & nati fidiſſimus autor
Atque eodem natus ſemine frater erat.

Qui me &c.] Malleus in cudem fabricat. *ſemine*] ferro.

Malleus

Malleus reſpondet.

Non ſum hoſtis, tamen etſi infeſtus vulnere multo.
Sed pater, atque eodem ſemine ſemper eram.
Quod ſi quis medius nos interuenerit. Ille
Sentiet ille ſuo nomine bella geri.

Quod ſi quis med.] ferrum.

Pons Cæſaris.

Diſſita coniunxi porrecto limite regna,
Netereret trepidus mobile miles iter.
Indomitus ſtupet ipſe ſibi noua vincla tyrannus.
At ſola exercet fibula grammaticos.

mobile] Pontonibus, lintribus. *Indomitus*] Renus
At ſola] de fibulis pontis.

Tollenones.

Non bibo, demiſſo capiti niſi cauda ſuperſtet
Demiſſa rurſum non meo ab ore vomo.
Sto. pede non moueor. ceſſans contemplor olympum.
Ars mea: vicini viſcera ſucta traho.

non meo] ſed a ſitula. *vicini*] putei.

Aratrum.

Ore gero gladium, matriſque in pectore condo.
Vt mox, quæ nunc ſunt mortua, viua colas.
Dux meus a tergo, caudamque trahens retrahensque
Haſta, non me, vt eam verberat, aſt alios.

matris] terræ. *quæ nunc &c.*] fruges. *Dux meus a tergo*] At duces præire ſolent. *Caudam*] ſtiuam. *Haſta*] ſtimulo.

Cunei & Securis.

Mi caudam feci multo de corpore primam,

Quæ facio caua, ab iis exeo, non habito.
Quot fratres ſine cauda habeo, tot in arte miniſtros
Victores, qui poſt prælia facta cadunt.

Victores &c.] Ligno ſciſſo cadunt cunei.

Crepitus ventris.

Ima e ſede ruens cognatus fulminis alti
Summani videor rite venire manu.
Vicini fugiunt, quatiuntur tecta cachinnis.
At ſi mutus ero, iurgia ſæpe cio.

Summani] Fulmina terrena. Summani manu iaculari dicebantur.

Tentorium, Papilio.

Talis ego e terra qui munere factus aquarum
Nunc ſub forma ignis arceo fidus aquas.
Mollis eram: nunc plus, ſed molli hoc munere durus
Et Mars, & duri munera Martis agunt.

Talis ego e] e lino macerato. *nunc plus*] ſub forma pyramidis. *Mollis*] lini plantæ, *Nunc plus*] tela.

Furnus.

Dimidium cæli pars eſt aſcripta diei,
Altera cui noctis tempora fuſca manent.
Summa eſt illa, ima hæc. Neutra eſt nec ſumma nec ima;
Summa mea eſt, vno do tibi vtrunque loco.
Das, quo non egeo ipſe, cibum. ſatur haud ſatur illum
Reddo tibi totum, quo ſaturere, volens.

Neutra eſt] Quia circularis. *vtrunque*] quia furnus, vbi ignis eſt lucet, vbi non, obſcurus. *cibum*] panem. *ſatur*] plenus. *haud ſatur*] non comedit.

Ephippium.

Inſideo, inſideor. priſco olim tempore noſtri
Vſum Germani dedecus eſſe putant.

Inſun-

Infundibulum.

Tam cito Flandra merum potum haud veſica reponit,
Quam cito quod poto fida refundo meum.
Illa tamen ſpurcum, & tetro tibi reddit odore.
At noſtrum illæſum qui volet, ille bibet.

Veges.

Non ſubſcus cohibet, non neruus colligat artus:
Sed vicinorum brachia grata tenent.
Illa etiam fruſtra officio conentur abuti,
Ni vires digitis nexile præſtet opus.
Non caput a cauda, non detur tergore venter:
Sed tibi qua placeat parte ſedere queo.
Totum corpus iners quanquam eſt & inutile edendo,
Exuperant omnem viſcera noſtra cibum.

Sed vicin.] ſalices curuatæ in circulum. *nexile &c.*] vimina. *viſcera noſtra*] vinum.

Crumena.

Materia infelix detracta cadauere forma
Tam varia, vt nec ego me mihi noſſe queam.
Haud melius fatum. nam pendeo more latronis.
Ingenium ſic me furis habere putant.
Si dederis, ſeruo. ſeruatum reddo petenti.
Non niſi at auriculis tracta referre volo.

Millus.

Qualis inacceſſis iaculis defenditur hyſtrix,
Ferreus armauit tergora noſtra pilus.
Pro domino fera bella gero: ſed bella gerendo
Contineo domini colla reuincta mei.

Annulus.

Tota catena fuit ſeruorum, ego ſola catena

Pars,ſed me dominus induit ipſe volens.
Italiæ vaſtator adeſt,qui victor amicis
Partitur modiis millia multa ſuis.

Italiæ vaſtator] Annibal.

Atramentum.

Candida mater erat,genitor fulgore coruſcus.
At facies nati tota colore nigra.
Prodiit ex aliis etiam genitoribus.vnam
Matrem de cunctis impius ater arat.

Candida mater] charta. *genitor*] ignis. *Prodiit*] factum ex aliis materiis. *vnam Matrem*] papyrum,chartam.

Echinus marinus.

Mi caput eſt venter,non differt aluus ab ore.
At domus eſt tergus,tela cauenda pedes.

Sal.

Quod molle,ac liquidum timuit temeraria puppis,
Nunc durum,& rigida mole carina vehit.
Rodo mihi lapides,atque horrida tergora ferri.
At carnes ſeruo,& piſcibus abſtineo.

Quod &c.] mare. *Nunc durum*] ſal.

Statera & Bilanx.

Eſt vnum mihi,ſunt duo brachia iuncta ſorori.
Iura ſed ex æquo iudiciumque damus.
Illa gerit geminos æquo diſcrimine ventres:
At mihi de geminis vnguibus arma vigent.
Conſilium illa adhibet:leges ego tergore porto.
Suſpicit,vt ſapiat lingua vtriuſque polum.
Væ tibi qui terras perplexo murmure vexas:
Iudicij cuius tartara lingua ſonat.

Illa gerit &c.] bilanx. *geminis vng.*] vnci duo in trutina.

Conſilium

Conſilium] librat pondera. *leges*] numeros, notas ponderum. *Iudicij &c.*] iudex.

Pluuia.

Sublimi in regno, e regno digreſſa parentis,
Ipſa mei rurſus priſtina ſio parens.
Pars remanet pura: aſt alia eſt infecta ſorore.
Si mea non veniant tempora, ſiccus erit.

Sublimi in reg.] nubes. *parentis*] aquæ. *parens*] aqua. *pars*] terra. *aſt alia*] lutum.

Pecten eburneus.

Multi ex dente vno, multis cum dentibus omnes:
Dentem illum quanquam turba proterua negat.
Dentibus hi dentes ſunt facti. non tamen vſus
Idem aliis. nullum os. digero. hoc officium eſt.

Dentem] Quia dicunt eſſe cornua, non dentes. *Dentibus*] ſerra. *digero*] diſcrimino capillos.

Caminus.

Sic niger, vt cernis, nimio ſum lucis amore.
Me Latium patria voce carere iubet.
Perque hiemes caleo, perque æſtum frigeo. quanquam
Me Temeſæ feruor ſæpe calere facit.

lucis] ignis. fumus ex igni. *Me Latium*] Quia Græca vox.

Hortus.

Si ſpectes veteris frugalia ſæcula vitæ,
Do totum. at toto hoc vita carere poteſt.
Sum comes & frater pacis, ſtabulique piorum
Præmia quæ nobis pagina ſancta canit.

Do totum] ὅλον plus. *ſtabulique*] Elyſii. *Præmia*] paradiſus.

Scipio e ramo.

Brachium eram. par ſum factus: ſed mutua cernis
Officia, hic: vt me, quem fero, & ipſe ferat.

Monachi, Fratres.

Mundi quiſquiliæ. fæx, recrementa latrinæ.
Quorum animæ plures, nullaq; inane pecus.
Alea, auaritia, ingluuies, periuria, ſomnus:
Eſt, & vbi (ah cælum) ſtercora dira placent.
Dotibus his ergo credatis, mortua mundi
Viuit onus mundo, mortua turba ſibi eſt.

Organum muſicum follibus inflatum.

Multis exanimis plures in pluribus inſunt,
Illæ cum taceant, hæ coluere ſonos.
Mobilis inſilibus ſubmittitur aura reductis.
Iactet Cteſibios Græcia vana ſuos.

Multis ex animis] follibus. *in pluribus*] tabulis. *Illæ*]folles.

Mortarium.

Buccis ſemper hians patulis ſoror aſpicit infra.
Inuerſo ſed ego ſuſpicio ore polum.
Semper habet linguam nexam, quæ perſonat aures.
At mihi adeſt, & abeſt dempta, repoſta mea.
Annuit, vt loquitur, atque abnuit illa. loquar, vel
Non conſtare loco ſtat mihi certa fides.

ſoror] campana. *Annuit*] campana.

Ligula caligaria ærata.

Ambigua ceruice biceps, velut amphiſibæna
Roſtrum vtrunque æneum more triremis habens,
Arcta cauum ſubeo, mox vt traiecta rediui,
Inuoluens ſpiris diſſita necto meis.

Molæ farinariæ.

Quod deſeſſa manus longa obſidione frequentat:

Quique in ſeſe anni more recurrit equus:
Audax anguſtis veniens ſolertia rebus,
Efficere inuento pondere fecit aquas.
Pars anguſta meat, patulo pars libera curſu:
Sic noſtra tua ſit irrequiete quies.

recurrit] rotando temonem molæ. *efficere &c.*] in fluuiis. *anguſta meat*] canalibus. *patulo &c.*] fluminibus. *Sic noſtra*] Quia non laboras truſatilibus.

Triticum.

Defoſſo, vt viuam: cæſo poſt funera, iuncto,
Verberibus tuſo quod mihi carcer erit?
Vt depromer item, lanier vt dentibus albis.
Impoſitum in naui me necet intus aqua.

poſt funera] meſſes. *iuncto*] in manipulos. *Verberibus*] tritura. *dentibus albis*] mola. *in naui*] in alueo ad panem.

Vectis machinalis.

Quodnam onus illud erat, quod ſi non tollere poſſis
Hoc ſimul, atque illud tollere quis melius?

Circinus.

Pes bipedis ſtans alter adeſt, alterque mouetur.
Signa tamen ſtatuit fidus vterque ſua.
Hoc infinitum eſt, motu quod ducitur ipſo.
At nulla alterius omnia parte nihil.

quod ducitur] circulus. *At nulla &c.*] punctum.

Iris.

Pons ingens vario tractim depictus honore,
Quem ſuper haud vlli ſe poſuere pedes,
Nullas ſuppoſiti tranſmittit fluminis vndas:
Sed ſuper impoſitis ipſe grauatur aquis.

Nitedula, Cincindela, Lucula.

Non ignis, non ſtella micans, non candida Luna:
Me tamen in cæca non niſi nocte vides.
Sic ſcribit ſapiens, ſapiens ſibi lumina præfert.
At mihi ſic ſapio: lumina pene gero.

Cribrum.

Partes membra meæ faciunt leuiora frequentes.
Quo plures addis hoc leuiora facis.
Sin aliena graui me pondere pondera trudant,
Queis fueram leuior, his fuero leuior.
Totum ego ſæpe diem ſolo de limine vidi.
Nunc videas ſtrictum per loca mille diem.

Sin aliena] triticum. *Queis*] foramina. *his*] horum opera foraminum. *ſolo de lim.*] in tergo pecudis.

Follis pila.

Non ſalio, niſi ſit plenus mihi pondere venter.
Sum leuior, cum me ſarcina tota premit.
Quam melius, quam tu, ſperno ſola muccida terræ.
Autorem referunt ſemina prima ſuum.

pondere] aere. *ſarcina*] aer. *Quam tu*] qui non curas cæleſtia. *Autorem*] aerem.

Follis fornacarius.

Exanimis iaceo. ſurgo cum ducere ſuctam
Tenio animam. in cineres hancque refundo iterum.
Mi gemina eſt cauda: excipiturque & pellitur aer.
Quomodo delphinus pellit & haurit aquas.

Ex animis] ſine aere.

Columna ad ædes.

Si non ſto, non ſtas. ſi concido, concidis. vna
Virgo ventre carens, altera ventre tumens.

Eſt quæ rugoſis internitet ornamentis.
Eſt quæ ſimplicibus pura nitet tunicis.
Eſt arcu ſimilis quæ iungitur apta ſorori.
Aſt alia inducto iungitur apta iugo.
Perſides, & Perſæ, calathus ſuperadditus vrnæ:
Hæc ventrem atque pedes, ille dedere caput.

Virgo ventre] Ex Vitruuio. *rugoſis internitet*] ſtriatæ. *pura nitet*] non ſtriatæ. *ſorori*] fornici: ſuſtinendo. *Aſt alia*] Thuſcanicus. *dedere caput.*] capitellum ex Vitruuio.

Ouum auis, piſcis, ſerpentis.

Fœtus auo ſimilis, ſimilis ventri ore parentum
Quos idem genuit coniuge miſtus auus.
Patria tergemina eſt, triplici regnatur in orbe,
Vt cælum, ſic nos æquora, terra capit.

Fœtus auò] ouum ouo. *ſimilis vent.*] mari & fœminæ. *coniuge miſtus*] quia in ouo mas & fœmina potentia. *æquora, terra*] piſcis, ſerpentis.

Fœmina dormiens inter virum & mœchum.

Fœmina quæ ſola eſt, ſimul & non ſola: nec abſens,
Nec præſens: ſimul & quæ ſit vtrunque ſibi.
Quæ mota ac ſimul immota eſt: quæ vincta ſoluta:
Atq; bono atq; malo apta nec apta viro.

ſola eſt] quia dormiens nullius operis. *non ſola*] quia inter duos. *quæ ſit vtrunque*] quia dormit abſens. *mota*] quia ſpirat: immotaque dormit. *vincta ſoluta:*] vincta ſomno, ſoluta vinculis. *bono*] marito. *malo*] mœcho. *malo apta*] idonea malo, non idonea marito. *apta*] iuncta. quia marito coniugata. Non iuncta, quia non actu coiens.

Muſtella.

Captaces animoſa capitq́;,voratque voraces.
Non tamen a genere hoc diſcrepat illa nimis.
Alterius generis vorat inſidioſa vorantem,
Ad furtum ſibi quæ lumina nocte parat.
Non potuit vicibus natura ſagacius vti.
Cum furum furax,fur quoque fure cadit.

Cannabis.

Qui fuit,vt tanquam latro lacerarer iniquus,
Quæ bona iuſtitiæ ſæpe miniſtra fui?
Telluris ſoboles ſolis primum vror ab æſtu.
Mox pereo,tanquam naufraga puppis aqua,
Aut fluuio,aut pelago,aut ſtagno,putrive palude:
Exercetq́; malus triſte cadauer odor.
Hinc tanquam graſſatorem me malleus vrget,
Durateaq́; premit forcipe crebra manus:
Viſcera dehinc laniat pendentia ferreus vnguis:
In capitata etiam pendeo lenta cruce.
Poſtquam,quiſne vnquam iuſſit torquere nocentem?
Me miſeram:nihilo torqueor inde minus.
Tum poſita in volucri ſcelerata Ixionis orbe
Voluor,& acta cita ventilat aura rota.
Poſt aliis alias mutatas ordine pœnas
Innumera tunſam dente fatigat anus.
Innumerus dens innumeras confercit in vnum
Comminus,& facie læuigat ora noua.
Atq́; hinc iam varios rerum quis dixerit vſus?
Vix ſatis ad tantos ſit mea Muſa modos.
Nam pars exiliis ſuſceptis ſponte vagantur:
Aſt alij furcis pendula colla tenent.
Necdum finis erit,rurſusq́; ſubacta ſub vndis

Lubrica

Lubrica, quæ ſpectas, æquora fio libens.
In quibus vt videas, quibus hæc ſit acta Camœnis,
Rurſus ab infeſtis ignibus vſta cado.

Candela.

Aut apis, aut hircus, vel pinguia viſcera pini
Oſtendere diem poſt ſimul ante diem.
Se ſibi ſufficiens alieno munere pinus
Non eguit, laqueis cætera egere vides.
Vires ſæpe vices has ſuppleuere Mineruæ.
Arte Promethea ſi modo fulta vigent.
Viua videt præſens, quæ nunc hæc ſcribimus: at de
Se, quid ſcripta velint nulla videre poteſt.

Oleum.

Tota meæ vitæ iam nutrimenta fuerunt.
At nunc inter nos hoſtica tota ſumus.
Vinco tamen, facioque in eis, quod nauis in vnda.
Quin in diſſidij tempore iuncta ſumus.
Terra parens aluit, quæ lac dedit alma bibendum:
Si tamen attigero, me ſibi tota bibit.
Munera Mercurij Germanæ munera poſcunt.
Nam quod ego huic, illi tota palæſtra fuit.

Nam quod ego] ego ſum Mineruæ & palæſtra Mercurij.

Pera nummorum, *iterum*.

Quod furum mala turba ſibi furatur, & arcet,
Hoc ego non furans arceo fida tibi:
Sed fures ſi iure bono pendere iubentur,
Cur ego non furans pendeo iure malo?

Remi.

Alas, crura, pedes, potius, pinnas ne vocemus?
Hoc potius proprij pro ratione loci.
Non mirum eſt nomen, cauda mirabile ſola.
Innumeras, longas vincere poſſe breuem.

Liber.

Vt cernis, vinctus fero nomina vana ſoluti,
Semitono quanquam ſyllaba prima vocat.
Me corium tegit, aut animal, mihi filia lini
Arborei ſpolij nomina priſca tenet.
Hæc hinc, atque hinc hæc, quæ cernis, multa meorum
Membrorum alborum ſunt nigra membra mea.

Otium.

Quod pauci norunt, Græca vt dicatur ab aure,
Datq; ideo ſtudiis nomen, & acta ſua:
Mollius id quanto eſt, quano eſt imbellius, hoc plus
Vrget, mollitia frangere plura poteſt.
Hæc etiam, niſi te ſecreta mente foueret,
Non legeres: præſtat nanque legenda tibi.

Ventus.

Magna boat ſine voce, volat nulla actus ab ala:
Plurima diruere, nil fabricare poteſt.
Inq; mari, inq; igni, in terris, in nubibus altis
Vnus tot regnis tot ſibi regna parat,
Auget & extinguit genitoris ſemina primi,
Hoſtis ſæpe fouens prælia, vimque ſui.
Clarius audieris hæc, ſe ſi conferat ad te:
Multa ferens, elephas quæ neque ferre poteſt.

Somnus.

Somnus.

Quæ tollit, ſtatuit: quæ excludit, claudit in imo.
Inque labore quies, inq; quiete labor.
Vtq; illum ſenſus tenuem non percipit vllus,
Sic etiam ſenſu percipit ille nihil.
Plurima capta vehit ſecum: ſed quando ſororem
Ille vehit, nil poſt amplius ille vehit.

Veritas.

Hæc menſura rei eſt, in mente vel ore loquentis.
Eſſe vlla in toto ſi tamen ore poteſt.

Aer.

Hoſtis, amicus, atrox, pius, intus & in cute notus,
Et capit, & capitur, nilque tenere poteſt.
Erumpentem adytis, rumpentemque excipit hoſtem,
Et vehit & vehitur, nuſquam & vbique manet.
Fratribus immitis furit, & pacatur, & ardet,
Et gelat, & patitur, & docet inde pati.
Preſſerit is ſi te, vel ſi defecerit, ibis
Ad propriam, nequeas vnde redire, domum.

Riſus.

Lenia compoſiti placido tibi limina vultus
Denotat: iratam fixus in ore canem.
Quin etiam durus tumido contemptus hiatu,
Quin etiam viua eſt in moriente nota.
Sæpe leuis tremulo ſtolidus vibrat aera pulſu:
At ſapiens preſſo limite ſignat iter.

Crepitus, *iterum.*

Terribili numeros ſonitu tuba flexilis vrget,
Criſpataque crepat vox tremebunda fuga.

Aurea materies non eſt, argentea non eſt;
Aut cornu, aut tenui ductilis ære via:
Sed quibus e latebris ſeptem diſcrimina vocum
Obloquitur fidibus doctus Apollo ſuis.
Non tamen ex omni, ſed tantum illius ab antro,
Quo ſtreperi melior anſeris ara fuit.

Gallina.

Cui lux ante diem, tenebræ ſunt ante tenebras,
Sic vtrunque ſimul ſedula ſegnis erit.
Quærere poſterius, natone, priusne parente
Poſſumus, hoc quod nunc eſt, quod & ante fuit.
Fit melior peior, generique tuoque ſuoque:
Sed peior melior poſt modo vita tibi eſt.

Alueus apiarius.

Nobilis vrbs, populus iuſto ſub rege laborat.
Vix ædes, largæ vix numerantur opes.
Non me coctilibus ſurgentia mœnia plinthis,
Vnica perpetuo ſed pede teſta capit.
Sæpe etiam ſolo cingit me ſtipite murus:
Sæpe etiam texto cratibus orbe tegor.
Intus nulla via eſt, ſecto quæ limite quadret.
In medio tota eſt, ſed ſine lite forum.
Aſt vbi ſeditio variis ſub regibus orta eſt,
Soluitur antiqua religione fides.

Domus.

Terra pedes operit, coſtæ caput ordine texunt:
Quædam habet, aſt alibi non habet vlla cutem.
Hæc tibi veſtis erit, nec tanget pectora, ni tu
Attingas: omnis temporis vſus erit.

Sunt

Sunt oculi in latere,in ventre ora:atq; ora per ima
Arcet,& admittit,quæ tibi vis,neque vis.

Cithara.

Eſt dorſum tumidum,ventris planiſſima ſedes:
Summa ſibi dentes cauda reflexa tenet.
Inteſtina foris ſunt,e quibus edere vocem,
Quod nequit,ipſa ſibi muta miniſtra facit.

Bombarda.

Tota gula eſt,tota eſt porrecto pectore roſtrum:
Multipedes pedibus monſtra duobus agunt.
Ferrea vox,qualem ſibi quondam optauit Homerus.
Si tamen audiſſet,nollet habere ſibi.
Vt ricino,nullus poſtremæ eſt exitus alui:
Sed ſaturo,quod non ſuſcipit ore,vomit.

Triremis.

Quam crurum numeroſa cohors non ſuſtinet,ales
Crura gerens potius ſuſtinet ipſa ſua.
Mota ſolo ſciſſo veſtigia nulla relinquit,
Et roſtri in duro ſtat rigor ore minax.
Quanquam audax,caudā reuocat tamen atra ſub aluū,
Quod facit aufugiens acta pauore lupa.

Cancer.

Ore bidens,bimanus,ſecus os.faſtigia caudæ.
Vna eſt,in toto corpore,mole caput.
Curuum remigium vicibus pellitque trahitque:
Sed nunquam recto tramite carpit iter.

Turben luſorius.

Tenſa citos equiti curſus cohibebit habena:
Tenſa tamen curſus huic dat habena citos.
Non tamen in curſu ſpatium procurrit ad vllum:
Sed retinet, ſibi quem cœperat ante, locum.

Veru.

Quæ longoque breuique modo ſunt roſtra volantum,
Cum comedunt, intus debuit eſſe cibus.
Hoc roſtrum vario coopertum eſt carnis amictu.
Nec vorat hanc: alia lege voratur ab hac.
Cauda regit volucres prorſum moderata volantes.
Aſt hoc in puncto cauda reflexa regit.

Piſcis.

Cui manus os, vigili cui fit ſub lumine ſomnus;
Pars primas ſummas vltima & ima regit:
Omni prædo vorax, etiam ſi dente carebit.
Quendam etiam vera eſt fama voraſſe patrem.
Aſt alius nunquam, quibus vtitur, euolat, alis.
Quæ nullæ, & binæ, & quatuor eſſe ſolent.
Quod ſuper, & ſubtus, quod retro & ante, geritque
Et premit, & pulſum cedit, & inſtat ei.
Partim epulis miſtum tibi fit pro munere vitæ:
Partim epulas virus, quo tibi ſeruet, habet.

Ignis, *iterum.*

Qui magis in tenebris, minus aucta in luce videtur.
Sed tamen in tenebris multa videre facit.
Non oculos aperit cæci, fecitve videre.

Seſe

Seſe aliter cæcum poſſe videre facit.
Mobilis immotum fecit, quod ſe ante mouebat:
Vt viuat, victum ſubtrahit ipſe ſuum.

Funis.

Qui breuis in ſulſis creui bene potus ab imbri,
Excidium doleo longus ab imbre meum.
Qua iacit ad mortem memet tortura miniſtro,
Officij, & vitæ præbuit illa modum.
Captiuus capio, laxatus capta relaxo.
Atque trahens retraho, meque retenta traho.

Hortus.

Nobilis vrbs quædam rectis ſignata viarum
Limitibus, riguis ſæpe beatur aquis.
Atque hæc vrbs aliqua partim fundatur in vrbe:
Aſt montes alias, imaq; rura tenent.
Ciui cuiq; ſua eſt domus, vllus amicus amico
Vnquam in concilium non coiere ſimul.
Pauca tamen coiere ſimul, ſeſeque maritant.
Aut celebrant lecti vincula regis ope.
Maxima pars recto ſtat corpore, parua recumbit
Haud tollens preſſo pectora fuſa ſolo.
Crinibus, atque oculis dominus, pedibuſque reciſis
Veſcitur. & ſoboles eſt numeroſa cibus.

Colus.

Herba vt me veſtit, ſic quæ veſtitur ab herba.
Non tamen hæc, niſi me veſtiat apta manus.
Illæ non ſpoliant, ſpoliat manus: inde labores
Tum ſibi non æquos, dum fugit illa, creat.
Nam de veſte mea deuoluit viſcera longa.
Cur iungenda parans ſeparat illa prius?

Anulus.

Pœna ſalutiferi furtis antiqua Promethei,
Nunc equiti & Nymphæ nomen honoris habet.
Addita viſceribus priſcæ ſunt oſſa parentis,
Quæ dent mandatis ſigna parata notis.
Vnde etiam faciem, & proprium Balearica nomen
At non officium tela dedere ſuum.

Balearica nomen] σφενδόνη.

Subula.

Ferrea roſtra viam faciunt, retroq; recurrunt.
Vis ſuis at tranſit, nec redit inde viam.
Quæque eadem, nec erant eadem, coiere ſub vnum
Ius, tenuat digitis quod tibi Morta ſuis.

Pons.

Nunquam ad amicitiam poterant ſeiuncta coire,
Quanquam immota nouo quæ coiere modo.
Nanque eſt imbrifera quæ forma in virgine, iunxit
Victis diſſidiis mollibus vna duas.
Sæpe & Hamadryades ſuperarunt Naida, necdum
Tactam: vel pedibus diſſecuere ſuis.

Sæpe &] pons ligneus ſuperauit aquas.

Arcus.

Quod prope percutiens faciebat vulnera pulſu,
Nunc neque contingens & procul illa facit.
Imperium domini, domini modo viſcera frenant,
Et rigidos cohibent mollia frena pedes.
Nulla ala it, bifida cauda aſt alata volucris.
Quodque caput texit, nunc regit apta manus.

Culcitra.

Quod volucris dorſo leue pondus & vtile geſtat,
Hoc ego compoſitum ſub cute condo mea.
Incubuere cutes aliæ, cutibus ſed in illis
In propria incumbunt oſſa repoſta cute.

Conopeum, *iterum.*

Penſilis explicuit faſtigia mollia metæ,
Quod tibi Ser neuit, quod tibi geſſit ouis.
Subter eum culices quæ non nouere procaces.
Abdita ne quæras tu quoque ſcire mala.

Bolis.

Qui penetrant oculi ſummi ſub culmina mundi
Quo penetro, quare non penetrare queunt?
Atque equidem videor res bruta rudiſque figuræ,
De cauda pendens non niſi pondus iners.
Aſt oculi officio fungor ſic certa videntis.
Meque oculata eguit magna auis atra volans.

Sutor.

Ferro rem gerit, & ſtricto dat vulnera telo.
Sanguinis aſt illis gutta nec vna cadit.
Tum ſine ſutura medicatur vulnera. Quare
Sic faciens, quod tum non facit, ille facit.

Nox & Dies.

Abſentis, quod adeſt ſum, abſentis nil tamen adſum:
Nec me abſente abſens amplius illud abeſt.
Vno illud creat: aſt ego pluribus haud queo regnum.
Vna tamen varia dat mihi regna vice.

Abſentis] priuatio diei, quæ adeſt abſente die.

Lætitiæ dominus duros fert ſæpe labores:
Autor mœſtitiæ, ſæpe quietis, opes.

Iter ad Mortem.

Quodnam iter eſt, quod nemo videt, potuitve videre?
Qui tamen ignoret, eſt prope nullus homo.
Plenis hoſpitiis, & blando munere captum
Fallere te tandem fœda ruina docet.

Craticula coquinaria.

Quis diuinabit mirandæ texta figuræ?
Totum animal coſtis, abdita cauda, pedes.
Pluſquam oſſis macies, carnem non induit vllam.
Imo etiam carnes hæc caro nulla gerit.

Sepulchrum, *iterum.*

Eſt domus, eſt paries longe antiquiſſimus eius
Perpetuus, quoniam ianua nulla patet.
Rumpitur hic facile, aſt aliis eſt ſaxeus: illis
Eſt ſine calce, aliis calx quoque miſta tenet.
Exule ſole vacat nullis obſcura feneſtris:
Nec facilis tetricis murmurat aura locis.
Nulla loci facies, nec vis, ſed frigida torpet.
Nec ſedes, tota eſt nil, niſi lectus iners.

Fratres Monachi, *iterum.*

Quattuor in ſtabulis mundi ſub crimime peræ
Porcorum ſaturant ſemihominumque greges.
Eſt vocale genus: vario diſtincta colore
Vellera: ſunt aſini pulla, nigra, alba, pecus.
Atque vtinam pecudum toto ſint agmine mandræ:
Non animarum etiam carnificiua lupi.

Turris campanaria.

Longam, multoculam, vnipedem, caput vrget acutum,
Quod ridens Boream tegmina nulla gerit.
Cum clamat valide, longa inteſtina mouentur:
Non tamen ex vllo ſe mouet ipſa loco.

Ligula, *iterum.*

Flexilis hæc, & vimineis amplexibus apta
Veſtis erat, Dominam tecta tegensque ſuam.
Quale ferunt geminum ancipiti caput amphiſibænæ
Nunc habet: at roſtrum non aperitur ei.
Quin aperit potius. veſtigia cæca Typhlinæ
Qualia, ſunt oculi tale quid ipſa gerit.

Rota.

Vnus pes paruis, magnis duo, ſæpe quaterni.
Quale hoc cunque animal pondera certa gerit.
Mira pedum natura: loco non vlla mouetur.
Sed mutare locum, quod gerit, ipſa facit.

Furca.

Infans & juuenis vetulaque ætate bidens eſt.
Nulla ſed excertis dentibus ora patent.
Non herba, aut fœnum cibus eſt, non hæc ſibi mandit,
Vt mandant, aliis ſuppeditare ſolet.

Echinus marinus, *iterum.*

Cui nullum caput, a capite extant crura, ſed illis
Ingrediens, nullo ſub pede ſignat iter.
Os veluti radix: duo ſunt longinqua propinqua:
Vulnera fert extra: quod iuuat intus habet.

Litus & mare.

Quo ruis? inſanis aſſultibus ecce reſiſto,
Quam ſine fine rues, tam ſine fine cades.
Frangeris, & fracto domitæ cadit impetus iræ,
Nec cadit. indomitus ſic ſine fine furis.
Interdum valida vi munimenta retundunt
Innumeris alias turba puſilla globis.
Vt ſterilis natura mihi, fœcunda tibi, ſic
Eſt ſterilis tibi ſors, eſt numeroſa mihi.
Quæ licet inter ſe nunquam fuit apta coire:
Attamen a ſocio non abit vlla ſuo.

Fluuij & Mare.

Sum patris, eſt nati mirus natuſque, paterque:
Sumque idem, nec ſum, ſi bene cernis, idem.
Infera nos, illum ſuperum natura gubernat:
Vnde putes animal, nec tamen eſſe putes.
Sed tamen aut mouet, aut varia ratione mouetur:
Nos tantum e multis motibus vnus agit.

Pluma.

Quod tollit, premit: ima petens, ſurſum æra repellit.
Et ſumno premitur: nec tamen ipſa capit.

tollit.] auem. *premit*] bilancem. *ſurſum*] appulſa. in bilance. *ſomno premitur*] a dormiente. *ipſa capit*] ſomnum.

Ænigma.

Quænam ſunt tenebræ placidi tegumenta laboris,
Sub quibus vrbani lux latet alma ſalis?
Mos fuit antiquis, victori dona corollas,
Sed victo muriæ pocula plena dare.

Non

Non ea barbaries noſtras nunc aſperat vmbras.
Sat pœnæ, & præmi riſus vtrinque leuis.

Excuſatio ænigmatum.

Orgia qui tetricæ colis intemerata Mineruæ,
Cui niſi cæleſtis pectore ſpirat amor:
Non eſt quicquid habes, non quicquid cōſpicis, aurum.
Sunt etiam paleis vtilitatis opes.
Hos nobis permitte leues haurire liquores.
Scit natura ſinu ludere parua ſuo.
Si nihil hæc aliud, quam cælum fingeret, eſſes
Tu quoque tanta loquens hac ratione nihil.

O 3

IVLII CÆSARIS SCALIGERI VRBES.

AD DIVAM CONSTANTIAM RANGONIAM.

O Quam te memorem? totis quæ viribus vſa
Naturæ, cæli maxima vincis opes.
Nā nec vox, nec mēs hominē ſonat. O Dea
O Dea, vel ſiqua ſūt potiora Deis. (certe,
Excipe cæleſti tibi debita munera nutu,
Quem Fortuna ſacro numine victa timet.
Hic iterum per me natas miraberis vrbes:
In quibus & retines principis ipſa locum.
Stemmata dum fratris, dum ſtemmata dia mariti
Inſtituis magnos inter habere Deos.
Hinc Mutina, hinc Genua, hic claris Verona triūphis,
Inuidia incendunt ſæcula tota ſui.
Quam fato maiore viget, potiore parente
Iuſſibus exultat turba renata tuis.
Diſperiere aliquæ: vix nomina ſola ſuperſunt:
Nullaque, quæ non ſit interitura, manet.
Auſpiciis renouata tuis tamen, auctaq; factum eſt
Per te ne poſſit amplius vlla mori.

Roma.

Vos ſeptemgemini cæleſtia pignora montes,
Voſq; triumphali mœnia ſtructa manu,
Teſtor, adeſte, audite ſacri commercia cantus:
Et Latios animos in mea vota date.
Vobis, dicturus meritis illuſtribus vrbes,
Has ego primitias, primaque ſacra fero.
Quin te vnam laudans, omnes comprenderit orbem,
Non vrbem, qui te nouerit, ille canet.

Verona.

Italiæ canimus ſemper florentis ocellum:
Calliope nequeat grandius vlla loqui.
Aucta Deis, auctura poli Verona Quirites:
Quot ciues, tot habens ſidera digna Ioue.
Non animi, non ingenij vigor acrior vſquam.
Nulla creat plures Martia terra duces.
Transferre in cælum voluit ſibi Iuppiter. Atqui
Clarior in noſtris maluit eſſe locis.

Lutetia.

Francigenæ princeps populoſa Lutetia gentis
Exerit immenſum clara ſub aſtra caput.
Hic ciuis numerum, ars precium, ſapientia finem
Exuperant: ſuperant thura, preceſque Deos.
Audiit, obſtupuitque hoſpes: factuſque viator
Vidit: & haud oculis credidit ipſe ſuis.

Byzantium.

Europæ impoſita hæc, Aſiæque obiecta potenti:
Limes vtriq; olim, nunc vtriuſque caput.
Tranſlato imperio, pariter Fortuna receſſit:
Creuit & auſpiciis maxima facta nouis.
Auxit, qui rapuit: ſed nunc ceruicibus orbis

Imminet. Ipſa etiam Roma ſuperba tremit.
Non vetus illa: nouo meretrix ſed perdita luxu:
Quæ nullum crimen, nolle pudere, putat.
Surge ferox, quate, cæde tua eſt victoria. tantum
Miſce armis leges. accipe, daq́; iugum.

Venetiæ.

Peruia barbaricis tellus Oenotria turmis
Pertulit impoſiti pondera dira iugi.
Ipſa ſuos fleuit populares Roma Quirites:
Senſit & indomitæ noxia tela manus.
Haud tulit hoc Genius: cuius fatalibus auſis
Tutior in medio Roma renata mari eſt.
Clara virum virtus animo: inſatiata cupido
Imperij: vaſtæ non numerantur opes.
Iuppiter, haud temere tua ſunt ita diſſita cæli
Mœnia. ſi poſſunt tangere parte cares.

Mediolanum.

Compoſitos populos, validiq́; exordia regni
Excepit facili terra beata ſinu.
Creuerat Auſonio commiſtus ſanguine Gallus:
Et dabat antiquo fortia iura Pado.
Tertia ſe adiunxit tantis Germania rebus:
Et ſtetit audaci fama parata manu.
Quæuis ſimplicibus iactet ſe gloria ſignis:
Cum triplex vni contigit aucta mihi.

Patauium.

Huc antiqua Deum domus Ilium, & inclyta bello
Robora, Dardanios expoſuere Lares.
Decepti patrias, non victi, amiſimus oras.
Perpetuis res eſt Græca valere dolis.
Qui vicere, ſuos ideo amiſere Penates:

Aſt noua ſunt profugis regna parata viris.
Arma decent Teucros, vafros ſapientia Graios:
Victis Euganeis pectus vtrunque dedi.
Regna vides Veneto Phrygiis maiora ruinis:
Atticaque a Patauo pectore terra ſapit.

Genua.

Ditis opes Aſiæ, & claros Orientis honores,
Quantaque ab Euxino tunditur ora ſalo,
Piſanas acies, Thuſcæ decora inclyta pubis,
Et traxi ad Ligures Gallica ſigna manus.
Subiectis domitas tenui ceruicibus Alpes:
Et tremuit noſtras Africa dura trabes.
Afflictus toties Venetus quæ fugerat olim,
In patriis metuit tela petitus aquis.
Fruſtra Galle cupis: fruſtra es fruſtrator Hibere:
Fruſtra ſæua ferox Inſuber arma capis.
Vinco ego, cum vincor. par eſt victoria damno:
Sumque eadem domina, ſeruaque facta mea.

Ferraria.

Inclyta quæ patulo fruitur Ferraria cælo
Reginas rerum lumine ditat aquas.
Aurea nobilitas: ſtudiorum nobilis otij
Ingenia: audaci pectore prompta manus:
Magnanimique duces, genus alto a ſanguine diuum:
Perfugium profugis mœnia ſancta viris.
Vos me luctificæ redeuntem e ſtragis aceruis,
Quos vetus ex ima ſede Rauenna gemit,
Germano in pugna amiſſo, fortiq; parente:
Quo matri victæ vita dolore fugit,
Ornatum elogiis, decoratum nomine regum,
Auctum Felſinea reſtituiſtis ope.

Saluete heroes, & quæ ſanctiſſima tellus,
Fratriſque ac matris, & patris oſſa tegis.

Inculiſma.

Armipotens rerum præſes Valeſia tellus
Addidit antiquis iam noua iura focis:
Cum dedit inuictos terrarum lumina reges:
Quo leuius gaudens pondere preſſa volat.
Quã te igitur memorem? neque enim terrã eſſe fatebor,
Sed cælum: quæ ſic fundis, habesq; Deos.

Tunetum.

Inuide demolire altas Carthaginis arces:
Quem ſors æqualis, parque futura manet.
En te inuito iterum florens, exciſa renaſcor.
Te non vinco ego: nec me tamen ipſa premis.

Brunduſium.

Vt populos ad ſeipſa vocet, procurrit in altum,
Et ſecat æquoreas Auſonis ora vias.
Hinc Solis proſpectat equos orientis anhelos:
Hinc petit indigenis Africa terra notis.
Illyricas oſtentat opes, animoſque ſuperbos:
Horrificis Boreas qua furit altus equis.
Quo molles natura ſinus dedit alma vocanti:
Hoſpes vt optata ſic poteretur humo.
At non Brunduſium præcinctum præpete portu
Aequat inoffenſis vlla carina vadis.
Iam liceat reliquis peregrinas condere puppes:
Italiæ at ſtatio vera ſit vna ſuæ.

Brixia.

Quæ pingues ſcatebras ſpecula deſpectat ab alta
Poſtulat imperij Brixia magna vices.
Cælum hilarum, frons læta vrbi, gens neſcia fraudis.

Atque

Atq; modum ignorat diuitis vber agri.
Si regeret patrias animis concordibus oras:
Tunc poterat dominis ipſa iubere ſuis.

Aquileia.

Diua, parens terræ, forteis quæ proſpicit Hiſtros:
Nobilis Italiæ ianua prima tua:
Barbarici miſera incurſus obiecta furori,
Triſtis inhumana facta ruina manu es.
Inclyta pro Heſperiis ſed cum cadis hoſtia terris:
Non poteras melius, viuere tota volens.

Rhodos.

Clara Rhodos, ſed clara olim: nunc horrida nimbis
Obnubit nitidum dira procella caput.
Ah dolor, ah mors, ah ſiquid morte atque dolore
Durius, aut etiam tetrius eſſe poteſt.
Stertitis? & ferus armenti lupus optima carpit?
O iam ſit iam aliquis velle perire pudor.

Raguſia.

Quam fera, quamque inculta vides hæc ſaxa viator:
Tam ſunt ingeniis pectora culta meis.
Munia multa ſenum complet cordata iuuentus:
Et viridis iuuenum multa ſenecta gerit.
Quod tetricæ rupi natura nouerca negauit:
Hoc eadem natum mater habere dedit.
Ciuem alibi diuina ſua prudentia terræ
Exhibuit: terram hic ciuibus illa ſuis.

Volſinium.

Hetruſci imperij priſcum caput: aurea ſedes,
Magna vna atque eadem perdita mole ruit.

Fecit opes Virtus: opulentam euexit ad aſtra:
Aſt opibus tumidus luxus ad ima ruit.
Obfuit alta quies, ſeruoque obiecit inerti.
Eneruant rigidas otia lenta manus.
Quos amat, his iuſto condit Deus acta labore.
Sic mala dura iuuant: ſic bona blanda nocent.

Rotomagus.

Tranquillæ ſpecies, & imago plurima vitæ
Sola, aut cum paucis Neuſtria diues eris.
Illecebræ omne genus fundit tibi blanda Voluptas,
Quæ deſunt, orbis nec ſibi totus habet.
Gens numeroſa, ferox, Arctoi limina mundi
Mutauit terris vberioris agri.
Expulit affines belli diſcrimine Francos:
Ceſſit & inuictis terra Britanna viris.
Ignoti Oceani domina es: neq; Gallia magnum
Te ſine, Reginæ nomen habere poteſt.

Altinum Venetias alloquitur.

Quanta fui, cuius modico veſtigia tractu
Obruit inſani fœda ruina maris,
Sedibus egregiæ doceant illuſtribus vrbes.
Oppidaque elapſa condita multa manu.
Aſpice, quo faſtu tumeat Tauriſia pubes.
Vna mei germen ſtipitis illa fuit.
Muranum incolumi cælo, atq; inſontibus auris:
Et quod Maiori nomen ab orbe tulit.
Quæq; etiam cæli dicta eſt de nomine Turris:
Cuncta hæc interitus ſunt monumenta mei.
Tu quoq; mirifici complens miracula mundi,
Te regina vagi te voco magna ſoli.

Diſce frui virtute tua, & felicibus orſis
Pars mea: nam totum quam ſit inane, vides.

Troia.

Bis vetus euerſum eſt Argiuis Ilion armis:
Bis noua victores Græcia luget auos:
Maxima Troianos retulit cum Roma nepotes:
Atque iterum, imperium cum modo Turcus habet.

Lipſia.

Lipſia, ſe oſtentans ſublimibus aurea tectis,
Lumina dum ſaturat, mens perit icta fame.
Vecta quibus ratibus longinquæ marmora terræ?
Vnde frequens flauit pura nitela Tagi?
Huc Cyprum, huc Temeſum, huc Arabas, huc Serica, (dices
Sedibus euulſa huc Indica regna ſuis.
Cum gemma bibitur, vincuntur nectare gemmæ:
Sed linguæ varius vincit vtrunque nitor.
Nec Germana tamen vitiatur Lipſia luxu:
Aſt hunc Germanum Lipſia magna facit.

Cymaclum.

Cærula piſcoſi quæ complent ſtagna Cymacli
Nais ab Adriacis æſtibus auget aquas.
Squammiger Eois labens exercitus vndis
Ludit & in refluis agmina iuſta vadis:
Turgeat, & laxis Neptunus gaudeat oris.
Tuta mihi anguſto, certaq; præda gerit.

Auinio.

Viuendi ratio cum libertate recepta
Efficiunt, vt ſis altera Roma tibi.
Templa, forum, celſo ſubducta palatia cælo:
Magna hæc. te, plus eſt, dicere poſſe tuum.

Taurinum.

Excipiens gelidas patriis ex Alpibus auras
Heſperij princeps ius capit vna ſoli.
Terra ferax, gens læta, hilaris addicta choreis:
Nil curans quicquid craſtina luna vehat.
Ingenium natura aptum, ſed more ſolutum:
Plus animo capiens, quam dare poſſit ope.
Felix Marte nouo. felix melioribus armis.
Nanque recens acuet pectora lenta metus.

Maſſilia.

Inclyta Romanis æquata palatia rebus,
Tam modicis miſerum eſt delituiſſe caſis.
Ah vbi compoſiti mores, ſapiensque Senatus?
Obruta ſic veteri mens ſine mente iaces.
In tenui victu tenuis quoque gloria. ſordes
Plusquam Græcæ: humile eſt, & ſine more genus.
Diuinas petiere tuas gens extera leges:
Hoc verum dare ſit, nec retinere ſibi.

Piſæ.

Piſa vetus, victi ſpoliis Orientis onuſta.
Inuidiæ armaui liuida tela trucis.
Sic nocuit viciſſe. aliis ſic vicimus ergo.
Sic res eſt humili tutior arcta loco.
Mortales, ſperate vices, nec credite Fatis.
Nam quod nos aliis, illa dedere mihi.

Aurelia.

Non potuit magni caput eſſe Aurelia regni.
Ergo quod reliquum eſt, corq; animusq; fuit.
Dat Bellona manum, facundam curia linguam.
Ars potuit nullis vlla latere modis.

Tam

Tam come ingenium, tanta eſt prudentia rerum:
Hæc quod non nouit, Gallia muta ſilet.
Ipſe pater choreas agitans in vertice Nyſæ
Olim, aut hinc, aut huc munera læta tulit.
Nil humile, aut vulgare ſonat: magna omnia. magni
Quin animum vulgus principis ipſe gerit.
Quæ tibi non ceſſit, toti non ceſſerit orbi.
Cedere nec debes tu niſi ſola tibi.

Rauenna.

Prima per Aemathias quondam vetus edita ſiluas
Adriacum ſecuit Theſſala prora ſinum:
Deſertumque ſolum, triſtique informe palude
Muniit: atq; vrbis nomen habere dedit.
Hæc belli ſedes, gelido cum miles ab axe
Proruit, & Graios expulit inde duces.
Hinc ſedet Illyrici proſpectans prælia Nerei:
Ionius reduci cum tumet æſtus aqua.
Hinc oculus ſuperiq; maris: terræque iacentis
Excubat: hinc duris vtraq; meta viris.
Si iungas ſolitæ liquentia marmora terræ:
In medio tanquam cor, metuenda iacet.

Londinum.

Vrbs animis, numeroque potens, & robore gentis,
Vel cunctos præ ſe deſpicit vna Deos.
Torua peregrinis, ſed non & inhoſpita, merces
Vicinis patrias aggerit, atq; petit.
Contemnis, cui das, tanquam iſto munere maior.
Odiſti vnde petis: ne videare minor.
Dicat, qui bello valeas, Aquitania. quid non:
Et Nortman, & cum Saxone Roma vetus.

Bononia.

Poſt diras rerum clades, Fatique ſuperba
Imperia, & Martis quæ fera iuſſa tuli,
Hic primum meque, atque alios cognoſcere cœpi:
Depoſuique animi barbara ſceptra mali.
Et didici, quam non fueram, quam deinde futurus:
Quem bona abortiuum ſic tuerere parens.
Quæ cauſſas, quæ cunctarum primordia rerum,
Quæ diuini operis prima elementa doces.
Cæleſteſq; plagas, & ſanctæ commoda vitæ,
Et ſiqua e numeris nata figura latet.
Cum reliquas ſuperes diuinis legibus vrbes:
Non ſulſi omnigeno germine cedit honos.
Arma viris connata: animus conterminus aſtris:
Atque ardens vitæ ſtat melioris amor.
Si ciues dederas. ſi magna Hetruria leges:
Accipe, quæ poſſis dicere: reddo libens.

Memphis.

Pene etiam ad nigram Memphis porrecta Syenen.
Pene etiam Nilo longior ipſa meo,
Inueni tamen extremo ſub margine finem:
Sic ſperare animo, & te decet eſſe tuo.
Africa cur poſita eſt vobis pars tertia mundi?
Tertia quando orbis pars ego ſola forem.

Luca.

Thuſci delitium, Thuſci laus inclyta cæli,
Iuſtitiæ illæſo robore Luca potens,
Luca potens opibus, felix concordibus armis,
Cui veneranda fides, mens pia, pura manus.
Cæleſtis vegetum comitatur candor acumen,

Ad

Ad veteres referens candor acumen auos.
Iratis igitur dum ſeruit Hetruria fatis:
Virtutis merito libera ſola fuit.

Adria.

Olim ingens decus Heſperiæ, lux addita terræ,
Eridani cuius proluit vnda pedes,
Nunc vix nomen habet, letoque informe cadauer,
Et famulis ſordens Adria putret aquis.
Tranſlatum eſt alio imperium, tituliq; vetuſti
Ecce nouos ditat priſca ruina Lares.
Dira tamen fruſtra faciat Fortuna ſuperbos.
Diſcite, quam valeant ſceptra manere diu.
Nunc agitur melius mea res: ſecura timoris
Cum vigeo, ſortis lege ſoluta meæ.

Beroic.

Si cui ſimplicitas, & priſcæ ſæcula vitæ,
Sors ſine diſſidiis, mens ſine fraude placet:
Ne Scotiæ dextras, hirſutaque pectora ſpernat.
Haud bene iunguntur luxus, & arma ſimul.
Nimbiferosque Ioues, & iniquas vicimus auras:
Corporaq; horrendis ſunt potiora malis.
Iacta Aegypte ſolum. potius ſit ſortis iniquæ:
Solicita vitæ ducere ab arte dies.

Mantua.

Maxima cum veteri turgeret Hetruria regno:
Sceptraq; terrarum iungeret aucta mari.
Mole noua tumuit, ſoliiſque excreuit auitis.
Vt premeret forti iura aliena pede.
Inde eſt in ſuperas deducta Colonia terras:
Non tamen his potuit Mantua tota dari.
Clara viris, felix ducibus, diuo inclyta cycno,

Quem vitreis aluit Mincias Andis aquis.
Mantua diues auis, magno non ceſſerit orbi.
Tota tamen parte hac vincitur ipſa ſui.

Lugdunum.

Fulmineis Rhodanus qua ſe fugat incitus vndis:
Quaque pigro dubitat flumine mitis Arar,
Lugdunum iacet, antiquo nouus orbis in orbe:
Lugdunumve vetus orbis in orbe nouo.
Quod nolis, alibi quæras: hic quære, quod optas.
Aut hic, aut nuſquam vincere vota potes.

Nicæa.

Se negat Italiæ ſobolem Nicæa parentis.
Si non eſſe volunt: nec meruere capi.

Ancon.

Deuictrix pelagi tutis anfractibus Ancon
Oſtentat placidi commoda rara ſinus.
Nimirum Dea, quæ voluit capere vrbis honores:
Lenia ſic voluit reddere ſceptra maris.

Candia.

Centum olim cinctas operoſis mœnibus vrbes
Reddidit ad paucas imperioſa dies.
Oppida parua tamen reor illa fuiſſe: ſed aucta,
Quod deeſt ex reliquis, Candia ſola refert.
Vera equidem fateor Iouis incunabula magni.
Nam liquor haud alibi nectaris ille venit.

Florentia.

Parua fluentiſonis aggeſta Fluentia ripis
Mollia de nitido nomina Flore capit.
Fæſula regnabat: verum meliora ſequutus
Martius antiquas detulit amnis opes.
Diuitias Hera: Mercurius diſcrimina linguæ,

Mercurius

Mercurius varias ire, redire vias:
Ambitioſa ferox, bellacia, flammea, Mauors
Pectora: magnificam docta Minerua manum:
Iuppiter oſtendit cæleſtes mentibus aulas:
Sirenum tribuit dulcis Apollo ſonum.
Vera vetus Romæ ſoboles, aliena requiris:
Mutua quæ proprias vertis ad arma manus.

Buda.

Threiciis iaculis, ſæuiſque obiecta Sariſſis,
Virtutis Scythicæ lima vetuſta fuit.
Nunc miſera, & miſere extremis exterrita fatis,
Olim ab ſe victis ſordida præda iacet.
Diſcite, quid faciat diſcordia pectora, Reges.
Semper ſic odiis diſſita regna ruunt.

Neapolis.

Parthenope varij ſtatuit diſcrimina mundi:
Quæ tria diuerſo tempore ſæcla dedit.
Aurea Pythagoras communis commoda vitæ,
Et docuit Sophiæ Græcia magna procos.
Altera ſuccedens ſtudiorum mollior ætas
Admiſit Muſas debiliore ſono.
Tertia vulnifici quæſiuit præmia ferri:
Atque equitum potuit ſola tenere decus.
Sic ex priuata, & ſerua, regina ſuperſum.
Roma, quod es, fueram: quæ modo ſum, quod eras.

Calicut.

Non ſatis hoc fuerit: noto quod perdita Nereo
Hærebat dubiis tunſa carina vadis?
Protinus audaces incognita litora puppes,
Inſtituuntque nouas mortis adire vias.
Sontis tanta ſitis ſeſe tibi colligit auri:

Fatali vt citius morte perire iuuet?
Hic dices animi magni te nomine dignum?
At non eſt, animum perdere, idemque frui.

Capua.

Flammea ſi valeat ſuperare ſuperbia faſtum.
Pinguem luxuriam delitioſus amor:
Hoc mollem pinges Capuam, Capuaque colonos:
Et quæ aliis viſa eſt, nec ſibi meta fuit.

Burdegala.

Oceani timidas furioſo percita Cauro
Expugnat rapidis fluctibus ira trabes:
Perſequiturque ferox fugientem ad litora puppim,
Quæ tumidus reſluo fronte Garumna premit.
Verum vbi compoſitum populum, ſanctumque Senatum
Cernit, adorato litore fracta iacet.
Qualem hoſpes dicas populum, qualemque Senatum?
Queis etiam viſis æquora muta ſilent.

Sena.

Cum premere inuictis vicinas viribus Vrbes
Martius imperij ſolicitaret amor:
Abſtinui: & iuſtam colui ſub pace quietem:
Summaque iudicij maxima, nolle, fuit.
Quot nam obliti ſui, quæ regna aliena petebant?
Vt mea ſim: pro me ſit, potuiſſe ſatis.

Antuerpia.

Oppida quot ſpectant oculo me torua ſiniſtro:
Tot nos inuidiæ pallida tela petunt.
Lugdunum omnigenum eſt: operoſa Lutetia: Roma
Ingens: res Venetum vaſta: Toloſa potens.
Omnimodæ merces: artes priſcæque nouæque,
Quorum inſunt aliis ſingula, cuncta mihi.

Babylon.

Babylon.

Heu nuſquam aſpicio rerum miracula turres.
Mortali pereunt omnia facta manu.
Cui momenta poli, & tempus dominatur inane:
Nec rem, nec numerum reddere poſſe reor.
Ah miſeram: quæ ſic poteras periiſſe, nec eſſe:
Nec tunc, cum poteras eſſe, fuiſſe puto.

Tridentum.

Nobilis Italico quæ prima vrbs imminet orbi,
Auſoniis miſcet Norica verba ſonis.
Romanum ingenium eſt, animus Germanus, acerba
Vltio, ſi obducta eſt nube ſerena fides.
Accipere a Veneto, cuius pars, milite leges
Hæc potuit: ſi non, & valet ipſa dare.

Heidelberg.

Nobilis imperio Franconia dextra potenti
Belligero nulli Marte ſecunda viget.
Cum victis ab ſe pepulit vectigal Alanis,
Libera Germano nomine Francia fuit.
Nec contenta ſuis anguſtis finibus (illi
Quæ par virtuti terra futura foret?)
Egreditur: ſuperat. Germani o pectus honoris.
Victoris victos nomina ferre ſat eſt.
Non aliunde venis: Francusve eſt Hectoris vllus.
Quid petis a victo ſtemmata? tota tua es.

Gaiacia.

Quattuor ancipitis celebrantur ſæcula mundi:
Hæc: aurum, argentum, æs: ferrea quarta fuit.
Quattuor exceſſere ſimul: Nam linea quinta eſt.
Nanque vides ligno ſæcla renata meo.

Turonium.

Splendidior nuſquam Gallis opulentia regnis:
Et nuſquam noſtro maior in orbe nitor.
Non æſtus nocuit pecori, non frigora pomis.
Nec iam hortis certet Græcia fœta ſuis:
Nunc etiam Phrygiæque nurus, artesq; Latinæ,
Atque petunt radios Serica regna meos.
Aut ergo hic etiam Elyſii ſunt munera cæli:
Aut nullum vidit Græcia vana ſuum.

Ticinum.

Qua citus Eridani ditat Ticinus arenas,
Gratus honoratas hoſpitis hoſpes aquas:
Lux ſtudiorum ingens: rerum pulcherrima ſedes
Signat inexhauſti iugera plena ſoli.
Deuicta Italia, reliquis voluere relictis
Magnanimi hac potius parte ſedere Duces.
Pace tua, Heſperia alma parens, hæc dixero: quanta es?
Quantave ſum? totum es: pars tamen vna placet.

Nugamen.

Nomina non ponam. tua nomina ponere, nil eſt.
Nam quia nil es: ſunt nomina nulla tua.
Liuor edax fœnus, fraudes, diſcordia, lites:
Barbaricis mendax perdita lingua probris.
Natio mendax, mendax natio, natio mendax:
Quo terra, & cælo tetrius eſſe nequit.
Segnis, iners, ſpurca ſub paupertate ſuperba:
Sordenti fatuus luxus auaritia.
Templa vorans attenta ſuperſtitione, ſed extra
Pupille, & vidua, & tu peregrine caue.
Triſte pecus, pigri ventres, mens ſubdola. victa
Fracta es: victricem non ferat ipſe Deus.

Iactabunda: ſed in hoc eſt iactatio, talus,
Inſidiæ, diræ, iurgia, damna, neces.
Perfidioſa, exlex, fera, ceruicoſa, maligna:
Cum vino, & vini turbine cæca Venus.
Venalis pudor: at teſti, ſe vendere, ludus:
Qui nequam faciat, laude ſuperbus aget.
Furtis ingenium deeſt, deeſt vis iuſta rapinis:
Sacrilegam tamen hoc ditat vtrunque manum.
De magna dictum eſt olim Carthagine, quod te
De minima. de te velle ſilere, pium eſt.

Seguſia.

Nequicquam indomito vallata Seguſia muro
Auſoniis aditum dat tibi Galle bonis.
Gens infida, ferox, animoque armata bilingui:
Iuratis vnquam vix ſtetit illa Deis.
Sordida mens, lucrique frequens intenta venenis,
Italici retinens nil, niſi iura, loci.
Perſimdiis, peiorq; ſuis, ſcelere obruta, ſaxis.
Non ſunt Pontificis noxia ſaxa nece.

Vienna.

Aſpice Barbaricis quæ propugnacula bellis:
Quæ ſtet fulmineis machina torua pilis:
Aduerſus ſpurium, quæ fortia pectora, Turcam
Apparet intrepida Norica dextra fide.
Illa igitur validis aſſultibus irrita fudit
Prælia quæ capto fecerat hoſtis agro.
Quin etiam patrij demiſſis turbine cæli
Auxiliis largo perpluit imbre polus.
Qualia regna putes, numen quibus excubat armis?
Nonne Dei eſt, pro quo pugnat & ipſe Deus?

Hydruntum.

Qua breuis epirum Cerealem deſpicit, vrgens
Tractus in Jonias brachia longa vias.
Opportuna dolis, & cauti fraudibus hoſtis,
Hic ſita ſum vigili præda petita duci.
Hæc igitur firma Italicæ ſunt clauſtra quietis:
Et libertati iura perata tuæ.

Meſſana.

Indomitæ ſedeo ſpectatrix tuta Charybdis:
Oſtendoque aliis lumine grata viam.
Mortales, ſi ſic faciant, meliore fruantur
Numine. Nunc homini vera Charybdis homo eſt.

Pictauium.

Si ſtudium eſt animæ: veniunt a corpore vires:
Galliaque a meritis poſcit vtrunque ſibi:
Hæc ſtudiis: aliæ belli exercentur amore.
Pictauium eſt animus, cætera corpus erunt.

Bergomum.

Ingenium, corpus, mores, obtutus, amictus,
Tecta, cibus, greſſus, guttura, ſermo, ſonus:
Omnia craſſa modis inſignibus, omnia dura:
Sic, valeant ſilices vt ſuperare ſuos.
Iſta domi: ſed vicinus ſi aſpergat acetum:
Artibus, atque dolis vincitur ipſe ſuis.

Lyſipona.

Ergo grauis grumus quo pallidus emicet auri,
Inſomni tellus ſciſſa ligone gemit.
Cernis, vbi aduectus peregrinis flatibus orbis?
Cernis, vbi in paruo eſt India tota ſinu?
Preſſa maris facies: domita eſt violentia cæli.
Quid reliqui eſt: niſi te carpere ſceptra poli?

Haud

Haud potes eſſe Deus:non vis homo viuere. Sors te
Ex homine egreſſum tertia quando capit?

Salernum.

Quæ Boreæ gelidas furias contemnit ouantis,
Torua procelloſi deſpicit arma Noti.
Medorum & ſiluis fœcundas prouocat auras:
Fundit & a biferis Indica dona iugis.
Protinus Autumnus Veris cum tempore certat:
Et Ver cum Autumni tempore certat item.
Huc acceſſit hiems vernantibus vda capillis:
Et peperit mirans,& ſibi poma legit.
Tuta mari fruitur:terræ dominatur amatæ:
Et cæli mutat iura:quid ergo? Dea.

Toloſa.

Quiſquis es,impura damnas qui voce Toloſam:
Diſce verecundo plenius ore loqui.
Fœta malis,infenſa malis:cum crimine iuſta
Exercet leges legibus orba ſuis.
Cogitur,a propriis aliena viuere mente,
Aſpera crudeli ſub pietate parens.
Magna quidem,ac Francis æquata ſuperbia terris,
Vt iam iam ſeipſam vix tolerare queat.
Sumptus inexpletus ciues ſpoliauit inertes.
Sic diues viuit,vt moriatur egens.
Inde vafer mercator agris ſucceſſit ademptis:
Ingeniique frequens aduena fretus ope.
Mox ſeipſum ignorans,ſortisque oblitus auitæ
Certat cum nitida,nobilitate,domo.
Quid ſupereſſe bonis? bona quid ſupereſſe putãdum eſt?
Ante ſua hunc,hunc nec poſt ſua fata mori.

Dertona.

Si faciles animos, ſi candida pectora quæris:
Quæque decent claros nomina magna viros:
Magnifico Dertona tibi dabit inclyta cultu:
Inclyta, ſed quondam: nunc male culta ruit.
Nimirum quod ſemper erit, huic contigit vrbi:
Vt ſemper noceant ſæcula praua bonis.

Colonia Agrippina.

Maxima cognati regina Colonia Reni,
Hoc te etiam titulo Muſa ſuperba canit.
Romani ſtatuunt: habitat Germania: terra eſt
Belgica: ter felix. Nil tibi Diua deeſt.

Vicetia.

Bacche pater, Ceres alma, bonæ bona numina pacis:
Qua patulos agros, qui iuga curua tenes:
Quid rerum, quid amicitiæ cum Marte cruento
Vobiſcum? veſtrum vt vexet vtrunque furor?
Pulchra racemiferos domitat Vicetia colles:
Lætaque ſpicilegi iugera findit agri.
Cædis amor, cædis germanæ inſana cupido:
Nec patrius nato eſt tutus ab hoſte cruor.
Nuſquam iter eſt. vaſtata iacent latrone proteruo
Ruſcula: corruerunt ignibus hauſta ſuis.
Parce (nefas) ſcelerare manus gens debita cælo:
Imbueq; ignoto pectora digna Deo.
Diuinæ facies: regio cæleſtis: at huius
In cæli medio tartara dira vigent.

Athenæ.

Hic, vbi diſiectæ fruſtra quæruntur Athenæ,
Quæruntur Graij mens, manus, arma ſoli.
Lignea viciſti. victricem fata periclis

Marm-

Marmoream faciunt. nunc miſeranda, quid es?

Caieta.

Te quoque cedentem naturæ Aeneia nutrix
Heſperio retinent litora curua ſinu.
Iuſta pius fecit, tumulumque ſacrauit alumnus:
Vnde tuum in noſtro nomine nomen habes.
Reddere non potuit, deerat quod legibus æui:
At data, quod potuit, vita ſecunda tibi eſt.

Carnutes.

Sæcula communes habeant ſibi cætera laudes,
Vina, feras, ſegetes, mœnia, bella, forum:
Huc ſua contulerunt omnes arcana Sibyllæ;
Cum dicta eſt virgo, quæ paritura foret.
Credidimus prius, atque fuit. ſi credere, vita eſt:
Sic nos, quam eſſemus, ante fuiſſe palam eſt.

Croton.

Virtutis faciem, ac numeros metire viator,
Siue oculis, ſeu tu mente Crotona vides.
Quot ciues, tot victores. Nam nomine palmas
Pauperis eſt populi dinumerare ſuas.

Senones.

Quæ Senonum vires, & quanta potentia ferri:
Traiectæq; Alpes, captaque Roma docet.
Hiſtrum, atque Illyricum ſuperat, Martisque miniſtrũ:
Qua Boiana tuas copia ſuggit aquas.
Subdit ſe Macedo: ſubmittit Achaica tellus:
Horridaque armigero Thracia cedit equo.
Atque hinc res Aſiæ tremefacta, & inhoſpita Ponti
Litora, & Armenios quæ colit ora duces.
Hæc ſumma eſt. populis, caſtris, & regibus, horum
Armorum arbitrio ſors rata quæque fuit.

Tarentum.

Mollia quæ tenuis demittunt pondera lanæ,
Tonſa Tarentinis iugera læta iugis.
Hæc eadem complent vagrandibus horrea culmis:
Et tua ſub prælum munera Bacche ferunt.
Nulla eſt in Latio Pomona beatior vſquam:
Nulla eſt Heſperidum gratior aura locis.
Se totum exhibuit lauta ad conuiuia Nereus:
Seruit & innumeris proxima ſilua feris.
Hic ver perpetuum eſt, tantum pro frugibus æſtas.
Nectareas ſuperant ſidera fœta dapes.
Quod ſi cælum imis vellet mutare ſuperna:
Haud aliis poterat plenius eſſe locis.

Praga.

Septa metallifero circum quæ monte ſuperbis
Herciniæ in medio Martia Praga ſinu,
Linque aliis populis tantæ munima ſedis:
Qui nequeant armis iura tenere loci.
Nanque tuum eſt, non præſidio turgere locorum:
Sed loca præſidiis fidere poſſe tuis.

Mutina.

Neſcit quo potius tumeat Rangonia tellus:
Tot ſe fama noua vertit in ora vetus.
Fama vetus, tot fama recens ſe vertit in ora:
Vt tituli numeros neſciat ipſa ſui.
Mars catus inuictis admiſcet viribus artem:
Ardua ſic gemino nomine bella docet.
At Venus ætherias cum finxerit aurea formas:
Verborum adiunxit pondera picta modis.
Inde triplex liquidos animos inſpirat Apollo:
Inde triplex nitida gratia iuncta manu.

Nulla

Nulla deeſt Erato: capiet te candida Pitho.
Vt mox oblitus tu videare tui.
Neſcit quo potius tumeat Rangonia tellus:
Ergo nec dignum, velle tumere, putat.

Moſcouia.

Non veteri nos more fero nunc cedimus hoſti:
Nec bellare monent condita buſta patrum.
Protinus aſpectis mittuntur ſpicula turmis.
Conſeritur preſſo comminus hoſte manus.
Artibus his Scythicas treis iam deuicimus Hordas.
Arteis has etiam Turcica ſigna tremunt.
Huc ſimplex victus, fatorumq; æmula virtus.
Hos parere ſimul, hoſque iubere docent.

Parma.

Inuentum mediis præclarum nomen in armis,
Prædita quo ſit gens ignea Marte docet.
Ingenium rapidum facili flammatur ab ira:
Sed viget in patulo pectore purus amor.
Magnanimo, precium eſt, non diſplicuiſſe pudori.
Hoc ſatis. officiis cedere turpe putat.

Magdeburg.

Vos ego magnanimis inuictos Saxonas armis,
Atque graues Martis turbine canto duces.
Non Macedo tu miles eras. Sic Græcia mendax
Facta tua in laudes tranſtulit alta ſuas.
Non veteres huc te quondam miſere Britanni:
Quin iam ſeruiuit terra Britanna tibi.
Ipſa tua es: primumq; tuis cum montibus orta:
Cum cæli ipſius finibus orta tui.
Diues agri, diues quæſita veſtis, & auri:
Gens dubium eſt, armis iuſtitiane prior.

Eſt hominis, patriis alios bene vincere telis.
Iuſtitia teipſam vincere velle: Dei eſt.

Luna.

Proſpiciens tumida terram Neptunus ab vnda
Oppida perdoluit condita nulla ſibi.
Immiſitq; ſalum, merſitq; ſub æquora Lunam:
Merſaque ſic famulis nunc dominatur aquis.

Francfordia.

Multa laboratis debet Francfordia ſulcis:
Multa racemiferis vinea culta iugis.
Quid referam, quanta & quæ conuexere metalla?
Quæ Mars bellipotens, quæ petit alma Ceres?
Huc Italus patriis miratur partibus orbem,
Aduectum huc ſtupuit Gallia magna ſuum.
Hic Oriens, hic terra nouis comperta ſub aſtris
Agnoſcit Genij ſemina plena ſui.
Nec tamen in brutis ſola hæc commercia rebus:
Hic animi æternæ ſed cumulantur opes.
Quod ſi res, paucas operoſa eſt dicere merces:
Non magis eſt, cunctas res operoſa dare?

Placentia.

Nobilis antiquo porrecta Placentia muro
Hinc hoſtem, hinc rapidas fluminis arcet aquas.
Raræ artes: gens ſcita, hilari ſed dedita luxu.
Ingenium auguſtæ vix patiuntur opes.

Nanetes.

Vicit Aremoricas animoſa Britannia gentes:
Et dedit impoſito nomina priſca iugo.
Nunc etiam patriæ remanent commercia linguæ:
Vltimaq; a Gallo diſcrepat ora ſono.
Impauidum genus, Argiuæ gens docta palæſtræ:

Nec

Nec minus in bellis vtilis, acer eques.
Par domino quadrupes, ſæuis haud ſegnior armis:
Reſpondent animis robora firma feris.
Gens tamen hæc eadem patriis intenta choreis
Laxat inexpleto pectora læta mero.
Tanta etiam pecoris, tanta eſt opulentia frugum, vt
Cum Cereris certet vomere magna Pales.
Quid varias referam piſcoſa ſub æquora turmas?
Abditaque ignoto litora capta mari?
Ne partire plagas, vt partis des mihi partem:
Sed Galli hæc dicas integra regna ſoli.

Syracuſæ.

Illa ego ſum Romæ labor, atque iniuria Pœni,
Pro me etiam ſtragis Græcia ſenſit onus.
Figere quæ voluere aliis in ſedibus arma:
Exturbata iacent ſedibus orba ſuis.

Cracouia.

Martia Sarmaticis tentata Croatia nimbis
Arcigeri pugnax ſpicula fregit equi.
Hinc belli fortunam armis, finemque ſequuta
Germana Herciniis expulit arma iugis.
Quaque patet ſolis fugiens Lituania campis,
Victrici impoſuit Martia ſigna manu.
Moſcouiisque docet, Turcisq; auguſta trophæis,
Vicinis quantum ſit bene tuta quies.
Teſſera certa manu ſtat belli, & pacis: vtramvis
Si des, accipiam: vel cape, nanq; dabo.

Peruſia.

Sanguine audaci connata Peruſia ferro,
Tanquam hoſti temere ſæpe inimica ſuis,
Partibus imperium, vitales partibus auras

Colligit, inuiſis partibus atra Deos.
Væ tibi, ſic odio quæ te partiris amaro.
Eſt, quæ non toto eſt corpore tota, nihil.
Quin etiam fera iura tui ſcripſere coioni:
Quæ iubeant tetras ſemper habere manus.
Veſtrarum hæc igitur ſumma eſt ſapientia legum.
Nolle placere aliis, velle nocere ſibi.

Ambianum.

Terrori fuerat peregrinis Gallia turmis:
Terrori Gallis Belgia ſola fuit.
Germanus Belgas cum vincit: Belgica Belga
Cum tueor, Belgij Belgia ſola fui.

Valentia Hiſpanorum.

Vna tibi ante oculos populi ponatur imago:
Cætera iam ex illa natio tota patet.
Aegra Ceres: regio torrenti infamis ab æſtu:
Arida Cerbeream colligit aura ſitim.
Nuſquam tutus abit rapido latrone viator:
Nam probus, & pius eſt tollere ludus opes.
Tum tua poſcenti exprobrat tibi linquere vitam.
Dat libertatis præmia dura, mori.
Faſtus inexhauſtus: luxus ſub paupere vita:
Et furiat mentes gloria vana feras.
Quæ liquere hoſtes, ea cuncta vorabit amicus.
Nil vbi promiſit, tunc tibi tuta fides:
Tuta fides fortaſſe, quid hæc ſub tartara tutum?
Ah non ſe tutum ſi velit eſſe Deus.
Pluſquam hoſte, eſt verum regnum, hoſpite poſſe carere.
Afflatus ſolo nomine, pauper eris.

Venuſium.

Parua quidem, atq; humilis, pene & ſine nomine tellus,

Aut

Aut par, aut maior te, tibi Roma fui.
Cæde furis: peperi tranquillum ego lenis Olorem,
Cuius ope ad multos vita perennis eat.
Cuius ope effectum eſt: vt quæ ruitura fuiſti:
Vel nunc, cum nihil es, tu quoque viua voles.

Ariminum.

Priſca fui quondam ciuilis meta furoris:
Sed non fortunæ meta futura fui.
Non tunc arma togæ, non ceſſit laurea linguæ.
Cæſaris eſt facere, haud ſub Cicerone loqui.

Dyrrhachium.

Cui quondam fuerat priuatum nomen Epirus,
Albani ad Titulos tranſpoſuere ſuos.
Fortis erat gens priſca: ſimul ſed fortior hæſit.
Grandius effectum eſt inſitione genus.
Cum tranſlata alias generoſa armenta per herbas
Diſpereant: videas, pabula quanta ferant.
Cum pudeat Phrygias mirari Gargara meſſes:
Hic Cereris, dices, Thenſa beata manent.
Vitrea cum tepidis coquitur vindemia ſaxis:
Iurabis madidi Cnoßia dona Dei.
Hoc etiam illa potens tremuit ſub milite Roma:
Ne tu his arma opibus debilitata putes.
Ergo animis vacuis aliena pericula cernens,
Vincere dum credit eſſe, carere malis,
Vicinus ſibi ſpem promittit, & otia: caſſos
Subſidiis, ſerui nomine Turcus habet.
Aſt videas quanti faciat duriſſimus hoſtis:
Fortia cum noſtro robore bella gerit.

Cremona.

Quis modus eſſet agris, & quanta licentia frugum,

Verba peregrina Gallica voce notant.
Inde ſolum nati lætum dixere Cremonam,
Quin Latio vox eſt delitioſa Cremor.
Vſque adeo longo reddit cum fœnore tellus:
Præteritique hornus commoda ridet ager.
Deficit & cultrum, & vomer: non deficit vber.
Laſſa manus, trita ſarcula, feſſa Ceres.
Reddant penſum aliæ: noſtræ lex vnica terræ eſt:
Et votum Domini, & ſpem ſuperare ſui.

Lubecca.

Si referam: mihi quis credet? ſub limina Mundi
Vltimà legiferi iura vigere Dei.
Ingenium, candorem animi, cultumque, fidemque,
Fortiaque inuicta pectora pura manu,
Dum mirata ſtupet terras Aſtræa relinquens,
Atque putat cœli regna, reſedit ibi.

Fauentia.

Pars magna Italiæ duro diſcrimine rerum
Clara Fauentino milite ſceptra capit.
Quod meruit decus inuictis Heluetius armis:
Quod conducta ferox Brennus ad arma fuit:
Hoc ſumus: hoc fortis meruit vis ignea dextræ:
Arbitrio cuius Numina regna parant.

Narbona & Baiona.

Erectæ geminæ dubio pro limine turres
Abſterrent patriis hoſtica ſigna bonis.
Vtraque perpetuis fera Gens exercita bellis:
Vtraque vicinis Gens inimica ſuis.
Frangit inacceſſo aſſultus diſcrimina muro:

Quique

Quique magis terrent, hos timuiſſe facit.
Illa ferox opibus, hæc paupertate ſuperbit:
Hæc ciues alit, hæc ridet in hoſte famem.
Viuite felices, ac res firmate ſecundas:
Et bene cum veteri ſit noua iuncta fides.
Pro tantis meritis gemina vrbs tutiſſima, rebus
Promotis, illi tu, excubet illa tibi.

Piſaurum.

Hic Romæ fulſit primum ſpes vltima victæ:
Vnde loco, atque vrbi nomina ducta canunt.
Dum Gallus Romana actis imitatur auitis
Arma, premens arma Romula victor adeſt.
Poſtquam ſolicita poſuit diſcrimina mente:
Torpuit occulto dextra ſoluta metu.
Ah quid agis ſoboles priſcorum inuicta Deorum?
Rerum, non auri ſumma petenda tibi eſt.

Turcica.

Ne teneras forti victas legione cohortes
Cum querulo doleas murmure miles iners.
Impia neve pio facias conuicia cælo:
Pectora quod teipſo caſſa fouere neget.
Imbellis ne habeat, poſuit quæ fortibus? an tu
Hoc ſeruili animo libera regna feras?
Frigora pigra tibi ſtupido dominantur, & æſtus:
Gurgiteque inſano fœda vorago gulæ.
Conciliat mollis quæſitos ſtragula ſomnos:
Huic labor in dura, mollia fecit, humo.
Ipſe cibum & ſibi fert, ipſe & ſibi decoquit, ipſe
Crudum, ſi non ſit igne domare, vorat.
Tu quereris corrupta vndis tibi numina Bacchi:
Sæpe etiam ſordens huic leuat vnda ſitim.

Deuouet ille ſuo concordia pectora regi:
Te quatit inſana ſeditione furor.
Mirum, Romanis propius qui acceſſerit armis,
Romæ fata gerens, ſi ſibi fata trahit?

Oppida Benaci.

Terra, decus cæli, curuas quod proruit vndas,
Cum furit Aeolij Norica turba gregis:
Vos ego ſiderei mea maxima numina colles,
Inter præcipuos exul adoro Deos.
Haud procul hinc tetigi vitalis liminis oras:
Atque hauſi vitæ prima elementa rudis:
Balde procelloſos aperis vbi vertice nimbos:
Benacique graues fluctibus addis aquas.
Huc me diua parens a magno miſſa parente
Tranſtulit: & lucem ſancta videre dedit.
Vt miſer exciperem ſoliis excluſus auitis
In patrio ſaltem lumina prima ſolo.
Pene quidem expoſitus, quales & Cyrus, & ille,
Qui Martii poſuit mœnia clara, fui.
Quinetiam ſola illorum maleprodita cernis
Corpora. ſed geminum, cumque parente meum.
Tantum fata queunt, tantum indignatio cæli:
Vt pretium hoc animi ſit, voluiſſe malum.
Certe equidem hoc ego credo bonum: tamen illa pericli
Semina agunt, mentem ſolicitantque rudem.
Quid ſi me o genitor crudelis, perfidus hoſtis?
Quid geminum corpus, cumque parente meum?
Quanta fuit non victi animi expectatio rerum:
Tanta eſt ſpes, cum ſpe perdita tota ſimul.
Nil potuit maleſaga mali mens percita fati.
Tu moreris: quæro munera mortis ego.

Dÿ patrÿ Indigetes, Dÿ deficientis Iulÿ:
Et vos Scaligeræ numina priſca domus:
Quæ mihi contigerunt primæ poſt munia vitæ,
Ah ſaltem a patria vos prohibete mea.

Nuremberga.

Diua mihi extremi da munera ſacra laboris,
Non tamen extremo conſpicienda loco.
Sed velut abducto veneramur in ordine cælum,
Hic vbi naturæ fine quieuit opus.
Non potes æthereis deducere ſedibus aſtra:
Inuenies, tibi quæ Norica terra dabit.
Hunc ſibi corruptas terras Aſtræa relinquens
Fatali ſtatuit ſede tenere locum.
Quis putet horrifico ſociatas Marte Camœnas?
Sacra tamen duplex tempora laurus obit.
Martis habe, & Phœbi felicia tempora laute:
Sanctaque ſit valido fœdere iuncta fides.
Omnibus ex iſtis ne tu ne dempſeris vnum.
Addere quin potius omnia magna, tuum eſt.

Hieruſalem, Bethleem & Nazareth.

Hic genua, hic animũ, hic lacrymas, hic carmina pono:
Mensque mea ad patrium ſubuolat aucta polum.
O promiſſa nouo, populo promiſſa vetuſto:
Quæ libertatis iura beata dabas:
Cur vidua, orba, iaces? ſancti quæ vulnera vultus?
Quis fuit, ætherias qui ſcidit ille genas?
Quam te terra canam? cælum quæ facta ſerenum es.
Nos facti e cælo ſordida terra ſumus.
Tu nec laudis eges: nec noſtro augebere cantu:
At me abs te dici, gloria vtrinque tua eſt.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI LOGOGRIPHI.

AD Petrum Natalem.

Aſpice, quam dubia ſplendeſcũt luce tenebræ,
Quã nitet ambiguis decolor vmbra notis.
Qui patrij decus es non vno nomine, cæli,
Qui potes in media nocte ciere diem.
Luſibus arriſit ſtudiis immiſta ſeueris
Quæſita in medio grata labore quies.
Tu tibi cara reges fido veſtigia filo,
Dum tenet ancipites ſemita flexa pedes.
Fallor. an his vltro aeriis abſtruſa tenebris
Vltro turba volet ſole patere tuo?

Lectori.

Hos centum griphos quam paucis luſimus horis
Dicere non auſim: malo tacere pudens.
Non credis? leuitas coget te credere rerum.
Nulla trahent longas anxia dicta moras.
Hoc volui, reiecta fuit cunctatio priſca.
O pereant grauibus vina ſeuera modis.
Ludimus: hoc ſatis eſt: atque inter pocula: nec ſunt
Tam leuia vt nequeant addere ſæpe moras.

Cabbala.

Ne tibi ſint nugæ hæ. Quid enim ille ſuperbit ineptus?

Perque

Perque manus tradit ſapientis nomen inane?
Quo labyrintheis anfractibus omnia verſat.
Accipe vtrunque libens ergo, aut vtrunque relinque.

Griphus Ioſepho F. auctore.

De naſſa medium aufer: auem Palamede notante
Aſpicies. Caput aufer, vbi hanc veneris, habebis.
Hunc lege pharmacopœe, notam ſi reddis anhelam,
Totus in amne latet: caput abſit non erit vſquam.

De naſſa] γρῖφος. naſſa. aufer medium, exibit grus, quæ dicitur auis Palamedis. *Caput auf.*] exibit rus, ſi auferas caput agrus. *ſi reddis &c.*] ſi aſpires erit Rhus Syriacum notum herbariæ rei peritis. *Totus in*] γρῖφος integra vox eſt naſſa. ſi auferas G, erit nuſquam, quia eſt vox nihili.

Mens.

Quod ſibi nolebant parci licuiſſe Latini,
Exibit, primo ſi vertice millia tollas.
Omnia ſi ſunt hic, cur omnibus addita mille?
Ablato M, ens. ſi eſt ens, omnia ſunt. Cur mille addunt? id eſt M.

Saturnus.

Sat fuerit, ſi non toto contentus abibis.
Siue es, ſeu non es: cum ventre hunc exime ſanus.
Æneas capite exciſo, corpus quoque tollit.
Aufer colla, canet. Natos vorat omnibus auctus.
Sat fuerit] Sat. *ſiue es &c.*] Satur, Sanus. *Æneas capite*] Turnus *Aufer colla*] Sturnus.

Puer.

Tolle caput, ſimile ætati tum tempus habebis.
Nenia Pontani ſine cauda protulit audax.
Temporis at capite ablato præponere debes.

Tolle caput] Ver. *ſine cauda*] Puc. *Temporis &c.*] præpoſitio Per.

Mars.

Deme fero galeam: reteget placabilis artem.

Sol.

Non, ſobolem gignit, ne proles vſtulet orbem.
At ſi multiplicans quis forte exibilet: illinc
Continuo tunc ſi quid oles, tute ipſe videto.

multiplicans] Soles numero plurali. *exibila*] id eſt aufer ſibilum: oles.

Venus.

Alma Venus, nulla ipſa dolis ſatis apta nouandis,
Se nudam oſtendit, nec vult prætexere griphos.
Aſt opifex rerum ſolus, qui eſt vnus, habebit.

Alma Venus. &c.] Vnus.

Iuppiter.

Qui iuuat, & pater eſt, vera eſt via recta beatis.
Partiri nequit æquato diſcrimine. Mirum
Maiorem ſuperat minor vt plus indicat eſſe.

Vera eſt via] Iter. *Partiri*] Quia Ter non ſunt niſi tres literæ. Iupi numeri nullius vox eſt.

Mercurius.

Non tuus eſt, ſi ſuſtineat talare Galerum.
Solus erit, comitem ſibi ſi trahat ipſe Galerum.
Aſt caput, & medium, & comes ad veſtigia iuncto
Ædificant. Animal, ſed fur, ſine viſcere fiet.
Vltima quinque obiens linquet Dictator aratrum.
Et tenui exempta currus vehet inde triumphos.

Tum

Tum peditum oſtendet ſeruum, modo tolle ſecundam.
Exciſo capite exiliet fera barbaricus bos.

Non tuus] Meus *Solus erit*] Merus *Aſt caput &c.*] Murus. *Animal*] Mus. *Dictator*] Curius. *Et tenui*] Curus. antiqui non geminabant. *peditum ſeruum*] Crus. *barbaricus bos*] Vrus.

Lucina.

Si lucis præſes, ſi partibus apta leuandis
Ventrem deponat, vulgato nomine nota eſt.
Atque vnam agnoſcas dempta ceruice: ſed illam
Redde tribus dehinc poſtremis, tibi lina parantur.
Adde priorem iſtis, ciuilia prælia miſcet.

Ventrem deponat] Luna. *dempta ceruice*] Vna. *Redde tribus poſtremis*] Lina *ciuilia prælia miſcet*] Cina.

Horæ.

Quo plures numero, numero inuenio eſſe minorem:
Ad mictum ſecuit vanus quas verna Canopi.

Quo plures] Quia numeramus quæ abiere. *Ad mictum*] Quia aiunt Ægyptios ad mictum bouis in xxiiii ſecuiſſe.

Dies.

Lux in ſe regem tenebrarum includit: at ipſe
Plenus opum fac hoc, ibi quod tu diceris eſſe.

regem tenebr.] Dis. *fac hoc*] Des.

Nox.

Mater conſilij, ſedes veneranda quietis
Obſcura eſt adeo, nihil vt cognoſcere poſſis.

nihil vt] Non poteſt elici griphus.

Ignis.

Tu ſi in me venias, ne fac, quod diceris in me.

Tu &c.] Inis.

Spiritus.

Da caudam ſuperis cum ventre, & ventre remoto.
Ne totus, quod ego ſum, ſis, ſi negligis aras.

Da caudam &c.] Da thus Deo, ſecundum ritum, ne ſis irritus, ſpiritus antiqui geminabant.

Muſcatum, ex veteri ænigmate.

Quod currit, caput eſt. venter dabit additus alas.
Graculus haud comedet ſex membra externa guloſus.
Deme caput, metuent tria prima: at iungitur hoſtis.
Iunge extrema epulis, acues ſine ventre poetam.
Cui caput abſumas ſic ſit, male qui tibi dicit.
At cum ventre caput nihil ſunt niſi tædia vitæ.

caput eſt] Mus. *venter &c.*] Muſca *comedet ſex*] σκατόν *metuent tria prima*] Mus catum metuet. *at iungitur*] Mus cum Cato. *Iunge &c.*] Muſtum. *caput abſ.*] Vſtum. *cum ventre caput*] Muſca.

Paulus.

Eſt tuba totus, at hinc caput exime: tibia fiet.
Plus videas, duo ſi demas quæ proxima primæ.
Vlcera differcit tamen huic exempta ſecunda,
Tertia ſi pereat: ſtantum fit gurges aquarum.
Producas: viti fiet, quod ſcipio patri.

eſt tuba] αὐλός. *Plus videas*] Plus. *Viſcer a differcit*] Pus. *ſtantum &c.*] Palus. *Producas*] Paulus. *quod ſcipio*] baculus.

Purus.

Haud temere inuenias hominem, ſic ſi integer extet,
At multum inuenies in vulnere, ventre remoto.
At caput exime: trux tantóque ferocior. At ſi
Græce vis: cauda ex toto reliqua eſt animali.
Nec minus à tergo ventus ſpirare videbis.
Totius me cauda tamen bene paſcit in vrbe.

At multum] Pus. *trux*] Vrus. *cauda*] οὖρος. *a tergo ventus*] οὖρος. *cauda*] Rus.

Mares.

Tu,niſi ſibilat,aufuge. Res eſt perfida. Mortem
Abſciſſa ceruice ciet concentus Homeri.
Torque os:cauda tubam. Caput eius diſiice,patrem
Romulus oſtendet ſumma de ſede Quirinum.

Res eſt perfida] Mare. *Abſciſſa*] ἄρης. *Torque os*] Torque diphthongo Æs. *patrem Romulus*] Mars.

Paries,ex antiquo concinnatum.

Cui mater fuit alta ſilex,lignumve,lutumve,
Exciſa ceruice ferox ad paſcua regnat.
Ventre imo execto Spartanos tollit honores.
At fruſtra & pes,& hic patriam defendit ab hoſte.

Exciſa] Aries. *Spartanos tollit*] Paris. *At fruſtra &c.*] Aes.

Auis.

Exempto medio,fit totum:& credere poßis?

Fit totum] As.

Dapes antiquum concinnatum.

Quinque placent ori,ſed quatuor aera ſcindunt,
Tres currunt,referunt murmura rauca duo.

Taes currunt] Pes. *referunt mur.*] Æs.

Fœmina.

Linque caput:non ſtet tibi mundi machina tanti.
Tolle:nec hanc valeat,reliqua eſt,quæ ſola ſuperſtes.

Linque &c.] Fœminæ caput peſſimum. *Tolle*] Mina. *hanc valeat*] Minam non valet.

Senex.

Hoc eſt,quod voluit:quodque eſt nunc,eſſe recuſat.
Eſt non eſt,quod cauda trahit:ſed ſentiet illud.

quod cauda] Nex.

Anas.

Tota volat:tota & graditur:quin tota natabit:
Irritata apicem imponat canis:haud volat. Aufer
Atq; hinc atq; illum,qui iam fuit ipſe natabis.
Quod ſi dimidium tibi forte ſuperuenit vſus,
Obtura,tetros ſi quando incendis odores.

apicem] R literam,Ranas. *natabis*] Nas. *Quod ſi dimidium*] dimidium Vſus eſt Vs. ſi ſuperuenit ad Nas, fiet Naſus.

Iulius.

Principium mœſtum,finem dat legis amicum.
Legiferæ Cereri totum dat carmen honeſtum.
Multipedemque feram,quam ſignat imago biremis.
E paruo fermentatum mirabere nomen,
Creſcere:maiori maiora hæc debita regno.

Principium mœſtum] ἰὼ. *totum dat*] ἴουλος. *E paruo*] Ilus.

Cæſar.

Centum Thuſca deos vno ſub nomine vox dat.

Scaliger.

Quo ſcandas tu,quoque voles,gerit vnus & idem.

Aqua.

Iſta mihi Herculeus riualis nomina fecit,
Ne iam Grammaticos raucos ſequereris ineptus.

Herculeus riualis] Achelous.

Pluuia.

Exedit ipſa ſibi caudam cebi improba ritu.
Interiora tamenc audata impenſius augent.
Dulcia quæ ſucco vincunt meliore parentem.

exedit] Pluuia. *caudam*] Viam. *Interiora*] interiora Vv cum cauda A,Vua. *parentem*] aquam.

Ros.

Quominus os habeat,caput impedit. hoccine credis?

Hoc

Hoc tamen abſciſſo inuitus tunc oſſa relinques.
caput impedit]R impedit ne ſit os.

Herba.

Diua faue, hunc vterum vt deponat filia terræ.
vterum] B eſt vterus. Hera Fortuna apud Ennium.

Leo.

Non faciam, capite abſciſſo quod velle videris.
capite abſciſſo] Eo. non ibo ad Leonem.

Porcus.

Totum malo mihi: ſi ſinciput abſit, abeſto.
In cauda geſſiſſe cutem non miror. At inde
Abſit ſumma cutis, magnum dabit India regem.
Vel quod pro fracto officium dabit oſſe. vel illud
Tyrtamus ad Parium quod marmor comparat olim.
Qui ſi vera canit: quis dicat marmora tofos?
Corripe: corporeos alios quoque tende meatus.
Illi deme caput: Niloticus extat Apollo.
Decolla: inuenies vbi pinguior exit in vrbem.
Sinciput abſit] Orcus. *In cauda*] Cus. *ſumma cutis*] abſit C. *regem*] Porus. *Vel quod* πῶρος. *Corripe* πόρος *Illi*] πῶρος *Niloticus Apollo*] Ὦρος. *inuenies*] Rure porcus pinguior.

Vita.

Carcer delicioſus, & vndique dulce venenum
Ipſa ſui fatorum, ac cæli parte priore
Pulſa ruit, tituli notulam ſi exemeris, inde
Oſtendit, quid ſit. nil ni via: tuque viator.
Parte priore] Vi.

Mors.

Omnia quæ perimit nil de ſe gignere poſſit.

Caper.

Cornua mi, ſed ſi caput aufers, dente nocebo.

Bos.

Caput abſcindas, non deerit, quod mihi deerit:
Atque ipſo, quod abeſt, quadraginta intus in vno.

non deerit] Os non deerit, quod deeſſe debuit capite abſciſſo. *quadraginta*] Dentes in ore.

Piſcis.

Icere ſcis, & ſcis etiam fortaſſe ciere.
Qui latet, hoc vtinam prauus tingare colore.
Dimidio turris culmen ſi imponis, es illud.

Icere] Iſcis. Scis. Cis. *colore*] Picis. *Dimidio turris*] Tur. *culmen*] Pis.

Aer.

Lenior hoc toto cauda eſt, ſi Græcia curet.

Lenior &c.] ἀὴρ. ἦρ ver.

Lilium.

Candida perpetuis nunquam peritura ſub annis
Sacra vides monumenta, polo demiſſa ſereno,
Quæ gentis capiunt ſibi nomen originis altæ.

nomen] Ilium.

Delphin.

Has etiam videas humanæ ſortis amicas
Tyrrhenas acies, quæ per maria humida nando
Armigeræ reginæ æquant momenta volandi.
Germanus patria iungat ſi voce Latinam,
Eſſe dabit primæ ſoboli, quod Iuppiter ipſe eſt.

Armigeræ] Aquilæ. *Germanus*] Elfu ſignificat iuuare. Quaſi Deus elf. *primæ ſoboli*] primogenitus Franciæ.

Vua.

Haud temere illi acidis imitantur vitea ſorbis.

Nam

Nam ſolo afflatu veram dedit Aeolus vuam.
acidis] verſus Virgilianus eſt.
- - Acidis imitantur vitea ſorbis.
ſolo afflatu [οὖα ſorba ſunt *Aeolus*] Aeolica litera Ⅎ facit vuam.

Fœnus.

Inuerſa furca dum Græci vina coronant,
Inuiſas faciunt, quas neſciuere, calendas.
Inuerſa furca eſt Ⅎ οἶνος vinum. *inuiſas*] fœnus inuiſas facit Calendas. ἕνη καὶ νέα. *neſciuere*] Græci [nomen Græcum neſciunt calendas.

Patria.

Salue diuinum, ſanctum, venerabile nomen.
Quæ vna tenes, multis magnum caput impoſuiſti.
Quæque ſuo capiti nihilominus, & tria ſubſunt.
Aequum ius ſerua, & paribus nos legibus auge.
Aut tu iuſta crucem mediam interpone proteruis.
Quæ vna] Atria plura vna ciuitas continet. P, caput eſt. Tria ſubſunt, Serua nos inter paria. aut malignis interpone T crucem.

Francus.

Inuictis animis inuictas robore gentes
Seruos, ac ſeruas dura eripuere catena,
Bellacisque gerunt in pectore nomina regis.
nomina regis] Ancus.

Pan.

Cornibus imperium, atque Dei ſuprema poteſtas,
Et cerebro deſignatur ſapientia ſumma.
Aſt oculis nitidi lucentia ſidera mundi
Fiſtula ſeptenis rite hinc compacta cicutis
Tot calamis totidemq; ſonis diſcriminat orbes

Diſparibuſque rotis dat decreſcentia ſigna.
Ignem pectus habet, florem, & genitabilis auræ,
Aluus aquam, brutaque pedes molimina Terræ.
Totum eſt: amiſſo capite at dubitare videris.

Totum] πᾶν. *Amiſſo capite*] An.

Vina.

Integra lætificant animos, mutilataque robur.
Conueniunt igitur duo ſic ciuilibus auſis.
Ruſtice tu caput adde tuum: ruet aucta libido.

mutilataque] ἴνα. *caput &c.*] Ruina.

Ouis.

Imbellis tota eſt: caput exime, vis erit illi.

Oſculum.

Ex nitido, vt fœdo quod conſtat tradis amicæ?

Nauis.

Cum capite, & capite amiſſo fert ocior alas.
Idque habet in cauda, quod ouis quoq; cauda reponit.

capite amiſſo] auis. *Idque &c.*] Vis.

Hirquus.

In canthis oculi eſt animal, ſed non ibi natum:
Quin neq; eo intrauit, neq; eo indugredi valet vnquã.
Et facit ambiguum carmen cæleſte Maronis.

In canthis &c.] Commune animal, & canthis oculorum ex Seruio. Facit igitur ambiguos Grammaticos in verſu Virgiliano.

Luſus.

Quod nos hic facimus, ſi lucis ſumma relinquat.
Exercendo animum nec ludus inutilis eſto.
Mactandumq; ſuem de ſeipſo promet ad aram.

relinquat] L. Vſus. *de ſeipſo promet*] Sus.

Gallina.

Magnanimam gentem imbelli de pectore promet,

Tantum

Tantum poſteriora piger tibi textor habeto.
Quæ tamen vt ſapida hæc lurco ſibi prima putabit.
Magnanimam] Galli. *poſteriora*] Lina. *Prima*] poſteriora Gallinæ.

Columbus.

As aſſusque atque elixus proponitur vnctis.
Pars duo ſunt aſſis non contemnenda trientes.
Nanque hæc poſterior, meliorque priore ſuperbit.
As aſſusque] totus columbus. *Pars duo, &c.*] duo trientes duæ ſyllabæ Lumbus. *Nanque hæc &c.*] Lumbus quam Collum.

Pauo.

Litibus ignotam tibi dat vox Græca quietem.
Aeoliam tollas: reliquum tibi paſcua ſignat.
Aſt obtruncato tibi dat Carthago ſalutem.
vox Græca] παύω quietem ſignat. *Aeoliam tollas*] πάω πάσκω. *obtruncato*] Auo in Pœnulo Plauti.

Vacca.

Virginis o Volſci ſociam ſpectate Camille
Aeoles vxorem quam auſi ſunt iungere tauro.
Virginis] Acca. *Aeoles*] Æolicum eſt v.

Taurus.

Si ſimplex ſemel haud torto ſit nomen ab ore,
Corniger eſt fluuius, tum corniger integer alter.
Ne ſim ego quod fluuius: quodque intus corniger alter.
Toto vbi pars maior: tum ſane eſt ignea cauda.
Damna accuſatum caput abſcindas, onera me.
torto &c.] Quia diphthongus torquet os. vt ſit taurus. *Corniger*] Taurus. *quodque intus corn.*] Corniger vrus. *Toto &c.*] Quia vrus eſt maior tauro, & vox vſtionem ſignificat. *Damna accuſ.* pone in accuſatiuo Taurum. *Caput abſ.*] aufer T. *onera me*] auro.

Conſul.

Ruſtice vis, quidſcis, vel vis quidnam eſſe mereris?
Ex protheſi protheſin diſiunge, atque eiice: fies.

Ex protheſi] Quia eiicies con. & diſiunge per. Ex. & fiet exul.

Roma.

Si crudum excipias elementum, crudior exit.
Nam pudet inuerſa voce appellare cloacam.

Si crudum] R crudum elementum. *crudior*] ὠμὸς *Nam pudet*] non digna eſt, vt appelletur Amor.

Roſa.

Si breuis eſt, Veneris teneros aſpirat amores.
Tempus vbi acceſſit, cariem ſenſiſſe videbis.
Oſſea ſunt intus cuncta inteſtina: ſed illis
Exemptis purgare poteſt, ſi ſpiritus adſit.
Si ſine vertice erit, merita eſt conuicia coniunx.

ſi breuis] Roſa correpta flos. vbi acceſſit tempus, id eſt, producatur, a rodendo cariem ſumit. & ludit. Quia tempore procedente carioſa fuit roſa vetus. *inteſtina*] Os. *Sed illis exemptis &c.*] Rha. *ſine vertice*] oſſa.

Barbarus.

Ante bipennigeros duro ſub conſule faſces
Exilio expulerat me Græcia ſola ſuperbo.
Hoc ius poſt rapuit victor Romanus Achæis.
Rureque multatus tum demiſi mihi barbam.
Qua media execta Lucæ bouis horrida vox eſt.
Quod reliquum eſt radas: illi tunc ſarcina reſtat.

Rureque &c.] Rus. Barba. *radas*] alludit ad barbam. *ſarcina*] βάρος.

Mel.

Infinita Dei pauxillo in nomine vis eſt.

Vltimus

Vltimus at numerus diuinum nomen adunxit.

pauxillo] El Hebr. *Vltimus at*] M.

Facies & vultus.

Hæc vnum duo ſunt. muto vnum eſt, altera perſtat.
In trunca eſt acies: in trunco eſt vltio trunci.

In trunca] facie, acies. *In trunco*] vultu, vltus.

Pomum.

Grammatici temere de te rixantur inepti.
Nos quibus eluſis domitum modico igne voramus.
Quin cocto caput auſer. erunt reliqua omnia cruda.
Pectore detracto me diique abdomine ventris.
Belgica dat puerum tumidis Brabantia buccis.
Vltima in Arabia propolim dat cauda Meliſſæ.

caput aufer] ὠμόν. *Pectore &c.*] Pum. *Vltima in Arabia*] Arabes propolim vocant Mum. *Meliſſæ*] apis.

Caſtanea.

Si ſequeris nomen, quod dat Prouincia ciui
Aequoreo. mirum tegitur ſub nomine monſtrum.
Arma pedes: totum caput eſt. cæli æmula gyris
Non pedibus digiti, non diſſita cruſcula nodis.
Grallator ſic ingreditur, Scythica & fera, vt aiunt.
Si nomen verum eſt: ſum caſta iuuencula virgo.
Nec cælum is velut: at fulmen crepitu æmulor atrum.

Si ſequeris &c.] Caſtanea marina. *ſub nomine*] Echino. *Cæli æmula*] quia rotatim ambulat. *Scythica & fera*] Machlia. *Nomen verum*] fructus. *caſta iuuencula*] νέα caſta.

Oua.

Terrigenis, & pontigenis, non denegat aer.
Singula ſunt illis, pene infinita ſed illis:
Eſt animal, non eſt. intus ſtat vita cibuſque.
Sunt etiam ſine patre ſatu concepta Fauonij.
Quid quod matre ſatum non fertur filius eius

Litera Græcula ſi deſit, fit dictio Græca.

ſed illis] piſcibus. *Intus &c.*] vitellum. & albumen. *ſatu concepta Fauonij*] ὑπηνέμια. *Quid quod &c.*] Quia ouum eſt æquiuocum cum gallina. *dictio Græca*] ὠδ.

Turtur.

Quod nomen ſignare poteſt ſub tegmine falſo
Non colo, quas trepidi fratres, trepidæque ſorores.
Sum minor: at triplex culmen pro corpore porto.

Quod nomen] à turribus. *quas trepidi*] columbi turres. *at triplex*] Tur apex eſt turris.

Intellectus.

Qui paucis datus eſt: omnes ſed habere putant ſe:
Dimidium tollit, quod toto ſignificatur.

Dimidium &c.] lectus, id eſt ſomnus, habetur.

Cultellus.

Officio noſtro poteris exponere terram.
Ne iungas caput ad caudam, prohiberis ab illa.

Officio noſtro] ſecando nomen exit Tellus. *caput ad caudam*] Culus.

Fumus.

Patri diſſimilis ſum, oculis inimicus acerbis.
Corripe, dilataque tuum pauliſper hiatum,
Et fac iuſta patri: Tum qui matre, & patre nullo eſt,
Cum cauda e cauda exibit fur incola cellæ.

Patri] igni. *Corripe, dilataque*] Humus. *patri*] Humato. *qui matre*] Mus.

Fellis.

Qui cum nomen habet commune celerrima bilis.
Dente mouet lites: cauda quoque ſignat eaſdem.

nomen habet com.] Fel. *Dente*] Lis.

Nemo.

Nemo negat ſe emere: vt quiſquis vult vendere vili.

Augurij

Augurij comes eſt, ſi currat more diauli.

Nemo eſt, ne emo. non emo. & non homo. ita luſit. quia nullus dicit, non emo ſi vili proſtet. *Augurij*]omen διαύλȣ δρόμος.

Doletus.

Totum promittit tum operam, tum munera truncis.
At fraus dira ſubeſt, ne vel cum pignora credas.
Prima tibi frons læta: necis veſtigia cauda
Si accuſes nequam, nanque eſt homicida, caputque
Amittet. Capite amiſſo tum deuoret ille.

promittit tum operam] Dolare. *fraus*] Dolus. *frons læta*] Do. *ſi accuſes*] in accuſatiuo. *capite amiſſo*] Oletum.

Seruus.

Sum Gallis bipes, & quadrupes, comedo comedorq;.
Quod ſi me accuſes, caput aufer: meipſe vorabo.

Sum Gallis] Quia Galli eodem modo pronuntiant, ſeruus, & ceruus. *me accuſ.*] in accuſatiuo. *caput aufer*] Eruum.

Manus.

Cum caput eſt demptum: illa duos nos ſemper habebit
Quæ repreſentat rem tetro nomine ſpurcam.
Millia tu centum viuas geminando liquorem.
Quem ſi diminuas, totum illud pluribus auges.

Cum caput] Anus. *rem tetro nom.*] ſedes Anus. *geminando liquorem*] geminando liquidam. *Quem ſi diminuas.*] Annus Annulus. plures literæ.

Cœna.

Veſpere quæ exoritur, communem Græcia dixit.
Nec quicquam valeat, capitis niſi demis honorem.
Tu tamen huic Græcæ voci flexum adde Latinum.

communem] Κοινά. *capitis &c.*] οἶνα.

Ariſtoteles.

Prandium vt incipio: inuenio iunctum illico finem.
Vtrum idem eſt veri princeps, & finis honoris.

Prandium &c.] ἄριϛον τέλος.

Furnus.

Integrum vt reuomam, integrum ſic deuoro panem,
Vincla tori nequeo, niſi truncus ferre iugalis.
Nec concors. Ignes gero mi, ſibi flumina coniunx.

Vincla] ſexum, *niſi truncus*] furna diceretur. ſed non dicitur. niſi trunca vrna.

Porcella.

Quæ me olim integrum genitrix geſtauit in aluo
Parte mei extrema diſſectam in pondera condit.
Tu fac ſulcum in ea, nomen commune videbis.

genitrix] Porca. *in aluo*] Cella. *parte mei &c.*] Succidia. *fac ſulcum*] exime Cell, fit porca nomen commune ſcrofæ, & ſulcis.

Scrofa.

Pingui ex clune tibi cum de me diuidis offam,
Pluſquam dimidium comedis: tum pluſque relinquis.

Pluſquam] Quia offa ſuperat vno elemento, quod reliquum eſt. at relinquis plus, quia offa minor clunibus.

Cædes.

Centum ædes ſoluas: tibi ne contingat idipſum.

Centum ædes] C. Ædes. *ne contingat*] Cædes.

Milia.

Milia ſi demas: menſæ tamen illa relinquis.
In quibus affectat genitricem conditor Vrbis.

milia &c.] Ilia lumborum. *Genitricem conditor*] Romuli Ilia mater.

Vlua.

Sum ſoror algæ ſalgigenæ, dulcique ſapore.
Aeoles infamem mundo fecere Mephitim.

Aeoles infamem] Vulua. addito ſcilicet vau Æolico.

Facies

Facies.

Sex ſumus, atq; vnum, & varijs ſub partibus extat.
Multo maior vis in vi, numeroq; minore:
Atque in ea verbum inde minax, mage ſi minuatur.
Sic, verbum antiquum, quod nunc ipſo exulat vſu.
Et verbum præ quo non ſunt tibi cætera turba.

Sex ſumus] ſex elementa. *Multo maior*] Acie. *in ea verbum*] Cies. *Sic*] id eſt ſi adhuc minatur. *verbum antiquum*] Ies, quod exoleuit. *Et verbum*] Es.

Iuno.

Tres ſumus: ergo duæ hic vna cohibemur in hoſte,
Inq; ſolœciſmo, quippe vno non tamen vna.
Tota furit: ſe dimidium furiauit vtrinque.
Altera nat ponto, ſummergitur altera ponto.
Vtraq; tum Dea fit, mutataq; nomina ſumit.

duæ] Ino, Io. *Inque ſolæciſ.*] Quia vno in nomine, non in vna Iunone. *Tota furit &c.*] Quia furore acta vltionis Iuno furiauit vtranque Io & Ino. *vtraque tum Dea fit*] Iſis, Matuta.

Echo.

Mirum quæ ex aliis renouat bene ſedula voces,
Ex ſeipſa nullam penitus renouare potis ſit.

Ex ſeipſa] Quia aliæ voces ex ea nequeant extrudi.

Maledicus.

Arrabicum articulum ſi tu poſt millia demas,
Fies, quod pauci fies ex pluribus omnes.
Si Ægyptum Græcam, aut arcum fugat Æolus: illo,
Deterius fiet, quod iam ſignarat aperte.

Arrabicum articulum] poſt M, Al. fit medicus. *Fies omnes*] id eſt medicus, qua omnes volunt eſſe medici. *ex pluribus*] quia plures ſunt maledici, *Si Aegyptum Gr.*] Δ Aeg-

lus] id eſt digamma ſi expellat D. fit Maleficus. *Illo*] veteri, maledico, quod prima voce deſignabat.

Auris.

Principium, quo nunc audis, ſi ſurripis, vris.
Atque alium Græcus: mutat cum nomine ſurſum.

Principium] A. *Atque alium*] V. *pl's. cum nomine*] non ſolum ſenſum ſignificatus, ſed & animalis, quia ex aure naſum faciet.

Pluuia, *iterum*.

Dona Iouis feſſus damnat quæ tota tonantis,
Horum dimidio ſint, non valet eſſe viator.
Quo ne plus reliquum fieret, non ſibilat audax.
At ſi vos pueri deſit, puero timor adſit.
Vna tamen latitans intus ſolabitur illum.

feſſus damnat] pluuiam damnat viator totum quomodo igitur damnat, ſi ne dimidio quidem carere poteſt, Via. *Quo*] dimidio *ne plus rel.*] Non fit plus addito ſibilo, ne dimidium illud plus quàm dimidium alterum vna litera, Via. *Vox pueri*] ſi deſit vox puerilis, id eſt L, quæ pueris peculiaris eſt. fit Puuia, at puuire eſt verberare. vnde pueri ex Feſto.

Poeta.

Tu neq; ſi cogas abſciſſo vertice vires
Tum valeas reliquum pondus bene ferre poetæ.

Tum valeas] Quia diuiſæ ſunt vocales in poeta, & vnitæ in œta.

Stultus.

Totum odere Dei, ſapientes quippe, catiq;.
Ergo mulctatum capite acriter vlciſcuntur.
Audacter cauda Varro cumulauit acerram.

Audacter] Quia Varro non thus à ſuffitu, ſed tus à tundendo.

Mulus.

Mulus.

Peſte perit primus, ventrem cum geſſit, Homero.
Tum ſterilis peperit diſſecto abdomine murem.

Peſte] οὐρῆας μὲν πρῶτον &c. *diſſecto*] ablato ventre Vl.

Aula Romana.

Plus ſatis vna quidem: ſed ſi centum addere cures:
Aptius haud poteris cognoſcere, quid ferat intus.
Non fruſtra Plautus facit inſtrumenta culinæ.
Omnipotens meritis, o, ſubdito Iuppiter ignes.

Centum] C. fit Caula. *quid ferat*] bruta. *inſtrumenta cul.*] Aula. *ſubdito*] Ollæ.

Palma.

Victor idem quod habet, nimius capit acer honoris.
Et caput abſcindit, quo res ſit tutior alma.
Qua voce inflatus male litigat acer Hebræus.

Victor] quia habet palmam manu *caput abſcindit*] Alma. *acer Heb.*] Quia Hebræi peſſimi in Iſaia, litigant ſuper Alma. nos dicimus virginem, illi mulierem.

Vina aperte ſine Ænigmate petenda.

Hæc hilaris centum tenebroſa epigrammata luſus,
Tetrica dum ſapidis ſoluimus ora iocis,
Hoc triduo, dum cedit hyems genitalibus auris,
Et Zephyri verna ſpirat ab arce tepor.
Fudimus. Ille etiam menti calor excidit audax,
Præcipiti vt ruerem carmina rapta manu.
Qui ne abeat, mihi Cantabricæ da vina Pyrenes.
Non ſunt obſcuris illa petenda notis.

IVLII CÆSARIS SCA-LIGERI MANES CATVLLIANI.

Manes maximi, & optimi poetæ,
Et quantum pote plurimum diſerti.
Seu vos Elyſiis Thalia campis
Lentos dulcibus entheat ſuſurris:
Siue argentea Sirmionis vnda
Contra conſonat æmulum, canenti:
Spirate, o, faciles, meros Amores,
Mollem verſiculum, Atticum leporem,
Puris vocibus, emicante vena.
Hinc vos in teneris toris iacentes,
Hinc ego in torulis iacens tenellis,
Momenta inuidulæ hæc puſilla morti
Suffurabimur, enecabimusq;
Dulcis obruta fluctibus Lyæi.
At vos horridulæ valete, abite hinc
Vitæ incommoda tetricæ Camœnæ.

Ad Cupidinem.

Si clemens mihi ſeruitus amoris,
Nec mordacibus inquieta curis
Candidos ſineret mi abire ſoles:

Quid

Quid iucundius, expeditiuſque
Hoc regno foret impotente Amoris?
Nunc, cum mi imperat inſolens tyrannus,
Vt viuam ſibi totus: O Deorum
Quicquid fers titulum ferox Amoris,
Amabo aut age parcius proterue,
Vt diu tibi ſuppetamus: aut, vt
Duri incommoda temperent furoris,
Secum blandiculæ, venuſtulæq;,
Decidas minimo rogant Camœnæ.

Ad Lolliam.

Aetas mellicula, integri decoris,
Aetas ſcitula, muſtula, integella:
Ecquid conſimilem igneis labellis
Cum Roſam legis igneum nitentem:
Tecta tempora concitata lapſu
Sentis ducere languidam ſenectam?
Olim erit, puto, nec fefellit, olim:
Cum teipſam in medio tui requires:
Et dices: vbi ſum? me vbi reliqui?
Hæccine aureolæ integræ papillæ?
O dij reddite, quod tuliſtis, o Dij:
Aut ferte hinc memorem mei querelam.

Secundo amore acrius afflictari.

Olim dulciculi, aureique amores,
Qui leni recreatis aura amantes:
At nunc terrifici, igneique amores,
Qui ſæua iugulatis arte amantes:
Quid tandem mihi, quid feri tyranni
Vobiſcum? quibus vlla nec fides, nec

Eſt clementia,nec benignitas eſt.
Nam quis tam male fecerit clienti?
Quis bene afficiens ſuos,malum det?
Abſentis coquit impetus medullas,
Præſentem necat,& magis potitum.
O vtrum eligimus miſelli amantes?
Si plus perditus in ſecundo amore,
Quam aduerſo pote perditiſſimum eſſe?

De diſceſſu Cæliæ.

Ibis per glacies,crepidineſque,
Ibis Cælia? nec timebis Alpes?
Alpes Cantabricis feras pruinis?
Simplex horridulo puella vultu?
Et teges latus hiſpidi latronis?
Fœdi barbaricis manus rapinis?
Furtis,cædibus,helluatione?
Pura candidulo ſinu puella?
Me pium caput,& Deis amicum
Longe abs te miſere exulare cogis?
Saltem redde mihi meos ocellos,
Quos tuis rapiens,abiſti,ocellis.
Ah ah quin potius feras: Herique,
Quantilla eſt ea portio,relicti
Soletur ſenium,ægritudinemque.

Ad Catellum de eadem.

Quid fles Therionille amice? quid fles?
Quid quæris? pede,ſubſilitione,
Gannitu,trepidatione,cauda?
Quod abeſt? quota pars tui decoris
Abiit cum domina ad ſacros Hiberos?

An noſtro

An noſtros tibi quæſtioni ocellos,
Et cordis profugum exulis cadauer,
Dicam eſſe? hinc abiere, dic Catelle,
Dic mihi Therionille, dic amice:
Quæſitum ibimus? at quis, ah quis iſthuc
Vadatur, ne itidem exulemus? ergo
Præſtat, ne pereamus, hic perire.

Ad Annam.

Anna, quæ fueras, nec es modo Anna,
Quæ te præteriens retro relinquis,
Qui cum nocticulas, dieculasque
Ludo ducere perditus ſolebam:
Nunc vix relliquiæ meorum amorum.
Cæſar, qui fuerat, nec eſt modo, ille
Aegræ relliquiæ tuorum amorum.
Qui cum ludere perdite ſolebas:
Ante ſe nihil intuens, retrorſum
Crebro reſpicit ad nihil: ſuique
Nec veſtigia repperit, nec vmbram.

Ad Cupidinem.

Si impune hoc liceat tibi proterue
Cupido facere: vt perire gratum
Sit mihi miſero, ſed immerenti
Cur mihi miſero, ſed immerenti
Impune haud liceat, puer proterue,
Aliud facere: vt perire nolim?

De Caluo Gabalo.

Calue peſſime Calue peſſimorum,
Hircoſi ſoboles ferox parentis:

Quem ſordes Gabali premunt laboris
Pædore, illuuie, eſuritione,
Solitudine, vaſtitate, luctu:
Ecquando ad ſtabuli fores redibis?
Ad præſepia ſterquiliniorum,
Regna naribus imputata pandis?
Mercenarius, inquilinus, atri
Fumi plenus, & improbæ fauillæ,
Excoctusque gelu, fameque dirus,
Fœdus, ſtercoreus, tremens, remorſo
Pane, furfureæ vorax placentæ:
Canibus miſere inuidens, quibus te
Demenſum eſuriente dat magiſter.
I, redi fera larua: nec ſereni
Funeſta decus oppidi renidens,
Buſtuarij oculi vibratione,
Puræ, barbare, faſcinator auræ,
Calue, peſſime Calue peſſimorum.

Ad Sidera.

Minutæ faculæ, minutiores
Dij cæli, nitidi Iouis Quirites:
Queis proſpectus ab vltimis Eois
Ad ſeros facilis patet Britannos:
Rorate aut gelidam boni quietem,
Quæ cæcos mihi temperet furores:
Aut auferte Methylliæ quietem,
Cuius munere freta neſcit ignes.
Nil ago? ſcio quid rei ſit. illis
Timetis male comparari ocellis.

De Vr

De Virgilij inacceſſa diuinitate.

Dulcis Virgilius, Latina Siren,
Duplex Mæonides, triplex Apollo,
Vnus omnia, quæ ambiunt poetæ.
O cycne, o philomela, ver Latinum,
Mel merum Latij, Latinæ Athenæ.
O monſtrum vitio carens. quid ergo?
O cælum ſine nube, lux ſerena.
O pontum ſine fluctibus profundum.
Men' tecum trahis, incitamque mentem?
Ignoto attonitum rapis furore?
O ſi in te penitus migro, meique
Tuis, neſcius, inſeror medullis:
Cur abs te doleam, me abeſſe tantum,
Quantum fruſtra alij prope eſſe credunt?

Ad montem Peſſulum de Caluo.

Rides Peſſule, quod tuum vocaui
Caluum: peſſime Calue peſſimorum.
Miror Peſſule, quod tuum vocaſti:
Sordidiſſime ſordidiſſimorum.
Iure cum poteras tuo vocare
Furaciſſime Sabbatariorum.
Nanque e ſemine Sabbatarij Hibero
Semimoſicolæque, ſemimaurique,
Eiecti Heliſabethicis triumphis
Confugere ſub vltimos receſſus.
Ad te pars bona: Caluij parentes
Inter quos numerantur, & ſodales.
Quo & nunc Porcifugæ tenere nomen
Scis hos. publica furta cum ſonaret

Cuncta ad compita raucus Aeneator.
Quæ tum fecerat impudicus, illam
Quando depecuatus eſt monetam.
Quare eſt, nec exilio, & fame periret,
Factus clinicus. ipſemet coquinis
Pinſit ptiſſania, & rotat verutum.
Rimatur luteum foramen ani,
Quo clyſteria tergimerda condat.
Hinc nil non ſatagens, gemens, recurrens,
Subſultans, volitans, ſcreans, popinans,
Perfrictam caperans, ſcabensque frontem,
Secum verbula manſa murmurillans
Aegros expedit, enecat valentes.
Vt qui olim fuerat crumenicida,
Nunc occiſo homine illo, & illo, & illo,
Furaci exanimet manu crumenas.

De diſceſſu Attici.

Nunquam tempore tam beata paruo
Speraram momenta, quæ petenti
Diuinum mihi redderent amicum.
Nunquam tempore tam puſilla tanto
Hæc monumenta putaueram eſſe, quæ ſic
Abeuntia, me mihi relinquunt.
Nunquam tempora tam nefanda tantis
Momentis fore ſuſpicabar: vt quæ
Attico abeunte (Dij, Deæque)
Mi deſiderium mei relinquunt.

Ad Muſas de excellentia vini Aquitanici.

Aquæ Bellerophontidos potentes

Hippo-

Hippocrenides inclytæ puellæ,
Huc accurrite: vos vocat Lyæus.
Quin vos prouocat improbus Lyæus,
Purus Nyctileus Thyoniæus,
Deuictis Aquitanicis arenis.
Vno in Cymbiolo, ſed hoc puſillo
Sexcenti latitant, puto, poetæ.
Vno ex Cymbiolo hoc Catulliano
Sexcenti caput exerent poetæ.
Vndas linquite: lex Bimatris hæc eſt.
Quis ſanus neget obſtinatus vndam
Mutandam lepidi hauſtibus Lyæi?
Vterq; eſt, fateor, latex. ſed alter
Eſt veſtri dominus merus furoris:
Alter, ah male, carnifex leporis.

Ad Cæſarem Plemmynium Siculum.

Si Atticos numeros tibi negaſſem,
Atticiſſime Plemmynille rerum,
Cum ab incommoditatibus valerem:
Deberem hanc merito increpationem.
Nunc, o Iuppiter, o Dei, Deæque,
Men' vitam vicis inquietioris
Viuere in cruciatibus profundis:
Vna vt ſæpius enecemur hora?
At vos fortibus inuidenda ſæpe &
Iiſdem fortibus extimenda quondam,
Tori, dextera, Martij lacerti:
Valete optima, & optime probata.
Linguæ & cedite candidæ Sorori: vt
Quod reſtat miſerum miſerrimorum,
Crudeles oneret Deos querelis.

De Myrtilæ baſiis.

O iam parce, dare arma mi furenti:
Madenti addere parce mi venenum.
Da mi Myrtila quicquid e Sabæis
Spirat Balſama conſitum frutetis.
Da mihi Aſſyrium libens oliuum.
Peſtanis refer omnia e roſetis.
Hyblæos mihi congere huc ſuſurros:
Huc aquæ ſalientis, huc Fauonij
Lentum ſibila murmurantis æſtum.
Propere omnia Myrtila. Vt quid? inquis.
Tam latos pote peruolare campos?
At tibi pote: quæ ampliora: quæ mi
Nectar baſiolo vnico recludes.

Ad Popilios patrem & filium Coſſutianos.

O puræ proceres ſodalitatis
Popili pater, & patris Popili.
Quid fit? quid noui ab vltimis Britannis
Tranquilla modo nauigatione
Moliti eſtis? vt in mari fit: altas
Cum alcedo pelagi premit ruinas.
At tu ecquid patriæ memor ſalutis
Vota concipis vſitatiora:
Si vterere Aquilonibus ſecundis?
Soluiſtin' reus? Hoc Deus monet nos
Apud ſe poſitum bene hic merenti
Præmium pietatis vt putemus.

De Caluo.

Caluo cruſcula ſunt arundinina.
Eſt ceruicula plusquam arundinina.
Verum vocula ſeſquiarundinina.
Cerebrum minus eſt quam arundininum.

In Maurum.

Poteſt Grammaticus, beatus eſſe?
Ciuis, ſordidus? inuidus, benignus?
Bis puer, ſapiens? leuis, ſeuerus?
Maurus, candidus? eruditus; ater?

Donat Atticum chirothecis.

Fideliſſime Romuli nepotum,
Mellitum decus Attici leporis.
Quo fide tegerem manum beatam:
Mitto xenia parua chirothecas
Abunde Indico odore diffluenteis.
Quo linguam tegerem beatiorem,
Reginam veterum eloquutionum.
Arcem, ac præſidium elegantiarum;
Mundum mittere debui. ſed ille
Vix, puto, capiat quod eloquare,
Facundiſſime Romuli nepotum.

Ad Syluium filium.

Seræ Syluiole otium ſenectæ:
Orbi relliquiæ aureæ parentis:
O feſſi patris optimum leuamen:
O vitæ vnice deſpicatæ ocelle:
Quid rerum geris? an meos labores

Tuis pulchra laboribus recudens
Deles? Perge puer diſertiorum
Augere ingenuos choros virorum.
Et ſpes fulmine præterire mentis:
Quæ tam grandibus excitæ periclis,
Subſcribunt patris vſq; & vſque votis.

Ad Turdum ſuum.

Dulci Turdule docte gutturillo
Aſperas animi leuare curas,
Cantillans modulos minutiores:
Condito mihi pectoris medullas.
Cantiuncula vt inquietiore
Oblitus veterum miſer malorum
Mentis improbus acquieſcat æſtus.
Da mihi blandula murmurilla mille,
Mille anfractibus implicata: quod ſit
Pote eludere vortices Charybdis.
O princeps auium beatiorum,
Quot grato dominum excitant ſuſurro.
Rex noſtræ volucelle vocis almæ,
Dulci Turdule docte gutturillo.

De Ortales ſuperbia.

Reppulit modo baſium petentem
Formæ dotibus Ortale ſuperba.
Reiecit fera ſauium precantem,
Vultuq; atque oculis, manuſculisque,
Vultu ſidereo, igneis ocellis.
Manibus niueiſque, eburneiſque:
Atque ait: tibi iam peracta tota hæc,
Me vt ames, alia eſt petenda vita.

O vere miſeri, o miſelli amantes.
Si mortis properæ impetus iuuat: ſi
Mature expedit exilire vita.

De Caluo.

Caluus, cui cerebri nec vlla mica eſt,
Nulla guttula, nulla gutticella,
Nec veſtigia pulueris, nec vmbra, aut
Somnij ſomnium, imaginisve imago,
Cur vulgo cerebroſus eſt vocatus?

De abitu Perillæ.

Quis monſtret dominam? qua abiuit? aut quo?
Quæ veſtigia? quos ſequar receſſus?
O quæ vmbrantibus obſiti frutetis
Colles pinguibus imminetis aruis:
Qua greſſus tulit illa? quæ locuta eſt,
Quod de me meminiſſet, & placeret?
Quæ fagus? quæ abies? quod eſculetum,
Aut lentum ſiler, aut olens cupreſſus
Attrectabile, muſtulentulumque
Auiis latus integunt tenebris?
Prata mollia, mollicella prata,
Vos tantum plagij? nec eſſe pœnam,
Cui tanto e numero luatis, vllum?
Aut mihi illico reddite huc puellam:
In partem aut aliquam vocate amantem.

Ad Syluium filium.

Sylui, diſperream: niſi omne factum,
Atque idem interea m: niſi omne votum
Pro vobis fuit: vt bene, ac benigne

A me eſſet: fieretq; diligenter
Sic, quamplurimum, & vt pote eſt, parenti.
Nam quid gratius eſſe quit parenti,
Cui cordi ſit in vltimis periclis
Fatalem effugere eſuritionem:
Quid? quam vt ſit bene liberis ſuis: quos
Suæ ſubſtituit perenne vitæ:
Queis vitam inſtituat nec obſoletam,
Nec vita tumidam Neroniana:
Sed frugi mediocriter beatam.
Verum Sors mala, Sors maligna, Sors, quæ
Bonos ah male habet, malos beat: me
Exemit numero valentiorum:
Quem olim (Dij) decorare ſic ſolebam.
Mirum ni miſero excidiſtis: ah quem
Subducta ratione rem putantem,
Excurſo ſpatio, imminente fato,
Dictum factum abeuntibus diebus,
Sui obliuio cepit, & ſuorum.

De Turpilione alcumiſta.

Carbonarius ille, quem videtis,
Non eſt: o lepidi mei ſodales.
Impoſtor malus: hunc cauete fures.
Vult artem ſibi vindicare veſtram:
Verum artem vafer arte condiendo.
Sic artem, puto, mutat vt metalla:
Quæ mutata manent tamen priora,
Imponit faciem facetiorem
Plumbo, cinnabarique, ſulfurique,
Aurum pollicitus parare plumbo.
Mentitur penitus, nec ille mutat.

Aurum tranſmouet in nihil frequenter:
Quando aurum nequit excitare ab ære.
Ne non mutet, vt antea recepit.
O ſæclum ſtupidumq́, plumbeumq́.
An poteſt aliquid boni, probiq́
A fuligine & improbis fauillis?

Conqueritur debilitatus conuulſione à vetere cicatrice.

Quid egi miſer? ô miſer, quid egi?
Quis vnquam vſpiam inauſpicatiorum
Somnians potuit patrare: quod ſit
Tam inceſtum, tam & inexpiabile, vt mi
Mei vſum abſtulerit? ſuperſtitemque
Tantis funeribus meis relinquat?.

Conſolatio.

Perfer Scaliger otioſe, perfer
Quæ bonis ſuperi boni parare
Conſueuere: nec imparem, potentum
Præbe aſſultibus, impetum, Deorum.
Ne iactaueris iſtud, immerenti
Eueniſſe tibi. Bonis fit hoc. eſt
Prauorum meritis modis perire.

Anthypophora ad conſolationem.

Si bonis male fit, maliſq́ recte eſt:
Et bonos ſuperi boni procurant:
Cur bene eſt ſuperis, bonis maligne?
At vos eſſe pios, piosq́ amare
Alia ratione, quam nocendo,
O Dij mi date copiam canendi.

De Caluo.

Caluum olim puerum caſa paterna,

Quam conductam habet inquilinus atram,
Latam ſex pedibus, nouemq; longam
Inferæ ſterili iugo Cebennæ,
Fames expulit. Hinc ibi propinquum
Adit ſacrificum, cui nec vrna,
Nec ſcutella, nec vrceus, nec arca,
Nec tripes, nec imago ficta menſæ
Solebant Dominum impedire euntem.
Quin ſcopa à caſula exulabat. eſſet?
Vt quid? quidnam ea verreret? caminum?
Clibanum? deerant, deerat fauilla.
Pene ſol deerat, diesq; noxq;.
Locus ſoriculisq; araneisq;?
Nequaquam, omnia munda, pura, ſacris
Digna, ſacrifico, atque olente Caluo.
Solus cardiuorus procax aſellus
Sub dio miſer excubabat. illi
Tum Caluus datus, ille Caluus, ille,
Qui nunc ſericulatus, vndulatus
Caldis delubra deuorat precillis,
Eſt a furibus, a lupisq; cuſtos.
Hic ſolus fuit hic ei magiſter:
Cuius cantibus eruditus almis,
Buccis furfureis ſtatim relictis
His, quas ſacrifico ferunt maritæ,
Vt ſolas olidi molant mariti,
Semihora illico prodijt poeta.

Audecti filioli bimuli acerbiſs. morte enecti Manes alloquitur.

Cælites teneri, noui, tenelli,
Turba muſtula, pupuli puſilli,
Puri, candiduli, aurei, nouelli,

Siccine

Siccine aureoli optimi,integelli,
Inter tot lacrymabiles procellas
Euaſiſtis,& euolaſtis? eheu
Diuini heu Genij potens puelle,
Moroſæ heu ſenium meæ ſenectæ,
Troianis lacrymoſior ruinis,
Fatiq; inuidiam,metumq; fati.
Placaſti inuidiam,metum leuaſti.
Pure,candidule,auree,integelle
Nil patri,niſi lachrymas relinquis.

De pædagogorum colluuie, qui medicinã primoribus literis temerè profitentur.

Valete o medici cohors proterua.
Nam inanem iacere,vt meus Catullus,
Infames vetuere me rapinæ.
At vos o medicum cohors maligna,
Plena iurgij & infacetiarum,
Rixoſa,inuida,temulenta,dura,
Petax,futilis,infidelis,audax,
Trahax,garrula contumelioſa,
Docta imponere,palpitare docta,
Decoctrix fideiq;, nominiſq;,
Farcta proditionibus nefandis,
Odijs,diſſimulationibusq;,
Cynicum ſpecies noua,& pudenda,
Pro morte ah pretium petens, ferensq;,
Manum carnificum æmularis:auri,
Argentiq; ſiticuloſior,quam
Boni nominis,& boni pudoris.
Vale carnificum cohors cruenta,
Plena ſanguinis & necationum.

Ad Burdegalam Attici patriam.

Frenatrix maris extimi ſuperba,
Sinu præpete quæ beata portus
Audis aurea maximum Senatum,
Nutrix nobilis inclyti Lyæi.
O nec tam maris horridis habenis,
Nec miri ſinubus beata portus,
Nec vena vitrei Thyoniæi,
Nec ſancto venerabilis Senatu,
Quam quod mater es Attici. quod iſthic
Cæli ſemina primulum ſereni
Diuinum caput hauſit & tenello
Riſu diſtulit inſcitas tenebras.
Felix terque, quaterque terra felix,
Grandi pignore, dotibus ſuperba,
Aut iam iam accipe me in ſinum beatum:
Aut meum bona mi Atticum remitte.

Ad Curas.

Quid vultis maleominata turba?
Quid vobis maleſeriata vultis?
Puræ carnifices ſerenitatis,
Curæ ſemina peſſimæ ſenectæ.
Non vobis legio o maligna, ſat ſit
Paupertas? cruciatus? orbitas? mors?
O fera exilijq; tædijq;
Condimenta: quid amplius feratis?
Odi viuere: non ſatis? videtin'
Vt veſtigia turbulentus anni
Horreſcam? neq; amica ſit quies. nec
Magis vel metuam, vel extimeſcam
Quam quod cenſuerim antea expetendum?

Ad Thomam Seuinum.

Seuine optime, ab optimo parente,
Optimo patruo, aureis amicis,
Antiquæ decus eruditionis,
Nouarum pater elegantiarum,
Culto pectore, moribus vetuſtis,
Næ tu vel nimis, ac nimis venuſte
Egiſti. qui etenim ſores poeta
Magnus, candidus, elegans, venuſtus,
Graui Phœbigenum incitatus œſtro,
Sanguine, ingenio, inſtitutione:
Ne nos deſidia, & rudi veterno
Marceremus: vt ij, quibus Camœnæ
Seram difficiles dedere Laurum:
Inuitis, facili manu, Camœnis
Miſiſti illico liberalis œſtrum,
Diuinum laticem inclyti liquoris:
Qui ſecum innumeros trahit poetas.
Nolentes fugit, incitat volentes,
Torpentes acuit, necat veternum,
Qui Monembaticiſque, Reticiſque,
Corſisque, Trebiisque, Dalmatiſque,
Renanis, Siculis, Corinthiis, &
Ne longum faciam, omnibus ſuperbe
Sibi aſſurgere iuſſerit: peribunt.
Quare ne mihi ne ſeuera poſthac
Fuga oſtendite tetricæ puellæ,
Aut Aſcræ, aut Heliconis, aut Olympi,
Celſa, Iuppiter, & laborioſa.
Aegroto, vetulo, ſiticuloſo.
Coronam facilem, parabilemque

Hic centum mihi Apollines pararunt.

De Calui parentibus.

Calui ſemiaſini ſues parentes,
Quanquam hoſtes ſuibus ſues parentes:
Calui viniuoræ ebrij parentes,
Quanquam viniuoris aquæ parentes:
Calui furtifici improbi parentes,
Quanquam furtificis probi parentes:
Caluum atrum ediderunt nigri parentes,
Caluum ſeſquiaſinum ſues parentes.

Malorum genus omne perpeſſum.

O Fati feritas atrocioris,
Noſtris paſcere cladibus proterua.
Ah nondum ſatura es? ſed impudenter
Pergis pergere? nec futurus vnquam
Finis eſt veterum mihi malorum?
Vt nouis cumules malis vetuſta,
Oppido exulis inter obſoletam
Mentem cladibus obſoletam inultis.
Ecquem ſordidius, maligniusque
Vno me iſti habuere ter tyranni?
Me me, qui vnum, & item alterum colebam,
Ah pluſquam ſatis, ah ſatis ſuperque.
Quis pares videt execrationes?
Furta? incendia abominanda? mortes?
Perdita omnia: omnia interempta:
Conclamata: vale: ilicet: perimus.
Segetesq;, gregesq;, liberiq;,
Vſus corporis & mei mihiipſi.
Magnis magnificisq;, fortibusq;,
O Dij, pro pietate ſic repoſtum eſt?

Vt cum Cinxia zonam ſoluat nouæ nuptæ.

Hymen lucide fuſculis tenebris,
O Hymen vigil ebriis ocellis,
Pacis prælia conſerens ſerenæ:
Optate o teneris tener puellis:
Senſim cingula ſolue virginalia.
Inde pergili lucernulæ ignem.
Tantum.cætera o abſtine Hymenille,
Salaciſſimus omnium Deorum.

Optat ſupremum diem.

Sexageſimus hic dies,ſerenum
Cum ſub nubibus abdidit caput ſol:
Nec curat iubar explicare terris.
An luges pius obſitam ſenectam
Tui Scaligeri pÿ poetæ,
Morbo,cladibus,orbitate,luctu?
O,ſeu te prope decoloris Indi
Orba nubibus,orba regna nimbis,
Tractus luciferique,limpidique.
Seu longe Scythicæ vident pruinæ:
Dator lætitiæ,pater leporis,
Nil tecum mihi mortuo.Sed o iam
Poſtremum te vbi vidi,ibi futuris
Poſtremum quoque viderim tenebris.

Calui impuritas.

Non ſic Calue futurum inepte,non ſic.
Non ſic ruſtice ſordidate abibit.
Non poteſt:neque conuenit pudenti.
Te eductam bene virginem,ac pudice

Sic lactaueris inſcio parente,
Irretitam in amoribus profanis?
Ab iſthoc animo otioſe? proin
Quaſi nemo tibi exprobrare poſſet
Factum. propterea quod huic parenti
Res ſit pertenuis, minore cenſu: in
Agris, inque opere in diemque vita:
Audes temnere ruſticus colonum?
At qui, Dij, homo? qui? qui inaniore
Ventre eſt, quam media die cicada
Cum cæli meditullio ſilet ſol:
Et longas ſubiens vorauit vmbras.
At quem Dij, hominem? quem ego profecto
In vita optimum, & integerrimum vſquam
Viderim, & memorem oppido Deorum
Quare ſi ſapis expiande Calue
Porco, & auriculoſiore aſello,
(Tua victima vtraque digna vita eſt,
Vtraque aſſimilis, propinqua vtrique)
Ei ſatisfacies probe, ac pudice.
Quo te cunque modo pudorque, lexque
Seu iubet, tibi ſeu ſuadet. at ſi
Iſthæc auriculis capis ſupinis:
Et morum nihil aſpidis remittis:
Ludum, & ſomnia iam hæc fuiſſe dicas:
Præut quam rabiem dabunt Iambi.

Mutata ætate, languida Venere largius Genio indulgendum.

Verſum eſt in cinerem Ilium ſuperbum.
Roma concidit. ah cadauer hoc eſt
Roma, ſed vetulumque, putidumque.

Muta-

Mutata eſt Babylo in ſolum vetuſtum:
In vinum Venus o venuſta rerum
Commutatio, inauguratioque.
Si inaniit Dea: nos Deus replebit.

Caſtigat ſe de immoderato luctu in morte Audecti filioli.

Anime improbule, impotens, inepte,
Inquietudine, cogitatione:
Proh Deum, atque hominum fidem: quis ergo
Quis erit modus eiulationis?
Quis finis fuat imprecationis,
Per tete capiti tuo, & tuorum?
Bellus puſio, bellus ille poſtquam
Pauens, paruulus intererrat vmbras.
Ah factum male: puſione poſtquam
Niger candidulo eſt potius Horcus.

Exóptat otium.

Si otium mi adipiſcier potis ſim,
Si potis rapidas fugare curas
Furtiuis laniatibus tyrannas:
Totus ſim tuus o benigne Pæan:
Sim veſter Heliconides: tuusque
Alte conciliator o quietis,
Liber o pater optime optimorum:
Qui vltro pellicis auream quietem.
Pro qua ego lepidiſſime o Deorum,
Quas hic cunque reſumpſero Camœnas,
Sane te ſine languidas Camœnas,
Apponi volo gratiæ benigne.

A morte nihil differre ambitionem.

Et ſi me ſtudij perenni amore
Iactatum, ambitionis æſtus atræ
Male habens, acuit: meiq; iuris
Hinc, quo ſim minus, efficit reſorbens:
Anfractusq; vorant negotiorum:
Tum ille, qui hactenus in ſinu Thaliæ
Spirabat placidam quietus auram,
Martis priſtinus excitatur ardor:
Tamen cum video, quid intereſt, hoc
Noſtrum viuere ſic, morique noſtrum:
Eheu quam nihil intereſt: puto nos
Viuendo, bene funditus periiſſe.

Ad Remulum Pacinium.

Audiui Remule intimas querelas,
Intimo ex animo meras querelas.
Quam nullam rationem inire poſſis.
Exolutus vt ex amoris aula
Feras vindicias prioris æui.
Ah prolixius vt, viriliusq;
Qui dares operam: quo eos amores
Mente dilueres volens: nec vltro
Aleres animo exulante curas.
Queis incenditur, & furit libido.
Fruſtra. Nam aut bene ſera ſe voluptas
Offert: aut cito, vix recens, recedit.

Qua ratione meretricularum pellaciam vlciſcatur.

Quas vides Theotime per plateas:
Quas per compita, per vias, ad aras,

Ad delubra Deorum,ad angiportus
Sat crebras agere:has puer caueto.
Vides næ tibi gemmeas papillas
Humeros niueoſque,eburneoſque:
Nuda pectora,petulos ocellos.
Multa millia quæ negotiorum
Faceſſunt ſibi,item vt tibi faceſſant.
Ornant,luxuriant,lauant,popinant,
Inter ſe:foris hoc nihil neceſſe:
Vt bellæ videantur,& pudicæ.
Petunt ſolicitæ,nihil petendo.
O pellacia ſubdoli furoris:
Si ſilentia ſunt vice eloquendi.
Nil petunt?petere eſt.petunt pudenter,
At tu ſi ſapis,vt ſapis venuſte,
Sic,dando nihil,ijs dato pudenter.

De monſtro inuidentiſſ.

Quidam barbarus,& parum pudicus,
Vt ſolatiolum ſui furoris
Impartiret amiculis benigne:
Olim vt vir ſibi,credo,viſus eſſet
Illotis pedibuſque, cruribuſque
Manu furtificaque,& ore duro,
Reginæ Genium bonum:ac beatum,
Diuinum Italiæ decus Deorum
Labe affecit ab improbis lituris.
At vobis male ſit,malæ lituræ:
Quæ immerentibus oblitæ papyris,
Necatis miſeras malæ papyros,
Spurca barbarie,impudiciore.

De Narnia defuncta.

Dormis Narnia, Narniilla dormis:
Nec me, uti prius, ante limen auris
Obiectum gelidis, foues quiete.
Suauiabilis oſculis trecentis.
Amplexabilis omnibus lacertis,
Quot ſunt, quot fuerunt, quot aut futuri
Sunt, aut fingere poſſumus futuros.
O, quas nequitias, libidinesq;
Condire aſſueras leui ſuſurro,
Linguaq;, oreq; morſiunculaq;,
Titillo tremulo ciens cachinnos.
Aureo femore, effluente lumbo,
Incitabilis incitabilem me
Amenti rapiens furore, rapta:
Raptaque, & rapiens pari furore,
Pari turbine, mutuo receſſu.
Quæ nox conſcia, non dies tegebat:
Sed nec conſcia non dies tegebat.
Ah lux inuidula, ah dies reciſa:
Nox breuis nimis, ah nimis breuis nox:
Olim quæ tegeretis illa: quæ nunc
Noctis perpetuæ tegunt tenebræ.

Nihil ſtabile.

In mentem, mala noſtra cogitanti
Numero mihi venit: altiori,
Vt peius ruerem, loco potitum.
Nam cum Fors mihi ſe daret, puſillo
Contento, ac temere nihil petenti:
Illo tempore Fata luculentam
A me gratiam iniuerant. ſed illa

Nunc

Nunc frigent mihi tota: poſteaquam
Nec res mi meliuſcula eſt, nec hora,
Labaſcitq; animus ſtupore victus,
Quibus vultibus hoc pati potis ſim.
Nam qui vnquam fuerint miſerrimorum
Me intendo miſerum omnium eſſe gratis.
Sic fucus mihi factus. vt ſedenti
Fortunæ in gremio malum daretur.
Malum peſſimum, o, omnium malorum.
Quare o relliquiæ optimæ Italorum,
Quos nullæ exilio viæ reportant:
Durate æquo animo: nihil rogate.
Solus ſcit Deus: & dat, vt cuique eſt.

Curas poculis necandas.

Quis o quis vigiles, quis obſtinatas
Noua mi iugulabit arte curas?
Arma, arma huc date: concitate tela.
O, gradum addite. Non abiſtis? ergo
Huc ſcyphos puer, huc capaciores.
Da mi pocula mille, deinde centum,
Dein centum altera, dein ſecunda centum;
Dein cum millia multa fecerimus:
Conturbabimur. vt nec hoc ſciamus:
Nec queri queat impedita lingua.

De Caluo & mulo ſuo.

Caluus cum vetulo hinnulo ſenex ſe
Cimex pumilione comparabat.
Centum annos ſimul ambo computarunt.
Vnum hoc: cætera conuenire nolunt.
Hic abſtemius, ille temulentus:

Hic vinum ſibi, ducit illum ad amnem:
Hic edentulus, ille ſeſquidentis:
Caluus eſt furioſus, ille nequam:
Sapit pro domino, pro vtroque mulus.
Mulus pro domino eſt catus poeta:
Vno claudicat hic pede, hic cerebro.

Theonillam peierantem nihilo fieri deformiorem, aut pauperiorem.

Qui modo fueram peculiaris,
Vnus, vnicus, vnicoque. ſiquid
Penitius penitiſſimis medullis:
Nunc me habet Theonilla ſegregatum ab
Seſe: nec miſereri habet furoris.
At veſtri Theonilla Dij vbi ſunt?
Quorum numina peierata gratis
Vel cum munere crimen hoc remittunt:
Vel cum fœnore gratiam reponunt.

Luſus Theræ puellæ.

Iam lumen teneri procax diei
Crebreſcit gremio in ſenis mariti,
Rimans viſcera Nerei profundi,
Admordens tremula aſſilitione
Largis æquora rorulenta guttis.
Thera paſſere, paſſerumque cœtu
Quouis feruidior, ſalaciorq;
Noſtra prælia ſic diremptа obibunt?
Illa? ſic temere, atque inulta? quin mi
Obire hic citius Therilla certum eſt.
Dum ſugis mi oculos, tuos requires.

Dum exhauris mi animam,tuam relinques.
Fecit mutua tranſitus duarum.
O,iunges iterum ne ſeparatas,
Preſſiuncula,inoſculatione,
Arcto amplexu edera tenaciore?
Tum Lux lumine ſit ſuperba largo:
Vt libet,placeat ſibi:ſuisque,
Dum obortas mi oculis tuas tenebras
Cuiuis ſit pote comparare luci.

Tumulus Andreæ Alciati Iuriſconſulti.

Quæ ſatis fuit inuidis ſuperſtes
Pura dictio,nobilis,diſerta,
Compta carmine melleo poeſis:
Ingens cognitio erudita rerum,
Iuris regula iuſta,lexque legum
Immortalibus explicata pennis
Virorum beat ora doctiorum.
Nil ſunt cætera quæ capit ſepulchrum.
Immenſis meritis vterq; vtrique
Incumbunt duo,mutuoque certant
Vix totus decus orbis Alciati.
Totius decus orbis Alciatus.

De amoris ſæuitia.

Curam ſæuus amor fugat quietem.
Sæuum ſæua fugatq; cura amorem:
Amor peruigilem vigil quietem:
Peruigil vigilemque cura amorem.
Quam præclare agitur.meas mearum
Curarum mea cura vindicatrix

Curas perdere ſi poteſt: meiſque
Flammæ flamma meæ perire flammis
Atq; ignis meas ignium meorum.

De furum ſui temporis multitudine.

Furax progenies recens, vetuſta,
Noſtris temporibus, paterna, auita,
Fur vxor ſine fine, fur maritus.
Fures filius hic, & hic, & ille;
Quis furacior eſt, fuitq;, curant:
Quis furacior eſt, eritq; certant:
Furaciſſima tempora hæc triumphant.
Quare progenies quoque hæc triumphat.

De Vitellia.

Si quis verſiculos meos minutos,
Si quis candidulam meam Thaliam
Mollem molliculam atque mollicellam
Comptam ſtemmate, crine, purpurilla,
Phœnomeride byſſina: ſed illa
Digna pectore virginis Mineruæ,
Roget blandulus ore curioſo
Quonam tendat iter ſuum pudicum,
Quonam cogitet, aut petat penates?
Flore nectaris hæc canat Thalia.
Sacra ad tecta Vitelliæ beatæ,
Auguſtos ad Apollinis receſſus.
Idem nanque Vitellia atque Muſa,
Idem nanq; Vitellia atque Apollo,
Idem Caſtalis & ſinus biuertex,
Auguſtiq; Vitelliæ penates.

Rore

Rore nectaris hæc canat Thalia,
Canant molliculi minutuliq;
Nani verſiculi eſſe ſe minutos.
Grandes poſſe nec eſſe de minutis
Se, niſi in gremio Vitelliano.

Caneſcere, & curuum terram obtueri.

Satis, iam ſatis eſt, procax libelle.
Sat luſus, ſatis eſt facetiarum.
Non vides, quibus hoc ſenis iocoſi
Obliuum caput albicat pruinis?
Tum manus trepida. at graues ocelli
Priſcæ tergora duriora matris
Conſpicantur originem vetuſtam,
Communemque domum tenebricoſam.
Valete o Superi, o Ioci valete.
Valete o Veneres, Cupidineſque:
O noſtri memores valete Amores.
Quos cum Manibus optimi Poetæ,
Feci peſſimus omnium poeta
In cælum lepido volare verſu.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google